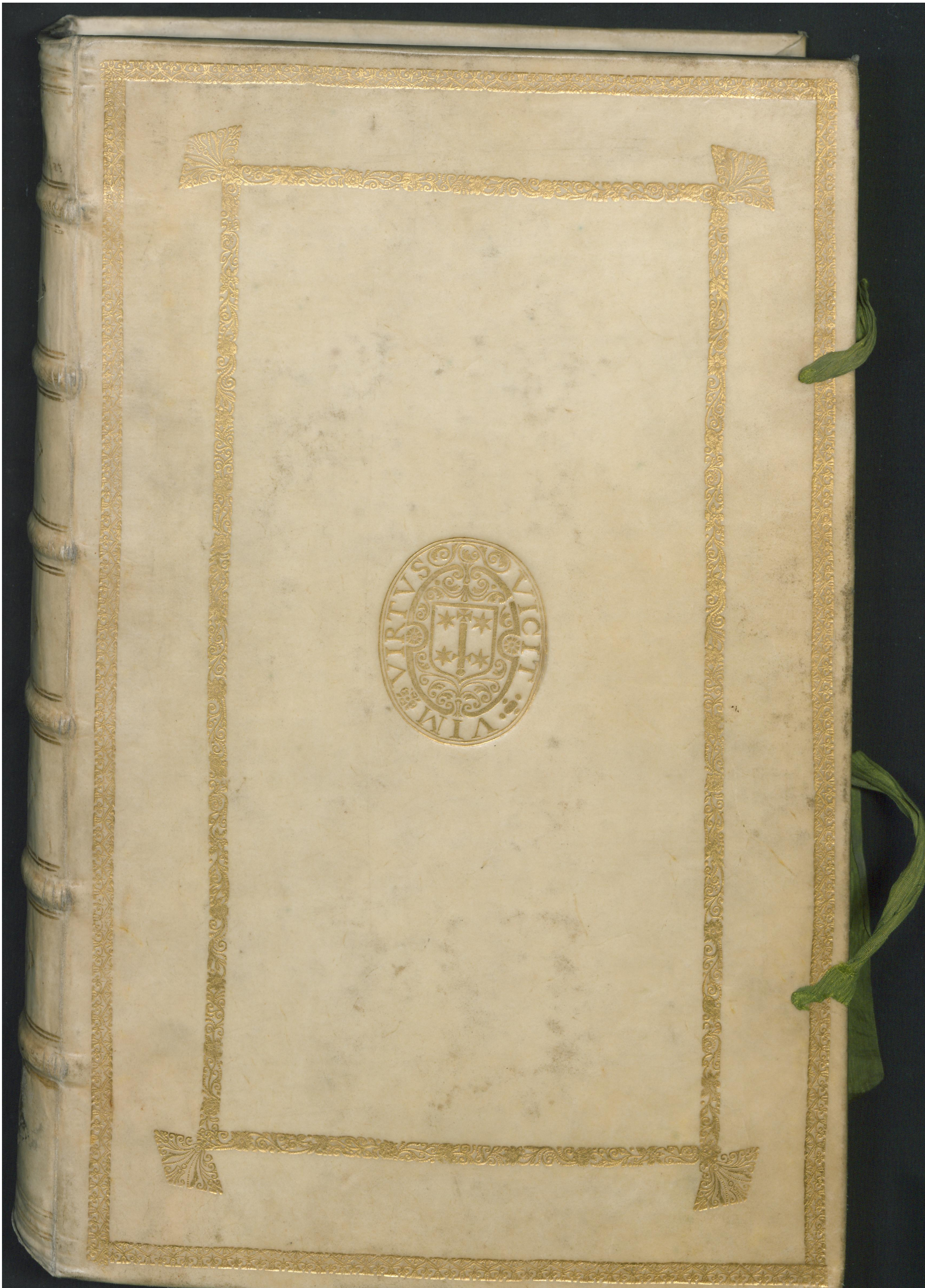
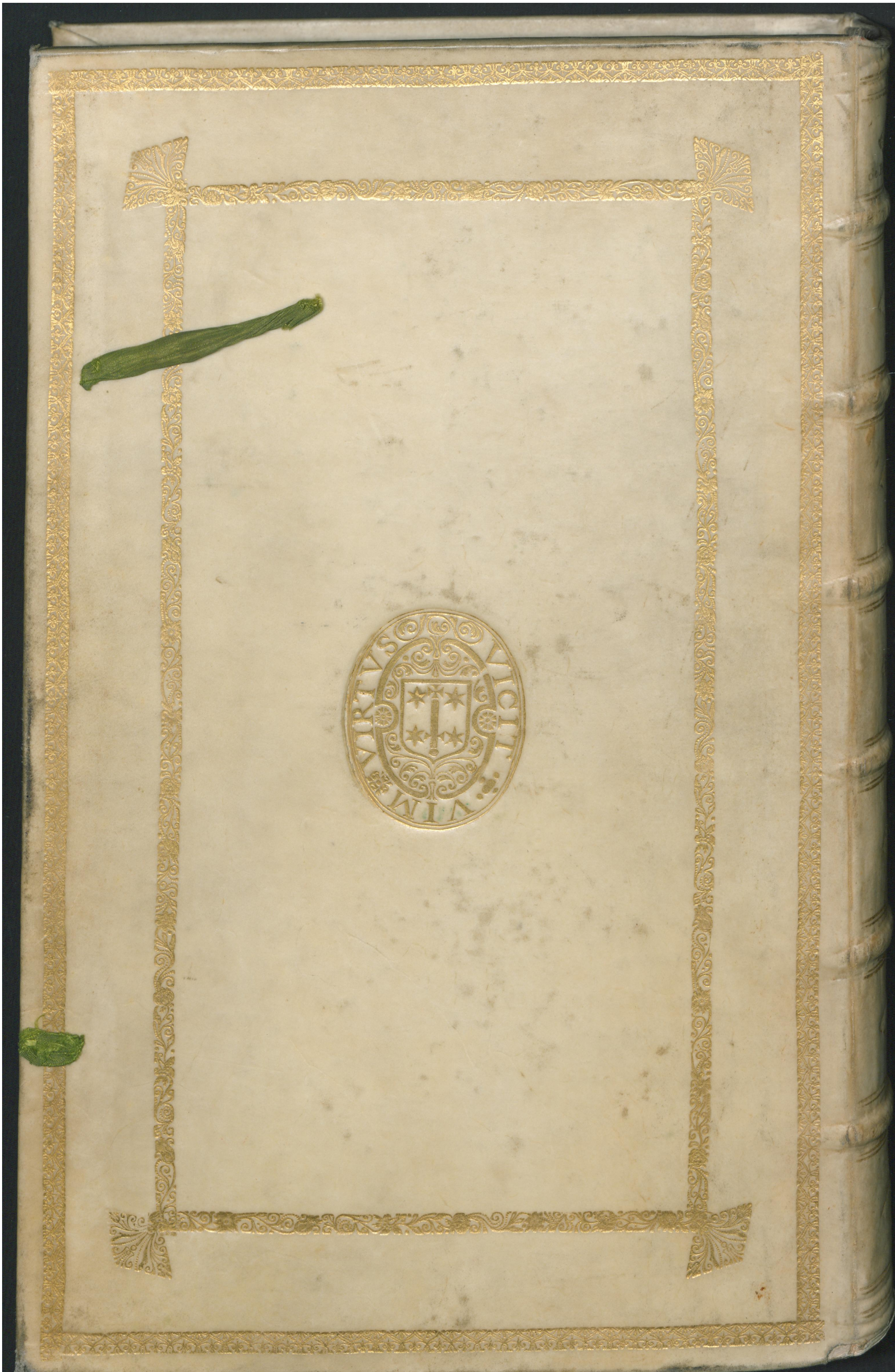

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [1]

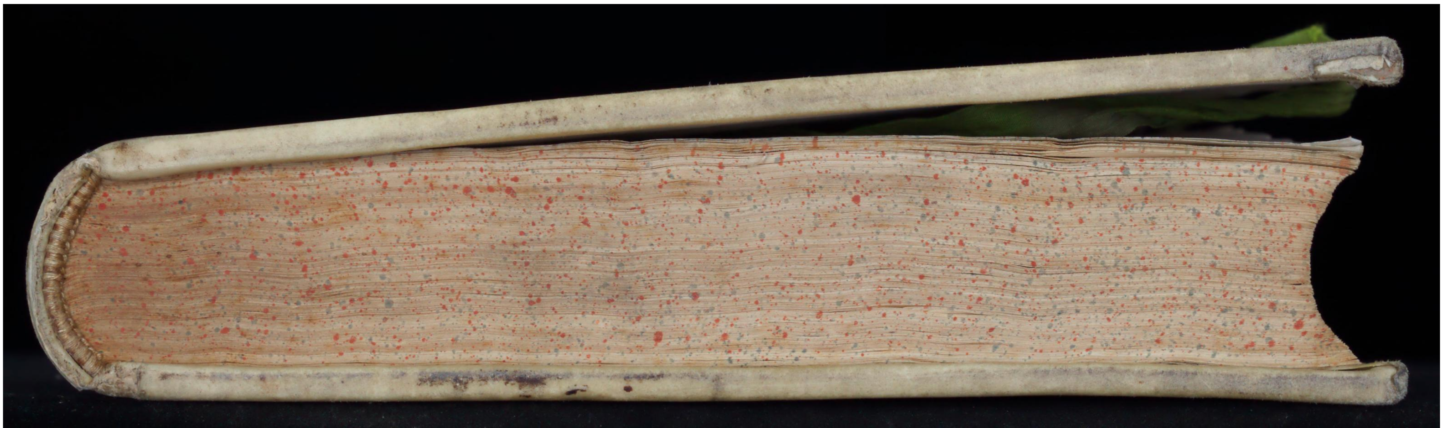
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [1]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [1]

FRANCISCI JUNII F. F.

CATALOGUS

ARCHITECTORUM,

MECHANICORUM,

ſed præcipue

PICTORUM,

STATUARIORUM,

CÆLATORUM,

TORNATORUM,

aliorumque

ARTIFICUM,

& Operum quæ fecerunt, quorum Index ſeparatim præmittitur,

Secundum ſeriem litterarum digeſtus,

nunquam antehac editus.

ROTERODAMI,

Typis REGNERI LEERS,

MDCXCIV.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Illuſtri & Prænobili Viro,

JOHANNI à JULSINGA,

DOMINO DE TACKENBORG,

TOPARCHÆ IN GARMEWOLDE, TEN BUUR ET TESINGE, &c.

Auguſtæ Civitatis Groningæ Conſuli ſeniori, nunc vero in Supremo hujus Provinciæ Conventu Judiciario Conſiliario graviſſimo;

Societatis Indiæ Occidentalis Directori, nec non Academiæ ſæpius Curatori.

VIR ILLUSTRIS,

MOris eſt & ſolenne ſcripta conſecrantibus illorum patrocinium implorare, de quorum ſcientia juxta & affectu ſecuri ſunt; hoc plerumque inſtituto, ut habeant, aut patronum qui oblatum munus recte poſſit expendere; aut fautorem qui benevole velit tueri. Idem mihi facturo, non diu inquirendum fuit, cui opus Propatrui Franciſci F. F. Junii de Pictorum veterum vitis inſcriberem: occurrebas enim mox, convertente me ad te, VIR ILLUSTRIS, teſtato tuo in literas ſtudio ac cultu ſingulari: manifeſta enim ſatis documenta ſunt, quibus elucet amor quo viros doctos complecteris, & copioſa hiſtoriarum & variarum rerum cognitio. Teſtis Borrii opus, quod quamvis per ſe excellens, & multis titulis nominibusque laudandum, multum tamen ſplendoris & lucis accepit ex illis, quæ tibi editione noviſſima placuit adjungere; adeo ut non minor eruditionis ſis vindex, quam cultor acerrimus. Atque de hoc quidem tibi gratulabitur poſteritas, de altero vero gratias agit Academia, quod toties quaſi moribunda, te duce & auſpice, ſemper revixerit. Cum enim ab ineunte juventute graviſſima obieris munia, ita tibi ſemper cordi fuit Reſpublica, ut, ſive læta fuerint tempora, ſive nubila, nec Curiæ nec Academiæ fide & induſtria unquam defueris. Sed nolumus in laudes tuas, quamvis non fucatas, latius excur-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

rere; hoc etenim modeſtis tuis auribus grave & ingratum eſſet. Prope quinquaginta ſunt anni ex quo opus de Pictura Veterum primo typis eſt deſcriptum; cum huic novum ſubinde incrementum accederet, venit Propatruo in mentem adjungere veterum Pictorum vitas. Quum vero extrema ſenectute in Angliam, tanquam alteram patriam, ad promovenda Gothica, Cimbrica & alia ſeptentrionalia ſtudia, remigraret, reliquit utrumque opus Parentis, P. m. & meæ curæ. Et jam ante ſeptemdecim annos publici juris fuiſſet factum, niſi primo fatale bellum (quo durante ſtudiorum plerumque ſunt induciæ) tum patris inopina mors, & demum incerta pax moram injeciſſent. Quum vero Celeberrimus Græviùs à Cognato Iſaaco Voſſio reſciſceret, opus hoc penes me ſervari, rogavit Clariſſimum virum, Johannem Menſingam, in hac Academia eloquentiæ & humaniorum literarum Profeſſorem doctiſſimum, ut me hac de re conveniret; quo facto, ipſe literis à me petiit, ut opus Trajectum ad Rhenum tranſmitterem, promittens ſibi curæ fore, ut brevi in publicum prodiret. Nolui deeſſe deſiderio tanti Viri, noveram enim neminem ad hoc magis idoneum, nec alium cujus fidei & ſtudio mallem committere. Non eſt meum de dignitate operis ſententiam ferre, relinquo id judicio literati orbis. Qualecunque autem ſit, auſus tibi fui offerre, Vir Illustris, hunc Propatrui mei Commentarium de Pictorum veterum vitis; nullus dubitans, quin ſub tuo præſidio ſecure poterit latere. Summopere lætabor, ſi tibi placere intellexero: ſin minus, velim recipias tanquam grati animi teſtimonium ac teſſeram. Vale, Vir Nobilissime, & conſervandæ ac ornandæ Reipublicæ diu ſis ſuperſtes, ſoſpes & incolumis.

Groningæ die 26 Februarii 1694.

Tuus omni cultu & obſequio

Dionysius, F. P. N. F. F. Junius.

ODE

ODE
In Hiſtoriam Rerum Belgicarum
PETRI BORRII
Iterato editam, emendatam & locupletatam, anno CIƆ IƆ CLXXV. *ſuppeditatis compluribus monumentis illuſtrioribus*

A B

Illuſtri ac Nobiliſſimo Viro,

JOHANNE à JULSINGA,
DOMINO DE TACKENBORG,
TOPARCHA IN GARMEWOLDE,
TEN BUUR, TESINGE, &c.

Auguſtæ Civitatis Groninganæ Conſule ſeniore, & tunc in Supremo hujus Provinciæ Conventu judiciario, quem Cameram Hövelmannorum vocant, Præſide graviſſimo,

Societatis Indicæ Occidentalis Aſſeſſore digniſſimo, nec non Academiæ ſæpius Curatore vigilantiſſimo.

Durum peroſos ſervitii jugum,
Mortes, cataſtas & decimas graves,
Fortes Camillos bellicoſis
Auriacos celebres triumphis,
Claroſque factis Naſſavios Duces,
Auctoſque Belgas cladibus & malis,
Nomenque libertatis emptum
Funeribus bene collocatis,
Accenſus hauſtis Borrius ignibus
Imis medullis, non ſine Numine,
Evolvit ingenti labore,
Res Patriæ, meritaſque laurus,
Bellique cauſſas, & vitia, & graves
Iras tyranni, pactaque ſæpius
Calcata faſtu non ferendo,
Ac odiis temere novatis.
Sacrata pulchris viribus ingeni,
Sacrata fido pectore Patriæ,

Æternitatis, literisque
Ingenii monumenta pulchri,
Nomen dederunt Borriadæ ſacrum;
Oblivioſo nulla ſilentio
Quod tollet ætas, nulla Martis
Ira feri, nec avarus ignis.
Non vis peruſſit, non alius calor
Recti tenacem propoſiti virum,
Legumque cuſtodem ſeverum,
Præſidium patrii Senatus;
Potens ſuperbit Conſule quo gravi
Groninga, quo gens vindice, quo duce
Se læta Julſingæa tollit,
Nominibus decorata multis.
Non fractus annis ille ſenilibus
Ætate feſſa ſe popularibus
Subduxit undis, conſulenti
Nec Patriæ fugiens laborum.
Præterque curas has ſibi creditas,
Hæc una mentem cura momorderat
Ornare faſtos, una mentem
Promere res Batavas latentes.
Nec ſpes verendum deſtituit virum,
Licet laborum mole tenacium,
Non ipſe faſtis explicandis
Par fuerit remorante fato;
Nam non relictas, quasque coëgerat
Chartas, paratam materiem, ſitu
Perire paſſus, veritatis
Et Patriæ ſtudio monente.
Fœcunda lauris hinc locupletior
Eſt facta multis pagina Borrii,
Hinc pluribus ditata gazis,
Pulchrius hæc facies renidet.
Hinc par parata eſt gloria Conſuli,
Lætæque frondes impedient caput
Utrique, non marcente ramo,
Belgica dum Batavique ſtabunt.

JOH. MENSINGA.

PRÆ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

PRÆFATIO
AD LECTOREM.

Lectori S.

HAbes hic, Lector benevole, Catalogum Pictorum, Statuariorum, Cælatorum, Architectorum, aliorumque Artificum, ut & illorum Operum, quæ in priſcis monumentis celebrantur. Magno ſtudio illum olim confecit, cùm elaboraret in Commentariis de Pictura Veterum, nobiliſſimus & eruditiſſimus Vir, Franciſcus Junius. Diu delituit primum in ipſius Junii, poſtea, cùm obiiſſet, in ejus hæredum ſcriniis, ex quibus nunc protractum eum eſſe in lucem gaudebis, credo, Lector, cui hæc veteris ævi φιλοτεχνήματα ſunt in deliciis, & gratias ages eximio Viro, Dieterico Junio, cujus muſæo illa debes. Vale.

CATA-

CATALOGUS
OPERUM

Quæ ab antiquis Artificibus elaborata, & à Scriptoribus memoriæ mandata fuerunt.

A.

ABanta vatem fecit Piſon Calaureus: Catalogus in PISON, STATUARIUS.

Abronem Apellis mirantur Samii: Plinius lib. XXXV, cap. 10.

Acaſto ejusque equis maximum ſtudium impendit Micon Pictor: Catal. in MICON.

Achillem nobilem fecit Silanion: Plinius XXXIV, 8.

Achillem fecit Parrhaſius: Idem XXXV, 10.

Achillem virginis habitu occultatum, Ulixe deprehendente, pinxit Athenion Maronites: Idem XXXV, 11.

Achillem ſculpſit Scopas, Idem XXXVI, 5.

Achillis cum Telepho pugnam in Cayci campo ſculpſit Scopas: Catal. in SCOPAS.

Acrolithon vocant ſtatuam coloſſi quæ eſt in fano Martis in ſumma arce media Mauſolei, opus Telocharis: Catal. in TELOCHARES.

Admetum pinxit Cleon: Plin. XXXV, 11.

Adorantem Batton & Apollinem & Junonem, qui ſunt Romæ in templo Concordiæ, fecit Bedas Statuarius: Idem XXXIV, 8.

Adorantem & miniſtrantem mulierem fecit Euphranor: Idem ibid.

Adorantem ſacerdotem pinxit Apollodorus: Idem XXXV, 9.

Adorantes fœminas fecit Apellas Statuarius: Idem XXXIV, 8.

Adorantes, ſacrificantes, flentesque matronas fecit Sthenis Statuarius: Idem ibid.

Æglen filiam Æſculapii pinxit Socrates: Idem XXXV, 11.

Ægrum ſine fine laudatum pinxit Ariſtides Thebanus: Idem XXXV, 10.

Æneas Caſtorque ac Pollux Parrhaſii in eadem tabula laudantur: Idem ibid.

Aëropen lugentem Atrei cœnam pinxit Ophelion: Catal. in OPHELION.

Æſculapii & Hygiæ ſigna fecit Damophon: Catal. in DAMOPHON.

Æſculapii ſimulacrum Epidaurium ſculpſit Phidias: Catal. in PHIDIAS ex Athenagoræ Legat.

Æſculapium & Hygiam, qui ſunt in Concordiæ templo Romæ, fecit Nicerates Statuarius: Plin. XXXIV, 8.

Æſculapium fecit Bryaxis: Idem ibid.

Æſculapium pinxit Ariſtarete, Nearchi filia & diſcipula: Idem XXXV, 11.

Æſculapium ſculpſit Cephiſſodorus; ſpectabatur Romæ intra Octaviæ porticus in Junonis æde: Idem XXXVI, 5.

Æſculapius Alcamenis. Vide ALCAMENES in Catal.

Æſculapius eburneus Colotis: Catalog. in COLOTES.

Æſculapius & filiæ Hygia, Ægle, Panacea, Jaſo, ſunt opus Socratis Pictoris: Plin. XXXV, 11.

Æſculapius & Hygia Scopæ: Catalog. in SCOPAS.

Æſculapius & Hygia Stratonis: Catal. in STRATON.

Æſculapius imberbis, opus Calamidis, ex ebore & auro: Catal. in CALAMIS, ex Pauſania.

Æſculapius Philomachi: Catal. in PHILOMACHUS.

Æſculapius Praxitelis: Catal. in PRAXITELES.

Æſculapius Thraſymedis: Catal. in THRASYMEDES.

Æſopo fabulatori plaſtice Ariſtodemi non minorem attulit famam, quàm fabulæ ab eo compoſitæ: Catal. in ARISTODEMUS, ex Tatiano.

Æſopus Lyſippi: Catol. in LYSIPPUS, ex Anthologia.

Agamemnonem fecit Parrhaſius: Plinius XXXV, 10.

Agaſonem cum equo pinxit Athenion Maronites in una tabula, quaque maxime inclaruit: Idem XXXV, 11.

Agatharchum pinxit Simonides: Idem ibid.

Agenorem Thebanum puerum palæſtritam Polycletus Argivus elaboravit: non idem qui ſignum Junonis Argivæ fecit, ſed Naucydis diſcipulus: Catal. in POLYCLETUS ALTER.

Agrippæ pantheum decoravit Diogenes Athenienſis: Plin. XXXVI, 5.

Ajacem armorumque judicium pinxere Parrhaſius & Timanthes de artis gloria inter ſe certantes: Idem XXXV, 10.

Ajacem & Medeam Cæſari Dictatori pinxit Timomachus Byzantius, Idem XXXV, 11.

Ajax fulmine incenſus, opus Apollodori Pictoris, Pergami ſpectatur hodie: Idem XXXV, 9.

Alceti ſtatuam fecit Cleon: Cat. in CLEON.

Al-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Alcibiadem Nemeæ ſedentis genibus inſidentem pinxit Aglaophon: Catal. in AGLAOPHON, ex Athenæo.

Alcibiadem repræſentavit Niceratus Statuarius, lampadeque accenſa matrem ejus Demaraten ſacrificantem: Plin. XXXIV, 8.

Alcibiades Polycleti: Catal. in POLYCLETUS.

Alcibiades. Quadriga Pyromachi Statuarii regitur ab Alcibiade: Plin. lib. XXXIV, cap. 8.

Alcippes elephantum enixæ imaginem fecit Niceratus: Catal. in NICERATUS, ex Tatiano.

Alcmena nullius eſt nobilior ea quam Praxiteles fecit ex ære: Plin. XXXIV, 8.

Alcmenam Agrigentinis donavit Zeuxis: Plin. XXXV, 7.

Alcmenæ thalamum Amphitryoni exædificavit Agamedes & Trophonius: Catal. in AGAMEDES.

Alexander Paris eſt opus Euphranoris, in quo laudatur quòd omnia ſimul intelligantur, judex Dearum, amator Helenæ, & tamen Achillis interfector: Plinius libro XXXIV, cap. 8.

Alexandrum Magnum, multis operibus à pueritia ejus orſus, fecit Lyſippus; quam ſtatuam inaurari juſſit Nero princeps, delectatus admodum ea: Plinius libro XXXIV, cap. 8.

Alexandri venationem, quæ Delphis ſacrata eſt, fecit Lyſippus. Alexandri adhæc amicorumque ejus imagines ſumma omnium ſimilitudine expreſſit. Has Metellus, Macedonia ſubacta, tranſtulit Romam: ibid.

Alexandrum optime expreſſit Euthycrates filius ac diſcipulus Lyſippi: ibid.

Alexandrum Magnum & Philippum patrem ejus fecit Chæreas Statuarius: ibid.

Alexandrum & Philippum in quadrigis fecit Euphranor: ibid.

Alexandrum Magnum fulmen tenentem in templo Epheſiæ Dianæ viginti talentis auri: Plin. XXXV, 10.

Alexandrum & Philippum quoties pinxerit Apelles, enumerare ſupervacuum eſt: ibid.

Alexandrum pinxit Protogenes: ibid.

Alexandri prælium cum Dario pinxit Philoxenus Eretrius regi Caſſandro: ibid.

Alexandrum ac Philippum pinxit Antiphilus: ibid.

Alexandrum itidem puerum: ibid.

Alexander Niciæ, in porticibus Pompeji: Plin. XXXV, 11.

Alexandri Magni & Roxanes nuptias in Olympiam pertulit Aëtio Pictor: Catal. in AETIO.

Alexandrum & Philippum nec non Amyntam patrem Philippi ex ebore atque auro fabricavit Leochares, ſicuti & Olympiadis Euridicesque ſimulacra: Catalog. in LEOCHARES.

Alexander Lyſippi: Catal. in LYSIPPUS, ex Anthologia.

Alexibius Aceſtoris Statuarii: Cat. in ACESTOR.

Alexinicus Eleus, opus Canthari: Cat. in CANTHARUS, ex Pauſania.

Amazonem in templo Dianæ Epheſiæ dicatam fecit Polycletus: Plin. lib. XXXIV, ca. 8.

- - - dicandam fecere itidem Phidias, Cteſilas, Cydon, & Phradmon vel Phragmon: ibid.

Amazonem vulneratam fecit Cteſilaus Statuarius: ibid.

Amazonem, quam ab excellentia crurum Eucnemon appellant, fecit Strongylion Fictor: ibid.

Amazonum prælium cælavit Phidias in ſcuto Minervæ Atticæ, intumeſcente ambitu Parmæ: Plin. XXXVI, 5.

Amazonem equeſtrem cum Hercule pro baltheo pugnantem fecit Ariſtocles: Catal. in ARISTOCLES Cydoniates.

Amicitiam & concordiam pixit Abron: Plinius lib. XXXIII, 11.

Ammonis ſtatua, opus Calamidis: Catal. in CALAMIS, ex Pauſania.

Amor, Appetitus, Cupido (ἔρως, ἵμερος, πόθος) Scopæ ſunt apud Megarenſes in Veneris fano, quorum ſpecies non minus ſunt diverſæ, quàm nomina pro ratione poteſtatis impoſita: Catal. in SCOPAS.

Amphion & Zetus ac Dirce & Taurus, vinculumque ex eodem lapide, Rhodo advecta opera Apollonii & Tauriſci: Plin. XXXVI, 5.

Amphitrites novem cubitorum ſimulacrum, quod in Teno adoratur, opus eſt Teleſii Statuarii: Catal. in TELESIUS.

Amyntam Pancratiaſten fecit Polycles: Catal. in POLYCLES, STATUARIUS.

Amyntam Philippi regis patrem ex ebore & auro fecit Leochares: Catal. in LEOCHARES.

Anadyomenen, id eſt, Venerem exeuntem è mari, pinxit Apelles: Plin. XXXV, 10.

Ancæum Apellis mirantur Rhodii: Idem XXXV, 10.

Ancæo vulnerato ab apro, cum ſocia doloris Aſtypale, laudatur Ariſtophon: Idem XXXV, 11.

Andromeda, grandis pictura Niciæ: Idem ibid.

Andromedam in vinculis pinxit Euanthes: Catal. in EUANTHES, ex Achille Tatio.

Androſthenem Pancratiaſten fecit Nicodamus: Catal. in NICODAMUS.

Anhelantem luctatorem fecit Naucerus, Sta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Statuarius: Plinius xxxiv, 8.
- - - Hoplitidum Parrhaſii alter anhelare ſentitur: Idem xxxv, 10.
Animalia optime pinxit Nicias: Catal. in Nicias.
Annulos eximie ſculpebant Cyrenæi: Cat. in Cyrenæi.
Anochus Ageladæ: Cat. in Agelades.
Anſerem eximie ſtrangulat infans Boëthi, quamquam argento melioris: Plinius libro xxxiv, cap. 8.
Antæum à terra ſuſtinentem Herculem, Polycletus fecit: Idem ibid.
Antæi luctam cum Hercule fecit Praxiteles, Sculptor: Catal. in Praxiteles.
Antigoni regis imaginem, altero lumine orbam, quomodo pinxerit Apelles: Plin. xxxv, 10.
Antigonum Thoracatum cum equo incedentem fecit Apelles. Peritiores Artis præferunt omnibus ejus operibus eundem regem ſedentem in equo: Idem ibid.
Antigonum regem pinxit etiam Protogenes: Idem ibid.
Antiochum Pancratiaſtam fecit Nicodamus: Catal. in Nicodamus, Statuarius.
Antipatrum Mileſium fecit Polycletus: Catol. in Polycletus.
Anus fecit Ariſtodemus, Statuarius: Plin. xxxiv, 8.
Anus lampadas præferens, recenſetur inter nobiliores Echionis picturas: Idem xxxv, 10.
Anus ebria eſt Smyrnæ imprimis inclyta, quam ſculpſit Myron ille qui in ære laudatur: Idem xxxvi, 5.
Anytæ meretriculæ ſtatuam fecere Euthycrates & Cephiſodotus: Catal. in Euthycrates.
Apis ænea Phidiæ: Catal. in Phidias.
Apollinem fecit Myron, quem ab Antonio triumviro ſublatum reſtituit Epheſiis Divus Auguſtus, admonitus in quiete: Plin. xxxiv, 8.
Apollinem citharœdum ſerpentemque ejus ſagittis confici, qui Dicæus appellatus eſt, fecit Pythagoras Leontinus: Idem ibid.
Apollinem Telephanis Statuarii laudant: Idem ibid.
Apollinem & Junonem & adorantem Battom, qui ſunt Romæ in Concordiæ templo, fecit Bedas Statuarius: Idem ibid.
Apollinem nudum, qui Phileſius cognominatur, fecit Canachus Statuarius: Idem ibid.
Apollinem diadematum fecit Leocras Statuarius: Idem ibid.
Apollinem & Dianam pinxit Nicomachus: Idem xxxv, 10.
Apollinem Palatinum ſculpſit Scopas: Idem xxxvi, 5.
Apollinem Calamidis, illius Cælatoris, reperio laudari in hortis Servilianis. Sculpſerat eum Calamis ex marmore: Idem ibid.
Apollinem ac Dianam ex uno lapide ſculpſit Lyſias, &c. Idem ibid.
Apollinem ſculpſit Praxiteles, qui olim ſpectabatur in Aſinii Pollionis monumentis: Idem ibid.
Apollinem & Jovem Athenodorus Clitorius fecit: Catal. in Athenodorus, Statuarius, ex Pauſania.
Apollinem, quem Alexicacon vocant, Athenienſibus fecit Calamis: Catal. in Calamis, ex Pauſania.
Apollinem Didymæum Mileſiis fecit Canachus, Statuarius, ut & Iſmenium Apollinem Thebanis: Catal. in Canacho, ex Pauſania.
Apollinem è candido lapide fecit Polycletus: Catal. in Polycletus.
Apollinis ædem Delphis pinxit Ariſtoclides: Plin. xxxv, 11.
Apollinis ſimulacrum Sicyoniis ſculpſerunt Dipœnus & Scyllis: Idem xxxvi, 4.
Apollinis ſimulacrum Deliis fecerunt Tectæus & Angelion: Catal. in Angelion.
Apollinis Lycii ſignum, opus Attali Athenienſis: Catal. in Attalus, Statuarius, ex Pauſania.
Apollinis ſimulacrum, opus Bryaxidis & Antiochiæ in Daphna conſecratum, impenſe colebat Julianus ὁ παραβάτης, &c. Catal. in Bryaxis, ex Cedreno.
Apollinis coloſſum, opus Calamidis, L. Lucullus dedicavit in Capitolio: Catal. in Calamis, ex Strabone.
Apollinis ædem cum inaurato ſimulacro Chiroſophus fecit: adſiſtit Apollini ipſe Chiroſophus è marmore: Catal. in Chirosophus, Statuarius.
Apollinis jam adulti ſtatuam fecit Onatas: Catal. in Onatas, Statuarius, ex Anthologia.
Apollinis & Jovis ſtatuæ adjacentesque iis leones ſpectabantur olim Pataris, dubia fama Phidiæ an Bryaxidis eſſent: Catal. in Phidias.
Apollo Philiſci Sculptoris Rhodii ſpectatur in delubro ſuo ad Octaviæ porticum. Item alius ejusdem Philiſci Apollo nudus. Eum qui citharam in eodem templo tenet, Timarchides fecit: Plinius xxxvi, 5.
Apollo Eubulidis: Catal. in Eubulides.
Apollo, cognomento Clarius, Ars Hermogenis, dicatus erat Corinthi ex ære: Catal. in Hermogenes.
Apollo Leocharis: Catal. in Leochares.
Apollo Onatæ: Catal. in Onatas, Statuarius.

Apollo Pauſaniæ: Catal. in PAUSANIAS, STATUARIUS.

Apollo æneus, cognominatus Parnopius, opus Phidiæ, ſpectabatur Athenis extra templum Minervæ: Catal. in PHIDIAS.

Apollo Smintheus Scopæ: Catal. in SCOPAS.

Apollodorus Silanionis: Plin. xxxiv, 8.

Apoxyomenos, id eſt, diſtringens ſe Lyſippi: Idem ibid.

Appetitus (ἵμερος) Scopas ei, velut Numini, ſtatuam tribuit. Vide quæ paullo ante annotavimus in AMOR.

Apri Calydonii venationem ſculpſit Scopas in Tegeatis Aleæ Minervæ templo: Catal. in SCOPAS.

Aquilam fecit Leocras parcentem unguibus in Ganymede: Plin. xxxiv, 8. Albinovanus Elegia in obitum Mæcenatis: - - *Preſſo molliter ungue rapit.*

Aram ad templum Jovis Servatoris in portu Athenienſium fecit Cephiſſodorus Statuarius, cui pauca comparantur: Idem ibidem.

Aratum victorem cum trophæo pinxit Leontiſcus: Idem xxxv, 11.

Aratus Pellenen ab Ætolis captam recuperans pictus à Timanthe: Cat. in TIMANTHES.

Arcadis imaginem & Victoriam fecit Dædalus Sicyonius: Catal. in DÆDALUS ALTER.

Archelaum cum uxore & filia fecit Apelles: Plinius xxxv, 10.

Archigallum pinxit Parrhaſius, amatum Tiberio: Idem ibidem.

Ardeatis templi Pictor Ludius: Idem ibid.

Areopagitas & judicium Oreſtis cælavit Zopirus in duobus ſcyphis H-S XII æſtimatis: Idem xxxiii, 12.

Argivam pſaltriam Olynthius Herodotus fabricavit: Cat. in HERODOTUS, ex Tatiano.

Argivorum primam ad Thebas expeditionem pinxit Onatas apud Platæenſes in pariete veſtibuli ædis Minervæ: Cat. in ONATAS.

Argonautas fecit Buthyreus Statuarius: Plinius xxxiv, 8.

Argonautas pinxit Micon: Cat. in MICON.

Ariadnen & Liberum patrem pinxit Ariſtides, ſpectatos Romæ in æde Cereris: Plin. xxxv, 10.

Ariſtarchum præceptorem ſuum quomodo depinxerit Dionyſius Thrax: Catal. in DIONYSIUS THRAX.

Ariſteum Argivum, curriculi longioris victorem, fecit Pantias: Catal. in PANTIAS, STATUARIUS.

Ariſtionem & Therſilochum fecit Polycletus Argivus: Catal. in POLYCLETUS.

Ariſtodemum fecit Dædalus Sicyonius: Catol. in DÆDALUS ALTER.

Ariſtogiton. Vide HARMODIUS.

Ariſtotelis Philoſophi matrem pinxit Protogenes, qui etiam ſuadebat ut Alexandri Magni opera pingeret, propter æternitatem rerum. Impetus animi & quædam artis libido in alia potius eum tulere. Noviſſime tamen pinxit & Alexandrum: Plin. xxxv, 10.

Armatos & prælia cælavit Lædus: Idem xxxiii, 12.

Armatos fecere Statuarii complures: Idem xxxiv, 8.

Armati atque in populabundos hoſtes incurſuri picturam, quo lenocinio ſpectatoribus commendaverit Theon: Catal. in THEON.

Arſinoë Satureji: Catal. in SATUREJUS, SCULPTOR.

Artemona, qui Periphoretus appellatus eſt, fecit Polycletus: Plin. xxxiv, 8.

Aſamonem Daïppus fecit: Catal. in DAIPPUS.

Aſellos & opſonia ac ſimilia pinxit Pyreicus, ob hoc cognominatus Rhyparographos: Plin. xxxv, 10.

Aſellum pinxit Polygnotus: Cat. in POLYGNOTUS.

Aſtragalizontes, duos pueros talis nudos ludentes fecit Polycletus, & ſunt in Titi Imp. atrio; quo opere nullum abſolutius plerique judicant: Plin. xxxiv, 8.

Aſtylon ſtadiodromon, qui Olympiæ oſtenditur, & quo Myronem vicit, fecit Pythagoras Leontinus: Idem ibid.

Aſtylon Crotoniaten fecit Pythagoras: Catal. in PYTHAGORAS.

Aſtypalen una cum Ancæo ab apro vulnerato, pinxit Ariſtophon: Plin. xxxv, 11.

Atalantam ore Meleagro morigerantem pinxit Parrhaſius: Cat. in PARRHASIUS.

Athamantis furorem Learcho filio præcipitato reſidentem, pœnitentiamque, cùm exprimere vellet Ariſtonidas Artifex, ferrum & æs miſcuit, ut, &c: Idem xxxv, 14.

Athletas fecit Calcoſthenes, Statuarius: Idem xxxiv, 8.

Athletis ſpectatus Mycon, Statuarius: Idem ibid.

Athletas fecere Batton, Euchir, Glaucides, Heliodorus, Hicanus, Statuarii, &c. Idem ibid.

Athletam pinxit Zeuxis, in quo, &c. Idem xxxv, 9.

Athletam pinxit Protogenes: Idem xxxv, 10.

Atticæ plebis imaginem pinxit Ariſtolaus: Idem xxxv, 11.

Auguſti Cæſaris imaginem, qua ipſe & inſecuti aliquot Impp. utebantur in ſignando, ſculpſerat Dioſcorides: Catal. in DIOSCORIDES.

Autoboream pinxit Zeuxis: Cat. in ZEUXIS,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

xis, ex Luciano.

Autolicon, puerum pancratio victorem, propter quem Xenophon ſcripſit Sympoſium, fecit Leocras Statuarius: Plinius XXXIV, 8.

Autolycum Sthenidis Lucullus expugnata captaque Sinope abſtulit: Cat. in STHENIS.

Automata Dædali: Cat. in DÆDALUS.

Azana & Triphylum Samolas Arcas efformavit: Catal. in SAMOLAS, STATUARIUS.

B.

BAccha inſaniens Scopæ: Cat. in SCOPAS.

Bacchæ, Centaurique Acraganthis, cælati in ſcyphis, conſpiciebantur in ipſa Rhodo in templo Liberi patris: Plin. XXXIII, 12.

Bacchas nobiles, arreptantibus Satyris, pinxit Nicomachus: Plin. XXXV, 10.

Bacchum infantem portans Mercurius, opus Praxitelis: Catal. in PRAXITELES.

Bacchus Alcamenis ex ebore atque auro: Cat. in ALCAMENES.

Bacchus Lyſippi eſt in Helicone: Catal. in LYSIPPUS.

Bacchus Myronis: Catal. in MYRON, ex Anthologia.

Bacidi Trœzenio, qui luctatores vicit, ſtatuam fecit Naucydes: Cat. in NAUCYDES.

Barbaros poſt Marathoniam pugnam Græcis majores pingens Micon, condemnatus eſt ab Athenienſibus: Catal. in MICON, PICTOR.

Batton adorantem & Apollinem & Junonem, qui ſunt Romæ in Concordiæ templo, fecit Bedas Statuarius: Plinius lib. XXXIV, cap. 8.

Batti ſtatuam fecit Amphion: Catal. in AMPHION, STATUARIUS.

Belli imaginem, quam pinxit Apelles reſtrictis ad terga manibus, Alexandro in curru triumphante, mirata eſt Roma: Plin. XXXV, 10.

Bellum Iliacum pluribus tabulis pinxit Theodorus, quod eſt Romæ in Philippi porticibus: Idem XXXV, 11.

Bellum Iſſicum, ſæculo ſuo geſtum, pinxit Helena Timonis Ægyptii filia: Cat. in HELENA, PICTRIX.

Beſantidem Pæonum reginam, quòd infantem nigrum peperiſſet, Dinomenes Arte ſua efformavit: Cat. in DINOMENES, ex Tatione.

Bigas cum auriga fecit Ariſtodemus Statuarius: Plin. XXXIV, 8.

Bigæ Pitho mulierem impoſuit Piſicrates Statuarius: Idem ibidem.

Bigam pinxit Eutychides, regit Victoria: Idem XXXV, 11.

Boni Eventus ſimulacrum dextra pateram, ſiniſtra ſpicam ac papaver tenens fecit Euphranor nobilis Statuarius: Idem libro XXXIV, cap. 8.

Boni Eventus & bonæ Fortunæ ſimulacra, quæ Praxiteles ſculpſerat, erant in Capitolio: Idem lib. XXXVI, cap. 5.

Boves & equos optime expreſſit Strongylion: Cat. in STRONGYLION.

Boves ex ære duæ poſitæ ſunt in Elide, utramque fecit Phileſius: Cat. in PHILESIUS.

Boüm immolationem, ſpectatam in Pompeji porticibus, fecit Pauſias: Plin. lib. XXXV, cap. 11.

Boüm immolationem pinxit Ariſtolaus: Idem ibidem.

Britomarten vocant Cretenſes gentiliter Dianam: Cat. in DÆDALUS, ex Solino.

Brutus Philippenſis, amando puerum quem fecerat Strongylion Statuarius, illuſtravit eum ſuo cognomine: Plin. XXXIV, 8.

Bucula Myronem maxime nobilitavit: Idem ibid.

Buten pinxit Micon: Cat. in MICON, PICTOR.

Bycellus, qui primus pueros in pugillatu vicit, opus eſt Canachi: Cat. in CANACHUS.

C.

CAcizotechnos cognomen fuit Callimachi Statuarii, ſemper calumniatoris ſui: Plin. XXXIV, 8.

Cadmum & Europen pinxit Antiphilus; ſpectabantur in Pompeja porticu Romæ: Idem XXXV, 10.

Calliæ Athenienſi pancratiaſtæ ſtatuam fecit Micon Pictor: Cat. in MICON, ex Pauſania.

Callicrates Magneſius eſt opus Lyſippi: Catal. in LYSIPPUS.

Callimorphos Minerva Phidiæ tam eximiæ fuit pulchritudinis, ut à forma nomen acceperit: Plin. XXXIV, 8.

Calliſto filiam Lycaonis fecit Dinomenes, Statuarius: Catal. in DINOMENES.

Calliſto Pauſaniæ: Catal. in CALLISTO, STATUARIUS.

Calliſtratum ſcriptorem hiſtoriarum ſculpſit Amphiſtratus; ſpectabatur Romæ in hortis Servilianis: Plin. XXXVI, 5.

Callonem Daïppus fecit: Catal. in DAIPPUS, STATUARIUS.

Calypſo, grandis pictura Niciæ; ejuſdem quoque Calyſo ſedens fuit in porticibus Pompeji, Plin. XXXV, 11.

Calypſo ſenem pinxit Irene Cratini filia: Idem ibid.

Campaſpen, Alexandro ex pallacis præcipue dilectam, nudam pinxit Apelles:

Idem

Idem xxxv, 10.
Canem ſculpſit Leucon: Catal. in LEUCON.
Canem fecit Myron: Plin. xxxiv, 8.
Canem & Sagittarium fecit Simon Statuarius: Idem ibid.
Canem in pugna Marathonia pro domino pugnantem expreſſit Micon: Catal. in MICON, PICTOR.
Canem aureum ſpirantemque à Vulcano fabricatum Pandares abſtulit è Jovis templo, quod erat Cretæ, commiſitque cuſtodiæ Tantali. Jove autem furtum per Mercurium repetente, &c. Catal. in VULCANUS.
Canephoræ Polycleti: Catal. in POLYCLETUS.
Canephorus, quem ſculpſit Scopas, ſpectabatur in monumentis Aſinii Pollionis: Plin. xxxvi, 5.
Canes proſperrime expreſſit Nicias: Idem xxxv, 11.
Canibus & venatione nobilitatus eſt Lyſippus: Idem xxxiv, 8: ut & filius ejus Euthycrates: Idem ibid.
Canis mire factus eſt in Protogenis Jalyſo: Idem xxxv, 10.
Canona fecit Polycletus: Idem xxxiv, 8.
Capanea pinxit Tauriſcus: Idem xxxv, 11.
Captivæ Ageladæ: Catal. in AGELADES.
Caryatides ſculpſit Praxiteles, quæ olim Romæ in Aſinii Pollionis monumentis fuere: Plin. xxxvi, 5.
Caryatides in columnis Panthei, quod decoravit Diogenes Athenienſis, probantur inter pauca operum: Idem ibid.
Caſſandram, quæ eſt in Concordiæ delubro, pinxit Theodorus: Idem xxxv, 11.
Caſſandram Delphis in exedra pinxit Polygnotus: Catal. in POLYGNOTUS.
Caſtor ac Pollux Hegiæ Statuarii: Plin. xxxiv, 8.
Caſtor ac Pollux & Æneas Parrhaſii in eadem tabula: Idem xxxv, 10.
Caſtorem & Pollucem Apellis miratur Roma: Idem ibid.
Caſtoris & Pollucis ſimulacra ſculpſere Dipœnus & Scyllis: Catal. in DIPOENUS, BIS.
Caſtoris & Pollucis lignea ſimulacra, opus Hermonis Trœzenii: Cat. in HERMON, SCULPTOR.
Caſtoris & Pollucis res geſtas, & nuptias Leucippi filiarum, Athenis in perantiquo templo pinxit Polygnotus: Catal. in POLYGNOTUS.
Cataguſan ex ære fecit Praxiteles: Plinius xxxiv, 8.
Cedalioni Naxio tradidit Juno Vulcanum filium inſtituendum in Arte fabrili: Catal. in CEDALION, FABER.
Celetizontas pueros fecit Canachus: Plin. xxxiv, 8.
Celetizontes pueri Hegiæ Statuarii: Plin. xxxiv, 8.
Centauri cælati in ſcyphis ab Acraganthe conſpiciebantur Rhodi in templo Liberi patris: Idem xxxiii, 12.
Centaurorum & Lapitharum dimicationem cælavit Phidias in ſoleis Minervæ Atticæ: Idem xxxvi, 5.
Centauros nymphas gerentes ſculpſit Archeſita, erant in Pollionis Aſinii monumentis: Idem ibid.
Centaurus Zeuxidis inter omnes magni Artificis tabulas argumenti novitate atque Artis cura facile princeps fuit: Catal. in ZEUXIS, ex Luciano.
Cererem ſculpſit Praxiteles, quæ olim ſpectabatur in hortis Servilianis: Plin. lib. xxxvi, cap. 5.
Cererem fecit Sthenis: Idem xxxiv, 8.
Cereris ædem Romæ utroque genere Artis ſuæ excoluerunt Damophilus & Gorgaſus, Plaſtæ laudatiſſimi, iidemque Pictores, &c. Idem xxxv, 12.
Cereris ſignum fecit Damophon Sculptor: Catal. in DAMOPHON.
Ceres Euclidis: Cat. in EUCLIDES, SCULPTOR.
Ceres ænea Onatæ: Catal. in ONATAS, STATUARIUS.
Cervum ita veſtigiis ſuſpendit Canachus Statuarius, ut linum ſubter pedes trahatur, &c. Plin. xxxiv, 8.
Chæreæ pugilis ſtatuam fecit Aſterion: Catal. in ASTERION.
Chametæras Veſtæ addidit Scopas: Plin. xxxvi, 5.
Chaonides & Moloſſicos canes ajunt originem traxiſſe ab illo cane, quem Vulcanus ex Demoneſio ære fabricatum, anima indita, Jovi dono dedit: Jupiter autem Europæ: Europa Minoi: Minos Procridi: Procris Cephalo. Hic ejus erat naturæ, ut nihil poſſet evadere impetum, &c. Catal. in VULCANUS.
Charites in propylæo Athenienſium ſculpſit Socrates: Plin. xxxvi, 5.
Charites pinxit Pythagoras Parius: Catal. in PYTHAGORAS, PICTOR.
Charonis vultum petræ incidens atque urbi dicans Læius, liberavit Antiochiam fame: Catal. in LÆIUS, ex Tzetze.
Chilonis Achæi Patrenſis ſtatuam fecit Lyſippus: Catal. in LYSIPPUS.
Chimonis duæ ſtatuæ probatiſſimæ ſunt omnium Naucydis operum: Catal. in NAUCYDES.
Chionides Myronis: Catal. in MYRON.
Chorea Dædali: Catal. in DÆDALUS.
Chriſtum pinxit Ananias: Catal. in ANANIAS.
Cicada ænea Phidiæ: Catalogus in PHIDIAS.
Cicadæ monumentum ac locuſtæ Myronem

***

feciſſe

fecisse carminibus suis Erinna significat: Plin. xxxiv, 8.

Claudicantem, cujus ulceris dolorem sentire etiam spectantes videntur, Syracusis fecit Pythagoras Leontinus: Idem lib. xxxiv, cap. 8.

Cleisophus ægre à se depulit obscœnum amorem signi, quod ex marmore Pario rara arte sculpserat Ctesicles: Catal. in CTESICLES.

Cleosthenis currus opus est Ageladæ: Catal. in AGELADES.

Cliduchon eximia forma fecit Euphranor: Plin. xxxiv, 8.

Cliduchum fecit Phidias: Idem ibid.

Clypeo dimicantem pinxit Antidotus: Idem xxxv, 11.

Clytæmnestram pinxit Tauriscus: Idem ib.

Clytum ad bellum festinantem pinxit Apelles: Idem xxxv, 10.

Clytus statuam fecit Amphistratus: Catal. in AMPHISTRATUS.

Cogitantes palliatos pinxit Euphranor: Plin. xxxv, 11.

Cognationem nobilium pinxit Timomachus Byzantius: Idem ibid.

Cognationem pinxit Pamphilus: Idem xxxv, 10.

Columba lignea volans Archytæ: Catal. in ARCHYTAS, MECHANICUS, ex Aulo Gellio.

Comicas tabellas fecit Calaces: Plin. xxxv, 10.

Comœdiam & Tragœdiam pinxit Echion: Idem ibid.

Comœdos fecit Calcostenes Statuarius: Idem xxxiv, 8.

Comœdos Athenis in Pompejo pinxit Craterus: Idem xxxv, 11.

Computans digitis, opus Eubolidis Statuarii: Idem xxxiv, 8.

Concionantem manu elata fecit prior Cephissodorus, persona in incerto est: Idem ibid.

Concordiam & Amicitiam pinxit Abron: Idem xxxv, 11.

Corinnam fecit Silanion: Catal. in SILANION, STATUARIUS.

Cratisthenis Cyrenæi currum æneum, in quem ascendit Victoria cum ipso etiam Cratisthene, fecit Pythagoras Statuarius: Catal. in PYTHAGORAS.

Credulitatem in tabula numerosissima exhibuit Aristophon: Plin. xxxv, 11.

Cressam nutricem, infantemque in manibus ejus, pinxit Parrhasius: Idem xxxv, 10.

Crianii Elei statuam fecit Lysus: Catal. in LYSUS.

Cucurbitas pingebat Adrianus Imp. Catal. in ADRIANUS IMP.

Cupidinem elaboravit Thespesiensibus ex ære Lysippus, sicut ante eum Praxiteles ex lapide Pentelico: Catal. in LYSIPPO, ex Pausania.

Cupidinem Thespiis fecit Menodorus, opus Praxitelis imitatus: Catal. in MENODORUS, SCULPTOR.

Cupidinem pinxit Pausias omittentem sagittas atque arcum, ac lyram pro illis sumentem: Catal. in PAUSIAS, ex Pausania.

Cupidinem Libero patri assistentem fecit Thymilus: Catal. in THYMILUS, STATUARIUS.

Cupidinem rosis coronatum pinxit Zeuxis: Catal. in ZEUXIS.

Cupidines cælavit Mys; Rhodi spectabantur in templo Liberi patris: Plin. xxxiii, 12.

Cupidines inter & Gratias Venerem pinxit Nealces: Idem xxxv, 11.

Cupidines aligeros cum leæna ludentes sculpsit Arcesilaus, quorum alii religatam tenerent, alii è cornu cogerent bibere, alii calcearent soccis, omnes ex uno lapide: Idem xxxvi, 5.

Cupido Alcamenis: Cat. in ALCAMENES.

Cupido objectus à Cicerone Verri, ille propter quem Thespiæ visebantur, quemque Praxiteles sculpserat, postea spectatus est Romæ in Octaviæ scholis. Ejusdem & alter nudus in Pario colonia Propontidis: Plin. xxxvi, 5.

Cupido, πόθος. Scopas ei diversam ab Appetitu atque Amore statuam fecit, haud aliter ac si distinctum ab iis Numen esset. Vide quæ supra diximus in *Amor*.

Currentes quadrigas pinxit Aristides: Plin. xxxv, 10. Huic simile est illud xxxv, 11; Antiphilus laudatur lanificio, in quo properant omnium mulierum pensa.

Currus est æneus & vir conscendens eum in Alti: desultorii porro equi utrimque juxta currum adstant, atque insidentes iis pueri. Currum fecit Onatas, equi cum pueris sunt opus Calamidis: Catal. in ONATAS STATUARIUS.

Cyclopem dormientem Timanthes pinxit in parvula tabella: Plin. xxxv, 10.

Cydippen pinxit Protogenes: Idem ibid.

Cynegirum pinxit Phasis: Catal. in PHASIS.

Cyniscam Archidami filiam Apelles pinxit in Elide: Catal. in APELLES, ex Pausania.

Cynisco è Mantinea puero pugili statuam fecit Polycletus: Catal. in POLYCLETUS.

D.

DÆdalum stantem sculpsit Polycharmus: Plin. xxxvi, 5.

Damocriti statuam fecit Cleon: Catal. in CLEON.

Damoxenidam pugilem Mænalium fecit Ni-

Nicodamus, Plaſta, ex Mænalo: Catal. in NICODAMUS.
Danaën, mirantibus eam prædonibus, pinxit Artemon: Plin. XXXV, II.
Deas dilectarum imagine Romæ pinxit Arellius; itaque in pictura ejus ſcorta numerabantur: Plin. XXXV, 10.
Deïaniram & Herculem pinxit Artemon: Plin. XXXV, II.
Deiphobum numeroſæ tabulæ inſeruit Ariſtophon: Idem ibid.
Delphicos pentathlos pancratiaſtas fecit Myron: Idem XXXIV, 8.
Demetrium regem fecit Tiſiſcrates, Statuarius: Idem ibid.
Demetrium regem pinxit Theodorus: Idem XXXV, II.
Demetrium Tenedium luctatorem fecit Dionyſicles Mileſius: Catal. in DIONYSICLES, STATUARIUS.
Demon Athenienſium pinxit Parrhaſius, argumento quoque ingenioſo: volebat namque &c. Plin. XXXV, 10.
Deorum ſimulacra pinxit Abron: Idem XXXV, II.
Deorum & Gigantum dimicationem cælavit Phidias in concava parte ſcuti Minervæ Atticæ: Idem XXXVI, 5.
Deucalionem pinxit Meneſtratus Pictor ineptiſſimus: Catal. in MENESTRATUS.
Deúm matrem in leone ſedentem pinxit Nicomachus, Ariſtodemi filius ac diſcipulus: Plin. XXXV, 10.
Deûm matris habent longe antiquiſſimum ſignum Magneſii, quod Broteam feciſſe perhibent, filium Tantali: Catalog. in BROTEAS.
Deûm mater Damophontis: Catal. in DAMOPHON.
Deûm matrem fecit Phidias: Catalog. in PHIDIAS.
Diadumenum molliter juvenem fecit Polycletus, centum talentis nobilitatum: Plin. XXXIV. 8.
Diagoræ pugilis ſtatuam elaboravit Callicles Megarenſis: Catal. in CALLICLES.
Diana Praxitelica, quæ viſebatur Anticyræ, gerebat facem dextera, & pharetram ſuper humeris, adſtabatque ei canis ad ſiniſtram: Catal. in PRAXITELES.
Diana Scopæ: Catal. in SCOPAS.
Diana Strongylionis: Catal. in STRONGYLION,
Diana Romæ eſt in Palatio, Apollinis delubro, Timothei manu ſculpta; cui ſigno caput repoſuit Aulanius Euander: Plin. XXXVI, 5.
Diana & Delius Idectæi & Angelionis opus: Catal. in ANGELION.
Diana gryphe ſurſum evecta inclaruit Aregon Corinthius: Catal. in AREGON, PICTOR.
Diana Monogeniſſa, opus Dædali, Catal. in DÆDALUS.
Diana, quæ Meſſeniis appellatur Laphria, opus eſt Damophontis: Catal. in DAMOPHON, SCULPTOR.
Diana Brauronia Praxitelis: Catal. in PRAXITELES.
Dianæ glorioſæ (Ἀρτέμιδος τῆς εὐκλείας) ſimulacrum fecit Scopas: Catal. in SCOPAS.
Dianæ Soſpitæ ſimulacrum aſſiſtit Jovi in ſolio ſedenti à læva parte: Catal. in XENOPHON, SCULPTOR.
Dianæ ſimulacrum Sicyoniis ſculpſerunt Dipœnus & Scyllis: Plin. XXXVI, 5.
Dianæ Munichiæ ſimulacrum, quod eſt in Sicyone, fecere Dipœnus & Scyllis: Catal. in DIPOENUS.
Dianæ Epheſiæ idolum fecit Endyus, diſcipulus Dædali: Catal. in ENDYUS.
Dianæ Laphriæ ſignum fecere Menæchmus & Soïdas: Catal. in MENÆCHMUS.
Dianam pinxit Apelles ſacrificantium virginum choro miſtam; quibus videtur viciſſe verſus Homeri, id ipſum deſcribentis: Plin. XXXV, 10.
Dianam & Apollinem pinxit Nicomachus: Idem ibid.
Dianam pinxit Nicias: Idem XXXV, II.
Dianam in tabula, quæ Epheſi eſt, antiquiſſimæ picturæ, pinxit Timarete Niconis filia: Idem ibid.
Dianam manibus Bupali & Anthermi ſculptam oſtendunt & Iaſii. Et in ipſa Chio narrata eſt operis eorum Dianæ facies in ſublimi poſita, cujus vultum intrantes triſtem, exeuntes placidum exhilaratumque arbitrantur: Idem XXXVI, 5.
Dianam ſculpſit Cephiſſodorus Praxitelis filius; fuit ea Romæ intra Octaviæ porticus in Junonis æde: Idem ibid.
Dianam à Philiſco Rhodio ſculptam ſpectabat Roma ad Octaviæ porticum: Idem ibid.
Dianam atque Apollinem ex uno lapide ſculpſit Lyſias: Idem ibid.
Dianam Chionis elaboravit: Catalog. in CHIONIS, STATUARIUS.
Dianam fecit Damias: Catal. in DAMIAS, STATUARIUS.
Dianam è candido lapide fecit Polycletus: Catal. in POLYCLETUS.
Dicæum ſerpentem, ſagittis Apollinis confectum, fecit Pythagoras Leontinus: Plin. XXXIV, 8.
Digitis computans Eubolidis Statuarii: Idem ibid.
Dindymenæ matris ſignum ex marmore Pentelico fecere Ariſtomedes & Socrates Thebani: Catal. in ARISTOMEDES, SCULPTOR.
Dinolochi ſtatuam fecit Cleon: Catal. in CLEON.

Diomedes atque Ulyſſes Palladium ſurripientes cælati erant in phialæ emblemate à Pythea, cujus binæ unciæ viginti vænierunt: Plin. XXXIII, 12.

Dionyſum fecit Lyſippus: Catal. in LYSIPPUS.

Dioxippum, qui Pancratio Olympiæ citra pulveris jactum vicit, pinxit Alcimachus: Plin. XXXV, 11.

Dirce, Zetus & Amphion, ac taurus vinculumque ex eodem lapide, Rhodo advecta opera Apollonii & Tauriſci, &c. Idem XXXVI, 5.

Diſcobolo cenſetur Naucydes: Idem XXXIV, 8.

Diſcobolon fecit Myron: Idem ibid.

Diſcobolon pinxit Tauriſcus: Idem XXXV, 11.

Diſcordiam pinxit Calliphon ad turpiſſimæ fœminæ ſpeciem: Catal. in CALLIPHON, ex Pauſania.

Diſtringentem ſe fecit Polycletus, & nudum talo inceſſentem: Plin. XXXIV, 8.

Diſtringentem ſe fecit Lyſippus: Idem ibid.

Diſtringentes ſe pueros duos fecit Dædalus, & ipſe inter Fictores laudatos: Idem ibid.

Dolonem exhibet numeroſa Ariſtophontis tabula: Idem XXXV, 11.

Doryphoron fecit Cteſilaus, Statuarius: Idem XXXIV, 8.

Doryphorum viriliter puerum fecit Polycletus: Idem ibid.

Doryphorus Ariſtodemi Statuarii ſuam quoque habet gratiam: Idem ibid.

Draconem cur Atticæ Minervæ addiderit Phidias: Catal. in PHIDIAS, ex Plutarcho.

Ducem gladium condentem pinxit Euphranor: Plin. XXXV, 11.

Duodecim Deos pinxit Aſclepiodorus. Huic Mnaſon tyrannus pro duodecim Diis dedit in ſingulos mnas trecenas: Idem XXXV, 10.

Duodecim Deos pinxit Euphranor: Idem XXXV, 11.

Duodecim Deorum ſigna fecit Praxyteles: Catal. in PRAXITELES.

E.

EBrietatem ex ære fecit Praxiteles: Plin. XXXIV, 8.

Ebrietas Pauſiæ bibit è vitrea phiala. Exhibet pictura vitream phialam, ac per eum ipſius mulieris vultum temeto inflammatum: Catal. in PAUSIAS, PICTOR.

Elephas in Pergamo opus eſt Pitheæ Pictoris: Catal. in PYTHEAS, PICTOR.

Emungentem pinxit Theodorus: Plinius XXXV, 11.

Encrinomenon vocant æreum pentathlon, quem fecit Alcamenes Phidiæ diſcipulus: Idem XXXIV, 8.

Epaminondam pinxit Ariſtolaus: Idem XXXV, 11.

Epeonicus & Epicyridas opera ſunt Canachi & Patrocli: Catal. in CANACHUS.

Epicradium Mantinenſem athletam fecit Ptolichus Æegineta: Cat. in PTOLICHUS.

Epiſtaten, exercentem athletas, fecit Silanion: Plin. XXXIV, 8.

Epitherſen fecit Phœnix diſcipulus Lyſippi: Idem ibid.

Equa optime picta nobilitavit Aglaophontem: Catal. in AGLAOPHON, ex Æliano.

Equæ Cimonis æneæ viſebantur Athenis: Catal. in CIMON, STATUARIUS, ex Æliano.

Equeſtre prælium pinxit Euphranor: Plin. XXXV, 11.

Equeſtre prælium & equum cum fiſcinis fecit Euthycrates, filius ac diſcipulus Lyſippi: Idem XXXIV, 8.

Equi Calamidis & inſidentes illis pueri: Catal. in CALAMIS, ex Pauſania.

Equi ænei Ageladæ: Cat. in AGELADES.

Equos & boves optime expreſſit Strongylion: Catal. in STRONGYLION.

Equum æneum, ad exemplum Durii, fabricavit Antiphanes Statuarius: Catal. in ANTIPHANES.

Equum poppyzonta, retinentem renitentem, cùm pingeret Nealces, dicitur eum felix ſucceſſus ſecutus in ſpuma equi, ſpongia per impatientiam tabulæ impacta: Plin. XXXV, 10.

Equum inſuper alium pinxit Apelles è bello redeuntem, in quo Fortunam præcipue faventem expertus eſt: Chryſoſt. Orat. LXIV. Verba Chryſoſtomi habet Catal. in APELLES.

Equum currentem pinxit Pauſon, quem volutantem facturum receperat: Catal. in PAUSON.

Equus Lyſippi: Catal. in LYSIPPUS, ex Anthologia.

Equus æneus Aruntii Paterculi, ad cruciandos homines non minus idoneus, quàm Phalaridis taurus: Catal. in ARUNTIUS PATERCULUS, ex Plutarcho.

Equus Apellis pictus eſt in certamine: quod judicium ad mutas quadrupedes provocavit ab hominibus: Plin. XXXV, 10.

Equus Apellis reprehenſus eſt, quòd inferioribus ejus palpebris addidiſſet cilia: Æliani hac de re locum habet Catal. in APELLES. Equus itidem Miconis hoc ipſo quoque nomine culpatus eſt: Catal. in MICON; & NICON.

Erechtheus, omnium Myronis operum ſpectatu digniſſimum, ſpectatur Athenis: Catal. in MYRON.

Erinnæ Lesbiæ ſtatuam ex ære fecit Naucydes: Catal. in NAUCYDES, ex Tatiano.

Eteoclis & Polynicis fratrum mutuam cædem fecit Pythagoras: Catal. in PYTHAGORAS.
Euanthen in ambulacro publico parientem fecit Calliſtratus Statuarius: Catal. in CALLISTRATUS, ex Tatiano.
Euclis Rhodius Naucydis: Catal. in NAUCYDES.
Eucnemon ab elegantia crurum appellata eſt Amazon, quam fecit Strongylion Statuarius: Plin. XXXIV, 8.
Eventus. Vide *Boni Eventus ſimulacrum.*
Eumenidum duas Athenis fecit Scopas ex lychnite lapide: Catal. in SCOPAS.
Eupolemum Eleum elaboravit Dædalus Sicyonius: Catal. in DÆDALUS ALTER.
Europam tauro inſidentem fecit Pythagoras: Catal. in PYTHAGORAS, ex Tatiano.
Europen pinxit Antiphilus: Plin. XXXV, 10.
Eurotam, in quo Artem ipſo amne liquidiorem dixere, fecit Eutychides Statuarius: Idem XXXIV, 8.
Euryclea Thraſonis: Catal. in THRASON, STATUARIUS.
Eurydices atque Olympiadis, Alexandri quoque & Philippi atque Amyntæ ſimulacra ex ebore & auro fecit Leochares: Catal. in LEOCHARES.
Euryganeam demiſſo vultu triſtem ob filiorum dimicationem Platæenſibus pinxit Onaſias: Catal. in ONASIAS.
Euthymenem fecit Alypus Statuarius: Catal. in ALYPUS.
Euthymi ſtatua ſpectatu digniſſima, Rhegini Pythagoræ opus, Catal. in PYTHAGORAS.
Eutychidis Sculptoris ſimulacrum: Catal. in EUTYCHIDES, SCALPTOR.
Exſpirantium imagines pinxit Apelles: Plin. XXXV, 10.

F.

FLentes matronas fecit Sthenis: Plinius XXXIV, 8.
Flentis matronæ & meretricis gaudentis ſigna fecit Praxiteles: Idem ibid.
Floram ſculpſit Praxiteles, ſpectatam Romæ in hortis Servilianis: Idem XXXVI, 5.
Fons Penelopeus Thraſonis: Cat. in THRASON, STATUARIUS.
Formicarum, quas ex marmore fecit Callicrates, pedes atque alia membra pervidere non eſt: Plin. XXXVI, 5.
Fortuna ſedens Apellis: Catal. in APELLES, ex Stobæo.
Fortunæ ſeptem nuda ſigna ad ædem Fortunæ, & ſenis unum, quæ fecerat Pythagoras Samius, alii Parius, multum laudata ſunt: Plin. XXXIV, 8.
Bonæ Fortunæ & boni Eventus ſimulacra, quæ Praxiteles ſculpſerat, ſpectabantur olim in Capitolio: Plin. XXXVI, 5.
Fortunæ Charites appinxit Apelles: Catal. in APELLES, ex Libanio.
Fortunæ ſignum Thebis in æde Fortunæ gerit Plutum infantem, tanquam mater aut nutrix: Catal. in CALLISTONICUS.
Fortunæ ſignum Syris Orontæ accolis fecit Eutychides, quod indigenæ in magno honore habent: Catal. in EUTYCHIDES.
Fortunam quomodo fabricaverit Bupalus: Cat. in BUPALUS, ex Pauſania.

G.

GAleato cuidam ungues argenteos addidit Cleœtas: Cat. in CLEOETAS.
Gallum gallinaceum inſculpſit Phidias galeæ illius Minervæ, quam in Eleorum arce fecit ex ebore atque auro: Catal. in PHIDIAS.
Ganymedem à Diis raptum ut Jovi pocula miniſtraret, fecit Ariſtocles diſcipulus & filius Cleœtæ: Catal. in ARISTOCLES.
Ganymedem fecit Leochares: Cat. in LEOCHARES, ex Tatiano.
Gaudentis meretricis flentiſque matronæ ſigna fecit Praxiteles: Plin. XXXIV, 8.
Gelonis currum & ſtatuam fecit Glaucias Ægineta: Catal. in GLAUCIAS.
Gigantum & Deorum dimicationem cælavit Phidias in concava parte ſcuti Minervæ Atticæ: Plin. XXXVI, 5.
Glyceram ſcortum Olynthius Herodotus fabricavit: Catal. in HERODOTUS, ex Tatiano.
Gnathonem valde puerum palma potitum fecit Callicles: Catal. in CALLICLES, ex Pauſania.
Gorgonem pinxit Timomachus: præcipueque Ars ei favere in Gorgone viſa eſt: Plin. XXXV, 11.
Gorgoſthenem tragœdum, quem pinxit Apelles, mirantur Alexandriæ: Plinius XXXV, 10.
Gorgum Meſſenium quinquertii victorem fecit Theron: Catal. in THERON, STATUARIUS.
Græciam & virtutem, utraſque coloſſeas, fecit Euphranor: Plin. XXXIV, 8.
Gratiæ imago eſt apud Smyrnæos, opus Apellis: Catal. in APELLES, ex Stobæo.
Gratiæ ex auro poſitæ ſunt apud Smyrnæos, opus Bupali. Etiam apud Pythium habent Gratias arte Bupali fabricatas, veſtibuſque indutas: Catal. in BUPALUS, ex Pauſania.
Gratias Fortunæ appinxit Apelles: Catal. in APELLES, ex Libanio.
Gratias illas, quæ ſunt in arce Athenienſi veſtibus indutæ, quidam credunt eſſe opus Socratis filii Sophroniſci: Catal. in SOCRATES.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Gratias & Cupidines inter Venerem pinxit Nicearchus: Plin. xxxv, 11.

Gryllum ridiculi habitus jocoſo nomine pinxit Antiphilus: unde hoc genus picturæ grylli vocantur: Plin. xxxv, 10.

H.

Harmodium & Ariſtogitonem tyrannicidas ex ære fecit Praxiteles; quos à Xerxe Perſarum rege captos, victa Perſide, Athenienſibus remiſit Alexander, Magnus. Eos etiam fecit Antigonus Statuarius: Plin. xxxiv, 8. Critias Neſiota etiam fecit hos tyrannicidas, ut & Antenor: Pauſan. lib. 1, pag. 14, 30.

Harmoniam ex Martis & Veneris adulterio natam effinxit Andron: Catalog. in ANDRON.

Hebes ſignum, à Naucyde ex auro & ebore elaboratum, viſebatur Corinthi: Catal. in NAUCYDES.

Heben Junonis filiam Junoni in ſolio ſedenti aſſiſtentem fecit Praxiteles: Catal. in PRAXITELES.

Hecate tricorpor Alcamenis: Cat. in ALCAMENES.

Hecate Myronis unum habet vultum, ſicuti & unum corpus: Cat. in MYRON.

Hecate Naucydis: Cat. in NAUCYDES.

Hecate marmorea Scopæ: Cat. in SCOPAS.

Hecates ſimulacrum ex ære fecit Polycletus. Cat. in POLYCLETUS.

Hecateſium Thraſonis: Cat. in THRASON.

Hegeſarchi ſtatua eſt opus Polyclis liberorum. παίδων Πολυκλέυς: Catal. in POLYCLES.

Helena Zeuxidis Romæ eſt in Philippi porticibus: Plin. xxxv, 10.

Helena numeroſa tabula depinxit Ariſtophon: Idem xxxv, 11.

Hemereſios dicta eſt tabella Pauſiæ, quod puerum in ea pictum uno die abſolviſſet: Idem ibid.

Hemionida & nobilem Paralon pinxit Protogenes Athenis: Idem xxxv, 10.

Hephæſtionem laſciva ſcortandi libidine infamem fecit Philo, Statuarius: Catal. in PHILO.

Hephæſtionem Alexandri Magni amicum fecit Lyſippus: Plin. xxxiv, 8.

Heraclidarum Picturam, quam Pamphilo Apellis præceptori tribuunt, alii volunt eſſe opus Apollodori: Cat. in APOLLODORUS.

Heræ & Cereris ſigna, cum ſolio cui inſident, nec non ſcabello quod ſubjacet pedibus, ex uno lapide fecit Damophon: Cat. in DAMOPHON, SCULPTOR.

Herculem operis figulini, qui longo poſt tempore materiæ nomen in Urbe retinuit, fecit Turianus à Fregellis accitus: Plin. xxxv, 12.

Herculem, Antæum à terra ſuſtinentem, qui fuit Romæ, Polycletus fecit: Idem xxxiv, 8.

Herculem, qui eſt apud Circum maximum in æde Pompeji Magni, fecit Myron: Idem ibidem.

Herculem Delphis optime expreſſit Euthycrates, Lyſippi filius ac diſcipulus: Idem ibid.

Herculem ferreum fecit Alcon, laborum Dei patientia inductus: Plin. xxxv, 10.

Herculem infantem Dracones ſtrangulantem fecit Zeuxis, Alcmena matre coram pavente & Amphitryone: Idem xxxv, 9.

Herculem, Perſea, Meleagrum, fecit Parrhaſius in una tabula, quæ eſt Rhodi: Idem xxxv, 10.

Herculem, qui eſt Lyndi, talem à ſe pictum jactabat Parrhaſius, qualem ſæpe in quiete vidiſſet: Idem ibid.

Herculem averſum arbitrantur Apellis manu eſſe in Antoniæ templo, &c. Idem ibid.

Herculem & Deïaniram pinxit Artemon: Idem xxxv, 11.

Herculem exuta mortalitate, conſenſu Deorum in cœlum euntem, pinxit Artemon: Idem ibid.

Herculem triſtem inſaniæ pœnitentia pinxit Nicearchus: Idem ibid.

Herculem Deïaniræ tunica excruciatum pinxit Ariſtides: Catal. in ARISTIDES, ex Polybio.

Herculem cum equeſtri Amazone pro baltheo pugnantem fecit Ariſtocles Cydoniates: Catal. in ARISROCLES, STATUARIUS.

Herculem, quem Promachum ſive Propugnatorem vocant, è candido lapide fecere Eubius & Xenocritus: Catal. in EUBIUS, SCULPTOR.

Herculem amore Omphales captum fecit Lyſippus: Catal. in LYSIPPUS.

Herculem in Olympia æneum ſuper ænea baſi fecit Onatas: Catal. in ONATAS, STATUARIUS.

Herculem interficientem Hydram fecit Polycletus: Catal. in POLYCLETUS.

Hercules Iſidori Statuarii: Plin. xxxiv, 8.

Hercules Meneſtrati in magna eſt admiratione, & Hecate Epheſi in templo Dianæ poſt ædem; in cujus contemplatione admonent æditui parcere oculis, tanta marmoris radiatio eſt: Idem xxxvi, 5.

Hercules impuber Ageladæ: Catal. in AGELADES.

Hercules coloſſeus Alcamenis: Catal. in ALCAMENES.

Hercules obliquato corpore ſedens Romæ: Catal. in APOLLONIUS, SCULPTOR.

Hercules Eladæ Argivi: Catal. in ELADAS.

Hercules Glyconis: Catal. in GLYCON, SCULPTOR.

Her-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Hercules Lyſippi: Catal. in LYSIPPUS.
Hercules epitrapezius Lyſippi: Catal. in LYSIPPUS.
Hercules leonem in Nemea ſagittis conficiens, opus Nicodami Plaſtæ: Catal. in NICODAMUS.
Hercules marmoreus Scopæ: Catal. in SCOPAS.
Herculis ſimulacrum Sicyoniis ſculpſerunt Dipœnus & Scyllis: Plin. xxxvi, 5.
Herculis ligneum ſimulacrum Dædalus fecit in Meſſeniæ & Arcadum confinio. Alterum itidem fecit in Dolicho inſula, quam poſtea dixere Icariam: Catal. in DÆDALUS.
Herculis ſimulacrum, quod eſt Tirynthi, fecere Dipœnus & Scyllis: Catal. in DIPOENUS.
Herculis ligneum ſimulacrum priſci operis Laphaës fecit: Catalog. in LAPHAES, SCULPTOR.
Herculis ærumnas, opus Lyſippi, Alyzia Romam tranſtulit quidam Imp. Catal. in LYSIPPUS.
Herculis laborum pleroſque Thebanis fecit Praxiteles: Catal. in PRAXITELES.
Herculis cum Hydra conflictus è ferro eſt opus Tiſagoræ: Catal. in TISAGORAS.
Hermaphroditum nobilem fecit Policles Statuarius: Plin. xxxiv, 8.
Hermerotes Tauriſci, non Cælatoris illius, ſed Tralliani Sculptoris, ſpectabantur in Pollionis Aſinii monumentis: Idem lib. xxxvi, cap. 5.
Hermes quadriceps, opus Teleſarchidis: Catal. in TELESARCHIDES.
Hermionen filiam Menelai, Oreſtis conjugem, fecit Calamis: Catal. in CALAMIS, ex Pauſania.
Hermonem ſculpſit Theocoſmus, &c. Catal. in THEOCOSMUS.
Heroa abſolutiſſimi operis pinxit Timanthes, arte ipſa complexus vires pingendi, quod opus nunc Romæ in templo Pacis eſt: Plin. xxxv, 10.
Heroa nudum pinxit Apelles; eaque pictura Naturam ipſam provocavit: Idem ibid.
Heroas pinxit Theomneſtus; & Mnaſon tyrannus Elatenſium dedit ei in ſingulos Heroas mnas centenas: Idem ibid.
Heroum dignitates primus expreſſit Euphranor: Idem xxxv, 11.
Heſionem nobilem pinxit Antiphilus: Idem xxxv, 10.
Heſperides numero quinque fecit Theocles: Catal. in THEOCLES, SCULPTOR. Fecit & Malum Heſpericam, Herculem, draconem, &c. ibid.
Hieronis ſtatuas, equeſtrem unam, alteram vero pedeſtrem, fecit Micon Nicocratis filius Syracuſanus: Catal. in MICON, STATUARIUS.
Hippiades Sculptoris Stephani ſpectabantur Romæ in Pollionis Aſinii monumentis: Plin. xxxvi, 5.
Hippolytum tauro emiſſo expaveſcentem pinxit Antiphilus; erat in porticu Philippi: Idem xxxv, 10.
Hipponactis imaginem notabili fœditate conſpicuam Bupalus & Anthermus, eximii Sculptores, propoſuere ridentium circulis: quod ille indignatus, &c. Idem xxxvi, 5.
Hipponicus Calliæ filius, patriæ ſuæ dicaturus ſtatuam, cur Polycleti opera uti noluerit: Catal. in POLYCLETUS, ex Æliano.
Homerum evomentem pinxit Galato, alios vero poëtas, &c. Catal. in GALATO.
Hominem pingere non potuit Serapio, ſcenas optime pinxit. Contra Dionyſius nihil aliud quàm homines pinxit, atque ob id Anthropographus cognominatus: Plin. xxxv, 10.
Honoris & virtutis ædes Veſpaſiano reſtituenti pinxerunt Corn. Pinus & Actius Priſcus: Idem ibid.
Hoplitides, duæ Picturæ Parrhaſii nobiliſſimæ: alter in certamine ita decurrens, ut ſudare videatur: alter arma deponens, ut anhelare ſentiatur: Idem ibid.
Horas in ſoliis ſedentes fecit Emilus Æginеta: Catal. in EMILUS, STATUARIUS.
Hyacinthum, Niciæ opus, Cæſar Auguſtus ſecum deportavit Alexandria capta: Idem xxxv, 11.
Hydram è ferro fecit Tiſagoras, Statuarius: Catal. in TISAGORAS.
Hygia Niceratis Statuarii: Plinius xxxiv, 8.
Hygia & Æſculapius Scopæ: Catalog. in SCOPAS.
Hygia Pyrrhi Statuarii: Plin. xxxiv, 8.
Hygiæ & Æſculapii ſimulacra fecit Bryaxis: Catal. in BRYAXIS, ex Pauſania.
Hygiæ atque ipſius Æſculapii ſigna Ægienſibus fecit Damophon: Catal. in DAMOPHON, SCULPTOR.
Hygiam Æſculapii filiam pinxit Socrates: Idem xxxv, 11.
Hyſmonis ſtatuam fecit Cleon: Catalog. in CLEON.

I.

Jalyſus, qui eſt Romæ dicatus in templo Pacis, palmam habet tabularum Protogenis: Plin. xxxv, 10.
Janus pater in ſuo templo dicatus ab Auguſto, ex Ægypto advectus, jam quidem & auro occultatus, Praxitelis an Scopæ manus ſit ignoratur: Idem xxxvi, 5.
Jaſo filia Æſculapii, opus Socratis Pictoris: Idem xxxv, 11.
Iliacum bellum pluribus tabulis pinxit Theodorus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

dorus, quod eſt Romæ in Philippi porticibus: Idem ibid.

Imaginem hominis gypſo è facie ipſa primus omnium expreſſit Lyſiſtratus Sicyonius, frater Lyſippi. Idem & de ſignis effigiem exprimere invenit, &c. Idem XXXV, 12.

Imaginem Atticæ plebis pinxit Ariſtolaus: Idem XXXV, 11.

Imaginem ſuam ad ſpeculum fecit Lala Cyzicena perpetua virgo: Idem ibid.

Immolante arietem cenſetur Naucydes Statuarius: Idem XXXIV, 8.

Immolationem boum, ſpectatam in Pompeji porticibus, fecit Pauſias: Idem XXXV, 11.

Immolationem boum pinxit Ariſtolaus: ibid.

Impudicas mulierum cum viris conſuetudines pinxit Chærephanes: Cat. in CHÆREPHANES.

Infans Boëthi, quamquam argento melioris, eximie anſerem ſtrangulat: Plin. XXXIV, 8.

Infante miſerabiliter blandiente matri interfectæ, laudatus eſt Epigonus: Id. ibid.

Infantem pinxit Ariſtides Thebanus, adrepentem ad matris è vulnere morientis mammam; intelligiturque ſentire mater & timere, ne emortuo lacte, ſanguinem infans lambat: Idem XXXV, 10.

Io, grandis pictura Niciæ: Idem XXXV, 11.

Io, filiam Inachi, fecit Dinomenes: Catal. in DINOMENES, STATUARIUS.

Jocaſtam deficientem ac moribundam, fecit Silanion Plaſta: Catal. in SILANION.

Jove Liberum parturiente, mitrato, & muliebriter ingemiſcente inter obſtetricia Dearum, innotuit Cteſilochus: Idem

Jovem, Cererem, Minervam, qui ſunt Romæ in Concordiæ templo, fecit Sthenis Statuarius: Idem ibid.

Jovem illum Tonantem in Capitolio, ante cuncta laudabilem, fecit Leocras Statuarius: Plin. XXXIV, 8.

XXXV, 11.

Jovem intra Octaviæ porticus ſculpſere Polycles & Dionyſius, Timarchidis filii: Idem XXXVI, 5.

Jovem eburneum fecit Paſiteles in æde Metelli, qua campus petitur: Idem ibid.

Jovem atque Apollinem Athenodorus Clitorius fecit: Catal. in ATHENODORUS, STATUARIUS.

Jovem Megaris fecit Callicles: Catal. in CALLICLES.

Jovem Olympium ſolutis jam eboris compagibus, exactiſſime coagmentavit Damophon: Cat. in DAMOPHON, SCULPTOR.

Jovem ſæpe fecit Lyſippus: Catal. in LYSIPPUS.

Jovi in ſolio ſedenti à dextera parte aſſiſtit Megalopolis, à læva Dianæ Soſpitæ ſimulacrum, quæ ex lapide Pentelico Cephiſodotus & Xenophon Athenienſis elaborarunt: Cat. in XENOPHON, SCULPTOR.

Jovis Capitolini effigiem operis figulini elaboravit Turianus à Fregellis accitus: Plin. XXXV, 12.

Jovis duo ſigna, opus Cleonis: Catal. in CLEON.

Jovis antiquiſſimum ſimulacrum æneum fecit Learchus: Catal. in LEARCHUS.

Jovis ſignum fecere Thylacus & Onæthus fratres, & eorum filii: Cat. in ONÆTHUS.

Jovis ſimulacrum fingentem Theocoſmum adjuvit Phidias: Catal. in PHIDIAS.

Jovis atque Apollinis ſtatuæ adjacentesque iis leones Pataris olim ſpectabantur, dubia fama Phidiæ an Bryaxidis eſſent: Catal. in PHIDIAS.

Jovis Milichii ſimulacrum è candido lapide fecit Polycletus: Cat. in POLYCLETUS.

Jovis ſtatuam coloſſeam, altam pedes decem & octo, Teleſtas & Ariſton fratres fecere: Cat. in TELESTAS, STATUAR.

Jovis ſignum in agri Megarenſis luco, quem Olympium dicunt, non perpolivit Theocoſmus, &c. Catal. in THEOCOSMUS, SCULPTOR.

Iphigenia Timanthis, eſt Oratorum laudibus celebrata, qua ſtante ad aras, &c. Plin. XXXV, 10.

Iphigeniam in Tauris pinxit Timomachus: Idem XXXV, 11.

Irim Ariſtides Pictor imperfectam reliquit, in magna tamen æſtimatione habitam: Idem ibid.

Iſocratis ænea in Eleuſine ſtatua erat opus Cleocharis: Catal. in CLEOCHARES, ex Photio. Leocharem vocant Plutarchus & alii.

Iſſam catellam pinxit Publius: Catal. in PUBLIUS.

Iſſicum bellum, ſeculo ſuo geſtum, pinxit Helena Timonis Ægyptii filia: Catal. in HELENA, PICTRIX.

Ityn & Prognem tollere filium meditantem fecit Alcamenes: Cat. in ALCAMENES.

Juno Alcamenis: Catal. ibid.

Juno Vulcanum filium tradidit Cedalioni Naxio inſtituendum in Arte fabrili: Catal. in CEDALION.

Juno Argiva Polycleti: Catal. in POLYCLETUS.

Junonem in ſolio ſedentem fecit Mantinenſibus Praxiteles, eique aſſiſtentes Minervam & Heben, filiam Junonis: Catal. in PRAXITELES.

Junonem & Apollinem & adorantem Batton, qui ſunt Romæ in Concordiæ templo, fecit Bedas Statuarius: Plin. XXXIV, 8.

Junonem ipſam intra Octaviæ porticum in ſua æde ſculpſere Dionyſius & Polycles: Idem XXXVI, 5.

Junonem quoque Samiam inter plurimas antiquitates, quæ Byzantium imperante Theodoſio illuſtrabant, opus Lyſippi & Bupali

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Bupali Chii recenſet Cedrenus: Catal. in BUPALUS.
Junonem ſedentem fecit Callimachus Statuarius: Catal. in CALLIMACHUS, ex Pauſania.
Junonem, quæ Sami atque Argis eſt, fecit Smilis: Catal. in SMILIS, SCULPTOR.
Junonis, quæ eſt in Tiryntho, & materia eſt pyrus, & Artifex Argus: Catal. in ARGUS, SCULPTOR.
Junonis adultæ (Ἥραν τελείαν vocant) ædem ſpectatu digniſſimam habent Platæenſes. Rectum & magnitudinis immodicæ fecit hoc ſimulacrum Praxiteles: Cat. in PRAXITELES.
Jupiter Olympius Phidiæ ex ebore & auro: Plin. XXXIV, 8.
Jupiter Zeuxidis in throno, adſtantibus Diis, magnificus eſt: Idem XXXV, 9.
Jupiter & Oceanus Sculptoris Entochi ſpectabantur in Pollionis Aſinii monumentis: Idem XXXVI, 5.
Jupiter hoſpitalis Pamphili Praxitelis diſcipuli, ſpectabatur in Pollionis Aſinii monumentis: Idem ibid.
Jupiter puerili ætate, opus Ageladæ: Catal. in AGELADES.
Jupiter eſt apud Eleos ad orientem Solem converſus, altera manu aquilam, fulmen altera tenens, impoſita eſt capiti corona è vernis floribus; opus eſt Ariſtoni Æginetæ: Cat. in ARISTONO, ex Pauſania.
Jupiter Aſcari Artificis Thebani ſpectabatur apud Eleos: Catal. in ASCARUS, STATUARIUS, ex Pauſania.
Jupiter Euclidis: Cat. in EUCLIDES, SCULPTOR.
Jupiter Leocharis: Catal. in LEOCHARES, BIS.
Jupiter Muſi: Catal. in MUSUS, STATUARIUS.
Jupiter Myronis: Catal. in MYRON.
Juvenem requieſcentem in officina fullonis pinxit Simus: Plin. XXXV, 11.

L.

LAcænas fecit Callimachus Statuarius, cognomento Cacizotechnos, emendatum opus, ſed in quo gratiam omnem diligentia abſtulit: Plin. XXXIV, 8.
Lacertam & Ranam nominum ſuorum argumento columnarum ſpiris inſculpſerunt Sauros & Batrachos, quum ſtruerent templa Octaviæ porticibus incluſa: Idem XXXVI, 5.
Lacertam in phiala cælavit Mentor: Catal. in MENTOR, ex Martiale.
Ladam velociſſimum Alexandri Magni curſorem ex ære fecit Myron: Catalog. in MYRON.
Lagonem, puerum ſubdolæ ac fucatæ vernilitatis, fecit Lyciſcus Statuarius: Plin. XXXIV, 8.
Laïs Turni Statuarii: Catal. in TURNUS.
Lampadiſtæ Pyrrhonis: Catal. in PYRRHO, PICTOR.
Lanificio, in quo properant omnium mulierum penſa, laudatur Antiphilus: Plin. XXXV, 11.
Laocoon in Titi Imp. domo: Idem XXXVI, 5.
Laodamiam pinxit Cteſidemus: Idem XXXV, 11.
Laodicen in varia porticu repræſentaturus Polygnotus, pinxit eam ad exemplar Elpinices, quæ ſoror erat Cimonis filii Miltiadis, & cum qua clandeſtini amoris conſuetudinem jam olim habuiſſe credebatur: Catal. in POLYGNOTUS.
Laomedontis circa Herculem & Neptunum hiſtoriam pinxit Artemon: Plin. XXXV, 11.
Lapitharum & Centaurorum pugnam cælavit Phidias in ſoleis Minervæ Atticæ: Idem XXXVI, 5.
Lapitharum & Centaurorum pugnam Parrhaſius delineavit Myi, cælaturo eam in clypeo Minervæ Atticæ: Catal. in PARRHASIUS.
Lariſſam Telephanis Phocæi laudant: Plin. XXXIV, 8.
Laſciviam pinxit Philoxenus Eretrius, in qua tres Sileni comeſſantur: Idem XXXV, 10.
Latona puerpera, Apollinem & Dianam infantes ſuſtinentem, fecit Euphranor: Idem XXXIV, 8.
Latona Praxitelis: Catal. in PRAXITELES, BIS.
Latonam ſculpſit Cephiſſodorus filius Praxitelis, ſpectabatur Romæ in Palatii delubro: Idem XXXVI, 5.
Latonam Philiſci Rhodii Sculptoris ſpectavit Roma ad Octaviæ porticum: Idem ibid.
Latonam ex candido lapide fecit Polycletus: Catal. in POLYCLETUS.
Leæna Iphicratis laudatur: ſcortum hæc lyræ pulſu familiare Harmodio, &c. Plin. XXXIV, 8.
Leænam ſe marmoream Arceſilai habuiſſe tradit Varro, aligerosque ludentes cum ea Cupidines, quorum alii religatam tenerent, alii è cornu cogerent bibere, alii calcearent ſoccis, omnes ex uno lapide: Idem XXXVI, 5.
Learchidem ex ære excudit Meneſtratus: Catal. in MENESTRATUS, STATUARIUS.
Lecythionem agilitatis exercitatorem pinxit Timomachus: Plin. XXXV, 11.
Leonem per caveam intuens cælabat Paſiteles, cùm ex alia cavea panthera erumperet, non levi diligentiſſimi Artificis periculo: Idem XXXVI, 5.
Leonem collapſum, opus Lyſippi, Lampſaco

pſaco Romam tranſtulit Agrippa: Catal. in LYSIPPUS.

Leonis ungue viſo, ſtatim æſtimavit Phidias qualis futurus eſſet leo totus ad ejus unguis æſtimationem conformatus: Catal. in PHIDIAS, ex Luciano.

Leontionem Pictorem pinxit Ariſtides Thebanus: Plin. XXXV, 10.

Leontium Epiceri cogitantem pinxit Theodorus: Idem XXXV, 11.

Leoſthenem liberoſque ejus pinxit Arceſilaus: Catal. in ARCESILAUS, PICTOR, ex Pauſania.

Leporem pinxit Polygnotus: Catal. in POLYGNOTUS.

Liber pater Sculptoris Eutychidis laudatur in Pollionis Aſinii monumentis: Plinius XXXVI, 5.

Liber pater Euclidis: Catal. in EUCLIDES, SCULPTOR.

Liber pater Myronis: Catal. in MYRON.

Liberi patris marmoreum ſignum, opus Bryaxidis, ſpectabatur in Gnido: ubi & aliud ejuſdem Dei ſignum, à Scopa ſculptum, conſpiciebatur: Plin. XXXVI, 5.

Liberi patris ſignum ex Pario marmore Tanagræ ſculpſit Calamis: Catal. in CALAMIS, ex Pauſania.

Liberi patris ſignum totum refertum ære, fecit Onaſſimedes: Catal. in ONASSIMEDES.

Liberi patris ſignum Eleis fecit Praxiteles: Catal. in PRAXITELES.

Liberi patris ſignum, à Vulcano fabricatum, in diviſione Trojanæ prædæ obtigit Eurypylo, &c. Catal. in VULCANUS.

Libero patri ſimulacrum fecit Argivus Polycletus. Cothurni ei pro calciamentis: una manu poculum, altera thyrſum tenet: thyrſo aquila inſiſtit, quod utique non ſatis reſpondet iis quæ Libero patri ſolent attribui: Catal. in POLYCLETUS.

Libero patri adſtans Satyrus, opus Praxitelis, ex lapide Pario: Catal. in PRAXITELES.

Liberum patrem nobilemque una Satyrum, quem Græci periboëton cognominant, ex ære fecit Praxiteles: Plin. XXXIV, 8.

Liberum patrem continentem tabulam Ariſtidis emit rex Attalus H-S ſex millibus: Idem XXXV, 4.

Liberum patrem, adſtante Virtute, pinxit Parrhaſius: Idem XXXV, 10.

Liberum patrem pinxit Echion: Idem ibid.

Liberum patrem & Ariadnen, ſpectatos Romæ in æde Cereris, pinxit Ariſtides: Idem ibid.

Liberum patrem pinxit Antiphilus, fuit is in porticu Philippi: Idem ibid.

Liberum patrem pinxit Nicias: Idem XXXV, 11.

Libyn puerum tenentem tabellam, qui Olympiæ oſtenditur, & mala ferentem nudum fecit Pythagoras Leontinus: Idem XXXIV, 8.

Linteum pinxit Parrhaſius, ita veritate repræſentata, ut Zeuxis verum linteum putaret: Idem XXXV, 10.

Locuſtæ monumentum & cicadæ Myronem feciſſe carminibus ſuis Erinna ſignificat: Idem XXXIV, 8.

Lucina Euclidis: Catalog. in EUCLIDES, SCULPTOR.

Lucinæ ſignum apud Ægienſes ex ligno fecit Damophon, Sculptor: Catal. in DAMOPHON.

Luctatorem anhelantem fecit Naucerus, Statuarius: Plin. XXXIV, 8.

Luctatorem pinxit Antidotus: Idem XXXV, 11.

Luctatores fecit Ariſtodemus, Statuarius: Idem XXXIV, 8.

Lycini ſtatuam fecit Cleon: Cat. in CLEON.

Lycini ſtatuas duas Myron fecit: Catal. in MYRON.

Lyricinem, hoc eſt, fœminam cum lyra, ſive Spartam ipſam fecit Ariſtander: Catal. in ARISTANDER, STATUARIUS.

Lyſandrum fecit Damias: Catal. in DAMIAS, STATUARIUS.

Lyſimachen, quæ ſacerdos Minervæ fuit annis LXIV, fecit Demetrius, Statuarius: Plin. XXXIV, 8.

Lyſippi imaginem fecit Andreas Argivus, Statuarius: Catal. in ANDREAS, STATUARIUS.

M.

MÆnades ſculpſit Praxiteles, Romæ olim fuere poſitæ in monumentis Aſinii Pollionis: Plin. XXXVI, 5.

Magiriſcia, id eſt, cocos, cælavit Pytheas parvulis potoriis, ſed è quibus ne exempla quidem liceret exprimere, tam opportuna injuriæ ſubtilitas erat: Idem XXXIII, 12.

Magnetum prælium, Bularchi Pictoris tabulam, Candaules rex rependit auro: Idem XXXV, 8.

Mala ferentem nudum fecit Pythagoras Leontinus: Idem XXXIV, 8.

Marathoniam pugnam pinxit Panæus: Idem XXXV, 8.

Mars Alcamenis: Catal. in ALCAMENES.

Marſyam tibiis canentem Praxiteles Mantineæ inſculpſit baſi cui Latona liberique ejus inſiſtunt: Catal. in PRAXITELES.

Marſyas religatus, manu Zeuxidis pictus, ſpectatur Romæ in Concordiæ delubro: Plin. XXXV, 10.

Martem & Mercurium, qui ſunt in Concordiæ templo Romæ, fecit Piſicrates Statuarius: Idem XXXIV, 8.

Martem coloſſeum ſculpſit Scopas ſedentem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

tem in templo Bruti Callaïci apud Circum Flaminium, ad Labicanam portam eunti: Idem XXXVI, 5.

Mater Deûm. Vide *Deûm mater*.

Matronas flentes & adorantes ſacrificantesque fecit Sthenis, Statuarius: Plinius XXXIV, 8.

Mauſoleum ab Oriente cælavit Scopas, à Septentrione Bryaxis, à Meridie Timotheus, ab Occaſu Leochares: acceſſit & quintus Artifex. In ſummo eſt quadriga marmorea quam fecit Pythis: Idem lib. XXXVI, cap. 5.

Medea, quam Timomachus morte interceptus reliquit imperfectam, magnam apud poſteros habuit famam: Idem XXXV, 11.

Medeæ complures quadrigas fecit Euthycrates, filius ac diſcipulus Lyſippi: Idem XXXIV, 8.

Medeam & Ajacem Cæſari Dictatori pinxit Timomachus Byzantius: Idem XXXV, 11.

Medeam pinxit Ariſtolaus: Idem. ibid.

Meduſæ caput è lapide, Cyclopum opus: Catal. in CYCLOPES.

Megabyzi, Sacerdotis Dianæ Epheſiæ, pompam pinxit Apelles: Plin. XXXV, 10.

Megabyzi ſepulcrum pinxit Nicias: Idem XXXV, 11.

Megabyzum pinxit Parrhaſius: Catalog. in PARRHASIUS.

Megalopolis aſſiſtit à dextera parte Jovi in ſolio ſedenti: Catalog. in XENOPHON, SCULPTOR.

Meleagrum, Herculem, Perſea fecit Parrhaſius in una tabula, quæ eſt Rhodi: Plin. XXXV, 10.

Menalippen fecit Lyſiſtratus: Catal. in LYSISTRATUS, ex Tatiano.

Menandrum regem Cariæ, quem pinxit Apelles, mirantur Rhodii: Plin. XXXV, 10.

Menelaum præcipuæ famæ pinxit Zeuxis: Catal. in ZEUXIS.

Menodotum pinxit Diodorus: Catalog. in DIODORUS.

Mercurii ſignum operis Attici eſt in ipſa Meſſeniorum porta, qua itur Megalopolin: Catal. in ATTICI OPERIS SIGNA, ex Pauſania.

Mercurii ſignum, humeris arietem ferentis, fecit Calamis: Catal. in CALAMIS, ex Pauſania.

Mercurii & Veneris ſimulacra è ligno fecit Damophon Sculptor: Catal. in DAMOPHON.

Mercurii ligneum ſimulacrum fecit Epeus: Catal. in EPEUS, STATUARIUS.

Mercurii marmoreum ſignum Thebis fecit Phidias, in ipſo aditu portæ quæ proxima eſt Iſmeno fluvio: Catal. in PHIDIAS.

Mercurio cenſetur Naucydes Statuarius: Plin. XXXIV, 8.

Mercuriolum ex hebeno fecit Cornelius Saturninus non ignobilis Artifex: Catal. in CORN. SATURNINUS.

Mercurium, qui fuit Lyſimachiæ, fecit Polycletus: Plin. XXXIV, 8.

Mercurium & Martem, qui ſunt in Concordiæ templo Romæ, fecit Piſicrates, Statuarius: Idem ibid.

Mercurium marmoreum fecit Euchir Eubulidæ filius: Catal. in EUCHIR, SCULPTOR.

Mercurium orbi exhibiturus Parrhaſius, ſuum ipſius vultum pro Mercurio hominibus obtruſit: Catal. in PARRHASIUS.

Mercurium in ipſo Arcis Athenienſis introitu, quem Propylæum vocant, feciſſe volunt Socratem, filium Sophroniſci: Catal. in SOCRATES.

Mercurius Liberum patrem in infantia nutriens, opus eſt Cephiſſodori prioris: Plin. XXXIV, 8.

Mercurius caduceum tenens apud Eleos, opus eſt Callonis Elei: Catal. in CALLON, ALTER.

Mercurius infantem Bacchum portans, opus Praxitelis: Catal. in PRAXITELES.

Mercurius Scopæ: Catal. in SCOPAS.

Meretricis gaudentis & matronæ flentis ſigna fecit Praxiteles: Plin. XXXIV, 8.

Meretriculæ Myſtidos ſtatuam fecit Ariſtodotus: Catal. in ARISTODOTUS, STATUARIUS, ex Tatiano.

Meretricum Pictores, πορνογράφοι, olim nuncupati ſunt Ariſtides, Pauſanias, Nicophanes: Catal. in ARISTIDES, ex Athenæo.

Meretricum trium ſtatuas fecit Ariſtomachus: Catal. in ARISTOMACHUS, ex Anthologia Græc. epigrammatum.

Miconi Simon impegit inſcitiæ crimen, quod inferiores palpebræ pilos adſcripſiſſet equi picturæ: Catal. in MICON.

Milo Crotoniates Dameæ: Catal. in DAMEAS.

Minerva Catuliana Romæ, opus Euphranoris: Plin. XXXIV, 8.

Minerva Hegiæ Statuarii laudatur: Idem ibid.

Minerva Pyrrhi Statuarii: Idem ibid.

Minerva Amulii ſpectantem aſpectans quacunque aſpiceretur: Idem XXXV, 10.

Minerva Hecatodori & Soſtrati: Catal. in HECATODORUS.

Minerva Locri Parii: Catal. in LOCRUS.

Minerva Medontis Sculptoris: Catal. in MEDON.

Minerva Nicodami Plaſtæ: Catal. in NICODAMUS.

Minerva Scopæ eſt Pronaos Thebis: Catal. in SCOPAS.

Minerva Arceſilæ: Catal. in ARCESILAS, STATUARIUS.

Minervæ clypeum Athenis pictum volunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

à Phidia, quem ipſum initio Pictorem fuiſſe tradunt: Panæum fratrem ejus clypeum eundem intus pinxiſſe, in confeſſo eſt: Plin. xxxv, 8.

Minervæ ſimulacrum Sicyoniis ſculpſerunt Dipœnus & Scyllis: Idem xxxvi, 5.

Minervæ ſimulacrum in arce Corinthiaca fecit Callon Æginetes: Catal in Callon, ex Pauſania.

Minervæ nativitatem pinxit Cleanthes: Catal. in Cleanthes, Pictor.

Minervæ ſimulacrum Scyllidis & Dipœni arte factum: Catal. in Dipoenus, Marmorarius.

Minervæ delubrum & ejuſdem ſignum ex ære fecit Gitiadas: Catal. in Gitiadas.

Minervæ æneum ſignum ſpectatu digniſſimum, opus Hypatodori: Catal. in Hypatodorus, ex Pauſania.

Minervæ ſignum ex ebore atque auro in Eleorum arce fecit Phidias: Catalog. in Phidias.

Minervæ Areæ ſignum Platæenſibus fecit Phidias, quod è ligno eſt inauratum: Catal. in Phidias.

Minervæ ſignum eſt prope Pellenen ex ebore atque auro; ſub ipſa Minervæ baſi alte deſcendit adytum, &c. Catalog. in Phidias.

Minervæ Craneæ ſimulacrum fecere Polyclis filii, vel diſcipuli ſive pueri, Πολυκλέους παῖδες: Catal. in Polycles.

Minervæ Telchiniæ ſimulacrum, quod dicitur invidæ: Catal. in Telchines.

Minervam ex ebore Athenis fecit Phidias: Plin. xxxiv, 8. Idem quoque Phidias fecit & ex ære Minervam tam eximiæ pulchritudinis, ut à forma cognomen acceperit, & Callimorphos dicta ſit. Fecit & aliam Minervam, quam Romæ Æmilius Paullus ad ædem Fortunæ dedicavit: Idem ibid.

Minervam fecit Myron: Idem ibid.

Minervam mirabilem in portu Athenienſium fecit Cephiſſodorus, Statuarius: Idem ibid.

Minervam, quæ appellabatur Muſica, fecit Demetrius, Statuarius: Idem ibid.

Minervam, Cererem, Jovem, qui ſunt Romæ in Concordiæ templo, fecit Sthenis, Statuarius: Idem ibid.

Minervam pinxit Antiphilus, quæ erat in ſchola in Octaviæ porticibus: Idem xxxv, 10.

Minervam ſculpſit Scopas: Idem xxxvi, 5.

Minervam cum Phidia certans fecit Alcamenes: Catal. in Alcamenes.

Minervam & Dianam Chionis elaboravit: Catal. in Chionis, Statuarius.

Minervam Lindiam ex lapide ſmaragdo fecere Dipœnus & Scyllis: Catal. in Dipoenus.

Minervam Aleam fecit Endius: Catal. in Endius..

Minervam ſedentem fecit Endœus: Catal. in Endoeus.

Minervam, à dedicantibus vocatam Lemniam, fecit Phidias: Catal. in Phidias.

Minervam atque Heben, Junoni in ſolio ſedenti adſiſtentes, fecit Praxiteles: Catal. in Praxiteles.

Mnaſeam Cyrenæum fecit Pythagoras, Plaſta: Catal. in pythagoras.

Mnemoſynen pinxit Simonides: Plin. xxxv, 11.

Mneſarchidis Epheſiæ ſimulacrum fecit Euthycrates: Catal. in Euthycrates, ex Tatiano.

Moloſſicos & Chaonides canes originem traxiſſe ajunt ab illo cane, quem Vulcanus ex Demoneſio ære fabricatum, anima indita, Jovi dono dedit; Jupiter Europæ; Europa Minoï; Minos Procridi; Procris Cephalo. Hic ejus erat naturæ, ut nihil evadere poſſet impetum inſequentis, &c. Catal. in Vulcanus.

Monocnemos Apellis: Catal. in Apelles, ex Arbitro.

Morychi Dionyſi ſimulacrum ex phellate lapide fecit Simon, Eupalami filius: Catal. in Simon, Sculptor.

Mulierculam, quæ triginta infantes enixa eſt uno partu, fecit Periclymenus: Catal. in Periclymenus, Statuarius.

Muſa chelyn geſtans, opus Ariſtoclis: Catal. in Aristocles.

Muſa lotum geſtans eſt opus Canacæ: Catal. in Aristocles.

Muſæ novem à Philiſco Rhodio ſculptæ, ſpectabantur Romæ ad Octaviæ porticum: Plin. xxxvi, 5.

Muſæ tres Strongylionis: Catal in Strongylion.

Muſæum pinxit Timænetus: Catal. in Timænetus, Pictor.

Muſam barbiton geſtantem fecit Ageladès: Catal. in Agelades.

Muſarum unam magadin manu tenentem fecit Lesbothemis: Catal. in Lesbothemis.

Muſarum tres ſtatuas in Helicone fecit Olympioſthenes: Catalog. in Olympiosthenes.

Muſas fecit Lyſippus: Catal. in Lysippus.

Muſas etiam fecerit Polycles: ſi admittimus Lipſii conjecturam, &c. Vide Catalogum in Polycles.

Myronis æneus puer, & Perſeus ſuum in Meduſam facinus peragens. Vide an ſunt in Luciano, an alibi.

Myrtidis meretriculæ ſtatuam fecit Boïſcus: Catal. in Boiscus, ex Tatiano.

Myrûs Byzantii ſcorti imaginem ex ære fabricavit Cephiſidotus: Cat. in Cephissodorus.

My-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Myſtidis meretriculæ ſtatuam fecit Ariſtodotus: Catal. in ARISTODOTUS, ex Tatiano.

N.

NArycidam fecit Dædalus Sicyonius: Catal. in DÆDALUS, ALTER.

Nationes XIV, quæ ſunt circa Pompeji, à Coponio ſculptas eſſe tradit Varro: Plin. XXXVI, 5.

Navarchum thoracatum fecit Parrhaſius: Idem XXXV, 10.

Naves pinxiſſe Protogenem putant uſque ad annum ætatis quinquageſimum: Idem ibid.

Naves initio pinxit Heraclides Macedo: Idem XXXV, 11.

Neæræ ſcorti ſimulacrum fecit Calliades, Statuarius: Catal. in CALLIADES, ex Tatiano.

Neapolitanum in grandi tabula pinxit Lala Cyzicena, perpetua virgo: Plin. XXXV, 11.

Necromantiam Homeri pinxit Nicias: Idem ibid.

Nemeæ ſedentis genubus Alcibiadem inſidentem pinxit Aglaöphon, facie pulcriore quàm eſſe deceret mulierem: Catal. in AGLAOPHON, ex Athenæo.

Nemeam ſedentem, & Alcibiadem complexu ſuo foventem, pinxit Ariſtophon: Catal. in ARISTOPHON, ex Plutarcho.

Nemeam pinxit Nicias ſedentem ſupra leonem, palmigeram ipſam, adſtante cum baculo ſene, cujus ſupra caput tabula bigæ dependet: Plin. XXXV, 4; & XXXV, 11.

Nemei Jovis æneum ſimulacrum recto ſtatu, Ars Lyſippi: Catal. in LYSIPPUS.

Nemeſeon ſimulacra & Gratiæ quoque ex auro poſitæ, opus Bupali, ſunt apud Smyrnæos: Catal. in BUPALUS, ex Pauſania.

Nemeſin egregiam pinxit Simus: Plinius XXXV, 11.

Nemeſin Agoracritus appellavit Venerem ſuam: Idem XXXVI, 5.

Nemeſis Phidiæ: Catal. in PHIDIAS.

Nemeſis Diodoti Statuarii: Catal. in DIODOTUS.

Neoptolemum ex equo adverſus Perſas pugnantem pinxit Apelles: Plin. XXXV, 10.

Neptuni atque Amphitrites novem cubitorum ſimulacra, quæ in Teno adorantur, opus ſunt Teleſii: Catal. in TELESIUS, STATUARIUS.

Neptuno & Victoria ſpectatur Iphis: Plin. XXXV, 11.

Neptunum ſculpſit Praxiteles, qui olim ſpectabatur in Aſinii Pollionis monumentis: Idem XXXVI, 5.

Neptunum parturienti Jovi thynnum offerentem, pinxit Cleanthes: Catalog. in CLEANTHES.

Neptunum fecit Damias, Statuarius: Catal. in DAMIAS.

Neptunum fecit Lyſippus: Catal. in LYSIPPUS.

Neptunus ipſe, quem ſculpſit Scopas, eſt in maxima dignatione Cn. Domitii delubro in circo Flaminio, & Thetis atque Achilles, Nereïdes ſupra delphinos & cete & hippocampos ſedentes: item tritones, chorusque Phorci, & priſtes ac multa alia marina, omnia ejuſdem manus, præclarum opus, etiamſi totius vitæ fuiſſet: Plin. XXXVI, 5.

Nereïdes ſupra delphinos & cete & hippocampos ſedentes ſculpſit Scopas: Idem ibid.

Neſtorem & novem ſtatuas eorum qui ſorte ducti cum Hectore congreſſuri erant, fecit Onatas: Catal. in ONATAS, STATUARIUS.

Nicomachi ſtatuam Theophraſtus perficiendam reliquit Praxiteli: Cat. in PRAXITELES.

Nicoſtrati palæſtritæ pueri ſtatuam fecit Pantias: Catal. in PANTIAS.

Nioben cum liberis morientem in templo Apollinis Soſiani ambigitur Scopas an Praxiteles ſculpſerit: Plin. XXXVI, 5.

Nioben fecit Praxiteles: Catal. in PRAXITELES, SCULPTOR, ex Auſonio.

Nobiles fœminas fecere Antimachus & Athenodorus, Statuarii: Plin. XXXIV, 8.

Noctem (Νύκτα) vocant Epheſii fœminæ cujuſdam effigiem, quam fecit Rhœcus Plaſta, in templo Dianæ Epheſiæ: Cat. in RHOECUS, ex Pauſania.

Noctuam, ut Deæ gratiſſimam, ex populi decreto Minervæ ſuæ Atticæ addidit Phidias: Catal. in PHIDIAS

Nova nupta verecundia notabilis, recenſetur inter nobiliores Echionis picturas: Plin. XXXV, 10.

Nymphæ ridentes Praxitelis: Catal. in PRAXITELES, ex Anthologia.

O.

OCcaſio Lyſippi: Catal. in LYSIPPUS, ex Anthologia.

Occaſio Phidiæ: Catal. in PHIDIAS, ex Auſonio.

Oceanus & Jupiter Sculptoris Entochi ſpectabantur in Pollionis Aſinii monumentis: Plin. XXXVI, 5.

Ocnos appellatur piger ſpartum torquens, quod aſellus arrodit. Socrates pinxit: Idem XXXV, 11; Turnebus Adverſariorum VII, 1.

Oenophorum ex ære fecit Praxiteles: Plin. XXXIV, 8.

Officinam Pictoris, ignem conflante puero, pinxit Philiſcus: Idem XXXV, 11.

Oliva Pygmalionis: Cat. in PYGMALION.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Olympiadis atque Eurydices, Alexandri quoque & Philippi atque Amyntæ ex ebore auroque ſimulacra fecit Leochares: Catal. in LEOCHARES.

Olympum & Pana luctantes ſculpſit Heliodorus, quod eſt alterum in terris ſymplegma nobile; nam primum fuit Cephiſſodori: Plin. XXXVI, 5.

Opſonia & aſellos ac ſimilia pinxit Pyreicus, ob hoc cognominatus Rhyparographus: Idem XXXV, 10.

Orbem terrarum diligentiſſime delineatum Urbi ſpectandum propoſuit M. Agrippa: Idem III, 2.

Oreſtem interficientem matrem & Ægiſthum pinxit Theodorus: Idem XXXV, 11.

Oreſtes Timomachi laudatur: Idem ibid.

Oreſtis judicium & Areopagitas cælavit Zopirus in duobus ſcyphis H-S-XII æſtimatis: Idem XXXIII, 12.

Oreſtis inſaniam pinxit Theon: Idem XXXV, 11.

Oreſtis matricidium pinxit Theon: Catal. in THEON, ex Plutarcho.

Oſirim proavum ſuum Seſoſtris Rex magnifice variegatum effingi voluit à Bryaxide, non celebri iſthoc Athenienſium Artifice, ſed alio quopiam ejuſdem nominis Statuario: Catal. in BRYAXIS, ALTER, ex Clemente Alexandrino.

P.

PAcate Apellis: Catal. in APELLES, ex Luciano.

Pacem habentem Plutum in ſinu fecit Athenienſibus Cephiſodotus: Cat. in CEPHISSODORUS.

Palamedis occiſi tabula fuit Ars Timanthis: Catal. in TIMANTHES.

Palladis peplum primi fecere Aceſeus & Helicon. Vide Catal. in ACESEUS.

Palliati cogitantes Euphranoris: Plinius XXXV, 11.

Palliatos dicturos pinxit Timomachus, alterum ſtantem, alterum ſedentem: Idem ibid.

Pan utrem tollens, opus Praxitelis: Catal. in PRAXITELES, ex Anthologia.

Pana ſuum Archelao donavit Zeuxis: Plin. XXXV, 9.

Pana pinxit Protogenes: Idem XXXV, 10.

Pana & Olympum luctantes ſculpſit Heliodorus, quod eſt alterum in terris ſymplegma nobile: Idem XXXVI, 5.

Pana pinxit Ophelion: Catal. in OPHELION.

Panaceam Æſculapii filiam pinxit Socrates: Plin. XXXV, 11.

Pancratiaſtas Delphicos fecit Myron: Idem XXXIV, 8.

Pancratiaſte Delphis poſito Myronem vicit Pythagoras Rheginus: Idem ibid.

Pandoram juſſu Jovis è luto finxit Vulcanus: Catal. in VULCANUS.

Pandoras geneſin appellavit Phidias, quod cælatum eſt in baſe Minervæ Atticæ: Idem XXXVI, 5.

Panem fecit Cres, Statuarius: Catalog. in CRES.

Paniſcum pinxit Tauriſcus: Plin. XXXV, 11.

Pantarcen caput ſibi tænia redimentem in Elide quoque dedicavit Phidias: Catal. in PHIDIAS, ex Pauſania.

Panteuchidem ex ſtupratore gravidam Euthycrates ex ære fabricavit: Catalog. in EUTHYCRATES.

Paralum & Hemionida pinxit Protogenes, quam quidem Nauſicaam vocant: Plin. XXXV, 10.

Paregoron (παρήγορον) vocant Deam conſolatricem, quam ſculpſit Praxiteles: Catal. in PRAXITELES.

Parietes penicillo Theſpiis pinxit Pauſias, quum reficerentur quondam à Polygnoto picti, Idem XXXV, 11.

Parietum amœniſſimam picturam primus inſtituit] Ludio D. Auguſti ætate: Plin. XXXV, 10.

Paris. Vide *Alexander Paris*.

Parva fecit Callicles: Plin. XXXV, 10.

Parvas pingebat tabellas Pauſias, maximeque pueros. Hoc æmuli interpretabantur: Idem XXXV, 11.

Paſiphaën fecit Bryaxis: Catal. in BRYAXIS, ex Tatiano.

Patroclo loricæ gyala aptantes fœminas addidit Calliphon, Pictor: Catal. in CALLIPHON.

Pelei filiarum nomina Micon imaginibus earum adſcripſit: Catal. in MICON.

Pelichi ſtatuam æneam fecit Demetrius Alopecenſis: Catal. in DEMETRIUS, STATUARIUS.

Penelopen fecit Zeuxis, in qua pinxiſſe mores videtur: Plin. XXXV, 9.

Penelopeum fontem fecit Thraſon: Catal. in THRASON, STATUARIUS.

Pentathlon æreum, qui vocatur Encrinomenos, fecit Alcamenes, Phidiæ diſcipulus: Plin. XXXIV, 8.

Pentathlos Delphicos fecit Myron: Idem ibidem.

Peplum Palladis primi texuere Aceſeus & Helicon: Catal. in ACESEUS.

Pergamenum aliquod templum manu ſua exornaverat Apelles: Catal. in APELLES, ex Solino.

Periboëton, Græcis cognominatum Satyrum, ex ære fecit Praxiteles: Plinius XXXIV, 8.

Periclem pinxit Ariſtolaus: Idem XXXV, 11.

Perixyomenon fecit Antigonus, Statuarius: Idem XXXIV, 8.

Perixyomenon fecit Dahippus, Statuarius: Idem ibid.

Perſea

Perſea fecit Myron: Plin. xxxiv, 8.
Perſea, Herculem, Meleagrum fecit Parrhaſius in una tabula, quæ eſt Rhodi: Idem xxxv, 10.
Perſeus Pythagoræ Statuarii habuit alas: Catal. in PYTHAGORAS.
Petulanti pictura innotuit Cteſilochus, diſcipulus Apellis; Jove Liberum parturiente mitrato, &c. Plin. xxxv, 11.
Peuceſten, Alexandri Magni ſervatorem, tanta gloria dignum, fecit Tiſicrates: Idem xxxiv, 8.
Phaëthontem & Pothon & Venerem ſculpſit Scopas, qui Samothraciæ ſanctiſſimis ceremoniis coluntur: Idem xxxvi, 5.
Phaëthontem pinxit Meneſtratus, Pictor ineptiſſimus: Catal. in MENESTRATUS.
Phalaridem tyrannum fecit Polyſtratus, Statuarius: Catal. in POLYSTRATUS.
Phileſium cognominatum Apollinem nudum fecit Canachus, Statuarius: Plin. xxxiv, 8.
Philippi Azanis Statuam fecit Myron: Catal. in MYRON.
Philippum, patrem Alexandri Magni, & ipſum Alexandrum fecit Chæreas, Statuarius: Plin. xxxiv, 8.
Philippum & Alexandrum, cumque iis Amyntam, patrem Philippi, ex ebore & auro fabricavit Leochares, ſicuti & Olympiadis Eurydiceſque ſimulacra: Catal. in LEOCHARES.
Philiſcum pinxit Parrhaſius: Plinius xxxv, 10.
Phillen Eleum fecit Cratinus: Catalog. in CRATINUS, STATUARIUS.
Philocteten tubeſcentem pinxit Ariſtophon: Catal. in ARISTOPHON.
Philocteten pinxit Parrhaſius: Catalog. in PARRHASIUS.
Philoſophos fecere Apollodorus, Androbulus, Aſclepiodorus, Alevas, Ariſtodemus, & alter Cephiſſodorus: Plinius xxxiv, 8.
Philoſophos quoque Colothas, qui cum Phidia Jovem Olympium fecerat, & Cleon, & Cenchramis, & Callicles, & Cephis, Daiphron denique & Democritus & Dæmon fecere: Idem ibid.
Phorci chorum ſculpſit Scopas: Idem xxxvi, 5.
Phryne meretrix. Spectantur duo ſigna, quæ Praxiteles fecit ex ære, diverſos affectus exprimentia, matronæ flentis, & meretricis gaudentis. Putant Phrynen fuiſſe, deprehenduntque in ea amorem Artificis, & mercedem in vultu meretricis: Idem, xxxiv, 8.
Phrynen meretricem fecere Praxiteles & Herodotus: Catalog. in HERODOTUS, STATUARIUS.
Phylarchum in templo Eleuſine pinxit Athenion Maronites: Plin. xxxv, 11.
Pictoris officinam, ignem conflante puero, pinxit Philiſcus: Idem ibid.
Pigrum, qui appellatur Ocnos, ſpartum torquentem quod aſellus arrodit, pinxit Socrates: Idem ibid.
Piſces operis Figulini, item uvas Romæ fecit Poſis, ita ut non ſit aſpectu diſcernere à veris: Idem xxxv, 12.
Piſcibus circa Scyllam pictis nobilitatus eſt Androcydes, ut qui piſcibus impenſe gauderet: Catal. in ANDROCYDES.
Pithi ſtatuam fecit Lyſippus, & dedicarunt milites ejus ſtatuas duas, &c. Catal. in LYSIPPUS.
Pitho mulierem bigæ impoſuit Piſicrates, Statuarius: Plin. xxxiv, 8.
Pithus Deæ, id eſt, Suadæ ſignum ſculpſit Praxiteles: Catal. in PRAXITELES.
Platonem fecit Silanion: Catal. in SILANION.
Plotinum depinxit Carterius: Catalog. in CARTERIUS.
Pœcilen gratuito pinxit Polygnotus, cùm partem ejus Micon mercede pingeret: Plin. xxxv, 9.
Polemarchia porticus apud Phliuntem multiplici pictura exornata erat à Sillace Rhegino: Catal. in SILLAX, PICTOR.
Pollux. Vide *Caſtor*.
Polydamantem Scotuſſeum fecit Lyſippus, quo nemo illius ætatis hominum ſtatura procerior fuit: Catal. in LYSIPPUS.
Polygynæcon, quam vocant frequentiam, Athenis pinxit Athenion Maronites: Plin. xxxv, 11.
Polynicem regnum repetentem pinxit Tauriſcus: Plin. xxxv, 11.
Polynices atque Eteoclis fratrum mutuam cædem fecit Pythagoras: Catal. in PYTHAGORAS.
Polyxena Polycleti: Catal. in POLYCLETUS.
Populus Leocharis: Catal. in LEOCHARES.
Populus Lyſonis: Catal. in LYSON, STATUARIUS.
Pothon ſculpſit Scopas: Plin. xxxvi, 5.
Prælia armatoſque cælavit Lædus: Idem xxxiii, 12.
Prælia Attali atque Eumenis adverſus Gallos plures Artifices fecere, Iſigonus, Pyromachus, Stratonicus, Antigonus: Idem xxxiv, 8.
Prælium equeſtre ad Trophonii oraculum fecit Euthycrates, filius ac diſcipulus Lyſippi: Idem ibid.
Prælium Atheninſium adverſus Perſas, apud Marathona factum, pinxit Panæus: Idem xxxv, 8.
Prælium ad Phliunthem pinxit Pamphilus: Idem xxxv, 10.
Prælium cum Perſis pinxit Ariſtides Thebanus: Idem ibid.
Prælium Alexandri cum Dario Philoxenus

Eretrius pinxit Caſſandro regi: Plin. xxxv, 10.

Prælium navale Ægyptiorum & Perſarum, quod in Nilo factum volebat intelligi, quemadmodum pinxerit Nealces: Idem xxxv, 11.

Præſtigiatorem Theodorum pinxit Irene: Idem ibid.

Praxigoridis meretriculæ ſignum fecit Gomphus: Catal. in GOMPHUS, ex Tatiano.

Praxillam Lyſippus fecit, nullius unquam boni poëmatis auctorem: Catal. in LYSIPPUS, ex Tatiano.

Priamus eſt in numeroſa tabula Ariſtophontis: Plin. xxxv, 11.

Priapum fecit Dinomenes: Catal. in DINOMENES.

Priapus Eutychidis: Catal. in EUTYCHIDES.

Priapus Phyromachi: Catal. in PHYROMACHUS.

Priſtas fecit Myron: Plin. xxxiv, 8.

Priſtes ſculpſit Scopas: Idem xxxvi, 5.

Proclen Andrium, palæſtritam puerum, fecit Somis, Plaſta: Catal. in SOMIS.

Prognen filium tollere meditantem, ipſumque adeo Ityn fecit Alcamenes: Catal. in ALCAMENES.

Promethea pinxit Parrhaſius ad exemplar capti ſenis Olynthii, & tormentis ad mortem adacti: Catal. in PARRHASIUS.

Prometheum in vinculis pinxit Euanthes: Catal. in EUANTHES.

Proſerpina inſiſtens æneo tripodi, quem fecit Callon Ægineta: Catal. in CALLON, STATUARIUS.

Proſerpinæ raptum ex ære fecit Praxiteles: Plin. xxxiv, 8.

Proſerpinæ raptum pinxit Nicomachus, Ariſtodemi filius ac diſcipulus; quæ tabula eſt in Capitolio in Minervæ delubro ſupra ædiculam Juventutis: Idem xxxv, 10.

Proteſilaum fecit Dinomenes, Statuarius: Idem xxxiv, 8.

Protelaum Mantinenſem fecit Pythagoras Rheginus: Catal. in PYTHAGORAS.

Pſaltriam pinxit Leontiſcus: Plin. xxxv, 11.

Pſaltriam Argivam Olynthius Herodotus fabricavit: Catal. in HERODOTUS, ex Tatiano.

Ptolemæo venante laudatur Antiphilus: Plin. xxxv, 11.

Puberem filium ſeni patri ſimilem eſſe, ſalva ætatis differentia, ſupervolante aquila draconem complexa, Philochares pinxit: Idem xxxv, 4.

Puellam, quæ eſt Eleuſine, pinxit Irene, Cratini Pictoris filia & diſcipula: Idem xxxv, 11.

Pueris 35, qui una cum chori magiſtro & tubicine naufragio perierant, ſtatuas poſuere Mamertini ex ære, Artifex Callon Egeus: Catal. in CALLON, ALTER.

Puero ignem conflante laudatur Antiphilus, ac pulchra aliàs domo ſplendeſcente, ipſiusque pueri ore: Plin. xxxv, 11. Similia vide in *Sufflantem*.

Puerorum dextras tendentium & vota nuncupantium ſtatuæ, opus Calamidis: Catal. in CALAMIS, ex Pauſania.

Pueros duos fecit Parrhaſius, in quibus ſpectatur ſecuritas & ætatis ſimplicitas: Plin. xxxv, 10.

Puerulum nudum inauratum fecit Boëthus, ſedentem ad pedes Veneris in templo Junonis apud Eleos: Catal. in BOETHUS, ARGENTI CÆLATOR.

Pyrrhi Hellanodices ſtatuam fecit Lyſippus: Catal. in LYSIPPUS.

Pyrrhus rex Hegiæ Statuarii laudatur: Plin. xxxiv, 8.

Pythias ſculpſit Dactylides; ſpectabantur in hortis Servilianis: Idem xxxvi, 5.

Pythius Theodori & Teleclis opus eſt: Catal. in TELECLES.

Pythoclem quinquertionem Eleum Polycletus fecit: Catal. in POLYCLETUS.

Pythodemum luctatorem fecit Dinomenes, Statuarius: Plin. xxxiv, 8.

Pyttali ſtatuam fecit Sthenis, qui datus fuerat arbiter Arcadibus atque Eleis, de agrorum finibus inter ſe controvertentibus: Catal. in STHENIS.

Q.

QUadriga Pyromachi Statuarii regitur ab Alcibiade: Plin. xxxiv. 8.

Quadriga curruſque & Apollo ac Diana ex uno lapide, opus Lyſiæ, in magna auctoritate habitum Romæ: Idem xxxvi, 5.

Quadrigæ Calamidis aurigam ſuum impoſuit Praxiteles; ne melior in equorum effigie, defeciſſe in homine videretur. Ipſe Calamis & alias quadrigas bigaſque fecit, equis ſemper ſine æmulo expreſſis: Idem xxxiv, 8.

Quadrigam marmoream in ſummo Mauſolei fecit Pythis: Idem xxxvi, 5.

Quadrigam marmoream Myrmecidis cum agitatore cooperuit alis muſca: Idem ibid.

Quadrigas fictiles in faſtigio templi Capitolini fecit Turanius à Fregellis accitus: Idem xxxv, 12.

Quadrigas multorum generum fecit Lyſippus. In primis vero nobilitatus eſt quadriga cum Sole Rhodiorum: Idem xxxiv, 8.

Quadrigas Medeæ complures fecit Euthycrates, filius ac diſcipulus Lyſippi: Idem ibid.

Quadrigas bigaſque fecit Ariſtides, Polycleti diſcipulus: Idem ibid.

Qua-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Quadrigas bigaſque fecit Euphranor: Idem ibid.

Quadrigas currentes pinxit Ariſtides: Idem xxxv, 10.

Quadrigis ſpectatus Menogenes, Statuarius: Idem xxxiv, 8.

Quadrigula illius Theodori Plaſtæ, qui labyrinthum Sami fecit, tranſlata eſt Præneſte, tantæ parvitatis, ut totam eam currumque & aurigam integeret alis ſimul facta muſca: Idem ibidem.

Quadrupedes adſcribuntur Niciæ: Idem xxxv, 11.

Quinquatrus celebrantem pinxit Simus: Idem ibid.

R.

RAnam & lacertam columnarum ſpiris, nominum ſuorum argumento, inſculpſerunt Batrachos & Sauros, quum ſtruerent templa Octaviæ porticibus incluſa: Plin. xxxvi, 5.

Rheam ſaxum involutum pro partu ſuo ad Saturnum deferentem, Platæenſibus fecit Praxiteles: Catal. in Praxiteles.

Rhyparographos dictus eſt Pyreicus: Plin. xxxv, 10.

Roxanes & Magni Alexandri nuptias pinxit Aëtio: Catal. in Aetio.

S.

SAcerdotem adſtante puero, &c. Plin. xxxv, 10.

Sacrificantes adorantesque matronas fecit Sthenis, Statuarius. Sacrificantes quoque fecerunt Batton, Euchir, Glaucides, &c. Idem xxxiv, 8.

Sagittarium & canem fecit Simon, Statuarius: Idem ibid.

Salmoneus Polycleti: Cat. in Polycletus.

Saltatorem pinxit Alciſthene: Plin. xxxv, 11.

Sappho pinxit Leon: Idem ibid.

Sappho finxit Silanion: Catal. in Silanion, Statuarius.

Sarmenem equitem, qui primus de equitatu ſcripſit, fecit Demetrius, Statuarius: Plin. xxxiv, 8.

Satyro nobiliſſimo cum pelle pantherina, quem Apoſceponta appellant, laudatur Antiphilus: Idem xxxv, 11.

Satyrorum turmam fecit Lyſippus Athenis: Idem xxxiv, 8.

Satyrum in phiala gravatum ſomno collocaviſſe verius, quàm cælaſſe dictus eſt Stratocles: Idem xxxiii, 12.

Satyrum admirantem tibias fecit Myron: Idem xxxiv, 8.

Satyrum nobilem, quem Græci periboëton cognominant, ex ære fecit Praxiteles: Idem ibid.

Satyrum tibias tenentem, quem Anapauomenon vocant, ſub gladio pinxit Protogenes: Idem xxxv, 10.

Satyrum cum ſcypho coronatum pinxit Ariſtippus, filius ac diſcipulus Ariſtidis Thebani: Idem ibid.

Satyrum cælaverat Diodorus in argento: Catal. in Diodorus.

Satyrus Libero patri adſtans, opus Praxitelis: Catal. in Praxiteles.

Saurоctonon vocant puberem ſubrepenti lacertæ cominus ſagitta inſidiantem, quem ex ære fecit Praxiteles: Plinius xxxiv, 8.

Scena ſpectatur Eudorus: Idem xxxv, 11.

Scenas optime pinxit Serapio: Idem xxxv, 10.

Scillam, quæ nunc eſt Romæ in templo Pacis, pinxit Nicomachus: Idem ibid.

Scyllam pinxit Phalerion: Idem xxxv, 11.

Scyllin ancoras Perſicæ claſſis præcidentem pinxit Androbius: Idem ibid.

Se ipſam pinxit Lala Cyzicena ad ſpeculum: Idem ibid.

Se ipſum pinxit Apelles: Catal. in Apelles, ex Anthologia Græc. Epigrammatum.

Seleucum fecit Bryaxis: Plin. xxxiv, 8.

Seleucum regem fecit Ariſtodemus, Statuarius: Idem Ibid.

Semiramis ex ancilla adipiſcens regnum, refertur inter nobiliores Echionis tabulas: Idem xxxv, 10.

Senex Thebanus Tiſicratis: Idem xxxiv, 8.

Senis nudum ſignum Pythagoræ Samii laudatur: Idem ibid.

Senis imago cum lyra puerum docentis, opus Ariſtidis Thebani, ſpectata eſt in æde Fidei in Capitolio: Idem xxxv, 10.

Sepulcrum eſt non longe ab ea porta quæ Athenis ducit Phalerum, cujus inſigne (ἐπίθεμα) eſt miles equo adſtans. Praxiteles & equum fecit & militem: Catal. in Praxiteles.

Serpentem, quem Minervæ ſuæ Athenis factæ addidit Phidias, mirantur periti: Plin. xxxvi, 5.

Silenos ſculpſit Praxiteles. Spectabantur olim in monumentis Aſinii Pollionis: Idem ibid.

Silenos tres comeſſantes pinxit Philoxenus Eretrius, in ea tabula quam Laſciviam vocant: Idem xxxv, 10.

Silenum & Cupidines cælavit Mys; conſpiciebantur Rhodi in templo Liberi patris: Idem xxxiii, 12.

Similitudines ex argilla fingere Dibutades Sicyonius Figulus primus invenit Corinthi filiæ opera: Idem xxxv, 11.

Simulacra Deorum pinxit Abron: Idem ib.

Socrati Athenienſes, pœnitentia ducti, æneam ſtatuam, quam fecit Lyſippus, in celeberrimo urbis ſuæ loco poſuerunt: Catal. in Lysippus.

Sol Rhodiorum cum quadriga nobilitavit Lyſippum: Plin. XXXIV, 8.

Solis coloſſum fecit Chares: Idem XXXIV, 7.

Soſandra Calamidis: Catal. in CALAMIS, ex Luciano in Imaginibus.

Spartam fecit Ariſtander: Catal. in ARISTANDER, STATUARIUS.

Sphæra vitrea Archimedis: Catal. in ARCHIMEDES.

Sphæra Billari: Catal. in BALLARUS, vel BILLARUS.

Sphingem æream, ſub ipſa cuſpide Minervæ Atticæ, mirantur periti: Plin. XXXVI, 5.

Spilumenen ex ære fecit Praxiteles: Idem XXXIV, 8.

Spinarum pentathlon fecit Telephanes: Idem XXXIV, 8.

Splanchnoptes, Periclis Olympii vernula hic fuit, exta torrens, ignem oris pleni ſpiritu accendens. Stipax Cyprius hoc uno celebratur ſigno: Idem XXXIV, 8.

Stadiodromon Aſtylon, qui Olympiæ oſtenditur, & quo Myron victus eſt, fecit Pythagoras Leontinus: Idem ibid.

Stemmata pinxit Cœnus: Idem XXXV, 11.

Stephanoplocos vel Stephanopolis appellata eſt nobilis illa Pauſiæ tabella, in qua pinxit Glyceram ſedentem cum corona: Idem ibid.

Stephuſan ex ære fecit Praxiteles: Idem XXXIV, 8.

Stheniadem vocabant Minervam, quæ colebatur in Arce Corinthiaca, & cujus ſimulacrum è ligno ſculpſerat Callon Æginetes: Catal. in CALLON, SCULPTOR.

Sthenis pugil Eleus, opus Olynthii Chœrili: Catal. in CHOERILUS, STATUARIUS.

Straton Sculptor propriam quoque imaginem addidit Æſculapio quem ſculpſerat: Catal. in STRATON.

Stratonicen reginam pinxit Artemon: Plin. XXXV, 11.

Stratonices reginæ injuria innotuit Cleſides, olutantem eam cum piſcatore: Idem ibid.

Stymphalium Dromeum fecit Pythagoras Rheginus: Catal. in PYTHAGORAS.

Suam effigiem Phidias incluſit clypeo Minervæ, quum inſcribere non liceret: Catal. in PHIDIAS, ex Cicerone & Ariſtotele.

Suffitorem puerum puerum fecit Lychus: Plin. XXXIV, 8.

Sufflantem languidos ignes puerum fecit Buthyreus, diſcipulus Myronis: Idem ibid.

Sufflator quoque puer, ut quidam vett. libri, tribuitur ibidem Lycho Statuario. Hujuſmodi quoque ſufflatoris imaginem vide in *Splanchnoptis*; & *Puero ignem conflante*; & *Pictoris officinam*.

Supplicantem pinxit Ariſtides Thebanus, pene cum voce: Plin. XXXV, 10.

Sutrinas tonſtrinasque pinxit Pyreicus: Idem ibidem.

Symplegma, ſignum nobile Praxitelis, laudatum eſt Pergami, digitis corpori verius, quàm marmori impreſſis: Idem XXXVI, 5. Ita Pana & Olympum luctantes ſculpſit Heliodorus, &c. Idem ibid.

Syngenicon pinxit Oenias: Idem XXXV, 11.

T.

TAmiram citharœdum pinxit Theodorus: Plin. XXXV, 11.

Taurus Perilli: Idem XXXIV, 8.

Taurus & Zetus & Amphion ac Dirce, vinculumque ex eodem lapide, Rhodo advecta opera Apollonii & Tauriſci, &c. Idem XXXVI, 5.

Taurus æneus Theopropi: Catal. in THEOPROPUS.

Telephi cum Achille pugnam in campo Cayci ſculpſit Scopas: Catal. in SCOPAS.

Telephum fecit Parrhaſius: Plin. XXXV, 10.

Teleſillæ ſtatuam fecit Niceratus: Catal. in NICERATUS, STATUARIUS, ex Tatiano.

Teleſti poëtæ monumentum celeritate & arte mira pinxit Nicomachus: Plinius XXXV, 10.

Temulenta tibicina nobilitatus eſt Lyſippus: Idem XXXIV, 8.

Themidis ſimulacrum fecit Doryclides, Dipœni & Scyllidis diſcipulus: Catal. in DORYCLIDES.

Theodorum præſtigiatorem pinxit Irene, Cratini Pictoris filia & diſcipula: Plin. XXXV, 11.

Theodorus, qui labyrinthum fecit Sami, ipſe ſe ex ære fudit, præter ſimilitudinem mirabilem, &c. Idem XXXIV, 8.

Theogneti Æginetæ ſimilitudinem fecit Polichus Ægineta: Catal. in POLICHUS.

Theotimus athleta, opus Dætondæ: Catal. in DÆTONDAS.

Therſilochum fecit Polycletus Argivus: Catal. in POLYCLETUS.

Theſea, qui Romæ in Capitolio fuit, fecit Parrhaſius: Plin. XXXV, 9.

Theſea pinxit Euphranor; in quo dixit eundem apud Parrhaſium roſa paſtum eſſe, ſuum vero carne: Idem XXXV, 11.

Theſea pinxit Ariſtolaus: Idem ibid.

Theſea finxit Silanion: Catal. in SILANION, PLASTA.

Theſpiades optime expreſſit Euthycrates, Lyſippi filius ac diſcipulus: Plin. XXXIV, 8.

Theſpiades ſculpſit Cleomenes. Spectabantur eæ in Pollionis Aſinii monumentis: Idem XXXVI, 5.

Theſpia venatorem optime expreſſit Euthycrates,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

crates, filius ac diſcipulus Lyſippi: Idem xxxiv, 8.
Thetis à Scopa ſculptus: Idem xxxvi, 5.
Thyades ſculpſit Praxiteles. Spectabatur olim in monumentis Aſinii Pollionis: Idem ibidem.
Tibicina tumulenta Lyſippi: Idem xxxiv, 8.
Tibicinem inter pauca laudatum pinxit Antidotus: Idem xxxv, 11.
Timanthi Cleonæo ſtatuam fecit Myron: Cat. in MYRON.
Timaſitheus Ageladæ: Cat. in AGELADES.
Timonis & filii ejus imaginem fecit Dædalus Sicyonius: Cat. in DÆDALUS, ALTER.
Tonitrua, fulgetra, fulguraque (Bronten, Aſtrapen, Ceraunobolon appellant) & quæ pingi non poſſunt, pinxit Apelles: Plinius xxxv, 10.
Tonſtrinas ſutrinasque pinxit Pyreicus: Idem ibidem.
Tragœdiam & Comœdiam pinxit Echion: Idem ibidem.
Tragœdum & puerum, qui ſpectabantur Romæ in templo Apollinis, pinxit Ariſtides: cujus tabulæ gratia interiit inſcitia Pictoris, &c. Idem ibidem.
Triphylum & Azana Samolas Arcas efformavit: Cat. in SAMOLAS.
Triptolemum ſculpſit Praxiteles. Spectabatur is Romæ in hortis Servilianis: Idem xxxvi, 5.
Triton æneus collocatus ſupra turre marmorea Andronici Cyrrheſtis: Catal. in ANDRONICUS.
Tritonem pinxit Zeuxis titanicum quid intuentem: Cat. in ZEUXIS, ex Luciano.
Tritones ſculpſit Scopas: Plin. xxxvi, 5.
Trojæ excidium pinxit Cleanthes: Cat. in CLEANTHES, PICTOR.
Trojanæ expugnationis hiſtoriam Delphis pinxit Polygnotus: Catal. in POLYGNOTUS.
Trophonii ſimulacrum, Ars Dædali: Cat. in DÆDALUS.
Tubicinem inſignem fecit Epigonus Statuarius: Plin. xxxiv, 8.
Tumulum vel ſepulcrale monumentum ante urbem Tritiam, quali Pictura exornaverit Nicias: Cat. in NICIAS, ex Pauſania.
Turmam equeſtrium ſtatuarum fecit Lyſippus: Cat. in LYSIPPUS, ex Vellejo.
Tyndaridæ, tabula quam olim imperfectam reliquit Nicomachus morte interceptus, in magna fuit apud poſteros admiratione: Plin. xxxv, 11.
Tyrannicidas fecit Critias Neſiota: Cat. in CRITIAS.

V.

VEnatio Acragantis magnam habuit famam: Plin. xxxiii, 12.
Venatione & canibus nobilitatus eſt Lyſippus: Idem xxxiv, 8.
Venationem Alexandri, quæ Delphis ſacrata eſt, fecit Lyſippus: Idem ibid.
Venatorem Theſpin optime expreſſit Euthycrates filius ac diſcipulus Lyſippi. Idem quoque optime expreſſit venantium canes: Idem ibidem.
Venatores fecere Batton, Euchir, Glaucides, Heliodorus, Hicanus Statuarii, &c. Idem ibid.
Venatores cum captura fecit Ariſtides Thebanus: Idem xxxv, 10.
Venerandarum Dearum mediam Athenis fecit Calos: Cat. in CALOS, ex Clemente Alexandrino.
Venerem exeuntem è mari, quam Anadyomenem vocant, pinxit Apelles: Plinius xxxv, 10.
Venerem aliam Cois inchoaverat Apelles, &c. Idem ibidem.
Venerem inter Gratias & Cupidines pinxit Nearchus: Idem xxxv, 11.
Venerem pinxit Nealces: Idem ibidem.
Venerem ſculpſit Agoracritus: Idem xxxvi, 5.
Venerem ſculpſit Cephiſſodorus filius Praxitelis. Viſebatur ea Romæ in Aſinii Pollionis monumentis: Idem ibidem.
Venerem & Pothon & Phaëtontem ſculpſit Scopas, qui Samothraciæ ſanctiſſimis ceremoniis coluntur: Idem ibidem.
Venerem nudam ſculpſit Scopas, Praxitelicam illam Gnidiam antecedens: Idem ibidem.
Venerem intra Octaviæ porticus ſculpſit Philiſcus Rhodius: Idem ibidem.
Venerem lavantem ſeſe ſculpſit Polycharmus: Idem ibidem.
Venerem, quæ ante Felicitatis ædem fuit, quæque cum ipſa æde incendio cremata eſt, ex ære fecit Praxiteles, marmoreæ illi ſuæ per terras inclytæ parem: Idem xxxiv, 8.
Venerem genetricem figulini operis in foro Cæſaris fecit Arceſilaus L. Luculli familiaris: Idem xxxv, 12.
Venerem, opus Calamidis, addiderunt Athenienſes Leænæ Ariſtogitonis amicæ: Cat. in CALAMIS, ex Pauſania.
Venerem ſedentem ex ebore atque auro fecit Canachus: Cat. in CANACHUS.
Venerem ligneam, argento vivo in eam infuſo ſe moventem, fecit Dædalus: Cat. in DÆDALUS.
Venerem, ad Amyclæum vocatam, fecit Polycletus: Cat. in POLYCLETUS.
Veneres duas ſculpſerat Praxiteles, ſimulque vendebat; alteram velata ſpecie, alteram nudam. Priorem prætulerunt Coï, rejectam Gnidii emerunt, immenſa famæ differentia, &c. Idem ibid.
Veneris & Mercurii ſimulacra è ligno fecit

Damophon Sculptor: Catal. in Damophon.

Veneris Uraniæ ſignum ex Pario marmore fecit Phidias, quod fuit Athenis ſupra Ceramicum. Aliud quoque ejuſdem Veneris ſignum fuit in Elide, pede teſtudinem premens, quod idem Phidias fecit ex ebore & auro: Cat. in Phidias.

Venus hortenſis Alcamenis: Cat. in Alcamenes.

Venus ærea Cleonis: Cat. in Cleon, Statuarius.

Venus Euclidis: Cat. in Euclides, Sculptor.

Venus Eumeli: Cat. in Eumelus, Pictor.

Venus Hermogenis: Catal. in Hermogenes, Statuarius.

Venus ænea Scopæ, quæ dicitur πάνδημος, inſidet capro, &c. Cat. in Scopas.

Venus marmorea, quæ eſt Romæ in porticibus Octaviæ, putatur eſſe Phidiæ: nam & ipſum Phidiam tradunt ſcalpſiſſe marmora: Plin. xxxvi, 5.

Venus extra muros, quæ appellatur Aphrodite ἐν κήποις, opus eſt Alcamenis, cui tamen ſummam manum ipſe Phidias impoſuiſſe dicitur: Idem ibidem.

Veſtam ſedentem ſculpſit Scopas, laudatam in Servilianis hortis, duaſque chametæras circa eam, quarum pares ſunt in monumentis Aſinii Pollionis: Idem ibid.

Victorem certamine gymnico palmam tenentem fecit Eupompus Pictor: Idem libro xxxv, cap. 10.

Victoria quadrigam in ſublime rapiens, opus Nicomachi Pictoris. Hanc tabulam Plancus Imp. poſuit in Capitolio: Idem ibid.

Victoria regit bigam quam pinxit Eutychides: Idem xxxv, 11.

Victoria ſpectatur Iphis: Idem ibidem.

Victoria mirabilis eſt quam Atticæ Minervæ addidit Phidias: Idem xxxvi, 5.

Victoria Calamidis, ſine alis: Cat. in Calamis, ex Pauſania.

Victoria cum ipſo etiam Cratiſthene aſcendit currum æneum Cratiſthenis, eſt opus Pythagoræ: Cat. in Pythagoras.

Victoriæ ſignum ſuper pila dedicarunt Meſſenii Dorienſes: opus eſt Mendæi: Cat. in Mendæus.

Victoriam Athenienſium pinxit Pamphilus. Plin. xxxv, 10.

Victoriam Apellis mirata eſt Roma: Idem ibidem.

Victoriam alatam pinxit Caryſtius: Cat. in Caryſtius.

Victoriam vitulo ſuper impoſuit Myron, quod Agenoris filiam rapiens adulterii atque intemperantiæ palmam reportaſſet. Cat. in Myron.

Victoriam & Arcadis imaginem fabricavit Dædalus Sicyonius: Catal. in Dædalus, alter.

Virtutem & Græciam, utraſque coloſſeas, fecit Euphranor: Plin. xxxiv, 8.

Virtutem pinxit Ariſtolaus: Idem xxxv, 11.

Virtutis & Honoris ædes Veſpaſiano reſtituenti pinxerunt Corn. Pinus & Actius Priſcus: Idem xxxv, 10.

Vitulo Myron ſuperimpoſuit Victoriam: Catal. in Myron.

Vitulus Menæchmi genu premitur, replicata cervice. Ipſe Menæchmus ſcripſit de ſua arte: Plin. xxxiv, 8.

Ulixem pinxit Parrhaſius: Idem xxxv, 10.

Ulixem in rate pinxit Pamphilus: Id. ibid.

Ulixem ſimulata veſania bovem cum equo jungentem pinxit Euphranor: ſpectabatur Epheſi: Idem xxxv, 11.

Ulixem deprehendentem Achillem virginis habitu occultatum, pinxit Athenion Maronites: Idem ibid.

Ulixes eſt in numeroſa tabula Ariſtophontis: Idem ibid.

Ulixi primus pileum addidit Nicomachus Pictor, Ariſtodemi filius ac diſcipulus: Idem xxxv, 10.

Ulyſſem patrata jam procorum cæde pinxit Platæenſibus Polygnotus: Catal. in Polygnotus.

Ulyſſes & Diomedes Palladium ſurripientes cælati erant in phialæ emblemate à Pythea, cujus binæ unciæ viginti vænierunt: Idem xxxiii, 12.

Ulyſſis ſimulatam inſaniam pinxit Parrhaſius Cat. in Parrhasius, ex Plutarcho.

Volutantis ſeſe equi Picturam qualem fecerit Pauſon: Cat. in Pauson, Pictor.

Uvas pinxit Zeuxis tanto ſucceſſu, ut in ſcenam aves advolarent: poſtea pinxit puerum uvas ferentem, &c. Plin. xxxv, 10.

Uvas item piſces figulini operis Romæ fecit Poſis, ita ut non ſit aſpectu diſcernere à veris: Idem xxxv, 12.

Vulcani ſtatuam fecit Euphranor: Cat. in Euphranor.

Vulcanum leniter claudicantem fecit Alcamenes: vide Catal. in Alcamenes.

Vulcanum filium Juno tradidit Cedalioni Naxio inſtituendum in Arte fabrili: Cat. in Cedalion.

Vulneratum deficientem fecit Cteſilas, Statuarius &c. Plin. xxxiv, 8.

Vulneratam Amazonem fecit Cteſilaus, Statuarius: Idem ibidem.

X.

Xenargis pancratiaſtæ Acarnanis ſtatuam fecit Lyſippus: Cat. in Lysippus.

Xenoclis Mænalii luctatoris ſtatuam Polycletus fecit: Cat. in Polycletus.

Xenodicum in puerorum pugillatu victorem fecit Antias; Cat. in Pantias, Statuarius.

Xenophilus Sculptor propriam quoque imaginem addidit Æſculapio quem fecerat: Cat. in Xenophilus.

Z.

Zetus & Amphion ac Dirce & taurus vinculumque ex eodem lapide, Rhodo advecta opera Apollonii & Tauriſci: Plin. xxxvi, 5.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

FRANCISCI JUNII CATALOGUS ARCHITECTORUM, MECHANICORUM, PICTORUM, ALIORUMQUE ARTIFICUM,

ſecundum ſeriem litterarum digeſtus.

A.

AARON.

DE vitulo aureo Aaronis, vide *Exodi cap.* XXXII. Ægyptios vero ſimulacra Deorum olim ad ſimilitudinem animantium efformaſſe conſtat; quod cur fecerint, multis docet Porphyrius περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων: atque adeo ab hac eorum idololatria ſemina quædam cultus idololatrici in ipſos quoque Iſraëlitas transfuſa fuiſſe liquet. Et hunc errorem Iſraëlitarum, τὴν Αἰγυπτιακὴν ζηλούντων ἠλιθιότητα, *Ægyptiacam hanc ſtoliditatem æmulantium*, obiter attingit Philo Judæus, libro II de Monarchia; plenius autem Baſilius Seleuciæ Epiſcopus, Orat. VI; Οἱ Ἑβραῖοι τὴν Αἴγυπτον καταλειπόντες, εἰδωλολατρείας ἐπιδυσωδίαν ἔφερον, ὡς ἄχρι τῶν ἀλόγων τὴν θείαν καταρυπαίνειν προσκύνησιν· νόμον γὰρ εἶχον τὴν νόσον τῆς θρησκείας οἱ Αἰγύπτιοι· Ἶβις γὰρ θεὸς παρ' αὐτοῖς ἐνομίζετο, καὶ κύων, καὶ λέων, καὶ κροκόδειλος τε σὺν τούτοις εἰς θυσίαν κομίζεται, καὶ πρόβατον προσκυνεῖται· οὐκ ἀπήλλακτο δὲ τῆς νόσου ταύτης οὐδὲ τῶν Ἑβραίων τὸ γένος, ἀλλ' ἐστηλίτευσε τὸ πάθος ἡ ἔρημος· προσεκύνουν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθάπερ ἐν Αἰγύπτῳ, τῷ μόσχῳ: *Hebræi relinquentes Ægyptum, tantam idololatriæ graveolentiam ſecum foras detulerunt, ut ipſam quoque divinæ adorationis dignationem uſque ad fædum irrationalium animantium cultum demitterent. Ægyptiis ſane iſtiuſmodi ſuperſtitionis morbus pro lege eſt: nam Ibin pro Deo habent, & canem, & leonem: etiam crocodilum cum iſtis ad ſacrificia adhibent, & ovis adoratur. Non potuit quoque Hebræorum gens ab hoc morbo abduci, ſed eremus grave malum, veluti in excelſa conſtitutum columna, omnium oculis ingeſſit: ſiquidem in deſerto, haud aliter atque in Ægypto, adoraverunt vitulum.* Lactantius, lib. IV de Vera ſapientia, cap. 10; *Hebræi depulſa jam ſervitute, jam ſiti fameque depoſita, in luxuriam prolapſi, ad profanos Ægyptiorum ritus animos tranſtulerunt. Quum enim Moyſes dux eorum aſcendiſſet in montem, atque ibi quadraginta dies moraretur, aureum caput bovis, quem vocant Apin, quod eos in ſignum præcederet, figurarunt.* Paullo ante memoratus Philo, ἐν τῷ περὶ μέθης, eundem hunc vitulum, quem primo dixerat μόσχον, mox χρυσοῦ ταύρου κατασκευὴν vocat; quamvis non tam exiſtimari poſſit vitulus iſte totus ex auro fuiſſe conflatus, quàm auri laminis tantummodo obductus, cætera ligneus; ut quem S. litteræ tradunt combuſtum atque in cineres verſum. Vide *Seldenum de Dîs Syris*, *ſyntagm.* I, *cap.* 4. Ex hujus denique aurei vituli fabrica facile colligi poteſt vera imitatricium Artium antiquitas, quam pluribus adſtruit mihi quondam conjunctiſſimus Ger. Joh. Voſſius, *in Quatuor artibus popularibus*, *Graphices* §. 4. Idem adhæc Voſſius, *libro* III, *cap.* 45 ardui operis, *de Origine & progreſſu idololatriæ*, docet Picturam (quæ Cælaturam etiam Sculpturamque complectitur) antiquiorem eſſe temporibus Iliacis, contra quàm à Plinio proditum eſt.

ABASCANTUS, vide DOMITIUS ABASCANTUS.

ABRON, vide HABRON, *Pictor*.

ACARNENSIS FUNDA.

Pollux, *libro primo*, *cap.* 10, §. 13

ACESEUS, POLYMITARIUS.

Ἀκέσεως καὶ Ἑλικῶνος ἔργα.] Ἐπὶ τῶν θαύματος ἀξίων· οὗτοι γὰρ πρῶτοι τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς πέπλον ἐδημιούργησαν· ὁ μὲν Ἀκεσεὺς γένος ὢν Παταρεὺς, ὁ δὲ Ἑλικὼν Καρύστιος: *Aceſei & Heliconis opera.] De rebus admiratione dignis. Hi etenim primi Poliadis Minervæ peplum fecerunt. Aceſeus quidem genere Patarenſis, Helicon vero Caryſtius fuit*, Zenobius, parœmia 56 primæ Centuriæ. Aliquanto aliter de his eorumque patria Athenæus, Deipnoſoph. lib. 11, cap. 9: Ἠκμασεν ἡ τῶν ποικίλων ὑφὴ, μάλιστα ἐντέχνων περὶ αὐτὰ γενομένων Ἀκεσᾶ καὶ Ἑλικῶνος τῶν Κυπρίων· ὑφάνται δ' ἦσαν ἔνδοξοι· καὶ ἦν Ἑλικὼν υἱὸς Ἀκεσᾶ, ὥς φησι Ἱερώνυμος· ἐν Πυθοῖ γοῦν ἐπί τινος ἔργου ἐπιγέγραπται·

> Τεῦξ' Ἑλικὼν Ἀκεσᾶ Σαλαμίνιος, ᾧ ἐνὶ χερσὶ
> Πότνια θεσπεσίην Παλλὰς ἔτευξε χάριν.

Viguit variarum veſtium ſtragularum textura, ſummam hujus Artis peritiam conſecutis Aceſa & Helicone, erant enim textores inclyti. Eratque Helicon filius Aceſæ, ut ait Hieronymus. In Pythico itaque templo cuidam operi inſcribitur. Fecit Helicon Aceſæ filius Salaminius. Horum manibus veneranda Pallas mirifice divinam tribuit gratiam. „Ad quem locum hæc annotat Caſaubonus: Aceſas & Helicon nobiles polymitarii fue„runt, ut inquit auctor. Euſtathius addit, ex ea Salamine quæ in Cypro fuit; non ex „ea quam Xerxis clades fecit memorabilem. Ἀκεσεὺς eſt Zenobio, qui Athenæo atque „Euſtathio nominatur Ἀκεσᾶς; mirumque eſt Zenobium adeo diverſa de horum patria „ſcribere.

ACESTOR.

Ἀλεξιβίῳ πεντάθλῳ γέγονε νίκη, καὶ Ἡρ[α] τε Ἀρκάδων ἐστὶν αὐτῷ πατρὶς, καὶ Ἀκέστωρ ὁ τὴν εἰκόνα εἰργασμένος: *Alexibius de quinquertio victoriam eſt conſecutus, & Hera oppidum Arcadiæ fuit ei patria, Aceſtor vero elaboravit imaginem*, Pauſanias, libro v, pagina 375, 34.

ACHÆI.

Ἀχαϊκὸν βέλος, ἐπὶ τῶν εὐστόχως βαλλόντων· παρόσον πάντων ἐπιτηδειότατόν ἐστι τὸ τοιοῦτον βέλος πρὸς πολιορκίαν, τὸ τῶν ἐξ ἀχαίας σφενδονητῶν βέλος: *Achaicum telum, de iis dicitur qui feliciter jaculantur. Quatenus iſtiuſmodi Achaicorum funditorum telum eſt omnium aptiſſimum ad urbium expugnationem*, Suidas.

ACRAGAS, CÆLATOR.

Proximi à Mentore in admiratione Acragas, & Boëthus, & Mys fuere. Extant hodie omnium opera, in inſula Rhodiorum. Boëthi, apud Lindiam Minervam. Acragantis, in templo Liberi patris in ipſa Rhodo, Bacchæ Centaurique cælati in ſcyphis. Myos in eadem æde, & Silenus & Cupidines. Acragantis & venatio in ſcyphis magnam famam habuit, Plinius, XXXIII, 12.

ACTIUS PRISCUS, PICTOR.

Magnopere poſt Amulium fuere in auctoritate Cornelius Pinus & Actius Priſcus, qui Honoris & Virtutis ædes Imperatori Veſpaſiano Auguſto reſtituenti pinxerunt: ſed Priſcus antiquis ſimilior, Plin. XXXV, 10. Vide AMULIUS. Pleriſque notæ melioris codicibus dicitur ATTIUS PRISCUS.

ADRIANUS IMP. PINXIT.

Unde & Hadrianum hunc *curioſitatum omnium exploratorem* dixit Tertullianus, capite quinto Apologetici adverſus gentes. Vide quoque Suidam in Ἀδριανός. Apollodorum Architectum, qui forum & odæum & gymnaſium, opera Trajani, Romæ fecerat, ut inquit Xiphilinus in Adriano, primum exilio, ac poſtea morte quoque affecit Adrianus; propter admiſſa ſcelera, ſicuti dicebat: ſed vera cauſa fuit, quòd quum Trajanus cum illo quædam de his operibus diſſereret, atque ipſe interim plurima nihil ad rem pertinentia effutiret; reſpondit ei Apollodorus; Abi, inquit, & cucurbitas pinge; nihil enim horum nôſti. Hoc enim Picturæ genere mirifice ſibi tum temporis placebat Hadrianus. Imperio itaque potitus, injuriæ memor, hanc ejus in loquendo libertatem non pertulit, &c. Vide locum: vide quoque *Tzetzem, hiſtoria* 34 *Chiliad. ſecundæ.*

Pauli Diaconi Hiſtoria miſcella, lib. x, de Hadriano Imp. *Pictor fictorque ex ære & marmore proxime Polycletos & Euphranoras.*

ADULICUM EBUR,

Maxime commendatur. Vide *Arriani Periplum maris Erythræi.* Plinius, lib. VI nat. Hiſt. cap. 29, meminit oppidi Adulitôn: *Ægyptiorum hoc ſervi, inquit, à dominis profugi condidere. Maximum hîc emporium Troglodytarum, etiam Æthiopum. Abeſt à Ptolemaïde quinque dierum navigatione. Deferunt plurimum ebur, rhinocerotum cornua, hippopotamorum coria, celetum teſtudinium ſphingia, mancipia.*

ÆACUS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ÆACUS.

Argentum invenit Erichthonius Athenienſis: ut alii, Æacus, Plin. VII, 56: ubi Turnebus ex Hygino reponit *Cæacus*: vide Hyginum, fabula 274: ubi tamen corrupte eſt *Sacus*. Caſſiodorus, Variar. IV, 34: *Non eſt cupiditas eripere, quæ nullus ſe dominus ingemiſcat amiſiſſe. Primi enim dicuntur aurum Æacus, argentum Indus rex Scythiæ reperiſſe, & humano uſui ſumma laude tradidiſſe.*

ÆCLIS, vel EACLIS.

Auri metalla & conflaturam Cadmus Phœnix invenit ad Pangæum montem: ut alii, Thoas & Æclis in Panchaia: aut Sol Oceani filius, cui Gellius medicinæ quoque inventionem & mellis aſſignat, Plin. VII, 56.

ÆETÆ SUBOLES.

Huc facit locus Plinii lib. XXXIII, cap. 3, prout eum putat reſtituendum propinquus meus Iſaacus Voſſius: *Jam regnaverat in Colchis Salauces Æëtæ ſuboles: qui terram virginem nactus, plurimum argenti aurique eruiſſe dicitur in Samnorum* (vet. *Saunorum*) *gente, & alioquin velleribus aureis inclyto regno.* Multus eſt in explicanda aurei velleris fabula Hadrianus Junius, Animadverſorum lib. V, cap. 12.

ÆGINETA, FICTOR.

Erigonus tritor colorum Nealeæ pictoris in tantum ipſe profecit, ut celebrem etiam diſcipulum reliquerit Paſiam, fratrem Æginetæ fictoris, Plin. XXXV, 11.

ÆGINETICUM ÆS.

Ægineticum atque Deliacum æs diu obtinuere principatum. Antiquiſſima æris gloria Deliaco fuit, mercatus in Delo concelebrante toto orbe, & ideo cura officinis tricliniorum pedibus fulcriſque. Ibi prima nobilitas æris. Pervenit deinde ad Deûm ſimulachra, effigiemque hominum & aliorum animalium. Proxima laus Æginetico fuit. Inſula & ipſa, nec æs gignens, ſed officinarum temperatura nobilitata. Bos æneus inde captus in foro boario eſt Romæ. Hic eſt exemplar Æginetici æris. Deliaci autem, Jupiter in Capitolio, in Jovis Tonantis æde: illoque ære Myron uſus eſt, hoc Polycletus, æquales atque condiſcipuli. Æmulatio autem & in materia fuit, Plin. XXIV, 2. *Privatim Ægina candelabrorum ſuperficiem elaboravit, ſicut Tarentum ſcapos. In his ergo juncta commendatio officinarum eſt. Nec pudet*, &c. Plin. XXIV, 3. Αἰγινῆται πρῶτοι νόμισμα ἐκόψαντο· καὶ ἐξ αὐτῶν ἐκλήθη νόμισμα Αἰγιναῖον: *Æginetæ primi numiſma percuſſerunt, & ex ipſis vocatum eſt numiſma Æginenſe*, Ælianus, var. Hiſt. XII, 10. Maxime tamen vide Strabonem, lib. VIII, pag. 376, A. Ὁ Ἀπόλλων ὃν Ἀρχηγέτην ἐπονομάζουσιν, Αἰγινητικοῖς ἔργοις ἐστὶν ὅμοιος: *Apollinis ſimulacrum, quod Archegeten nuncupant, Ægineticis operibus perſimile eſt*, Pauſanias, lib. I. Ἀρτέμιδος ἐπίκλησιν Λιμνάτιδος ἄγαλμά ἐστιν ἐβένου ξύλου· τρόπος ἡ τῆς ἐργασίας, ὁ Αἰγιναῖος καλούμενος ὑπὸ Ἑλλήνων: *Dianæ Limnatidis ſignum eſt ex ebeno. Operis forma, quæ à Græcis appellatur Æginea*, Idem, lib. VIII, 541, 26. Τῆς Ἀρτέμιδος ἐπίκλησιν Δικτυνναίας τὸ ἄγαλμα ἐργασία τε ἐστὶν Αἰγιναία καὶ μέλανος τοῦ λίθου πεποίηται: *Dianæ Dictynnææ ſignum Æginææ artis eſt, atque è nigro lapide*, Idem, lib. X, 682, 8.

ÆGYPTII.

Ægyptii plurimarum Artium inventores. Vide Euſtathium, ad verſ. 232 Dionyſii Periegetæ. *Plato Ægyptios, omnium Philoſophiæ diſciplinarum parentes, ſecutus eſt*, Macrobius, in Somnium Scipionis libro I, cap. 19. Veterum quoque Ægyptiorum mentione injecta, mox addit A. Gellius, lib. XI, cap. 18; *Quod genus hominum conſtat & in artibus reperiendis ſolertes exſtitiſſe, & in cognitione rerum indaganda ſagaces.* Tacitus, XI Annal. cap. 14; *Primi per figuras animalium Ægyptii ſenſus mentis effingebant, & antiquiſſima monumenta memoriæ humanæ impreſſa ſaxis cernuntur, & litterarum ſemet inventores perhibent.*

Ægyptio thorace in præliis utebantur Perſæ: *Herodotus, lib. 1, cap. 135.*

Niloticæ papyri admirabile prorſus inventum, exploſis arborum corticibus, olim Ægypto debuit Orbis. *Pulchrum plane opus*, inquit Caſſiodorus, Variar. XI, 38, *Memphis ingenioſa concepit*, &c. Vide *Voſſium, lib. 1 de Arte Gramm. cap.* 37.

Ægyptiorum calicum artificium attingit Martialis, lib. XIV, epigr. 15, ubi calices vitreos deſcribit:

Adſpicis ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupit, ah, quoties perdidit auctor opus.

Tingit & Ægyptus argentum, ut in vaſis Anubim ſuum ſpectet; pingitque, non cælat argentum. Tranſit inde materia & ad triumphales ſtatuas, mirumque creſcit pretium fulgoris excæcati. Id autem fit hoc modo, &c. Plinius, XXXIII, 9.

Tingebat etiam gemmarum nonnullas Ægyptus: unde Plinius, lib. XVII, cap. 9, ubi de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

de jaſpidum generibus agit; *Adulteratur*, inquit, *maxime tinctura: idque in gloria regis Ægyptii adſcribitur, qui primus eam tinxit.* Vide plura.

Ægyptii textilia invenerunt, Plin. lib. VII nat. Hiſt. cap. 56. Ita Martiali, lib. X, epigr. 6, *Picti tunica Nilotide Mauri*, dicuntur Mauri curſores Ægyptia tunica conſpicui. De Cubicularia quoque polymita idem Martial. lib. XIV, epigr. 150:

Hæc tibi Memphitis tellus dat munera: victa eſt
Pectine Niliaco jam Babylonis acus.

Lucanus, libro X, verſu 123;

Strata micant: Tyrio quorum pars maxima ſucco
Cocta diu, virus non uno duxit aheno.
Pars auro plumata nitet; pars ignea cocco;
Ut mos eſt Phariis miſcendi licia telis.

Et mox ubi deſcribit cultum Cleopatræ;

Candida Sidonio perlucent pectora filo,
Quod Nilotis acus compreſſum pectine Serum
Solvit, & extenſo laxavit ſtamina velo.

Ægyptii olim judicarunt oportere juvenes in civitatibus bonis figuris & bonis cantibus adſueſcere. Quæ vero & qualia ſint hujuſmodi, in ſacris ab eis eſt inſtitutum: ac præter illa neque Pictoribus, neque aliis figurarum vel quorumcunque Artificiorum fabris nova ulla licebat inducere, neque alia etiam excogitare præter patria; neque hodie licet aut in his, aut in univerſa Muſica. Itaque, ſi obſerves, invenies ibi quæ decem annorum millibus retro depicta formatave quomodocunque fuerunt, quaſi non adeo vetuſta ſint, ut ita dicam, nec pulchriora neque turpiora his quæ hodie depinguntur, ſed eadem arte confecta: *Plato*, II *de Legibus*.

Ægypti reges quodam certamine ex Syenite lapide (quem ante pyrrhopœcilon vocabant) trabes fecere, obeliſcos vocantes, Solis numini ſacratos. Radiorum ejus argumentum in effigie eſt, & ita ſignificatur nomine Ægyptio. *Primus omnium id inſtituit Mitres, qui in Solis urbe regnabat: ſomnio juſſus: & hoc ipſum inſcriptum eſt in eo. Etenim ſculpturæ illæ effigieſque, quas videmus, Ægyptiæ ſunt literæ*, Plin. lib. XXXVI, cap. 8. *Exciſis parietibus volucrum ferarumque genera multa ſculpſerunt, & animalium ſpecies innumeras*, inquit Ammian. Marcellin. lib. XXII, *quas hieroglyphicas literas appellarunt.* Plenius tamen ac planius rem totam deſcribit idem Ammianus, lib. XVII; *Eſt obeliſcus aſperrimus lapis, in figuram metæ cujuſdam ſenſim ad proceritatem conſurgens excelſam; utque radium imitetur, gracileſcens pauliſper ſpecie quadrata in verticem productus anguſtum, manu lævigatus artifici. Formarum autem innumeras notas, hieroglyphicas appellatas, quas ei undique videmus inciſas, initialis ſapientiæ vetus inſignivit auctoritas. Volucrum enim ferarumque, etiam alieni mundi, genera multa ſculpentes, ad ævi quoque ſequentis ætates Imperatorum vulgatius perveniente memoria, promiſſa vel ſoluta Regum vota monſtrabant. Non enim, ut nunc, literarum numerus præſtitutus & facilis exprimit quidquid humana mens concipere poteſt, ita priſci quoque ſcriptitarunt Ægyptii: ſed ſingulæ literæ ſingulis nominibus ſerviebant & verbis; nonnunquam etiam ſignificabant integros ſenſus. Cujus rei ſcientiæ in his interim ſit duobus exemplum*, &c. Ægyptiæ diſciplinæ, ſive inſtitutionis gradus & genera recenſet Clemens Alexandrinus, Stromat. lib. V, pag. 405, edit. Lugd. Batavæ.

Ægyptii artificia maxime excoluerunt atque ad juſtum perduxerunt finem. Etenim inter Ægyptios, ſi quis opificum Rempublicam capeſſit, aut plura pariter exercet artificia, graviſſimas incurrit pœnas. Apud hos enim ſolos, fabris & opificibus univerſis nullum in Republica munus aliud vel ordinem ſuſcipere licet, niſi à legibus definitum, & à parentibus traditum: ut neque magiſtrorum invidia, neque rerum civilium occupatio, neque aliud quidquam, illorum circa hæc ſtudium impediat: *Diod. Siculus, lib.* I. Plenius de hac lege agit Iſocrates in Buſiridis laudatione. Vide quoque quæ nos hac de re lib. II, cap. 4, de Pictura Vet.

Pingunt & veſtes in Ægypto inter pauca mirabili genere, candida vela poſtquam attrivere illinentes, non coloribus, ſed colorem ſorbentibus medicamentis. Hoc cùm fecere, non apparet in velis, ſed in cortinam pigmenti ferventis merſa, poſt momentum extrahuntur picta. Mirumque cùm ſit unus in cortina colos, ex illo alius atque alius ſit in veſte, accipientis medicamenti qualitate mutatus: nec poſtea ablui poteſt. Ita cortina non dubie confuſura colores, ſi pictos acciperet, digerit eos ex vino, pingitque dum coquit: & aduſtæ veſtes firmiores fiunt, quàm ſi non urerentur, Plinius, lib. XXXV, cap. II. Similem veſtes tingendi rationem videtur etiam Herodotus tribuere Caſpiis. Vide CASPII.

Ægyptios antiquiores lignea ut plurimum ſimulacra feciſſe conſtat oculis conniventibus, junctis pedibus, &c. Huc facit Pauſanias, lib. I, pag. 79, 12: Ἀπόλλων ὁ μὲν δὴ Πύθιος καλούμενος καὶ ὁ Δεκατηφόρος τοῖς Αἰγυπτίοις μάλιστα ἐοίκασι ξοάνοις: *Apollo certe Pythius dictus & Decumanus referunt Ægyptiorum ſimulacra è ligno exſculpta.* Idem, libri II pag. 118, ubi agit de temporibus Danai longe antiquiſſimi Argivorum regis: Ξόανα δὴ τότε εἶναι πείθομαι πάντα, καὶ μάλιστα τὰ Αἰγύπτια: *Crediderim certe lignea tum temporis fuiſſe omnia ſigna, maxime vero Ægyptia.* Præcipue tamen notandus nobis eſt hoc in loco Heliodori locus ex Æthiopicῶn, cap. 8: Τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν Αἰγύπτιοι τὼ πόδε ζευγνύντες καὶ ὥσπερ ἑνοῦντες ἱστᾶσιν: *Deorum ſimulacra erigunt Ægyptii, pedes eorum jungentes ac veluti adunantes.* Neque enim hoc tribuit eorum imperitiæ, ſed multis docet eos id ſumma cum ratione feciſſe. Locus eſt notatu digniſſimus.

Pacton, ſcaphæ Ægyptiacæ genus. Ὁ πάκτων διὰ σκυταλίδων πεπηγός ἐστι σκαφίον, ὥστ' ἐοικέναι διαπλοκίνῳ: *Pacton eſt navigium ex vitilibus virgultisque compactum, ut videri potuerit ſimile implexo*, Strabo, lib. XVII, pag. 818.

Teſtaceæ ſcaphæ, ὀστράκινα πορθμεῖα. Plures Ægyptiacarum inſularum foſſæ tanta facilitate navigantur, ut nonnulli in trajiciendo teſtaceis utantur ſcaphis: *Strabo, libro* XVII, *pag.* 788 *editionis Caſaubonianæ.* Juvenalis, Satyra XV, verſ. 126:

- - - Imbelle & inutile vulgus
Parvula fictilibus ſolitum dare vela phaſelis,
Et brevibus pictæ remis incumbere teſtæ.

Papyraceis & Nili navibus Taprobanen olim petebant: Solinus, cap. 56. Dixerat ante Plinius, libro VI, cap. 22, Taprobanen ſolitam adiri *papyraceis navibus armamentisque Nili.* Rurſus idem Plinius lib. VII, cap. 56: *In Nilo ex papyro, & ſcirpo, & arundine fiunt naves.* Plutarchus, de Iſide & Oſiride, pag. 358 edit. Pariſ. 1624, ait Iſidem paludes pernavigaſſe βάριδι παπυρίνῃ, *lembo papyraceo.* Vide locum.

ÆOLUS.

Ventorum rationem Æolus Hellenis filius invenit, Plin. VII, 56. *Strongyle à Lipara M. P. ad exortum ſolis vergens, in qua regnavit Æolus, quæ à Lipara liquidiore flamma tantum differt: è cujus fumo, quinam flaturi ſint venti, in triduum prædicere incolæ traduntur. Unde ventos Æolo paruiſſe exiſtimatum*, Plin. III, 9. Diodorus quoque Siculus, lib. V, teſtatur Æolum ταμίαν ἀνέμων ideo fuiſſe creditum, quod rex pius & humanus erga peregrinos, ſoleret prædicere ventos navigaturis, quodque primus vela navium inveniſſet. Servius ad verſum 56 libri primi Æneïd. *Poëtæ fingunt Æolum, Hippotæ filium, regem eſſe ventorum; ſed, ut Varro dixit, rex fuit inſularum, ex quarum nebulis & fumo Vulcaniæ inſulæ prædicens futura flabra ventorum, ab imperitis viſus eſt ventos in ſua poteſtate retinere.*

AEROPUS, REX MACEDONUM.

Ἀέροπος ὁ Μακεδὼν τραπέζια μικρὰ καὶ λυχνίδια τεκταινόμενος, ὁπότε σχολάζοι, διῆγεν: *Aëropus Macedo ſubtiles menſulas & lucernulas, quotieſcunque vacare dabatur, fabricabat*, Plutarchi vitæ parallelæ, in Demetrio.

ÆSCHINES, STATUARIUS.

Hunc octavum enumerat Æſchinem Diogenes Laërtius, *lib.* II, *in Æſchine.*

ÆTHERIUS, ARCHITECTUS.

Anthologia, lib. IV, Epigr. 23: Οἶκος Ἀναστασίοιο, &c. Eſt Epigramma bene longum, adi ipſam Anthologiam. Τῆς χαλκῆς τὸν λαμπρὸν δόμον Αἰθέριος ἵδρυσεν ὁ μηχανουργὸς καὶ σοφὸς Ἀναστάσιος βουληφόρος: *Æneæ ſplendidam ædem Ætherius mechanicus poſuit, & ſapiens Anaſtaſius Senator*, Cedrenus, pag. 322 A, edit. Regiæ.

ÆTHIOPES.

Æthiopum populis & hodie minium expeti conſtat, totosque eo tingi proceres, huncque ibi Deorum ſimulachris colorem eſſe. Vide Plinium, lib. XXXIII, cap. 7. Silius Italicus, Punicorum lib. III:

Venere Æthiopes, gens haud incognita Nilo,
Qui magneta ſecant, ſolis honor ille metalli
Intactum chalybem vicino ducere ferro.

Æthiopes acuto lapide utebantur pro ferro: *Pollux, lib.* I, *cap.* X, *§.* 6. Vide Goldaſti animadverſa in Winsbekii §. 63; ut & quæ nos annotavimus ad Alamannicum Gloſſarium B, in *Cultrum.*

Omnino vide Ciceron. Brut. ſive de claris Oratoribus, p. 303, D.

Æthiopicæ naves plicatiles: *Plinius, lib.* V, *cap.* 9.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

AETIO, Pictor.

Aëtionem Pictorem perhibent Roxanes & magni Alexandri depictas nuptias in Olympiam pertuliſſe, atque imaginem publice omnibus exhibuiſſe ſpectandam: adeo ut Proxenides, quem tum Græci judicem certaminum conſtituerant, Artis præſtantia captus, Aëtionem generum ſibi adſciverit: *Lucian. in Herodoto.* Vide *Luciani tomum* I, *pag.* 622. Ubi elegantiam hujus tabulæ, quam ſibi in Italia viſam affirmat, fuſe deſcribit. Meminit quoque ejuſdem Picturæ idem Lucianus *in Imaginibus*, *tomi* II, *pagina* 8.

AETIO, Statuarius.

Vide Theocriti Epigramma VII.

AETIUS.

Vide Suidam in Ἀέτιος.

ÆTOLI.

Ætoli, funditores optimi. Vide quæ dicimus in *Pyræchmes*.

Ætolicæ tunicæ: *Strabo*, *libro* XI, *pagina* 530, D.

Ætolicum jaculum, ἀκόντιον αἰτωλικόν: *Pollux*, *libro primo*, *cap.* X, *§.* 13.

Lanceas Ætolas, jaculum cum amento Ætolum Martis filium inveniſſe dicunt: *Plin.* VII, 56.

AGAMEDES, Architectus.

Inter templa Apollini Delphico erecta fuit templum illud quod Pauſaniæ eſt quartum, ab Agamede ac Trophonio fratribus è lapide fuit exſtructum: *Pauſanias*, *lib.* 10, *pag.* 618, 50. Meminit hujus templi etiam Strabo, *lib.* 9, *pag.* 421, B; niſi quod Straboni, craſſiore Minerva ſingula perſequenti, ſecundum eſt, quod Pauſaniæ quartum. Conflagravit hoc templum obtinente Athenis principatum Erxiclide, primo octavæ & quinquageſimæ Olympiadis anno: *Pauſanias loco ſupra citato.* Homerus, Hymno in Apollinem, meminit Trophonii atque Agamedis. Schol. in Ariſtophanem, pag. 88. edit. Baſil. Philoſtratus, lib. VIII, cap 8; Suidas, in Τροφώνιος; Heſychius, in Μαγίδες; Stephanus de Urbibus, in Δελφός. *Trophonius & Agamedes, cùm Apollini Delphis templum exædificaſſent, venerantes Deum petierunt mercedem non parvam quidem operis & laboris ſui, nil certi, ſed quod eſſet optimum homini. Quibus Apollo id ſe daturum oſtendit poſt ejus diei diem tertium: qui ut illuxit, mortui ſunt reperti. Judicaviſſe Deum dicunt, & eum quidem Deum, cui reliqui Dii conceſſiſſent ut præter cæteros divinaret, mortem eſſe optimum homini*, Cicero, circa finem libri primi Tuſcul. quæſt. Hoc ipſum quoque refert Plato, in Axiocho; Plutarchus, Conſolat. ad Apollonium, & alii complures.

Plurima de Agamede atque Trophonio ſparſim refert Pauſanias.

Neptuno templum erexerunt Agamèdes & Trophonius querneis trabibus inter ſe compactis. Vide *Pauſaniam*, *lib.* 8, *pag.* 471, 3. Trophonius atque Agamedes exædificarunt Amphitryoni thalamum Alcmenæ: *Pauſanias*, *lib.* 9, *pag.* 558, 9. Præcipue tamen vide ejuſdem libri *pag.* 599, 12.

AGAPTUS, Architectus.

Elei porticum quandam urbis ſuæ Agaptum nominaverunt, à nomine Architecti: *Pauſanias*, *lib.* V, *pag.* 316, 15.

AGASISTRATUS, vide Agesistratus.

AGATHARCHUS, Pictor.

Agatharchus erat Pictor inſignis, Eudemi filius, genere Samius: *Suidas.*

Agatharchus Pictor, cùm apud Zeuxin gloriaretur ſe animalia celeriter depingere: Ego vero, reſpondit Zeuxis, longo tempore: *Plutarch. in Pericle.* Locum adſcripſimus in vita *Zeuxidis.*

Agatharchum Pictorem Alcibiades in vincula conjecit; exinde tamen, domo depicta, donatum dimiſit: *Plutarch. in Alcibiade.* De hoc Alcibiadis auſu aliquanto aliter ac plenius agit Andocides, *Oratione* IV, *pag.* 298, *edit. Hanov.* 1619.

Agatharchus primum Athenis, Æſchylo docente, tragœdiam ſcenam fecit, & de ea commentarium reliquit. Ex eo moniti Democritus & Anaxagoras, de eadem re ſcripſerunt, quemadmodum oporteat ad aciem oculorum, radiorumque extenſionem, certo loco centro conſtituto, ad lineas naturali ratione reſpondere: uti de incerta re certæ imagines ædificiorum in ſcenarum picturis redderent ſpeciem, & quæ in directis planiſque frontibus ſint figuratæ, alia abſcedentia, alia prominentia eſſe videantur, Vitruvius, in Præfatione libri ſeptimi.

AGATHOCLES Rex, Figulus.

Fortuna mutabilis & inconſtans fecit Agathoclem Siculum ex figulo regem, Ammian. Marcellinus, lib. XIV. Præcipue tamen adeundus Diodorus Siculus, lib. XIX, & XX. Tantus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Tantus rex non modo non diſſimulavit ſordidi generis memoriam, ſed eam publice profiteri potius habuit. Auſonius, Epigr. VIII, *Fama eſt fictilibus*, &c.

AGELADES, Statuarius.

Agelades floruit Olympiade LXXXVII: *Plinius*, XXXIV, 8; ubi & aliquanto poſt *Polycletus Sicyonius* dicitur fuiſſe Ageladis diſcipulus, ſicuti & *Myron Eleutheris natus*. Meminit ejus Columella, circa initium libri decimi, ubi agit de hortorum Deo tutelari parando:

Neu tibi Dædaleæ quærantur munera dextræ,
Nec Polycletea, nec Phradmonis, aut Ageladæ
Arte laboretur: ſed truncum forte dolatum
Arboris antiquæ numen venerare Ithyphalli
Terribilis membri, medio qui ſemper in horto
Inguinibus puero, prædoni falce minetur.

Ætatem qua floruit Agelades facile colligas ex verbis Pauſaniæ, *lib.* VIII, *pag.* 525, 8; Onatas floruit eadem ætate qua Hegias Athenienſis & Argivus Agelades. Ac manifeſtius etiam ætatem ejus indicat idem Pauſanias, *lib.* VI, *pag.* 362, 40; Cleoſthenis viri Epidamnii curtus opus eſt Ageladæ. Vicit autem Cleoſthenes Olympiade ſexageſima ſexta, &c.

Jovis Ithomatæ ſtatua eſt opus Ageladæ: *Pauſan. lib.* IV, *pag.* 278, 40.

Timaſithei Delphi ſtatua eſt opus Ageladæ Argivi: *Pauſ. lib.* VI, *pag.* 359, 34.

Anochus Tarentinus ars eſt Ageladæ Argivi: *Pauſ. lib.* VI, *pag.* 370, 55.

Sunt apud Ægienſes ex ære fabricatæ ſtatuæ, Jupiter puerili ætate, & Hercules impuber, Ageladæ Argivi opera: *Pauſ. lib.* VII, *pag.* 445, 20.

Tarentinorum equi ænei & fœminæ captivæ opera ſunt Ageladæ Argivi: *Pauſ. lib.* X, *pag.* 627, 50.

Antipatri de trium Muſarum imaginibus epigramma eſt Anthologiæ lib. IV, titulo 12, Τρίζυγες αἱ μοῦσαι, &c. Epigramma deſcribemus in ARISTOCLES *Statuarius*.

AGESANDER, Statuarius.

Multorum artificum obſcurior fama eſt, quorundam claritati in operibus eximiis obſtante numero artificum, quoniam nec unus occupat gloriam, nec plures pariter nuncupari poſſunt. Sicut in Laocoonte, qui eſt in Titi Imperatoris domo: opus omnibus & picturæ & ſtatuariæ artis præferendum. Ex uno lapide eum, & liberos, draconumque mirabiles nexus de conſilii ſententia fecere ſummi artifices Ageſander, & Polydorus & Athenodorus, Rhodii, Plinius, lib. XXXVI, cap. 5.

AGESISTRATUS.

Ageſiſtratum refert inter Scriptores qui de Machinationibus ſcripſerunt Vitruvius, in Præfatione libri ſeptimi. Athenæus, libro περὶ μηχανημάτων, meminit quoque τοῦ μηχανικοῦ Ἀγησιστράτου.

AGLAOPHON, Pictor.

Aglaophon floruit nonageſima Olympiade: *Plinius*, XXXV, 9.

Aglaophon fuit Thaſius: *Simonides, apud Pauſaniam lib.* X, *pag.* 660, 27.

Polygnotus Pictor & ejus frater, ambo fuerunt diſcipuli patris Aglaophontis: *Dio Chryſoſtomus, Orat.* LV; *Plato, in Ione, ſive tomi primi pag.* 532, *E*. Alter filiorum Aglaophontis fuit Ariſtophon: *Plato, circa initium Gorgiæ, tomi primi pag.* 448, *B*, *edit. Henr. Stephani*; Suidas, in Πολύγνωτος. Heſychius; Θάσιος, παῖς Ἀγλαοφῶντος· ἔστι δὲ σεμίδαλις ἐπὶ τοῖς ἔργοις γινομένη· ἀπὸ ἀγλαοῦ τοῦ ἐξ ἀρχῆς ποιήσαντος Θασίου ὀνομασθεῖσα. Schol. in Ariſtophanis Aves, pag. 391: Νεωτερικὸν τὸ τὴν νίκην καὶ τὸν ἔρωτα ἐπτερῶσθαι· Ἀρχέννους γάρ φησι καὶ τὸν Βουπάλου καὶ Ἀθηνίδος πατέρα, οἱ δὲ Ἀγλαοφῶντα τὸν Θάσιον ζωγράφον πτηνὴν ἐργάζεσθαι τὴν νίκην, ὡς οἱ περὶ καρύστιον τὸν περγαμηνόν φασιν. De hoc Victoriæ ſimulacro primum alato, poſtea vero alis ſpoliato, vide Meurſium, lectionum Atticarum libro I, cap. 20. *Primi, quorum quidem opera non vetuſtatis modo gratia viſenda ſint, clari pictores fuiſſe dicuntur Polygnotus atque Aglaophon, quorum ſimplex color tam ſui ſtudioſos adhuc habet, ut illa prope rudia ac velut futuræ mox artis primordia maximis, qui poſt eos exſtiterunt, auctoribus præferantur, proprio quodam intelligendi (ut mea fert opinio) ambitu*, Quintil. XII, 10.

Alcibiades reverſus Athenas ex Olympia, tabulas duas ab Aglaophonte pictas in publico poſuit. In altera, Pythias & Olympias ipſum coronabant: in altera, ſuper Nemeæ ſedentis genubus Alcibiades fuit, facie pulchriore quàm eſſe deceret muliebrem: *Athenæus*, XII, 9, *pag.* 534, *D*. Plutarchus, in Alcibiade, poſtremam hanc tabulam Ariſtophontis opus fuiſſe tradit. Vide quæ annotamus in *Ariſtophon*.

Equa optime picta nobilitavit Aglaophontem: *Ælianus, in Epilogo operis de Animalibus.*

Una

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Una eſt ars ratioque Picturæ, diſſimillimique tamen inter ſe Zeuxis, Aglaophon, Apelles: neque eorum quiſquam eſt, cui quicquam in arte ſua deeſſe videatur, Cicero, lib. III de Oratore, ſive tom. I, col. 260 edit. Vignonianæ. Meminit ejuſdem quoque Aglaophontis inter nobiliſſimos Pictores Greg. Nazianzenus, *Orat.* XXXIV.

AGORACRITUS, STATUARIUS.

Phidiæ diſcipulus fuit Agoracritus Parius, ei ætate gratus. Itaque è ſuis operibus pleraque nomini ejus donaſſe fertur. Certavere autem inter ſe ambo diſcipuli in Venere facienda, vicitque Alcamenes, non opere, ſed civitatis ſuffragiis; contra peregrinum ſuo faventis. Quare Agoracritus ea lege ſignum ſuum vendidiſſe traditur, ne Athenis eſſet, & appellaſſe Nemeſim. Id poſitum eſt Rhamnunte, pago Atticæ, quod M. Varro omnibus ſignis prætulit. Eſt & in Matris magnæ delubro in eadem civitate Agoracriti opus, Plinius, XXXVI, 5: vide Lilii Giraldi Dialogiſmum XIX.

Rhamnus habet Nemeſis ſimulacrum, quod alii Diodoti, alii Agoracriti Parii eſſe affirmant, & mole & elegantia præſtantiſſimum, neque Phidiæ operibus cedens: *Strabo, lib.* IX, *pag.* 396, *C.*

Paululum à mari aſcendentibus occurrit fanum Nemeſis, quæ una inter omnes Deos maxime ſe præbet implacabilem hominibus inſolentioribus, atque ejus in primis ira barbaros ad Marathonem gravia putant paſſos. Dedignantes etenim Athenas ſibi obſtare, detulerant lapidem Parium, facturi ex eo Tropæum poſt victoriam, cujus indubiam ſpem animo jam præſumpſerant. Cæterum lapidem hunc Phidias in ſimulacrum Nemeſis convertit: *Pauſanias, lib.* I, *pag.* 62, 30. Phidiæ quoque tribuit Heſychius, in Ῥαμνουσίαν. Potiſſimum tamen vide *Suidam, in* Ῥαμνουσία νέμεσις; nec non *Meurſium, de Populis Atticæ, in* Ῥαμνοῦς. *Rhamnus parva, illuſtris tamen; quòd in ea fanum eſt Amphiarai, & Phidiaca Nemeſis*, Mela, lib. II, cap. 3. Euſtathius illud Nemeſios ſignum, non quidem Phidiæ tribuit, ἀλλὰ τοῖς τοῦ Φειδίου ἐνάμιλλον fatetur. Tzetzes, Chiliad. VII, hiſt. 154; & Chiliad. VIII, hiſt. 192.

In Itoniæ Minervæ templo ænea Itoniæ Minervæ & Jovis ſimulacra ſunt. τέχνη Ἀγορακρίτου, μαθητοῦ καὶ ἐρωμένου Φειδίου: *Ars Agoracriti, diſcipuli atque amaſii Phidiæ*, Pauſanias, lib. IX, pag. 593, 41.

AGRIPPA.

Minime hoc in loco prætereundus eſt M. Agrippa, ob eximium erga haſce Artes amorem & cultum. De hujus nomine, nativitate, totaque adeo vita hæc ſummatim habet Plinius, lib. VII nat. Hiſt. cap. 8: *In pedes procedere naſcentem, contra naturam eſt: quo argumento eos appellavere Agrippas, ut ægre partos: qualiter M. Agrippam ferunt genitum, unico prope felicitatis exemplo in omnibus ad hunc modum genitis. Quamquam is quoque adverſa pedum valetudine, miſera juventa, exercito ævo inter arma morteſque, ad noxia ſucceſſu, infelici terris ſtirpe omni, ſed per utraſque Agrippinas maxime, quæ Cajum & Domitium Neronem principes genuere, totidem faces generis humani. Præterea brevitate ævi quinquageſimo uno raptus anno, in tormentis adulteriorum conjugis, ſocerique prægravi ſervitio, luiſſe augurium præpoſteri natalis exiſtimatur. Neronem quoque paullo ante principem, & toto principatu ſuo hoſtem generis humani, pedibus genitum parens ejus ſcribit Agrippina. Ritu naturæ capite hominem gigni mos eſt, pedibus efferri.* Sortitus igitur eſt cognomen iſtud vir nobiliſſimus ex peculiari quodam caſu nativitatis minime vulgaris: quomodo & Proculum dixere, abſente editum patre; Poſthumum, defuncto; Vopiſcum, qui è geminis editur incolumis, altero abortu interempto. De his ac pluribus aliis id genus cognominibus vide *inſignem locum Plutarchi, circa initium vitæ Coriolani.*

M. Agrippa ſumma cum diligentia & cura orbem terrarum Urbi ſpectandum proponere voluit: vide *Plinium, lib.* III *nat. Hiſt. cap.* 2.

Auguſtus populum de inopia & caritate vini querentem, ſeveriſſima coërcuit voce; Satis proviſum à genero ſuo Agrippa, perductis pluribus aquis, ne homines ſitirent, Suetonius, in Octavio, cap. 42. Quas autem aquas in Urbem duxerit M. Agrippa, docet Plinius, lib. XXXI, cap. 3: *Clariſſima aquarum omnium in toto orbe, frigoris ſalubritatiſque palma, præconio Urbis, Marcia eſt, inter reliqua Deûm munere Urbi tributa. Vocabatur hæc quondam Aufeja, fons autem ipſe Piconia. Oritur in ultimis montibus Pelignorum, tranſit Marſos & Fucinum lacum, Romam non dubie petens. Mox ſpecu merſa, in Tiburtina ſe aperit,* IX. *M. p. fornicibus ſtructis perducta. Primus eam in Urbem ducere auſpicatus eſt Ancus Marcius, unus è Regibus. Poſtea Q. Marcius Rex in Prætura. Rurſusque reſtituit M. Agrippa. Idem & Virginem adduxit ab octavo lapide, diverticulo* II. *M. paſſuum, Præneſtina via. Juxta eſt Herculaneus rivus, quem refugiens Virginis nomen obtinuit. Horum amnium comparatione differentia ſupra dicta deprehenditur; cùm quantum Virgo tactu, tantum præſtet Marcia hauſtu. Quamquam*

utriuſque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

utriusque jam pridem Urbi periit voluptas, ambitione avaritiaque in villas ac ſuburbana decoquentibus publicam ſalutem. Hæc ipſa breviter quoque refert, nec non & alia ejuſdem Agrippæ opera publica plenius recenſet idem Plinius lib. XXXVI, cap. 16: *Sed dicantur vera æſtimatione invicta miracula, quæ Q. Marcius Rex fecit. Is juſſus à Senatu aquarum, Appiæ, Anienis, Tepulæ ductus reficere, novam à nomine ſuo appellatam cuniculis per montes actis intra Præturæ ſuæ tempus adduxit. Agrippa vero in Ædilitate ſua, adjecta Virgine aqua, cæteris corrivatis atque emendatis, lacus ſeptingentos fecit: præterea ſalientes centum quinque: caſtella centum triginta, complura etiam cultu magnifica: operibus iis ſigna trecenta ærea aut marmorea impoſuit: columnas ex marmore quadringentas, eaque omnia annuo ſpatio. Adjicit ipſe in Ædilitatis ſuæ commemoratione, & ludos undeſexaginta diebus factos, & gratuita præbita balnea centum ſeptuaginta, quæ nunc Romæ ad infinitum auxere numerum.* Dio Caſſius lib. LIII deſcribens Actiacæ victoriæ tempora, multis ubique prædicat Agrippæ firmam erga Auguſtum benevolentiam & perpetuum erga rempublicam ſtudium. Ἀγρίππας ἐν τούτῳ, inquit, τὸ ἄστυ τοῖς ἰδίοις τέλεσιν ἐπεκόσμησε· τὴν στοὰν τοῦ Ποσειδῶνος ὠνομασμένην καὶ ἐξῳκοδόμησεν ἐπὶ ταῖς ναυκρατίαις, καὶ τῇ τῶν Ἀργοναυτῶν γραφῇ ἐπελάμπρυνε, &c. *Agrippa eo ipſo tempore Urbem propriis ſumptibus exornavit: nam & porticum, Neptuni dictam, propter navalem victoriam ædificavit, & Argonautarum pictura magnifice exornavit.* Intellige hoc in loco illam Cydiæ tabulam Argonautas, *Quam* H-S CXLIIII *Hortenſius orator mercatus eſt, eique ædem fecit in Tuſculano ſuo*, ut ait Plinius lib. XXXV, cap. 11. Idem quoque Dio aliquanto ante retulerat hunc ipſum Agrippam dedicaſſe Septa, locum in Campo Martio; quem Lepidus, ad habenda tributa comitia porticibus undiquaque circumductis exædificaverat; eum, tabulis lapideis & picturis à ſe exornatum Septa Julia ab Auguſto cognominavit Agrippa. Καὶ ὁ μὲν οὐχ ὅπως φθόνον τινὰ ἐπ᾽ αὐτοῖς ὀφλίσκανεν, inquit porro Dio, ἀλλὰ καὶ πάνυ καὶ πρὸς αὐτοῦ ἐκείνου καὶ πρὸς τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐτιμᾶτο. αἴτιον δὲ, ὅτι τὰ φιλανθρωπότατα καὶ τὰ εὐκλεέστατα, τά τε συμφορώτατα καὶ συμβουλεύων οἱ καὶ συμπράττων, οὐδὲ ἐπὶ βραχὺ τῆς δόξης αὐτῶν ἀντεποιεῖτο· ταῖς τε παρ᾽ αὐτοῦ τιμαῖς οὔτε ἐς πλεονεξίαν, οὔτε ἐς ἀπόλαυσιν ἰδίαν ἐχρῆτο, ἀλλ᾽ ἔς τε τὸ αὐτοῦ ἐκείνῳ, καὶ ἐς τὸ τῷ δημοσίῳ συμφέρον: *Atque hic quidem Agrippa hoc facto non modo invidiam ſibi nullam, ſed magnam laudem apud ipſum Cæſarem aliosque omnes peperit. Cujus rei rationem hanc dixeris, quod quum Cæſari omnibus in rebus quam maxime clementium, glorioſarum, utiliumque actionum auctor adjutorque exiſteret, ne minimam tamen partem earundem gloriæ ſibi arrogabat; honoresque ſibi à Cæſare tributos, non ad avaritiam aut propriam utilitatem, ſed ad ipſius Auguſti ac totius reip. commoda conferebat. Pantheon Jovi Ultori ab Agrippa factum*, Plinius lib. XXXVI, cap. 15; vide quoque Dionem lib. LIII. *Agrippæ Pantheon decoravit Diogenes Athenienſis; & Caryatides in columnis templi ejus probantur inter pauca operum; ſicut in faſtigio poſita ſigna, ſed propter altitudinem loci minus celebrata*, Plinius libro XXXVI, cap. 5. *Syracuſana ſunt in Pantheo capita columnarum à M. Agrippa poſita*, Plinius lib. XXXIV, cap. 3. Idem lib. XXIII nat. Hiſt. circa finem capitis 1, ubi agit de Aceto: *Non eſt prætereundum in eo exemplum ingens. Siquidem M. Agrippa ſupremis ſuis annis conflictatus gravi morbo pedum, cum dolorem eum perpeti nequiret, unius medicorum portentoſa ſcientia, ignorante Divo Auguſto, tanti putavit uſu pedum ſenſuque omni carere, dummodo & dolore illo careret, demerſis in acetum calidum cruribus in acerrimo impetu morbi.*

AGRIUS, Vestiarius.

L. AGRIO VESTIARIO TENVIARIO IMP. CÆS. ANTONINI PII. Inſcriptt. Gruteri MCXI. Vide quoque quæ diximus in *Pamphila*. Niſi forte judices *veſtiarios tenuiarios* olim dictos Amorginorum textores. Vide quæ mox dicimus in *Amorginæ veſtes*.

AHOLIAB.

Vide Exodi XXXI, 6. Ἐλίαβος dicitur Joſepho, *Judaïc. Antiqu. lib.* III, *cap.* 10. Ἐλιφάλης dicitur Zonaræ, *Tomo* 1 *Annal. pag.* 24, 15.

ALCAMENES, Statuarius.

Alcamenes floruit Olympiade LXXXIII, Plinius XXXIV, 8. *Alcamenes Phidiæ diſcipulus & marmorea fecit & æreum pentathlon, qui vocatur encrinomenos*, Idem ibid. *Phidias Alcamenem Athenienſem (quod certum eſt) docuit in primis nobilem, cujus ſunt opera Athenis complura in ædibus ſacris, præclaraque Venus extra muros, quæ appellatur* ἀφροδίτη ἐν κήποις. *Huic ſummam manum ipſe Phidias impoſuiſſe dicitur. Ejuſdem diſcipulus fuit Agoracritus Parius, ei ætate gratus: itaque e ſuis operibus pleraque nomini ejus donaſſe fertur. Certavere autem inter ſe ambo diſcipuli in Venere facienda; vicitque Alcamenes, non opere, ſed ſuffragiis civitatis, contra peregrinum ſuo faventis*, Plinius lib. XXXVI, 5. Alcamenis cum Phidia certamen in ſculpenda Minervæ ſtatua, de-

ſcribit

ſcribit Tzetzes *Chil.* VIII, *hiſt.* 193. Ἀλκαμένης, ὄνομα κύριον, ὁ Λήμνιος, ita Suidas. Ubi tamen propinquus meus Iſaacus Voſſius reponit ὁ Λίμνιος, ut nempe fuerit è Limnis, qui fuit locus Athenis, cujus cùm alii, tum quoque Harpocration mentionem facit: Τόπος ἐςὶν ἐν Ἀθήναις Λίμναι, ἐν ᾧ ὁ τιμώμενος Διόνυσος. *Quæ Polycleto defuerunt, Phidiæ atque Alcameni dantur*, Quintil. lib. XII, cap. 10. Alcamenem quoque cum Phidia & Polycleto conjungit Dionyſius Halicarn. de Demoſthenis acumine ac vi. Locum deſcripſimus *lib.* III *de Pictura Veterum*, *cap.* VII, §. 8.

Athenis laudamus Vulcanum eum quem fecit Alcamenes: in quo ſtante atque veſtito leniter apparet claudicatio non deformis, Cicero lib. I de Deorum natura. Plenius hunc Alcamenis Vulcanum deſcribit Valer. Maximus *lib.* VIII, *cap.* II, *Ex. ext.* 3.

Quid in Alcamenis Venere hortenſi maxime commendabile judicaverint veteres, docent Luciani Imagines *Tomo* II, *pag.* 5. De eadem Venere ἐν τοῖς κήποις vide quoque *Pauſan. lib.* I, *pag.* 33, 20.

Alcamenes ſtatuariæ artis ſecundas meruit inter ætatis ſuæ Artifices: *Pauſanias lib.* V, *pag.* 305. Ejus Centauri: *ibidem lin.* 30.

Alcamenis Juno: *Pauſan. lib.* I, *pag.* 2, 57.

Alcamenis Mars: *Pauſan. lib.* I, *pag.* 14, 17.

Bacchus ex ebore & auro: *Pauſanias lib.* I, *pag.* 34, 53.

Prognen filium tollere meditantem, ipſumque adeo Ityn, poſuit Alcamenes: *Pauſ. lib.* I, *pag.* 43, 13.

Hecate tricorpor Alcamenis: *Pauſan. lib.* II, *pag.* 140, 53.

Æſculapius Alcamenis: *Pauſan. lib.* VIII, *pag.* 468, 53.

Alcamenis Hercules coloſſi ſpecie: *Pauſan. lib.* IX, *pag.* 559, 23.

Alcamenis Cupido. Ὁ Ἑλικὼν ὄρος ἐςὶ Βοιώτιον, οὗ πρὸς τοὺς πρόποδας Θεσπιαὶ πόλις κατῴκηται. ἐν ᾗ ὁ Ἔρως ἐν Ἀλκαμένης ἐξήργασται· θαυμάσιόν τι ἔργον ἰδεῖν, Scholiaſtes vetuſtiſſim. in Lucianum πρὸς ἀπαίδευτον καὶ πολλὰ βιβλία ὠνούμενον. Vide tamen an non hic ſit idem ille Cupido Theſpiacus, quo antiquiſſimi quique ſcriptores Praxitelem tradunt Theſpias nobilitaſſe.

ALCIMACHUS, Pictor.

Alcimachus pinxit Dioxippum, qui Pancratio Olympiæ citra pulveris jactum (quod vocant ἀκονιτὶ) vicit, Plinius lib. XXXV, cap. 11. Hic eſt idem ille Dioxippus παγκρατιαςὴς, cujus meminit Athenæus *lib.* VI, *cap.* 13: cujus item meminit Ælianus *var. Hiſt.* X, 22. Ac multo quoque fuſius eadem fere de hoc Dioxippo narrat Curtius *lib.* IX, *cap.* 7: ubi vide non ignobilem hiſtoriam.

ALCIMEDON, Cælator.

Virgilius Ecloga III:

- - - Pocula ponam
Fagina, cælatum divini opus Alcimedontis,
Lenta quibus torno facili ſuperaddita vitis
Diffuſos hedera veſtit pallente corymbos.
In medio duo ſigna; Conon; & quis fuit alter
Deſcripſit radio totum qui gentibus orbem,
Tempora quæ meſſor, quæ curvus arator haberet?
Necdum illis labra admovi, ſed condita ſervo, &c.

Salmaſius *Plinianarum Exercitationum pag.* 1044, docet Virgilium hoc in loco imitari Theocritum ita deſcribentem poculum in certamine ruſtico depoſitum, ubi & alia quædam addit quibus locum hunc illuſtrare conatur. Vide quoque *earundem Exercitation. pag.* 1049.

ALCISTHENE.

Alciſthene [pinxit] ſaltatorem. Plinius lib. XXXV, ſub finem capitis undecimi refert eam inter fœminas penicilli gloria nobiles.

ALCON, Cælator.

Virgilius in Culice:

- - - Nec pocula gratum Alconis referunt Bœtique toreuma. - - -

Apud Ovidium quoque XIII Metamorph. verſ. 679, Anius, Rex Deli

- - - Dat munus ituris:
Anchiſi ſceptrum, chlamydem pharetramque nepoti,
Craterem Æneæ, quem quondam miſerat illi
Hoſpes ab Aoniis Therſes Iſmenius oris
Miſerat hunc illi Therſes, fabricaverat Alcon
Myleus, & longo cælaverat argumento.

ALCON,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ALCON, Statuarius.

Thebis erat ferreus Hercules, quem fecit Alcon, laborum Dei patientia inductus, Plinius XXXIV, 14.

ALCON, Faber.

Martialis lib. XI, Epigr. 85:

Mitior implicitas Alcon ſecat enterocelas,
Fractaque fabrili dedolat oſſa manu.

ALEVAS, Statuarius.

Alevas apud Plinium lib. XXXIV, cap. 8, reponitur inter Artifices qui optime Philoſophos expreſſerunt.

ALEXA, Aurifex.

D. SEGVLIVS ALEXA AVRVFEX, Inſcript. Gruteri DCXXXIX, 1.

ALEXANDER MAGNUS.

Quantus harum artium cultor fuerit Magnus Alexander, vel ex unius Apellis vita ſatis liquet.

ALEXANDER, ærarius Faber.

Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεύς, 2 *Timoth.* IV: 14.

ALEXANDER Persei filius.

Alexandrum, tertium filiorum Perſei regis, egregium Artificem in tornando & cælando arguto opere fuiſſe referunt. Εὐφυᾶ μὲν ἐν τῷ τορεύειν καὶ λεπτουργεῖν γενέσθαι φασίν, Plutarchus in Paulo Æmilio. *Fortuna mutabilis & inconſtans fecit Agathoclem Siculum ex figulo regem, & Perſei legitimum filium artem ferrariam ob quærendum docuit victum,* Ammian. Marcell. ſub finem libri XIV. *Perſei regis filius junior fabricam ærariam, ob tolerandam inopiam, Romæ didicit, ibique conſumptus eſt*, Oroſius lib. IV, cap. 20.

ALEXANDRINA TAPETIA.

Alexandrina belluata conchyliata tapetia, Plautus Pſeudolo, Actu I, Scena *Exite, agite, ite ignavi*, &c. *Plurimis liciis texere, quæ polymita appellant, Alexandria inſtituit*, Plinius lib. VIII, cap. 48.

ALEXANOR, Statuarius.

Vide Pauſaniam libro II, pag. 105, 39: Ὕστερον δὲ Ἀλεξάνωρ ὁ Μαχάονος τοῦ Ἀσκληπιοῦ παραγενόμενος ἐς Σικυωνίαν ἐν Τιτάνῃ τὸ Ἀσκληπιεῖον ἐποίησε. περιοικοῦσι μὲν δὴ καὶ ἄλλοι, καὶ τὸ πολὺ οἰκέται τοῦ θεοῦ, καὶ κυπαρίσσων ἐστὶν ἐντὸς τοῦ περιβόλου δένδρα ἀρχαῖα· τὸ δὲ ἄγαλμα, οὔτε ὁποίου ξύλου γέγονεν ἢ μετάλλου μαθεῖν ἔστιν οὔτε τὸν ποιήσαντα ἴσασιν· πλὴν εἰ μὴ ἄρα ἐς αὐτὸν τὸν Ἀλεξάνορα ἀναφέροι: *Poſt quem Alexanor, Machaone Æſculapii filio genitus, in Sicyoniam profectus, in Titane Æſculapii fanum erexit. Id & alii accolunt, maximam vero partem Dei ipſius ſervi tenent. Intra ſeptum cupreſſetum eſt, ex vetuſtis admodum arboribus. Signum è quo ſit vel ligno, vel metallo, nec quis ejus fuerit artifex, quiſquam omnino poſſit cognoſcere: niſi forte quis ad ipſum Alexanora opus referat.*

ALEXIS, Statuarius.

Fuit is Polycleti diſcipulus: *Plinius lib.* XXXIV, *cap.* 8. Vide an hujus Alexidis filius fuerit Cantharus ille Sicyonius, memoratus Pauſaniæ, *lib.* VI, *pag.* 348, 1.

ALIPHANUM POCULUM.

Horatius Sermonum lib. II, Satyra 8:

Invertunt Aliphanis vinaria tota.

Ubi Acro Grammaticus: *Aliphanum oppidum volunt, ubi majores calices fiebant. Alii à vico ubi fictiles & futiles in uſu ſunt.*

ALYPUS, Statuarius.

Alypus iſte fuit Sicyonius, Naucydis Argivi diſcipulus: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 344, 8. Euthymenis ſtatuam fecit Alypus: *Pauſan. lib.* VI, *pag.* 359, 28. Plura Alypi Sicyonii opera enumerat idem Pauſanias *lib.* X, *pag.* 625, 53.

AMAZONES.

Lycophron in obſcuro poëmate, quod inſcribitur Caſſandra vel Alexandra, *pag.* 196 *editionis Pauli Stephani*, tradit Amazones Scythicis equabus vectas totam Athenienſium ditionem horribili ſtrage depopulatas. Ad quem locum Tzetzes addit: Λυσίας δὲ ὁ ῥήτωρ πρώτας φησὶν αὐτὰς ἁπάντων ἀνθρώπων τολμῆσαι ἵππον ἐπιβῆναι. De equabus eſt illud Plinii nat. Hiſt. lib. VIII, cap. 42: *Scythæ per bella fœminis uti malunt, quoniam urinam curſu non impedito reddant.* Urbes aliquot nobiliores, quas condidiſſe ac denominaſſe dicuntur Amazones, recenſet Strabo *lib.* XI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

AMIANTUS, Cælator.

Amiantus Germanici Cæſaris Cælator. Vide *Gruteri Inſcript.* DLXXXIII, 9.

AMINOCLES, navium Architectus.

Euſebius *in Chronicis* ait Olympiade IV, anno tertio, Athenis primùm Trierem navigaſſe Aminocle curſum dirigente: ubi vide *Scaligerum ad ann.* MCCLV. *Thucydides auctor eſt triremem feciſſe Aminoclem Corinthium*, Plinius libro VII, cap. 56. De hoc Aminocle vide *Thucydidem lib.* I. Vide quoque *Themiſtii Euphradæ Orat.* XV.

AMMON, Geometra.

Romanæ urbis mœnia ex Ammonis Geometræ dimenſione, quo tempore Gotthi illam priore incurſione infeſtarunt, viginti & unius milliaris ſpatium in circuitu habuiſſe compertum eſt: *Excerpta Photii ex Hiſt. Olympiodori, eſt codex numero* LXXX. In ipſam interim totius rei veritatem ſedulo inquirit Vincentius Contarenus *Var. lectionum cap.* 12.

AMORGINÆ VESTES.

Ἀμοργινὰ, λεπτοϋφῆ ἐνδύματα. Ἀμοργὶς, καλάμη τις ἐξ ἧς ἔνδυμα γίνεται, ἢ ὕφασμα, ἢ χιτὼν, Heſychius. Vide quoque *Etymologicum magnum in* Ἀμοργίς; *Pollucem lib.* VII, *cap.* 14; nec non *ejuſdem libri cap.* 16.

AMPELIUS, Figulus.

Vide *Caſſiodorum Variarum* II, 23.

AMPHION.

Amphion Thebanæ conditor arcis, Horat. de Arte, verſ. 394. Silius Italicus lib. XI; Plutarchus de Muſica; Schol. Apollonii Rhodii ad verſ. 735 libri primi Argonaut.

AMPHION, Pictor.

Fuit Apelles non minoris ſimplicitatis, quàm artis. Nam cedebat Amphioni de diſpoſitione, Aſclepiodoro de menſuris, Plinius lib. XXXV, cap. 10. Ubi tamen optimæ notæ codex MS. propinqui mei Iſ. Voſſii legit: *Fuit non minoris ſimplicitatis, quàm artis. Miamphio diſpoſitione cedebat, Aſclepiodoro de menſuris.*

AMPHION, Scalptor.

Meminit ejus Pauſanias *lib.* VI, *pag.* 347, 50.

AMPHION, Statuarius.

Amphion Aceſtoris filius, Gnoſſius, fecit Batti Cyrenæi ſtatuam Delphis. Vide *Pauſaniam lib.* X, *pag.* 637, 3.

AMPHISTRATUS, Statuarius.

In hortis Servilianis reperio laudatos, Calamidis Apollinem illius cælatoris, Dactylidis Pythias, Amphiſtrati Calliſthenem hiſtoriarum ſcriptorem, Plinius lib. XXXVI, cap. 5. Ἀμφίστρατος ἐχαλκούργησεν Κλειτώ: *Amphiſtratus æream Clitûs ſtatuam ex ære fabricavit*, Tatianus in Orat. contra Græcos.

AMULIUS, Pictor.

Plinius lib. XXXV, cap. 10, ſub finem capitis: *Fuit & nuper gravis ac ſeverus, idemque floridus humilis rei pictor Amulius. Hujus erat Minerva, ſpectantem adſpectans quacunque aſpiceretur. Paucis diei horis pingebat, id quoque cum gravitate, quod ſemper togatus, quamquam in machinis. Carcer ejus artis domus aurea fuit: & ideo non extant exempla alia magnopere. Poſt eum fuere in autoritate Cornelius Pinus & Actius Priſcus, qui* &c. Totum hunc locum è codd. MSS. ita reſtituit propinquus meus Iſaacus Voſſius: *Fuit & nuper gravis ac ſeverus, idemque floribus vividis pictor Fabullus, ſpectantem ſpectans quacunque aſpiceretur. Paucis diei horis pingebat; id quoque cum gravitate, quòd ſemper togatus, quamquam in manicis.* (Quia nempe effœminatorum geſtamen manicæ.) *Carcer ejus artis domus aurea fuit, & ideo non exſtant exemplaria. Magnopere poſt eum fuere in auctoritate Cornelius Pinus & Attius Priſcus, qui* &c.

AMYCLÆI CALCEI.

Ἀμυκλίδες Heſychio, Ἀμυκλαΐδες Polluci ſunt calciamenta ab Amyclis dicta. Λακωνικὰ, ὑποδήματα, ἃ καλεῖται ἀμυκλαΐδες, Heſychius. Vide quoque *Scholiaſten Theocriti ad verſ.* 15 *Eidyllii* x. Plura habet Meurſius *Miſcell. Laconicorum libro* I, *cap.* 18. Amyclæa purpura minus probata. Ovidius de Remedio amoris, lib. II, verſ. 311:

> *Confer Amyclæis medicatum vellus ahenis*
> *Murice cum Tyrio; turpius illud erit.*

AMYCLÆUS, Statuarius.

Vide *Pauſaniam lib.* X, *pag.* 633, 30.

ANA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ANACHARSIS SCYTHA.

Figlinas invenit Corœbus Athenienſis. In iis orbem, Anacharſis Scythes: ut alii, Hyperbios Corinthius, Plin. VII, 56. Vide *Senecam epiſtola* XC; *Suidam in* Ἀνάχαρσις, & in ἄγκυραν; *Scholiaſten Apollonii Rhodii ad verſ.* 1276 *libri* I *Argonaut. Arriani Periplum Ponti Euxini, pag.* 5.

ANANIAS.

Augarus toparcha Edeſſæ miſit curſorem ſuum *Ananian*, pingendi peritum, ad delineandam imaginem Chriſti: vide *Cedrenum*, & *Damaſcenum*, *Orthodoxæ fidei lib.* IV, *cap.* 17.

ANAXAGORAS, STATUARIUS.

Vide *Laërtium Diogenem lib.* II, *in Anaxagora*, *pag.* 98. Anaxagoras Ægineta: *Pauſanias lib.* V, *pag.* 333, 32. Anaxagoram de ſcenarum pictura Commentarium reliquiſſe teſtatur Vitruvius in *Præfatione libri ſeptimi*. Locum integrum deſcripſimus ſupra in *Agatharchus*.

ANAXANDER, PICTOR.

Plinius *libro* XXX, *cap.* 11, refert eum inter Pictores non ignobiles quidem, in tranſcurſu tamen dicendos.

ANAXANDRA.

Anaxandram Nealcis filiam pinxiſſe teſtatur Didymus in *Sympoſiacis*; *Clemens Alexandr. Stromat.* IV, *pag.* 381, *C.*

ANAXIMANDER.

Aſtrologiam, Atlas Libyæ filius; ut alii, Ægyptii; ut alii, Aſſyrii; ſphæram in ea Mileſius Anaximander invenit, Plinius lib. VII, cap. 56: Suidas. Anaximandro inventionem gnomonices & fabricam horologii tribuit Laërtius. Vide quoque *Suidam in* Γνώμων.

ANAXIMENES.

Anaximeni Mileſio, Anaximandri ante nominati diſcipulo, inventionem horologii ſcioterici tribuit Plinius *libro* VII, *cap.* 76. Vide quoque *Vitruvium libro* IX, *cap.* 9. Operæ pretium quoque eſt adire quæ de Sciatheri inventione habet Etymologicum Voſſii in *Sciather*.

ANDREAS, STATUARIUS.

Andreas Argivus Lyſippi imaginem fecit: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 374, 29.

ANDREAS, PICTOR.

Cedrenus pag. 501, 11, *edit. Baſileenſis.*

ANDROBIUS, PICTOR.

Androbius pinxit Scyllin ancoras Perſicæ claſſis præcidentem, Plin. lib. XXXV, cap. 11.

ANDROBULUS, STATUARIUS.

Androbulus apud Plinium *libro* XXXIV, *cap.* 8, reponitur inter Artifices qui feliciſſime expreſſerunt Philoſophos.

ANDROCYDES, PICTOR.

Æquales Zeuxis & æmuli fuere Timanthes, Androcydes, Eupompus, Paraſius, Plinius lib. XXXV, cap. 9. Androcydes Pictor maxime laudatus ob piſces circa Scyllam pictos; crediturque, quia impenſe piſcium eſu delectabatur, magis eos ex affectu quàm ex arte pinxiſſe: *Plutarch. Sympoſiacôn lib.* IV, *quæſt.* 2 & 4. Vide quoque *Athenæum libro* VIII, *cap.* 5. Hic Androcydes fuit Cyzicenus: vide *Plutarchum in Pelopida, pag.* 291, *B.*

ANDRON, STATUARIUS.

Andron effinxit vobis Harmoniam ex Martis & Veneris adulterio natam. Ἐμοίχευσεν Ἄρης τὴν Ἀφροδίτην, καὶ τὴν ἀπ' αὐτῶν Ἁρμονίαν Ἄνδρων ὑμῖν κατεσκεύασε, Tatianus Orat. contra Græcos, pag. 183, B.

ANDRONICUS.

Andronicus Cyrrheſtes collocavit Athenis turrim marmoream octogonon, & in ſingulis lateribus octogoni ſingulorum ventorum imagines exſculptas contra ſuos cujuſque flatus deſignavit, ſupraque eam turrim metam marmoream perfecit, & inſuper Tritonem æreum collocavit, dextra manu virgam porrigentem, & ita eſt machinatus, uti vento circumageretur, & ſemper contra flatum conſiſteret, ſupraque imaginem ſtantis venti indicem virgam teneret, Vitruvius lib. I, cap. 6. Varroni *lib.* III *de re Ruſtica*, *cap.* 5, corrupte *Andronicus Cypreſtis* dicitur.

ANDROSTHENES, STATUARIUS.

Androſthenes genere Athenienſis, Eucadmi diſcipulus: *Pauſan. lib.* X, *pag.* 643, 31.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ANGELION, Statuarius.

Callon Æginetes fuit Tectæi & Angelionis diſcipulus, qui Deliis ſimulacrum Apollinis fecerunt: illi vero Artem à Dipœno & Scyllide didicerant: *Pauſanias lib.* II, *pag.* 146, 43, Ὁ Δήλιος καὶ ἡ Ἄρτεμις Ἰδεκταίου καὶ Ἀγγελίωνος τέχνη: *Delius & Diana Idectai & Angelionis ars*, Athenagoræ legatio pro Chriſtianis, pag. 66, D.

ANTENOR, Statuarius.

Athenis in Ceramico erant complures Harmodii atque Ariſtogitonis ſtatuæ, recentiores, fecit Critias; vetuſtiores, Antenor: vide *Pauſaniam lib.* I, *pag.* 14, 31. Atque has quidem veteres abduxit Xerxes, urbe capta; remiſit autem Alexander, poſt Darium debellatum, teſte Arriano *de Alexandri expedit. lib.* III *&* VIII. Manſere deinde hæ tyrannicidarum ſtatuæ Athenis in multum tempus: ita ut Bruto quoque & Caſſio, interfectoribus Julii Cæſaris, ſuas juxta collocaverint, anno fere quingenteſimo poſtquam illæ conſtitutæ. Vide quæ ex Dione Caſſio, Xiphilino, Zonara, habet *Meurſii Piſiſtratus*, *cap.* 14.

ANTHEMIUS, Mechanicus.

Procopius *de Ædificiis Juſtiniani* aliquoties ſumma cum laude meminit hujus Mechanici Tralliani. Vide quoque *Tzetzem Chil.* XII, *hiſt.* 457.

ANTHERMI duo, Sculptores.

Cùm [Dipœnus & Scyllis] *eſſent*, *jam fuerant in Chio inſula Malas ſculptor*, *dein filius ejus Micciades*, *ac deinde nepos Anthermus Chius*, *cujus filii Bupalus & Anthermus clariſſimi in ea ſcientia fuere. Hipponactis poëtæ ætate*, *quem certum eſt* LX *Olympiade fuiſſe. Quod ſi quis horum familiam ad proavum uſque retro agat*, *inveniet artis ejus originem cum Olympiadum origine cœpiſſe. Hipponacti notabilis fœditas vultus erat: quamobrem imaginem ejus laſcivia jocorum ii propoſuere ridentium circulis. Quod Hipponax indignatus*, *amaritudinem carminum diſtrinxit in tantum*, *ut credatur aliquibus ad laqueum eos compuliſſe: quod falſum eſt. Complura enim in finitimis inſulis ſimulacra poſtea fecere*, *ſicut in Delo*, *quibus ſubjecerunt carmen*, *Non viribus tantum cenſeri Chium*, *ſed operibus Anthermi filiorum. Oſtendunt & Iaſii Dianam manibus eorum factam. Et in ipſa Chio narrata eſt operis eorum Dianæ facies in ſublimi poſita*, *cujus vultum intrantes triſtem*, *exeuntes exhilaratum putant. Romæ ſigna eorum ſunt in Palatina æde Apollinis in faſtigio*, *& in omnibus fere quæ Divus Auguſtus fecit. Patris quoque eorum & Deli fuere opera*, *& in Lesbo inſula*, Plinius lib. XXXVI, cap. 5. Suidas *Anthermum* dicit Ἄθηνιν; nam in Ἱππῶναξ hæc habet de iſthoc ἰαμβογράφῳ Poëta. Γράφει πρὸς Βούπαλον καὶ Ἄθηνιν ἀγαλματοποιοὺς, ὅτι αὐτοῦ εἰκόνας πρὸς ὕβριν εἰργάσαντο. Vide porro quæ mox infra dicemus in *Archennus*.

ANTHEUS, Statuarius.

Hunc ſuo ſæculo ſatis probatum, refert ad Olympiadem centeſimam quinquageſimam quintam Plinius *lib.* XXXIV, *cap.* 8.

ANTHULLA.

Nobilis olim calceorum opificio Anthulla: *Stephanus de Urbibus*, *in* Ἄνθυλλα.

ANTIDOTUS, Pictor.

Euphranoris diſcipulus fuit Antidotus. Hujus eſt clypeo dimicans Athenis, *& luctator*, *tibicenque inter pauca laudatus. Ipſe diligentior quam numeroſior*, *& in coloribus ſeverus. Maxime inclaruit diſcipulo Nicia Athenienſi*, Plinius lib. XXXV, cap. II.

ANTIGONUS, Argentarius.

Germanici Cæſaris argentarius fuit: *Inſcript. Gruteri* DLXXXIII, 5.

ANTIGONUS, Fictor.

Antigonus condidit volumina de ſua arte. Et mox: *Antigonus fecit Perixyomenon & Tyrannicidas*, Plinius lib. XXXIV, cap. 8. Videtur autem Pictor fuiſſe alter iſte Antigonus, de quo Plinius lib. XXXV, IO: *Antigonus & Xenocrates de Pictura ſcripſere.* Laërtius quoque *libro* VII, *in vita Chryſippi*, conjungit Polemonem, Hypſicratem, & Antigonum, ac tres iſtos ait ſcripſiſſe περὶ πινάκων, *de tabulis*.

ANTIMACHIDES, Architectus. Vide Antistates.

ANTIMACHUS, Statuarius.

Antimachus fecit fœminas nobiles, Plinius XXXIV, 8.

ANTIPATER, Cælator.

Antipater fuit celeberrimus argenti cælator: *Plinius* XXXIII, 12.

ANTIPHANES, Statuarius.

Cleonis Statuarii præceptor fuit Antiphanes, qui frequentaverat ſcholam Pericleti, qui Pericletus erat Argivi Polycleti diſcipulus: *Pauſanias lib.* V, *pag.* 319, 44. Antiphanis

phanis Argivi opera: *Pauſan. lib.* x, *pag.* 625, 14 & 33. Æneum equum ad exemplum Durii fabricavit Antiphanes Argivus: *Pauſanias lib.* x, *pag.* 626, 44.

ANTIPHILUS, Pictor.

Antiphilus puero ignem conflante laudatus, ac pulchra aliàs domo ſplendeſcente, ipſiusque pueri ore: item lanificio, in quo properant omnium mulierum penſa: Ptolemæo venante. Sed & nobiliſſimo Satyro, cum pelle pantherina, quem Apoſcoponta appellant, Plinius lib. xxxv, cap. 11: vide locum. Ἀποσκοποῦντα, id eſt, manum fronti obtendentem ad arcendum ſolem: vide *Joſ. Scaligerum ad Priapeja*; & *Meurſii Orcheſtram in* Σκώψ. Antiphilus falſa accuſatione Apellem in diſcrimen vitæ adduxit apud Ptolemæum regem: vide *Lucianum* περὶ τοῦ μὴ ῥᾳδίως πιστεύειν διαβολῇ. *Facilitate Antiphilus eſt præſtantiſſimus*, Quintil. lib. xii, cap. 10. *Parva & Callicles fecit: item Calaces comicis tabellis, utraque Antiphilus. Nam & Heſionam nobilem pinxit, & Alexandrum ac Philippum cum Minerva, qui ſunt in ſchola in Octaviæ porticibus: & in Philippi, Liberum patrem, Alexandrum puerum, Hippolytum tauro emiſſa expaveſcentem: in Pompeja vero Cadmum & Europen. Idem jocoſo nomine Gryllum ridiculi habitus pinxit. Unde hoc genus picturæ vocantur grylli. Ipſe in Ægypto natus didicit à Cteſidemo*, Plinius lib. xxxv, cap. 10. Antiphilum quoque cum Apelle ac Protogene conjunxit Theon Sophiſta Progymnaſmatum cap. 1: Τοῖς ζωγραφεῖν βουλομένοις οὐδὲν ὄφελος κατανοεῖν τά τε Ἀπελλοῦ καὶ Πρωτογένους καὶ Ἀντιφίλου ἔργα, ἐὰν μὴ καὶ αὐτοὶ γράφειν ἐπιχειρῶσιν: *Picturæ ſtudioſis nihil profuerit cognoviſſe Apellis, Protogenis, & Antiphili opera, niſi & ipſi manum admoverint operi.* Varro ſimiliter cum Lyſippo conjunxit Antiphilum lib. 11 de Re ruſt. cap. 2: *Tua hæc villa tum & oblita tabulis eſt, nec minus ſignis ornata, at meam, veſtigium ubi ſit nullum Lyſippi aut Antiphili, videbis.*

ANTIPHILUS, Statuarius.

Prope Sicyonium theſaurus eſt Carthaginienſium, Pothæi, Antiphili, & Megaclis opus: *Pauſanias lib.* vi, *pag.* 379, 16.

ANTISTATES, Architectus.

Athenis Antiſtates & Callæſchros & Antimachides & Porinos, architecti, inquit Vitruvius in Præfat. libri vii, *Piſiſtrato ædem Jovi Olympio facienti fundamenta conſtituerunt. Poſt mortem autem ejus, propter interpellationem reipublicæ, incepta reliquerunt,* &c. Ut ut vero nobiliſſimi templi ſtructura, propter graves frequenteſque reip. motus, varie nunc continuata nunc intermiſſa fuerit, ipſa interim præconceptæ ſtructuræ delineatione ſtuporem tentaturis eam injiciente, immani tamen poſt Piſiſtrati fundamenta ſpatio, manum tanto operi denuo admovit Hadrianus Imperator, perfecitque & dedicavit. Vide Meurſii *Athenas Atticas*, *lib.* 1, *cap.* 10.

ANTONINUS IMP. pinxit.

Julius Capitolinus in M. Antonino Philoſopho de eodem Antonino: *Operam pingendo ſub magiſtro Diogneto dedit.*

ANTORIDES, Pictor.

Ariſtidis Thebani diſcipuli fuerunt & filii Niceratus & Ariſtippus, cujus eſt Satyrus cum ſcypho coronatus. Diſcipuli ejus fuerunt Antorides & Euphranor, de quo mox dicemus, Plinius xxxv, 10.

APATURIUS, Pictor.

Apaturius Alabandæus vitioſe pinxit ſcenam, de quo hæc habet Vitruvius lib. vii, cap. 5: *Neque picturæ probari debent, quæ non ſunt ſimiles veritati; nec ſi factæ ſunt elegantes ab arte, ideo de his ſtatim debet repente judicari, niſi argumentationis habuerint rationes ſine offenſionibus explicatas. Etenim Trallibus cùm Apaturius Alabandæus eleganti manu finxiſſet ſcenam, in eaque feciſſet pro columnis ſigna, centauroſque ſuſtinentes epiſtylia, coronaſque capitibus leoninis ornatas; præterea ſupra eam nihilominus epiſcenium, in quo tholi, pronai, ſemifaſtigia, omniſque tecti varius pictoris fuerat ornatus. Itaque cùm aſpectus ejus ſcenæ propter aſperitatem eblandiretur omnium viſus, & jam id opus probare fuiſſent parati; tum Licinius mathematicus prodiit, & ait Alabandæos ſatis acutos ad omnes res civiles haberi, ſed propter non magnum vitium indecentiæ inſipientes eos eſſe judicatos; quod in gymnaſio eorum quæ ſunt ſtatuæ, omnes ſunt cauſas agentes: in foro autem diſcos tenentes, aut currentes, ſeu pila ludentes. Ita indecens inter locorum proprietates ſtatus ſignorum, publice civitati vitium exiſtimationis adjecit. Itaque Apaturius contra reſpondere non eſt auſus, ſed ſuſtulit ſcenam, & ad rationem veritatis commutatam, poſtea correctam approbavit.*

APELLAS, Statuarius.

Apellas fecit adorantes fœminas, Plinius lib. xxxiv, cap. 8.

APEL-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

APELLES, Tornator.

Meminit ejus Athenæus *lib.* XI, *cap.* 12.

APELLES, Pictor.

Apelles, nobiliſſimus Pictor, Epheſius fuit, ſicuti nos docet Strabo lib. XIV, pag. 642: Ἱππῶναξ ἐστὶν ὁ ποιητὴς ἐξ Ἐφέσου, καὶ Παῤῥάσιος ὁ ζωγράφος καὶ Ἀπελλῆς: *Hipponax Poeta eſt ex Epheſo, etiam Parrhaſius Pictor & Apelles.* Lucianus quoque περὶ τοῦ μὴ ῥᾳδίως πιστεύειν διαβολῇ, non modo Apellem vocat Epheſium, ſed & ibidem peculiari quadam notione, veluti κατ᾽ ἐξοχὴν, non dubitavit eundem τὸν Ἐφέσιον ζωγράφον nuncupare. Καὶ ἡμεῖς, εἰ δοκεῖ, κατὰ τὴν τοῦ Ἐφεσίου ζωγράφου τέχνην διέλθωμεν τὰ προσόντα τῇ διαβολῇ: *Etiam nos, ſi videtur, juxta Epheſii Pictoris artem exequamur ea quæ adſunt calumniæ.* Ovidius inclytum hunc Artificem dicit Coum, ſicuti mox oſtendemus. At Suidas facit Colophonium quidem φύσει, Epheſium vero θέσει. Atque adeo videri quoque poſſunt Epheſus & Cous in ſummum hunc Artificem Colophonium contuliſſe jus civitatum, quas eximiis operibus magis magisque nobilitabat. Ἀπελλῆς, Κολοφώνιος, inquit Suidas, θέσει δὲ, Ἐφέσιος ζωγράφος· μαθητὴς Παμφίλου τοῦ Ἀμφιπολίτου· πρότερον δὲ, Ἐφόρου τοῦ Ἐφεσίου. υἱὸς Πυθίου, ἀδελφὸς Κτησιόχου, καὶ αὐτοῦ ζωγράφου: *Apelles, Colophonius, jure vero civitatis Epheſinæ donatus, quadam veluti adoptione factus eſt Epheſius Pictor. Diſcipulus Pamphili Amphipolitani; prius tamen Ephori Epheſii, Pythii filius, frater Cteſiochi, qui & ipſe Pictor fuit.* Simile quid infra in Parrhaſii vita occurrit.

Quis eorum, qui hæc minora animadvertunt, non intelligit Canachi ſigna rigidiora eſſe quàm ut imitentur veritatem? Calamidis, dura illa quidem, ſed tamen molliora quàm Canachi? Nondum Myronis ſatis ad veritatem adducta, jam tamen quæ non dubites pulchra dicere. Pulchriora etiam Polycleti & jam plane perfecta, ut mihi quidem videri ſolent. Similis in pictura ratio eſt, in qua Zeuſim & Polygnotum & Timanthem & eorum, qui non ſunt uſi plus quàm quatuor coloribus, formas & lineamenta laudamus. At in Aëtione, Nicomacho, Protogene, Apelle, jam perfecta ſunt omnia. Et neſcio an reliquis in rebus omnibus idem eveniat. Nihil eſt enim ſimul & inventum & perfectum, Cicero Bruto, ſeu de claris Oratoribus. *Pictores Apelles, Protogenes, ſic alii artifices egregii non reprehendendi, quòd conſuetudinem Myconis, Dioris, Arimnæ, & aliorum ſuperiorum non ſunt ſecuti: cùm culpandus non ſit medicus qui è longinqua mala conſuetudine ægrum in meliorem traducit,* Varro libro octavo de L. L. *Ne minoris quidem famæ opifices per tot jam ſæcula videmus laborem ſuum deſtituiſſe, qui Protogenem, Apellemque, cum Parrhaſio mirati ſunt. Nec pulchritudine Jovis Olympii Minervæque Phidiacæ ſequentis ætatis attonitos piguit experiri Bryaxim, Lyſippum, Praxitelem, Polycletum, quid efficere aut quouſque progredi poſſent. Sed in omni genere ſcientiæ & ſummis admiratio veneratioque, & inferioribus merita laus contingit,* Columella in Præfat. libri primi de re Ruſtica. *Apelles eo uſque Olympiade* CXII *provectus, ut plura ſolus prope, quàm cæteri omnes contulerit: voluminibus etiam editis, quæ doctrinam eam continent,* Plin. lib. XXXV, cap. 10. *Scripſit Apelles de hac arte ad diſcipulum ſuum Perſeum,* ſicuti teſtatur idem Plinius ibidem. Τοῖς ζωγραφεῖν βουλομένοις οὐδὲν ὄφελος κατανοεῖν τά τε Ἀπελλοῦ καὶ Πρωτογένους καὶ Ἀντιφίλου ἔργα, ἐὰν μὴ καὶ αὐτοὶ γράφειν ἐπιχειρῶσιν: *Picturæ ſtudioſis nihil profuerit cognoviſſe Apellis, Protogenis, & Antiphili opera, niſi & ipſi manum tabulæ admoverint,* Theo Sophiſta Progymn. cap. 1. *Una fingendi eſt ars, in qua præſtantes fuerunt Myro, Polycletus, Lyſippus; qui omnes inter ſe diſſimiles fuerunt: ſed ita tamen, ut neminem ſui velis eſſe diſſimilem. Una eſt ars ratioque picturæ: diſſimillimique tamen inter ſe Zeuxis, Aglaophon, Apelles: neque eorum quiſquam eſt, cui quicquam in arte ſua deeſſe videatur,* Cicero lib. III de Oratore.

Apellis profecto nomen, propter hanc Artificis excellentiam, accepere antiqui tanquam nomen ipſius Artis: unde & Apellea Ars dicta eſt Pictura Martiali libro II, Epigramm. 10:

> *Clarus fronde Jovis, Romani fama cothurni,*
> *Spirat Apellea redditus arte Memor.*

Statius Sylv. lib. I, in Equo Domitiani, verſ. 102:

> \- - - *Apelleæ cuperent te ſcribere ceræ.*

Apelles pictor videns quendam diſcipulorum pingentem Helenam plurimo auro obductam, O adoleſcens, dixit, quum non poſſes pingere pulchram, divitem feciſti. Ἀπελλῆς ὁ ζωγράφος θεασάμενός τινα τῶν μαθητῶν Ἑλένην ὀνόματι πολύχρυσον γράψαντα· Ὦ μειράκιον, εἶπεν, μὴ δυνάμενος γράψαι καλὴν, πλουσίαν πεποίηκας: *Clem. Alexandrinus Pædag. lib.* II, *cap.* 12. *Quatuor coloribus ſolis immortalia opera fecere, ex albis melino, ex ſilaceis Attico, ex rubris ſinopide Pontica, ex nigris atramento, Apelles, Echion, Melanthius, Nicomachus, clariſſimi pictores, cum tabulæ eorum ſingulæ oppidorum vænirent opibus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

opibus. Nunc & purpuris in parietes migrantibus, & India conferente fluminum ſuorum limum, & draconum & elephantorum ſaniem, nulla nobilis pictura eſt. Omnia ergo meliora tunc fuere, cùm minor copia. Ita eſt: quoniam, ut ſupra diximus, rerum non animi pretiis excubatur, Plin. xxxv, 7. *Apelles commentus eſt ex ebore combuſto facere atramentum, quod elephantinum vocant. Apportatur & Indicum ex India, inexploratæ adhuc inventionis mihi. Fit etiam apud infectores ex flore nigro, qui adhæreſcit æreis cortinis. Fit & è tedis ligni combuſti, tritiſque in mortario carbonibus. Mira in hoc ſepiarum natura; ſed ex his non fit. Omne autem atramentum Sole perficitur*, Plin. xxxv, 6. *Inventa Apellis & cæteris profuere in arte. Unum imitari nemo potuit: quod abſoluta opera atramento illinebat ita tenui, ut id ipſum repercuſſu claritates oculorum excitaret, cuſtodiretque à pulvere & ſordibus, ad manum intuenti demum appareret. Sed & tum ratione magna, ne colorum claritas oculorum aciem offenderet, veluti per lapidem ſpecularem intuentibus è longinquo, & eadem res nimis floridis coloribus auſteritatem occulte daret*, Plin. xxxv, 10. *Apelli fuit perpetua conſuetudo nunquam tam occupatam diem agendi, ut non lineam ducendo exerceret artem: quod ab eo in proverbium venit*, Plin. xxxv, 10. Atque adeo ab iſthoc Artis uſu quotidiano crediderim hunc noſtrum Artificem adeptum certam illam in ducendis lineis manum, quam multis poſt ſæculis in ſpecimine linearis cum Protogene certaminis vehementer mirata eſt antiquitas. Hujus induſtriæ ſuaſu Sicyonem quoque per varios metus & maritimæ peregrinationis incerta contendit Apelles, tanquam nihil prætermiſſurus quod ad ſummæ Artis famam pertinere judicabat; immò & cum iis, qui circa Melanthum erant, manum admovit tabulæ Ariſtrati tyranni: qua de re ſic Plutarchus in Arato: Ἤνθει γὰρ ἔτι δόξα τῆς Σικυωνίας μούσης καὶ χρηστογραφίας, ὡς μόνης ἀδιάφθορον ἐχούσης τὸ καλόν. ὥστε καὶ Ἀπελλῆν ἐκεῖνον, ἤδη θαυμαζόμενον, ἀφικέσθαι καὶ συγγενέσθαι τοῖς ἀνδράσιν ἐπὶ ταλάντῳ, τῆς δόξης μᾶλλον ἢ τῆς τέχνης δεόμενον μεταλαβεῖν: *Florebat adhuc gloria Sicyoniæ doctrinæ atque elegantioris picturæ, tanquam quæ ſola priſtinum ſplendorem reſervaſſet illibatum. Quapropter etiam Apelles ille, apud omnes jam in ſumma habitus admiratione, non dubitavit eo proficiſci ac Sicyoniorum artificum familiaritatem talento emercari; magis è re ſua fore judicans exiſtimationis eorum, quàm artis, participem fieri*, &c. Vide locum. Apelli Pictor ineptus tabulam à ſe pictam oſtendens, Hanc, inquit, ſubito pinxi. Et ille: Etiam te tacente video feſtinanter pictam. Miror autem quod non plures alias iſthoc temporis ſpatio elaboraveris: *Plutarchus de Liberis educandis.*

Nulla gloria artificum eſt, niſi eorum qui tabulas pinxere: eoque venerabilior apparet antiquitas. Non enim parietes excolebant dominis tantum, nec domos uno in loco manſuras, quæ ex incendiis rapi non poſſunt. Caſula Protogenes contentus erat in hortulo ſuo. Nulla in Apellis tectoriis pictura erat. Nondum libebat parietes totos pingere. Omnis eorum ars urbibus excubabat; pictorque res communis terrarum erat, Plin. xxxv, 10. Qua conſideratione inducti Artificum præſtantiſſimi, frequentius plerumque diligentiuſque elaboraverunt homines magnitudine præter cæteros illuſtres, atque ob rerum geſtarum æternitatem commemoratione & cognitione digniſſimos. Huc facit illud Plinii, agentis eo ipſo Capite de Apelle: *Alexandrum & Philippum quoties pinxerit, enumerare ſupervacuum eſt.* Niſi forte malis hanc imaginum Alexandri frequentiam referre ad Regium edictum, memoratum Plinio lib. vii nat. Hiſt. cap. 37: *Hic Imp. edixit ne quis ipſum alius, quàm Apelles, pingeret: quàm Pyrgoteles, ſculperet: quàm Lyſippus, ex ære duceret: quæ artes pluribus inclaruere exemplis.* Apulej. in Floridis: *Cumprimis Alexandri illud præclarum, quod imaginem ſuam, quo certior poſteris proderetur, noluit à multis artificibus vulgo contaminari: ſed edixit univerſo orbi ſuo, ne quis effigiem Regis temere aſſimilaret ære, colore, cælamine; quin ſolus eam Polycletus ære duceret, ſolus Apelles coloribus delinearet, ſolus Pyrgoteles cælamine excuderet. Præter hos treis, multo nobiliſſimos in ſuis artificiis, ſi quis uſpiam reperiretur alius ſanctiſſimi imagini Regis manus admolitus, haud ſecus in eum quàm in ſacrilegum vindicaretur. Eo igitur omnium metu factum, ſolus Alexander ut ubique imaginum ſummus eſſet: utque omnibus ſtatuis, & tabulis, & toreumatis idem vigor acerrimi bellatoris, idem ingenium maximi honoris, eadem forma viridis juventæ, eadem gratia relicinæ frontis cerneretur.* Vide quoque Ciceronem ad famil. lib. v, epiſt. 12; Horat. lib. ii, epiſt. 1; Valer. Maximum lib. octavo, cap. 11, Ex. ext. 2; Himerii denique excerpta ἐκ τοῦ εἰς Ἀμπέλιον προπεμπτικοῦ apud Photium, pag. 1138.

Apelles pinxit imagines ſimilitudinis adeo indiſcretæ, ut incredibile dictu Apion grammaticus ſcriptum reliquerit, quendam ex facie hominum addivinantem, (quos Metopoſcopos vocant) ex iis dixiſſe aut futuræ mortis annos, aut præteritæ. Non fuerat ei gratia in comitatu Alexandri cum Ptolemæo, quo regnante, Alexandriam vi tempeſtatis expulſus, ſubornato fraude æmulorum Plano regio invitatus, ad Regis cœnam venit: indignantique Ptolemæo & vocatores ſuos oſtendenti, ut diceret à quo eorum invitatus

eſſet, arrepto carbone exſtincto è foculo, imaginem in pariete delineavit, agnoſcente vultum Plani Rege ex inchoato protinus, Plinius xxxv, 10. Totam rem leviter attingit Tzetzes Chil. viii, Hiſt. 197. Plenius vero univerſam rei geſtæ ſeriem refert Lucianus περὶ τοῦ μὴ ῥᾳδίως πιστεύειν διαβολῇ, ubi argumentum artemque Apellææ tabulæ graphice depingit Lucianus. Ad hanc imaginum indiſcretam ſimilitudinem refer etiam illum Apellis equum, cujus hoc ipſo capite aliquanto poſt meminit Plinius: *Eſt & equus ejus, ſive fuit, pictus in certamine: quod judicium ad mutas quadrupedes provocavit ab hominibus. Namque ambitu æmulos prævalere ſentiens, ſingulorum picturas inductis equis oſtendit. Apellis tantum equo adhinnivere, idque poſtea ſemper illius experimentum artis oſtentatur.* Neque prætereundus & alter, memoratus Æliano *var. Hiſt.* ii, 3: Alexander videns Epheſi ſuam ipſius imaginem ab Apelle pictam, non laudavit eam pro dignitate picturæ. Quum vero introductus equus adhinniret equo picto, haud aliter ac ſi & ipſe verus; O Rex, inquit Apelles, hic ſane equus videtur artis pictoriæ multo peritior. De hoc Apellis apophthegmate vide Pauli Leopardi Emendationum *librum* xii, *caput* 5.

Apelles perfecta opera proponebat pergula tranſeuntibus, atque poſt ipſam tabulam latens, vitia quæ notabantur auſcultabat: vulgum diligentiorem judicem, quàm ſe, præferens. Feruntque à ſutore reprehenſum, quod in crepidis una intus pauciores feciſſet anſas: eodem poſtero die, ſuperbo emendatione priſtinæ admonitionis, cavillante circa crus, indignatum proſpexiſſe, denuntiantem, ne ſupra crepidam ſutor judicaret: quod & ipſum in proverbium venit, Plin. xxxv, 10; vide quoque Val. Maximum lib. octavo, Ex. ext. 3. *Ex illis nos velim intelligi pingendi fingendique conditoribus*, inquit Plinius in Præfat. ardui operis, *quos in libellis his invenies abſoluta opera, & illa quoque quæ mirando non ſatiamur, pendenti titulo inſcripſiſſe: ut, Apelles faciebat, aut Polycletus: tanquam inchoata ſemper arte & imperfecta, ut contra judiciorum varietates ſupereſſet artifici regreſſus ad veniam, velut emendaturo quicquid deſideraretur, ſi non eſſet interceptus. Quare plenum verecundiæ illud eſt, quod omnia opera tanquam noviſſima inſcripſere, & tanquam ſingulis fato adempti. Tria non amplius, ut opinor, abſolute traduntur inſcripta; Ille fecit; quæ ſuis locis reddam: quo apparuit ſummam artis ſecuritatem auctori placuiſſe, & ob id in magna invidia fuere omnia ea.*

Apelles Pictor, adſidenti ſibi Megabyzo & de linea umbraque diſſerere paranti, Non vides, inquit, iſtos melidem terentes puerulos? tacenti tibi valde fuerunt intenti, purpuræ tuæ atque auri admiratione tacti: nunc autem derident te, orſum loqui de rebus quas neutiquam didiciſti: *Plutarch. de Diſcrimine adulatoris atque amici.* Uſque adeo verum eſt quod ait Arriani Epictetus lib. iv, cap. 12: Πᾶσα ἐπιστήμη καταφρονητική ἐστι τῆς ἀγνοίας καὶ τῶν ἀγνοούντων· καὶ οὐ μόνον αἱ ἐπιστῆμαι, ἀλλὰ καὶ αἱ τέχναι: *Omnis ſcientia contemnit ignorantiam & ignorantes: nec ſcientiæ ſolum, ſed artes etiam.* Interim ſimile quid etiam Zeuxidi tribuit Ælianus *lib.* ii *var. Hiſt. cap.* 2.

Præcipua Apellis in arte venuſtas fuit, cùm eadem ætate maximi pictores eſſent. Quorum opera quum admiraretur, collaudatis omnibus, deeſſe iis unam illam Venerem dicebat, quam Græci χάριτα *vocant: cætera omnia contigiſſe, ſed hac ſoli ſibi neminem parem*, Plinius xxxv, 10. *Ingenio & gratia, quam in ſe ipſo maxime jactat, Apelles eſt præſtantiſſimus*, Quintil. Orat. inſtitut. lib. xii, cap. 10. Omnino vide Ælianum var. Hiſt. xii, 41; nec non Plutarchum in Demetrio Poliorcete. *Et aliam gloriam uſurpavit Apelles, cùm Protogenis opus immenſi laboris ac curæ ſupra modum anxiæ miraretur. Dixit enim omnia ſibi cum illo paria eſſe, aut illi meliora; ſed uno ſe præſtare, quòd manum ille de tabula neſciret tollere: memorabili præcepto, nocere ſæpe nimiam diligentiam*, Plinius xxxv, 10. *In omnibus rebus videndum eſt Quatenus: etſi enim ſuus cuique modus eſt, tamen magis offendit nimium, quàm parum. In quo Apelles pictores quoque eos peccare dicebat, qui non ſentirent quod eſſet ſatis*, Cicero in Oratore. *Sit igitur aliquando quod placeat, aut certe quod ſufficiat; ut opus poliat lima, non exterat. Temporis quoque debet eſſe modus*, &c. Vide Quintilianum Orat. inſtitut. lib. x, cap. 4; ubi monet aliquem emendationi finem ſtatuendum, quotieſcunque accedimus ad emendationem, partem operis longe utiliſſimam.

Fuit Apelles non minoris ſimplicitatis, quàm artis. Nam cedebat Amphioni, de diſpoſitione; Aſclepiodoro, de menſuris: hoc eſt, quantum quid à quo diſtare deberet. Scitum eſt, inter Protogenem & eum quod accidit. Ille vivebat Rhodi: quò cùm Apelles adnavigaſſet, avidus cognoſcendi opera ejus, fama ſibi tantum cogniti; continuo officinam ejus petiit. Aberat ipſe: ſed tabulam magnæ amplitudinis, in machina aptatam picturæ, anus una cuſtodiebat. Hæc Protogenem foris eſſe reſpondit: interrogavitque à quo quæſitum diceret. Ab hoc, inquit Apelles: arreptoque penicillo, lineam ex colore duxit ſummæ tenuitatis per tabulam. Reverſo Protogeni, quæ geſta erant, anus indicavit. Ferunt artificem protinus, contemplatum ſubtilitatem, dixiſſe Apellem veniſſe:

non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

non enim cadere in alium tam abſolutum opus. Ipſumque alio colore tenuiorem lineam in illa ipſa duxiſſe: præcepiſſeque abeuntem, ſi rediſſet ille, oſtenderet, adjiceretque, hunc eſſe quem quæreret: atque ita evenit. Revertitur Apelles: ſed vinci erubeſcens, tertio colore lineas ſecuit, nullum relinquens amplius ſubtilitati locum. At Protogenes victum ſe confeſſus, in portum devolavit, hoſpitem quærens. Placuitque ſic eam tabulam poſteris tradi; omnium quidem, ſed artificum præcipuo miraculo. Conſumptam eam conſtat priore incendio domus Cæſaris in palatio, avide ante à nobis ſpectatam, ſpatioſiore amplitudine nihil aliud continentem, quàm lineas viſum effugientes, inter egregia multorum opera inani ſimilem, & eo ipſo allicientem, omnique opere nobiliorem, Plinius lib. xxxv, cap. 10. De hac interim lineari celeberrimorum Artificum concertatione nonnihil habet Cl. Salmaſius Plinianarum exercitationum pagg. 5 & 6.

Apelles & in æmulis benignus, Protogeni dignationem primus Rhodi conſtituit. Sordebat ille ſuis, ut plerumque domeſtica. Percontantique quanti licitaretur opera effecta, parvum neſcio quid dixerat: at ille quinquagenis talentis popoſcit; famamque diſperſit, ſe emere, ut pro ſuis venderet. Ea res concitavit Rhodios ad intelligendum Artificem, nec niſi augentibus pretium ceſſit, Plin. xxxv, 10. Obſervavit igitur Apelles erga nuperrime ſibi cognitum Artificem illam veræ amicitiæ legem, cujus meminit Cicero de Amicitia: *Cùm plurimas & maximas commoditates contineat amicitia, tum illa nimirum præſtat omnibus, quòd bona ſpe prælucet in poſterum; nec debilitari animos, aut cadere patitur.* Et mox ibidem: *Sæpe enim in quibuſdam aut animus abjectior eſt, aut ſpes amplificandæ fortunæ fractior: non eſt igitur amici, talem eſſe in eum, qualis ille in ſe eſt: ſed potius eniti & efficere, ut amici jacentem animum excitet inducatque in ſpem cogitationemque meliorem.* Denique: *Hoc faciendum imitandumque eſt omnibus: ut, ſi quam præſtantiam virtutis, ingenii, fortunæ conſecuti ſunt, impertiant eam ſuis, communicentque cum proximis. Fructus enim ingenii, & virtutis, omniſque præſtantiæ tum maxime capitur, cùm in proximum quemque confertur.*

Fuit & comitas Apelli, propter quam gratior Alexandro Magno erat, frequenter in officinam ventitanti: nam, ut diximus, ab alio pingi ſe, vetuit edicto. Sed & in officina imperite multa diſſerenti ſilentium comiter ſuadebat, rideri eum dicens à pueris qui colores tererent. Tantum erat authoritati juris in Regem, alioquin iracundum. Quamquam Alexander ei honorem clariſſimo præbuit exemplo: namque cùm dilectam ſibi e pallacis ſuis præcipue, nomine Campaſpen, (Æliano eſt παγκάςῃ, γένος Λαρισσαία: vide eum var. Hiſt. xii, 34) *nudam pingi ob admirationem formæ, & ab Apelle juſſiſſet, eumque tum pari captum amore ſenſiſſet, dono eam dedit. Magnus animo, major imperio ſui: nec minor hoc facto, quàm victoria aliqua. Quippe ſe vicit: nec torum tantum ſuum, ſed etiam affectum donavit Artifici: ne dilectæ quidem reſpectu motus, ut quæ modo Regis fuiſſet, nunc Pictoris eſſet. Sunt qui Venerem anadyomenen illo pictam exemplari putant,* Plin. xxxv, 10.

Ex hac tam notabili fortuna ſummi Artificis, quemadmodum & ex iis quæ de eodem Apelle refert Athenæus lib. xiii, cap. 6, facile diſcas quàm elegans formarum ſpectator fuerit Apelles. Conſpicatus etenim Laïdem adhuc virginem è Peirene aquam geſtantem, & admiratus pulchritudinem, perduxit eam aliquando in convivium amicorum. Irridentibus vero eum æqualibus, quòd virginem pro meretrice in ſympoſium deduxiſſet: Μὴ θαυμάσετε, εἶπεν, ἐγὼ γὰρ αὐτὴν εἰς μέλλουσαν ἀπόλαυσιν μετ' οὐδ' ὅλην τριετίαν καλὴν δείξω: *Nolite mirari, inquit, mihi etenim non toto opus erit triennio, ut eam ad futuræ voluptatis uſum pulchre doctam inſtitutamque reddere valeam.* Qualis vero poſtea fuerit, diſcas ex Anthologia Græc. Epigramm. iii, 12. Nemini interim dubium eſſe poteſt, quin hanc ipſam quoque Laïdem ſibi veluti in contubernium adſciverit Apelles, quò vivam emendatiſſimæ formæ imaginem ab animali exemplo in tabulas ſuas transfunderet: ſiquidem jam olim plurimi certatim ad eam confluebant Pictores, ut formoſiſſimi corporis ubera pectuſque imitarentur. οὕτω γὰρ ἦν ἡ Λαῒς καλὴ, ut ibidem loquitur Deipnoſophiſta, ὡς καὶ τοὺς ζωγράφους ἐρχομένους πρὸς αὐτὴν, ἀπομιμεῖσθαι τῆς γυναικὸς τοὺς μαστοὺς καὶ τὰ στέρνα. Pari modo commeabant Artifices ad Theodotam meretricem, cujus cum Socrate diſſertatiunculam refert Xenophon Apomnem. lib. iii. *Quis eſt qui ignoret*, inquit Arnobius libro vi adverſ. Gentes, *Athenienſes illos Hermas Alcibiadei ad corporis ſimilitudinem fabricatos? Quis Praxitelem neſcit ad formam Cratinæ meretricis, quam infelix perdite diligebat, os Veneris Cnidiæ ſolertiarum coëgiſſe certamine?* &c. Similia habet Clemens Alexandrinus in Protreptico, atque alii plures. Huc etiam refer illud Plauti Pœnulo, Actu iv, Scena *Fuit hodie*, &c.

- - - *O Apella, ô Zeuxis pictor,*
Cur numero eſtis mortui? hinc exemplum ut pingeretis:
Nam alios pictores nihil moror hujuſmodi tractare exempla.

Et illud Propertii lib. II, Eleg. 3:

Si quis vult fama tabulas anteire vetuſtas,
Hic dominam exemplo ponat inante meam.

Præcipue tamen huc facit inſignis locus Ciceronis circa initium libri ſecundi de Inventione: vide locum.

Apelles pinxit & Antigoni regis imaginem, altero lumine orbam, primus excogitata ratione vitia condendi: obliquam namque fecit; ut quod corpori deerat, picturæ potius deeſſe videretur: tantumque eam partem è facie oſtendit, quam totam poterat oſtendere, Plinius XXXV, 10. *Habet in pictura ſpeciem tota facies. Apelles tamen imaginem Antigoni latere tantum altero oſtendit, ut amiſſi oculi deformitas lateret,* Quintil. libro II, cap. 13. Hanc Antigoni picturam apud Coos fuiſſe teſtatur Strabo lib. XIV. Vide quæ de Venere Anadyomene infra dicimus.

Fecit Apelles & Neoptolemum ex equo pugnantem adverſus Perſas. Archelaum cum uxore & filia. Antigonum thoracatum cum equo incedentem. Peritiores artis præferunt omnibus ejus operibus eundem Regem ſedentem in equo: Dianam ſacrificantium virginum choro miſtam; quibus viciſſe Homeri verſus videtur, id ipſum deſcribentis, Plinius libro XXXV, cap. 10.

Pinxit Apelles & Alexandrum Magnum, fulmen tenentem, in templo Epheſiæ Dianæ, viginti talentis auri. Digiti eminere videntur, & fulmen extra tabulam eſſe. Sed legentes meminerint, omnia ea quatuor coloribus facta. Manupretium ejus tabulæ in nummo aureo menſura accepit, non numero, Plinius XXXV, 10. Apelles fulminigerum Alexandrum pinxit uſque adeo accurate atque attemperate, ut diceret duos eſſe Alexandros: unum Philippi filium, inſuperabilem; alterum Apellis, inimitabilem. Ἔγραψε τὸν κεραυνοφόρον οὕτως ἐναργῶς καὶ κεκραμένως, ὥστε λέγειν ὅτι δυεῖν Ἀλεξάνδρων, ὁ μὲν Φιλίππου γέγονεν ἀνίκητος, ὁ δὲ Ἀπελλοῦ ἀμίμητος, *Plutarchus de Fortuna vel virtute Magni Alexandri.* Apelles pingens Alexandrum fulmen tenentem, non repræſentavit colorem ejus. Magis fuſcum & ſordidiorem fecit, quum fuerit (ut ajunt) candidus: qui color in pectore ejus & facie potiſſimum purpuraſcebat. Ἀπελλῆς γράφων τὸν κεραυνοφόρον, οὐκ ἐμιμήσατο τὴν χρόαν, ἀλλὰ φαιότερον καὶ πεπινωμένον ἐποίησεν. ἦν δὲ λευκὸς, ὥς φασιν, ἡ δὲ λευκότης ἐπεφοίνισσεν αὐτοῦ περὶ τὸ στῆθος μάλιστα καὶ τὸ πρόσωπον, *Idem in Magni Alexandri vita.* Recte Lyſippus Fictor Apellem Pictorem reprehendit, quòd is imaginem Alexandri fulmen manu tenentem pinxiſſet; ipſe vero haſtam. Inquiens, hujus gloriam, quæ vera Alexandro & propria eſſet, nunquam abolitum iri. Εὖ Λύσιππος ὁ πλάστης Ἀπελλῆν ἐμέμψατο τὸν ζωγράφον, ὅτι τὴν Ἀλεξάνδρου γράφων εἰκόνα κεραυνὸν ἐνεχείρισεν· αὐτὸς δὲ λόγχην. ἧς τὴν δόξαν οὐδὲ εἷς ἀφαιρήσεται χρόνος, ἀληθινὴν καὶ ἰδίαν οὖσαν, *Idem de Iſide & Oſiride.* Succenſet enim Deus imitantibus tonitrua & fulmina & coruſcantes radiationes. Νεμεσᾷ γὰρ ὁ Θεὸς τοῖς ἀπομιμουμένοις βροντὰς καὶ κεραυνοὺς καὶ ἀκτινοβολίας, &c. Vide *Plutarchum* πρὸς ἡγεμόνα ἀπαίδευτον.

Apelles pinxit & Megabyzi, ſacerdotis Dianæ Epheſiæ, pompam, Plin. XXXV, 10.

Apelles pinxit & Clytum equo ad bellum feſtinantem, & ei galeam poſcenti armigerum porrigentem, Plinius XXXV, 10. Apelles alium quoque equum è bello redeuntem fecit, Fortunam ſibi præcipue faventem in ea tabula expertus. Ἄξιον εἰπεῖν καὶ τὸ συμβὰν ἀπὸ τῆς τύχης Ἀπελλῇ τῷ ζωγράφῳ· ὡς γὰρ λόγος, ἵππον οὐχὶ ἐξ ἐργασίας, ἀλλὰ ἐκ πολέμου ἐποίει· ὑψηλὸς ἦν τῷ αὐχένι καὶ ἐπανεστὼς, καὶ τὰ ὦτα ὄρθιος, καὶ δριμὺς τὰς ὄψεις, ὡς ἐκ πολέμου παρὼν, τὸν ἐκ τοῦ δρόμου θυμὸν ἐν ταῖς ὄψεσιν ἔχων· οἱ δὲ πόδες ἀνεφέροντο ἐν τῷ ἀέρι μικρὰ ψαύοντες, καὶ ἀνὰ μέρος τῆς γῆς· καὶ ὁ ἡνίοχος ἐκράτει τοῦ χαλινοῦ, τὸ πολεμικὸν σάλευμα τοῦ ἵππου ἀπὸ ῥυτῆρος ἀγχων. ἅπαντα δὲ ἐχούσης τῆς εἰκόνος ἐοικότα, ἔλιπεν ἀφροῦ χρῶμα, οἷον ἂν γένοιτο μιγνύτος αἵματος καὶ ὑγροῦ κατὰ συνεχῆ μίξιν, διώκοντος μὲν τοῦ ἄσθματος τὸ ὑγρὸν τῶν σωμάτων, ἀφρίζοντος δὲ τῇ κοπῇ τοῦ πνεύματος, αἷμα δὲ ἐπιῤῥαινούσης τῷ ἀφρῷ τῆς ἐκ τοῦ χαλινοῦ ὕβρεως· οὐ δὴ εὔπορει γράφειν ἵππου ἀφρὸν κεκμηκότος ἐν ἀγῶνι· ἀπορῶν δὲ ἐπιπλέον, τέλος ἀπαλγήσας, ἐνέσεισε περὶ τοῖς χαλινοὺς τῆς γραφῆς τὴν σπογγιάν· πολλὰ δὲ αὐτὴ ἔχουσα χρώματα ἐοικότα ἀφρῷ ἡμαγμένῳ, ἐφήρμοσε τῇ γραφῇ τὸ χρῶμα. Ἀπελλῆς δὲ ἰδὼν, ἐχάρη τῷ ἐν ἀπογνώσει τύχης ἔργῳ, καὶ ἐτέλεσεν οὐ διὰ τῆς τέχνης, ἀλλὰ διὰ τῆς τύχης τὴν γραφήν: Dignum relatu eſt, quod Apelli accidit à Fortuna. Faciebat is equum, non ab opere, ſed ex bello redeuntem. Excelſus erat & erectæ cervicis, & auribus quoque erectis atque acribus oculis, tanquam è prælio regrediens conceptum ex curſu furorem in viſu adhuc retinens. Pedes attollebantur, parum leviterque aliquantam terræ partem attingentes. Auriga tenebat frenum, bellicum equi impetum habena ſtringens. At quum omnia quæ ad picturam hanc pertinebant videretur jam elaboraſſe Artifex, deerat etiamnum color ſpumæ, qualis fieri ſolet ex continuata mixtione ſanguinis cum humido: anhelitu quidem oris humiditatem ſequente, ſpiritu vero præ ærumna ſpumante, ſanguine denique ſpumæ ex freni vexatione inſperſo. Quum igitur non poſſet pingere ſpumam equi in prælio fatigati, plurimum hæſitans, ac

ac tandem dolore victus, impegit circa habenas tabulæ ſpongiam, quæ cùm plurimos haberet colores cruentatæ ſpumæ perquàm ſimiles, adaptavit picturæ colorem tantopere deſideratum: *Dio Chryſoſtomus Orat.* LXIV, *quæ eſt de Fortuna.* Agatho:

> Τέχνη τύχην ἔστερξε καὶ τύχη τέχνην.
> *Ars atque Fortuna invicem ſe diligunt.*

Plutarchus de Fortuna Romanorum: Ἴων ὁ ποιητὴς ἐν τοῖς δίχα μέτρου καὶ καταλογάδην αὐτῷ γεγραμμένοις φησὶν, ἀνομοιότατον πρᾶγμα τῇ σοφίᾳ τὴν τύχην οὖσαν, ὁμοιοτάτων πραγμάτων γίνεσθαι δημιουργόν: *Ion Poëta in his quæ ſoluta oratione ſcripſit, Fortunam ait & ſapientiam, cùm ſint diſſimillima, ſimillimarum tamen rerum effectrices eſſe.*

Apelles in equi pictura reprehenſus. *Ælianus libro quarto de Animalibus, cap.* 50: Ajunt equos non habere cilia infra. Apellem itaque Epheſium eo nomine reprehenſum ferunt, quòd equum pingens non obſervaſſet hanc animantis proprietatem. Alii non Apelli hoc datum crimini volunt, ſed Niconi; viro quidem optimo & pingendi ſcientiſſimo, in hujus tamen animalis pictura lapſo. Οἱ ἵπποι τὰς κάτω βλεφαρίδας οὔ φασιν αὐτοὺς ἔχειν. Ἀπελλῆν οὖν τὸν Ἐφέσιον αἰτίαν λέγουσιν ἔχειν, ἐπεί τινα ἵππον γράφων, οὐ παρεφύλαξε τὸ ἴδιον τοῦ ζώου· οἱ δὲ οὐκ Ἀπελλῆν φασι τὴν αἰτίαν ταύτην ἐνέγκασθαι, ἀλλὰ Νίκωνα ἀγαθὸν μὲν ἄνδρα γράψαι τὸ ζῶον τοῦτο, σφαλέντα δ᾽ οὖν ἐς μόνον τὸ εἰρημένον. Uſque adeo verum eſt illud Horatii in Arte Poëtica:

> - - - *Quandoque bonus dormitat Homerus.*

Θνητῇ φύσει, κἂν ὅλως ἐπιτετευγμένη τύχῃ, οὐ δυνατὸν ἐφικέσθαι τῆς ἀμέμπτου πάντων εὐαρεστήσεως, inquit Diodorus Siculus lib. XXVI, οὐ δυνατὸν ἐφικέσθαι τῆς ἀμέμπτου πάντων εὐαρεστήσεως· οὔτε γὰρ Φειδίας, μάλιστά γε θαυμασμένος ἐπὶ τῇ τῶν ἐλεφαντίνων ἀγαλμάτων κατασκευῇ, οὔτε Πραξιτέλης, ὁ καταμίξας ἄκρως τοῖς λιθίνοις ἔργοις τὰ τῆς ψυχῆς πάθη, οὔτε Ἀπελλῆς ἢ Παρράσιος, οἱ τοῖς ἐμπειρικῶς κεκραμένοις χρώμασι προαγόντες εἰς ἀκρότατον ζωγραφικὴν τέχνην, οὕτως ἐπέτυχον ἐν τοῖς ἔργοις, ὥστε κατὰ πᾶν ἄμεμπτον ἐπιδείξασθαι τὸ τῆς ἐμπειρίας ἀποτέλεσμα. ἄνθρωποι γὰρ ὄντες καὶ ταῖς τῶν ἐγχειρουμένων ὑπεροχαῖς ἐπιτυγχάνοντες, ὅμως διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν διέπιπτον ἐν πολλοῖς: *Fieri nequit ut natura mortalis, etiamſi ſcopum ſibi propoſitum aſſequatur, comprobationem omnium ſine ulla reprehenſione obtineat. Neque enim Phidias, in magna habitus admiratione ob ſimulacrorum eburneorum fabricationem: neque Praxiteles, qui lapideis operibus eximie admiſcuit affectiones animi: neque Apelles aut Parrhaſius, artem pictoriam experienter temperatis coloribus ad ſummum faſtigium provehentes, tantam in ſuis operibus experti ſunt felicitatem, ut peritiæ ſuæ effectum prorſus irreprehenſibilem exhiberent. Cùm enim homines eſſent ac primas obtinerent in iis quæ ſibi agenda ſuſceperant, nihilominus tamen propter imbecillitatem humanam in multis à propoſito ſibi ſcopo aberrarunt.*

Mirantur Apellis Abronem, Samii. Menandrum, regem Cariæ, Rhodii: item Ancæum. Alexandriæ Gorgoſthenem tragœdum. Romæ Caſtorem & Pollucem, cum Victoria & Alexandro Magno: item belli imaginem, reſtrictis ad terga manibus, Alexandro in curru triumphante. Quas utraſque tabulas Divus Auguſtus in fori ſui partibus celeberrimis dicaverat ſimplicitate moderata. Divus Claudius pluris exiſtimavit in utriſque, exciſa facie Alexandri, Divi Auguſti imaginem ſubdere, Plinius XXXV, 10.

Apellis arbitrantur manu eſſe & in Antoniæ templo Herculem averſum: ut (quod eſt difficillimum) faciem ejus oſtendat verius pictura, quàm promittat, Plinius XXXV, 10.

Cyniſcam Archidami filiam, virilis animi fœminam, Apelles fecit in Elide. Κυνίσκας εἰκὼν, Ἀπελλοῦ τέχνη, *Pauſanias libro* VI, *pag.* 344, 42.

Gratiæ imago eſt apud Smyrnæos in cantorum ſtatione, Apellis pictura. Σμυρναίοις ἐν τῷ ᾠδείῳ Χάριτός ἐστιν εἰκὼν, Ἀπελλοῦ γραφή, *Pauſan. lib.* IX, *pag.* 596, 32.

Apellis Fortuna ſedens. Ἀπελλῆς ὁ ζωγράφος ἐρωτηθεὶς διά τι τὴν Τύχην καθημένην ἔγραψεν· Οὐχ ἕστηκε γὰρ, εἶπε: Apelles Pictor interrogatus quam ob rem Fortunam ſedentem pinxiſſet. Non ſtat enim, inquit: *Stobæus Titulo* CCLI. Apelles appinxit Fortunæ Charites: *Libanius ecphraſi* IV, *quæ eſt de Pulchritudine.*

Apelles templum aliquod Pergamenorum exornaverat. *Baſiliſci reliquias amplo ſeſtertio Pergameni comparaverunt; ut ædem Apellis manu inſignem, nec araneæ intexerent, neque alites involarent, cadaver ejus reticulo aureo ſuſpenſum, ibidem locarunt,* Solinus cap. 27: ita locum emendante Salmaſio.

Apellis Pacate. Vide *Luciani Imagines.*

Apellis Monocnemos. Arbiter: *In pinacothecam perveni, vario picturarum genere mirabilem. Nam & Zeuxidos manus vidi nondum vetuſtatis injuria victas; & Protogenis rudimenta, cum ipſius Naturæ veritate certantia, non ſine quodam horrore tractavi. Jam vero Apellis, quem Græci Monocnemum dicunt, etiam adoravi. Tanta enim ſubtilitate extremitates imaginum erant ad ſimilitudinem præciſæ, ut crederes etiam animorum eſſe picturam,* &c.

Apelles pinxit & Heroa nudum; eaque pictura Naturam ipſam provocavit, Plinius libro XXXV, cap. 10.

Apelles ſemet ipſum depinxit: Anthol. Epigramm. lib. IV, cap. 6:

> Αὐτὸς ἑαυτὸν ἐν εἰκόνι γράψεν ἄριστος Ἀπελλῆς.
> *Optimus in tabula ſemet depinxit Apelles.*

Apelles pinxit & quæ pingi non poſſunt, tonitrua, fulgetra, fulguraque; Bronten, Aſtrapen, Ceraunobolon appellant, Plinius XXXV, 10.

Sunt inter opera Apellis & exſpirantium imagines. Quæ autem nobiliſſima ſint, non eſt facile dictu. Venerem exeuntem è mari Divus Auguſtus dicavit in delubro patris Cæſaris, quæ Anadyomene vocatur: verſibus Græcis tali opere (dum laudatur) victo, ſed illuſtrato. Hujus inferiorem partem corruptam qui reficeret, non potuit reperiri: verum ipſa injuria ceſſit in gloriam artificis. Conſenuit hæc tabula carie: aliamque pro ea Nero principatu ſubſtituit ſuo, Dorothei manu, Plin. XXXV, 10. Ex hiſce verbis propemodum colligi poſſe crediderim Plinium huic Veneri tribuiſſe palmam inter alia ſummi Artificis opera. Atque adeo ipſi quoque Apelli hoc opus viſum fuiſſe palmarium, teſtis eſt Propertius lib. III, Eleg. 9:

> *In Veneris tabula ſummam ſibi ponit Apelles.*

Non enim dubium cuipiam eſſe poteſt, quin omnem impetuoſiſſimæ Artis vim ad hoc opus exciverit vehemens ille amor quo Campaſpen deperibat Apelles: ad cujus etiam exemplar, ſicuti ſupra monuimus, Anadyomenen hanc pictam plerique putant. Athenæus tamen lib. XIII, cap. 6, factam vult ad exemplar Phrynes: Ἦν δὲ ὄντως μᾶλλον ἡ Φρύνη καλὴ ἐν τοῖς μὴ βλεπομένοις· διόπερ οὐδὲ ῥᾴδιον ἦν αὐτὴν ἰδεῖν γυμνήν. Ἐχέσαρκον γὰρ χιτώνιον ἀμπείχετο, καὶ τοῖς δημοσίοις οὐκ ἐχρῆτο βαλανείοις. Τῇ δὲ τῶν Ἐλευσινίων πανηγύρει καὶ τῇ τῶν Ποσειδωνίων ἐν ὄψει τῶν πανελλήνων πάντων ἀποτιθεμένη θοἰμάτια καὶ λύσασα τὰς κόμας, ἐνέβαινε τῇ θαλάττῃ· καὶ ἀπ' αὐτῆς τὴν ἀναδυομένην Ἀφροδίτην ἀνεγράψατο Ἀπελλῆς: *Erat utique Phryne magis pulcra in iis partibus quæ non videntur, quamobrem haud facile fuit eam conſpicere nudam: induebatur enim tunicam arcte carnes adſtringentem, neque publicis utebatur balneis. Frequentiſſimo tamen Eleuſiniorum conventu feriatiſque Neptuno diebus, in Græcorum omnium conſpectu, deponens veſtes & ſolvens comas, ingreſſa eſt mare: adeo ut Venerem è mari emergentem ad hoc etiam exemplum pinxerit Apelles.*

Lacter promontorium eſt Coæ inſulæ, in cujus ſuburbio eſt ædes Æſculapii nobilitata Antigono Apellis, de quo nonnihil etiam ſupra diximus. Conſpiciebatur ibidem quoque ejuſdem Artificis Venus Anadyomene. Ἣ νῦν ἀνάκειται τῷ θεῷ Καίσαρι ἐν Ῥώμῃ, τοῦ Σεβαστοῦ ἀναθέντος τῷ πατρὶ τὴν ἀρχηγέτιν τοῦ γένους αὐτοῦ. Φασὶ δὲ τοῖς Κῴοις ἀντὶ τῆς γραφῆς ἑκατὸν ταλάντων ἄφεσιν γενέσθαι τοῦ προσταχθέντος φόρου: *Quæ nunc dedicata eſt divo Cæſari Auguſto conſecrante Patri generis ſui Patronam. Ajunt Cois pro pictura fuiſſe remiſſa C. talenta de imperati tributi ſumma*, Strabo lib. XIV, pag. 657. Meminit hujus tabulæ Ovidius Amorum lib. I, Eleg. 14:

> *Formoſæ periere comæ, quas vellet Apollo,*
> *Quas vellet capiti Bacchus ineſſe ſuo.*
> *Illis contulerim, quas quondam nuda Dion*
> *Pingitur humenti ſuſtinuiſſe manu.*

Eam quoque reſpicit Triſtium lib. II, verſ. 526:

> *Sic madidos ſiccat digitis Venus uda capillos,*
> *Et modo maternis tecta videtur aquis.*

Ubi quoque oſtendit celebrem hanc Anadyomenes picturam inter ornamenta domus Auguſtæ tunc temporis fuiſſe relatam. Meminit & III de Arte, verſ. 401:

> *Si Venerem Cous nunquam pinxiſſet Apelles,*
> *Merſa ſub æquoreis illa lateret aquis.*

Scio non defuiſſe qui *Cois* hoc in loco reponerent; ego tamen *Cous* retinui: propterea quod Ovidius ſenſerit Apellem fuiſſe genere Coum; alioqui lib. IV de Ponto, Eleg. 1, non dixiſſet,

> *Ut Venus artificis labor eſt & gloria Coi,*
> *Æquoreo madidas quæ premit imbre comas.*

Tale quoque eſt Auſonii Epigramma, num. 104, in Venerem Anadyomenen:

> *Emerſam pelagi nuper genitalibus undis*
> *Cyprin Apellei cerne laboris opus;*

Ut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Ut complexa manu madidos ſalis æquore crines
Humidulis ſpumas ſtringit utraque comis.
Jam tibi nos Cypri, Juno inquit & innuba Pallas,
Cedimus, & formæ præmia deferimus.

Exprimere ſtuduit Auſonius Græcum Epigramma Antipatri Sidonii de Venere è mari emergente, quod legitur Anthologiæ lib. IV, titulo 12:

Τὰν ἀναδυομένην ἀπὸ ματέρος ἄρτι θαλάττας
Κύπριν, Ἀπελλείου μόχθον ὅρα γραφίδος,
Ὡς χειρὶ συμμάρψασα διάβροχον ὕδατι χαίταν,
Ἐκθλίβει νοτερῶν ἀφρὸν ἀπὸ πλοκάμων.
Αὐταὶ νῦν ἐρέουσιν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη,
Οὐκ ἔτι σοι μορφᾶς εἰς ἔριν ἐρχόμεθα.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Maternis primùm de fluctibus emergentem
Cyprin Apellei cerne laboris opus:
Ut manibus mulcens reſperſos æquore crines,
De madidis ſpumam cogit abire comis.
Non tibi de forma poſthac certabimus, ipſæ
Dicant, ſi videant, nata ſororque Jovis.

Quatuor alia in hanc Apellis Anadyomenen Epigrammata habet eadem Anthologia ibidem. Rationem interim, cur veteres Venerem è pelagi ſpumis natam, atque ei Aphrodites nomen ob hoc inditum putaverint, egregie reddit Ariſtoteles *lib.* 11 *de generat. Animal. cap.* 2.

Apelles inchoaverat & aliam Venerem Cois, ſuperaturus etiam ſuam illam priorem. Invidit mors, peracta parte: nec qui ſuccederet operi ad præſcripta lineamenta, inventus eſt, Plinius libro XXXV, cap. 10. Hujus ipſius Veneris meminit quoque Cicero ad famil. lib. 1, epiſt. 9: *Apelles Veneris caput & ſumma pectoris politiſſima arte perfecit: reliquam partem corporis, inchoatam reliquit.* Et rurſus lib. III de Officiis: *Nemo pictor eſt inventus, qui Veneris eam partem, quam Apelles inchoatam reliquiſſet, abſolveret: oris enim pulchritudo reliqui corporis imitandi ſpem auferebat.* Atque adeo locum hîc habet illud Plinii lib. XXXV, cap. 11: *Illud per quàm rarum ac memoria dignum, etiam ſuprema opera artificum imperfectaſque tabulas, ſicut Irin Ariſtidis, Tyndaridas Nicomachi, Medeam Timomachi, &, quam diximus, Venerem Apellis, in majori admiratione eſſe, quàm perfecta. Quippe in iis lineamenta reliqua, ipſæque cogitationes artificum ſpectantur, atque in lenocinio commendationis dolor eſt: manus, cùm id agerent, extinctæ deſiderantur.* Nimirum, ut appoſite, alia tamen occaſione Plinius libro XXXV, cap. 2: *Majus nullum eſt felicitatis ſpecimen, quàm ſemper omnes ſcire cupere, qualis fuerit aliquis.*

Pamphilus, Apellis præceptor, Macedo natione; ſed primus in pictura omnibus literis eruditis; præcipue Arithmetice & Geometrice, ſine quibus negabat artem perfici poſſe. Docuit neminem minoris talento, annis decem; quam mercedem & Apelles & Melanthius ei dedere, Plin. XXXV, 10.

Cteſilochus Apellis diſcipulus: *Plin.* XXXV, 11: fortaſſe & frater: nam Suidas paullo ante meminit alicujus Cteſiochi, quem dicit fratrem Apellis fuiſſe.

Apellis æqualis fuit Ariſtides Thebanus: *Plinius* XXXV, 10.

APHRODISIUS, Statuarius.

Palatinas domos Cæſarum replevere probatiſſimis ſignis Craterus cum Pythodoro, Polydectes cum Hermolao, Pythodorus alius cum Artemone, & ſingularis Aphrodiſius Trallianus, Plinius XXXVI, 10.

APIS ÆGYPTIUS.

Noſtra opinio eſt, inquit Voſſius *libro* 1 *de Origine & progr. idolol. cap.* 29, Apim Ægyptium fuiſſe ſymbolum Joſephi Patriarchæ. Vide locum.

APOLLINARIS. Vide Lucius Flavius Apollinaris.

APOLLO.

Apollo gaudet condendis urbibus, ac mortales docuit metiri urbes. Immo vixdum quadriennis, fundamenta jecit atque aram Deli conſtruxit è cornibus: vide *Callimachi hymnum in Apollinem, verſ.* 55 *& ſeqq. Hyginum fabula* 89; *Ovidium* VIII *Metamorph. verſ.* 15, *coll. cum Pauſaniæ lib.* 1, *pag.* 78, 17. De ara cornea, vide *Plutarch. de Solertia animalium; Diod. Siculum lib.* V, *pag.* 341. Pauſanias *lib.* V, ſive *Eliacorum primo* meminit aræ Mercurio atque Apollini communis: Ἀπόλλωνος καὶ Ἑρμοῦ βωμός

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ἐστὶν ἐν κοινῷ· διότι Ἑρμῆν λύρας, Ἀπόλλωνα δὲ εὑρετὴν εἶναι κιθάρας Ἑλλήνων ἐστὶν ἐς αὐτοὺς λόγος: *Apollo & Mercurius communem habent aram, propterea quod lyræ inventionem Mercurio, citharæ vero Apollini Græcorum ſermo attribuit.*

APOLLODORUS, Architectus.

Apollodorum Architectum, qui forum & odeum & gymnaſium, opera Trajani, Romæ fecerat, Adrianus primum exilio, deinde etiam morte mulctavit: propter admiſſa ſcelera, ſicuti dicebat; ſed tamen vera cauſſa fuit, quod quum Apollodorus cum illo quædam de his operibus communicaret, atque interim Adrianus nihil ad rem pertinentia effutiret; reſpondit ei Apollodorus: Abi, inquit, & cucurbitas pinge, nihil enim horum noſti: equidem eo ipſo tempore pictura cucurbitæ quàm maxime ſibi placebat Adrianus. Imperium itaque adeptus atque injuriæ memor, hanc illius in loquendo libertatem non pertulit, &c. Vide ſupra in Adrianus Imp.

APOLLODORUS, Fictor.

Silanion Apollodorum fecit, fictorem & ipſum, ſed inter cunctos diligentiſſimum artis & inimicum ſui judicem, crebro perfecta ſigna frangentem, dum ſatiare cupiditatem nequit artis, & ideo Inſanum cognominatum. Hoc in eo expreſſit, nec hominem ex ære fecit, ſed Iracundiam, Plinius xxxiv, 8. Idem ibidem paullo poſt meminit, ut videtur, ejuſdem Apollodori, cùm ait: *Nunc percenſebo eos, qui ejuſdem generis opera fecerunt, ut Apollodorus, Androbulus, Aſclepiodorus, Alevas Philoſophos.*

APOLLODORUS, Pictor.

In luminibus artis primus refulſit Apollodorus Athenienſis nonageſima tertia Olympiade. Hic primus ſpecies exprimere inſtituit, primusque gloriam penicillo jure contulit. Ejus eſt ſacerdos adorans, & Ajax fulmine incenſus, qui Pergami ſpectatur hodie: neque ante eum tabula ullius oſtenditur, quæ teneat oculos. Ab hoc artis fores apertas Zeuxis Heracleotes intravit, Olympiadis nonageſimæ quintæ anno quarto, audentemque jam aliquid penicillum ad magnam gloriam perduxit. In eum Apollodorus, ſupra dictus, verſus fecit, Artem ipſi ablatam Zeuxin ferre ſecum, Plinius xxxv, 9. Ἀπολλόδωρος ὁ ζωγράφος ἀνθρώπων πρῶτος ἐξευρὼν φθορὰν καὶ ἀπόχρωσιν σκιᾶς, Ἀθηναῖος ἦν· οὗ τοῖς ἔργοις ἐπιγέγραπται, Μωμήσεταί τις μᾶλλον ἢ μιμήσεται: *Apollodorus Pictor, qui mortalium primus invenit rationem commiſcendi colores & exactam umbrarum expreſſionem, Athenienſis erat: cujus operibus inſcribebatur, Facilius hæc culpabit aliquis quàm imitabitur*, Plutarchus circa initium libri, Bellone an pace clariores fuerint Athenienſes. His quàm ſimillima habet Heſychius; qui etiam addit eum pileum erectum portare ſolitum: οὗτος καὶ πῖλον ἐφόρει ὀρθόν: quod tantundem erat, ac ſi principatum ſibi in reliquos Pictores arrogaſſet, ut Medorum rex κυρβασίαν, ſive tiaram, ὀρθὴν, geſtabat, reliqui vero purpurati προβάλλουσαν ſive κεκλιμένην. Heſychii verba ſunt: Σκιὰ, σκίασις, ἐπιφάνεια τοῦ χρώματος, ἀντίμορφος. Σκιαγραφίαν, τὴν σκηνογραφίαν οὕτω λέγουσι· ἐλέγετο δέ τις καὶ Ἀπολλόδωρος ζωγράφος, σκιογράφος, ἀντὶ τοῦ σκηνογράφος· οὗτος δὲ καὶ πῖλον ἐφόρει ὀρθόν· καὶ ἐν τοῖς ἔργοις ἐπιγράφεται, Μωμήσεταί τις μᾶλλον, ἢ μιμήσεται. Σκιαγράφος, Ἀπολλόδωρος. Schol. in Plutum Ariſtophanis tradit illam Heraclidarum picturam, quam plerique Pamphilo præceptori Apellis tribuunt, eſſe opus Apollodori.

APOLLONIDES, Scalptor.

Poſt Pyrgotelem Apollonides & Cronius in gloria fuere, quique divi Auguſti imaginem ſimilem expreſſit, qua poſtea Principes ſignabant, Dioſcoridem, Plin. xxxvii, 1.

APOLLONIUS, Mechanicus.

Apollonius Pergæus, inſignis Mechanicus. Vide *Vitruvium lib. 1, cap. 1.*

APOLLONIUS, Sculptor.

Romæ ſpectatur Hercules obliquato corpore ſedens, &c. Titulus oſtendit nomen Artificis: ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΝΕΣΤΟΡΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΕΠΟΙΕΙ, Inſcript. Gruteri xlii, 11.

APOLLONIUS, Statuarius.

In Pollionis Aſinii monumentis ſunt Zethus & Amphion ac Dirce & taurus vinculumque ex eodem lapide, Rhodo advecta opera Apollonii & Taurisci. Parentum ii certamen de ſe fecère. Menecratem videri, profeſſi ſed eſſe naturalem Artemidorum, Plin. xxxvi, 5.

APULEJUS, Architectus.

Inſcript. Gruteri, xli, 5.

AQUILA, tentoriorum conficiendorum Artifex.

Aquila Judæus, genere Ponticus, & Paulus Apoſtolus, fuere ὁμότεχνοι, & eodem artificii genere vitam ſuſtentabant, Ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην, *Act.* xviii: 3. Vide quæ annotamus in *Jobel.*

AQUINAS,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

AQUINAS, Fucus.

Horatius lib. I, epiſt. 10:

Non, qui Sidonio contendero callidus oſtro
Neſcit Aquinatem potantia vellera fucum.

Ubi Acro: *Aquinates purpuræ ſimiles ſunt Tyriis, multum ergo imperiti falluntur.*

ARABICÆ VESTES.

Arriani Periplus maris Erythræi, pag. 7, F. Arabes muniebant ſe ſtruthiorum pellibus, quæ iis erant thoracum & ſcutorum loco: *Pollux lib.* I, *cap.* X, §. 7. Εἱματισμὸς Ἀραβικὸς ὁμοίως, καὶ κοινὸς, καὶ ἁπλοῦς, καὶ ὁ νόθος περισσότερος: *Inferuntur in Sabbatha item veſtes Arabicæ, communes, ſimplices, & adulterinæ copioſe.*

ARACHNE.

Fuſos in lanificio, Cloſter filius Arachnes invenit. Linum & retia, Arachne, Plin. lib. VII, cap. 56. Vide Ovidium circa initium libri ſexti Metamorph.

ARATUS, Sicyonius.

Aratus Sicyonius habuit intelligens judicium in picturis ac tabulis Græciæ. Ἄρατος εἶχεν κρίσιν οὐκ ἄμουσον ἐν γραφαῖς καὶ πίναξιν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος, Plutarchus in Arato.

ARCADICUS PILEUS.

Arcadico pileo utebatur Menedemus Philoſophus, cui intexta erant duodecim elementa. πῖλος Ἀρκαδικὸς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἔχων ἐνυφασμένα τὰ δώδεκα στοιχεῖα, Laërtius lib. VI, in Menedemo. Vide quoque *Philoſtratum lib.* II *de vitis Sophiſt. pag.* 570.

ARCESILAS, Pictor.

Arceſilas Tiſicratis filius recenſetur inter Pictores non ignobiles à Plinio *lib.* XXXV, II.

ARCESILAS, Statuarius.

Arceſilas Ariſtodici filius fecit Minervam, in quam fuit illud Simonidis epigramma, quod habet Diog. Laërtius *lib.* IV, *in Arceſilao.*

ARCESILAUS, Pictor.

Vetuſtiores encauſticæ picturæ extitere, ut Polygnoti & Nicanoris & Arceſilai Pariorum, Plin. XXXV, II. In Piræo Leoſthenem liberoſque ejus pinxit Arceſilaus: *Pauſanias in Atticis, pag.* 2, 12.

ARCESILAUS, Plasta.

M. Varro magnificat Arceſilaum Lucii Luculli familiarem, cujus proplaſmata pluris vænire ſolita artificibus ipſis, quam aliorum opera. Ab hoc factam Venerem genitricem in foro Cæſaris, &, priuſquam abſolveretur, feſtinatione dedicandi poſitam. Deinde eidem à Lucullo H-S. LX *ſignum Felicitatis locatum, cui mors utriusque inviderit. Octavio equiti Romano cratera facere volenti, exemplar è gypſo factum talento,* Plin. XXXV, 12. Et rurſus lib. XXXVI, cap. 5: *Arceſilaum quoque magnificat Varro, cujus ſe marmoream habuiſſe leænam tradit, aligeroſque ludentes cum ea Cupidines, quorum alii religatam tenerent, alii è cornu cogerent bibere, alii calcearent ſoccis, omnes ex uno lapide.*

ARCHAICUS, Faber.

Horat. lib. I, epiſt. 5:

Si potes Archaïcis conviva recumbere lectis.

Ubi Acro: *Archaïci*] *Lecti humiles, ab Archaïco fabro, qui non magnæ ſtaturæ dicitur eſſe.* Turnebus Adverſ. lib. I, cap. 18; Petrus Nannius Miſcellaneorum libro IV, cap. 18.

ARCHENNUS.

Scholiaſtes in Aves Ariſtophanis ad illa Comici verba, Αὐτίκα νίκη πέτεται πτερύγοιν χρυσαῖν, καὶ νὴ δί' ἔρως γε, hæc habet: Νεωτερικὸν τὸ τὴν νίκην καὶ τὸν ἔρωτα ἐπτερῶσθαι. Ἀρχέννοις γάρ φησι καὶ τὸν Βουπάλου καὶ Ἀθηνίδος πατέρα, οἱ δὲ Ἀγλαοφῶντα τὸν Θάσιον ζωγράφον πτηνὴν ἐργάσασθαι τὴν νίκην, ὡς οἱ περὶ Καρύστιον τὸν Περγαμηνόν φασιν. Ubi tamen reſtituendum videtur, Ἀνθέρμον γάρ φησι τὸν Βουπάλου, &c. Omnino confer hæc cum iis quæ ſupra diximus in ANTHERMI DUO; & infra in BUPALUS.

ARCHESITA, Statuarius.

Pollio Aſinius, ut fuit acris vehementiæ, ſic quoque ſpectari monumenta ſua voluit. In iis ſunt Centauri nymphas gerentes Archeſitæ, Theſpiades Cleomenis, Oceanus & Jupiter Entochi, &c. Plinius XXXVI, 5.

ARCHIAS, Architectus.

Archias Corinthius, nobilis fuit Architectus quem Syracuſarum rex Hieron omnibus fabris atque opificibus præfecit: *Moſchion apud Athenæum lib.* V, *cap.* 10.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ARCHIMEDES, Mechanicus.

Archimedem arbitrantur plus valuiſſe in imitandis ſphæræ converſionibus, quàm Naturam in efficiendis, Cicero lib. II de natura Deorum. Vide Lactantium Divinarum inſtitut. lib. II, cap. 5; Claudiani Epigramma in vitream ſphæram Archimedis; Ovidium Faſt. VI, 277. *Grande & Archimedi geometricæ ac machinalis ſcientiæ teſtimonium M. Marcelli contigit. Interdicto, cùm Syracuſæ caperentur, ne violaretur unus: niſi fefelliſſet imperium militaris imprudentia*, Plinius VII, 37. Vide Val. Maximum lib. VIII, cap. 7, exemplo ext. 7; Plutarchum in Marcello; Livium Decadis III lib. 5.

De Archimedis cochleis Ægyptiis vide Diod. Siculum *lib.* V, *pag.* 313, *B.* λέγεται ἕλιξ καί τι μηχανῆς εἶδος· ὁ πρῶτος εὑρὼν Ἀρχιμήδης ὁ δοκίμησέ φασι δι' αὐτοῦ, Euſtathius ad verſ. 293 Iliad. M; Athenæus lib. V Deipnoſoph. pag. 208.

Archimedem à deſcriptionibus Geometricis vi avulſum famuli unxerunt; at ille interim ſtrigili lineas in ventre ducebat, &c. Vide Plutarchum in opuſculo quod inſcribitur, *Non poſſe ſuaviter vivi ſecundum Epicurum.* Vide quoque *Lucianum* II, 504. Quomodo portionem argenti auro miſtam, integro in opere, deprehenderit Archimedes, docet Vitruvius *lib.* IX, *cap.* 3. Athenæus *lib.* V, *pag.* 206, *D*, tradit ex Moſchione quàm prorſus admirandam navem Syracuſarum rex Hieron exædificaverit, Archimede operam naupegorum dirigente.

Archimedis vitreæ ſphæræ conſimile fuit Choſroïs cœlum. Vide *Tzetzen Chil.* III, *hiſt.* 66. De machinis Archimedis vide *Tzetzen Chil.* II, *hiſt.* 35. Archimedis ſcripta: *Tzetzes Chil.* XII, *hiſt.* 457.

In ſummo Archimedis ſepulcro ſphæra fuit poſita cum cylindro: quo judicio tanti viri monumentum, in dumetis ac vepribus deliteſcens ipſiſque ignotum Syracuſanis, feliciter indagavit Cicero quæſturæ ſuæ Sicilienſis occaſione. *Ita nobiliſſima Græciæ civitas, quondam vero etiam doctiſſima*, inquit Tullius lib. V Tuſcul. quæſt. *ſui civis unius acutiſſimi monumentum ignoraſſet, niſi ab homine Arpinate didiciſſet.* Vide locum.

ARCHIPHRON, Architectus. Vide Chersiphron.

ARCHITELES, Lapicida.

Anthologia Græc. Epigramm. lib. III, tit. 32:

Λατύπος Ἀρχιτέλης Ἀγαθάνορι παιδὶ θανόντι
  Χερσὶν ὀϊζυραῖς ἡρμολόγησε τάφον.
Αἲ αἲ πέτρον ἐκεῖνον, ὃν οὐκ ἐκόλαψε σίδηρος,
  Ἀλλ' ἔτακη πυκινοῖς δάκρυσι τεγγόμενος.
Φεῦ στήλη φθιμένῃ, κούφη μένε· κεῖνος ἵν' εἴπῃ,
  Ὄντως πατρῴη χεὶρ ἐπέθηκε λίθον.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Architeles lapicida dolens Agathanori nato
  Hæc exſtructa ſua dat monumenta manu.
Ah lapis infelix, quem non vis horrida ferri,
  Sed lacrymæ mæſti patris ab ore cavant,
Sis levis. Ut dicat jacet hîc qui mortuus; Iſtum
  Quæ poſuit, vere dextra paterna fuit.

ARCHYTAS, Faber.

Archytas Faber: *Suidas, Diogenianus, alii in* Ἀρχύτου πλαταγή. Hercules excogitavit πλαταγὴν χαλκῆν, Stymphalides debellaturus: *Diod. Siculus lib.* IV, *pag.* 221. Ἀρχύτου πλαταγή, Ariſtot. Polit. lib. VIII, cap. 6.

ARCHYTAS, Mechanicus.

Archytas Tarentinus, Philoſophus Tarentinus ac Mechanicus. *Plerique nobilium Græcorum, & Phavorinus memoriarum veterum exſequentiſſimus*, inquit A. Gellius noct. Attic. X, 12, *affirmatiſſime ſcripſerunt ſimulachrum columbæ è ligno ab Archyta ratione quadam diſciplinaque mechanica factum volaſſe: ita erat ſcilicet libramentis ſuſpenſum & aura ſpiritus incluſa atque occulta concitum.* Laërtius lib. VIII, in Archyta: Οὗτος πρῶτος τὰ μηχανικὰ ταῖς μηχανικαῖς προσχρησάμενος ἀρχαῖς ἐμεθόδευσε: *Hic primus mechanica mechanicis principiis uſus expoſuit*, &c. Archytas diverſam ab Eratoſthene viam cubum duplicandi ſecutus eſt; Vitruvii hac de re locum infra vide in Eratosthenes. Scripſit de Machinationibus: *Vitruvius in Præfat. libri* VII. Laërtius videtur eum qui de Machina ſcripſit diverſum facere ab hoc Tarentino.

ARCIPHRON. Vide Chersiphron.

ARDALUS.

Ἀυλὸν εὑρεῖν νομίζουσι τὸν Ἄρδαλον παῖδα Ἡφαίστου· καὶ τὰς Μούσας ἀπ' αὐτοῦ καλοῦσιν Ἀρδαλίδας:

δας: *Tibiam inveniſſe arbitrantur Ardalum Vulcani filium, & Muſas ab eo vocant Ardalidas*, Pauſanias lib. II, pag. 143, 50.

ARDICES, Pictor.

Inventam linearum [picturam] *dicunt à Philocle Ægyptio vel Cleanthe Corinthio. Primi exercuere Ardices Corinthius & Telephanes Sicyonius, ſine ullo etiamnum colore, jam tamen ſpargentes lineas intus. Ideo &, quos pingerent, adſcribere inſtitutum*, Plinius XXXV, 3.

AREGON, Pictor.

Alpheus Piſæ fluvius eſt, ad cujus oſtia eſt lucus Dianæ Aphioniæ ſive Aphiuſæ, & in templo ejus picturæ ſunt Cleanthis & Aregontis Corinthiorum: quorum alter Trojæ excidium pinxit & Minervæ nativitatem; alter Diana gryphe ſurſum evecta inclaruit: *Strabo lib.* VIII, *pag.* 343, *C.*

ARELLIUS, Pictor.

Fuit Arellius Romæ celeber paulo ante Divum Auguſtum, niſi flagitio inſigni corrupiſſet artem, ſemper alicujus fœminæ amore flagrans, & ob id Deas pingens, ſed dilectarum imagine. Itaque in pictura ejus ſcorta numerabantur, Plinius XXXV, 10.

ARETIUM.

Major pars hominum terrenis utitur vaſis. Samia etiamnum in eſculentis laudatur. Retinet hanc nobilitatem Aretium in Italia, Plinius XXX, 12. Martialis ſemel atque iterum meminit Aretinorum.

ARGELIUS, Architectus.

Argelius edidit volumen de ſymmetriis Corinthiis & Ionico Trallibus Æſculapii fano, quod etiam ipſe ſua manu dicitur feciſſe: *Vitruvius in Præfat. libri* VII.

ARGIVI. Vide Græci.

Argiva armatura præſtantiſſima eſt: *Athenæus lib.* I, *cap.* 22. Ἄσπις ἀργολικὴ memoratur Polluci lib. I, cap. 10. Xenophon φιλοκαλίας ſtudioſiſſimus ἀργολικὴν ἀσπίδα expetiit profecturus in expeditionem. Vide *Ælianum var. Hiſt. lib.* III, *cap.* 24.

ARGIUS, Statuarius.

Polycletus diſcipulos habuit Argium, Aſopodorum, Alexim, &c. Plin. XXXIV, 8.

ARGUS, Sculptor.

Δημήτριος ἐν δευτέρῳ τῶν Ἀργολικῶν τοῦ ἐν Τίρυνθι τῆς Ἥρας ξοάνου, καὶ τὴν ὕλην ὄγχνην, καὶ τὸν ποιητὴν Ἄργον ἀναγράφει: *Demetrius in ſecundo Argolicorum ſtatuæ Junonis quæ eſt in Tirintho, & materiam pyrum, & eum qui eam fecit ſcribit fuiſſe Argum*, Clemens Alexandrinus in Protrept. ad Gentes.

ARGUS, Naupegus.

Vide Apollonium Rhodium *lib.* I *Argonaut. verſ.* 1119; Val. Flaccum *lib.* I, *verſ.* 93; Diod. Siculum *lib.* IV, *pag.* 245; Etymologicum magnum in Ἀργώ; Servium *ad Eclogæ* IV *verſ.* 22; ut & Phædrum *in appendicula ad fab.* LXIV; Tzetzem *in Lycophronis Caſſandram, pag.* 143 *edit. Pauli Stephani.* Ἀριάνδικον ἀργύριον, Pollux lib. III, cap. 11. Ἀρυανδικὸς ἄργυρος, Pollux lib. VII, cap. 23.

ARIMNA, Pictor.

Arimnam unà cum Mycone & Diore Varro *lib.* 8 *de L. L.* refert inter Pictores Apelle ac Protogene antiquiores, à quorum tamen mala conſuetudine receſſerunt Apelles, Protogenes, aliique egregii Artifices. Integrum Varronis locum adſcripſimus in Diores.

ARISTANDER, Statuarius.

Ariſtander Parius & Polycletus Argivus, fœminam ille cum lyra, Spartam ſcilicet ipſam, hic Venerem, quæ ad Amyclæum vocatur, fecerunt: *Pauſanias libro tertio, pag.* 196, 22.

ARISTARCHUS, Mechanicus.

Ariſtarchus Samius, inſignis Mechanicus: vide *Vitruvium lib.* I, *cap.* I.

ARISTARETE, Pictrix.

Ariſtarete, Nearchi filia & diſcipula, pinxit Æſculapium, Plinius XXXV, 11.

ARISTIDES, Mechanicus.

Ad laudatiſſimam carcerum formam, à Cleœte excogitatam, aliud inſigne machinamentum addidit Ariſtides: vide *Pauſaniam lib.* VI, *pag.* 383, 6.

ARISTIDES, Pictor.

Euxenidas hac ætate (eo nimirum ſæculo quo Paraſius & Timanthes floruerunt, ſiquidem de iis proxime egerat Plinius) *docuit Ariſtidem, præclarum artificem: Eupompus Pamphilum, Apellis præceptorem*, Plinius XXXV, 10. Unde & in eodem ca-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

pite, poſteaquam plurima de Apelle atque operibus ejus dixit, ſubjungit etiam ſequentia: *Æqualis ejus fuit Ariſtides Thebanus. Is omnium primus animum pinxit & ſenſus omnes expreſſit, quos vocant Græci* ἤθη, *id eſt perturbationes: durior paullo in coloribus. Hujus pictura eſt, oppido capto ad matris morientis è vulnere mammam adrepens infans: intelligiturque ſentire mater & timere, ne emortuo lacte ſanguinem infans lambat. Quam tabulam Alexander Magnus tranſtulerat Pellam in patriam ſuam. Idem pinxit prælium cum Perſis, centum homines ea tabula complexus, pactusque in ſingulos mnas denas à tyranno Elatenſium Mnaſone. Pinxit & currentes quadrigas; & ſupplicantem, pene cum voce; & venatores cum captura; & Leontionem pictorem; & Anapauomenon propter fratris amorem morientem; item Liberum patrem & Ariadnen, ſpectatos Romæ, in æde Cereris: Tragœdiam & puerum, in Apollinis; cujus tabulæ gratia interiit pictoris inſcitia, cui tergendam eam mandaverat M. Junius Prætor ſub die ludorum Apollinarium. Spectata eſt & in æde Fidei in Capitolio imago ſenis cum lyra puerum docentis. Pinxit & ægrum ſine fine laudatum. Qua in arte tantum valuit, ut Attalus rex unam tabulam ejus centum talentis emiſſe tradatur.* De hac ipſa tabula eſt illud ejuſdem Plinii, *Ariſtidis Thebani Pictoris unam tabulam centum talentis Attalus rex licitatus eſt*, lib. VII nat. Hiſt. cap. 38. *Tabulis externis auctoritatem Romæ publice fecit primus omnium L. Mummius, cui cognomen Achaici victoria dedit. Namque cùm in præda vendenda rex Attalus VI mill. ſeſtertiûm emiſſet Ariſtidis tabulam, Liberum patrem continentem, pretium miratus, ſuſpicatusque aliquid in ea virtutis quod ipſe neſciret, revocavit tabulam, Attalo multum querente, & in Cereris delubro poſuit: quam primam arbitror picturam externam Romæ publicatam. Deinde video & in foro poſitas vulgo*, &c. Plinius lib. XXXV, 4. Ad hanc Liberi patris picturam pertinent Polybii verba, memorata Straboni *lib.* VIII, *pag.* 381; Polybius ea quæ in Corinthi excidio evenerunt deplorans, inter alia quoque commiſeratione digniſſima commemorat militarem contemptum artificioſorum operum ac donariorum. Ait enim ſe præſentem vidiſſe tabulas pictas in ſolum projectas, ac milites ſuper iis alea ludentes: nominatque eas Dionyſum ab Ariſtide pictum, & Herculem Deïaniræ tunica excruciatum. Poſt hoc Polybii teſtimonium, pergit porro Strabo etiam proprium adhibere teſtimonium: Τοῦτον μὲν οὐχ ἑωράκαμεν ἡμεῖς· τὸν δὲ Διόνυσον ἀνακείμενον ἐν τῷ Δημητρείῳ τῷ ἐν Ῥώμῃ, κάλλιστον ἔργον, ἑωράκαμεν. Ἐμπρησθέντος δὲ τοῦ νεὼ, συνηφανίσθη καὶ ἡ γραφὴ νεωστί: *Hanc quidem* (Herculis tabulam) *nos non vidimus; illam vero* (Dionyſi picturam) *pulcherrimum opus, vidimus Romæ in Cereris templo dedicatam. Templo autem nuperrime conflagrante, pariter quoque periit pictura.*

In celeberrimam Ariſtidis tabulam, qua exhibebatur infans oppido capto ad matris è vulnere morientis mammam adrepens, videri poteſt Æmilianus compoſuiſſe illud Epigramma quod occurrit Anthologiæ lib. tertio, tit. 12:

Ἕλκε τάλαν παρὰ μητρὸς ὃν οὐκ ἔτι μαζὸν ἀμέλξεις,
  Ἕλκυσον ὕστατιον νᾶμα καταφθιμένης.
Ἤδη γὰρ ξιφέεσσι λιπόπνοος· ἀλλὰ τὰ μητρὸς
  Φίλτρα καὶ εἰν ἀΐδῃ παιδοκομεῖν ἔμαθον.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Suge, miſer, nunquam quæ poſthac pocula ſuges:
Ultima ab exanimo corpore pocla trahe.
Exſpiravit enim jam ſaucia: ſed vel ab Orco
Infantem novit paſcere matris amor.

Ariſtidem, ſicuti & Pauſaniam atque Nicophanem Pictores, olim vocabant πορνογράφους, *meretricum Pictores*, Athenæus lib. XIII, cap. 2: ubi & hoc addit; Μνημονεύει δὲ αὐτῶν, ὡς ταῦτα καλῶς γραφόντων, Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικυῶνι πινάκων: *Meminit eorum, tanquam qui in ea pictura excellerent, Polemon in libro quem ſcripſit de tabulis quæ Sicyone conſpiciebantur.*

Ceris pingere ac picturam inurere quis primus excogitaverit, non conſtat. Quidam Ariſtidis inventum putant, poſtea conſummatum à Praxitele. Sed aliquanto vetuſtiores encauſticæ picturæ extitere, ut Polignoti & Nicanoris & Arceſilai Pariorum. Lyſippus quoque Æginæ picturæ ſuæ inſcripſit ἐνέκαυσεν, *quod profecto non feciſſet, niſi encauſtica inventa. Pamphilus quoque, Apellis præceptor, non pinxiſſe tantum encauſticas ſed etiam docuiſſe traditur Pauſiam*, &c. Plinius XXXV, 11.

Quemadmodum ſupra in Apelle monuimus eum è medio excedentem reliquiſſe inchoatam Veneris tabulam, quæ apud poſteros in majori fuit admiratione quàm reliqua ejus opera quibus ultimam impoſuerat manum; ita & hoc in loco Irin tabulam ab Ariſtide morte intercepto imperfectam relictam diceremus in maxima exinde æſtimatione habitam,

bitam, niſi totum Plinii de iſtiuſmodi operibus locum ſupra adſcripſiſſemus in APELLES.

Ariſtidis Thebani diſcipuli fuerunt & filii, Niceros & Ariſtippus, cujus eſt Satyrus cum ſcypho coronatus, Plinius lib. xxxv, cap. 10.

Memorat & alium Ariſtidem Pictorem Plinius xxxv, 10: *Nicomachus diſcipulos habuit Ariſtidem fratrem, & Ariſtoclem filium, & Philoxenum Eretrium*, &c.

ARISTIDES, Statuarius.

Polycletus diſcipulos habuit Argium, Aſopodorum, Alexim, Ariſtidem, &c. Plinius xxxiv, 8. Et aliquanto poſt ibidem: *Polycleti diſcipulus Ariſtides quadrigas bigasque fecit.*

ARISTIPPUS, Pictor.

Ariſtidis Thebani diſcipuli fuerunt & filii, Niceros & Ariſtippus, cujus eſt Satyrus cum ſcypho coronatus. Diſcipuli ejus fuerunt Antorides & Euphranor, Plin. lib. xxxv, cap. 10.

ARISTOBULUS, Pictor.

Hunc Ariſtobulum Syrum inter Pictores non ignobiles recenſet Plinius *libro* xxxv, *cap.* 11.

ARISTOCLES, Pictor.

Nicomachus diſcipulos habuit Ariſtidem fratrem & Ariſtoclem filium & Philoxenum Eretrium, Plinius xxxv, 10.

ARISTOCLES, Statuarius.

Anthologiæ lib. iv, tit. 12, habet ſequens Epigramma Antipatri de imaginibus trium Muſarum:

Τρίζυγες αἱ Μοῦσαι τᾳ δ' ἕσταμεν· ἁ μία, λωτοῖς.
 Α' δὲ, φέρει παλάμαις βάρβιτον· ἁ δὲ, χέλυν.
Ἁ μὲν Ἀριστοκλῆος, ἔχει χέλυν· ἁ δ' Ἀγελάδα,
 Βάρβιτον· ἁ Καναχᾶ δ', ὑμνοπόλους δόνακας.
Ἀλλ' ἁ μὲν κρέκτειρα τόνου πέλει· ἁ δὲ, μελῳδὸς
 Χρώματος· ἁ δὲ, σοφᾶς εὑρέτις ἁρμονίας.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Tres Muſæ poſitæ ſumus hîc. Huic tibia flatur:
 Iſta manu geſtat barbiton: illa chelyn.
Cernis Ariſtoclêos opus chelyn: eſt Ageladæ
 Barbitos: & lotum quæ tenet eſt Canachæ.
Perficit iſta tonos: melicis ſonat illa Camœnis:
 Tertia magnificam temperat harmoniam.

Ariſtocles Sicyonius erat frater Canachi, neque multum inferior gloria. Ἀριστοκλῆς Σικυώνιος ἀδελφὸς Καναχοῦ, καὶ οὐ πολὺ τὰ ἐς δόξαν ἐλαττούμενος, Pauſanias lib. 6, pag. 359, 53. Hujus etiam Ariſtoclis diſcipulus fuit Synnoon (Συννόων) præceptor & pater Polichi Æginetæ, ut ibidem tradit Pauſanias.

ARISTOCLES, Statuarius.

Ariſtocles diſcipulus & filius Cleœtæ fecit Ganymedem à Dîs raptum, ut Jovi pocula miniſtraret: *Pauſanias lib.* v, *pag.* 335, 29.

Ariſtocles Cydoniates fecit Herculem cum equeſtri Amazone pro baltheo pugnantem. Poteſt hic Ariſtocles inter vetuſtiſſimos annumerari: neque pronum eſt cuiquam ejus ætatem certo prodere. Hoc tantùm conſtat; illum fuiſſe antequam Zanclæ Meſſenes nomen (quod noſtra ætate uſurpatur) inderetur: *Pauſanias lib.* v, *pag.* 338, 51.

Ariſtocles Sicyonius Statuarius: *Pauſanias lib.* vi, *pag.* 348, 56.

ARISTOCLIDES, Pictor.

Quantus fuerit Artifex, facile colligas ex verbis Plinii lib. xxxv, cap. 11: *Hactenus indicatis in genere utroque proceribus, non ſilebuntur & primis proximi. Ariſtoclides, qui pinxit ædem Apollinis Delphis*, &c.

ARISTODEMUS, Pictor.

Ariſtodemi filius ac diſcipulus fuit Nicias, Pictor celeberrimus: vide *Plinium libro* xxxv, *cap.* 10.

Ariſtodemus Carius Eumeli Artem exprimere ſtuduit, plurimam ei addens Venerem; literis adhæc prodidit operam ſingulorum, qui ſcientiam hanc altius evexerunt; recenſens quot urbes & quàm multi Reges bene erga eam fuerint affecti: *Fl. Philoſtrat. in proœmio Iconum.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ARISTODEMUS, Plasta.

Ariſtodemus fecit luctatores, bigasque cum auriga, philoſophos, anus, Seleucum regem. Habet gratiam ſuam hujus quoque Doryphorus, Plinius lib. XXXIV, cap. 8.

Ariſtodemi plaſtice non minorem Æſopo fabulatori famam attulit, quàm fabulæ ab eo compoſitæ: *Tatianus in Orat. adverſus Græcos.*

ARISTODOTUS, Statuarius.

Ariſtodotus fecit ſtatuam Myſtidis meretriculæ: *Tatianus in Orat. contra Græcos.*

ARISTOGITON, Statuarius.

Meminit ejus Pauſanias *lib. decimo, pag.* 627, 22. Cùm egiſſet de Amphiarai curru, in quo Baton ſteterat ejus auriga, & de Alitherſe, ait: Οὗτοι μὲν δὲ Ὑπατοδώρου καὶ Ἀριστογείτονός εἰσιν ἔργα: *Opifices horum fuere Hypatodorus & Ariſtogiton.*

ARISTOLAUS, Pictor.

Pauſiæ filius & diſcipulus Ariſtolaus è ſeveriſſimis pictoribus fuit: cujus ſunt Epaminondas, Pericles, Medea, Virtus, Theſeus, imago Atticæ plebis, boum immolatio, Plinius XXXV, 11.

ARISTOMACHUS, Statuarius.

Ariſtomachus Strymonius fecit trium meretricum ſtatuas, in quas Anthologia Græcorum epigrammatum lib. VI, Titulo 1, habet ſequens Antipatri epigramma:

Ἡ τὰ πέδιλα φέρουσα, Μενεκράτεος. ἡ δὲ τὸ φᾶρος,
  Φημονόη. Πρηξὼ δ', ἡ τὸ κύπελλον ἔχει.
Τῆς Παφίης δ' ὁ νεὼς καὶ τὸ βρέτας· ἄνθεμα δ' αὐτῶν
  Ξυνόν. Στρυμονίου δ' ἔργον Ἀριστομάχου.
Πᾶσαι δ' ἀσταὶ ἔσαν καὶ ἑταιρίδες· ἀλλὰ τυχοῦσαι
  Κύπριδος εὐκρήτου, νῦν ἑνός εἰσι μία.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Hæc eſt Phæmonoë, quæ vela; Menecratis eſt, quæ
  Vincla pedûm; Prexo, quæ cava pocla tenet.
Hæ Veneri templum ſimul effigiemque dederunt,
  Strymonii quod opus cernis Ariſtomachi.
Hæ cives fuerant, ſed publica corpora: Cypris
  Rem dedit, atque uni nubere quamque viro.

ARISTOMEDES, Sculptor.

Dindymenæ matris ſignum ex marmore Pentelico, opus Ariſtomedis & Socratis Thebanorum: *Pauſanias lib. nono, pag.* 578, 32.

ARISTOMEDON, Statuarius.

Ariſtomedon Argivus: vide *Pauſaniam lib.* X, *pag.* 611, 21.

ARISTOMENES, Pictor.

Ariſtomenes Thaſius à Vitruvio *in Prœmio libri tertii*, refertur inter illos Pictores, qui nullam aſſecuti ſunt memoriam, quod non ab induſtria, Artisve ſollertia, ſed à felicitate fuerunt deſerti.

ARISTON, Statuarius.

Ariſton Lacedæmonius: vide *Pauſaniam lib.* V, *pag.* 334, 28. Frater fuit *Teletæ* vel *Teleſtæ*, itidem ſtatuarii. Vide TELESTAS vel TELETAS.

ARISTON, Cælator argenti.

Ariſton & Eunicus Mitylenæi laudantur, inquit Plin. lib. XXXIII, cap. 12, ubi agit de argenti cælatura. Idem quoque lib. XXXIV, cap. 8 inter Artifices æqualitate celebratos, ſed nullis operum ſuorum præcipuos, refert (ut videtur) hunc Ariſtonem: *Qui & argentum cælare ſolitus eſt*, ut ibidem loquitur Plinius.

ARISTONIDAS, Statuarius.

Ariſtonidas artifex cùm exprimere vellet Athamantis furorem Learcho filio præcipitato reſidentem, pœnitentiamque, ferrum & æs miſcuit, ut rubigine ejus per nitorem æris relucente, exprimeretur verecundiæ rubor. Hoc ſignum exſtat Thebis hodie, Plinius libro XXXIV, cap. 14.

ARISTONIDES, Pictor.

Plinius eum refert inter *Artifices non ignobiles*, lib. XXXV, cap. 11: ubi & memoratur *Mnaſitimus, Ariſtonidis filius & diſcipulus.*

ARISTONUS, Statuarius.

Apud Eleos eſt Jupiter ad orientem ſolem converſus, altera manu aquilam avem, fulmen

fulmen altera tenens: impoſita eſt capiti corona è vernis floribus. Fuit hoc Metapontinorum donum, Ariſtoni vero Æginetæ opus. Incertum ſane mihi, inquit Pauſanias *lib.* V, *pag.* 332, 21, quis fuerit hujus Ariſtoni præceptor, aut quo tempore floruerit.

ARISTOPHON, Pictor.

Plinius *lib.* XXXV, *cap.* 11, refert hunc Ariſtophontem inter illos Artifices qui putabantur *primis proximi*. Atque ibidem porro addit: *Laudatur Ariſtophon Ancæo vulnerato ab apro, cum ſocia doloris Aſtypale: numeroſaque tabula, in qua ſunt Priamus, Helena, Credulitas, Ulixes, Deïphobus, Dolon.*

Ariſtophon Pictor fuit Aglaophontis filius, teſte Platone *in Gorgia*. Vide *Tomi* I *paginam* 448, *B.*

Ariſtophon pinxit Philoctetem tabeſcentem, ſicuti nos docet Plutarchus *de Audiendis Poëtis.*

Quum pinxiſſet Ariſtophon Nemeam, quæ ſedentem in complexu Alcibiadem fovebat, læti confluebant Athenienſes ad ſpectaculum hujus tabulæ. Ἀριστοφῶντος Νεμέαν γράψαντος, ἐν ταῖς ἀγκάλαις αὐτῆς καθήμενον Ἀλκιβιάδην ἔχουσαν, ἐθεῶντο καὶ συνέτρεχον χαίροντες οἱ Ἀθηναῖοι: *Plutarchus in Alcibiade.* Athenæus tamen Aglaophonti adſcribit hanc tabulam. Vide quæ diximus in Aglaophon.

ARMENII.

Ὁ μυωτὸς, Ἀρμενίων χιτών τις· ἢ ἐκ μυῶν τῶν παρ' αὐτοῖς συνυφασμένος· ἢ μύας ἔχων ἐμπεποικιλμένους, Pollux VII, 13.

AROGILUS vel AROPHILUS. Vide Trochilus.

ARSINOITICÆ VESTES.

Arſinoïticarum veſtium meminit Arrianus in Periplo maris Erythræi, *pagg.* 2 & 3.

ARTEMIDORUS, Plumarius.

ARTEMIDORO PLUMARIO CONLEGÆ, Inſcript. Grut. DCXLIX, 8.

ARTEMON, Mechanicus.

Ephorus ait Periclem in obſidione Sami machinis uſum, & ſecum habuiſſe Artemona Mechanicum, dictum Periphoretum, quod claudus eſſet ac lectica deferretur, quotieſcunque neceſſitas eum vocabat ad opera. Id confutat Heraclides Ponticus verſibus Anacreontis, in quibus mentio fit hujus Artemonis pluribus annis ante bellum Samium. Hunc vero Artemona refert fuiſſe vita delicatum & in rebus dubiis mollem atque attonitum, plurimum quoque domi ſolitum deſidere, duobus famulis clypeum æneum ſuper caput tenentibus, ne quid forte in eum ſuperne incideret. Si vero cogeretur prodire, portari ſolitum in lectulo juxta terram penſili, atque ob hoc nuncupatum periphoretum: *Plutarchus in Pericle.* Vide quoque *Schol. in Ariſtophanis Acharnenſes.* Diod. adhæc Siculus *lib.* XII de hac ipſa Sami obſidione agens, meminit Ἀρτέμωνος τοῦ Κλαζομενίου, τούς τε ὀνομαζομένους κριοὺς καὶ χελώνας κατασκευάζαντος: *Inventor Teſtudinis Artemon Clazomenius fertur, idemque Arietis repertor dicitur.* Servius ad verſ. 505 noni Æneïd. vide locum. Plinio Mechanicus hic male Arthemon dicitur. Vide Arthemon. De Artemone interim Periphoreto eſt & illud Plinii lib. XXXIV, cap. 8: *Polycletus fecit & Artemona, qui Periphoretos appellatus eſt.*

ARTEMON, Pictor.

Artemon pinxit Danaën, mirantibus eam piſcatoribus; reginam Stratonicen; Herculem & Deïaniram. Nobiliſſimas autem, quæ ſunt in porticibus Octaviæ, ex ejus operibus, Herculem ab Oeta monte Doridos, exuta mortalitate, conſenſu Deorum in cœlum euntem; Laomedontis circa Herculem & Neptunum hiſtoriam, Plinius XXXV, 11.

ARTEMON, Statuarius.

Palatinas domos Cæſarum replevere probatiſſimis ſignis Craterus cum Pythodoro, Polydectes cum Hermolao, Pythodorus alius cum Artemone, & ſingularis Aphrodiſius Trallianus, Plinius XXXVI, 5.

ARTHEMON, Mechanicus.

Teſtudines Arthemonem Clazomenium inveniſſe dicunt, Plinius lib. VII, cap. 56. Vide quæ paullo ante annotavimus in Artemon.

ARUNTIUS PATERCULUS, Statuarius.

Ægeſtæ, quæ Siciliæ urbs eſt, ſævus quidam fuit tyrannus Æmilius Cenſorinus, donis eum afficiens qui nova excogitaſſet tormenta. Quumque Aruntius Paterculus huic tyranno æreum equum à ſe fabricatum obtuliſſet, ut cruciandos in eum injiceret; tyrannus, tunc primum ad juſtitiam converſus, ipſum doni auctorem in pœnalem hanc machinam ſtatim injecit, ut ipſe primus eam ſuo ſanguine imbueret, experireturque cruciatus quos aliis paraverat. Hanc hiſtoriam, ex *Ariſtidis lib.* IV *Italicorum* deſcriptam,

cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

cum hiſtoria Perilli confert Plutarchus *in Parallelis*. Inter vetuſtiora quoque monumenta Conſtantinopolim aliunde advecta Theodoſio imperante, fuit quoque bos æreus Pergamo allatus. Κάμινος ἣ ἦν, ἐν ᾗ πέφλεκται ὁ ἅγιος μάρτυς Ἀντίπας: *Erat enim caminus in quo combuſtus eſt ſanctus martyr Antipas*, Cedrenus edit. Regiæ pag. 323, B.

ASCARUS, STATUARIUS.

Apud Eleos viſebatur Jupiter Aſcari Thebani, quem docuerat Agelades Sicyonius. Vide *Pauſaniam lib.* v, *pag.* 334, 42.

ASCLEPIODORUS, PICTOR.

Aſclepiodorum inter illuſtres urbis Athenienſis Pictores refert Plutarchus in opere *Bellone an pace clariores fuerint Athenienſes*. Plinius lib. xxxv, cap. 10, poſt multa quæ de Apelle atque Protogene dixit, *Eadem*, inquit, *ætate fuit Aſclepiodorus, quem in ſymmetria mirabatur Apelles. Huic Mnaſon tyrannus pro duodecim Diis dedit in ſingulos mnas trecentas.* Idem quoque ibidem aliquanto ante dixerat: *Apelles cedebat Amphioni de diſpoſitione, Aſclepiodoro de menſuris, hoc eſt, quanto quid à quo diſtare deberet.*

ASCLEPIODORUS, STATUARIUS.

Recenſet eum Plinius *lib.* xxxiv, *cap.* 8, inter eos Artifices qui optime expreſſerunt Philoſophos.

ASCLEPIODOTUS.

Mira prorſus de hoc Aſclepiodoto refert Suidas in Ἀσκλεπιόδοτος.

ASIA.

Aſia primum devicta, inquit Plin. lib. xxxiii, cap. 11, *luxuriam miſit in Italiam. Siquidem Lucius Scipio tranſtulit in triumpho argenti cælati pondo millia quadraginta L. & vaſorum aureorum pondo centum millia, anno conditæ Urbis quingenteſimo ſexageſimo quinto. Eadem Aſia domita multo etiam gravius afflixit mores, inutiliorque victoria illa hæreditas Attalo rege mortuo fuit: tum enim hæc emendi Romæ in auctionibus regiis verecundia exempta eſt, Urbis anno ſexcenteſimo vigeſimo ſexto; mediis quinquaginta ſex annis erudita Civitate amare etiam, non ſolum admirari, opulentiam externam: immenſo & Achaïcæ victoriæ momento ad impellendos mores, quæ & ipſa hoc intervallo, anno Urbis ſexcenteſimo octavo parta, ſigna & tabulas pictas invexit, ne quid deeſſet. Pariterque luxuria nata eſt, & Carthago ſublata: ita congruentibus fatis, ut liberet amplecti vitia & liceret peccare: & dignatione hinc alicui veterum. C. Marius poſt victoriam Cimbricam cantharis potaſſe Liberi patris exemplo traditur, ille arator Arpinas & manipularis Imperator.*

ASINIUS POLLIO.

Pollio Aſinius, ut fuit acris vehementiæ, ſic quoque ſpectari monumenta ſua voluit. In iis ſunt Centauri nymphas gerentes Archeſitæ, &c. Plinius lib. xxxvi, cap. 5. *Non eſt prætereundum & novitium inventum. Siquidem non ſolum ex auro argentove, aut certe ex ære in bibliothecis dicantur illi quorum immortales animæ in iiſdem locis ibi loquuntur; quin imo etiam quæ non ſunt finguntur, parantque deſideria non traditi vultus; ſicut in Homero evenit. Quo majus (ut equidem arbitror) nullum eſt felicitatis ſpecimen, quàm ſemper omnes ſcire cupere, qualis fuerit aliquis. Aſinii Pollionis hoc Romæ inventum, qui primus bibliothecam dicando, ingenia hominum rempublicam fecerit. An priores cœperint Alexandriæ & Pergami reges, qui bibliothecas magno certamine inſtituere, non facile dixerim*, Plinius lib. xxxv, cap. 2.

ASIUS, MATHEMATICUS.

Aſius Mathematicus, ſi audimus Johannem Antiochenum, Palladium illud, quod alii cœlo delapſum tradunt, ita exacte fabricavit ad veram horoſcopi rationem, ut fatum urbis, in qua aſſervaretur, conſiſteret in ejus tutela: *Tzetzes in Lycophronis Caſſandram, pag.* 66 *edit. Pauli Stephani.* Vide quoque *Cedrenum pag.* 130 *Regiæ editionis*, & *Euſtathium ad verſ.* 620 *Dionyſii Periegetæ*. Plura Meurſius *Attic. lectionum libro* v, *cap.* 4: vide quoque *ejuſdem Regnum Atticum lib.* iii, *cap.* 6.

ASOPODORUS, STATUARIUS.

Polycletus diſcipulos habuit Argium, Aſopodorum, Alexin, Ariſtidem, &c. Plinius lib. xxxv, cap. 8.

ASSYRII.

Aſſyriorum textilium meminit Pauſanias *libro* v, *pag.* 309, 24. Vide *Salmaſium in Tertullianum de Pallio, pag.* 182 *& ſeq. Literas ſemper arbitror Aſſyrias fuiſſe*, inquit Plinius nat. Hiſt. lib. vii, cap. 56: *ſed alii apud Ægyptios à Mercurio, ut Gellius: alii apud Syros repertas volunt. Utique in Græciam intuliſſe è Phœnice Cadmum ſedecim numero. Quibus Trojano bello Palamedem adjeciſſe quatuor, hac figura* Θ, Ξ, Φ, Χ.

Totidem

Totidem poſt eum Simonidem melicum, &c. Vide Samuelis Petiti Obſervationes, lib. 1, cap. 2.

ASTA.

Samia terra etiamnum in eſculentis laudatur. Retinet hanc nobilitatem & Aretium in Italia; at calicum tantum. Surrentum, Aſta, Pollentia, &c. Plinius XXXV, 12.

ASTERION, STATUARIUS.

Chæreæ pugilis Sicyonii ſtatuam fecit Aſterion filius Æſchyli: *Pauſanias libro ſexto, pag.* 347, 13.

ATEIUS, ALBARIUS.

C. ATEIO PHILADELPHO ALBARIO, Inſcript. Gruteri, DCXLII, 11.

ATERIUS LABEO. Vide LABEO.

ATHALUS ASIATICUS.

Athalus Aſiaticus aleæ ludum dicitur inveniſſe, ab exercitio numerorum paullulum deflexa materia, &c. Joh. Sariſberienſis de Nugis curialium libro 1, cap. 5. Et mox: *Alea exciſo regno Aſiæ, inter manubias everſi orbis non ſub una tantum ſpecie migravit ad Græcos. Hinc teſſera, calculus, tabula, urio vel Dardana pugna, tricolus, ſenio, monarchus, orbiculi, taliorchus, vulpes, quorum artem utilius eſt dediſcere, quàm doceri.*

ATHENÆ.

Athenienſium urbs multarum benigna mater & nutrix fuit Artium. Vide opus noſtrum de Pictura Veterum *lib.* 11, *cap.* IV, §. 2.

ATHENÆUS, STATUARIUS.

Athenæus, probatus artifex, fuit Olympiade centeſima quinquageſima quinta, Plin. lib. XXXIV, cap. 8.

ATHENION, PICTOR.

Niciæ comparatur & aliquanto præfertur Athenion Maronites, Glaucionis Corinthii diſcipulus, & auſterior colore, & in auſteritate jucundior, ut in ipſa pictura eruditio eluceat. Pinxit in templo Eleuſine Phylarchum, Athenis frequentiam, quam vocavere Polygynæcon. Item Achillem virginis habitu occultatum, Ulyxe deprehendente. Et in una tabula, quaque maxime inclaruit, Agaſonem cum equo. Quòd niſi in juventa obiiſſet, nemo ei compararetur, Plinius lib. XXXV, 11.

ATHENIS, SCULPTOR.

Scholiaſtæ in Ariſtophanis Aves, & Suidæ in Ἱππώναξ *Athenis* videtur dictus, qui aliis eſt *Anthermus*. Vide quæ ſupra diximus in ANTHERMI DUO, nec non in ARCHENNUS.

ATHENODORUS, STATUARIUS.

Athenodorus fecit Apollinem & Jovem; Arcas fuit ex Clitore: *Pauſanias libro* X, *pag.* 625, 39. Athenodorus recenſetur inter Polycleti diſcipulos à Plinio *libro* XXXIV, *cap.* 8. Ibidem quoque aliquanto poſt dicitur feliciſſime expreſſiſſe fœminas nobiles.

ATHENODORUS ALTER, ITIDEM STATUARIUS.

Quorundam claritati in operibus eximiis obſtitit numerus artificum; quoniam nec unus occupat gloriam, nec plures pariter nuncupari poſſunt: ſicut in Laocoönte, qui eſt in Titi Imperatoris domo: opus omnibus & picturæ & ſtatuariæ artis præferendum. Ex uno lapide eum & liberos draconumque mirabiles nexus de conſilii ſententia fecere ſummi artifices Ageſander & Polydorus & Athenodorus Rhodii, Plin. XXXVI, 5.

ATHRACIES.

Athracies Theſſalus primus Artem magicam apud Thraciam conſtituit. Unde Statio 1 *Thebaïd. verſ.* 106, Ars magica dicitur Athracia. Vide *Lactantium.*

ATLAS.

Ἄτλας ὁ Λίβυς πρῶτος ναῦν ἐναυπηγήσατο, καὶ τὴν θάλατταν ἔπλευσε: *Atlas Libs primus navem fecit, & mare navigavit*, Clemens Alexandrinus Stromat. 1; vide quoque Cedrenum.

ATLAS.

Si qua virili figura ſigna mutulos aut coronas ſuſtinent, inquit Vitruvius libro VI, cap. 10, *noſtri Telamones appellant; cujus rationes, quid ita aut quare, ex hiſtoriis non inveniuntur. Græci vero eos Atlantas vocitant. Atlas enim hiſtorice formatur ſuſtinens mundum; ideo quòd is primum curſum Solis & Lunæ, ſiderumque omnium ortus & occaſus, mundique verſationum rationes vigore animi ſolertiaque curavit hominibus tradendas: eaque re à pictoribus & ſtatuariis deformatur pro eo beneficio ſuſtinens mundum, filiæque ejus Atlantides (quas nos Vergilias, Græci autem Plejadas nominant) cum ſideribus*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ribus in mundo ſunt dedicatæ. Nec tamen ego, ut mutetur conſuetudo nominationum aut ſermonis, ideo hæc propoſui: ſed ut ea non ſint ignota, philologis exponenda judicavi. Laërtius quoque in Proœmio operis de Vitis Philoſophorum refert *Atlantem Lybicum* inter primos Barbaricæ Philoſophiæ autores. *Sphæram invenit Atlas*, Plinius nat. Hiſt. lib. II, cap. 8. *Aſtrologiam, Atlas Lybiæ filius; ut alii, Ægyptii; ut alii, Aſſyrii. Sphæram in ea, Mileſius Anaximander invenit*, idem Plinius lib. VII, cap. 56.

ATRIA.

Atrium dictum, vel quia id genus ædificii Atriæ primum in Etruria ſit inſtitutum; vel quia è terra oriatur, quaſi aterreum, Feſtus.

ATTALUS.

Attalus filius Perdicis ſororis Dædali, quem Dædalus per invidiam præcipitem dedit de ſumma turre Atticæ, poſteaquam puer primus oſtendit uſum ſerræ, parva tabella ſerpentis maxilla diſſecta: vide *Tzetzen Chil.* I, *hiſt.* 19. Aliis dicitur Talus, de quo dicemus in vita Dædali.

ATTALUS, Statuarius.

Apollinis Lycii ſignum, opus Attali Athenienſis: *Pauſanias lib. ſecundo, pag.* 118, 22: vide locum.

ATTALUS, Rex.

Aurum [veſtibus] *intexere in Aſia invenit Attalus rex: unde nomen Attalicis*, Plinius VIII, 48; & XXXIII, 3; Val. Maximus lib. IX, cap. I, ex. Rom. 5. *Ariſtidis Thebani pictoris unam tabulam centum talentis rex Attalus licitatus eſt*, Plin. VII, 38; & XXXV, 4; item XXXV, II. Vide quoque Plinii de Attali hæreditate verba, quæ ſupra adſcripſimus in Asia.

ATTICA OFFICINA.

Onatam Æginetam nulli eorum poſtponimus qui poſt Dædalum ex Attica officina provenere: *Pauſanias lib.* V, *pag.* 339, 23.

ATTICA CREPIDA.

Lucianus II *in Rhetorum præceptis*, cùm dixiſſet de veſte candida, addit: Καὶ ἡ κρηπὶς Ἀττικὴ, καὶ γυναικεῖα τὸ πολυσχιδές: *Crepida vero* (ſcil.) *Attica, & muliebriter multifida.* Vide & Syneſ. epiſt. 52.

ATTICÆ STOLÆ.

Syneſius *epiſt.* LII, cùm dixiſſet de crepidis Atticis, ſubjicit: Νῦν δέ φασιν αὐτὸν ἐπὶ μεῖζον ἐμπορεύεσθαι, κομίζοντα στολὰς ἀττικουργεῖς: *Nunc vero ajunt illum ampliorem inſtituturam aggredi, Atticas ſtolas adportantem.*

ATTICI CALCEI.

Suidas: Ἀσκέραι ὑποδήματα ἀττικά: *Aſceræ calceamenta Attica.* Syneſ. epiſt. LII: Ἥκειν τις Ἀθήνηθεν λέγεται κρηπιδοπώλης ἄνθρωπος, παρ' οὗ μοι δοκεῖς καὶ πέρυσιν ἐωνῆσθαι τὰς ἀνατρήτους ἐμβάδας: *Venire neſcio quis Athenis dicitur crepidarum inſtitor, de quo mihi videtis pertuſa illa calceamenta coemiſſe.*

ATTICI OPERIS SIGNA.

In ipſa Meſſeniorum porta quà itur Megalopolin, eſt ſignum Mercurii operis Attici. Athenienſes enim fecerunt Hermas figura quadrangula; quam figuram alii quoque Græci ab iis didicerunt: *Pauſan. lib.* IV, *pag.* 278; *lib.* VII, *pag.* 405, 34; *lib.* X, *pag.* 675, 45; ac rurſus *ibidem pag.* 685, 4.

ATTICUS THORAX.

Pollux lib. I, cap. X, §. 13: Εὐδόκιμα δὲ θώραξ ἀττικουργής, κράνος βοιωτουργές: *Laudatiſſima ſunt thorax Atticus, galea Bœotia.* Ælian. var. Hiſt. III, 24: Λέγεται οὖν ὁ τοῦ Γρύλλου τὴν μὲν ἀσπίδα Ἀργολικὴν ἔχειν· τὸ δὲ κράνος βοιωτουργές: *Dicitur igitur hic Grylli filius habuiſſe ſcutum Argolicum, thoracem Atticum.*

ATTICUS.

Imaginum amorem flagraſſe quondam, inquit Plinius lib. XXXV, cap. 2, *teſtes ſunt & Atticus ille Ciceronis edito de his volumine, & M. Varro benigniſſimo invento inſertis voluminum ſuorum fœcunditati, non nominibus tantùm ſeptingentorum illuſtrium, ſed & aliquo modo imaginibus; non paſſus intercidere figuras, aut vetuſtatem ævi contra homines valere, inventione muneris etiam Diis invidioſus, quando immortalitatem non ſolum dedit, verum etiam in omnes terras miſit, ut præſentes eſſe ubique & claudi poſſent.* Atque hic procul dubio fuerit liber ille Attici quem memorat Tullius in Oratore ad M. Brutum: *Cognoſcat etiam* (orator) *rerum geſtarum & memoriæ veteris ordinem, maxime ſcilicet noſtræ civitatis: ſed & imperioſorum populorum & regum illuſtrium. Quem laborem nobis Attici noſtri levavit labor, qui conſervatis notatiſque temporibus, nihil*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

nihil cùm illuſtre prætermitteret, annorum ſeptingentorum memoriam uno libro colligavit. Corn. quoque Nepos in T. Pomponii Attici vita: *Moris majorum ſummus imitator fuit, antiquitatisque amator, quam adeo diligenter habuit cognitam, ut eam totam in eo volumine expoſuerit, quo magiſtratus ornavit. Nulla enim lex, neque pax, neque bellum, neque res illuſtris eſt populi Romani, quæ non in eo ſuo tempore ſit notata; &, quod difficillimum fuit, ſic familiarum originem ſubtexuit, ut ex eo clarorum virorum propagines poſſimus cognoſcere: quibus libris nihil poteſt eſſe dulcius iis, qui aliquam cupiditatem habent notitiæ clarorum virorum. Attigit quoque poëticen: credimus: ne ejus expers eſſet ſuavitatis. Namque verſibus, qui honore ac rerum geſtarum amplitudine cæteros Romani populi præſtiterunt, expoſuit ita, ut ſub ſingulorum imaginibus facta magiſtratusque eorum, non amplius quaternis quinisque verſibus deſcripſerit: quòd vix credendum ſit tantas res tam breviter potuiſſe declarari.*

ATTIUS PRISCUS, Pictor.

Aliis eſt Actius Priscus: quod vide.

AUGUSTUS CÆSAR.

Ampla & operoſa prætoria gravabatur. Et neptis quidem ſuæ Juliæ, profuſe ab ea exſtructa, etiam diruit ad ſolum: ſua vero quamvis modica, non tam ſtatuarum tabularumque pictarum ornatu, quàm Xyſtis & nemoribus excoluit, rebusque vetuſtate ac raritate notabilibus: qualia ſunt Capreis belluarum ferarumque membra prægrandia, quæ dicuntur Gigantum oſſa & arma Heroum, Suetonius in Auguſto, cap. 72. Reliquas elegantiorum hominum lautitias eum quandoque pro libitu amicis muneri dediſſe, aut in convivio quibuſvis joculariter venditaſſe, tradit idem Sueton. cap. 75: *Saturnalibus, & ſi quando aliàs libuiſſet, modo munera dividebat, veſtem & aurum & argentum; modo nummos omnis notæ, etiam veteres regios ac peregrinos; interdum nihil præter cilicia & ſpongias & rutabula & forpices, atque alia id genus, titulis obſcuris & ambiguis. Solebat & inæqualiſſimarum rerum ſortes & averſas tabularum picturas in convivio venditare, incertoque caſu ſpem mercantium vel fruſtrari vel explere; ita ut per ſingulos lectos licitatio fieret, & ſeu jactura ſeu lucrum communicaretur.* Ut ut igitur ex his liqueat Auguſtum veſtes pretioſas, veteres nummos, eximias magnorum Artificum tabulas, aliis permagno æſtimatas, pro nihilo habuiſſe: *Notatus tamen eſt, ut pretioſæ ſupellectilis Corinthiorumque præcupidus. Nam & proſcriptionis tempore ad ſtatuam ejus adſcriptum eſt: Pater argentarius, ego Corinthiarius: quum exiſtimaretur quoſdam propter vaſa Corinthia inter proſcriptos curaſſe referendos*, idem Suetonius capite 70. Sed facillime refutavit hanc lautitiarum invidiam, *Cùm*, ut eſt capite ſequenti, *& Alexandria capta nihil ſibi præter unum murrhinum calicem ex inſtrumento regio retinuerit, & mox vaſa aurea aſſiduiſſimi uſus conflaverit omnia.* Ac talis quidem fuit Auguſtus, quotieſcunque animo ſuo inter propinquos ac familiares privatim obſequebatur: ſed idem rurſus ad Artes exornandas omni ferebatur cogitatione, cùm earum exiſtimationi atque auctoritati ad Urbis ſplendorem Imperiique majeſtatem conſulendum judicaret. Unde & Plinius libro XXXV, cap. 4, poſteaquam dixit Cæſarem Dictatorem, ac poſt eum M. Agrippam publice præcipuam tabulis addidiſſe auctoritatem, non dubitavit & hæc immediate ſubjungere: *Super omnes Divus Auguſtus in foro ſuo, celeberrima in parte, poſuit tabulas duas, quæ Belli pictam faciem habent & Triumphum. Idem Caſtores ac Victoriam poſuit, & quas dicemus ſub Artificum mentione in templo Cæſaris patris. Idem in Curia quoque, quam in Comitio conſecrabat, duas tabulas impreſſit parieti: Nemeam ſedentem ſupra leonem, palmigeram ipſam, adſtante cum baculo ſene, cujus ſupra caput tabula bigæ dependet. Nicias ſcripſit ſe inuſſiſſe, tali enim uſus eſt verbo. Alterius tabulæ admiratio eſt, puberem filium ſeni patri ſimilem eſſe, ſalva ætatis differentia, ſupervolante aquila draconem complexa. Philochares hoc ſuum opus eſſe teſtatus eſt. Immenſa, vel unam ſi quis tantum hanc tabulam æſtimet, potentia artis; cùm propter Philocharem, ignobiliſſimos alioquin, Glaucionem filiumque ejus Ariſtippum, Senatus populusque Romanus tot ſeculis ſpectet. Poſuit & Tiberius Cæſar, minime comis Imperator, in templo ipſius Auguſti quas mox indicabimus.* Plinius libro XXXVI, cap. 5: *Ex honore apparet in magna auctoritate habitum Lyſiæ opus, quod in Palatio ſuper arcum divus Auguſtus honori Octavii patris ſui dicavit in ædicula columnis adornata: id eſt quadriga currusque, & Apollo ac Diana ex uno lapide.* Alibi quoque alia id genus donaria, quæ paſſim alibi ad ornandam Urbem publice dicavit, recenſet Plinius.

AULANIUS EUANDER, Statuarius.

Timothei manu Diana Romæ eſt in Palatio, Apollinis delubro; cui ſigno caput repo-

 ſuit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ſuit Aulanius Euander, Plin. xxxvi, 5. Ac fortaſſe hic eſt idem ille *Euander*, cujus meminit Horatius lib. 1, Satyra 3:

Comminxit lectum potus, menſave catillum
Euandri manibus tritum dejecit. - - -

Ubi Acro: *Euandrum ferunt cælatorem ac plaſtem Athenienſem à M. Antonio Alexandriam perductum, & inde inter captivos Romam veniſſe.*

AULIDENSES.

Pauciſſimi homines qui Aulidem incolunt, exercent figulinam. Ἄνθρωποι ἐν τῇ Αὐλίδι οἰκοῦσιν οὐ πολλοὶ, γῆς δέ εἰσιν οὗτοι κεραμεῖς, Pauſanias lib. ix, pag. 571, 11.

AULUS TURRANIUS NIGER. Vide Turranius.

AURELIUS. Vide Marcus Aurelius.

AURUS.

Aurum Hippocrates (Scaliger *Hypſicrates* reponit) *medicus de nomine inventoris dictum putat, quem vocitatum ait Aurum*, Feſtus.

AUTOBULUS, Pictor.

Poſteaquam feminas aliquot penicilli gloria claras recenſuit Plinius lib. xxxv, cap. 11, tandem ſubjungit: *Pinxit & quædam Olympias, de qua hoc ſolùm memoratur, diſcipulum ejus fuiſſe Autobulum.*

AUTOLYCUS.

Vide *Tzetzen in Lycophronis Caſſandram, pag.* 58 *editionis Baſilæenſis*; magis tamen *Pauli Leopardi Emendat. lib.* xiii, *cap.* 5.

AZAELUS.

Azaëlus, decimus gigantum princeps, docuit eos gladios ac thoraces fabricari, omniaque inſtrumenta bellica; ex viſceribus etiam terræ aurum, argentum, & reliqua metalla eruere: *Cedrenus edit. Regiæ pag.* 10, *B.*

B.

BABYLON.

Colores diverſos picturæ intexere, Babylon maxime celebravit, & nomen impoſuit. Metellus Scipio tricliniaria Babylonica ſeſtertiûm octingentis millibus veniſſe jam tunc poſuit in Capitonis criminibus, quæ Neroni principi quadragies ſeſtertio nuper ſtetere, Plinius lib. viii, cap. 48. *Babylonii novo vocabulo hemcianin vocant zonam ſacerdotalem. Hoc cingulum in ſimilitudinem pellis colubri, qua exuit ſenectutem, ſic in rotundum textum eſt, ut marſupium longius putes. Textum eſt autem ſubtemine cocci, purpuræ, hiacynthi, & ſtamine byſſino, ob decorem & fortitudinem, atque ita polymita arte diſtinctum, ut diverſos flores ac gemmas artificis manu non textas, ſed additas arbitreris.* Vide D. Hieronymum epiſt. ad Fabiolam, de veſtitu Sacerdotum.

BALBUS. Vide L. Cornelius Balbus.

BALEARES.

Baleares primi invenere πλατυσήμους χιτῶνας, hoc eſt tunicam quæ Latinis dicebatur Latus clavus. Vide Euſtathium *ad verſ.* 457 *Dionyſii τοῦ περιηγητοῦ*. Idem tradit Strabo *libro* iii. *Fundarum uſum primi Balearium inſularum habitatores & inveniſſe & ita perite exercuiſſe dicuntur, ut matres parvulos filios nullum cibum contingere ſinerent, niſi quem ex funda deſtinato lapide percuſſiſſent*, Vegetius lib. 1, cap. 16. Vide quoque Florum lib. iii, cap. 8.

BALLARUS vel BILLARUS.

Lucullus, expugnata Sinope, reliqua urbis ejus ornamenta non attigit. Billari tamen ſphæram abſtulit, & Autolyci ſtatuam, Sthenidis opus: *Strabo lib.* xii, *pag.* 546, *B.*

BARBARICA ÆDIUM FABRICA.

Strabo lib. xvii, pag. 806, A: Ἐστὶ δέ τις καὶ πολύστυλος οἶκος καθάπερ ἐν Μέμφει, βαρβαρικὴν ἔχων τὴν κατασκευήν· πλὴν γὰρ τοῦ μεγάλων εἶναι, καὶ πολλῶν, καὶ πολυστίχων τῶν στύλων οὐδὲν ἔχει χάριεν, οὐδὲ γραφικὸν, ἀλλὰ ματαιοπονίαν ἐμφαίνει μᾶλλον: *Extat etiam ædes quædam multis columnis ſtructa, ſicuti Memphi, barbarica fabrica: nam præterquam quod columnæ multæ ſunt, & ingentes, multiplici ordine conſtitutæ, nihil pictum aut elegans habet, ſed potius inanem quendam laborem oſtendit.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

BARCÆI.

Barcæi, gens Libyca, cujus meminit Virgilius *Æneïd. lib.* III, *verſ.* 43. Neptunus Barcæos docuit equos alere, Pallas vero currum regere, ſicuti tradit *Stephanus de Urbibus, in* Βάρκη.

BASSARA.

Acro in Horatii librum I Carm. Ode 18: *Baſſareus dictus eſt Liber pater, à genere veſtis Baccharum. Unde & Bacchæ Baſſarides dictæ. Perſius: Baſſaris & Lyncem. Baſſaris enim veſtis genus eſt uſque ad pedes demiſſæ, dicta à Baſſara loco Lydiæ, ubi fit. Tali enim & numina uti volunt: ut, Pedes veſtis defluxit ad imos, Et vera inceſſu patuit Dea.*

BASSUS.

P. VALERIUS BASSUS Præfectus fabrûm, *Inſcript. Gruteri* XLI, 9.

BASSUS, AURIFEX. Vide PHILODAMUS.

BATAVI.

Natandi arte nobiles: vide *Tacitum*. Exemplo ſit Batavus ille Danubium in armis tranans.

BATHYCLES, STATUARIUS.

De Bathyclis Magneſii operibus vide *Pauſaniam lib.* III, *pag.* 196, 29.

BATON, STATUARIUS. Vide BATTON.

BATRACHUS, SCULPTOR.

Nec Sauron atque Batrachum obliterari convenit, qui fecere templa Octaviæ porticibus incluſa; natione & ipſi Lacones. Quidam & opibus præpotentes fuiſſe eos putant, ac ſua impenſa conſtruxiſſe, inſcriptionem ſperantes. Qua negata, hoc tamen alio loco & modo uſurpaſſe. Sunt certe etiamnum in columnarum ſpiris inſcalpta nominum eorum argumento, rana atque lacerta, Plinius lib. XXXVI, cap. 5.

BATTON, STATUARIUS.

Athletas & armatos & venatores ſacrificantesque fecit Batton, Euchir, Glaucides, &c. Plinius XXXIV, 8. Ubi & aliquanto ante dixerat: *Batton fecit Apollinem & Junonem, qui ſunt Romæ in Concordiæ templo.* Melioris notæ codices MSS. habent *Baton*, quod rectius.

BEDAS, STATUARIUS.

Lyſippus filios & diſcipulos reliquit laudatos artifices Lahippum & Bedam, ſed ante omnes Euthycratem, Plinius lib. XXXIV, cap. 8. Et ibidem aliquanto poſt: *Bedas fecit adorantem.*

Bedas Byzantius à Vitruvio *in Proœmio libri tertii*, refertur inter illos Statuarios qui nullam aſſecuti ſunt memoriam, quòd non ab induſtria neque Artis ſolertia, ſed à felicitate fuerunt deſerti.

BELGICA ESSEDA. Vide BRITANNICA ESSEDA.

BELUS.

Jupiter Belus inventor fuit ſideralis ſcientiæ, Plin. nat. Hiſt. lib. VI, cap. 26. *Afri & Ægyptii primum fuſtibus dimicaverunt, poſtea Belus Neptuni filius gladio belligeratus eſt; unde Bellum eſt dictum*, Hyginus fabula CCLXXIV. *Inter adverſarios, ut ſcitis, non erant prius armata certamina: ſed pugnis ſe quamlibet fervida laceſſebat intentio, unde & Pugna nomen accepit. Poſtea Belus ferreum gladium primus produxit; à quo & Bellum placuit nominari*, Caſſiod. Variarum XXX.

BETON ET DIOGNETUS.

Beton & Diognetus itinerum Alexandri Magni menſores: *Plin. nat. Hiſt.* VI, 17.

BEZALEEL.

Memoratur Exodi XXXI: 2; Joſeph. Antiqu. Judaïc. lib. III, cap. 10; Zonar. Annal. tom. I, pag. 24, 16; Cedrenus. *Beſelehel plenum ſapientia & ſpiritu Dei ſcriptura teſtatur, Hyram quoque filium mulieris Tyriæ, quod alter tabernaculi, alter templi ſupellectilem fabricati ſint*, D. Hieronymus in Nepotiani epitaphio. Vide quoque Gr. Nazianzenum Orat. XX & XLIII.

BILLARUS. Vide BALLARUS.

BION MILESIUS, SCULPTOR.

Cujus & Polemo meminit. Vide Laërtium lib. IV, *in Bione*: ubi quoque recenſet alium Bionem Clazomenium vel Chium, ſculptorem itidem, cujus etiam Hipponax facit mentionem.

BOEOTICA GALEA.

Pollux lib. I, *cap.* X, §. 13. Xenophon περὶ ἱππικῆς, de Re equeſtri: Κράνος γε

μὴν κράτιστον εἶναι νομίζομεν τὸ Βοιωτουργές: *Galeam ducimus optimam quæ Bœotii ſit operis.* Atque adeo ad hæc verba videri poteſt reſpexiſſe Ælianus *var. Hiſt. lib.* III, *cap.* 24.

BOETHUS, ARGENTI CÆLATOR.

Plinius lib. XXXIII, cap. 12, poſteaquam mentionem fecit Mentoris, in argento cælando Artificis laudatiſſimi, mox ſubdit, *Proximi ab eo in admiratione Acragas & Boëthus & Mys fuere. Extant hodie omnium opera in inſula Rhodiorum. Boëthi apud Lyndiam Minervam: Acraganthis in templo*, &c. Hujus Artificis etiam ex ære ſignum memorat Plinius lib. XXXIV, cap. 8: *Boëthi, quamquam argento melioris, infans eximie anſerem ſtrangulat.* Carthaginienſis fuit hic Boëthus, ac fecit etiam puerulum nudum inauratum, ſedentem ad pedes Veneris in templo Junonis apud Eleos. Παιδίον ἐπίχρυσον κάθηται γυμνὸν πρὸ τῆς Ἀφροδίτης· Βοηθὸς δὲ ἐτόρευσεν αὐτὸ Καρχηδόνιος, Pauſan. lib. V, pag. 319, 50. *Memini Pamphilum Lilybætanum, hoſpitem meum & amicum, nobilem hominem, mihi narrare: cùm iſte ab ſeſe hydriam Boëti manu factam præclaro opere & grandi pondere per poteſtatem abſtuliſſet, ſe ſane triſtem & conturbatum domum reverti ſſe, quòd vas ejuſmodi, quod ſibi à patre & à majoribus eſſet relictum, quo ſolitus eſſet uti ad feſtos dies, ad hoſpitum adventum, à ſe eſſet ablatum*, Cicero lib. IV in Verrem. Virgilius Culice:

> \- - - *Nec pocula gratum*
> *Alconis referent Bœtique toreuma.* - - -

BOETIUS, MECHANICUS.

Caſſiodorus *Variar.* I, 45, mire prædicat Boëtii eruditionem, & peritiam machinas conficiendi, & horologia, quæ ſolis & ſyderum motus oſtendant. Vide totam epiſtolam.

BOISCUS, STATUARIUS.

Boïſcus fecit ſtatuam Myrtidis meretriculæ. Βοΐσκος Μυρτίδα τὴν ἑταίραν ἐχαλκούργησεν: *Tatianus in Orat. ad Gentes.*

BOSPORUS, NAUPEGUS.

Carthaginienſes primi conſtruxerunt quadriremem: eam vero ſine ulla præmeditatione ac veluti ex tempore fabricatus eſt Boſporus. Καρχηδόνιοι πρῶτοι τετρήρη κατεσκεύασαν· ἐναυπήγησε δὲ αὐτὴν Βόσπορος αὐτοσχέδιον: *Clemens Alexandrin. Stromat.* I.

BRIETES, PICTOR.

Brietis filius Pauſias fuit, ejuſdemque primo diſcipulus, Plinius lib. XXXV, cap. 11.

BRITANNICI ARTIFICES.

Devotiſſima civitas Heduorum ex hac Britannicæ facultate victoriæ plurimos, quibus illæ provinciæ redundabant, accepit artifices, & nunc exſtructione veterum domorum, & refectione operum publicorum, & templorum inſtauratione conſurgit, Paneg. Maxim. Auguſto dictus, ſub finem.

BRITANNICA BASCAUDA.

Martialis lib. XIV, Epigramm. XCIX:

> *Barbara de pictis veni baſcauda Britannis:*
> *Sed me jam mavult dicere Roma ſuam.*

BRITANNICA ESSEDA.

Propertius lib. II, Eleg. I:

> *Eſſeda cælatis ſiſte Britanna jugis.*

Quomodo vero Britanni ex eſſedis pugnare conſueverint, docet Cæſar *libro* IV *de bello Gallico.* Etiam *eſſeda Belgica* dixit Virgil. III Georg. verſu 204. Ubi Servius *Belgica eſſeda* exponit *Gallicana vehicula: nam Belgæ civitas eſt Galliæ, in qua hujuſcemodi vehiculi repertus eſt uſus.*

BROMIUS, EBORARIUS.

L. BROMIUS, Eborarius: *Inſcript. Gruteri* DCXL, 8.

BROTEAS, STATUARIUS.

Magneſii qui Aquilonare latus Sipyli incolunt, ſignum matris Deûm habent longe antiquiſſimum. Brotean illud feciſſe perhibent, filium Tantali: *Pauſanias libro tertio, pag.* 205, 28.

BRUNDUSINA SPECULA.

Optima apud majores fuerant ſpecula Brunduſina, ſtanno & ære miſtis. Prælata ſunt argentea, Plinius lib. XXXIII, cap. 9. Et rurſus lib. XXXIV, cap. 17: *Specula ex ſtanno laudatiſſima, ut diximus, Brunduſii temperabantur, donec argenteis uti cœpere & ancillæ.*

BRUTIUM.

BRUTIUM.

Brutianæ parmæ dicebantur ſcuta quibus Brutiani ſunt uſi, Feſtus. Et rurſus: *Parmulis pugnare milites ſoliti ſunt. Quarum uſum ſuſtulit C. Marius, datis in vicem earum Bruttianis.*

BRYAXIS, Statuarius.

Bryaxis quando vixerit, manifeſtum fit ex eo quòd recenſeatur inter quatuor illos ea ætate celeberrimos Artifices, qui ſinguli ſumpſerunt certatim ſuas partes ad ſingulas Mauſolei frontes exornandas: vide *Vitruvium in Proœmio libri ſeptimi.* Rem totam diſtinctius pleniusque proſequitur Plinius libro xxxvi, cap. 5: *Scopas habuit æmulos eadem ætate Bryaxin & Timotheum & Leocharem; de quibus ſimul dicendum eſt, quoniam pariter cælavere Mauſoleum. Sepulchrum hoc eſt ab uxore Artemiſia factum Mauſolo Cariæ regulo, qui obiit Olympiadis centeſimæ anno ſecundo. Opus id ut eſſet inter ſeptem miracula, ii maxime artifices fecere. Patet ab Auſtro & Septentrione ſexagenos ternos pedes, brevius à frontibus; toto circuitu, pedes quadringentos undecim; attollitur in altitudinem, viginti quinque cubitis; cingitur columnis triginta ſex. Ab Oriente cælavit Scopas, à Septentrione Bryaxis, à Meridie Timotheus, ab Occaſu Leochares: priusque quàm peragerent, regina Artemiſia, quæ mariti memoriæ id opus exſtrui juſſerat, obiit; non tamen receſſerunt, niſi abſoluto jam; id gloriæ ipſorum artisque monumentum judicantes: hodieque certant manus. Acceſſit & quintus artifex: namque ſupra pteron pyramis altitudine inferiorem æquavit, viginti quatuor gradibus in metæ cacumen ſe contrahens. In ſummo eſt quadriga marmorea, quam fecit Pythis. Hæc adjecta centum quadraginta pedum altitudine totum opus includit.* Idem Plinius lib. xxxiv, cap. 7, poſtquam egit de Solis coloſſo qui Rhodi fuit in admiratione, addit quoque ſequentia: *Sunt alii minores hoc in eadem urbe coloſſi centum numero: ſed, ubicunque ſinguli fuiſſent, nobilitaturi locum: præterque hos Deorum quinque, quos fecit Bryaxis.* Bryaxis Paſiphaën fecit: *Tatianus in Orat. ad Græcos.* Æſculapii & Hygiæ ſimulacra Bryaxis fecit: *Pauſanias lib. 1, pag. 75, 39. Bryaxis Æſculapium & Seleucum fecit*, Plinius lib. xxxiv, cap. 8. *Sunt in Gnido & alia ſigna marmorea illuſtrium artificum. Liber pater Bryaxidis, & alter Scopæ, & Minerva*, Plinius lib. xxxvi, cap. 5. Degens Antiochiæ Julianus, frequenterque in Daphna obambulans, Apollinisque ſimulacrum colens (erat enim ibi admirandum atque inimitabile opus Bryaxidis Statuarii) oraculum ab eo poſcebat. Cùm vero nullum ferret reſponſum, relliquias ſancti martyris Babylæ, quæ in Daphna repoſitæ aſſervabantur, in cauſa eſſe ratus, eas inde juſſit transferri. Quo facto, ignis eadem nocte confertim cœlo delatus, ædem ſimulacrumque combuſſit, ita ut ne veſtigium quidem ejus ſupereſſet. Ea re impius ille perculſus, inſidiisque Chriſtianorum factum putans, torſit ſacerdotes, &c. Vide *Cedrenum editionis Regiæ pag. 306, B.* Βρύξιδος, vel potius Βρυάξιδος, meminit quoque Clemens Alexandrinus *in Protreptico ad Græcos*, non ſine ſumma laude; quandoquidem inſignia quædam Phidiæ opera nonnulli huic etiam Artifici adſcribere non dubitaverint. Columella quoque *in Præfat. libri 1 de re Ruſtica*, Bryaxin conjungit cum Lyſippo, Praxitele, & Polycleto. Verba Columellæ exſcripſimus in vita Apellis.

BRYAXIS alter, itidem Statuarius.

Athenodorus, filius Sandonis, quum vellet antiquitatem Sarapidis oſtendere, neſcio quomodo eò prolapſus eſt, ut factam eſſe ſtatuam argueret. Ait quippe Seſoſtrim, Ægyptium regem, cùm plurimos Græciæ populos ſubjugaſſet, reverſum in Ægyptum, Artifices plurimos adduxiſſe; Oſirim itaque proavum ſuum juſſit magnifice variegatum effingi. Eum autem fabricatus eſt artifex Bryaxis, non Athenienſis ille, ſed alius aliquis ejuſdem cum Bryaxide nominis; qui mixta variaque materia uſus eſt ad opus hoc perficiendum, &c. Vide *Clem. Alexandrinum in Protreptico, ſive Admonitione ad Gentes, pag. 24, A.*

BULARCHUS, Pictor.

Cantaulas rex Bularchi picturam Magnetum exitii, mediocris ſpatii, pari rependit auro, Plinius lib. vii, cap. 38. Id ipſum fuſius refert idem Plinius lib. xxxv, cap. 8: *In confeſſo perinde eſt Bularchi pictoris tabulam, in qua erat Magnetum prælium, à Candaule rege Lydiæ, Heraclidarum noviſſimo, qui & Myrſilus vocitatus eſt, rependſam auro. Tanta jam dignatio picturæ erat. Id circa ætatem Romuli acciderit neceſſe eſt: duo enim de viceſima Olympiade interiit Candaules; aut (ut quidam tradunt) eodem anno quo Romulus; niſi fallor, manifeſta jam tum claritate artis atque abſolutione.*

BUPALUS, Sculptor.

Bupalus & Anthermus, filii Anthermi Chii, intempeſtiva jocandi ſcurrilitate Hipponactis Poëtæ amarulentiam in ſemet ipſos concitarunt. Plinii hac de re verba deſcripſimus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

mus ſupra in ANTHERMI DUO. Vide quoque quæ attigimus in ARCHENNUS. Huc etiam refer illud Horatii Epod. Ode 6:

Qualis Lycambæ ſpretus infido gener,
Aut acer hoſtis Bupalo.

Ubi Acron: *Hipponactem ſignificat, qui Bupali filiam nuptum petiit, & pro deformitate eſt contemptus. Illud tamen verius volunt: Bupalum fuiſſe pictorem apud Clazomenas, civitatem Aſiæ. Hic Hipponactem quendam, poëtam deformem, pro riſu pinxit: quo ille furore commotus, tali eum carmine perculit, ut ſe laqueo ſuſpenderet. Unde nunc carminis vim maledico minatur Horatius.* Hinc etiam *Hipponacteum præconium* pro gravi probroſæ infamiæ nota poſuit Cicero lib. VII, epiſt. 24 ad famil. Notatu quoque dignum eſt Græcum Epigramma Mimnermi Anthologiæ lib. III, tit. 25:

Ὦ ξεῖνε, φεῦγε τὸν χαλαζεπῆ τάφον
Τὸν φρικτὸν Ἱππώνακτος. οὗ τε χἀ τέφρα
Ἰαμβιάζει Βουπάλειον εἰς στύγος.
Μήπως ἐγείρῃς σφῆκα τὸν κοιμώμενον,
Ὃς οὐδ' ἐν ᾅδῃ νῦν κεκοίμηκεν χόλον,
Σκάζουσι μέτροις ὀρθὰ τοξεύσας ἔπη.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Hunc grandinantem, ſi ſapis, tumulum fuge
Viator Hipponactis, hoſtis Bupali.
Atrox Iambis ſtridet ipſe etiam cinis.
Vide crabronem ne cubantem ſuſcites:
Nondum quieſcit ejus apud Orcum furor,
Sed recta vibrat tela claudo carmine.

Plura de hoc Bupalo habet Hadr. Junius Animadverſorum lib. I, cap. 16. Βούπαλος, ναοὺς τε οἰκοδομήσασθαι καὶ ζῶα ἀνὴρ ἀγαθὸς πλάσαι, Σμυρναίοις ἄγαλμα ἐργαζόμενος Τύχης πρῶτος ἐποίησεν ὧν ἴσμεν, πόλον τε ἔχουσαν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ, καὶ τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ τὸ καλούμενον Ἀμαλθείας κέρας ὑπὸ Ἑλλήνων. οὗτος μὲν ἐπὶ τοσοῦτο ἐδήλωσε τῆς θεοῦ τὰ ἔργα: *Bupalus, vir præter cæteros gnarus templa ædificare & ſimulachra fingere, Smyrnæis fingens Fortunæ ſignum, primus inter omnes eos qui ad noſtram pervenere notitiam, fabricavit eam habentem gnomonem horologicum in capite, alteraque manu tenentem cornu quod Amaltheæ vocant Græci. Ad hunc ille modum demonſtravit opera Fortunæ*, Pauſan. lib. IV, pag. 274, 8. Apud Smyrnæos itidem, præter Nemeſeων ſimulacra, Gratiæ quoque ex auro poſitæ ſunt, opus Bupali. Etiam apud Pythium, ut ipſi vocant, Gratias habent Bupali arte fabricatas: *Pauſanias lib.* IX, *pag.* 596, 30. Ubi tamen veſtibus indutas fuiſſe tradit, ac mirabundus inquirit cur poſtea nudas pinxerint finxerintque Gratias, quas antiquiſſimi Artifices amictas faciebant. Inter plurima venerandæ antiquitatis monumenta quæ Byzantium Theodoſio imperante exornabant, Samiam quoque Junonem, opus Lyſippi & Bupali Chii, recenſet Cedrenus *edit. Regiæ, pag* 274, 10. Vide interim numquid huc etiam pertineant quæ Photius refert ex Ptolemæi Hæpheſtionis novæ ad variam eruditionem Hiſtoriæ libro IV: Ἀρχέλαος ὁ Κύπριος Στησιχόρου φησὶ τοῦ ποιητοῦ Ἑλένην Ἱμεραίαν ἐρωμένην γενέσθαι, Μικύθου θυγατέρα· ἀποστᾶσαν δὲ Στησιχόρου, καὶ πρὸς Βούπαλον πορευθεῖσαν, ἀμυνόμενον τῆς ὑπεροψίας τὸν ποιητὴν γράψαι. Ἑλένη ἑκοῦσα ἀπῆρε: *Archelaus Cyprius ait Steſichori poëtæ amicam fuiſſe Helenam Himeræam, Micythi filiam: illa vero à Steſichoro abſcedente atque ad Bupalum commeante, poëtam in ultionem hujusce contemptus ſcripſiſſe carmen, Helena ultro diſceſſit.* Mire profecto, ſi modo pro Hipponacte ſubſtitutum fateare Steſichorum, cum antecedentibus narratiunculis videbuntur hæc congruere; nec quicquam fere ſupereſſe judicabis ex quo ſentias diverſas eſſe hiſtorias.

BUTHYREUS, STATUARIUS.

Buthyreus Lycius, Myronis diſcipulus fuit, qui fecit dignum præceptore puerum ſufflantem languidos ignes, & Argonautas, Plinius XXXIV, 8. Ubi tamen non infeliciter *Eleuthereus Lycius* reſtituit Caſaubonus. Vide ejus *Animadverſ. in Athenæi librum* XI, *cap.* 11.

BYZAS.

Cedrenus agens de ornamentis quæ Byzantinam urbem Theodoſio imperante exornabant, addit inter alia: Fuit ibi aliquando maximum templum Solis & Lunæ, in quo verſus ſeptentrionem columnæ ordinate ſtabant; medium vero erat ſinus conchæ bene curvatæ perſimilis, ſuper quem Sol in albo curru, ac rurſus quoque Luna nympharum ritu coronata in carpento vehebatur. Byzantis hæc erant opera, Phidaliæ mariti. Βύζαντος ἔργα, ὃ Φειδαλείας ξυνόντος, inquit Cedrenus edit. Regiæ pag. 323, C.

BYZES.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

BYZES.

Byzes Naxius (Βύζης ὁ Νάξιος) primus oſtendit è lapidicinis Pentelicis marmora excidere atque in uſum tegularum efformare. Vide *Pauſan. lib. quinto, pag.* 304, 10.

C.

CADMUS.

L*Iteras ſemper arbitror Aſſyrias fuiſſe: ſed alii apud Ægyptios à Mercurio, ut Gellius; alii apud Syros repertas volunt. Utique in Græciam intuliſſe è Phœnice Cadmum ſedecim numero*, &c. Vide Plinium lib. VII, cap. 56; vide quoque Diod. Siculum lib. III, pag. 200. *Miletus, Ioniæ caput, non fraudanda cive Cadmo, qui primus proſam orationem condere inſtituit*, Plinius lib. V, cap. 29. Aliter idem Plinius libro VII, cap. 56: *Proſam orationem condere Pherecydes Syrus inſtituit. Hiſtoriam Cadmus Mileſius.* Vide Suidam in Κάδμος. Clemens Alexandrinus lib. 1 Stromat. pag. 225: Κάδμος ὁ Φοῖνιξ λιθοτομίαν ἐξεῦρε· καὶ μέταλλα χρυσοῦ τὰ περὶ τὸ Πάγκαιον ἐπενόησεν ὄρος: *Cadmus Phœnix primus invenit lapidicinam; & in monte Pangæo excogitavit auri metalla.* Hyginus fabula 274: *Cadmus Agenoris filius æs Thebis primus inventum condidit.*

CÆACUS. Vide ÆACUS.

CAJA CÆCILIA. Vide TANAQUIL.

CAIN.

Caïn, filiorum Adami natu maximus, pondera & menſuras, nec non limites agrorum primus invenit: *Joſephus Judaicarum antiq. lib.* 1, *cap.* 3; *Zonaras Annalium tomo* 1; *Commentarius Euſtathii Archiepiſcopi Antiocheni in Hexaëmeron.*

CAJUS ATEJUS. Vide ATEJUS, ALBARIUS.

CAJUS BÆBIUS MUSÆUS. Vide MUSÆUS, MACHINATOR.

CAJUS CORN. PHILONICUS. Vide PHILONICUS, ARGENTI FABER.

CAJUS CURIO. Vide CURIO.

CAJUS FICTORIUS. Vide FICTORIUS, VASCULARIUS.

CAJUS JULIUS POSPHORUS. Vide POSPHORUS, ARCHITECTUS.

CAJUS LUCIUS PHILOMUSUS. Vide PHILOMUSUS, AMPULLARIUS.

CAJUS MUTIUS. Vide MUTIUS, ARCHITECTUS.

CAJUS SEMPRONIUS. Vide SEMPRONIUS.

CAJUS SETLIUS ONESIMUS. Vide ONESIMUS, FLATURARIUS.

CAJUS SEVIUS LUPUS. Vide LUPUS.

CALACES vel COLACES, PICTOR.

Parva Callicles fecit: item Calaces comicis tabellis: utraque Antiphilus, Plinius libro XXXV, cap. 10: ubi alii vett. libri habent *Colaces*. Antiquiſſimus etiam codex Voſſii habet *Calates*. Huic interim Pictori ob Artis excellentiam ſtatuam in Ceramico juxta Martis fanum erectam fuiſſe putat Meurſius, *cap.* 9 *libri de Ceramico gemino*: ubi pro hiſce Pauſaniæ verbis (quæ occurrunt *libri primi pag.* 14, 22) Καλάδης, Ἀθηναίοις ὡς λέγεται νόμους γράψας, legendum cenſet, Καλάδης, Ἀθηναίοις ὃς λέγεται κώμους γράψας. *Comicas* nempe *tabellas*, Plinio memoratas, κώμους hoc in loco vocat Pauſanias: nam quis veterum unquam tradidit, inquit Meurſius, Caladem leges conſcripſiſſe Athenienſibus? nec Pictori quicquam unquam commune potuit eſſe cum legibus. Fortaſſe itaque ſcripſerit librarius, ὃς λέγεται κόμους γράψας, diſcrimine inter ο & ω neglecto: atque inde alius, ignorans quidnam illud κόμους ſibi vellet, ſubſtituerit νόμους. Hujus porro emendationis occaſione apud Plinium quoque, pro *Calaces*, Meurſius reſtituendum cenſet *Calades*, quod proxime accedit ad Voſſiani codicis *Calates*.

CALAMIS, CÆLATOR ARGENTI & STATUARIUS.

Quem claritatis gradum inter Cælatores olim obtinuerit Calamis, docet Plinius libro XXXIII, cap. 12: *Mirum in auro cælando inclaruiſſe neminem, argento multos. Maxime tamen laudatus eſt Mentor. Proximi ab eo in admiratione Acragas & Boëthus & Mys fuere. Poſt hos celebratus eſt Calamis.*

Duorum poculorum Calamidis manu cælatorum meminit Plinius lib. XXXIV, cap. 7, ubi agit de Zenodoro, qui Nerone imperante ſcientia fingendi cælandique nulli veterum poſtponebatur. *Zenodotus*, inquit, *ſtatuam Arvernorum cùm faceret, provinciæ Vibio Avito præſidente, duo pocula Calamidis manu cælata, quæ Caſſio Syllano avunculo*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ejus præceptori ſuo Germanicus Cæſar adamata donaverat, æmulatus eſt, ut vix ulla differentia eſſet artis.

Plinius lib. XXXVI, cap. 5, deſcribens plurima vett. Artificum ſigna quæ Romam aliunde advecta atque ibi publice ſpectata fuere, tandem quoque adjungit: *In hortis Servilianis reperio laudatos, Calamidis Apollinem illius cælatoris, Dactylidis Pythias, Amphiſtrati Calliſthenem hiſtoriarum ſcriptorem.* Idem libro XXXIV, cap. 8, poſteaquam aliquot pulcherrima Praxitelis ex ære opera recenſuit, tanquam in cumulum & hoc addidit: *Habet ſimulacrum & benignitas ejus. Calamidis enim quadrigæ aurigam ſuum impoſuit; ne melior in equorum effigie, defeciſſe in homine videretur. Ipſe Calamis & alias quadrigas bigasque fecit, equis ſemper ſine æmulo expreſſis. Sed ne videatur in hominum effigie inferior, Alcmena nullius eſt nobilior.* Quod Plinius hoc in loco dicit equos ab eo proſperrime ac ſine æmulo ſemper expreſſos, aliis quoque Scriptoribus eſt memoratum, qui huic noſtro Artifici tantam in equis delineandis præſtantiam obtigiſſe putant ex occulto quodam impetu picturientis animi, atque ad hujus animantis imitationem peculiari quadam pronitate maxime propenſi. Propertius lib. III, Elegia 8:

Omnia non pariter rerum ſunt omnibus apta,
Fama nec ex æquo ducitur ulla jugo.
Gloria Lyſippo eſt animoſa effingere ſigna;
Exactis Calamis ſe mihi jactat equis;
In Veneris tabula ſummam ſibi ponit Apelles;
Parrhaſius parta vendicat arte locum;
Argumenta magis ſunt Mentoris addita formæ;
At Myos exiguum flectit acanthus iter;
Phidiacus ſigno ſe Juppiter ornat eburno,
Praxitelem proprius vendicat arte lapis.
Eſt quibus Eleæ concurrit palma quadrigæ;
Eſt quibus in celeres gloria nata pedes.
Hic ſatus ad pacem; hic caſtrenſibus utilis armis;
Naturæ ſequitur ſemina quiſque ſuæ.

Ovidius lib. IV de Ponto, Elegia I:

Ut Venus artificis labor eſt & gloria Coi,
Æquoreo madidas quæ premit imbre comas;
Arcis ut Actææ vel eburna vel ærea cuſtos,
Bellica Phidiaca ſtat Dea facta manu:
Vendicat ut Calamis laudem, quos fecit, equorum;
Ut ſimilis veræ vacca, Myronis opus.

De Calamidis porro arte hæc habet Quintilianus Orat. inſtitut. lib. XII, cap. 10, ubi agit de differentia ſtatuarum ſignorumque conditione temporum nonnihil adhuc horrida: *Duriora & Tuſcanicis proxima Calon atque Egeſias, jam minus rigida Calamis, molliora adhuc ſupra dictis Myron fecit.* Plenius Cicero de claris Oratoribus: *Quis non intelligit Canachi ſigna rigidiora eſſe, quàm ut imitentur veritatem? Calamidis dura illa quidem, ſed tamen molliora quàm Canachi. Nondum Myronis ſatis ad veritatem adducta, jam tamen quæ non dubites pulchra dicere. Pulchriora etiam Polycleti, & jam plane perfecta, ut mihi quidem videri ſolet.* Dionyſius Halicarnaſſenſis in Iſocrate cenſet Polycleti ac Phidiæ Artem in pretio olim habitam, κατὰ τὸ σεμνὸν, καὶ μεγαλότεχνον, καὶ ἀξιωματικὸν, *Propter gravitatem, præſtantiam artis, & dignitatem:* Calamidis vero & Callimachi opera pluris fieri ſolita τῆς λεπτότητος ἕνεκα καὶ τῆς χάριτος, *Propter exilitatem & venuſtatem.*

Soſandram Calamidis, quæ in Athenienſi arce conſpiciebatur, maxime commendabat Αἰδὼς, μειδίαμα λεπτὸν καὶ λεληθὸς, καὶ τὸ εὐσταλὲς καὶ κόσμιον τῆς ἀναβολῆς: *Verecundia, riſus tenuis & latitans, amictus expeditus modeſtusque.* Vide Lucianum in Imaginibus.

In Illyrico eſt Apollonia, Mileſiorum colonia, urbs majore ſui parte ſita in parva quadam inſula, ubi fanum eſt Apollinis, unde M. Lucullus coloſſum Apollinis, opus Calamidis, ſublatum in Capitolio dedicavit: vide *Strabonem lib.* VII, *pag.* 319, *A.*

Apollinem, quem Alexicacon vocant, Athenienſibus fecit Calamis: *Pauſanias libro primo, pag.* 6, 20. Apollinem hunc poſtea Romam in Servilianos hortos tranſlatum teſtatur Plinius *lib.* XXXVI, cap. 5.

Athenienſes Piſiſtrati filiorum tyrannide liberati, Leænæ meretrici, Ariſtogitonis amicæ, tanquam de ſe bene meritæ, æneam leænam poſuere; cui adjunctum eſt Veneris ſimulacrum, quod Calamidis opus fuiſſe dicunt: *Pauſanias lib.* I, *pag.* 40, 32.

Æſcula-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Æſculapius imberbis, opus Calamidis, ex ebore & auro, altera manu ſceptrum, altera vero ſativæ pinus fructum tenens: *Pauſanias lib. ſecundo, pag.* 103, 20.

Æneæ ſtatuæ puerorum dexteras tendentium, & vota ſe Jovi nuncupare ſignificantium, opus Calamidis: *Pauſanias libro quinto, pag.* 337, 52.

Calamis fecit Victoriam ſine alis, Ἀπομιμούμενος τὸ Ἀθήνησι τῆς ἀπτέρου καλουμένης ξόανον: *Secutus exemplar ejus ſigni quod Athenis conſpicitur & Involucre nuncupatur*, Pauſanias libro quinto, pag. 340, 38.

Calamidis equi & inſidentes illis pueri: *Pauſanias libro ſexto, pag.* 365, 6.

Ammonis ſtatua, Calamidis opus: *Idem libro nono, pag.* 565, 48.

Eſt Tanagræ in Liberi patris æde dignum quod ſpectetur ſimulacrum ex Pario marmore, Calamidis opus: vide *Pauſaniam libro nono, pag.* 571, 54.

Calamis Tanagræis fecit ſimulacrum Mercurii ferentis arietem humeris: vide *Pauſaniam libro nono, pag.* 574, 4.

Calamis denique fecit Hermionen, filiam Menelai, Oreſtis conjugem, quæ tamen ante nupta fuerat Neoptolemo, Achillis filio: *Pauſanias libro decimo, pag.* 637, 38.

Praxias Athenienſis, Calamidis diſcipulus: *Idem ibid. pag.* 643, 26.

CALCOSTHENES. Vide CHALCOSTHENES.

CALLAICUS, vel GALLAICUS.

Latinus Pacatus Panegyr. Theodoſio Aug. dicto: *Parum ille pretioſum putabat aurum quod de montium venis aut fluminum glareis quæſitor Beſſus aut ſcrutator Callaïcus eruiſſet.* Martialis lib. IV, Epigramm. 39:

Nec deſunt tibi vera Glaniana,
Nec quæ Gallaïco linuntur auro.

Idem lib. X, Epigramm. 16:

Accipe Callaïcis quicquid fodit Aſtur in arvis,
Aurea quicquid habet divitis unda Tagi.

Idem lib. XIV, Epigramm. 95: lemma eſt, *Phiala aurea cælata.*

Quamvis Callaïco rubeam generoſa metallo,
Glorior arte magis: nam Myos iſte labor.

De Callaïcis plenius agit Strabo.

CALLESCHROS, ARCHITECTUS.

Vide quæ ex Vitruvio ſupra adduximus in ANTISTATES.

CALLIADES, PICTOR.

Meminit ejus Lucianus *in Dialogis meretriciis*, ubi colloquuntur Ampelis & Chryſis.

CALLIADES, STATUARIUS.

Calliades fecit ſtatuam Neæræ ſcorti: *Tatianus in Orat. ad Græcos.*

CALLIAS.

Theophraſtus XC *annis ante Praxibulum Athenienſem magiſtratum, quod tempus exit in urbis noſtræ annum* CCXLIX, *tradit inventum minium a Callia Athenienſe, initio ſperante aurum poſſe excoqui harena rubente in metallis argenti: hanc fuiſſe originem ejus*, Plinius lib. XXXIII, cap. 7. Vide quoque Euſtathium *ad verſ.* 637 *Iliados* E, *Romanæ editionis pag.* 310, 31. Accuratius tamen rem omnem inveſtigant Meurſii archontes Athenienſes *lib.* III, *cap.* 12.

CALLIAS, STATUARIUS.

Sunt æqualitate celebrati artifices, ſed nullis operum ſuorum præcipui, Ariſton, qui & argentum cælare ſolitus eſt, Callias, Cleſias, &c. Plinius XXXIV, 8.

CALLIAS, ARCHITECTUS.

Diognetus fuerat Rhodius architectus, & ei de publico quotannis certa merces pro arte tribuebatur ad honorem. Eo tempore quidam architectus ab Arado, nomine Callias, Rhodum cùm veniſſet, acroaſin fecit, exemplumque poſuit muri, & ſupra id machinam in carcheſio verſatili conſtituit, qua helepolin ad mœnia accedentem corripuit & tranſtulit intra murum. Hoc exemplar Rhodii cùm vidiſſent admirati, ademerunt Diogneto quod fuerat ei quotannis conſtitutum, & eum honorem ad Calliam tranſtulerunt. Interea rex Demetrius, qui propter animi pertinaciam Poliorcetes eſt appellatus, contra Rhodum bellum comparando, Epimachum Athenienſem nobilem architectum ſecum adduxit. Is autem comparavit helepolin, &c. Vide Vitruvium libro decimo, cap. ult. Integrum Vitruvii locum deſcribimus in DIOGNETUS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

CALLICLES, STATUARIUS.

Meminit ejus Plinius lib. XXXIV, cap. 8. Diagoræ pugilis ſtatuam elaboravit Callicles Megarenſis, filius Theocoſmi, ejus nempe qui ſignum Jovis Megarenſis fecit: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 356, 42. Gnathonem valde puerum palma potitum effinxit Megarenſis Callicles: *Idem ibidem*, *pag.* 358, 9.

CALLICLES, PICTOR.

Parva & Callicles fecit, Plinius lib. XXXV, cap. 10. Varro de Vita populi Rom. apud Soſipatrum lib. I: *Neque ille Callicles quaternùm digitûm tabellis nobilis cùm eſſet factus, tamen in pingendo adſcendere potuit ad Euphranoris altitudinem.*

CALLICRATES, ARCHITECTUS.

Hecatompedon parthenona cum Ictino Callicrates exſtruxit: *Plutarchus in Pericle.* Vide quoque *Meurſii Atticas lect. lib.* III, *cap.* 16. Longum murum, de quo ædificando Socrates refert ſe audiviſſe ſuadentem Periclem, Callicrates faciendum redemit: *Idem ibidem.* Vide *Meurſii librum tertium Atticarum lectionum*, *cap.* 4.

CALLICRATES, PICTOR.

Meminit ejus Theophilactus Simocatus *epiſtola* 6.

CALLICRATES, SCULPTOR.

Callicrates ex ebore formicas & alia tam parva fecit animalia, ut partes earum à cæteris ſecerni non poſſent. Myrmecides quidam in eodem genere inclaruit; à quo quadrigam ex eadem materia fabricatam, quam muſca integeret alis; & navem, quam apicula pinnis abſconderet, Plinius lib. VII, cap. 21. Vide quoque Eundem libro XXXVI, ſub finem capitis 5. Ælianus var. Hiſt. libro I, cap. 17, Callicratem hunc facit Lacedæmonium. Callicrates & Myrmecides fecerunt currus, qui alis muſcæ poterant occultari: *Plutarchus* ἐν τῷ ὅτι παραδοξότερα οἱ Στωϊκοὶ τῶν ποιητῶν λέγουσιν. Ubi quoque addit, καὶ λέγονται διατορνεύειν ἐν σησάμῳ γράμμασιν ἔπη τοῦ Ὁμήρου. Quæ poſtrema Plutarchi verba confer cum ſupra citato Æliani loco. Galenus ἐν προτρεπτικῷ πρὸς τὰς τέχνας improbat τὰ Μυρμηκίδου τοῦ Ἀθηναίου καὶ Καλλικράτους τοῦ Λακεδαιμονίου, nec dubitat id genus opera ad ματαιοτεχνίαν referre. Georgius Chœroboſcus in Schol. ad Grammaticam Dionyſii Thracis refert ad μικροτεχνίαν hæc nimiæ ſubtilitatis opera, Μυρμηκία τοῦ Ἀθηναίου καὶ Καλλικράτους τοῦ Λακεδαιμονίου. Ubi tamen rectius forte ex Galeno legas Μυρμηκίδου Ἀθηναίου. Pergit porro Chœroboſcus: Οὗτοι ἐποίησαν σιδηροῦν ἅρμα ὑπὸ μυίας ἑλκόμενον καὶ τῷ πτερῷ τῆς μυίας καλυπτόμενον: *Hi fecerunt ferreum currum, à muſca tractum & ala muſcæ occultatum.* Vide plura in MYRMECIDES.

CALLIMACHUS, STATUARIUS.

Plinius lib. XXXIV nat. Hiſtor. cap. 8, enumeratis plurimis magni nominis Artificibus, etiam hæc adjungit: *Ex omnibus autem maxime cognomine inſignis eſt Callimachus, ſemper calumniator ſui, nec finem habens diligentiæ, ob id cacizotechnos appellatus, memorabilis exemplo adhibendi curæ modum. Hujus ſunt ſaltantes Lacænæ, emendatum opus, ſed in quo gratiam omnem diligentia abſtulerit. Hunc quidem & pictorem fuiſſe tradunt.* Omnino interim vide quæ de hoc Callimacho refert Pauſan. lib. I, pagina 48, 30. Atque hic eſt idem ille Callimachus, *Qui propter elegantiam & ſubtilitatem artis marmoreæ ab Athenienſibus* κακιζότεχνος *fuerat nominatus*, ut ait Vitruv. lib. IV, cap. 1. Ubi quoque non inamœniter oſtendit quo invento Architectonicen exornaverit curioſiſſimus Artifex.

Dionyſius Halicarnaſſenſis in Iſocrate cenſet Polycleti ac Phidiæ Artem in pretio olim habitam, κατὰ τὸ σεμνὸν καὶ μεγαλότεχνον καὶ ἀξιωματικὸν, *Propter gravitatem, & præſtantiam artis, & dignitatem:* Calamidis vero & Callimachi opera pluris fieri ſolita τῆς λεπτότητος ἕνεκα καὶ τῆς χάριτος, *Propter exilitatem & venuſtatem.*

Apud Platæenſes in æde Junonis, quam νυμφευομένην ſive Deſponſatam dicunt, Callimachus fecit Junonem ſedentem: vide *Pauſaniam lib.* IX, *pag.* 546, 23.

CALLIMACHUS, MECHANICUS.

Hic Arte & ſcientia machinali plurimum negotii exhibuit Romanis Amiſum obſidentibus. Ἐμπειρίᾳ μηχανικῆς παρασκευῆς καὶ δεινότητι πανουργίας, ὅσην πολιορκία δέχεται, πλεῖστα λυπήσας Ῥωμαίους: vide *Plutarchum in Lucullo.*

CALLINICUS, ARCHITECTUS.

Conſtantino Pogonate imperante Byzantii, ferunt Græcum ignem à Callinico quodam Architecto, è Syria in regiam urbem profecto, excogitatum. Τότε τὸ ὑγρὸν ἐπινενόηται πῦρ, Καλλινίκου τινὸς ἀρχιτέκτονος ἀπὸ Συρίας ἐλθόντος πρὸς τὸ βασίλειον ἄστυ καὶ τοῦτο κατασκευάσαντος, Zonaras Annal. tom. III, pag. 72. De eo hæc habet Cedrenus ad annum quintum Conſtantini cognomento Pogonati: Eo tempore Callinicus architecton ab Heliopoli Ægypti urbe cùm ad Romanos transfugiſſet, ignem maritimum parans (πῦρ θαλάσσιον κατασκευάσας)

ϛας) Arabum naves apud Cyzicum una cum hominibus igne abſumpſit demerſitque. Ab hoc genus ducit Lamprus ille, qui hodie quoque ignem hunc artificioſiſſime conficit.

CALLIPHON, Pictor.

Calliphon Samius in templo Dianæ Epheſiæ pinxit fœminas, neſcio quas, Patroclo loricæ gyala aptantes : *Pauſanias libro* x, *pag.* 660, 53. Idem tamen Pauſanias libro v, pag. 323, 34, pro Καλλιφῶν ſcribit Καλυφῶν. *Ajace Hectorem ad ſingulare certamen provocante*, inquit Pauſanias, *media intervenit Diſcordia, turpiſſimæ mulieris ſpecie: ad hujus exemplar pinxit Calyphon Samius in templo Dianæ Epheſiæ, cùm ad Græcorum naves commiſſam pugnam depingeret.* Πρὸς ταύτῃ καὶ Καλυφῶν Σάμιος ἐν Ἀρτέμιδος ἱερῷ τῆς Ἐφεσίας ἐποίησεν Ἔριν, τὴν μάχην γράψας τὴν ἐπὶ τῶν ναυσὶν τῶν Ἑλλήνων.

CALLISTONICUS, Statuarius.

Thebis eſt Fortunæ templum. Dea fert Plutum infantem. Thebani tradunt manus quidem & vultum ejuſce ſigni Xenophontem Athenienſem fabricaſſe; reliqua vero Calliſtonicum indigenam. Callidiſſimum ſane fuit commentum in manus Fortunæ, ut matris aut nutricis, Plutum imponere. Neque minùs prudenter Cephiſodotus: nam & hic Pacis ſimulacrum Athenienſibus faciens, fabricavit eam Plutum pari modo manibus tenentem: *Pauſanias lib.* IX, *pag.* 566, 1.

CALLISTRATUS, Statuarius.

Plinius lib. XXXIV, cap. 8, poſtquam recenſuit aliquot Artifices, qui floruerunt Olympiade centeſima vigeſima, proxime ſubjungit: *Ceſſavit deinde ars; ac rurſus Olympiade centeſima quinquageſima quinta revixit: cùm fuere longe quidem infra prædictos, probati tamen, Antheus, Calliſtratus, Polycles, Athenæus, Callixenus*, &c. Τί μοι σπουδαῖον μανθάνειν, inquit Tatianus in Orat. ad Græcos, Εὐάνθην ἐν περιπάτῳ τεκεῖν καὶ πρὸς τὴν Καλλιστράτου κεχηνέναι τέχνην: *Quodnam pretium operæ conſequar, ſi Euanthem in ambulacro publico peperiſſe didicero, & Calliſtrati artem hianti ore veluti obſtupeſcens reſpexero?*

CALLITELES, Statuarius.

Mercurius arietem ſub ala portans, galea caput armatus, tunica & chlamide amictus, fuit apud Eleos. Inſcriptio indicat Onatam Æginetam & cum eo ſimul Callitelem feciſſe. Mihi vero Calliteles videtur Onatæ vel diſcipulus fuiſſe, vel filius: *Pauſanias ſub finem libri quinti*, *pag.* 342, 20.

CALLIXENUS, Statuarius.

Vide quæ paullo ante exſcripſimus è Plinii lib. XXXIV, cap. 8, in Callistratus.

CALLON, Sculptor.

Plinius lib. XXXIV, cap. 8: *Olympiade* LXXXVII *floruere Agelades, Callon, Polycletus, Phragmon, Gorgias, Lacon, Myron, Pythagoras, Scopas, Perelius.*

In arce Corinthiaca delubrum eſt Minervæ, quam Stheniadem appellant. Simulacrum Deæ è ligno fecit Callon Æginetes. Fuit autem Callon Tectæi & Angelionis diſcipulus, qui Deliis ſimulacrum fecerunt Apollinis. Angelion vero & Tectæus Artem didicerant à Dipœno & Scyllide: *Pauſanias libro ſecundo*, *pag.* 146, 41.

Amyclis viſitur Proſerpina inſiſtens æneo tripodi, quem fecit Callon Ægineta: *Pauſanias libro tertio*, *pag.* 196, 20.

Dianæ Laphriæ ſignum præ ſe fert venatricis habitum; eſt autem ex ebore & auro fabricatum. Opifices fuere Naupactii Menæchmus & Soïdas, quos Canacho Sicyonio & Callone Ægineta non multo ætate inferiores fuiſſe conjiciunt: *Pauſanias libro ſeptimo*, *pag.* 433, 15.

CALLON, Statuarius.

Mamertini triginta quinque pueris, una cum chori magiſtro & tibicine, qui omnes naufragio perierant, ſtatuas ex ære poſuerunt. Hæ ſtatuæ ſunt opus Callonis Elei: *Pauſanias libro quinto*, *pag.* 337, 41.

Mercurii caduceum tenentis ſimulacrum fuit apud Eleos. Inſcriptio teſtatur poſitum à Glaucia Rhegino, Callonem vero Eleum fuiſſe opificem: *Idem ſub finem libri quinti*, *pag.* 342, 27.

CALON, Statuarius.

Quintilianus lib. XII, cap. 10, ubi agit de notabili in ſtatuis differentia: *Duriora & Tuſcanicis proxima, Calon atque Egeſias: jam minus rigida, Calamis: molliora adhuc ſupra dictis, Myron fecit: diligentia ac decor in Polycleto ſupra cæteros.*

CALOS.

Perdicis, ſororis Dædali, filius dicitur Calos Pauſaniæ & Suidæ. Aliis nepos iſte, quem Dædalus per invidiam interemit, *Talus* nuncupatur. Vide quæ ex Diodoro Siculo atque aliis infra dicimus in Dædalus. Hujus Cali ſepulcrum, Pauſanias libro 1,

 pag.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

pag. 37, 14: Ἰόντων δὲ Ἀθήνησιν ἐς τὴν Ἀκρόπολιν ἀπὸ τοῦ θεάτρου, τέθαπται Κάλως· τοῦτον τὸν Κάλων ἀδελφῆς παῖδα ὄντα καὶ τῆς τέχνης μαθητὴν φονεύσας Δαίδαλος ἐς Κρήτην ἔφυγε, χρόνῳ δὲ ὕστερον ἐς Σικελίαν ἐκδιδράσκει παρὰ Κώκαλον: *In ea via quæ à theatro in arcem ducit, Calos ſepultus eſt, quem ſororis filium & diſcipulum cùm Dædalus interfeciſſet, in Cretam aufugit, atque inde in Siciliam ad Cocalum.*

CALOS, Statuarius.

Clemens Alexandrinus in Protreptico ad Gentes, ubi agit de Eumenidum ſimulacris: Μὴ ἀμφιβάλλετε εἰ τῶν Σεμνῶν Ἀθήνησιν καλουμένων θεῶν, τὰς μὲν δύο Σκόπας ἐποίησεν ἐκ τοῦ καλουμένου λυχνέως λίθου· Κάλως δὲ, τὴν μέσην αὐταῖν ἱστοροῦνται ἔχουσαι, Πολέμωνα δεικνύναι ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν πρὸς Τίμαιον: *Ne dubitetis quin Venerandarum quæ Athenis vocantur dearum duas quidem fecerit Scopas, ex lapide qui vocatur lychnites; Calos autem eam quam narrantur habere mediam, ſicuti oſtendit Polemon in quarto eorum quæ ſcribit ad Timæum.*

CALYNTHUS, Statuarius.

Floruit is eo ipſo tempore, quo Onatas Ægineta. Siquidem duos hosce Artifices aliquot equeſtres pedeſtresque ſtatuas pariter elaboraſſe refert Pauſan. *lib.* x, *pag.* 633, 56.

CALYPHON. Vide Calliphon, Pictor.

CALYPSO, Pictrix.

Calypſo pinxit ſenem & præſtigiatorem Theodorum, Plinius lib. xxxv, cap. 11.

CAMPANA VASA.

Horatius lib. 1, Satyra 6:

> *Cœna miniſtratur pueris tribus, & lapis albus*
> *Pocula cum cyatho duo ſuſtinet. Adſtat echinus*
> *Vilis, cum patera guttus, Campana ſupellex.*

Ad quem locum annotat Acron Grammaticus: *Campana*] *Fictilis, vel viminea, vel ænea: quia in Campania dicebantur æneæ res optime fabricari.*

CAMPANICA PERISTROMATA.

Plautus Pſeudolo, Actu 1, Scena 2:

> *Niſi ſomnum ſocordiamque ex pectore oculisque amovetis,*
> *Ita ego veſtra latera loris faciam ut valide varia ſint,*
> *Ut ne periſtromata quidem æque picta ſint Campanica,*
> *Neque Alexandrina belluata conchyliata tapetia.*

CANACHUS, Statuarius.

Nonageſima quinta Olympiade floruere Naucydes, Dinomedes, Canachus, Patrocles, Plinius xxxiv, 8. *Canachus fecit Apollinem nudum, qui Phileſius cognominatur, in Dyndimæo, Æginetica æris temperatura. Cervumque una ita veſtigiis ſuſpendit, ut linum ſubtus pedes trahatur, alterno morſu digitis calceque retinentibus ſolum, ita vertebrato dente utriſque in partibus, ut à repulſu per vices reſiliat. Idem celetizontas pueros fecit*, Idem ibidem. *Invenio & Canachum, laudatum inter ſtatuarios, feciſſe marmorea*, Idem libro xxxvi, cap. 5. Ciceronis de Canachi ſignis judicium vide in Calamis.

Effigiem Veneris ſedentem ex auro & ebore fecit Canachus Sicyonius, qui etiam Didymæum Apollinem fecit Mileſiis, & Iſmenium Apollinem Thebanis: *Pauſanias libro ſecundo, pag.* 103, 45. De Iſmenio Apolline vide quoque eundem *Pauſaniam libro nono, pag.* 557, 11.

Bycellus, qui Sicyoniorum primus pueros in pugillatu vicit, opus eſt Sicyonii Canachi, Artem hanc à Polycleto Argivo edocti: *Pauſanias lib.* vi, *pag.* 367, 49.

Epicyridas & Epeonicus opera ſunt Patrocli & Canachi: *Pauſan. lib.* x, *pag.* 626, 7.

Menæchmum & Soïdam Naupactios Canacho Sicyonio & Callone Ægineta non multo inferiores ætate putant fuiſſe: *Pauſanias lib.* vii, *pag.* 433, 12.

Ariſtocles Sicyonius frater fuit hujus noſtri Canachi, & non ita multum in Arte ceſſit fratri: vide *Pauſaniam lib.* vi, *pag.* 359, 53. Atque adeo è tribus quoque Muſis (in quas Anthologia lib. iv, tit. 12 habet Antipatri Epigramma) unam fecit Agelades, alteram Canachus, tertiam Ariſtocles. Ipſum illud Epigramma deſcripſimus ſupra in Aristocles.

CANETIAS.

Corruptum nomen Artificis, qui Dianæ Epheſiæ ſimulacrum fabricavit, videtur ſub hoc vocabulo deliteſcere: vide *Salmaſii Plinianas exercitationes pag.* 816.

CANTHARUS, Statuarius.

Plinius *lib.* xxxiv, *cap.* 8, recenſet Cantharum Sicyonium inter Artifices æqualitate celebra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

celebratos, ſed nullis operum ſuorum præcipuos. Cantharus Sicyonius Alexide genitus, Artem ab Eutychide edoctus: *Pauſanias libro ſexto, pag.* 347, 57. Alexinicus Eleus, qui de pucerili palæſtra tulit palmam, opus Canthari Sicyonii: *Pauſan. ibidem, pag.* 376, 14.

CANTHARUS, Figulus.

Ab hoc Figulo *Cantharos* olim denominarunt vaſa figulina quibus bibitur: vide *Athenæum lib.* x; *Pollucem* vi, 16; *Heſychium in* Κάνθαρος.

CANULEJUS.

M. CANULEJUS ZOSIMUS. Vide *P. Scriverium in annot. ad Martialis lib.* iv, *epigr.* 39, *ex Gruteri Inſcriptionibus* dcxxxix, 12. Vide quæ infra dicimus in Zosimus.

CANUSIUM.

Canuſinæ lanæ, Plinius nat. Hiſt. lib. viii, cap. 48. Martialis lib. xiv ſub lemmate *Canuſinæ rufæ*. Vide Salmaſium in Tertullianum de Pallio, pag. 24.

CAPANEUS.

A Capaneo primum oppugnatio ſcalarum perhibetur inventa: qui tanta vi occiſus eſt à Thebanis, ut exſtinctus fulmine diceretur, Vegetius de Re militari lib. iv, cap. 21.

CARCINUS, Figulus.

Pater fuit Agathoclis regis: *Diod. Siculus lib.* xix, *pag.* 651. Auſonius Epigr. 8:

Fama eſt fictilibus cœnaſſe Agathoclea regem, &c.

CARIA.

Secandi marmor in cruſtas, neſcio an Cariæ fuerit inventum. Antiquiſſima, quod equidem inveniam, Halicarnaſſi Mauſoli domus Proconneſio marmore exculta eſt, lateritiis parietibus. Is obiit Olympiadis c *anno* ii, *urbis Romæ anno* ccci, &c. Vide Plinium lib. xxxvi, cap. 6. *Ocreas & criſtas Cares invenerunt*, Plin. lib. vii, cap. 56. Cares primi ſtipendia meruerunt, loris clypeos appenderunt, criſtas galeis accommodarunt: *Ælianus de Animalibus lib.* xii, *cap.* 30. Eadem fere habet Herodotus *lib.* i, *cap.* 171; ſicuti & Strabo *lib.* xiv, *pag.* 661, *B.* Sunt qui dicunt Cares inveniſſe præſcientiam quæ ex aſtris colligitur: *Clemens Alexandr. Stromat.* i. Item Acatia mercibus convehendis accommoda: *Critias apud Athenæum lib.* i, *cap.* 22. Ubi & eidem Critiæ Κᾶρες dicuntur ἁλὸς ταμίαι, quaſi dicas, *maris arbitri.*

CARMANIDES, Pictor.

Plinius lib. xxxv, cap. 11, recenſet *Carmanidem Euphranoris* [diſcipulum] inter Pictores non ignobiles.

CARPION, Architectus.

Carpion & Ictinus ſcripſerunt volumen de æde Minervæ Dorica, quæ eſt Athenis in arce, Vitruvius in Præfat. libri ſeptimi.

CARTERIUS, Pictor.

Carterius Pictor ea ætate celeberrimus, in gratiam Amelii, depinxit Plotinum quid ageretur ignarum, dum publice in ſchola philoſophiam profitetur: *Porphyrius in vita Plotini.*

CARTHAGINIENSES.

Vide quæ ſupra diximus in Bosporus, Naupegus. Carthaginis quoque inventum eſt Aries machina. Quum enim oppugnarent Gades, & demoliri vellent caſtellum quod ceperant, neque haberent ad demolitionem ferramenta, ſumpſerunt tignum, idque manibus ſuſtinentes, capiteque ejus ſummum murum continenter pulſantes, ſummos ordines lapidum dejiciebant, atque ita gradatim ex ordine totam communitionem diſſipaverunt. Poſtea quidam Faber Tyrius nomine Pephaſmenos, hac ratione atque inventione adductus, malo ſtatuto, ex eo alterum transverſum uti trutinam ſuſpendit, & reducendo atque impellendo vehementibus plagis dejecit Gaditanorum murum. Cetras autem Chalcedonius de materia primum baſim ſubjectis rotis fecit, ſupraque compegit arrectariis, & jugis varas, & in his ſuſpendit arietem, coriiſque bubulis texit, uti tutiores eſſent qui in ea machinatione ad pulſandum murum erant collocati. Id autem quod tardos conatus habuerat, Teſtudinem arietariam appellare cœpit. Hæc fuſius aliquanto proſequitur Vitruvius libro x, cap. 18. Cùm tamen is qui hoc in loco Vitruvio eſt Cetras Chalcedonius, Athenæo in Mechanicis dicatur Γῆρας Καρχηδόνιος, in Vitruvio quoque *Geras Carchedonius* reponendum putat Cl. Salmaſius notis in Tertullian. de Pallio, pag. 77: quem adi.

CARVILIUS. Vide Spurius Carvilius.

CARY-

CARYSTIUS, Pictor.

Caryſtius Pergamenus Scholiaſtæ in Aves Ariſtophanis videtur inter primos referri qui Victoriam pinxere alatam. Verba Scholiaſtæ adſcripſimus ſupra in ARCHENNUS.

CASIANA TEXTURA.

Vide Euſtathium ad verſum 160 Dionyſii τῆ περιηγήσεως. Vide quoque Suidam in πηλέσιν.

CASPII.

Apud Caſpios populi ſunt qui ex arborum frondibus contuſis atque aqua dilutis varia animalia ſibi per veſtes inſcribunt, quæ nunquam eluuntur, ſed proinde ac ſi intexta eſſent, cum reliqua lana veteraſcunt: *Herodotus libro* 1, *cap.* 203. Similem quoque veſtes tingendi rationem uſurpabant olim Ægyptii. Vide quæ de iis ex Plinio ſupra adſcripſimus: vide quoque quæ mox de Caucaſi montis incolis dicimus.

CASTONIANUS.

CASTONIANUS, Curator operum publicorum: *Inſcriptio Gruteri* CCCLXXXVII, 3.

CASSITERIDES.

Caſſiterides inſulæ, in quibus generatur ſtannum: vide Euſtathium ad verſ. 563 Dionyſii Periegetæ. Vide quoque Stephanum in Κασσίτερος; Strabonem, &c. *Ex adverſo Celtiberiæ complures ſunt inſulæ, Caſſiterides dictæ Græcis, à fertilitate plumbi*, Plinius libro V, cap. 22. *Plumbum ex Caſſiteride inſula primus apportavit Midacritus*, Plinius VII, 56. *Plumbi duo genera, nigrum atque candidum. Pretioſiſſimum candidum, à Græcis appellatum caſſiteron, fabuloſeque narratum in inſulas Atlantici maris peti, vitilibusque navigiis circumſutis corio advehi. Nunc certum eſt in Luſitania gigni & in Gallæcia, ſumma tellure harenoſa*, &c. Plinius XXXIV, 16. Idem mox capite proxime ſequenti, poſteaquam de ſtanno, plumbo argentario, pluribusque id genus metallis plura dixit, tandem quoque addit: *Mirumque in his ſolis metallis, quod derelicta fertilius reviviſcunt. Hoc videtur facere relaxatis ſpiramentis ad ſatietatem infuſus aër: æque ut fœminas quaſdam fœcundiores abortus facit. Nuper id compertum in Bætica*, &c. Confer interim hunc Plinii locum cum iis quæ infra dicimus in ILVA.

CAUCASI MONTIS INCOLÆ.

Varias illi plurium animantium figuras in veſtibus ſuis depingunt: vide *Herodotum libro primo, cap.* 203. Simillimam pingendarum veſtium rationem, Ægyptiis olim uſitatam, deſcribit Plinius *libro* XXXV, *ſub finem capitis undecimi*.

CECROPS.

Cecrops primus omnium Jovem appellavit, ſimulacra reperit, aras ſtatuit, victimas immolavit: nequaquam iſtiuſmodi rebus in Græcia viſis, Iſidorus Originum libro VIII, cap. 11. Vide Meurſii Regnum Atticum lib. 1, cap. 9.

CEDALION, Faber.

Juno Vulcanum filium tradidit Cedalioni Naxio (Κηδαλίωνι τῷ Ναξίῳ) inſtituendum in arte fabrili: vide *Euſtathium in Iliad.* Ξ, *edit. Romanæ pag.* 987, 8.

CELMIS.

Celmis & Damnaneus Idæorum dactylorum primi ferrum invenerunt in Cypro. Alius autem Idæus ferri invenit temperaturam: ut autem Heſiodus, Scytha: *Clemens Alexandrinus Stromat. libro* 1. Diomedes Grammaticus lib. III, ubi de Curetibus agit: *Hos quidam tres putant, qui Lares eſſe creduntur, Damnameneus, Acmon, & Celmon.* Vide quoque Heſychium in Κέλμις; & Zenobium in Κέλμις ἐν σιδήρῳ. Hunc Jupiter, quondam ſibi fidiſſimum, transformavit in adamantem: *Ovidius* IV *Metamorph. verſ.* 281.

CELTIBERI.

Celtiberi nobilitati enſibus faciendis: *Suidas in* Μάχαιρα.

CELTICA MACHÆRA.

Μάχαιρα Κελτική, Pollux. libro primo, cap. 10, §. 13.

CENCHRAMIS, Statuarius.

Recenſet eum Plinius inter eos Artifices qui optime exprimebant comœdos & athletas, *lib.* XXXIV, *cap.* 8.

CEPHIS, Statuarius.

Hic Cephis itidem feliciſſime expreſſit comœdos & athletas, ut idem Plinius ibidem teſtatur.

CEPHISSODORUS, Pictor.

Nonageſima Olympiade fuere Aglaophon, Cephiſſodorus, Phrylus, Euenor pater Parrhaſii

rhaſii & præceptor maximi pictoris, de quo ſuis annis dicemus. Omnes jam illuſtres: non tamen in quibus hærere expoſitio debeat, feſtinans ad lumina artis, in quibus primus refulſit Apollodorus Athenienſis nonageſima tertia Olympiade, Plin. lib. XXXV, cap. 9.

CEPHISSODORUS, Sculptor.

Praxitelis filius Cephiſſodorus rei & artis hæres fuit. Hujus laudatum eſt Pergami ſymplegma, ſignum nobile; digitis corpori veriùs, quàm marmori impreſſis. Romæ ejus opera ſunt, Latona in Palatii delubro: Venus in Aſinii Pollionis monumentis: & intra Octaviæ porticus in Junonis æde, Æſculapius & Diana, Plinius lib. XXXVI, cap. 5.

CEPHISSODORUS, Statuarius.

Cephiſſodori duo fuere: Prioris eſt Mercurius, Liberum patrem in infantia nutriens: fecit & concionantem, manu elata; perſona in incerto eſt. Sequens Philoſophos fecit, Plinius XXXIV, 8. Ibidem ante circa initium ejuſdem capitis dixerat: *Centeſima ſecunda Olympiade floruere Polycles, Cephiſſodorus, Leochares, Hypatodorus.* Ætatem hujus Artificis ex eo quoque colligas, quòd duarum uxorum quas habuit Phocion (qui floruit Olympiade CIX) prima fuerit hujus Statuarii ſoror. Τῶν γυναικῶν ἃς ἔγημεν, περὶ τῆς προτέρας οὐδὲν ἱστορεῖται, πλὴν ὅτι Κηφισόδοτος ἦν ὁ πλάστης ἀδελφὸς αὐτῆς, Plutarchus in Phocione. *Cephiſſodorus fecit Minervam mirabilem in portu Athenienſium, & aram ad templum Jovis Servatoris in eodem portu, cui pauca comparantur*, Plinius XXXIV, 8. Cephiſodotus fecit Athenienſibus Pacem, habentem Plutum in ſinu: *Pauſanias lib.* IX, *pag.* 566. Vide quæ ſupra diximus in CALLISTONICUS, STATUARIUS. Plura ejuſdem Cephiſodoti opera refert idem Pauſanias *libro octavo, pag.* 506, 5; & *libro nono, pag.* 585, 31. Anytæ meretriculæ ſimulacrum fecere Euthycrates & Cephiſodotus. Et rurſus: Myrûs Byzantii ſcorti ſimulacrum fecit Cephiſodotus, Μυρὼ τὴν Βυζαντίαν Κηφισόδοτος ἐχαλκούργησε, Tatianus Orat. ad Græcos. Rectius interim *Cephiſidotus* puto ſcribi quàm *Cephiſidorus*, quoniam iſtiuſmodi propriorum nominum orthographiam è Græcis potius Auctoribus quàm Latinis hauriendam nemo inficiabitur.

CEPHISSODORUS alter, itidem Statuarius.

Centeſima viceſima Olympiade floruere Eutychides, Euthycrates, Lahippus, Cephiſſodorus, Timarchus, Pyromachus, Plinius XXXIV, 8. Atque hic eſt ille Cephiſſodorus, quem ex eodem Plinio diſcimus potiſſimum in effingendis Philoſophis operam collocaſſe. Vide ipſius Plinii verba in proxime præcedente CEPHISSODORO.

CERDO, Architectus.

L. VITRUVIUS L. L. CERDO ARCHITECTUS, Inſcript. Gruteri CLXXXVI, 4.

CETRAS, Mechanicus.

Vide quæ de hoc Cetra ex Vitruvio ſupra attigimus in CARTHAGINIENSES.

CHÆREAS, Aurifex.

Χαιρέας ὁ χρυσοτέκτων memoratur Luciano in Lexiphane.

CHÆREAS, Statuarius.

Chæreas Alexandrum Magnum & Philippum patrem ejus fecit, Plinius libro XXXIV, cap. 8.

CHÆREPHANES, Pictor.

Chærephanes pinxit mulierum impudicas cum viris conſuetudines. Χαιρεφάνης ἔγραψε ἀκολάστους ὁμιλίας γυναικῶν πρὸς ἄνδρας, Plutarchus de Poëtis audiendis.

CHÆRESTRATUS, Figulus.

Meminit ejus Phrynichus in Comeſſabundis, apud Athenæum *lib.* XI, *cap.* 6.

CHALCIDICUM.

Chalcidicum, genus ædificii, ab urbe Chalcidica dictum, Feſtus.

CHALCIS.

Chalcis ære ibi primum reperto nobilis, Plinius lib. IV nat. Hiſt. cap. 12. Vide Stephanum *de Urbibus, in* Χαλκίς: vide quoque Euſtathium *ad verſ.* 764 *Dionyſii* τοῦ περιηγητοῦ.

CHALCOSTHENES, Statuarius.

Chalcoſthenes comœdos & athletas fecit, Plin. XXXIV, 8. *Fecit & Chalcoſthenes cruda opera Athenis, qui locus ab officina ejus Ceramicos appellatur*, Idem lib. XXXV, cap. 12. Cæterum hic videtur tantùm figulinis inclaruiſſe.

CHALYBES.

Ærariam fabricam alii Chalybas, alii Cyclopas monſtraſſe putant, Plinius nat. Hiſt. lib. VII, cap. 56. Virgilius I Georg. verſ. 57:

India mittit ebur, molles ſua thura Sabæi;
At Chalybes nudi ferrum. - - -

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Ubi Servius: *Chalybes populi ſunt apud quos naſcitur ferrum. Unde & abuſive dicitur Chalybs, ipſa materies: ut, Vulnificusque chalybs. Nudi autem, aut apud quos arbores non ſunt: aut vere nudi, propter ferri cædendi ſtudium. Nam legimus, Et nudus membra Pyragmon.* Vide Euſtathium ad verſ. 768 Dioniſii τῆς περιηγήσεως; Stephanum de Urbibus, in Ἀλύβη & Χάλυβες; Etymologicum in χαλκός; Heſychium in Χάλυβοι. Amphilochis in Hiſpania *præcipua quidem ferri materia, ſed aqua ipſo ferro violentior: quippe temperamento ejus, ferrum acrius redditur: nec ullum apud eos telum probatur, quod non aut Bilbili fluvio aut Chalybe tinguatur. Unde etiam Chalybes fluvii hujus finitimi appellati, ferroque cæteris præſtare dicuntur*, Juſtinus lib. XLIV, cap. 3.

CHARES, STATUARIUS.

Plinius libro XXXIV, cap. 7, ubi agit de molibus ſtatuarum, quas Coloſſos vocant, turribus pares: *Ante omnes*, inquit, *in admiratione fuit Solis coloſſus Rhodi, quem fecerat Chares Lindius, Lyſippi diſcipulus. Septuaginta cubitorum altitudinis fuit. Hoc ſimulacrum poſt quinquageſimum ſextum annum terræmotu proſtratum; ſed jacens quoque miraculo eſt. Pauci pollicem ejus amplectuntur. Majores ſunt digiti, quàm pleræque ſtatuæ. Vaſti ſpecus hiant, diffractis membris. Spectantur intus magnæ molis ſaxa, quorum pondere illud ſtabiliverat conſtituens. Duodecim annis tradunt effectum* CCC *talentis, quæ contulerant ex apparatu Regis Demetrii, relicto moræ tædio. Sunt alii, minores hoc, in eadem urbe coloſſi centum numero: ſed ubicunque ſinguli fuiſſent, nobilitaturi locum. Præterque hos Deorum quinque, quos fecit Bryaxis. Factitavit coloſſos & Italia.* Et paullo poſt ibidem: *Habent in Capitolio admirationem & capita duo, quæ P. Lentulus Conſul dicavit: alterum à Charete ſupra dicto factum; alterum fecit Decius, comparatione in tantum victus, ut artificium minime probabilis artificis videatur.* Τὸν τοῦ ἡλίου κολοσσόν, φησιν ὁ ποιήσας τὸ ἰαμβεῖον, ὅτι

- - - Ἑπτάκις δέκα
Χάρης ἐποίει πηχέων ὁ Λίνδιος.

Κεῖται δὲ νῦν ὑπὸ σεισμοῦ πεσών, περικλασθεὶς ἀπὸ τῶν γονάτων· οὐκ ἀνέστησαν δ' αὐτὸν οἱ Ῥόδιοι, κατά τι λόγιον· τοῦτο δὲ δὴ τῶν ἀναθημάτων τὸ κράτιστον, καὶ τῶν γοῦν ἑπτὰ θεαμάτων ὁμολογεῖται: *Solis coloſſum, ut ait auctor Jambici carminis,*

- - - Septies decem
Chares cubitorum eſt fabricatus Lindius.

Jacet nunc terræmotu proſtratus, genubus confractus. Oraculo prohibiti Rhodii, non inſtauraverunt. Sane omnium donariorum præclariſſimum, in ſeptenario eorum numero collocatur, quæ ſpectanda mundus habet, Strabo libro XIV, pag. 652. Integrum carmen Jambicum, in quo tamen *Chares* eſt *Laches*, lib. IV Anthologiæ, titulo 6, εἰς ζωγράφους καὶ ἀγαλματοποιούς, adſcribitur Simonidi:

Τὸν ἐν Ῥόδῳ κολοσσὸν ὀκτάκις δέκα
Λάχης ἐποίει πήχεων ὁ Λίνδιος.

Clariſſ. Hugo Grotius tranſtulit:

Laches coloſſum Lindius fecit Rhodi
Qui ſe per ulnas octies tollit decem.

Affinia his quæ tradidit Strabo, habet quoque Euſtathius ad verſ. 505 Dionyſii τῆς περιηγήσεως. *Rhodi ſignum Solis æneum, id eſt Coloſſus, altus pedibus* 90, Hyginus fab. 223. *Coloſſus à Calete artifice, à quo formatus, eſt dictus. Fuit autem apud Rhodum inſulam ſtatua Solis, alta pedes centum & quinque*, Feſtus. Euſebii Chronicon ad Olympiadis centeſimæ trigeſimæ nonæ annum ſecundum: Caria & Rhodus ita terræmotu concuſſæ ſunt, ut Coloſſus magnus rueret. Chronicum Alexandrinum refert hanc Rhodii coloſſi ruinam ad Olympiadis centeſimæ trigeſimæ octavæ annum ſecundum. Vide quoque *Oroſium libro* IV, *cap.* 13. Hujus etiam terræmotus, qui Rhodum graviter concuſſit & Solis coloſſum evertit, meminit Polybius *libro quinto*. Videnturque immaniſſimi ſimulacri fragmenta diu admodum neglecta jacuiſſe; quandoquidem temporibus demum Conſtantis, qui fuit Heraclii nepos, Judæus quidam mercator fertur emiſſe æs hujus coloſſi, & camelis nongentis aſportaſſe. Οἱ Ἀγαρηνοὶ τότε καὶ τὴν νῆσον Ῥόδον ὑφ' ἑαυτοὺς ποιησάμενοι, τὸν ἐν αὐτῇ περίπυστον κολοσσὸν καθῄρηκασιν· οὗ τὸν χαλκὸν Ἰουδαῖος πριάμενος ἔμπορος, ἐννακοσίαις καμήλοις λέγεται τοῦτον μετενεγκεῖν, Zonaras Annalium tomo III, ubi deſcribit imperium Conſtantis, nepotis Heraclii. Plenius interim atque aliter aliquanto rem omnem narrat Conſtantinus Porphyrogenneta de Adminiſtrando imperio, capitibus 20 & 21.

Fideliſſime vero ac diligentiſſime Charetem hunc inſtituit Lyſippus; unde mirandum non eſt eum ad hanc Artis perfectionem tandem perductum. *Chares à Lyſippo ſtatuas facere*

facere non iſto modo didicit, ut Lyſippus caput oſtenderet Myronis, brachia Praxitelis, pectus Polycleti; ſed omnia coram magiſtrum facientem videbat, cæterorum opera, vel ſua ſponte conſiderare poterat, Autor Rhet. ad Herennium libro IV.

CHARIDAS.

Charidas ſcripſit de Machinationibus: *Vitruvius in Præfat. libri ſeptimi.*

CHARMAS, Pictor.

Hunc Plinius *libro* XXXV, *cap.* 8, refert inter vetuſtiſſimos Artifices, eosque qui monochromata pinxerunt, quorum ætas non traditur. Integrum Plinii locum adſcribimus infra in Cimon, Pictor.

CHARTAS, Statuarius.

Euchirus Corinthius præceptores habuit Syadran & Chartan, Spartanos. Συάδραν τε καὶ Χάρταν Σπαρτιάτας, Pauſanias libro ſexto, pag. 350, 45.

CHEREAS, Mechanicus.

Chereas & Diades, qui cum Alexandro militaverunt, receperunt doctrinam à Polyïdo Theſſalo: vide *Vitruvium lib.* X, *cap.* 18.

CHERSIPHRON, Architectus.

Magnificentiæ vera admiratio extat templum Epheſiæ Dianæ ducentis viginti annis factum à tota Aſia. In ſolo id paluſtri fecere, ne terræmotus ſentiret, aut hiatus timeret. Rurſus ne in lubrico atque inſtabili fundamenta tantæ molis locarentur, calcatis ea ſubſtravere carbonibus, dein velleribus lanæ. Univerſo templo longitudo eſt, CCCCXXV *pedum: latitudo, ducentorum viginti: columnæ, centum viginti ſeptem, à ſingulis regibus factæ* LX *pedum altitudine: ex iis* XXXVI *cælatæ, una à Scopa. Operi præfuit Cherſiphron architectus*, &c. Plinius XXXVI, 14. Hunc interim Cherſiphronem idem Plin. lib. VII nat. Hiſt. cap. 37 vocat Cherſiphontem Gnoſſium. Vide *Salmaſii Plinian. Exercitationes, pag.* 814. Τὸν νεὼν τῆς Ἀρτέμιδος πρῶτος μὲν Χερσίφρων (codd. aliquot MSS. legunt Ἀρχίφρων) ἠρχιτεκτόνησεν, εἶτ' ἄλλος ἐποίησε μείζω· ὡς δὲ τοῦτον Ἡρόστρατός τις ἐνέπρησεν, ἄλλον ἀμείνω κατεσκεύασαν, συνενέγκαντες τὸν τῶν γυναικῶν κόσμον καὶ τὰς ἰδίας οὐσίας: *Templum Dianæ primus architectatus eſt Cherſiphron, alius deinde fecit majus. Poſteaquam vero Heroſtratus aliquis templum illud combuſſiſſet, exſtruxerunt aliud præſtantius, conferentes mundum muliebrem & proprias facultates*, &c. Strabo lib. XIV, pag. 640, C. Ad hunc Heroſtratum refer ea quæ Valer. Maximus habet lib. VIII, cap. 14, Ex. ext. 5. Λύγδαμις, οὗτος ἔκαυσεν τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, Heſychius.

CHII CADI.

Chiorum cadorum meminit Plinius lib. XXXVI, cap. 7: *B. Lentulus ſpinter amphoras ex eo* [Onyche] *Chiorum magnitudine cadorum cùm oſtendiſſet, poſt quinquennium deinde triginta duorum pedum longitudine vidiſſe ſe.*

CHION, Statuarius.

Chion Corinthius à Vitruvio in Prooemio lib. III recenſetur inter Artifices, qui nullam memoriam ſunt conſecuti, quod non ab induſtria Artisve ſollertia, ſed à felicitate fuerunt deſerti.

CHIONIS, Statuarius.

Minervam & Dianam Chionis elaboravit. Τὴν Ἀθηνᾶν καὶ Ἄρτεμιν Χιόνις ἐστὶν εἰργασμένος: *Pauſanias lib.* X, *pag.* 633, 31. Vide quoque *librum* VI, *pag.* 367, 4.

CHIROCRATES. Vide Dinocrates.

CHIRISOPHUS, Statuarius.

A Veneris Paphiæ templo non longe abſunt Liberi patris delubra duo, Proſerpinæ ara, Apollinis ædes cum inaurato ſimulacro. Chiriſophus fecit, Cretenſis patria; de cujus ætate & magiſtro, comperti nihil habemus. Aſſiſtit Apollini ipſe Chiriſophus è marmore: *Pauſanias lib.* VIII, *pag.* 540, 45. Χειρίσοφος ἐποίησε.

CHOERILUS, Statuarius.

Sthenis pugil Eleus, Olynthii Chœrili opus. Ἔργον δὲ Ὀλυνθίου Χοιρίλου: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 375, 44.

CHRYSES, Mechanicus.

Chryſes Alexandrinus, habilis mechanicus. Χρύσης Ἀλεξανδρεὺς, μηχανοποιὸς δεξιός: *Procopius lib.* II *de Ædificiis Juſtiniani, cap.* 3.

CHRYSOTHEMIS, Statuarius.

Chryſothemis & Eutelidas Argivi: vide *Pauſaniam lib.* VI, *pag.* 362, 25.

CICERO.

Ciceronem pictæ tabulæ maxime oblectabant. *Exhedria quædam mihi nova ſunt in-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ſtituta in porticula Tuſculani, inquit ipſus de ſe epiſtolarum ad famil. lib. VII, epiſt. 23, *ea volebam tabellis exornare: etenim, ſi quid generis iſtiuſmodi me delectat, pictura certe delectat.* Vide totam epiſtolam.

CIMON, Statuarius.

Cimonis equæ æneæ viſebantur Athenis: *Ælianus var. Hiſt.* IX, 32.

CIMON, Pictor.

Plinius lib. XXXV, cap. 8, ubi agit de Picturæ ætate: *In confeſſo eſt*, inquit, *Bularchi pictoris tabulam, in qua erat Magnetum prælium, à Candaule rege Lydiæ, Heraclidarum noviſſimo, qui & Myrſilus vocitatus eſt, repenſam auro. Tanta jam dignatio picturæ erat. Id circa ætatem Romuli acciderit neceſſe eſt; duo enim de viceſima Olympiade interiit Candaules; aut (ut quidam tradunt) eodem anno quo Romulus, niſi fallor: manifeſta jam tum claritate artis atque abſolutione. Quod ſi recipi neceſſe eſt, ſimul apparet multo vetuſtiora principia eſſe, eosque qui monochromata pinxerunt, (quorum ætas non traditur) aliquanto ante fuiſſe, Hygiænontem, Diniam, Charmam, & qui primus in pictura marem fœminamque diſcrevit, Eumarum Athenienſem, figuras omnes imitari auſum, quique inventa ejus excoluerit, Cimonem Cleonæum. Hic catagrapha invenit, hoc eſt, obliquas imagines, & varie formare vultus, reſpicientes ſuſpicientesque & deſpicientes. Articulis etiam membra diſtinxit, venas protulit, præterque in veſte & rugas & ſinus invenit.* Neſcio an aliquod hujus Cimonis operum ſpectet illud Anthologiæ lib. IV, tit. 6, εἰς ζωγράφους:

> Οὐκ ἀδαὴς ἔγραψε Κίμων τάδε· παντὶ δ' ἐπ' ἔργῳ
> Μῶμος, ὃν οὐδ' ἥρως Δαίδαλος ἐξέφυγεν.

Cl. Hugo Grotius vertit:

> *Iſta Cimon pinxit, minime rudis. Omne ſed eſt qui*
> *Culpet opus: nec tu, Dædale, liber eras.*

Ut & alterum ejuſdem lib. IV, tit. 23, εἰς οἴκους.

> Κίμων ἔγραψε τὴν θύραν τὴν δεξιάν.
> Τὴν δ' ἐξιόντων δεξιὰν Διονύσιος.

Idem Grotius tranſtulit:

> *De foribus iſtis, dexteram pinxit Cimon:*
> *At exeunti dexteram, Dionyſius.*

Vide quoque quæ infra dicimus in Conon, Pictor.

CINCIUS, Vestiarius tenuiarius.

M. CINCIUS M. L. THEOPHILUS VESTIARIUS TENUIARIUS, Inſcript. Gruteri DCL, 8. Vide & quæ dicimus in Pamphila.

CINYRA.

Tegulas invenit Cinyra Agriopæ filius, & metalla æris; utrumque in inſula Cypro. Item forcipem, marculum, vectem, incudem, Plin. VII, 56.

CLEANTHES, Pictor.

Plin. lib. XXXV, cap. 3: *De picturæ initiis incerta, nec inſtituti operis quæſtio eſt. Ægyptii ſex millibus annorum apud ipſos inventam, priuſquam in Græciam tranſiret, affirmant; vana prædicatione, ut palam eſt. Græci autem alii Sicyone, alii apud Corinthios repertam: omnes, umbra hominis lineis circumducta. Itaque talem, primam fuiſſe: ſecundam, ſingulis coloribus, & monochromaton dictam poſtquam operoſior inventa erat: duratque talis etiam nunc. Inventam linearem dicunt à Philocle Ægyptio, vel Cleanthe Corinthio. Primi exercuere Ardices Corinthius & Telephanes Sicyonius, ſine ullo etiamnum colore, jam tamen ſpargentes lineas intus. Ideo &, quos pingerent, adſcribere inſtitutum.* Athenagoras in Legat. pro Chriſtianis recenſet Cleanthem Corinthium inter primos graphices inventores. Vide locum in Crato, Pictor. Alpheus Piſæ fluvius eſt, ad cujus oſtia eſt lucus Dianæ Aphioniæ ſive Aphiuſæ, & in templo ejus ſunt Picturæ Cleanthis & Aregontis Corinthiorum: quorum alter Trojæ excidium pinxit & Minervæ nativitatem; alter Diana gryphe ſurſum evecta inclaruit: *Strabo libro octavo, pag.* 343, *C.*

Demetrius lib. VIII apparatus Trojani, ſcribit ad Ichtydem in Alpheoniæ Dianæ templo tabulam conſecratam, opus Cleanthis Corinthii, in qua pinxit Neptunum parturienti Jovi thynnum offerentem: *Athenæus lib. octavo.*

CLEARCHUS, Plastes.

Clearchus Rheginus, diſcipulus Euchiri Corinthii: vide Pauſaniam lib. VI, pagina 350,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

350, 42: Τὸν δὲ ἀνδριάντα Πυθαγόρας ἐποίησεν ὁ Ῥηγῖνος, εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἀγαθὸς τὰ ἐς πλαστικήν. διδαχθῆναι δὲ παρὰ Κλεάρχῳ φασὶν αὐτὸν, Ῥηγίνῳ μὲν καὶ αὐτῷ, μαθητῇ δὲ Εὐχείρου: *Statuam* Leontiſci *fecit Pythagoras Rheginus, fingendi peritia ſollers, haud minus, quam quivis alius. Didiciſſe eum artem ferunt à Clearcho Rhegino, Euchiri diſcipulo.*

CLEOCHARES, Statuarius.

Cleocharis opus erat ænea Iſocratis in Eleuſine ſtatua: *Photius Cod.* CCLX. Aliis eſt *Leochares.*

CLEOETAS, Statuarius.

Vir quidam eſt cui impoſita galea, Cleœtæ opus: atque ei ungues argenteos addidit Cleœtas. Καὶ οἱ τοὺς ὄνυχας ἀργυροῖς ἐνεποίησεν ὁ Κλεοίτας: *Pauſan. lib.* I, *pag.* 43, 6. Cleœtæ diſcipulus ac filius fuit Ariſtocles: *idem Pauſanias lib.* V. Vide quoque *libri ſexti paginas* 382 & 383.

CLEOMENES, Architectus.

Cleomenes Alexandriam ædificavit: *Juſtinus hiſt. lib.* XIII.

CLEOMENES, Statuarius.

Pollio Aſinius, ut fuit acris vehementiæ, ſic quoque ſpectari monumenta ſua voluit. In iis ſunt Centauri nymphas gerentes Archeſitæ, Theſpiades Cleomenis, &c. Plinius XXXVI, 5.

CLEON, Statuarius.

Hunc inter eos, qui feliciſſime Philoſophos expreſſerunt, reponit Plinius lib. XXXIV, cap. 8. *Cleon inclaruit Admeto,* Idem lib. XXXV, cap. 11.

Venus ærea, opus Cleonis Sicyonii: hujus vero Cleonis præceptor, nomine Antiphanes, frequentaverat ſcholam Pericleti: at Polycleti Argivi diſcipulus erat Pericletus: ita *Pauſanias lib.* V, *pag.* 319, 43.

Jovis duo ſigna, opus Cleonis Sicyonii: *ibidem pag.* 327, 52.

Fecit & Dinolochi ſtatuam: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 344, 32.

Hyſmonis Elei ſtatuam: *Idem ibidem, pag.* 348, 52.

Damocriti ſtatuam: *Idem ibidem, pag.* 359, 29.

Alceti ſtatuam: *Idem ibidem, pag.* 360, 10.

Lycini ſtatuam: *Idem ibidem, pag.* 363, 17.

CLEOPHANTUS, Pictor.

Picturam linearum inventam dicunt à Philocle Ægyptio vel Cleanthe Corinthio. Primi exercuere Ardices Corinthius & Telephanes Sicyonius, ſine ullo etiamnum colore, jam tamen ſpargentes lineas intus. Ideo &, quos pingerent, adſcribere inſtitutum. Primus invenit eas colorare, teſta (ut ferunt) trita, Cleophantus Corinthius. Hunc, aut eodem nomine alium fuiſſe, quem tradit Cornelius Nepos ſecutum in Italiam Demaratum, Tarquinii Priſci Romani patrem, fugientem à Corintho injurias Cypſelli tyranni, mox docebimus. Jam enim abſoluta erat pictura etiam in Italia, Plin. lib. XXXV, cap. 3.

CLESIAS, Statuarius.

Plin. libro XXXIV, cap. 8, refert eum inter Artifices æqualitate celebratos, ſed nullis operum ſuorum præcipuos.

CLESIDES, Pictor.

Cleſides reginæ Stratonices injuria innotuit. Nullo enim honore exceptus ab ea, pinxit volutantem cum piſcatore, quem Reginam amare ſermo erat; eamque tabulam in portu Epheſi propoſuit, ipſe velis raptus eſt. Regina tolli vetuit: utriusque ſimilitudine mire expreſſa, Plinius lib. XXXV, cap. 11.

CLIADES, Mechanicus.

Cliades ſcripſit de Machinationibus: *Vitruvius in Præfat. libri ſeptimi.* Niſi malis ibi legere *Diades,* ex ejuſdem Vitruvii cap. 19 libri decimi.

CLISTHENES, Architectus.

Cliſthenes ἀρχιτέκτων καὶ σκηνογράφος, pater Philoſophi Menedemi. Vide *Laërtium Diogenem lib.* II, *in Menedemo, pag.* 172.

CLITO, Statuarius.

Vide Xenophontem Apomnem. lib. III, ubi Socratem cum hoc Statuario ſuper arte ſtatuaria differentem introducit Xenophon.

CLODIANA VASA.

Vaſa ex argento mira inconſtantia humani ingenii variat, nullum genus officinæ diu probando. Nunc Furniana, nunc Clodiana, nunc Gratiana, (etenim tabernas menſis adoptavimus) nunc anaglypta in aſperitatemque exciſa circa linearum picturas, quærimus. Vide Plinium lib. XXXIII, cap. 11.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

CLODIUS, Vascularius.

P. CLODIUS DIDA, VASCULARIUS, Inſcript. Gruteri, DCXLIII, 5.

CLOSTER, filius Arachnes. Vide Arachne.

CN. CORNELIUS, Mechanicus.

Vitruvius in Præfatione libri primi, ubi teſtatur ſe caſtra ſecutum ac rerum bellicarum fuiſſe experientiſſimum, etiam hæc habet inter alia: *Cum M. Aurelio, & Publio Minidio, & Cn. Cornelio ad apparationem baliſtarum, & ſcorpionum, reliquorumque tormentorum refectionem fui præſto, & cum eis commoda accepi*, &c.

CN. MAGIUS.

Cn. Magius Cremona Præfectus fabrûm Cn. Pompeji: *Cæſar libro primo de Bello civili.*

CNIDUS.

Cnidia fictilia. Meminit eorum Lucianus *in Lexiphane*; Athenæus *lib.* 1, *cap.* 25.

COENUS, Pictor.

Cœnus pinxit ſtemmata, Plinius lib. XXXV, cap. 11.

COLACES. Vide Calaces, Pictor.

COLOTES, Pictor.

Pictorem hunc patria Tejum fuiſſe teſtis eſt Quintilianus *Orat. inſtitut. libro ſecundo, cap.* 13, ubi loquitur de ea Timanthis Cythnii tabula qua Colotem Tejum vicit.

COLOTES, Statuarius.

Colotes, qui cum Phidia Jovem Olympium fecerat, Philoſophos fecit, Plinius libro XXXIV, cap. 8. *Ægidem Minervæ fecerat Colotes Phidiæ diſcipulus, & in faciendo Jove Olympio adjutor*, Idem libro XXXV, cap. 8.

In Cyllene, navali Eleorum, eſt pagus mediocris ubi Colotæ Æſculapius dicatus eſt, eburneum ſimulacrum ſpectatu mirabile: *Strabo libro* VIII, *pag.* 337, *D.* Eadem habet Euſtathius *ad verſ.* 603 *Iliados* E, ubi & ejuſdem Artificis Dionyſum memorat.

COLOTES alter, itidem Statuarius.

Menſam ille ex ebore & auro fecit apud Eleos, ſuper qua victorum coronæ deponebantur. Colotem hunc ab Hercule genus duxiſſe affirmant: quotquot interim diligentius inquirunt in hiſtoriam Plaſtarum, tradunt eum fuiſſe Parium ac Paſitelis diſcipulum: vide *Pauſaniam libro quinto, pag.* 325, 34.

COMBE.

Hæc Combe, cognomento Chalcis, poſteaquam prima ex ære procudit arma, viro nupta, centum ei peperit liberos: *Zenobius in* Ὥσπερ χαλκιδικὴ τέτοκε. Heſychius: Κόμβη, Κουρήτων μήτηρ.

COME. Vide Canetias.

CONON, Figulus.

Hic invenit phialas, quas ab ejus nomine Cononias vocabant: *Athenæus libro* XI.

CONON, Pictor.

Conon Cleonæus Artem adhuc rudem plurimum provexit, eoque diſcipulos ſuos majorem popoſcit mercedem quàm priores Artifices: vide *Ælianum var. Hiſt.* VIII, 8. Apud quem tamen libens repoſuerim Κίμων Κλεωναῖος. Confer hæc cum loco Plinii, quem ſupra adſcripſimus in Cimon.

CONSTANTINUS IMP.

Conſtantinus Imp. opere manuum ſuarum picturam exercendo, victum ſibi quæſivit: *Sigebertus in Chron. ad annum* 918: vide locum. Vide quoque *Luithprandi Hiſtoriam ſui temporis, libro tertio, cap.* 9.

COOS.

Coa fictilia. De his Plinius XXXV, 12: *Cois laus maxima.*

Coa conchylia, Juvenalis Satyra VIII, verſu 102.

Coæ purpuræ, Horatius Carminum lib. IV, Ode 13. Ad quem locum annotat Acro Grammaticus: *Coæ] Pretioſæ, à loco. In hac enim inſula melior purpura tinguitur.*

Coa veſtis. Horatius lib. 1, Satyra 2:

- - - Cois tibi pene videre eſt,
Ut nudam. - - -

Ubi Acron: *Hæc veſtis in Co inſula conficitur, per cujus nimiam ſubtilitatem quæ ſunt interiora tranſlucent.* Vide Cl. Salmaſii notas in Tertullianum de Pallio, *pag.* 202: vide quoque Ejuſdem Plinianas exercitat. *pag.* 143. Huc etiam pertinent ea quæ dicimus in Pamphila.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

COPONIUS, Sculptor.

Varro à Coponio XIIII *nationes, quæ ſunt circa Pompeji, factas auctor eſt*, Plinius libro XXXVI, cap. 5.

CORAXI.

Coraxicæ veſtes, Tzetzes Chil. X, hiſt. 329. *Corazi*, Idem Chil. XI, hiſt. 388: ubi tamen legendum *Coraxi* ex Strabonis libro tertio.

CORINTHIA VIRGO.

Corinthia virgo (Sicyonii Dibutadis filia) invenit eam quam dicunt coroplaſticen, dum amatoris dormitantis umbram in pariete circumſcribit. Pater vero, Figulus exiſtens, tantopere delectabatur indiſcreta ſimilitudine, ut lineamenta exſculpta luto repleverit. Typus etiamnum Corinthi aſſervatur, inquit Athenagoras *in Legatione pro Chriſtianis*. Ipſiſſima Athenagoræ verba adſcribimus in Crato, Pictor. Vide quoque Dibutades.

CORINTHIA VASA.

Corinthia vaſa frequenter cum Deliacis conjungit Cicero: cujus locus præter cæteros inſignis eſt in Orat. pro Sexto Roſcio Amerino, ubi delicate elegantem Chryſogoni magnificentiam deſcribens, *Domus referta Corinthiis & Deliacis*, inquit, *in quibus eſt authepſa illa, quam tanto pretio nuper mercatus eſt, ut, qui prætereuntes pretium annumerari audiebant, fundum venire arbitrarentur.* Plura ejuſdem Tullii loca adducimus infra in Deliaca vasa. Ad hunc interim locum, proxime adſcriptum, annotat Vulcatii Gallicani Commentarius hactenus ineditus: *Authepſa, vas aquarium quod interjecta lamina fabricatis arte fornacibus compendium portat, portati ſimul ignis contrarii elementi portata vicinitas.*

CORINTHIA SIGNA.

Signis, quæ vocant Corinthia, plerique in tantum capiuntur, ut ſecum circumferant; ſicut Hortenſius orator Sphingem Verri reo ablatam: propter quam Cicero illo judicio in altercatione neganti ei ſe ænigmata intelligere, reſpondit, Debere, quoniam Sphingem ſecum haberet. Circumtulit & Nero princeps Amazonem, &c. Plinius lib. XXXIV, cap. 8. Signi Corinthii, ſenem ſtantem effingentis, deſcriptionem egregie nobis exhibet Plinius Junior *libro* III, *epiſtola* 6.

CORINTHIÆ COLUMNÆ.

Tertium genus columnarum, quod Corinthium dicitur, virginalis habet gracilitatis imitationem, &c. Vide Vitruvium lib. IV, cap. 1.

CORINTHUS.

Corinthus per multa retro ſæcula, inquit Oroſius lib. V, cap. 3, *velut officina omnium artificum atque artificiorum fuit & emporium commune Aſiæ atque Europæ.* Vide quoque Schol. in Odam XIII Olymp. Pindari, pag. 113 editionis Pauli Stephani. Corinthus ac Sicyon auxere pingendi ac fingendi aliasque id genus Artes: *Strabo libro* VIII, *pag.* 382, *A*; ubi & paullo ante agit de Necrocorinthiis. Ἐν Κορίνθῳ ναυπηγηθῆναι τριήρη πρῶτον: *In Corintho primam triremem exſtructam fuiſſe*, legas apud Diod. Siculum libro XIV. Corinthii triremes primi fabricarunt, & Samiis navales copias apparantibus, peritos ædificandarum navium Artifices miſerunt. Vide *Libanium Declamatione* XXV: maxime tamen vide *Ariſtidis Iſthmica*; hunc enim titulum indidit *tomi primi Orationi tertiæ, quæ eſt in Neptunum.*

CORNELIUS. Vide Cn. Cornelius.

CORNELIUS. Vide P. Cornelius.

CORNELIUS PINUS, Pictor.

Poſt fuere in auctoritate Cornelius Pinus & Actius Priſcus, qui Honoris & Virtutis ædes Imperatori Veſpaſiano Auguſto reſtituenti pinxerunt: ſed Priſcus antiquis ſimilior, Plinius libro XXXV, cap. 10.

CORNELIUS SATURNINUS, Sculptor.

Cornelius Saturninus, non ignobilis Artifex, ex hebeno fecit Mercuriolum Apulejo: vide *Apologiam Apulei.*

COROEBUS, Architectus.

Teleſterion Eleuſine cœpit Corœbus ædificare. Hic columnas in pavimento poſuit & epiſtyliis junxit: quo defuncto, Xypetius Metagenes ſeptum & ſuperioribus columnis adjecit: *Plutarchus in Pericle.*

COROEBUS, Figulus.

Figlinas Corœbus Athenienſis invenit. In iis orbem Anacharſis Scythes: ut alii, Corœbus Athenienſis, Plinius libro VII, cap. 56.

CORY-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

CORYBANTES. Vide Curetes.

CORYBAS, Pictor.

Corybas Nicomachi diſcipulus, Plinius lib. xxxv, cap. 11.

CORYTHUS.

Corythus, genere Iberus & Herculis amaſius, galeam primus fabricavit: unde & hoc genus armaturæ nomen ab eo traxit: *Photius ex Ptolemæi Hephæſtionis novæ ad variam eruditionem hiſtoriæ libro ſecundo.*

COSSUTIUS, Architectus.

Coſſutius, civis Romanus, Architectonices peritia nobilitatus: vide *Vitruvium in Præfat. libri ſeptimi.*

CRATERUS, Pictor.

Craterus comœdus Athenis in Pompejo pinxit, Plinius lib. xxxv, cap. 11: ubi tamen quidam codd. *Cratinus* legunt. Πομπεῖον autem erat locus ubi aſſervabantur vaſa in ſolemnem hujus illiusve pompæ uſum apparata: vide *Joh. Meurſium Attic. lectionum libro ſecundo, cap.* 15.

CRATERUS, Statuarius.

Palatinas domos Cæſarum replevere probatiſſimis ſignis Craterus cum Pythodoro, Polydectes cum Hermolao, Pythodorus alius cum Artemone, & ſingularis Aphrodiſius Trallianus, Plinius libro xxxvi, cap. 5.

CRATES.

Crates vallorum foſſor, Alexandri in expeditionibus comes. Ταφρωρύχος, Ἀλεξάνδρῳ συνών, Diogenes Laërtius lib. iv, in Cratete.

CRATINUS, Pictor.

Craterus (alii codd. *Cratinus* habent) *comœdus Athenis in Pompejo pinxit*, Plinius lib. xxxv, cap. 11: ubi & aliquanto poſt inter mulieres pingendi Arte claras refertur *Irene, Cratini pictoris filia & diſcipula*; à qua pictam tradit *puellam quæ eſt Eleuſine.*

CRATINUS, Statuarius.

Cratinus Spartanus fecit Phillen Eleum, qui pueros in lucta vicit: *Pauſanias lib.* vi, *pag.* 360, 29.

CRATO, Pictor.

Crato Sicyonius primus inventor fuit Graphices. Sufficeret quidem remittere curioſum Lectorem ad Athenagoræ Philoſophi Legationem pro Chriſtianis, niſi videretur pretium curæ adſcribere ipſa graviſſimi auctoris verba; quandoquidem ex iis non tantum liquere poteſt circa quæ tempora vixerit Philoſophus ille Athenienſis, verum etiam qua occaſione & quam celeriter pingendi ſculpendique Artes è tenuibus Graphices initiis auctæ conſummatæque ſint. Ἡσίοδον καὶ Ὅμηρον ἡλικίαν τετρακοσίοις ἔτεσι δοκέω πρεσβυτέρους ἐμεῦ γενέσθαι, καὶ οὐ πλείοσι, τοῖς καὶ γένη, καὶ ὀνόματα δόντας· οὗτοι δέ εἰσιν οἱ ποιήσαντες θεογονίην Ἕλλησι, καὶ τοῖσι θεοῖσι τὰς ἐπωνυμίας δόντες, καὶ τιμάς τε καὶ τέχνας διελόντες, καὶ εἴδεα αὐτῶν σημήναντες. αἱ δ' εἰκόνες, μέχρι μήπω πλαστικὴ καὶ γραφικὴ καὶ ἀνδριαντοποιητικὴ ἦσαν, οὐδὲ ἐνομίζοντο. Σαυρίου δὲ τοῦ Σαμίου, καὶ Κράτωνος τοῦ Σικυωνίου, καὶ Κλεάνθους τοῦ Κορινθίου, καὶ κόρης Κορινθίας ἐπιγενομένων· καὶ σκιαγραφίας μὲν εὑρεθείσης ὑπὸ Σαυρίου, ἵππον ἐν ἡλίῳ περιγράψαντος· γραφικῆς δὲ καὶ Κράτωνος, ἐν πίνακι λελευκωμένῳ σκιὰς ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἐναλείψαντος· ἀπὸ δὲ τῆς κόρης ἡ κοροπλαστικὴ εὑρέθη· ἐρωτικῶς γάρ τινος ἔχουσα, περιέγραψεν αὐτοῦ κοιμωμένου ἐν τοίχῳ τὴν σκιάν· εἶθ' ὁ πατὴρ ἡσθεὶς ἀπαραλλάκτῳ οὔσῃ τῇ ὁμοιότητι (κέραμον γὰρ εἰργάζετο) ἀναγλύψας τὴν περιγραφὴν πηλῷ προσανεπλήρωσεν· ὁ τύπος ἔτι καὶ νῦν ἐν Κορίνθῳ σώζεται. τούτοις δὲ ἐπιγενόμενοι Δαίδαλος καὶ Θεόδωρος ὁ Μιλήσιος, ἀνδριαντοποιητικὴν καὶ πλαστικὴν προσεξεῦρον: *Heſiodum atque Homerum, qui generationes & nomina Diis tribuerunt, me antiquiores puto annis quadringentis, & non pluribus. Hi Græcis primi auctores fuerunt Theogoniæ, & cognomina Diis dantes, & honores artesque iis diſtribuentes, & formam eorum ſignificantes. Imagines vero eorum, quamdiu plaſtice, graphice, & ſtatuaria nondum erant inventæ, ne quidem putabantur eſſe. Sauria vero Samio, & Cratone Sicyonio, & Cleanthe Corinthio, & virgine Corinthia in hanc lucem editis; Sciagraphia quidem inventa eſt à Sauria, equum in Sole circumſcribente; Graphicen invenit Crato, in tabula dealbata umbras viri ac mulieris inungens; à virgine vero inventa eſt Coroplaſtice; ſiquidem amore alicujus capta, circumſcripſit dormientis amaſii umbram in pariete; pater deinde multum oblectatus ſimilitudine uſque adeo indiſcreta (figulinam enim exercebat) lineamenta exſculpta opplevit argilla: is typus etiam nunc aſſervatur Corinthi. His ſuccedentes, Dædalus & Theodorus Mileſius, ſtatuariam & plaſticen adinvenerunt.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

CRES, Statuarius.

Anthologia lib. IV, cap. 12:

> Δικτύννης τοιόν με καθ' ἱερὸν ἔμπυρον ὁ Κρὴς
> Χάλκεον ἔστησεν Πᾶνα τὸν αἰγόνυχα.
> Δέρμα δ' ἔχω, διπλοῦν τε λαγωβόλον· ἐκ δέ γε πέτρας
> Σπήλυγγος τείνω βλέμμα διπλοῦν πρὸς ὄρος.

Cl. Hugo Grotius vertit:

> *Capripedem me Pana, calent ubi templa ferocis*
> *Dictynnæ, poſuit Cretis in ære manus.*
> *Pellitus peda bina manu fero, deque caverna,*
> *Qua tegor, in montes lumina mitto duos.*

CRESILAS, Statuarius.

Creſilas fecit vulneratum deficientem, in quo poſſit intelligi quantum reſtet animæ, Plinius lib. XXXIV, cap. 8.

CRETES.

Cretes catapultam inveniſſe dicunt, Plinius lib. VII, cap. 56. Primam quoque bellicarum machinarum inventionem tribuere iis videtur Heſychius, in Ἑλέπολις. At Ælianus *var. Hiſt.* VI, 12, vult Catapultam inventum eſſe Dionyſii junioris, tyranni Syracuſanorum. Omnino tamen vide *Diodorum Siculum libro* XIV, ubi fuſe deſcribit bellicum hujus Dionyſii apparatum adverſus Rheginos & Meſſenios.

Cretenſes calami ſagittarii: vide *Plinium lib.* XVI, *cap.* 36.

Creticus arcus: *Pollux libro primo*, *cap.* X, §. 13.

CRITIAS, Statuarius.

Democritus Sicyonius Statuarius ad quintum à ſe retro magiſtrum Atticum Critiam refertur. Ptolichus enim Corcyræus ab ipſo Critia didicit; is Amphionem docuit; Amphionis diſcipulus fuit Piſon è Calaurea; à quo Artem Democritus didicit: *Pauſanias libro ſexto*, *pag.* 347, 45.

CRITIAS alter, itidem Statuarius.

Critias Neſiota tyrannicidas fecit. Lucianus in Philopſeude: Ἐν οἷς καὶ τὰ Κριτίου τοῦ Νησιώτου πλάσματα ἕστηκεν, οἱ τυραννοκτόνοι: *Inter quas & illi ſtant tyrannicidæ, Critiæ Neſiotæ plaſmata.* Atque adeo nemini poteſt eſſe ambiguum, quin hic ſit idem ille Critias cujus meminit Pauſanias *libro primo*, *pag.* 14, 32: ſicuti & ejuſdem libri *pag.* 42, 9. Fortaſſe quoque Plinio *libro* XXXIV, *cap.* 8, memoratur hic Neſiota Critias: nam in hisce diligentiſſimi Scriptoris verbis, *Phidiæ æmuli fuere Alcamenes*, *Critias*, *Neſtocles*, *Hegias*, pro *Critias*, *Neſtocles*, libens repoſuerim *Critias Neſiotes*. Ita enim ſuſpicor Plinium ſcripſiſſe, quò eum à priore illo Attico diſcerneret. *Dionyſodorus*, *Critiæ diſcipulus*, memoratur Plinio *lib.* XXXIV, *cap.* 8. Ubi mox quoque occurrit Scymnus qui fuit Critiæ diſcipulus.

CRONIUS, gemmarum Scalptor.

Poſt Pyrgotelem Apollonides & Cronius in gloria fuere, quique Divi Auguſti imaginem ſimilem expreſſit, qua poſtea Principes ſignabant, Dioſcorides, Plinius lib. XXXVII, cap. 1.

CTESIBIUS, Mechanicus.

Laudatus eſt Cteſibius pneumatica ratione & hydraulicis organis repertis, Plinius libro VII nat. Hiſt. cap. 37. Hydraulis eſt muſicum inſtrumentum, rotundæ aræ non abſimile, inventum à Cteſibio tonſore, qui ætate Ptolemæi ſecundi Euergetis Alexandriam incoluit, & uxorem quoque ſuam eandem Artem edocuit. Tryphon quoque de rerum appellationibus tradit Cteſibium Mechanicum ſcripſiſſe opus de hydraulis: *Athenæus libro* IV, *cap.* 23: vide locum, & Caſauboni ad eundem locum *Animadverſ.* Rhyton, poculum erat juſſu primi regis Ptolemæi Philadelphi à Cteſibio Mechanico fabricatum inſtar cornu tortilis, quod ad proſilientis aquæ fluxum canoræ tubæ ſonum edebat, conſecratumque erat in Veneris Zephyridis ſive Arſinoës templo: *idem Athenæus libro* XI, *cap.* 13. Vitruvius libro IX, cap. 9: *Cteſibius Alexandrinus ſpiritus naturales pneumaticasque res invenit. Sed uti fuerunt ea exquiſita, dignum ſtudioſis eſt agnoſcere. Cteſibius enim fuerat Alexandriæ natus, patre tonſore: is ingenio & induſtria magna præter reliquos excellens, dictus eſt artificioſis rebus ſe delectare. Namque cùm voluiſſet in taberna ſui patris ſpeculum ita pendere, ut cùm educeretur ſurſumque reduceretur, linea latens pondus deduceret, ita collocavit machinationem. Canalem ligneum ſub tigno fixit, ibique trochleas collocavit, per canalem lineam in angulum deduxit, ibique tubulos ſtruxit, in eos pilam plumbeam per lineam demittendam curavit: ita pondus cùm decurrendo in anguſtias tubulorum premeret cœli crebritatem, vehementi decurſu per fauces frequen-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

tiam cœli compreſſione ſolidatam extrudens in aërem patentem, offenſione & tactu ſonitus expreſſerat claritatem. Ergo Cteſibius cùm animadvertiſſet ex tactu cœli & expreſſionibus ſpiritus vocesque naſci, his principiis uſus, hydraulicas machinas primus inſtituit. Item aquarum expreſſiones αὐτομάτους, *porrecti rotundationisque machinas, multaque deliciarum genera, in his etiam horologiorum ex aqua comparationes explicuit*, &c. Deſcriptionem Cteſibicæ machinæ, quæ quàm altiſſime educit aquam, agit Vitruvius *lib.* x, *cap.* 12. Cteſibium Vitruvius in *Præfatione libri ſeptimi* refert inter eos qui de Machinationibus ſcripſerunt. Cteſibius filium & diſcipulum habuit Heronem illum celebrem Mechanicum, quem ſeniorem Heronem vocabant, ut diſtingueretur ab illo Herone Mechanico qui junior dicebatur.

CTESICLES, Sculptor.

Hic è pario marmore Sami ſignum fecit operis uſque adeo abſoluti, ut obſcœnum ejus amorem Cleiſophus Selimbriacus ægre à ſe depulerit: vide *Athenæum libro* XIII, *cap.* 8.

CTESIDEMUS, Pictor.

Cteſidemus innotuit Oechaliæ expugnatione & Laodamia, Plinius lib. XXXV, cap. 11.

CTESILAS, Statuarius.

Venere & in certamen artifices laudatiſſimi, quamquam diverſis ætatibus geniti, quoniam fecerant Amazonas: quæ cùm in templo Epheſiæ Dianæ dicarentur, placuit eligi probatiſſimam ipſorum artificum, qui præſentes erant, judicio: cùm apparuit eam eſſe, quam omnes ſecundam à ſua quiſque judicaſſent. Hæc eſt Polycleti, proxima ab ea Phidiæ, tertia Cteſilæ, quarta Cydonis, quinta Phragmonis, Plinius lib. XXXIV, cap. 8.

CTESILAUS, Statuarius.

Cteſilaus fecit Doryphoron & Amazonem vulneratam, Plinius lib. XXXIV, cap. 8.

CTESILOCHUS, Pictor.

Cteſilochus, Apellis diſcipulus, petulanti pictura innotuit: Jove Liberum parturiente depicto mitrato, & muliebriter ingemiſcente inter obſtetricia Dearum, Plinius lib. XXXV, cap. 11.

CTESIOCHUS, Pictor.

Hic fuit Apellis frater, & ipſe Pictor: *Suidas in* Ἀπελλῆς.

CTESIPHON, Architectus.

Laudatus eſt & Cteſiphon Gnoſſius æde Epheſiæ Dianæ admirabiliter fabricata, Plinius libro VII, cap. 37. Cteſiphon Architectus conſtituit ædem Epheſiæ Dianæ Ionicam; qua de re hæc habet Vitruvius in Procemio libri ſeptimi: *Primùm ædes Epheſiæ Dianæ Ionico genere ab Cteſiphonte Gnoſio & filio ejus Metagene eſt inſtituta; quam poſtea Demetrius, ipſius Dianæ ſervus, & Peonius Epheſius dicuntur perfeciſſe.* Idem quoque Vitruvius *libro* X, *cap.* 6 deſcribit, quàm ingenioſa ratione ſcaphos columnarum Cteſiphon & filius ejus Metagenes ex lapidicinis Epheſum ad Dianæ fanum deportarint. Aliis Scriptoribus perſæpe quoque *Cherſiphron* dicitur hic ipſe Artifex: vide *Salmaſii Plinianas exercitationes, pagg.* 812 *&* 818.

CUMANA PATELLA.

Plinius lib. XXXV, cap. 12, agens de fictilibus vaſis, *Nobilitantur iis*, inquit, *oppida quoque; ut Rhegium & Cumæ.* Martialis lib. XIV, Epigr. 114:

Hanc tibi Cumano rubicundam pulvere teſtam,
Municipem mittit caſta Sibylla ſuam.

CURETES.

Poſtquam Opis Jovem ex Saturno peperit, petit Juno ut ſibi eum concederet; quoniam Saturnus Orcum ſub Tartara dejecerat, & Neptunum ſub undas: quòd ſciret, ſi quis ex eo natus eſſet, ſe regno privaret. Qui cùm Opem rogaret, ut eſſet quod illa peperiſſet, illa lapidem involutum oſtendit; eum Saturnus devoravit. Quod cùm ſenſiſſet, cœpit Jovem quærere per terras. Juno autem Jovem in Cretenſi inſula detulit. Adamantæa, pueri nutrix, eum in cunis in arbore ſuſpendit, ut neque cœlo, neque terra, neque mari inveniretur: & ne pueri vagitus exaudiretur, impuberes convocavit, eisque clypeola ænea & haſtas dedit, juſſitque eos circum arborem euntes crepare, qui Græce Curetes ſunt appellati. Alii Corybantes dicuntur. Hi autem Lares appellantur, Hyginus fabula CXXXIX: vide quoque Ovidium Faſtorum lib. IV, verſ. 195. *In diverſis Nigidius ſcriptis Lares modo tectorum domuumque cuſtodes ait eſſe, modo Curetas illos qui occultaſſe perhibentur Jovis æribus aliquando vagitum, indigetes Samothracios, quos quinque indicant Græci Idæos dactylos nuncupari:* ita Arnobius adverſus Gentes, ſub finem libri tertii. Omnino quoque vide quæ annotavimus in Dactyli Idæi. Multa ac

multum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

multum quandoque diverſa de his tradunt *Diodorus Siculus*, *Pauſanias*, *Strabo*, & complures alii. Quibus inter ſe collatis, vere fateberis Strabonem lib. x dixiſſe: Τοσαύτη ἐν τοῖς λόγοις τούτοις ἐστὶν ποικιλία, τῶν μὲν τοὺς αὐτοὺς τοῖς Κουρῆσι τοὺς Κορύβαντας, καὶ Καβείρους, καὶ Ἰδαίους δακτύλους, καὶ Τελχῖνας ἀποφαινόντων· τῶν δὲ συγγενεῖς ἀλλήλων, καὶ μικράς τινας αὐτῶν πρὸς ἀλλήλοις διαφορὰς διαστελλομένων: *Ingens in hisce narrationibus eſt varietas: his tradentibus eoſdem cum Curetibus eſſe Corybantas, Cabiros, Idæos dactylos, Telchinas; illis vero ſtatuentibus eos inter ſe cognatos eſſe, & exiguo quodam diſcrimine à ſe mutuo diſtinctos.* Creta dicta eſt à Crete indigena, quem ajunt unum Curetarum fuiſſe, à quibus Jupiter abſconditus eſt & nutritus. Hi Gnoſon civitatem in Creta condiderunt, & Cibeli matri templum: vide *Euſebii Chronicon.* Scuta geſtare Curetes primi invenerunt: *Servius ad verſ. 505 noni Æneïdos.* Curetes antrum in Ida monte, quod tutam Saturnum fugientibus præbuerat latebram, nuncuparunt Ἀρκέσιον: vide *Autorem Etymologici in* Ἀρκέσιον. *Saltationem armatam Curetes docuere, pyrrichen Pyrrhus, utramque in Creta,* Plinius lib. VII nat. Hiſt. cap. 56. Vide quoque *Schol. in Odam* II *Pythiorum Pindari, pag.* 211 *edit. Pauli Stephani; Lucretius lib.* II, *verſ.* 629: vide *Meurſii Orcheſtram, in* Πυῤῥίχη. Iſtrus in Cretenſium ſacrificiorum recenſione ait Curetes olim ſolitos immolare pueros Saturno: *Porphyrius lib.* II περὶ ἀποχῆς. Curetes primi æs in Eubœa invenerunt: vide *Stephanum de Urbibus, in* Αἴδηψος; *ſicuti & in* Βίεννος, *& in* Ἴτανός. Vide ſupra in CELMIS. Azan, apud Arcadedes hoc nomen habent Curetes, de monte Azane: vide *Lactantium vel Luctatium ad verſ.* 292 *libri* IV *Thebaïd.* Κόμβη, Κουρήτων μήτηρ, Heſychius. Σωχὸς, ὁ τῶν Κουρήτων πατὴρ, Idem. Κορύβας, Ῥέας ἱεροῦς, Idem. Epimenides fecit Curetum Corybantumque generationem & theogoniam, quinquies millenis verſibus: *Laërtius lib.* I *in Epimenide.* Ubi & aliquanto poſt ex Myroniano *in Similibus* addit, eum à Cretenſibus Curetem appellatum. Inter Curetas fuit & Cynoſura. Aglaoſthenes, qui Naxica conſcripſit, ait Cynoſuram eſſe unam de Jovis nutricibus ex Idæis nymphis: vide *Hyginum lib.* II *Poëtici Aſtronomici, in Arctos minor.* *Largoque ſatos Curetas ab imbri*, Ovidius IV Metamorph. verſ. 281. *Hanc totam* [de Curetibus] *opinionem, quaſi à poëtis fictam, Salluſtius reſpuit: voluitque ingenioſe interpretari, cur Jovis altores dicantur Curetes fuiſſe: & ſic ait: Quia principes intelligendi divina fuerunt, vetuſtatem ut cætera in majus componentem, altores Jovis celebraviſſe. Quantum erraverit homo eruditus, jam res ipſa declarat. Si enim,* &c. vide Lactantium libro primo de falſa Religione, cap. 21.

CURIO.

C. Curio funebri patris munere, ſuperare volens nobile illud theatrum, quod M. Scaurus in Ædilitate ſua fecerat, duo miri atque inſani operis theatra exſtruxit è ligno; de quibus hæc habet Plinius lib. XXXVI, cap. 15: *M. Scauri neſcio an Ædilitas maxime proſtraverit mores civiles, majuſque ſit Syllæ malum tanta privigni potentia, quàm proſcriptio tot millium. Hic fecit in Ædilitate ſua opus maximum omnium quæ unquam fuere humana manu facta, non temporaria mora, verum etiam æternitatis deſtinatione. Theatrum hoc fuit. Scena ei triplex in altitudinem,* CCCLX *columnarum, in ea civitate quæ ſex Hymettias non tulerat ſine probro civis ampliſſimi. Ima pars ſcenæ, è marmore fuit; media, è vitro; inaudito etiam poſtea genere luxuriæ; ſummæ tabulis inauratis columnæ, ut diximus, imæ duodequadragenûm pedum. Signa ærea inter columnas, ut indicavimus, fuerunt tria millia numero. Cavea ipſa cepit hominum* LXXX *millia, cùm Pompeji amphitheatri, toties multiplicata Urbe tantoque majore populo, ſufficiat large* LX *mill. Sed & reliquus apparatus tantus Attalica veſte, tabulis pictis, cæteroque choragio fuit, ut in Tuſculanam villam reportatis quæ ſuperfuerant quotidiani uſus deliciis, incenſa villa ab iratis ſervis concremaretur ad H-S millies. Aufert animum & à deſtinato itinere digredi cogit contemplatio tam prodigæ mentis, aliamque connecti majorem inſaniam è ligno. C. Curio, qui bello civili in Cæſarianis partibus obiit, funebri patris munere, cum opibus apparatuque non poſſet ſuperare Scaurum: unde enim illi vitricus Sylla & Metella mater proſcriptionum ſectrix? unde M. Scaurus pater, toties princeps civitatis & Marianis ſodalitiis rapinarum provincialium ſinus? cùm jam ne ipſe quidem Scaurus comparari ſibi poſſet, quando hoc certe incendii illius præmium habuit, convectis ex orbe terrarum rebus, ut nemo poſtea par eſſet inſaniæ illi. Ingenio ergo utendum fuit. Operæ pretium eſt ſcire quid invenerit, & gaudere moribus noſtris, ac noſtro modo nos vocare majores. Theatra duo juxta fecit ampliſſima è ligno, cardinum ſingulorum verſatili ſuſpenſa libramento: in quibus utriſque antemeridiano ludorum ſpectaculo edito inter ſeſe averſis, ne invicem obſtreperent ſcenæ, & repente circumactis ut contra ſtarent, poſtremo jam die, deſcendentibus tabulis & cornibus inter ſe coëuntibus, faciebat amphitheatrum & gladiatorum ſpectacula edebat, ipſum magis auctoratum populum Romanum circumferens. Quid enim miretur quiſque in hoc primum?*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

inventorem, an inventum? artificem, an autorem? auſum aliquem hoc excogitare, an ſuſcipere? parere, an jubere? Super omnia erit populi furor, ſedere auſi tam infida inſtabilique ſede. En hic eſt ille terrarum victor & totius domitor Orbis, qui gentes & regna diribet, jura externis mittit, Deorum quædam immortalium generi humano portio, in machina pendens & ad periculum ſuum plaudens. Quæ vilitas animarum iſta! aut quæ querela de Cannis! quantum mali potuit accidere! Hauriri urbes terræ hiatibus, publicus mortalium dolor eſt. Ecce populus Romanus univerſus, velut duobus navigiis impoſitus, binis cardinibus ſuſtinetur, & ſeipſum depugnantem ſpectat, periturus momento aliquo luxatis machinis. Et per hoc quæritur Tribunitiis concionibus gratia, ut penſiles tribus faceret. Qualis hic in Roſtris? Quid non auſurus apud eos, quibus hoc perſuaſerit? Vera namque confitentibus, populus Romanus funebri munere ad tumulum patris ejus depugnavit univerſus. Variavit hanc ſuam magnificentiam feſſis turbatisque cardinibus, & amphitheatri forma cuſtodita, noviſſimo die duabus per medium ſcenis athletas edidit, raptisque è contrario repente pulpitis, eodem die victores è gladiatoribus ſuis produxit. Nec fuit rex Curio aut gentium Imperator, non opibus inſignis, ut qui nihil in cenſu habuerit, præter diſcordiam principum.

CYCLOPES.

Turres, ut Ariſtoteles, invenere Cyclopes, Plinius lib. VII, cap. 56. Antiqui opera quævis mole vel arte ſuſcipienda tribuebant Cyclopibus. Virgilius Æneid. VI, 630:

- - - Cyclopum educta Caminis
Mœnia conſpicio, atque adverſo fornice portas.

Ubi Servius: *Cyclopum educta Caminis, hoc eſt, magna: ita enim cujuſlibet rei magnitudinem ſignificabant; adeo ut Statius Argivorum muros ab iis dicat eſſe perfectos.* Reſpicit Servius locum Statii Thebaïd. libro I, verſ. 251, ubi *arces Cyclopum* pro urbe Argiva ponit Statius. *Cyclopum autem*, ut ibidem annotat Lactantius, *aut quas Cyclopes fecerunt, aut magni ac miri operis: nam quicquid magnitudine ſua nobile eſt, Cyclopum manu dicitur fabricatum.* Vide quoque brevia ſcholia in Iliad. B, verſ. 559; quemadmodum & Euſtathium ad eundem Poëtæ locum, pag. 286 edit. Romanæ. Ἐκ τῶν Κυκλώπων, inquit Nazianzenus Orat. III, τὸ χαλκεύειν, *Cyclopes primi ærariæ fabricæ fuerunt auctores.* Plinius lib. VII nat. Hiſt. cap. 56: *Ærariam fabricam, alii Chalybas, alii Cyclopas inveniſſe tradunt.* Κυκλώπων, χαλκέων, Heſychius. Vide quoque Eundem in Κυκλώπων ἕδος; & in Τιρύνθιον πλίνθευμα. Triſulcum telum, i. e. fulmen Cyclopes cudebant Jovi in Ætnæo antro: *Virgilius* IV *Georg. verſ.* 170; & *Æneïdos* VIII, 427, ubi non tantùm fulmen ſolito ſævius Jovi, ſed currum Marti, Ægida Palladi, verum etiam arma, jubente Vulcano, faciunt Æneæ. Iidem Cyclopes etiam arcum & ſagittas fabricaverunt Dianæ, apud Callimachum Hymno III, verſ. 86. Ubi & aliquanto ante dicuntur fabricaſſe Neptuno ἱππείην πίστρην, *Equeſtre aquarium.* Argos & Mycenas Cyclopum opera eſſe ajunt, atque eoſdem Prœto Tirynthi muros feciſſe: *Pauſanias lib.* II, *pag.* 113, 42. Meduſæ caput è lapide, Cyclopum opus: *Pauſan. lib.* II, *pag.* 121, 22.

CYDIAS, Pictor.

Plinius lib. XXXV, cap. II, poſteaquam egit de Euphranore, qui floruit Olympiade centeſima quarta, etiam hæc addit: *Eodem tempore fuit & Cydias, cujus tabulam Argonautas H-S* CXLIIII *Hortenſius orator mercatus eſt, eique ædem fecit in Tuſculano ſuo.* Atque hæc illa eſt tabula, quam Dio Caſſius in porticu Neptuni paullo poſt à M. Agrippa dicatam tradit. Τὴν στοὰν τοῦ Ποσειδῶνος ὠνομασμένην καὶ ἐξῳκοδόμησεν ἐπὶ ταῖς ναυκρατίαις, καὶ τῇ τῶν Ἀργοναυτῶν γραφῇ ἐπελάμπρυνε: *Porticum Neptuni dictam propter victorias navales exſtruxit, & Argonautarum pictura decoravit*, Dio Caſſius lib. LIII. Euſtathius ad verſ. 526 Dionyſii τοῦ περιηγητοῦ agens de Cythno, Cycladum una: Ἀφ᾽ ἧς, inquit, ὁ Κύθνιος λέγεται τυρός· ἐξ ἧς καὶ ζωγράφος, ὄνομα ἔχων Κυδίας: *A qua Cythnius dictus caſeus; ex qua etiam pictor nomine Cydias.* Quamvis autem hunc Pictorem arte clariſſimum, à patria recte Cythnium nuncupaſſet antiquitas; minime tamen huic, ſed Timanthi (in hac quoque inſula nato atque in majore apud omnes admiratione habito) *Cythnii pictoris* nomen κατ᾽ ἐξοχὴν tribuendum putavit. Vide quæ mox attingimus in Cythnius Pictor. Ad hunc interim noſtrum Cydiam fortaſſe quoque pertinet illud Theophraſti de Lapidibus: Γίνεται μίλτος καὶ ἐκ τῆς ὤχρας κατακαιομένης· ἀλλὰ χείρων. τὸ δ᾽ εὕρημα Κυδίου. συνεῖδε γὰρ ἐκεῖνος, ὥς φασι, κατακαυθέντος τινὸς πανδοχείου, τὴν ὤχραν ἰδὼν ἡμίκαυστον καὶ πεφοινιγμένην: *Fit etiam rubrica ex ochra combuſta; ſed deterior. Hoc vero inventum eſt Cydiæ. Percepit enim ille, ut ferunt, quadam taberna igne abſumpta, ochram ſemiuſtam videns rubeſcere.* Vero certe ſimillimum eſt Pictorem potius, quàm aliquem hominum vulgo, ad hujus rei novitatem oculos advertiſſe.

CYDON,

CYDON, Statuarius.

Venere & in certamen laudatiſſimi, quamquam diverſis ætatibus geniti, quoniam fecerant Amazonas. Quæ cùm in templo Dianæ Epheſiæ dicarentur, placuit eligi probatiſſimam ipſorum artificum, qui præſentes erant, judicio: cùm apparuit eam eſſe, quam omnes ſecundam à ſua quiſque judicaſſent. Hæc eſt Polycleti, proxima ab ea Phidiæ, tertia Cteſilæ, quarta Cydonis, quinta Phragmonis, Plinius xxxiv, 8.

CYPRIUM ÆS.

Vide librum tertium Picturæ Vett. cap. xi, §. 3; ubi multa de pluribus æris generibus dicimus.

CYRENÆI.

Cyrenæi erant eximii annulorum ſculptores. Vide *Ælianum var. Hiſt. lib. duodecimo, cap.* 30.

CYRIADES, Mechanicus.

Cyriades VC. Comes & mechanicus, qui dudum impenſas operis utriuſque tractavit, in ſocietatem operis admiſſus, Symmachus lib. v, epiſt. 76.

CYRUS, Architectus.

Meminit ejus Cicero *in Miloniana*; quemadmodum & *libro* vii, *epiſt.* 14 *ad famil.* Item *lib.* 11, *epiſt.* 3 *ad Att. Lib.* denique 11, *epiſt.* 2 *ad Qu. fratrem.*

CYRUS ASTYAGIS F.

Cyrus Aſtyagis, antequam totius Aſiæ regno potiretur, fuit λυχνοποιὸς, *lucernarum opifex*, Dio Chryſoſtomus Orat. xv, quæ eſt ſecunda de Servitute.

CYTHERA.

Hæc inſula aliquando quoque dicta πορφυρῦσα, ab inſigni purpura quam ſuppeditabat: vide *Euſtathium ad verſ.* 499 *Dionyſii Periegetæ; & Stephanum de Urbibus, in* Κύθηρα. Hanc inſulam Lacedæmoniis aliquando damnoſiſſimam fore, præviderat Chilo: vide *Laërtium libro* 1, *in Chilone.* Hæc igitur inſula præbebat illas Laconici maris cochleas tingendis lanis idoneas, quarum meminit Luciani Cataplus. Præcipue tamen vide quæ de iis habet Pauſanias *lib.* iii, *pag.* 203, 53.

CYTHNIUS PICTOR.

Cythnius non eſt proprium nomen alicujus Pictoris, ſed Pictorem in Cythno inſula genitum deſignat; Timanthem nimirum; quem Quintilianus *Orat. inſtitut. libro* 11, *cap.* 13, Cithnium cenſet fuiſſe. Κύθνος, inquit Stephanus de Urbibus, νῆσος πρὸς τῇ Δρυοπίδι τῶν Κυκλάδων, ἀπὸ Κύθνου κτίσαντος, ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Ὀφιοῦσα, καὶ Δρυοπίς· ὁ νησιώτης Κύθνιος· καὶ Κύθνιος ὁ τυρὸς, καὶ Κύθνιος ὁ ζωγράφος. Vide quæ paullo ante diximus in Cydias.

CYZICENI STATERES.

Cyziceni ſtateres. Hi celebres fuerunt, ut bene excuſi. Typus eorum erat facies muliebris, in altera vero parte erat leo uſque ad umbilicum effigiatus. Κυζικηνοὶ στατῆρες. διεβεβόηντο οὗτοι ὡς ἐν κεχαραγμένοι· πρόσωπον δὲ ἦν γυναικεῖον ὁ τύπος· ἐπὶ δὲ θατέρου προτομὴ λέοντος, Suidas. Vide quoque Heſychium; nec non Zenobium & Diogenianum, Parœmiographos.

D.

DACTYLI IDÆI.

F*Errum Heſiodus in Creta monſtraſſe putat eos, qui vocati ſunt Dactyli Idæi*, Plinius lib. vii, cap. 56. Vide quæ ſupra attigimus in Celmis, & in Curetes. Vide quoque Salmaſii Plinianas exerc. pag. 63. Τοὺς Ἰδαίους δακτύλους λέγουσι σίδηρον ἐργάσασθαι πρώτους, μαθόντας τὴν ἐργασίαν παρὰ τῆς θεῶν μητρός: *Idæos dactylos fama eſt primos cudiſſe ferrum, artem à Deorum matre edoctos*, Diod. Siculus lib. xvii, pag. 491. Idæi Dactyli, qui & ferrum repererunt, vixerunt ſub quinto Athenienſium rege Pandione: *Euſebius in Chronicis.* Ab inundatione Deucalionis ad Idæ incendium & ferri inventionem & Idæos Dactylos anni ſeptuaginta tres enumerantur: *Clemens Alexandr. Stromat.* 1. Diomedes lib. iii de Arte Grammatica, cap. de Pedibus: *Dactylus à tractu digitorum dictus, quem ad exprimendam organi modulationem faberrime affectabant; vel ab Idæis dactylis, quos Curetas ſive Corybantas poëtæ appellant. Hi namque in inſula Creta Jovem cuſtodiendo, ne vagitu ſe parvulus proderet, luſus excogitato genere, clypeolis æneis inter ſe concurrentes, tinnitu æris illiſi, rhythmica etiam pedis dactyli compoſitione celavere vocem infantis. Sed nativitatis eorum cauſam, vetuſta fa-*

 buloſitas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

buloſitas docet hanc fuiſſe. Ajunt Opem in Idam montem inſulæ Cretæ fugiendo delatam, manus ſuas impoſuiſſe memorato monti, & ſic infantem ipſum edidiſſe, & ex manuum impreſſione emerſiſſe Curetas ſive Corybantas; quos à montis nomine, & à qualitate facti, Idæos dactylos appellant. Hos quidam tres putant, qui Lares eſſe creduntur; Damnameneus, Acmon, Celmon. Dicti ἀπὸ τῶν κόρων, *id eſt, à formoſis oculis, qui* κόραι *vocantur, id eſt, pupulæ: vel à cono galeæ.* Multa quoque de Idæis dactylis habet Diodorus Siculus lib. v, pag. 333; Strabo lib. x, pag. 473; Schol. ad verſ. 1129 libri I Argonaut. Apollonii; aliique innumeri.

DACTYLIDES, Statuarius.

Plinius lib. xxxvi, cap. 5: *In hortis Servilianis reperio laudatos, Calamidis Apollinem illius cælatoris, Dactylidis Pythias, Amphiſtrati Calliſthenem hiſtoriarum ſcriptorem.*

DÆDALUS.

Dædaleæ Artis longe lateque diffuſas laudes inveſtigare paratum, ab inſtituto conſilio propemodum dejeciſſet illud Strabonis lib. viii, pag. 341: Πολλὰ καὶ μὴ ὄντα λέγουσιν οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, συντεθραμμένοι τῷ ψεύδει διὰ τῆς μυθογραφίας. διὰ δὲ τοῦτο καὶ οὐχ ὁμολογοῦσι πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν αὐτῶν: *Multa etiam quæ non ſunt commemorant vetuſti ſcriptores, innutriti mendaciis per quotidianam fabuloſæ ſcriptionis conſuetudinem: atque adeo ob hanc ipſam quoque cauſam perſæpe de iiſdem rebus non conſentiunt inter ſe.* Agnoſcebam quidem verum eſſe hoc graviſſimi Scriptoris judicium, nihilo tamen ſecius propoſitum peregi; *Quia non nova dicuntur*, ut Valerii Maximi verbis utar lib. I, cap. viii, Ex. 7, *ſed tradita repetuntur. Fidem auctores vendicent: noſtrum ſit inclytis literarum monumentis conſecrata, perinde ac vana, non refugere.* Mihi quoque ad communem vitæ uſum ſemper viſum fuit commendatiſſimum illud Sulmonenſis Poëtæ Faſtorum lib. quarto, verſ. 201:

- - - Pro magno teſte Vetuſtas
Creditur: acceptam parce movere fidem.

In hac igitur qualicunque indagatione fabularum (ut quibus aliquid plerumque veri ſubeſſe conſtat) inſiſtemus verbis Diodori Siculi, Hiſtorici diligentis ac minime vani; & ex ejus libro quarto, ubi totam fere Dædali vitam continuata narratione percenſet, quantum ſatis eſt adſcribemus atque illuſtrabimus.

Δαίδαλος ἦν τὸ μὲν γένος Ἀθηναῖος, εἷς | (a) *Dædalus genere* (b) *Athenienſis*, ex

τῶν

(a) *Dædalus.*] De nomine Dædali vide Gerardi Joh. Voſſii Etymologicum in *Dædalum.* Ubi quoque monet veteres Græcos quævis *lignea ſimulacra* generatim Δαίδαλα nuncupaſſe. Locus Pauſaniæ (quem ibidem allegavit Voſſius) eſt *lib. nono, pag. 546 edit. Hanovienſis, à Sylburgio recognitæ.*

(b) *Genere Athenienſis.*] Ita paſſim Scriptoribus antiquis *Dædalus Athenienſis*, vel *Atticus* nuncupatur, quò melius diſtinguatur à *Dædalo Sicyonio*, cujus frequenter meminit Pauſanias; & altero *Bithyno Dædalo*, de quo nos quoque ſuo loco nonnihil dicemus. Illud vero nequaquam hoc in loco prætereundum, quòd hunc Athenienſem Dædalum in omnibus atticiſſantem faciat Flavius Philoſtratus *lib. primo Iconum, in Paſiphaës imagine:* ubi Dædali officinam circumſtant undique ſtatuæ complures; quarum aliæ exactam habent formam, incedentes jam; aliæ vero, inceſſum veluti ſpondentes. Cui rei Statuaria, quæ ante Dædalum fuit, nondum adhibuerat mentem. Αὐτὸς δὲ ὁ Δαίδαλος, ἀττικίζει μὲν καὶ τὸ εἶδος, ὑπέρσοφόν τι καὶ ἔννουν βλέπων· ἀττικίζει δὲ καὶ αὐτὸ τὸ σχῆμα, φαιὸν γὰρ τρίβωνα τοῦτον ἀμπέχεται· προσγεγραμμένης αὐτῷ καὶ ἀνυποδησίας, ᾗ μάλιστα δὴ οἱ Ἀττικοὶ κοσμοῦνται: *Ipſe vero Dædalus atticiſſat quidem & ſpecie, prudentiam quandam ſapientiamque vultu præ ſe ferens: atticiſſat quoque ipſo habitu, fuſcam hanc veſtem indutus: pedum inſuper nuditate ei adſcripta, qua ornari ſe putant Athenienſes.* Quòd vero aliqui Cretenſem vocarint, eò videri poteſt factum, quoniam plurimum in Creta verſatus plura quoque apud Cretenſes Artis ſuæ reliquerit monumenta. Auſonius Idyllio xii:

Præpetibus pennis ſuper aëra vectus homo Cres.

Eidem quoque Auſonio dicitur *Gortynius aliger*, in Moſella, verſu 301. Cretenſem quoque facit Dædalum Euſtathius ad verſ. 592 Iliados Σ. Solinus cap. xi: *Poſt Siculum Neptuni filium in hanc inſulam plurimi Corinthiorum, Argivorum, Ilienſium, Dorienſium, Cretenſium confluxerunt; inter quos & Dædalus, fabricæ artis magiſter.* Maxime tamen huc facit illud Pauſaniæ lib. viii, pag. 540, 49: Ἡ δίαιτα ἡ ἐν Κνωσσῷ Δαιδάλῳ παρὰ Μίνω συμβᾶσα ἐπὶ μακρότερον, δόξαν τοῖς Κρησὶ καὶ ἐπὶ ξοάνων ποιήσει παρεσκεύασε: *Dædali longior Gnoſſi apud Minoëm commoratio, Cretenſes in ſignorum etiam opificio nobilitavit.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

τῶν Ἐρεχθειδῶν ὀνομαζόμενος· ἦν γὰρ υἱὸς Μητίωνος τοῦ Εὐπαλάμου τοῦ Ἐρεχθέως, φύσει δὲ πολὺ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ὑπερβαίνων, ἐζήλωσε τά τε περὶ τὴν τεκτονικὴν τέχνην, καὶ τὴν τῶν ἀγαλμάτων κατασκευὴν καὶ λιθουργίαν. εὑρετὴς δὲ γενόμενος πολλῶν τῶν συνεργούντων εἰς τὴν τέχνην, κατεσκεύασεν ἔργα θαυμαζόμενα κατὰ πολλοὺς τόπους τῆς οἰκουμένης. κατὰ δὲ τὴν τῶν ἀγαλμάτων κατα-

ex Erechthidarum (c) *familia, filius erat* (d) *Metionis Eupalami filii ex Erechtheo geniti. Ingenio* (e) *vero alios omnes præcellens, ſumma* (f) *cum contentione animum adjecit ad ea quæ ſpectant artem fabrilem, ſtatuariam, & ſculpturam. Inventis* (g) *vero plurimis quæ artibus hisce poterant inſervire, admiranda quædam opera conſtruxit in pluribus locis terræ habitabilis. In* (h) *ſtatuarum vero fabrica tantum ſuperavit*

(c) *Ex familia Erechthidarum.*] Apud Plutarchum certe in Theſeo ipſe Theſeus reſpondet Deucalioni, filio Minoïs, poſcenti Dædalum ad ſupplicium, Dædalum eſſe conſobrinum ſuum ac genere proximum, ut qui matrem habeat Meropen, filiam Erechthei. Ἀπεκρίνατο πρᾴως ὁ Θησεὺς, παραιτούμενος ἀνεψιὸν ὄντα Δαίδαλον, κἀκείνῳ κατὰ γένος προσήκοντα, μητρὸς ὄντα Μερόπης τῆς Ἐρεχθέως, &c.

(d) *Filius erat Metionis Eupalami filii ex Erechtheo geniti.*] Platoni quoque in Ione Dædalus dicitur *Metionis filius.* Pauſanias libro VII, pag. 403, 41, teſtatur eum Athenis ortum traxiſſe ex regia ſtirpe eorum qui Metionidæ dicebantur. *Dædalus Euphemi filius* dicitur Hygino fab. XXXIX: pro quo tamen apud eundem fab. CCLXXIV rectius ſcribitur *Dædalus Eupalami filius. Eupalami* quoque filius dicitur Suidæ in Πέρδικος ἱερόν. *Dædalum Eupalami filium arte fabrili nobilem*, dixit Servius ad verſ. 14 ſexti Æneïd. Πρότερον ἢ Δαίδαλος ὁ Παλαμάονος ἐγένετο Ἀθήνησι: *Prius quàm Dædalus Palamaonis filius naſceretur Athenis*, Pauſanias lib. IX, pag. 546, 48. Socrates apud Platonem *in Alcibiade* I refert Dædali genus, ad Vulcanum filium Jovis; ſuum vero, ad Dædalum. *Dædalus Atticus Eupalami & Alcippes filius*, Tzetzes Chiliad. primæ hiſt. 19. *Dædalus Eupalami & Metiaduſæ filius*, Idem Tzetzes XI Chiliadis hiſtoria 379.

(e) *Ingenio alios omnes præcellens.*] Ovidius Metamorph. VIII, 159:

Dædalus ingenio fabræ celeberrimus artis.

(f) *Summa cum contentione adjecit animum ad ea quæ ſpectant artem fabrilem, ſtatuariam, & ſculpturam.*] Quandoquidem ex proxime adducto verſu Ovidiano conſtat Dædalum peculiari quadam ingenii propenſione potiſſimum adjeciſſe animum ad operas fabriles, quas eum non invita (quod ajunt) Minerva tractaſſe confitentur omnes; facile quoque judicium eſt, cur Hyginus fabula XXXIX iis quæ de Dædalo refert, etiam addiderit, *Fabricam à Minerva dicitur accepiſſe.* Unde & in Solini verbis, paullo ante citatis, dicitur *fabricæ artis magiſter.* Heſychius: Ἴκαρος, υἱὸς Δαιδάλου. οὗτος φησίν τε ἰχνάσαι τὴν τεκτονικὴν, ἐποίησε δὲ τῷ υἱῷ αὐτοῦ πτερὰ ξύλινα, καὶ ἐκόλλησεν αὐτὰ κηρῷ: *Icarius, filius Dædali. Hic, ut ajunt, inveſtigavit artem fabrilem, fecitque filio ſuo alas ligneas, conglutinavitque eas cera*, &c.

(g) *Inventis vero plurimis quæ artibus hisce poterant inſervire.*] De inventis Dædali & propinquorum ejus hæc habet Plinius nat. Hiſtoriæ lib. VII, cap. 56: *Fabricam materiarum Dædalus invenit, & in ea ſerram, aſciam, perpendiculum, terebram, glutinum, ichthyocollam.* Et mox: *Gyges Lydius picturam invenit in Ægypto: in Græcia vero Euchir, Dædali cognatus.* Denique: *Vela, invenit Icarus; malum & antennam, Dædalus.* Varro in Scauro: *Glutinum ferunt Dædalum inveniſſe.* Citat hunc locum Flavius Soſipater Chariſius, *edit. Putſchianæ col.* 106. Hyginus fab. CCLXXIV: *Perdix, Dædali ſororis filius, & circinum & ſerram ex piſcis ſpina reperit. Dædalus, Eupalami filius, Deorum ſimulacra primus fecit.* Quod quomodo ſit accipiendum, proxime ſequentia docebunt.

(h) *In ſtatuarum vero fabrica tantum ſuperavit reliquos mortales, ut poſteritas multa ei fabuloſe affinxerit.*] In Chronicis Euſebii referuntur ad annum DCCXXXVII ea quæ de Dædalo feruntur fabulæ, qui viſus eſt ſimulacra feciſſe moventia. Primus enim omnium pedes ſtatuarum à ſe invicem ſeparavit, aliis conjunctim eos fabricantibus, ut Palæphatus memorat. Nec non quomodo cum filio Icaro Minoëm navi fugerit, & propter ininveſtigabilem fugam avolaſſe pennis exiſtimatus ſit. Ad quæ Euſebii verba multis docet Joſ. Scaliger antiquiſſimorum Græcorum ſimulacra τοῖς ποσὶ συμβεβηκότα fuiſſe: omnium vero primum διαβεβηκότα feciſſe Dædalum. Δαιδάλου ποιήματα· ἐπὶ τῶν ἀκριβούντων τὰς τέχνας. ἐπειδὴ οἱ παλαιοὶ δημιουργοὶ συμμεμυκότας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐποίουν. ὁ δὲ Δαίδαλος ἀνεπέτασεν αὐτοῖς, καὶ τοὺς πόδας διέστησε: *Dædali opera: de iis, qui artes accurate exercent. Quandoquidem antiqui opifices ſigna ſua faciebant clauſis oculis: Dædalus vero aperuit eos,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

καταϲκευὴν τοσούτῳ τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων διήνεγκεν, ὥς τε τοῖς μεταγενεστέροις μυθολογῆσαι περὶ αὐτοῦ, διότι τὰ καταϲκευαζόμενα τῶν ἀγαλμάτων ὁμοιότατα τοῖς ἐμψύχοις ὑπάρχειν. βλέπειν τε γὰρ αὐτὰ καὶ περιπατεῖν, καὶ καθόλου τηρεῖν τὴν τοῦ ὅλου σώματος διάθεσιν. ὥς τε δοκεῖν εἶναι τὸ καταϲκευασθὲν, ἔμψυχον ζῶον. πρῶτος δὲ ὀμματώσας, καὶ διαβεβηκότα τὰ σκέλη ποιήσας, ἔτι δὲ τὰς χεῖρας διατεταμένας ποιῶν, εἰκότως ἐθαυμάζετο παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. οἱ γὰρ πρὸ τούτου τεχνῖται κατεσκεύαζον τὰ ἀγάλματα τοῖς

peravit reliquos mortales, ut poſteritas multa ei fabuloſe affinxerit; haud aliter ac ſi ab eo fabricata quàm ſimillima veris eſſent, neque tantum viderent atque ambularent, ſed omnem in univerſum ſpirantium corporum conſtitutionem ſervarent; adeo ut illud, quod erat fabricatum, videri poſſet ſpirans animal. Qui enim primus oculos dedit ſimulacris, & crura fecit gradientia, manusque protenſas, merito in admiratione habitus eſt apud omnes: quandoquidem priores artifices fabricabant ſigna luminibus clauſis,

eos, & pedes ſejunxit, Suidas. Πρὸ Δαιδάλου τετράγωνος ἦν οὐ μόνον τῶν Ἑρμῶν ἐργασία, ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν λοιπῶν ἀνδριάντων· Δαίδαλος δὲ ἐπειδὴ πρῶτος διήγαγε τὼ πόδε τῶν ἀγαλμάτων ἔμπνοα δημιουργεῖν ἐνομίσθη: *Ante Dædalum non modo Mercurii ſignorum, ſed & reliquarum ſtatuarum forma erat quadrata*, i. e. rudem atque informem aliquam molem referebant: *poſteaquam vero Dædalus ſimulacrorum pedes primus diduxit, ſpirantia fabricare creditus eſt*, Themiſtius Orat. xv. Dædalus Ariadnæ Minoïs filiæ dedit chorum adoleſcentum manibus implicitis cum virginibus tripudiantium: vide Philoſtrati Junioris *Icones, in Pyrrho ſive Myſis.* Gregorio Nazianzeno Oratione xxxiv dicitur, Κνώσιος Δαιδάλου χορὸς ἐναρμόνιος νύμφῃ πονηθεὶς εἰς κάλλους περιουσίαν. Meminit quoque hujus chori Pauſanias *libro octavo, pag.* 482, 27; ac plenius etiamnum *libro nono, pag.* 605, 19, ubi enumerat illa Dædali opera quæ ſuo tempore in diverſiſſimis locis exſtabant. Vide *Meurſii Orcheſtram, in* Ὅρμος. Meminit etiam choreæ hujus à Dædalo elaboratæ atque artificioſe prorſus agitatæ Calliſtratus *in Statuis*, ubi Cupidinem Praxitelis deſcribere conatur. Idem quoque paullo poſt, ubi deſcribit ſignum Dionyſi: Δαιδάλου μὲν ἐξῆν ἰδεῖν τοῦ περὶ Κρήτην ἄπιστα θαύματα, κινούμενα μηχαναῖς τὰ ποιήματα, καὶ πρὸς ἀνθρωπίνην αἴσθησιν ἐκβιαζόμενα τὸν χρυσόν: *In Creta videre licuit admiranda & incredibilia Dædali opera, moventia fabricas occultis machinis, atque ad humanum ſenſum cogentia ipſum aurum.* Plato in Menone: Δαιδάλου ἀγάλματα ἐὰν μὴ δεδεμένα ᾖ, ἀποδιδράσκει καὶ δραπετεύει· ἐὰν δὲ δεδεμένα, παραμένει. Τῶν ἐκείνου ποιημάτων λελυμένον μὲν ἐκτῆσθαι, οὐ πολλῆς τινος ἄξιόν ἐστι τιμῆς, ὥσπερ δραπέτην ἄνθρωπον· οὐ γὰρ παραμένει. δεδεμένον δὲ, πολλοῦ ἄξιον. πάνυ γὰρ καλὰ τὰ ἔργα ἐστί: *Dædali ſtatuæ, niſi fuerint ligatæ, aufugiunt & fugitivorum ſervulorum inſtar conjiciunt ſe in fugam: ſi vero ſunt ligatæ, remanent. Ex ejus operibus, ſolutum quidem exiguo pretio acquiras, ut fugitivum hominem; non enim remanet: ligatum vero, pluris vænit. Multum enim præclara ſunt opera.* Dædali quoque ſimulacra ultro ſe contuliſſe eò quò debebant, teſtatur Ariſtoteles Polit. libro primo, cap. 4. Δαιδάλεια, Ἀριστοφάνης τὸν ἀπὸ Δαιδάλου καταϲκευασθέντα ἀνδριάντα ὡς διὰ τὸ ἀποδιδράσκειν δεδεμένον, Heſychius. Meminere quoque ſtatuæ Dædaleæ fugientis Lucianus *in Philopſeude*; Dio Chryſoſtomus *Oratione* XXXVII. Hæc atque alia hiſce quàm ſimillima opera, dicebantur Scriptoribus Græcis, τὰ τοῦ θαυματοποιοῦ Δαιδάλου τεχνάσματα, σοφίσματα, &c. non tam quòd ſpectatoribus quadam vivæ Artis efficacia ſpirare ac loco moveri viderentur (hoc enim Phidiacis Praxitelicisque ſignis magis competere nemo non fatetur) quàm quòd per occultas machinas agitabantur, ut vult Calliſtratus; vel etiam viſa ſint, argento vivo intus infuſo, inde motum accepiſſe. Philippus ſane magiſter Comœdiarum teſtatur apud Ariſtotelem libro 1 de Anima, cap. 4: Τὸν Δαίδαλον κινουμένην ποιῆσαι τὴν ξυλίνην Ἀφροδίτην, ἐγχέαντα ἄργυρον χυτόν: *Dædalum feciſſe ligneam Venerem, argento vivo in eam infuſo, ſe moventem.* Niſi enim tale quid eam veluti animaſſet, monſtro ſimile videri potuiſſet, ullam leviſſimi motus ſpeciem in rudi rigidaque Dædali fabrica deprehendere. Δαίδαλος ὁπόσα εἰργάσατο, ἀτοπώτερα μέν ἐστιν ἐς τὴν ὄψιν, ἐπιπρέπει δὲ ὅμως τι καὶ ἔνθεον τούτοις: *Dædalus quæcunque fecit, etſi deformia ſint adſpectu, ea tamen divinum quid condecorat*, Pauſanias lib. 11, pag. 92, 48. Τὸν Δαίδαλον φασὶν οἱ ἀνδριαντοποιοὶ νῦν, εἰ γενόμενος τοιαῦτ' ἐργάζοιτο οἷα ἦν ἀφ' ὧν τοὔνομ' ἔσχε, καταγέλαστον ἂν εἶναι: *Dædalum affirmant Statuarii nunc viventes ridiculum fore, ſi hodie fabricaret opera iis ſimilia quæ olim præclaram ei famam pepererunt*, Plato in Hippia majore. Οὐδεὶς τὸν Δαίδαλον οὐδὲ τοὺς ἄνω θαυμάζει παρὰ τὸν Φειδίαν· ἀλλὰ τοὐναντίον ἐκ μικρῶν καὶ φαύλων τὸ κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ μεῖζον καὶ τελειότερον αἱ τέχναι κατέστησαν: *Nemo vel Dædalum vel ſuperiores plus quàm Phidiam admiratur, ſed contra ex parvis & vilibus initiis majores perfectioresque factæ ſunt artes*, Ariſtides Orat. Platonica 1, quæ eſt pro Rhetorica. Dædalus & Theodorus Mileſius Statuariam & Plaſticen adinvenerunt: *Athenagoras in Legatione pro Chriſtianis.* Locum integrum deſcripſimus in CRATO, PICTOR.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

τοῖς μὲν ὄμμασι μεμυκότα, τὰς δὲ χεῖρας ἔχοντα καθειμένας, καὶ ταῖς πλευραῖς κεκολλημένας. ὁ δ᾽ οὖν Δαίδαλος κατὰ τὴν φιλοτεχνίαν θαυμαζόμενος, ἔφυγεν ἐκ τῆς πατρίδος, καταδικασθεὶς ἐπὶ φόνῳ διὰ τοιαύτας αἰτίας. τῆς ἀδελφῆς τοῦ Δαιδάλου γενόμενος υἱὸς Τάλως ἐπαιδεύετο παρὰ Δαιδάλῳ, παῖς ὢν τὴν ἡλικίαν· εὐφυέστερος δ᾽ ὢν τοῦ διδασκάλου, τόν τε κεραμευτικὸν τροχὸν εὗρε, καὶ σιαγόνι περιτυχὼν ὄφεως καὶ ταύτῃ ξυλίφιον μικρὸν διαπρίσας, ἐμιμήσατο τὴν τραχύτητα τῶν ὀδόντων. διόπερ κατασκευασάμενος ἐκ σιδήρου πρίονα, καὶ διὰ τούτου πρίζων τὴν ἐν τοῖς ἔργοις ξυλίνην ὕλην, ἔδοξεν εὔχρηστον εὑρηκέναι μέγα πρὸς τὴν τεκτονικὴν τέχνην. ὁμοίως δὲ καὶ τὸν τορ-

ſis, manibus demiſſis ac lateribus veluti agglutinatis. Etſi vero Dædalus ob artis præſtantiam in ſumma haberetur æſtimatione, patria tamen (i) *profugere coactus eſt, homicidii hac de cauſa damnatus. Talus* (k) *ſororis Dædali filius, puer adhuc ætate, inſtituebatur apud Dædalum. Is præceptore ſuo ingenioſior, invenit rotam figulinam; nactusque mandibulam ſerpentis, ea minutum aliquod lignum diſſecuit, atque inde imitandam ſibi ſumpſit dentium aſperitatem. Quare conficiens è ferro ſerram, eaque materiam ligneam inter laborandum diſſecans, viſus eſt magnum ad artem fabrilem inveniſſe adjumentum. Similiter vero & tornum atque alia quædam fabricationi accommoda-*

ta

(i) *Patria fugere coactus eſt, homicidii hac de cauſa damnatus.*] *Menecrates Dædalum, occiſo fratre patruele, Cretam petiſſe dicit. Icarum filium ejus ab Atticis pulſum, dum patrem petit, in mari periiſſe. Quidam hunc Dædalum Eupalami filium, arte fabrili nobilem, occiſo Perdice ſororis ſuæ filio, quem ſolum habere metuebat æmulum artis ſuæ (nam ab illo & uſum ferræ de oſſe interiore piſcis, & circinum propter nomen ſuum; nam aliquibus Circinus putatus eſt appellatus, vel ut quidam organum inventum tradunt) fugientem invidiam ad Minoëm delatum Cretam, Paſiphaës uxoris ejus nefandi ſtupri dolum fabricaſſe*, Servius ad verſ. 14 ſexti Æneidos. *Dædalus Eupalemi filius, qui fabricam à Minerva dicitur accepiſſe, Perdicem ſororis ſuæ filium propter artificii invidiam, quod primum ſerram invenerat, ſummo tecto dejecit: ob id ſcelus in exilium ab Athenis Cretam ad regem Minoëm abiit*, Hyginus fabula XXXIX.

(k) *Talus ſororis Dædali filius, puer adhuc ætate, inſtituebatur apud Dædalum. Is præceptore fuit ingenioſior.*] Seneca epiſt. XC: *Talus ſerram commentus eſt.* Suidæ dicitur Κάλως, cujus verba mox adſcribemus. *Perdicem* vocat Hyginus fab. XXXIX: locum integrum paullo ante adduximus. *Perdix ſororis Dædali filius, dicitur inveniſſe circinum & ſerram*, Servius ad verſ. 143 primi Georgicôn. Ovid. VIII Metamorph. verſ. 241, ubi agit de Dædalo:

Namque huic tradiderat, fatorum ignara, docendam
Progeniem germana ſuam, natalibus actis
Bis puerum ſenis, animi ad præcepta capacis.
Ille etiam medio ſpinas in piſce notatas
Traxit in exemplum, ferroque incidit acuto
Perpetuos dentes, & ſerræ repperit uſum.
Primus & ex uno duo ferrea brachia nodo
Junxit, ut æquali ſpatio diſtantibus illis,
Altera pars ſtaret, pars altera duceret orbem.
Dædalus invidit, ſacraque ex arce Minervæ
Præcipitem miſit, lapſum mentitus: at illum,
Quæ favet ingeniis, excepit Pallas, avemque
Reddidit, & medio velavit in aëre pennis.
Sed vigor ingenii quondam velocis, in alas
Inque pedes abiit: nomen, quod & ante, remanſit.

Πέρδικος ἱερὸν παρὰ τῇ ἀκροπόλει. Εὐπαλάμῳ γὰρ ἐγένοντο παῖδες, Δαίδαλος καὶ Πέρδιξ, ἧς υἱὸς Κάλως. ᾧ φθονήσας ὁ Δαίδαλος τῆς τέχνης, ἔρριψεν αὐτὸν κατὰ τῆς ἀκροπόλεως· ἐφ᾽ ᾧ Πέρδιξ ἑαυτὴν ἀνήρτησεν, Ἀθηναῖοι δὲ αὐτὴν ἐτίμησαν. Σοφοκλῆς δὲ ἐν Κωμικοῖς τὸν ὑπὸ Δαιδάλου ἀναιρεθέντα, Πέρδικα εἶναι τοὔνομα: *Perdicis ſacellum prope arcem. Eupalamo enim liberi fuerunt Dædalus & Perdix, cujus filius Calos. Cui Dædalus propter artem invidens, dejecit eum de arce: quo facto Perdix ſemet ipſam ſuſpendit, at Athenienſes eam in honore habuerunt. Sophocles vero in Comicis eum, qui à Dædalo necatus eſt, Perdicem nomine facit*, Suidas: qui tamen videtur ſecutus Pauſaniam; cujus hæc leguntur in Atticis, ſive lib. I, pagina 37: Ἰόντων Ἀθήνησιν ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀπὸ τοῦ θεάτρου, τέθαπται Κάλως. Τοῦτον τὸν Κάλων, ἀδελφῆς παῖδα ὄντα καὶ τῆς τέχνης μαθητήν, φονεύσας Δαίδαλος, ἐς Κρήτην ἔφυγε· χρόνῳ δὲ ὕστερον ἐς Σικελίαν ἐκδιδράσκει παρὰ Κώκαλον. Hunc Talum Tzetzes vocat Attalum: vide ATTALUS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

τόρνον εὑρών, καὶ ἕτερα τινὰ φιλοτεχνήματα, δόξαν ἀπηνέγκατο μεγάλην. ὁ δὲ Δαίδαλος φθονήσας τῷ παιδὶ, καὶ νομίσας αὐτὸν πολὺ τῇ δόξῃ προέξειν τοῦ διδασκάλου, τὸν παῖδα ἐδολοφόνησε. θάπτων δ' αὐτὸν καὶ περικαταληπτὸς γενόμενος, ἐπερωτήθη τίνα θάπτει, καὶ ἔφησεν ὄφιν καταχωννύειν. θαυμάσαι δ' ἄν τις τὸ παράδοξον, ὅτι διὰ τὸ ζῶον ἐξ οὗ τοῦ πρίονος ἐνεθυμήθη τὴν κατασκευήν, διὰ τούτου καὶ τοῦ φόνου τὴν ἐπίγνωσιν συνέβη γενέσθαι. κατηγορηθεὶς δὲ καὶ καταδικασθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν φόνου, τὸ μὲν πρῶτον ἔφυγεν εἴς τινα τῶν κατὰ τὴν Ἀττικὴν δήμων, ἐν ᾧ τοὺς κατοικοῦντας ἀπ' ἐκείνου Δαιδαλίδας προσαγορευθῆναι. μετὰ δὲ ταῦτα διαδρὰς εἰς τὴν Κρήτην, καὶ διὰ τὴν ἐν τῇ τέχνῃ δόξαν θαυμαζόμενος, φίλος ἐγένετο Μίνωος τοῦ βασιλέως. κατὰ δὲ τὸν παραδεδομένον μῦθον Πασιφάης τῆς Μίνωος γυναικὸς ἐρασθείσης τοῦ ταύρου, μηχάνημα ποιήσας ὡμοιωμένον βοῒ, συνήργησε τῇ Πασιφάῃ πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν. μυθολογοῦσι γὰρ πρὸ τούτων τῶν χρόνων Μίνωα κατ' ἐνιαυτὸν συνήθως καθιεροῦν τὸν κάλλιστον τῶν γινομένων ταύρων τῷ Ποσειδῶνι, καὶ θύειν τοῦτον τῷ θεῷ. γενομένου δὲ τότε ταύρου κάλλει διαφέροντος, ἕτερον τῶν ἡττόνων ταύρων θῦσαι. τὸν δὲ Ποσειδῶνα μηνίσαντα τῷ Μίνωϊ, ποιῆσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Πασιφάην ἐρασθῆναι τοῦ ταύρου. διὰ δὲ τῆς τούτου φιλοτεχνίας τὴν Πασιφάην μιγεῖσαν τῷ ταύρῳ, γεννῆσαι τὸν μυθολογούμενον Μινώταυρον. τοῦτον δέ φασι διφυῆ γεγονέναι, καὶ τὰ μὲν ἀνώτερα μέρη τοῦ σώματος ἄχρι τῶν ὤμων ἔχειν ταύρου, τὰ δὲ λοιπὰ ἀνθρώπου. τῷ δὲ τέρατι τούτῳ πρὸς διατροφὴν λέγεται κατασκευάσαι Δαίδαλον λαβύρινθον, τὰς διεξόδους σκολιὰς ἔχοντα καὶ τοῖς ἀπείροις δυσευρέτους, ἐν ᾧ τρεφόμενον τὸν Μινώταυρον τοὺς
ἐξ

ta reperiens, gloriam non exiguam inde reportavit. Dædalus autem puero invidens, reputansque eum gloriæ præceptoris aliquando offecturum, per inſidias necavit puerum. Deprehenſus vero inter ſepeliendum, interrogatusque quidnam humaret? Anguem à ſe terra obrui, reſpondit. Atque hic merito admiretur quis illam caſus inſolentiam, quod unum idemque animal ſerræ inventionem ſuggeſſit, cædisque fecit indicium. In judicium itaque vocatus, atque Areopagitarum judicio cædis damnatus, fuga primum ad quandam Atticæ curiam ſe recepit, cujus tribules etiamnunc ab eo Dædalidæ nuncupantur. Poſt hæc tranſiens in Cretam, atque ob artis famam in magna conſtitutus admiratione, regis quoque (l) *Minois adeptus eſt amicitiam. Paſiphaë* (m) *vero uxore Minöis (juxta traditam olim fabulam) inſaniente amore tauri; conſtruens machinam bovi ſimillimam, locavit operam ſuam Paſiphaæ ad explendam ejus cupiditatem. Fabuloſis nempe narrationibus olim traditum, Minoëm ante illa tempora quotannis ſolitum conſecrare Neptuno taurorum formoſiſſimum, eumque Deo ſacrificare. Quum vero ſupereminens forma taurus tum temporis exiſteret, deteriorem alium oblatum. Neptunus itaque Minoï graviter infenſus, uxorem ejus tauri amore infatuavit: quæ per artificioſam hujus Dædali machinam tauro commixta, peperit celebratum fabulis* (n) *Minotaurum. Hunc vero perhibent duplicis naturæ fuiſſe, atque ſuperiora quidem corporis membra, uſque ad humeros, habuiſſe tauri, reliqua vero hominis. Huic autem monſtro ad hoſpitandum dicitur Dædalus conſtruxiſſe Labyrinthum, obliquos atque inexpertis inventu difficiles meatus habentem; in quo Minotaurum enutritum*

(l) *Adeptus eſt regis Minoïs amicitiam.*] Sic tamen ut Minos eum apud ſe detinuerit invitum. Οὐκ ἀκήκοας, inquit Socrates apud Xenophontem lib. IV Apomnem. ὅτι Δαίδαλος ληφθεὶς ὑπὸ Μίνω, διὰ τὴν σοφίαν ἠναγκάζετο ἐκείνῳ δουλεύειν, καὶ τῆς πατρίδος ἅμα καὶ τῆς ἐλευθερίας ἐστερήθη, καὶ μεταχειρῶν ἀποδιδράσκειν μετὰ τοῦ υἱοῦ, τόν τε παῖδα ἀπώλεσε, καὶ αὐτὸς οὐκ ἠδυνήθη σωθῆναι, ἀλλ' ἀπενεχθεὶς εἰς τοὺς βαρβάρους, πάλιν ἐκεῖ ἐδούλευε: *Non audiviſti quòd Dædalus à Minoë detentus, coactus eſt ei ob ſapientiam ſervire, patria pariter & libertate carens; quodque cum filio aufugere parans, puerum amiſit, neque ipſe potuit ſervari, ſed ad barbaros delatus, iterum ibi ſerviit?* Ita ſane Dædalum juſſu Minoïs labyrinthum facientem introducit Ovidius VIII *Metamorph. verſu* 157. Contra quàm Hyginus, qui *fabula* XL innuit Dædalum in gratiam Paſiphaës non modo conſtruxiſſe ligneam vaccam in qua illa cum amato tauro concumberet, verum etiam inextricabilem domum in qua Minotaurum occultatum concluderet.

(m) *Paſiphaë inſaniente amore tauri.*] Servius ad VIII Æneïdos: *Taurus notarius Minoïs fuit, quem Paſiphaë amavit, cum quo in domo Dædali concubuit; & quia geminos peperit, unum de Minoë, alium de Tauro, enixa eſſe Minotaurum dicitur.* Fuſius aliquanto eadem fere narrat Palæphatus: quem adi.

(n) *Minotaurum perhibent ſuperiora corporis membra uſque ad humeros habuiſſe tauri, reliqua vero hominis.*] *Minotaurum peperit, capite bubulo, parte inferiore humana,* Hyginus fabula XL. Vide quoque fuſius de tota re loquentem Palæphatum. Apollodorus lib. III de Deorum origine: Ἡ Πασιφάη ἐγέννησεν Ἀστέριον τὸν κληθέντα Μινώταυρον· οὗτος εἶχε ταύρου πρόσωπον, τὰ δὲ λοιπὰ ἀνδρός: *Paſiphaë genuit Aſterium, cognomento Minotaurum; qui vultum tauri habuit, cætera viri.*

ἐξ Ἀθηνῶν ἀποστελλομένους ζ΄ κούρους καὶ κόρας ζ΄ κατεσθίειν, περὶ ὧν προειρήκαμεν. τὸν οὖν Δαίδαλον, πυθόμενον τὴν ἀπειλὴν τοῦ Μίνω διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς βοὸς, φασὶ φοβηθέντα τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως, ἐκ τῆς Κρήτης ἐκπλεῦσαι, συνεργούσης τῆς Πασιφάης, καὶ πλοῖον δούσης πρὸς τὸν ἔκπλουν. μετὰ δὲ τούτου τὸν υἱὸν Ἴκαρον φυγόντα κατενεχθῆναι πρός τινα νῆσον πελαγίαν, πρὸς ἣν τὸν Ἴκαρον παραβόλως ἀποβαίνοντα, πεσεῖν εἰς θάλασσαν, καὶ τελευτῆσαι· ἀφ' οὗ καὶ τὸ πέλαγος Ἰκάριον ὀνομασθῆναι, καὶ τὴν νῆσον Ἰκαρίαν κληθῆναι. τὸν δὲ Δαίδαλον ἐκ τῆς νήσου ταύτης ἐκπλεύσαντα, κατενεχθῆναι τῆς Σικελίας πρὸς χώραν ἧς βασιλεύοντα Κώκαλον ἀναλαβεῖν τὸν Δαίδαλον, καὶ διὰ τὴν εὐφυΐαν καὶ δόξαν ποιήσασθαι φίλον ἐπὶ πλεῖον. τινὲς δὲ μυθολογοῦσι, κατὰ τὴν Κρήτην ἔτι Δαιδάλου διατρίβοντος, καὶ ὑπὸ τῆς Πασιφάης κρυπταζομένου, Μίνωα μὲν τὸν βασιλέα, βουλόμενον τιμωρήσασθαι τὸν Δαίδαλον, καὶ μὴ δυνάμενον εὑρεῖν, τά τε πλοῖα πάντα τὰ κατὰ τὴν νῆσον ἐρευνᾶν, καὶ χρημάτων πλῆθος ἐπαγγέλλεσθαι δώσειν τῷ τὸν Δαίδαλον ἀνευρόντι. ἐνταῦθα τὸν Δαίδαλον ἀπογνόντα τὸν διὰ τῶν πλοίων δρασμὸν κατασκευάσαι παραδόξως πτέρυγας πεφιλοτεχνημένας, καὶ διὰ κηροῦ θαυμαστῶς ἠσκημένας. ἐπιθέντα δὲ ταύτας τῷ τε τοῦ υἱοῦ σώματι καὶ τῷ ἑαυτοῦ, παραδόξως ἐκπετασθῆναι, καὶ διαδρᾶσαι τὸ πλησίον τῆς Κρήτης πέλαγος. καὶ τὸν μὲν Ἴκαρον διὰ τὴν νεότητα μετέωρον τὴν πτῆσιν ποιούμενον, πεσεῖν εἰς τὸ πέλαγος, τακέντος διὰ τὸν ἥλιον τοῦ συνέχοντος τὰς πτέρυγας κηροῦ· αὐτὸν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν πετώμενον, καὶ παρ' ἕκαστον τέγγοντα τὰς πτέρυγας, διασωθῆναι παραδόξως εἰς τὴν Σικελίαν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων εἰ καὶ παράδοξός ἐστιν ὁ μῦθος, ὅμως ἐκρίναμεν μὴ παραλιπεῖν αὐτόν. Δαίδαλος δὲ παρὰ τῷ Κωκάλῳ καὶ τοῖς Σικανοῖς διέτριψε πλείω χρόνον, θαυμαζόμενος ἐν τῇ κατὰ τὴν τέχνην ὑπερβολῇ. κατεσκεύασε δ' ἐν τῇ

tritum devoraſſe ferunt Athenis miſſos ſeptem pueros, totidemque puellas. Dædalus igitur certior factus Minoëm atrociter ei ob vaccæ fabricam minitari, metuens Regis iram, exceſſit Creta; opem (o) *ferente Paſiphaë, navemque ad fugam exhibente. Fugæ comes erat Icarus; cum quo ad inſulam quandam, in alto pelago ſitam, defertur. In quam, dum temere exſcenſum parat Icarus, in mare delapſus interiit: à quo & Icarium pelagus & Icaria inſula nomen accepere. Tum relicta Dædalus inſula tranſmiſit in Siciliam, delatusque eſt in illum inſulæ tractum ubi Cocalus regnabat. Is Dædalum benigne ſuſceptum, ingenio & celebritate viri adductus, arcto præter cæteros amore complexus eſt. Alii vero aliter contexunt fabulam. Hærentem adhuc in Creta Dædalum atque à Paſiphaë occultatum, cùm diu ad ſupplicium quæſiviſſet Minos, nec tamen inveniret, omnia navigia per univerſam inſulam perſcrutatus eſt, promiſitque ſe magnas opes daturum ei qui Dædalum inveniret indicaretque. Ibi tum Dædalus, præciſa omni ſpe navalis fugæ, mira prorſus atque artificioſiſſima ratione cera compactas alas ſuo filiique corpori adaptavit, quibus ſubito evolans, vicinum mare Creticum ſuperavit. Quum vero Icarus præ juvenili quadam exultantia ſublimius ferretur, decidit in mare ſubjectum; cera, quæ pennas continebat, Sole liquefacta; at pater ejus, qui demiſſius volabat & alas inter volandum ſubinde humectabat, incolumis pervenit in Siciliam. Hæc* (p) *ego non judicavi prætereunda, ut ut fabula videatur inſolens aliquid in ſe continere. Dædalus porro apud Cocalum & Sicanos plurimum temporis exegit, ob artis excellentiam apud omnes in magna habitus admiratione. Exſtruxit autem & in hac ipſa inſula opera*

(o) *Opem ferente Paſiphaë, navemque ad fugam exhibente.*] Hyginus fabula XL: *Minos Dædalum in cuſtodiam conjecit: at Paſiphaë eum vinculis liberavit. Itaque Dædalus pennas ſibi & Icaro filio ſuo fecit & accommodavit, & inde avolarunt. Icarus altius volans, à Sole cera calefacta, decidit in mare, quod ex eo Icarium pelagus eſt appellatum. Dædalus pervolavit ad regem Cocalum in Siciliam. Alii dicunt quòd Theſeus, cùm Minotaurum occidit, Dædalum Athenas in patriam ſuam reduxit.* Ovidius VIII *Metamorph. verſ.* 183, multis deſcribit novam volandi rationem à Dædalo inventam; quam totam fabellam Palæphatus refert ad velificandi artem. Vide quoque *Tzetzen Chiliade* XII, *hiſt.* 409.

(p) *Hæc ego non judicavi prætereunda, ut ut fabula inſolens aliquid in ſe continere videatur.*] Fortaſſe Diodorus exiſtimavit ſubeſſe huic fabellæ ſimile quid ei, quod ſe in ea videre credidit Lucianus de Aſtrologia: Δαίδαλον τὸν Ἀθηναῖον, ξείνη μὲν ἡ ἱστορίη, δοκέω γέ μιν οὐκ ἔξω ἀστρολογίης, ἀλλὰ οἱ αὐτὸς μάλιστα ἐχρήσατο, καὶ παιδὶ τῷ ἑαυτοῦ κατηγήσατο. Ἴκαρος δὲ νεότητι καὶ ἀτασθαλίῃ χρεόμενος καὶ οὐκ ἐπιεικέα διζήμενος, ἀλλ' ἐς πόλον ἀερθεὶς τῷ νῷ, ἐξέπεσε τῆς ἀληθείας καὶ παντὸς ἐπεσφάλη τοῦ λόγου, καὶ ἐς πέλαγος κατηνέχθη, ἀβύσσων πρηγμάτων. Τὸν Ἕλληνες ἄλλως μυθολογέουσι, καὶ κόλπον ἐπ' αὐτοῦ ἐν τῇ δὲ τῇ θαλάσσῃ Ἰκάριον εἰκῆ καλέουσι. Τάχα δὲ καὶ ἡ Πασιφάη παρὰ Δαιδάλου ἀκούσασα ταύρου τε πέρι, τοῦ ἐν τοῖς ἄστροισι φαινομένου, καὶ αὐτῆς ἀστρολογίης, εἰς ἔρωτα τοῦ λόγου ἀπίκετο. Ὅθεν νομίζουσιν ὅτι Δαίδαλός μιν τῷ ταύρῳ ἐνύμφευσεν: *Dædalum Athenienſem, licet nova ſit narratio, non arbitror alienum fuiſſe ab Aſtrologia, ſed & ipſe ea maxime uſus eſt, eamque docuit filium. At*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

τῇ νήσῳ ταύτῃ τινὰ τῶν ἔργων ἃ μέχρι τοῦ νῦν διαμένει. πλησίον μὲν γὰρ τῆς Μεγαρίδος φιλοτέχνως ἐποίησε τὴν ὀνομαζομένην Κολυμβήθραν, ἐξ ἧς μέγας ποταμὸς εἰς τὴν πλησίον θάλατταν ἐξερεύγεται καλούμενος Ἀλαβών. κατὰ δὲ τὴν νῦν Ἀκραγαντίνην ἐν τῷ Καμικῷ καλουμένην, πόλιν ἐπὶ πέτρας οὖσαν πασῶν ὀχυρωτάτην κατεσκεύασε, καὶ παντελῶς ἐκ βίας ἀνάλωτον, στενὴν γὰρ καὶ σκολιὰν τὴν ἀνάβασιν αὐτῆς φιλοτεχνήσας, ἐποίησε δύνασθαι διὰ γ΄ ἢ δ΄ ἀνθρώπων φυλάττεσθαι. διόπερ ὁ Κώκαλος ἐν ταύτῃ ποιήσας τὰ βασίλεια, καὶ τὰ χρήματα καταθέμενος, ἀνάλωτον ἔχεν αὐτὴν διὰ τὴν ἐπίνοιαν τοῦ τεχνίτου. τρίτον δὲ σπήλαιον κατὰ τὴν Σελινουντίων χώραν κατεσκεύασεν, ἐν ᾧ τὴν ἀτμίδα τοῦ κατ' αὐτὴν πυρὸς οὕτως εὐστόχως ἐξέλαβεν, ὥς τε διὰ τὴν μαλακότητα τῆς θερμασίας ἐξιδροῦν λεληθότως, καὶ κατὰ μικρὸν τοὺς ἐνδιατρίβοντας μετὰ τέρψεως θεραπεύειν τὰ σώματα, μηδὲν παρενοχλουμένους ὑπὸ τῆς θερμότητος. κατὰ δὲ τὸν Ἔρυκα πέτρας οὔσης ἀποτόμου εἰς ὕψος ἐξαίσιον, καὶ τῆς κατὰ τὸν ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης στενοχωρίας ἀναγκαζούσης ἐπὶ τὸ τῆς πέτρας ἀπόκρημνον ποιῆσαι τὴν οἰκοδομίαν, κατεσκεύασεν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ κρημνοῦ τοῖχον, προσβιβάσας παραδόξως τὸ ὑπερκείμενον τοῦ κρημνοῦ. χρυσοῦν τε κηρίον τῇ Ἀφροδίτῃ ἐρυκίνῃ φασὶν αὐτὸν φιλοτεχνῆσαι περιττῶς εἰργασμένον, καὶ τῷ κατ' ἀλήθειαν κηρίῳ ἀπαραγχειρήτως ὡμοιωμένον. ἀλλὰ τε πολλά φασιν αὐτὸν φιλοτεχνῆσαι κατὰ τὴν Σικελίαν, ἃ διὰ τὸ πλῆθος τοῦ χρόνου διέφθαρται. Μίνως δὲ ὁ τῶν Κρητῶν βασιλεὺς θαλαττοκρατῶν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, καὶ πυθόμενος τὴν Δαιδάλου φυγὴν εἰς τὴν Σικελίαν, ἔγνω στρατεύειν ἐπ' αὐτήν· παρασκευασάμενος δὲ δύναμιν ναυτικὴν ἀξιόλογον, ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Κρήτης, καὶ κατῆρε τῆς Ἀκραγαντίνης εἰς τὴν ἀπ' ἐκείνου Μίνωαν καλουμένην. ἀποβιβάσας δὲ τὴν δύναμιν, καὶ πέμψας ἀγγέλους πρὸς Κώκαλον τὸν βασιλέα, ἐζήτει τὸν Δαίδαλον εἰς τιμωρίαν. ὁ δὲ Κώκαλος εἰς σύλλογον προσκαλεσάμενος, καὶ πάντα ποιήσειν ἐπαγγειλάμενος, ἐπὶ τὰ ξένια παρέλαβε τὸν Μίνωα. λουομένου δ' αὐτοῦ, Κώκαλος μὲν παρακατασχὼν πλείω χρόνον ἐν τῷ θερμῷ τὸν Μίνωα διέφθειρε, καὶ τὸ σῶμα ἀπέδωκε τοῖς Κρησί, πρόφασιν ἐνεγκὼν τοῦ θανάτου διότι κατὰ τὸν λουτρῶνα ὀλισθήσας καὶ πεσὼν εἰς τὸ θερμὸν ὕδωρ, ἐτελεύτησε.

ra quædam uſque ad hanc noſtram ætatem permanentia. Nam in territorio Megaridis artificioſiſſime fecit Colymbethram, ex qua ingens fluvius, dictus Alabon, in mare ſe profundit. Juxta Agrigentinam, nunc in Camico vocatam, petræ impoſuit urbem munitiſſimam ac nulla vi expugnabilem, ſiquidem ad cuſtodiam arcti obliquique aſcenſus nonniſi trium quatuorve hominum præſidio erat opus. Quapropter in ea quoque rupe Cocalus exſtruxit regiam, opesque ſuas ibi repoſitas per hanc artificis ſolertiam tutas conſervavit. Tertio ſpelæum in regione Selinuntiorum conſtruxit, in quo vaporem ignis ſubterranei tam dextre excepit, ut tenero calore ſudor ſenſim eliceretur, aliquantiſperque inibi demorantium corpora paullatim cum quadam voluptate curarentur, ſine ulla nimii fervoris moleſtia. Præterea, cùm petra Erycis nimium excelſa & confragoſa eſſet, cùmque nimia circa templum Veneris anguſtia nonniſi in præcipitiis ædificare permitteret, muro circum præcipitia ducto, mire ſummam rupis aream ampliavit. Ferunt etiam eum Veneri Erycinæ feciſſe favum aureum eximie fabricatum, ac vero favo uſque adeo ſimilem, ut extra omnem imitationis aleam poſitus videretur. Ajunt denique eum & alia multa ſolertiſſime fabricaſſe, quæ temporis injuria miſere nunc vexata ſunt aut penitus everſa. At Minos, Cretenſium rex, imperium maris tunc temporis exercens, cognita Dædali in Siciliam fuga, decrevit inferre bellum Siciliæ: coactisque inſignibus copiis navalibus, appulit ad eam Agrigentini tractus oram, quæ ab eo Minoa nuncupatur. Ubi ſuas in terram copias exponens, nuntiosque ad Cocalum regem mittens, Dædalum pertinacius ad pœnam flagitavit. Cocalus invitans Minoëm ad colloquium atque omnia facturum promittens, non deſtitit eum hoſpitalibus officiis demulcere: quumque balneum Minos ingrederetur, Cocalus (q) *eum nimis diu in calido loco detentum perdidit, & cadaver Cretenſibus reddidit: hanc neci rationem obtendens, quod ipſe inter lavandum prolapſus incidiſſet in aquas calentes, mortemque oppetiſſet.*

Pleraque

Icarus juventutem ſtoliditatemque in conſilium adhibens, neque conſentanea explorans, ſed mente in ipſum polum evectus, excidit à vero atque ab omni recta ratione aberravit, delatusque eſt in mare, immerſus abyſſo negotiorum. De hoc Græci aliter fabulantur; ac ſinum in hoc mari ab ejus nomine inconſulte vocant Icarium. Fortaſſe quoque Paſiphaë audiens Dædalum de Tauro inter ſidera conſpicuo ipſaque Aſtrologia diſſerentem, in amorem diſciplinæ inciderit; atque inde opinati ſunt homines, Dædalum eam copulaſſe cum tauro.

(q) *Cocalus Minoëm nimis diu in calido loco detentum perdidit.*] *Minos, quòd Dædali opera multa ſibi incommoda acciderant, in Siciliam eſt eum perſecutus: petiitque à rege Cocalo, ut ſibi redderetur. Cui cùm Cocalus promiſiſſet, & Dædalus reſciſſet, ab Regis filiabus auxilium petiit. Illæ Minoëm occiderunt*, Hyginus fab. XLIV. Pauſanias quoque lib. VII vult filias Cocali fuiſſe necis hujus auctores: locum integrum adſcribam, quoniam is totam fere Dædali vitam breviter complectitur: *Dædalus, cum Athenis ortum*

traxiſſet

Pleraque horum aliter aliquanto refert Servius circa initium ſexti Æneïdos: ubi tamen multum variat illuſtris viri Nicolai Heinſii codex manuſcriptus. *Dædali pater vocatus eſt Epulemus, mater ejus Caſimene: ipſe autem ſapientiſſimus artifex fuit; nec non & nepos ejus ſimiliter Anemulus. Poſtea invenit iſte artem per ſe petras ſecare, quam nullus prius ſciebat: unde cœpit avunculus exercere invidiam contra eum, ſtatuitque eum in altitudinem magni ſaxi, ac præcipitabat illum in mortem, & fugit in Cretam, ubi rex Minos regnavit cum conjuge ejus Paſiphaë. Filius eorum Androgeus; filia Ariadne. Ipſa Paſiphaë filia Solis erat. Perrexit filius eorum Androgeus in Græciam Athenam civitatem, ubi theatrum quaſi ſpectaculum ludi pugnæque datur, vincebatque omnes in ſua ſapientia & virtute; ideoque invidebant illi. Eo autem volente reverti in ſua, inſinuaverunt ei viam pravam inter ſerpentes & taurum cui ignis refulſit ex ore & oculis, ſtatim percuſſus eſt. Hoc audito, pater venit cum magno exercitu ſuper eos: depopulavit illos ac humiliavit nimis in vindicta filii ſui, & conſtituit ut per ſeptem annos in unoquoque anno, cum ſorte delegiſſent ſeptem homines, ac ſibi tranſmitterent ad puniendum. Contigit ut ſors cecidiſſet ſuper filium regis Egei, qui dicebatur Theſeus, ſtatimque tranſmiſſus eſt*, &c.

In Electridis inſulis, quæ ſitæ ſunt in ſinu maris Adriatici, duas ſtatuas jacere ferunt ad priſcam elaboratas formam: earum una eſt ſtannea, altera vero ænea. Putantur à Dædalo fabricatæ, in memoriam rerum geſtarum iis temporibus, quibus ipſe Minoëm fugiens ad hæc loca appulit. Inſulas ipſas Eridanum amnem profudiſſe tradunt. In has igitur inſulas Dædalum perveniſſe ajunt, iiſque occupatis imaginem ſuam ſtatuiſſe in una, Icari filii in alia: tandem vero Græcis, qui Argos pulſi reliquerant, adnavigantibus, Dædalum aufugiſſe, atque in Icarum inſulam abiiſſe: *Ariſtoteles de Mirabilibus auſcultationibus*. Meminit harum ſtatuarum etiam Stephanus de Urbibus, in Ἠλεκτρίδαι νῆσοι.

Τῆς Λιβύης πᾶσα αὕτη ἡ χώρα ὀνομαστοτάτη καὶ ἱερωτάτη. ἐπὶ δὲ τῷ ἀκρωτηρίῳ τῆς ἄκρας ἔπεστι βωμὸς μέγας ποινῆς Ποσειδῶνος· ἐν δὲ τῷ βωμῷ εἰσὶ γεγραμμένοι ἀνδριάντες, λέοντες, δελφῖνες. Δαίδαλον δέ φασι ποιῆσαι, Scylax in Periplo.

Ἄρτεμις Μονογισσηνὴ, ἵδρυμα Δαιδάλου, Stephanus de Urbibus, in Μονόγισσα.

Memnonis Auroræ filii ſtatua loquens eſt ex nigro lapide fabricata. Φασὶ ξυμβεβηκέναι τὼ πόδε ἄμφω, κατὰ τὴν ἀγαλματοποιΐαν τὴν ἐπὶ Δαιδάλου: *Ajunt ambobus pedibus junctim factam, juxta ſtatuariam quæ fuit Dædali ætate*, Philoſtratus de vita Apollonii libro ſexto, cap. 3.

Dædali labyrinthum deſcribit Ovidius VIII *Metamorph. verſ.* 159. Plinius lib. XXXVI, cap. 13, poſtquam nonnihil dixit de labyrinthis Ægypti, quos *portentoſiſſimum humani ingenii opus* vocat, inter alia & hæc addit: *Hinc utique ſumpſiſſe Dædalum exemplar ejus labyrinthi, quem fecit in Creta, non eſt dubium, ſed centeſimam tantùm portionem ejus imitatum, quæ itinerum ambages occurſuſque ac recurſus inexplicabiles continet*, &c. vide totum caput. Diodorus Siculus *libro primo*: Ægyptius rex Mendes, quem nonnulli Marum vocant, ſepulcrum Labyrinthi nomine ſibi conſtruxit, non tam mole admirandum, quàm artificio inimitabile. Sunt qui Dædalum quoque in Ægyptum ferunt delatum, demiratumque operum illic ſollertiam, Minoï Cretenſium regi Labyrinthum ad exemplar Ægyptii fabricaſſe. Cæterum Cretenſis ille, vel à regum aliquo deſtructus, vel temporis longinquitate vitiatus intercidit; cùm Ægyptius ad noſtra uſque tempora ſtructuram omnem conſervet integram. *Idem ibidem*, aliquanto poſt: Sacerdotes

traxiſſet è regia ſtirpe Metionidum, non magis artis præſtantia, quàm erroribus & variis caſibus apud omnes homines inclaruit. Occiſo enim ſororis filio, quum probe ſciret quam patriis legibus noxam promeritus eſſet, ultro in Cretam ad Minoëm confugit; ubi & Regi ipſi ac filiabus ejus multa fecit ſimulacra, ſicuti & Homerus in Iliade tradidit. Criminis autem à Minoë condemnatus & in carcerem una cum filio conjectus, effugit è Creta; atque in Inycum, Siciliæ urbem, evaſit ad regem Cocalum, & Siculis occaſionem belli præbuit adverſus Cretas, quod Cocalus recuſabat tradere Dædalum, quem ſibi Minos tradi volebat. Ac tanti quoque ob artem fecerunt eum filiæ Cocali, ut mulieres in gratiam Dædali auſæ quoque ſint inter ſe conſilia de nece Minoïs agitare. Qua vero arte ſuſtulerint Minoëm filiæ Cocali, docent Scholia in Pindari Nemea Ode IV: Ὁ Δαίδαλος ἐκ Κρήτης εἰς Σικελίαν ἀφικόμενος πρὸς Κώκαλον βασιλεύοντα τοῦ Καμίκου, πείθει τὰς θυγατέρας Κωκάλου διὰ τῆς ὀροφῆς ποιῆσαι καταῤῥοῦν, δι' οὗ ἐκχυθὲν θερμὸν ὕδωρ ἐπενεχθήσεται τῷ Μίνῳ λουομένῳ· καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἀπόλωλεν ὁ Μίνως: *Dædalus è Creta in Siciliam deveniens ad Cocalum regem Camici, auctor fuit filiabus Cocali ut per ſummam tecti contignationem facerent deſtillatorium, per quod aqua fervens effuſa ferretur ſuper Minoëm lavantem: atque ita periit Minos.* Fuſius aliquanto narrat hæc Zenobius Centuriæ IV Proverbio 92, in Λέσσιο τὸν Πέλιαν.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

dotes Ægyptiorum è ſacris quoque commentariis referunt Dædalum, perplexas ambages labyrinthi à Mendete primum exſtructi, imitatum. Eandem quoque eſſe proportionem veterum in Ægypto ſtatuarum, & à Dædalo in Græcia effictarum. Pulcherrimumque in Memphi propylæum Vulcani Dædalum architectatum eſſe, tantæ apud illos exiſtimationis, ut ſtatuam ei ligneam, ipſius manu fabricatam, in eodem templo collocaverint; eumque tandem, ob ingenii ſollertiam & ſummam in rebus inveniendis efficiendisque dexteritatem ad divinos honores extulerint: etenim in una earum quæ ad Memphim ſunt inſularum exſtare adhuc Dædali fanum, ab indigenis religioſe cultum.

Cretes Dianam religioſiſſime venerantur, Britomarten gentiliter nominantes, quod ſermone noſtro ſonat Virginem dulcem. Ædem numinis, præterquam nudus veſtigia, nullus licito ingreditur. Ea ædes oſtentat manus Dædali, Solinus cap. XI.

Sella compactilis, Dædali opus. Δίφρος ὀκλαδίας ἐςὶ Δαιδάλου ποίημα, Pauſanias libro primo, pag. 48, 34.

Herculis è ligno ſimulacrum Dædalus fecit in Meſſeniæ & Arcadum confinio: *Pauſanias libro octavo, pag.* 511, 14.

Antiphemus Omphace, Sicanorum urbe, direpta, ſimulacrum à Dædalo fabricatum Gelam deportavit: *Idem ibidem, pag.* 529, 50.

Trophonii ſimulacrum à Dædalo fabricatum: *Idem ibid. pag.* 603, 18.

Πλήξαι, πατάξαι ἐκ χειρὸς πλήξαντα καὶ πληγῶντα εἰκόνα ξυλίνην· ὁ Δαίδαλος χαριςήριον τῆς Ἰκάρου ταφῆς: Heſychius.

Ἡρακλῆς παρελθὼν νήσῳ Δολίχῃ, τὸ Ἰκάρου σῶμα ἰδὼν τοῖς αἰγιαλοῖς προσφερόμενον ἔθαψε· καὶ τὴν νῆσον ἀντὶ Δολίχης Ἰκαρίαν ἐκάλεσεν. ἀντὶ τούτου Δαίδαλος ἐν πίσσῃ εἰκόνα παραπλησίαν κατεσκεύασεν Ἡρακλεῖ, ἣν νυκτὸς ἀγνοήσας Ἡρακλῆς λίθῳ βαλὼν, ὡς ἔμπνουν ἔπληξε: *Hercules ad inſulam Dolichen appellens, videns corpus Icari ad littora delatum, ſepelivit: & inſulam, nomine mutato, Icariam vocavit. Hujus beneficii gratia Dædalus in picea fecit Herculi ſimillimam imaginem, quam de nocte ignarus Hercules jacto lapide ut vivam percuſſit*, Apollodorus lib. II de Deorum origine. Hujus Herculei ſimulacri meminit etiam Pauſanias *libro nono, pag.* 558, 49. Alterius nudi Herculis ſimulacri, à Dædalo è ligno exſculpti, meminit quoque Pauſanias *lib. ſecundo, pag.* 92, 45.

Iolaus, poſt conſtitutam in Sardinia coloniam, advocavit ad ſe Dædalum è Sicilia, inſulamque plurimis magnificæ ſubſtructionis operibus exornari curavit, quæ etiamnum hodie perdurant, & de nomine Architecti Dædalea (Δαιδάλεια) vocantur. Vide *Diodorum Siculum lib.* IV, *pag.* 345. An Dædalus comitem ſe præbuerit Ariſtæo colonos in Sardiniam deducenti, vide *Pauſaniam lib.* X, *pag.* 639, 3.

Dædalus condidit templum Apollinis Capuæ pro felici fuga è Creta: vide *Silium Italicum lib.* XII, *verſ.* 102. Auſonius Edyllio X, verſ. 301:

> *Non hoc ſpernat opus Gortynius aliger, arcis*
> *Conditor Euboïcæ: caſus quem fingere in auro*
> *Conantem Icarios, patrii pepulere dolores.*

Virgilius libro VI Æneïd. verſ. 14:

> *Dædalus (ut fama eſt) fugiens Minoïa regna*, &c.

Vide locum, qui valde illuſtrat præcedentia Auſonii verba.

Dædalus eadem fuit ætate, qua Thebis regnavit Oedipus: *Pauſanias libro decimo, pag.* 639, 8.

Dædali filius Japyx condidit Japygas, Martianus Capella libro VI; Strabo libro VI, pag. 279. Vide quoque *Euſtathium ad verſ.* 379 *Dionyſii* τοῦ περιηγητοῦ.

Endæus Athenienſis, Dædali diſcipulus; qui Dædalum ob cædem Cali fugientem, ſecutus eſt in Cretam: *Pauſanias lib.* I, *pag.* 47, 34.

Scyllidem & Dipœnum ajunt fuiſſe Dædali diſcipulos. Sunt qui Dædalum velint uxorem duxiſſe Gortyni filiam, atque ei Dipœnum ac Scyllim ex hac muliere genitos: *Pauſanias libro ſecundo, pag.* 111, 8.

Learchum Rheginum, quidam Dipœni & Scyllidis, alii vero ipſius Dædali diſcipulum fuiſſe ajunt: *Pauſanias libro tertio, pag.* 194, 15.

Onatam Æginetam nulli eorum poſtponimus qui ex Attica Dædali officina prodierunt: *Pauſanias libro quinto, pag.* 339, 21.

Venerem lavantem ſeſe, Dædalum ſtantem vel *adſtantem, fecit Polycharmus*, Plinius libro XXXVI, cap. 5.

Dædalidæ, Cecropidis tribus. Δαιδαλίδαι, δῆμος τῆς κεκροπίδος φυλῆς; Stephanus. Vide Meurſium *de Atticæ populis, in* ΔΑΙΔΑΛΙΔΑΙ.

Δαιδάλεια feſtum celebrabatur Platæis, ſicut alibi Olympia, Pythia, &c. Vide *Menandrum Rhetorem, capite* πῶς δεῖ ἀπὸ ἐπιτηδεύσεων τὰς πόλεις ἐγκωμιάζειν. Tota illius feſti

feſti pompa impendebatur ligno pulchre expolito erectoque in honorem Dædali, optime de toto genere humano meriti; atque adeo à nomine Artificis illum ipſum quoque ſtipitem Dædalum appellaverunt. Heſychius, emendante Jo. Meurſio: Δαίδαλον πῆμα, καὶ τὸ κοσμούμενον ὑπὸ πλαταιῶν ξύλον.

D Æ D A L U S alter, Statuarius.

Timonis & filii ejus imaginem fecit Dædalus Sicyonius, qui victis prælio Laconibus trophæum Eleis in Alti erectum elaboravit: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 346, 32.

Effigiem Ariſtodemi fecit Dædalus Sicyonius, qui fuit Patroclis diſcipulus & eodem patre natus: *Idem ibidem, pag.* 347, 41.

Eupolemi Elei imaginem idem Sicyonius Dædalus elaboravit: *Idem ibid. pag.* 348, 3.

Narycidam Damareti filium palæſtritam Sicyonius Dædalus fecit: *Idem ibidem, pag.* 354, 5.

Victoriam & Arcadis imaginem Sicyonius Dædalus fabricavit: *Pauſanias lib. decim. pag.* 625, 11.

Fortaſſe & hic ipſe Sicyonius eſt idem ille de quo Plinius lib. XXXIV, cap. 8: *Dædalus & ipſe inter fictores laudatus, pueros duos diſtringentes ſe fecit.* Niſi forte putes hoc opus fuiſſe illius Dædali, cujus Jupiter Stratius viſebatur Nicomediæ. Euſtathius ad Dionyſii τοῦ περιηγητοῦ verſum 796: Ἀῤῥιανὸς δημιουργόν τινα ἱστορεῖ παρὰ Βιθυνοῖς, Δαίδαλον καλούμενον, οὗ ἔργον ἐν Νικομηδείᾳ γενέσθαι θαυμαστὸν ἄγαλμα Στρατίου Διός: *Arrianus opificem aliquem apud Bithynos fuiſſe narrat, Dædalum nomine, cujus opus in Nicomedia fuerit admirabile ſimulacrum Jovis exercituum præſidis.*

D Æ M O N, Statuarius.

Daïphron, & *Democritus*, & *Dæmon* recenſentur inter Artifices qui optime repræſentabant Philoſophos: vide *Plinium lib.* XXXIV, *cap.* 8.

D Æ T O N D A S, Statuarius.

Theotimus, athleta Eleus; opus Dætondæ Sicyonii: *Pauſan. lib.* VI, *pag.* 375, 45.

D Æ T R I A N U S, Architectus.

Ita pro *Detrianus* reſtituit Salmaſius apud Spartianum. Vide quæ dicimus infra in Demetrianus.

D A H I P P U S, Statuarius.

Dahippus fecit Perixyomenon, Plinius lib. XXXIV, cap. 8.

D A I M A C H U S, Mechanicus.

Scripſit πολιορκητικῶν ὑπομνημάτων libros 35. Meminit Stephanus de Urbibus, in Λακεδαίμων.

D A I P H R O N, Statuarius.

Daïphron & Democritus & Dæmon fecerunt Philoſophos, Plin. lib. XXXIV, cap. 8.

D A I P P U S, Statuarius.

Callonem Daïppus fecit: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 366, 5. Et mox *ibidem, pagina* 374, 12: Aſamonis, pugilis Elei, ſimulacrum Daïppus fecit.

D A L M A T Æ.

Dalmaticæ tunicæ. Vide Salmaſium in Tertullianum *de Pallio*, pagg. 28 & 29.

D A M A S I P P U S.

Damaſippus mercando permutandoque veteres ſtatuas atque alias id genus elegantias, rem olim facere ſtudebat Romæ. Horat. lib. II, Satyra 3:

Inſanit veteres ſtatuas Damaſippus emendo.

Vide plura. Meminit ejuſdem Damaſippi Tullius famil. epiſtolarum VII, 23; & epiſtolarum ad Atticum XII, 32.

D A M E A S, Statuarius.

Dameas Clitorius recenſetur inter diſcipulos Lyſippi apud Plinium lib. XXXIV, cap. 8. Clitorius vero dicitur qui eſt ex Clitore, mediterraneo Arcadiæ oppido, cujus meminit Plinius lib. V, cap. 6. Ab hoc etiam oppido vicinus fons dicebatur Clitorius; de quo hæc habet Ovidius Metam. XV, verſ. 322:

Clitorio quicunque ſitim de fonte levarit,
Vina fugit, gaudetque meris abſtemius undis, &c.

Plenius de hoc fonte agit Vitruvius lib. VIII, cap. 3.

D A M E A S alter, itidem Statuarius.

Milonem Crotoniatem, Diotimi filium, Dameas & ipſe Crotoniates fecit: *Pauſan. lib.* VI, *pag.* 369; ubi & quædam adduntur de immani athletæ iſtius robore.

DAMIAS,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

DAMIAS, Statuarius.

Damias & Athenodorus ambo Arcades ex Clitore. Οὗτοι Ἀρκάδες εἰσὶν ἐκ Κλείτορος. Damias autem fecit Dianam, Neptunum, & Lyſandrum: *Pauſanias lib. decimo, pag.* 625, 40. De Clitore paullo ante egimus in Dameas Statuarius.

DAMNANEUS.

Dactylorum Idæorum unus. Vide quæ diximus in Celmis.

DAMOCRITUS.

Damocritus fuit opifex argenteorum ſcyphorum, quos olim Rhodiacos nuncupabant. Vide *Athenæum lib.* XI, *cap.* 14.

DAMOCRITUS. Vide Democritus Statuarius.

DAMOPHILUS, Plasta.

Plaſtæ laudatiſſimi fuerunt Damophilus (alii *Demophilus*) *& Gorgaſus, iidemque pictores: qui Cereris ædem Romæ ad circum maximum utroque genere artis ſuæ excoluerunt, verſibus inſcriptis Græce, quibus ſignificarunt à dextra opera Damophili eſſe, à parte læva Gorgaſi. Ante hanc ædem Tuſcanica omnia in ædibus fuiſſe, auctor eſt M. Varro; & ex hac, cùm reficeretur, cruſtas parietum exciſas, tabulis marginatis incluſas eſſe; item ſigna ex faſtigiis diſperſa*, Plinius lib. XXXV, cap. 12.

DAMOPHON, Sculptor.

In urbe Meſſeniorum memoriâ maxime dignum eſt Deûm matris è Pario lapide ſignum, Damophontis opus; qui Olympiæ etiam Jovem, ſolutis jam eboris compagibus, exactiſſime coagmentavit: quamobrem quoque habiti ſunt ei ab Eleis honores. Hujus Damophontis etiam eſt illa quæ Meſſeniis dicitur Laphria, cujus religio ſancita eſt ob hujuſmodi cauſſam. Calydonii &c. vide *Pauſaniam lib.* IV, *pag.* 275, 24. Æſculapii fanum apud Meſſenios habet plurima & ſpectatu digniſſima ſigna. Horum quæ marmorea ſunt, fecit Damophon; quem unum ego Meſſenium Artificem ſtatuarum novi, non indignum cujus habeatur ratio: *Pauſanias ibidem, pag.* 276, 16. Ubi tamen Δημοφῶν ſcribitur.

Apud Ægienſes in Lucinæ fano eſt ſignum è ligno, opus Damophontis Meſſenii. Neque longe ab hoc fano Lucinæ eſt ſacra Æſculapio area, in qua ſunt Hygiæ atque ipſius Æſculapii ſigna. Jambi in ipſa baſi inciſi indicant opus eſſe Damophontis Meſſenii: *Pauſanias lib.* VII, *pag.* 443, 31 *&* 43.

Simulacra Mercurii & Veneris è ligno Damophon fecit: vide *Pauſaniam libro* VIII, *pag.* 507, 4.

Signa Cereris & Heræ, cum ſolio cui inſident, nec non ſcabello quod ſubjacet pedibus ex uno lapide fecit Damophon: *Idem ibidem, pag.* 515, 6.

DANAUS, Naupegus.

Danaus putatur primus feciſſe navem: *Scholiaſtes Apollonii Rhodii ad verſum* 4 *libri primi Argonaut. Strabo lib.* 1, *pag.* 23.

DANGO. Vide Tancho.

DANIEL.

Daniel, excavandorum atque ornandorum marmorum Artifex: vide *Caſſiodor. Variarum* III, 19.

DAPHNIS, Architectus.

Daphnis Mileſius & Peonius Epheſius ædem Apollini inſtituerunt Ionicis ſymmetriis Mileti: *Vitruvius in Præfat. libri ſeptimi.* Vide *Cl. Salmaſium Plinianarum exercitat. pag.* 814.

DARDANUS, Magus.

Ab hoc inſigni magicarum artium Doctore potentiſſimis portentoſiſſimisque artibus *Dardaniarum* nomen olim inditum fuiſſe conſtat ex Columellæ lib. X:

> *At ſi nulla valet medicina repellere peſtem,*
> *Dardaniæ veniant artes.* - - -

Quamobrem quoque inter Magos illuſtriores & quos auditu ſaltem cognitos habemus, præter cæteros emicuiſſe putandus eſt Ardanus, cujus commentariorum Magicorum diligenti lectione longe doctiſſimus memoratur evaſiſſe Democritus. *Plenumque miraculi & hoc*, inquit Plinius lib. XXX, cap. 1, *pariter utraſque artes effloruiſſe, Medicinam dico, Magicenque: eadem ætate illam Hippocrate, hanc Democrito illuſtrantibus, circa Peloponneſiacum Græciæ bellum, quod geſtum eſt à* CCC *urbis noſtræ anno.* Eundem hunc Dardanum refert quoque inter celebriores variarum ætatum gentiumque Magos Apulejus in Apologia: *Ego*, inquit, *ille ſim Phrynondas, vel Damigeron, vel is Moſes, vel Jannes, vel Apollonius, vel ipſe Dardanus, vel quicunque alius poſt Zoroaſtrem & Hoſtanem inter magos celebratus eſt.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

DARSANIA.

Darſania, urbs Indica, texendi arte celebris. Stephanus de Urbibus: Δαρσανία, πόλις Ἰνδική, ἐν ᾗ ἀνθήμερον ἱμάτιον ἰσχουσι γυναῖκες, ὡς Διονύσιος Βασσαρικῶν τρίτῃ.

DECIUS, STATUARIUS.

Plinius lib. XXXIV, cap. 7, poſtquam egit de Charete Lindio, illo Lyſippi diſcipulo qui Solis coloſſum Rhodi fecerat, addit porro: *Habent in Capitolio admirationem & capita duo quæ P. Lentulus Conſul dicavit, alterum à Charete ſupra dicto factum: alterum fecit Decius, comparatione in tantum victus, ut artificium minime probabilis artificis videatur.*

DECIUS SEGULIUS ALEXA. Vide ALEXA, AURIFEX.

DELAS.

Æs conflare & temperare, Ariſtoteles Lydum Scythen monſtraſſe; Theophraſtus Delam (alii *Deltam*) *Phrygem putat*, Plinius lib. VII, 56.

Deliacum æs diu obtinuit principatum. *Antiquiſſima æris gloria Deliaco fuit*, inquit Plinius lib. XXXIV, cap. 2, *mercatus in Delo concelebrante toto orbe, & ideo cura officinis tricliniorum*, &c.

Deliaca triclinia, *Deliaci lecti*, Plinius lib. XXXIII, cap. 11.

Deliaca vaſa plurimis in locis cum Corinthiis jungit Cicero. *Domus referta Corinthiis & Deliacis: in quibus eſt authepſa illa, quam tanto pretio nuper mercatus eſt, ut, qui prætereuntes pretium enumerari audiebant, fundum vænire arbitrarentur*, pro Sexto Roſcio Amerino. *Dico te multam Deliacam ſupellectilem, plurima vaſa Corinthia Syracuſis exportaſſe*, libro II in Verrem. *Nego in Sicilia tota ullum argenteum vas, ullum Corinthium aut Deliacum fuiſſe, quin quæſierit, quin inſpexerit*, in ipſo ſtatim initio libri quarti in Verrem.

DELIADES, STATUARIUS.

Plinius *libro* XXXIV, *cap.* 8, refert hunc Deliadem inter Artifices æqualitate quidem celebratos, ſed nullis operum ſuorum præcipuos.

DELTAS. Vide DELAS.

DEMADES, NAUPEGUS.

Demades Orator Athenienſis partibus Macedonum addictior, eoque Demoſtheni in omnibus adverſus, nautæ filius fuit, & ipſe quoque Naupegus, antequam ſe totum addixiſſet reipublicæ: vide *Suidam in* Δημάδης.

DEMETRIANUS, ARCHITECTUS.

Adrianus Imp. ædem Bonæ deæ tranſtulit; & coloſſum ſtantem atque ſuſpenſum, per Detrianum architectum, de eo loco in quo nunc templum urbis eſt ingenti molimine, ita ut operi etiam XXIIII *elephantes exhiberet*, Ælius Spartianus in Adriano. Ubi tamen ſuſpicatur Caſaubonus legendum *Demetrianum* vel *Dextrianum*; Salmaſius *Dætrianum* vel *Dextrianum*. Per tranſlationem ædis hoc in loco intellige, non communem illam, qua ſubſtructiones alibi dirutas rurſus erigebant; ſed totas ædes nihil laxata fabricæ compage, machinis quibuſdam de loco in locum transferebant. Ita quoque Tiberio imperante quidam Architectus maximam porticum, jacentem & inclinatam, lana & centonibus circumdatam (credo, ne machinarum artificium oculis notari poſſet) funibus & machinis, multorumque hominum manibus admotis, in priſtinum reſtituit firmam & rectam. Quod Tiberio aliiſque omnibus miraculo fuit: etſi Imp. invidia motus, ne nomen quidem tanti Artificis Actis publicis inſeri ſit paſſus.

DEMETRIUS, ARGENTARIUS FABER.

Δημήτριος ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος, Actor. Apoſt. cap. XIX: 24.

DEMETRIUS, REX.

Demetrius rex, qui Poliorcetis nomine gaudebat, fuit Mechanicus eximius: vide *Plutarchi vitas parallelas, in Demetrius.*

DEMETRIUS, ARCHITECTUS.

Primùm ædes Epheſiæ Dianæ, Ionico genere ab Cteſiphonte Gnoſio & filio ejus Metagene eſt inſtituta: quam poſtea Demetrius, ipſius Dianæ ſervus, & Peonius Epheſius dicuntur perfeciſſe, Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi.

DEMETRIUS, PICTOR.

Demetrius cognomento γραφικὸς, qui apertiſſimus erat in diſſerendo, ipſe quoque fuit Pictor: *Laertius libro quinto, in Demetrio.*

DEMETRIUS, STATUARIUS.

Demetrius fecit Lyſimachen, quæ ſacerdos Minervæ fuit, annis ſexaginta quatuor.

Idem & Minervam, quæ Muſica appellatur; quoniam dracones in Gorgone ejus ad ictus citharæ tinnitu reſonant. Idem equitem Sarmenem, qui primus de equitatu ſcripſit, Plinius libro XXXIV, cap. 8. Demetrius Alopeceſis fecit æneam Pelichi ſtatuam; *Lucianus in Philopſeude.* Demetrii quoque Statuarii meminit Laërtius *libro quinto, in Demetrio. Ad veritatem*, inquit Quintilianus libro XII, cap. 10, *Lyſippum & Praxitelem acceſſiſſe optime affirmant: nam Demetrius, tanquam nimius in ea reprehenditur, & fuit ſimilitudinis quàm pulchritudinis amantior.*

De equo æneo dedicato in Cereris Eleuſiniæ templo (quod erat in Ceramico) à Simone, qui de re equeſtri ſcripſit, vide opus Meurſii *de Ceramico gemino, cap.* 15. In vulgatis editionibus dicitur Sarmenes qui primus de equitatu ſcripſit. De Simone rerum equeſtrium peritiſſimo vide Picturam Veterum, pag. 150.

DEMOCRATES. Vide DINOCRATES.

Vide quoque *Gruteri Inſcript.* CLXXXVI, 2; & CIↃXX, 9.

DEMOCRITUS, STATUARIUS.

Democritus, Daïphron, & Dæmon fecerunt Philoſophos, Plinius lib. XXXIV, cap. 8. Democriti Sicyonii meminit Pauſanias *libro ſexto, pag.* 347, 43; quem tamen ibidem mox Damocritum vocat.

DEMONICUS.

Demonicon Salmaſius à Muciano vocatum putat Artificem qui fecit ſimulacrum Dianæ Epheſiæ. Vide *Salmaſium Plinianarum exercitationum pag.* 816.

DEMODICE.

Hæc Heraclidi in Cymæorum politia dicitur Ἑρμοδίκη. Sed omnino videtur Δημοδίκη reponendum ex loco Pollucis *libro* IX, *cap.* 6: ubi integrum locum ita legit & ſupplet Voſſianus optimæ notæ codex manuſcriptus: Τάχα δ' ἄν τις φιλότιμον εἶναι νομίζοι καὶ τὸ ἐπὶ τῷ νομίσματι λόγον ἐπιζητεῖν, εἴτε Φείδων πρῶτος ὁ Ἀργεῖος ἔγραψε νόμισμα, εἴτε Δημοδίκη ἡ Κυμαία συνοικήσασα Μίδᾳ τῷ Φρυγὶ, παῖς δ' ἦν Ἀγαμέμνονος Κυμαίων βασιλέως. εἴτε Ἀθηναίοις Ἐριχθόνιος, καὶ Λύκος Λυκίοις. εἴτε Λυδοὶ, καθά φησι Ξενοφάνης. εἴτε Νάξιοι κατὰ τὴν Ἀγλωσθένοις δόξαν. οὐ γὰρ ἀξιώσει τις ἡμᾶς ἐν τῷ παρόντι πολυπραγμονεῖν εἰ Μιτυληναῖοι μὲν Σαπφὼ τῷ νομίσματι ἐνεχαράξαντο. Χῖοι δὲ Ὅμηρον. Ἰασεῖς δὲ παῖδα δελφῖνι ἐποχούμενον. Δαρδανεῖς δὲ ἀλεκτρυόνων μάχην. Ἀσπένδιοι παλαιστάς· καὶ Ῥηγῖνοι μὲν λαγών· Κεφαλλῆνες ἵππον· Θάσιοι δὲ Πέρσην· Ἀργεῖοι δὲ μῦν· οὔτε γὰρ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τῶν βιβλίων ἡ πολυπραγμοσύνη· καὶ ἄλλως ἤδη τὰ τοιαῦτα ἐστὶν συνειλεγμένα· ἴσως δὲ τῶν ὀνομάτων καταλόγῳ προσήκουσιν οἱ Κροίσειοι στατῆρες, καὶ Φιλίππειοι, καὶ Δαρεικοὶ, καὶ τὸ Βερενίκιον νόμισμα, καὶ Ἀλεξάνδρειον, καὶ Πτολεμαΐκον, καὶ Δημαρέτιον, ὧν τοὺς ἐπωνύμους γνωριζόντων πάντων, &c. Hunc locum aliquanto fuſius, quàm res poſtulabat, tranſcripſi; ut erudito lectori qualemcunque guſtum inſignis Manuſcripti exhiberem. Miſere interim in emendando iſthoc loco ſemet ipſum torquet Cl. Salmaſius *de Uſuris, pag.* 423.

DEMOPHILUS. Vide DAMOPHILUS.

DEMOPHILUS, PICTOR.

Demophilus Himeræus putatur docuiſſe Zeuxin: vide *Plinium lib.* XXXV, *cap.* 9.

DEMOPHILUS, ARCHITECTUS.

Demophilus præcepta ſymmetriarum conſcripſit: *Vitruvius in Proœmio libri* VII.

DEMOPHON, AURI FABER.

Anthol. Epigramm. lib. VI, titulo ult. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Αὐλὸν καμινευτῆρα τὸν φιλήνεμον,
Ῥίνην τε τησίχρυσον ὠκυδήκτορα,
Καὶ τὸν δίχηλον καρκίνον πυραγρέτην,
Πτωκὸς πόδας τε τοὺς δὲ λειψανηλόγους,
Ὁ χρυσοτέκτων Δημοφῶν Κυλληνίῳ
Ἔθηκε, γῆρα κανθὸν ἐζοφωμένος.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

Hanc in camino flabra amantem tibiam,
Aurique edacem morſibus limam ſuis,
Ignisque rapidas ungulas cancri duas,
Pedesque leporis colligendas ad ſcobes,
Hæc fuſor auri Demophon Cyllenio,
Oculos ſenecta jam tenebreſcens, dicat.

DEMOPHON. Vide DAMOPHON, STATUARIUS.

DEMO-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

DEMOSTHENES.

Demoſthenes, gladiorum faber, Pæanienſis; cujus filius Demoſthenes orator. Δημοσθένης, μαχαιροποιὸς, παιανιεὺς· οὗ Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ, &c. vide Suidam.

DETRIANUS. Vide DEMETRIANUS.

DEXIPHANES, ARCHITECTUS.

Dexiphanes Cyprius Architectus, Cleopatra ſumptum ſuggerente, Pharum ſtruxit, *Tzetzes Chiliade* II, *Hiſt.* 33; *& Chiliade* V, *Hiſt.* 44. Antonius cum Cleopatra, Alexandriæ & Ægypti regina, inito conſilio, Dexiophane Mechanico ei operi præfecto, magna hominum manu immenſiſque ſumptibus fretum quod urbem Alexandrinam & Pharum inſulam interfluebat, quatuor millium latitudine, ingeſta materia ſiccavit, effecitque ut veluti per continentem liber eſſet ex urbe tranſitus in Pharum: vide *Cedrenum.* Omnino quoque vide Chronicum Alexandrinum ad Olympiadem CLXXXVII.

DEXTRIANUS. Vide DEMETRIANUS.

DIADES, MECHANICUS.

Diades & Chereas, qui cum Alexandro militarunt, à Polyido Theſſalo doctrinam bellicarum machinarum receperunt. Itaque Diades ſcriptis ſuis oſtendit ſe inveniſſe Turres ambulatorias, quas etiam diſſolutas in exercitu circumferre ſolebat: præterea Terebram & aſcendentem machinam, qua ad murum plano pede tranſitus eſſe poſſet, & etiam Corvum demolitorem, quem nonnulli Gruem appellant. Non minus utebatur Ariete ſubrotato, cujus rationem ſcriptam reliquit, &c. Vide *Vitruv. lib.* X, *cap.* 18.

DIBUTADES, FIGULUS.

Terra fingere & argilla ſimilitudines, Dibutades figulus primus invenit Corinthi filiæ opera; quæ capta amore juvenis, illo abeunte peregre, umbram ex facie ejus ad lucernam in pariete lineis circumſcripſit: quibus pater ejus impreſſa argilla typum fecit, & cum cæteris fictilibus induratum igni propoſuit; eumque ſervatum in Nymphæo, donec Corinthum Mummius everteret, tradunt, Plinius lib. XXXV, cap. 12. Et paullo poſt; *Dibutadis inventum eſt rubricam addere, aut ex rubrica cretam fingere*, &c. Vide ſis quæ ſupra diximus in CORINTHIA VIRGO; & in CRATO PICTOR.

DIDA, VASCULARIUS.

P. CLODIUS DIDA, VASCULARIUS, Inſcript. Gruteri, DCXLIII, 5.

DIDYMAON.

Didymaon, inſignis clypeorum Artifex. Vide *Virgilium* V *Æneïd. verſu* 359.

DINIAS, PICTOR.

De hujus Diniæ antiquitate agit Plinius lib. XXXV, cap. 8. Integrum Plinii locum vide ſupra in CIMON CLEONÆUS.

DINIAS, ARTIFEX.

Ab hoc Dinia quoddam poculi genus fabricatum, quod ab Artifice δῖνος vel δεινιὰς nuncupabatur. Vide *Euſtathium ad verſ.* 259 *Iliad.* Υ. Non pauca etiam de hoc poculi genere habet Athenæus lib. X, cap. 5. Δεῖνος, εἶδος ἐκπώματος, Heſychius.

DINOCHARES, ARCHITECTUS.

Jure laudetur in litore Ægyptii maris Alexandria, à Magno Alexandro condita, in Africæ parte ab oſtio Canopico XII *millia paſſuum juxta Mareotim lacum, qui lacus antea Arapotes nominabatur. Metatus eſt eam Dinochares architectus, pluribus modis memorabili ingenio*, &c. Plinius lib. VII nat. Hiſt. cap. 10. Atque hic eſt idem ille Architectus, qui Plinio aliiſque Scriptoribus paſſim dicitur *Dinocrates*: de quo mox. Meminit etiam Dinocharis hujus Auſonius in Moſella:

Conditor hic forſan fuerit Ptolemaïdos aulæ
Dinochares, quadro cubi in faſtigia cono
Surgit, & ipſa ſuas conſumit Pyramis umbras.
Juſſus ob inceſti qui quondam fœdus amoris,
Arſinoën Pharii ſuſpendit in aëre templi:
Spirat enim tecti teſtudine Corus Achates,
Afflictamque trahit ferrato crine puellam.

Plinius lib. XXXIV, cap. 14, ubi agit de Magnete: *Eodem lapide Dinocrates architectus Alexandriæ Arſinoës templum concamerare inchoaverat, ut in eo ſimulacrum ejus in ferro pendere in aëre videretur. Interceſſit mors & ipſius & Ptolemæi.* Simile magnetis miraculum habet Claudianus Epigr. 14. Multa interim quæ hunc Auſonii locum illuſtrent, habet Salmaſius *Pliniarum exercit. pagg.* 818 *&* 819.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Ὁ μάγνης λίθος σιδήρῳ ψυχὴν δίδωσιν πλησίον γενομένῳ· καὶ ὁ βαρύτατος ἀνακουφίζεται σίδηρος, πνεύματι προσανατρέχων λίθου, Porphyrius lib. IV de Abſtinentia.

DINOCRATES, Architectus.

Dinocrates architectus cogitationibus & ſolertia fretus, cùm Alexander rerum potiretur, profectus eſt à Macedonia ad exercitum, Regiæ cupidus commendationis. Is è patria à propinquis & amicis tulit ad primos ordines & purpuratos literas, ut aditus haberet faciliores: ab eisque exceptus humane, petiit uti quàm primùm ad Alexandrum perduceretur. Cùm polliciti eſſent, tardiores fuerunt, idoneum tempus exſpectantes. Itaque Dinocrates ab iis ſe exiſtimans illudi, ab ſe petiit præſidium. Erat enim ampliſſima ſtatura, facie grata, forma dignitateque ſumma. His igitur naturæ muneribus confiſus, veſtimenta poſuit in hoſpitio, & oleo corpus perunxit, caputque coronavit populea fronde, lævum humerum pelle leonina texit, dextraque clavam tenens inceſſit contra tribunal Regis jus dicentis. Novitas populum cùm avertiſſet, conſpexit eum Alexander, & admirans juſſit ei locum dari ut accederet, interrogavitque quis eſſet? At ille: Dinocrates, inquit, architectus Macedo, qui ad te cogitationes & formas affero dignas tua claritate. Namque Atho montem formavi in ſtatuæ virilis figuram, cujus manu læva deſignavi civitatis ampliſſimæ mœnia; dextra pateram, quæ exciperet omnium fluminum, quæ ſunt in eo monte, aquam, ut inde in mare profunderetur. Delectatus Alexander ratione formæ, ſtatim quæſivit, ſi eſſent agri circa, qui poſſent frumentaria ratione eam civitatem tueri. Cùm inveniſſet non poſſe, niſi tranſmarinis ſubvectionibus: Dinocrates, inquit, attendo egregiam formæ compoſitionem, & ea delector: ſed animadverto, ſi quis deduxerit eo loci coloniam, fore ut judicium ejus vituperetur. Ut enim natus infans ſine nutricis lacte non poteſt ali, neque ad vitæ creſcentis gradus perduci: ſic civitas, ſine agris & eorum fructibus in mœnibus affluentibus, non poteſt creſcere; nec ſine abundantia cibi frequentiam habere, populumque ſine copia tueri. Itaque, quemadmodum formationem puto probandam, ſic judico locum improbandum: teque volo eſſe mecum, quod tua opera ſum uſurus. Ex eo Dinocrates ab Rege non diſceſſit, & in Ægyptum eſt eum proſecutus. Ibi Alexander cùm animadvertiſſet portum naturaliter tutum, emporium egregium, campos circa totam Ægyptum frumentarios, immanis fluminis Nili magnas utilitates, juſſit eum ſuo nomine civitatem Alexandriam conſtituere. Itaque Dinocrates à facie dignitateque corporis commendatus, ad eam nobilitatem pervenit, Vitruvius in prooemio libri ſecundi. *Cum rex Alexander urbem in Ægypto conſtituere vellet, architectus Dinocrates cùm cretam non haberet, polentaque futuræ urbis lineamenta duxiſſet, ingens avium multitudo proximo lacu emerſa polentam depaſta eſt: quod ſacerdotes Ægyptiorum interpretati ſunt, advenarum frequentiæ ſuffecturam pabulis urbem*, Val. Maximus lib. I, cap. 4, Ex. ext. I. Atque eadem fere habet Amm. Marcellinus lib. XXII. *Dinocrates metatus Alexandro condente in Ægypto Alexandriam*, Plinius nat. Hiſt. lib. VII, cap. 37. *Metatus eſt Alexandriam Dinochares architectus, pluribus modis memorabili ingenio*, &c. Plinius V, 10; ubi ſtructuram nobiliſſimæ urbis plenius exequitur. Apollonius Rhodius ſcripſit κτίσιν Ἀλεξανδρείας. Meminit Scholiaſtes in Nicandri Θηριακά. *Alexandriam & operis ipſius magnitudo & auctor Macedo nobilitant; quam metatus Dinocrates architectus, ſecundum poſt conditorem locum inter memorabilia ſortitus eſt. Condita autem Alexandria eſt duodecima centeſimaque Olympiade, L. Papirio Spurio Spurii filio, C. Pœtilio Caji filio Coſs. haud longe ab oſtio Nili fluminis, quod Heracleoticon alii, alii Canopicon appellant*, Solinus cap. 35. Ὁ Ἀλέξανδρος οὐδὲ τὴν τοῦ ἀρχιτέκτονος τόλμαν ἠνέσχετο ὑποσχομένου τὴν Ἀθῶ εἰκόνα ποιήσειν αὐτοῦ, καὶ μετακοσμήσειν τὸ ὄρος ἐς ὁμοιότητα τοῦ βασιλέως· ἀλλὰ κόλακα εὐθὺς ἐπιγνοὺς τὸν ἄνθρωπον, οὐκ ἔτ᾽ οὐδ᾽ ἐς τὰ ἄλλα ὁμοίως ἐχρῆτο: *Alexander neque architecti illius audaciam ferre potuit, pollicentis ſe montem Atho ad ejus imaginem effecturum, montemque ipſum in ſimilitudinem Regis transformaturum; ſed ſtatim averſatus eſt hominem adulationis manifeſtum, neque amplius eo, ut ſolebat, uti voluit ad res gerendas*, Lucianus de Conſcribenda hiſt. Item pro Imaginibus. Timæus hiſtoricus apud Strabonem lib. XIV tradit Chiromocratem ſtruxiſſe Dianæ Epheſiæ templum, cui etiam tribuit Alexandriæ ædificationem. Eundem quoque ait promiſiſſe Alexandro, velle ſe Atho montem ita ad ipſius ſimilitudinem effingere, ut tanquam libans è gutto quodam effunderet in pateram fluvium, qui ex urbium una (duas enim ſe facturum, unam ad dextram, alteram ad ſiniſtram montis) in alteram laberetur. Hic Architectus nominatur Staſicrates apud Plutarchum in Alexandri vita. Ac plenius etiam de eodem agit idem Plutarchus *Serm.* II *de fortuna vel virtute M. Alexandri.* Staſicrates quoque dictus eſt Tzetzi. Vide quæ annotamus in Stasicrates. Diocles Rheginus vocatur Euſtathio in Iliad. Ξ. Verba Euſtathii vide in Diocles. Cleomenes ædificavit Alexandriam: *Juſtinus libro* XIII, *cap.* 4. Vectigalibus Africæ Ægyptique Alexander præfecit Cleomenem: *Q. Curtius lib.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

lib. IV, *cap.* 8. *Epheſus in Aſia urbs clariſſima eſt. Epheſo decus templum Dianæ, Amazonum fabrica, adeo magnificum, ut Xerxes, cùm omnia Aſiatica templa igni daret, huic uni pepercerit. Sed hæc Xerxis clementia ſacras ædes non diu à malo vindicavit: namque Heroſtratus, ut nomen memoria ſceleris extenderet, incendium nobilis fabricæ manu ſua ſtruxit, ſicut ipſe faſſus eſt, voto adipiſcendæ famæ latioris. Id templum cùm poſtmodum ad cultum auguſtiorem Epheſii reformarent, faber operi Dinocrates præfuit; quem Alexandri juſſu Alexandriam jam in Ægypto metatum, ſupra expoſuimus*, Solinus cap. 43. Templum Dianæ Epheſiæ primus architectatus eſt *Cherſiphron*, &c. Vide *Strabonem lib.* XIV, ubi quoque diſces alios quoque ſcripſiſſe *Chiromocrates* vel *Chirocrates*. Paſſim enim in hujus Architecti nomine plurimum variant Scriptores: vide *Salmaſii Plinianas exerc. pag.* 812 *& ſeqq.*

DINOMEDES, Statuarius.

Nonageſima quinta Olympiade floruere Naucydes, Dinomedes, Canachus, Patrocles, Plinius XXXIV, 8.

DINOMENES, Statuarius.

Dinomenes fecit Proteſilaum & Pythodorum luctatorem, Plinius nat. Hiſt. lib. XXXIV, cap. 8. Io Inachi & Calliſto Lycaonis filiam fecit Dinomenes: *Pauſanias libro primo, pag.* 44, 34. Beſantidem Pæonum reginam, quòd infantem nigrum peperiſſet, Dinomenes arte ſua poſterorum memoriæ tradidit. Βησαντίδα τὴν Παιόνων βασίλισσαν, ὅτι παιδίον μέλαν ἐκύησε, Δεινομένης διὰ τῆς ἑαυτοῦ τέχνης μνημονεύεσθαι παρεσκεύασεν, Tatiani Orat. ad Græcos. Dinomenes fecit Priapum. Anthologia Græcorum Epigramm. libro IV, titulo 12, in Deorum Dearumque imagines:

Αὐτοῦ ἐφ' αἱμασιαῖσι τὸν ἀγρυπνοῦντα Πρίηπον
 Ἔστησεν λαχάνων Δεινομένης φύλακα.
Ἀλλ' ὡς ἐντέταμαι, φώρ, ἔμβλεπε. τοῦτο δ' ἐρωτᾷς
 Τῶν ὀλίγων λαχάνων εἵνεκα; τῶν ὀλίγων.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

Hortus hic abſque ullo ne ſit cuſtode, Priapum
 Dinomenes poſuit me ſua ſepta ſuper.
Adſpice, fur, quanta tentigine rumpar. Et iſtud
 Ob tam pauca olera hæc? dicis. Ob hæc olera.

DINON, Statuarius.

Dinonem inter Polycleti diſcipulos recenſet Plinius *lib.* XXXIV, *cap.* 8.

DIOCLES, Architectus.

Diocles Rheginus is eſt, qui aliis *Dinocrates*. Euſtathius ad verſum 229 Iliados Ξ, Romanæ editionis pag. 980: Διοκλῆ φασὶ τὸν Ῥηγῖνον ἀρχιτέκτονα ἐπαγγείλασθαι Ἀλεξάνδρῳ διαγλύψαι τὸν Ἄθω τοῦτον καὶ κατασκευάσαι ἀνδριάντα αὐτοῦ· θατέρᾳ μὲν χειρὶ μυρίανδρον πόλιν κατέχοντα. θατέρᾳ δὲ ποταμὸν περιέχοντα, ὡς δοκεῖν τοῖς παραπλέουσιν ὅτι σπένδει. Hæc eadem fere cum iis quæ ſupra ex Vitruvio attulimus in Dinocrates.

DIOCLIDES, Mechanicus.

Dioclidem Abderitem omnes mirantur ob helepolin machinam, quam muro civitatis Rhodiorum Demetrius admoverat: ita Moſchion. Timæus autem, ob rogum exſtructum Dionyſio Siciliæ tyranno. Hieronymus, ob fabricam harmamaxæ qua corpus Alexandri deferri contigit. Polycletus, ob lucernam quam Perſæ fabricatus eſt. Hæc omnia habet Athenæus *lib.* V, *cap.* 9.

DIODORUS, Cælator.

Anthologia libro IV, cap. 12:

Τὸν Σάτυρον Διόδωρος ἐκοίμησεν, οὐκ ἐτόρευσεν.
 Ἢν νύξῃς, ἐγρεῖς. ἄργυρος ὕπνον ἔχει.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Sopierat Satyrum, non ſculpſerat hic Diodorus.
 Argentum dormit. Punge, vigil facies.

Simile eſt illud Plinii libro XXXIII, cap. 12: *Stratonicus Satyrum in phiala gravatum ſomno collocaviſſe verius, quàm cælaſſe dictus eſt.*

DIODORUS, Pictor.

Anthologia libro II, cap. 19:

Εἰκόνα Μηνοδότου γράψας Διόδωρος, ἔθηκε,
 Πλὴν τοῦ Μηνοδότου, πᾶσιν ὁμοιοτάτην.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Pingere Menodotum voluit Diodorus: at illa
Omnes, Menodotum præter, imago refert.

DIODOTUS, Statuarius.

Hujus putatur fuiſſe Nemeſis illa, quæ juxta quoſdam Agoracriti Parii opus erat. Vide quæ de hac ſtatua ex Strabone retulimus in Agoracritus.

DIOGENES, Pictor.

Diogenes pictor non ignobilis, qui cum Demetrio rege vixit, Plinius libro xxxv, cap. 11.

DIOGENES, Statuarius.

Agrippæ Pantheon decoravit Diogenes Athenienſis, & Caryatides in columnis templi ejus probantur inter pauca operum; ſicut in faſtigio poſita ſigna, ſed propter altitudinem loci minus celebrata, Plinius lib. xxxvi, cap. 5.

DIOGNETUS.

Diognetus & Beton itinerum Alexandri Magni menſores: *Plinius lib.* vi, *cap.* 17.

DIOGNETUS, Pictor.

Diognetus Antoninum Imperatorem docuit pingere: *Julius Capitolinus.* Ubi vide quàm diverſa de hoc Diogneto in notis ad Hiſtoriæ Auguſtæ Scriptores ſentiant Caſaubonus & Salmaſius.

DIOGNETUS, Architectus.

Diognetus fuit Rhodius architectus, & ei de publico quotannis certa merces pro arte tribuebatur ad honorem. Eo tempore quidam architectus ab Arado, nomine Callias, Rhodum cùm veniſſet, acroaſin fecit exemplumque protulit muri, & ſupra id machinam in carcheſio verſatili conſtituit, qua helepolin ad mœnia accedentem corripuit & tranſtulit intra murum. Hoc exemplar Rhodii cùm vidiſſent, admirati ademerunt Diogneto quod fuerat ei quotannis conſtitutum, & eum honorem ad Calliam tranſtulerunt. Interea rex Demetrius, qui propter animi pertinaciam Poliorcetes eſt appellatus, contra Rhodum bellum comparando Epimachum Athenienſem nobilem architectum ſecum adduxit. Is autem comparavit helepolin ſumptibus immanibus laboreque ſummo, cujus altitudo fuerat pedum 125, latitudo pedum 60. Ita etiam ciliciis & coriis crudis confirmavit, ut poſſet pati plagam lapidis baliſta immiſſi pondo 360. Ipſa autem machina fuerat millia pondo 360. Cùm autem Callias rogaretur à Rhodiis, ut contra eam helepolin machinam pararet, & illam (ut pollicitus erat) transferret intra murum; negavit poſſe. Non enim omnia eiſdem rationibus agi poſſunt: ſed ſunt aliqua, quæ exemplaribus non magnis ſimiliter magna facta habent effectus; alia autem exemplaria non poſſunt habere, ſed per ſe conſtituuntur; nonnulla vero ſunt, quæ in exemplaribus videntur veriſimilia, cùm autem creſcere cœperunt, dilabuntur: ut etiam poſſumus hinc animum advertere. Terebratur terebra foramen ſemidigitale, digitale, ſeſquidigitale: ſi eadem ratione voluerimus palmare facere, non habet explicationem: ſemipedale autem majus, ne cogitandum quidem videtur omnino. Sic item, quemadmodum in nonnullis parvis exemplaribus factum apparet, in non valde magnis fieri poſſe videtur; non tamen eodem modo in majoribus id conſequi poteſt. Hæc cùm animadvertiſſent Rhodii eadem ratione decepti, qui injuriam cum contumelia Diogneto fecerant, poſteaquam viderant hoſtem pertinaciter infeſtum & machinationem ad capiendam urbem comparatam, periculum ſervitutis metuentes, & nil niſi civitatis vaſtitatem exſpectandam, procubuerunt Diognetum rogantes ut auxiliaretur patriæ. Is primo negavit ſe facturum; ſed poſteaquam ingenuæ virgines & ephebi cum ſacerdotibus venerunt ad deprecandum, tunc eſt pollicitus his legibus, uti, ſi eam machinam cepiſſet, ſua eſſet. His ita conſtitutis, qua machina acceſſura erat, ea regione murum pertudit, & juſſit omnes publice & privatim, quod quiſque habuiſſet aquæ, ſtercoris, luti, per eam feneſtram per canales effundere ante murum. Quum ibi magna vis aquæ, luti, ſtercoris nocte profuſa fuiſſet; poſtera die helepolis accedens, antequam appropinquaret ad murum, in humida voragine acta, conſedit, nec progredi nec regredi poſtea potuit. Demetrius itaque cùm vidiſſet ſapientia Diogneti ſe deceptum eſſe, cum claſſe ſua diſceſſit Tunc Rhodii, Diogneti ſolertia liberati bello, publice gratias egerunt, honoribusque omnibus eum & ornamentis exornaverunt. Diognetus autem eam helepolin reduxit in urbem, & in publico collocavit, & inſcripſit: Diognetus è manubiis id populo dedit munus. Ita in repugnatoriis rebus non tantùm machinæ, ſed etiam maxime conſilia ſunt comparanda, Vitruvius libro decimo, cap. 21. Ad hunc Vitruvii locum dubio procul reſpexit Vegetius libro primo, cap. 20 ſcribens: *Cùm Rhodiorum civitas oppugnaretur ab hoſtibus, & turris ambulatoria murorum altitudinem ac turrium omnium ſuperaret, mechanici ingenio inventum eſt tale remedium. Per noctem ſub fundamento*

damento muri cuniculum fodit, & illum locum ad quem die poſtero turris fuerat promovenda, nullo hoſtium ſentiente, egeſta terra cavavit intrinſecus: & cùm rotis ſuis moles fuiſſet impulſa atque ad locum qui ſubtus cavatus fuerat perveniſſet, tanto ponderi ſolo cedente, ſubſedit; nec jungi muris aut moveri ulterius potuit. Ita & civitas liberata eſt & machina derelicta.

DIOMEDES, Cælator.

Gruteri Inſcript. DCXXXIX, II.

DIONYSICLES, Statuarius.

Dionyſicles Mileſius fecit Demetrium Tenedium luctatorem: *Pauſanias libro ſexto, pag.* 375, 9.

DIONYSIUS, Artifex.

Dionyſius Thrax Rhodi, ut ferunt, fabricatus eſt Neſtoridem, diſcipulis ejus argentum conferentibus. Uberrimam hujus poculi deſcriptionem habet Athenæus *lib.* XI, *cap.* II. Vide quoque quæ ibidem annotat Caſaubonus.

Conſidera porro an hic ſit idem ille Dionyſius, cujus meminit Autor Etymologici magni. Διονύσιος ὁ Θρᾷξ. Ἰστέον ὅτι Θρᾷξ ἐλέγετο, ἢ διὰ τὸ τραχὺ τῆς φωνῆς, ἢ ὅτι τῇ ἀληθείᾳ Θρᾷξ ἦν. Οὗτος δὲ ὁ Διονύσιος μαθητὴς ἦν τοῦ Ἀριστάρχου· καὶ τὸν ἑαυτοῦ διδάσκαλον ζωγραφήσας, ἐν τῷ στήθει αὐτοῦ τὴν τραγῳδίαν ἐζωγράφει· διὰ τὸ ἀποστηθίζειν αὐτὸν πᾶσαν τὴν τραγῳδίαν: *Sciendum quòd Thrax dictus eſt, vel propter vocis aſperitatem, vel quòd vere Thrax eſſet. Hic vero Dionyſius diſcipulus erat Ariſtarchi: & præceptorem ſuum depingens, in pectore ejus pinxit tragœdiam: propterea quod tragœdiam omnem veluti depectoraret, h. e. nullo negotio de ſummo pectore quaſi effunderet.* Ita enim locum hunc legendum eſſe patet ex ſcholiis Georgii Chœroboſci ad Dionyſii Thracis Grammaticam.

DIONYSIUS, Pictor.

Polygnotus Thaſius & Dionyſius Colophonius duo Pictores erant. Et Polygnotus quidem magna pingebat, atque in perfectis famæ periculum faciebat: Dionyſii vero tabulæ, dempta magnitudine, Polygnoti Artem exactiſſime imitabantur, affectus, mores, ſchematis uſum, veſtium ſubtilitates, & reliqua: *Ælianus var. Hiſt. libro* IV, *cap.* 3. Utrumque etiam conjungit Ariſtoteles cap. 2 de Poëtica: Οἱ γραφεῖς, Πολύγνωτος μὲν κρείττους, Παύσων δὲ χείρους, Διονύσιος δὲ ὁμοίους εἴκαζε: *Ex Pictoribus, Polygnotus quidem meliores, Pauſon vero deteriores, at Dionyſius ſimiles pingebat.* Plutarchus in Timoleonte: Ἡ Ἀντιμάχου ποίησις καὶ τὰ Διονυσίου ζωγραφήματα, τῶν Κολοφωνίων, ἰσχὺν ἔχοντα καὶ τόνον, ἐκβεβιασμένοις καὶ καταπόνοις ἔοικε· ταῖς δὲ Νικομάχου γραφαῖς καὶ τοῖς Ὁμήρου στίχοις, μετὰ τῆς ἄλλης δυνάμεως καὶ χάριτος πρόσεστιν τὸ δοκεῖν εὐχερῶς καὶ ῥᾳδίως ἀπειργάσθαι: *Antimachi poëmata & Dionyſii pictæ tabulæ, qui ambo erant Colophonii, vim vigoremque habentia, coactis tamen ac nimium elaboratis erant ſimilia: Nicomachi vero picturis carminibusque Homeri, præter multiplicem vim ac gratiam, etiam hoc ineſt, ut expedite & ſine ullo labore facta videantur.* Anthologia Græc. Epigr. cap. 23:

> Κίμων ἔγραψε τὴν θύραν τὴν δεξιάν·
> Τὴν δ' ἐξιόντων δεξιὰν Διονύσιος.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

> *De foribus iſtis, dexteram pinxit Cimon:*
> *At exeunti dexteram, Dionyſius.*

DIONYSIUS alter, itidem Pictor.

Dionyſius nihil aliud quam homines pinxit, ob id anthropographus cognominatus, Plinius libro XXXV, cap. 10. Qui & capite proxime ſequenti, poſtquam non pauca dixit de *Lala Cyzicena,* porro memorat *celeberrimos eadem ætate imaginum pictores, Sopylon & Dionyſium, quorum tabulæ pinacothecas implent.*

DIONYSIUS, Statuarius.

Plurima Dionyſii & Glauci Argivorum opera in Elide dedicavit Smicythus. Alia quoque plura referunt ab eodem Smicytho dedicata, quæ abſtulerit Nero. Opificum ipſorum Dionyſii & Glauci nullum certum tradunt magiſtrum: quo vero tempore floruerint, colligi poteſt ex ætate Smicythi ipſius. Smicythum enim Herodotus auctor eſt ſervum fuiſſe Anaxilæ Rheginorum tyranni, ac deinde quæſtorem: mortuo vero Anaxila, Tegean migraſſe, &c. vide *Pauſaniam lib.* V, *pagg.* 340 & 341. Atque inter illa quoque ſigna, quæ Neronem avexiſſe dicit Pauſanias, non male forte referas illa Dionyſii opera, quæ ſuo tempore Romæ ſpectata memorat Plinius lib. XXXVI, cap. 5: *Intra Octaviæ porticus, in æde Junonis, ipſam Deam Dionyſius & Polycles fecerunt. Aliam Venerem, eodem loco, Philiſcus. Cætera ſigna, Praxiteles. Item Polycles & Dionyſius, Timarchidis filii, fecerunt Jovem qui eſt in proxima æde.* Sed fortaſſe diverſus eſt hic Dionyſius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Dionyſius Argivus, qui ſocium operis habuit Glaucum Argivum, ab illo Dionyſio Timarchidis filio, qui cum fratre ſuo Polycle conjungebat operas.

DIONYSODORUS, Pictor.

Dionyſodorus Colophonius, pictor non ignobilis, Plinius lib. XXXV, cap. 11.

DIONYSODORUS, Statuarius.

Dionyſodorus, Critiæ diſcipulus, Plinius XXXIV, 8.

DIORES, Pictor.

Cùm culpandus non ſit medicus, qui è longinqua mala conſuetudine ægrum in meliorem traducit; quare reprehendendus ſit, qui orationem minus valentem, propter malam conſuetudinem, traducit in meliorem? Pictores Apelles & Protogenes, ſic alii artifices egregii non reprehendendi, quod conſuetudinem Myconis, Dioris, Arimnæ, & aliorum ſuperiorum non ſunt ſecuti, Varro lib. VIII de L. L.

DIOSCORIDES, Scalptor.

Auguſtus Cæſar in diplomatibus libellisque & epiſtolis ſignandis uſus eſt imagine ſua, Dioſcoridis manu ſculpta, qua ſignare inſecuti quoque Principes perſeveravere: *Suetonius in Octavio Auguſto, cap.* 59. Vide quoque Plinium lib. XXXVII, cap. 1.

DIOSPOLIS.

Dioſpolis, vitri Artifex: ut Tyrus: vide *Arriani periplum maris Erythræi.*

DIPHILUS, Mechanicus.

Diphilus ſcripſit de machinationibus: vide *Vitruvium in Procemio libri ſeptimi.*

DIPOENUS, Statuarius marmorarius.

Marmore ſcalpendo, inquit Plinius lib. XXXVI, cap. 5, *primi omnium inclaruerunt Dipœnus & Scyllis, geniti in Creta inſula, etiamnum Medis imperantibus, priusque quàm Cyrus in Perſis regnare inciperet, hoc eſt, Olympiade circiter L. Ii Sicyonem ſe contulere, quæ diu fuit officinarum omnium metallorum patria. Deorum quorundam ſimulacra publice locaverant Sicyonii: quæ priuſquam abſolverentur, artifices injuriam queſti abierunt in Ætolos. Protinus Sicyonios infanda invaſit ſterilitas, mœrorque dirus. Remedium petentibus, Apollo Pythius affuturum reſpondit, ſi Dipœnus & Scyllis Deorum ſimulacra perfeciſſent: quod magnis mercedibus obſequiisque impetratum eſt. Fuere autem ſimulacra ea Apollinis, Dianæ, Herculis, Minervæ, quod è cœlo poſtea tactum eſt.* Pergit porro Plinius cap. proxime ſequenti: *Cùm ii eſſent, jam fuerant in Chio inſula Malas ſcalptor, dein filius ejus Micciades, ac deinde nepos ejus Anthermus Chius, cujus filii Bupalus & Anthermus clariſſimi in ea ſcientia fuere.* Et aliquanto poſt ibidem: *Dipœni quidem Ambracia, Argos, Cleone operibus refertæ fuere. Omnes autem tantum candido marmore uſi ſunt è Paro inſula, quem lapidem cœpere lychnitem appellare, quoniam ad lucernas in cuniculis cæderetur, ut auctor eſt Varro. Multis poſtea candidioribus repertis, nuper etiam in Lunenſium lapidicinis.*

Corintho eunti Argos occurrit urbs non utique magna Cleone, in qua ædes Minervæ ſignum habet Scyllidis & Dipœni arte factum. Fuiſſe eos ajunt Dædali diſcipulos. Sunt qui Dædalum velint uxorem duxiſſe Gortynis filiam, è qua ſint ei hi liberi geniti: *Pauſanias lib.* II, *pag.* III, 9.

Argis erat Caſtoris & Pollucis templum: in quo ſimulacra cùm ipſorum, tum liberûm, Anaxidis & Mnaſinoï: atque eorum utriuſque matrum, Hilairæ & Phœbes; Dipœni & Scyllidis arte facta è ligno ebeni. Ipſis etiam equis major pars ex ebeno facta; reliqua, ſed exigua, ex ebore: *Pauſanias lib.* II, *pag.* 125, 39.

Ἐγενέσθην καὶ ἄλλω τινὲ δύω, κρητικὼ εἶμαι ἀνδριαντοποιώ· Σκύλλης καὶ Δίποινος ὀνομαζέσθην· τούτω ἤστα ἐν Ἄργει τοῖν Διοσκούροιν ἀγάλματα κατεσκευασάτην, καὶ τὸν ἐν Τίρυνθι Ἡρακλέους ἀνδριάντα, καὶ τὸ τῆς Μουνυχίας Ἀρτέμιδος ξόανον ἐν Σικυῶνι: *Fuerunt & alii duo Cretenſes, ut arbitror, ſtatuarii: Scylles & Dipœnus nominabantur. Hi duo fecerunt ſimulacra Caſtoris & Pollucis quæ ſunt Argis, & ſtatuam Herculis quæ eſt Tirynthi, & ſtatuam Munychiæ Dianæ in Sicyone*, Clemens Alexandr. in Protreptico.

Fatò fungente Imp. Theodoſio in urbe Byzantina etiamnum ſpectabatur ſimulacrum Minervæ Lindiæ ex lapide ſmaragdo, altum cubitos quatuor, opus Scyllidis & Dipœni, quod olim miſit Seſoſtris Ægyptiorum tyrannus Cleobulo Lindi tyranno: *Cedrenus.*

Tectæus & Angelion, qui Deliis ſimulacrum Apollinis fecerunt, didicerant artem à Dipœno & Scyllide: *Pauſanias lib.* II, *pag.* 146, 45.

Learchum Rheginum nonnulli Dipœni & Scyllidis, alii ipſius Dædali diſcipulum fuiſſe tradunt: *Pauſanias libro tertio, pag.* 194, 14.

Doryclidas Lacedæmonius Dipœni & Scyllidis diſcipulus. Medontem quoque Lacedæmonium fratrem Doryclidæ fuiſſe perhibent, Artemque ab iiſdem didiciſſe magiſtris.

Theocles

Theocles item Lacedæmonius eoſdem quoque magiſtros habuit: *Pauſanias libro quinto*, *pag*. 319, 23.

Dontas Lacedæmonius Dipœni ac Scyllidis diſcipulus: *Pauſanias libro ſexto*, *pagina* 380, 31.

DISPOTIUS, Figulus.

Meminit ejus Caſſiodorus Var. 11, 23.

DIYLLUS, Statuarius.

Diyllus & Amyclæus opifices Corinthii communi opera fecerunt ſtatuas: *Pauſanias lib*. 10, *pag*. 633, 30.

DOMITIUS ABASCANTUS.

DOMITIUS ABASCANTUS Fuſor ollarius, Inſcript. Gruteri DCXXX, 9.

DONTAS, Statuarius.

Megarenſes theſaurum Olympiæ faciundum curarunt. Signa in eo par eſt vetuſtiora fuiſſe, cùm ea fecerit Dontas Lacedæmonius, Dipœni & Scyllidis diſcipulus: *Pauſanias lib*. VI, *pag*. 380, 31.

DORICA STRUCTURA.

Templi exædificatio Dorica eſt. Τοῦ ναοῦ Δώριος ἡ ἐργασία, Pauſanias lib. V, pag. 303, 57; ut & pag. 317, 38; 326, 52; lib. VI, pag. 378, 17; 390, 43; 391, 12; libro VIII, pag. 529, 5.

DOROTHEUS, Pictor.

Quæ [operum Apellis] *nobiliſſima ſint*, *non eſt facile dictu. Venerem exeuntem è mari Divus Auguſtus dicavit in delubro patris Cæſaris*, *quæ Anadyomene vocatur*, *verſibus Græcis tali opere*, *dum laudatur*, *victo*, *ſed illuſtrato. Hujus inferiorem partem corruptam qui reficeret*, *non potuit reperiri. Verum ipſa injuria ceſſit in gloriam Artificis. Conſenuit hæc tabula carie: aliamque pro ea Nero principatu ſubſtituit ſuo*, *Dorothei manu*, Plinius XXXV, 10.

DORYCLIDAS, Statuarius.

Themidis ſignum fecit Doryclidas Lacedæmonius, Dipœni & Scyllidis diſcipulus: at Minervam caſſide armatam, Medontis Lacedæmonii eſſe opus memorant: fratrem quoque hunc Doryclidæ fuiſſe, atque eoſdem magiſtros habuiſſe: *Pauſanias libro quinto*, *pag*. 319, 19.

DOXIUS.

Laterarias ac domos conſtituerunt primi Euryalus & Hyperbius fratres Athenis: antea ſpecus erant pro domibus. Gellio Doxius Cœli filius lutei ædificii inventor placet, *exemplo ſumpto ab hirundinum nidis*, Plinius lib. VII, cap. 56.

DUNSTANUS.

Beatus Dunſtanus varia mechanicæ artis induſtria inſignitus, *dum ſemel in cella ſua juxta Glaſtoniam calicem quendam aurifico opere effigiaret*, *affuit Sathan corporali ſpecie*, *varia ei immittens fantaſmata voluptatum: quod Dunſtanus in ſpiritu comperiens*, *forcipibus ſuis ignitis naſum dæmonis comprehendit & tenuit*, *donec dæmone ululante factum hoc convicaneis innoteſceret*, Chronicon Johannis Bromton, col. 878, lin. 64.

DURIS.

Duris (Δοῦρις) Samænam primus invenit: *Apoſtolius in* Σαμίων δῆμος.

E.

EACLIS. Vide ÆCLIS.

EACUS. Vide ÆACUS.

EBER. Vide HEBER.

ECHION, PICTOR.

QUatuor coloribus ſolis immortalia illa opera fecere, ex albis melino, ex ſilaceis Attico, ex rubris ſinopide Pontica, ex nigris atramento, Apelles, Echion, Melanthius, Nicomachus clariſſimi pictores, cùm tabulæ eorum ſingulæ oppidorum vænirent opibus. Nunc & purpuris in parietes migrantibus, & India conferente fluminum ſuorum limum, & draconum & elephantorum ſaniem, nulla nobilis pictura eſt. Omnia ergo meliora tunc fuere, cùm minor copia. Ita eſt, quoniam, ut ſupra diximus, rerum non animi pretiis excubatur, Plinius lib. XXXV, cap. 7. Et rurſus ejuſdem libri cap. 10: *Clari* CVII *Olympiade extitere Echion & Therimachus. Echionis ſunt nobiles picturæ: Liber pater. Item Tragœdia & Comœdia. Semiramis ex ancilla adipiſcens regnum, anus lampadas præferens, & nova nupta verecundia notabilis.* Cicero de claris Oratoribus: *In pictura Zeuxim, & Polygnotum, & Timanthem, & eorum, qui non ſunt uſi plus quàm quatuor coloribus, formas & lineamenta laudamus: at in Echione, Nicomacho, Protogene, Apelle jam perfecta ſunt omnia.* Vide quoque eundem Paradoxo V.

ECHION, STATUARIUS.

Plinius *lib.* XXXIV, *cap.* 8, Echionem & Therimachum diſertiſſimis verbis refert inter Statuarios, ac floruiſſe tradit Olympiade centeſima ſeptima: cùm tamen (ut in proxime præcedente Echionis Pictoris mentione videre eſt) vere idem Plinius *lib.* XXXV, *cap.* 10, retulerit utrumque inter Pictores Olympiade centeſima ſeptima claros. Non tam ipſius Plinii errore, quàm librariorum oſcitantia factum puto, ut hæc verba ex uno loco transferrentur in alium.

ECTINUS. Vide ICTINUS.

EETIO. Vide AETIO, STATUARIUS.

EGESIAS, STATUARIUS.

Duriora & Tuſcanicis proxima, inquit Quintilianus libro XII, cap. 10, *Calon atque Egeſias; jam minus rigida, Calamis; molliora adhuc ſupra dictis, Myron fecit.*

EGINHARDUS vel EINHARDUS, ARCHITECTUS.

Eginhardus vel Einhardus, officio Notarii diu functus apud Carolum Magnum, licet corpore parvus admodum eſſet, doctrina tamen & rerum architectonicarum uſu tantus evaſit, ut ei regalium operum & ſtructurarum curam in Aquiſgranenſi palatio Carolus commiſerit, atque inde *Magni* cognomen promeruerit, quod ei à Walafrido Strabone Abbate Augienſi tribuitur in verſibus quos de EINHARDO MAGNO inſcripſit.

Nec minor eſt Magni reverentia patris habenda,
Beſaleël fabrè primùm qui percipit omne
Artificum præcautus opus. Sic denique ſummus
Ipſe legens infirma Deus, ſic fortia temnit.
Magnorum quis enim majora receperat unquam,
Quàm radiare brevi nimium miramur homullo?

Sæcularibus Palatio negotiis adhuc occupabatur, cùm Fontanellæ Abbatiam ab Imp. Ludovico regendam accepit, eamque per ſeptem tenuit annos: ſed eam demum, ut & ipſum quoque Palatium dereliquit: atque in cœnobium ſuum Mulenheim (quod poſtea mutato nomine Selingſtadienſe dictum eſt) ſe recepit: tumulumque in baſilica ſua Selingſtadienſi accepit cum ſequenti epitaphio, quod ei Rhabanus Archiepiſcopus Moguntiacenſis ipſe poſuit:

Te precor, qui hoc templum ingrederis, ne noſcere ſpernas,
Quid locus hic habeat, quidque tenens moneat.
Conditus ecce jacet tumulo vir nobilis iſto,
Einhardus nomen cui genitor dederat.
Ingenio hic prudens, probus actu, atque ore facundus
Extitit, ac multis arte fuit utilis.

Quem

Quem Carolus Princeps propria nutrivit in aula,
Per quem & confecit multa ſatis opera, &c.

ELADAS, Statuarius.

Eladas Argivus, præceptor Phidiæ. Schol. in Ariſtophanis Ranas: Ἡ Μελίτη δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἐν ᾗ ἐμυήθη Ἡρακλῆς τὰ μικρὰ μυστήρια· ἔστι δὲ καὶ ἐκεῖ Ἡρακλέους ἐπιφανέστατον ἱερὸν ἀλεξικάκου. τὸ δὲ τοῦ Ἡρακλέους ἄγαλμα ἔργον Ἐλάδου τοῦ Ἀργείου, τοῦ διδασκάλου Φειδίου· ἡ δὲ ἵδρυσις ἐγένετο κατὰ τὸν μέγαν λοιμόν· ὅθεν καὶ ἐπαύσατο ἡ νόσος πολλῶν ἀνθρώπων ἀπολλυμένων: *Melite eſt tribus Atticæ, in qua inſtituit Hercules parva myſteria; atque ibi quoque eſt nobiliſſimum Herculis templum averruncans mala. Signum vero Herculis opus eſt Eladæ Argivi, præceptoris Phidiæ. Poſita vero eſt hæc ſtatua circa tempora magnæ luis, quando etiam ceſſavit morbus, plurimis jam mortalibus proſtratis.* Tzetzi *Eladas* iſte dicitur *Geladas*.

ELIAB. Vide Aholiab.

ELIGIUS, Aurifex.

Eligius Aurifex probatiſſimus: *Aimoinus de geſtis Francorum, lib.* IV, *cap.* 16.

ELOTAS. Vide Ludius Elotas.

EMILUS, Statuarius.

Emilus Ægineta ſedentes fecit in ſoliis Horas: *Pauſanias lib.* V, *pag.* 319, 17.

EMPEDOCLES.

Empedocles Acragantinus non omnino videtur expers fuiſſe Plaſtices: victoriam enim in Olympico certamine adeptus equis, quum Pythagoricus eſſet, ac proinde ab animatis abſtinendum ſibi duceret, bovem è myrrha, thure, aliiſque aromatibus pretioſis effictum diſtribuit iis, qui ad ſolemnem hunc totius Græciæ conventum confluxerant: *Athenæus Deipnoſoph. lib.* I, *cap.* 3; item *Euſtathius ad verſ.* 8 *Iliad.* Γ, *edition. Romanæ pag.* 1454, 21. Laërtius tamen lib. VIII, in Empedocle, quemadmodum & Philoſtratus de vita Apollonii lib. primo, cap. I, bovem hunc ex melle & farina confectum tradunt.

ENDIUS, Statuarius.

Aleæ Minervæ ſignum poſitum Romæ in aditu ejus fori, quod ab Auguſto dedicatum eſt. Signum id ex ebore totum. Endius opus fecit: *Pauſanias libro octavo, pag.* 530, 19.

ENDOEUS, Statuarius.

Endœus patria fuit Athenienſis, Dædali diſcipulus; qui Dædalum, ob Cali cædem fugientem, ſecutus eſt in Cretam. Hic fecit Minervam ſedentem, cui inſcriptum eſt, Calliam dedicaſſe, Endœum feciſſe: *Pauſanias lib. primo, pag.* 47, 40. Eſt Erythris ædes Polyadis Minervæ, cujus è ligno eſt ſimulacrum eximia magnitudine in ſolio ſedens, colum tenet manuum altera, capite vero geſtat gnomonem horologii. Opus hoc fuiſſe Endœi, cùm aliis argumentis collegimus, tum interiore ſimulacri opere probe inſpecto, &c. *Pauſanias libro ſeptimo, pag.* 406, 20. Dictus eſt etiam *Endyus.* Τὸ ἐν Ἐφέσῳ τῆς Ἀρτέμιδος εἴδωλον, καὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς, μᾶλλόν γε Ἀθηλᾶς (Ἀθηλᾶ γὰρ ὡς οἱ μυστικώτερον) οὕτω γὰρ τὸ ἀπὸ τῆς ἐλαίας τὸ παλαιὸν, καὶ τὸ καθήμενον, Ἔνδυος εἰργάσατο, μαθητὴς Δαιδάλου: *Dianæ Epheſiæ idolum, & Minervæ (quam Græci* Ἀθηνᾶν *vocant, alii* Ἀθηλᾶν *magis myſtice) ad hunc modum & oleaginum vetus & illam ſedentem Endyus Dædali diſcipulus fecit*, Athenagoræ legatio pro Chriſtianis, pag. 66, C.

ENTOCHUS, Statuarius.

Pollio Aſinius, ut fuit acris vehementiæ, ſic quoque ſpectari monumenta ſua voluit. In iis ſunt Centauri nymphas gerentes, Archeſitæ: Theſpiades, Cleomenis: Oceanus & Jupiter, Entochi, Plinius lib. XXXVI, cap. 5.

EPEUS, Statuarius.

Ἐν ἀνδριαντοποιΐᾳ ἤδη τιν' εἶδες, inquit Plato in Ione, ὅστις περὶ μὲν Δαιδάλου τοῦ Μητίονος, ἢ Ἐπειοῦ τοῦ Πανοπέως, ἢ Θεοδώρου τοῦ Σαμίου, ἢ ἄλλου τινὸς ἀνδριαντοποιοῦ ἑνὸς πέρι δεινός ἐστιν ἐξηγεῖσθαι ἃ εὖ πεποίηκεν· ἐν δὲ τοῖς τῶν ἄλλων ἀνδριαντοποιῶν ἔργοις ἀπορεῖ τε καὶ νυστάζει, οὐκ ἔχων ὅ, τι εἴπῃ: *In arte ſtatuaria quemquamne hactenus vidiſti, qui de Dædali Metionis, aut Epei Panopei filii, aut Theodori Samii, aut alterius cujuſpiam Statuarii operibus judicare poſſit quænam bene facta ſint; in aliorum vero Statuariorum operibus dubitabundus hæreat ac dormitet, neque habeat quod dicat?*

Mercurii ligneum ſimulacrum, Epei opus: *Pauſanias lib. ſecundo, pag.* 119, 4.

EPEUS, Faber.

Epeus, nomen cujuſdam fabri, qui equum dureum fecit, Feſtus. Vide Qu. Smyrnæum *libro* XII, *verſu* 78 *& ſeqq.* Atque adeo hic Faber Epeus eſt idem cum iſthoc

Epeo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Epeo, quem Plato in proxime præcedente Epei mentione recenſuit inter Statuarios fama olim clariſſimos: nam ut Plato illum vocat Panopei filium, ita & hunc equi durei fabricatorem Panopeo patre genitum tradit ex Homero Pauſanias *libro ſecundo*, *pag.* 138, 53. Equi hujus duratei meminit Anthologia Græcorum Epigramm. libro primo, titulo LXX:

> Δέρκεο τὸν Τροίας δεκέτη λόχον, εἴσιδε πῶλον
>   Ἐύοπλου Δαναῶν ἔγκυον ἡσυχίης.
> Τεκταίνει μὲν Ἐπειός, Ἀθηναίη δὲ κελεύει
>   Ἔργον· ὑπὲρ νώτου δ᾽ Ἑλλὰς ὅλη δύεται.
> Ἦ ῥα μάτην ἀπέλοντο τόσοι στρατός, εἰ πρὸς Ἄρεα
>   Ἦν δόλος Ἀτρείδαις ἐσθλότερος πολέμου.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

> *Armorum meditata decem, Trojæque nocentem*
>   *Armigeræ fœtum cerne quietis equum.*
> *Inventrix operis Pallas, fabricator Epeus,*
>   *In tergo vehitur Græcia tota meo.*
> *Regibus Atridis potior ſi Marte profeſſo*
>   *Eſt dolus, incaſſum tot periere viri.*

Vide quoque proxime antecedens ibidem epigramma. Ad illud Virgilii libro ſecundo Æneid. hæc habet Servius: *De hoc equo varia in hiſtoriis lecta ſunt: ut Higynus & Tubero de hoc equo dicunt, machinamentum bellicum fuit, quod Equus appellatur, ut Aries & Teſtudo, quibus muri vel diſcuti vel ſubrui ſolent; unde eſt, Aut hæc in noſtros fabricata eſt machina muros. Ut alii, porta, quam eis Antenor aperuit, equum habuit pictum; vel certe Antenoris domus, quo poſſet agnoſci. Aut equeſtri prælio victa eſt Troja. Aut à monte Hippio, poſt quem ſe abſconderant Græci: unde & alludit, Inſtar montis equum. Aut revera fuit quod ſequitur Virgilius.* Ita Servius. Multa de hoc Epeo habet Tzetzes in Lycophronis Caſſandram, *pag.* 150 *edit. Pauli Stephani.* Τὸ ἀρχαῖον ξόανον ἐστιν ἐν Βραυρῶνι Ἄρτεμις, ὡς λέγουσιν, ἡ Ταυρική· ἵππος δὲ, ὁ καλούμενος Δούριος, ἀνάκειται χαλκοῦς. καὶ ὅτι μὲν τὸ ποίημα τὸ Ἐπειοῦ μηχάνημα ἦν ἐς διάλυσιν τοῦ τείχους, οἶδεν ὅστις μὴ πᾶσαν ἐπιφέρει τοῖς Φρυξὶν εὐήθειαν: *In Braurone eſt priſci operis ſignum; Taurica, ut perhibent, Diana. Equus etiam Durius ibi poſitus ex ære: & quòd quidem opus hoc Epei machina fuerit ad muros disjiciendos, fatebitur quiſquis non omnem confert in Phryges ſtultitiam*, Pauſanias libro primo, pag. 41, 52. *Equum, qui nunc Aries appellatur, in muralibus machinis Epeum ad Trojam dicunt inveniſſe*, Plinius lib. ſeptimo, cap. 56. Polygnotus pinxit Epeum nudum ſolo æquantem Trojæ muros, ſupra quos ſolum caput equi duratei prominet: *Pauſanias lib.* X, *pag.* 659, 52. Hanc vero demoliendæ urbis provinciam videri poſſunt Græcorum principes Epeo præter cæteros demandaſſe, quòd notæ hominem timiditatis putarent ſedulo curaturum, ne quod urbis inimicæ munimentum poſt ea extaret. De hac Epei timiditate vide *Euſtathium in Iliad.* Ψ, *pag.* 1322 *edit. Romanæ.* Unde nata ſit fabula, Epeum ad Trojam præbuiſſe Heroibus aquam: vide *Athenæum lib.* X, *cap.* 22. Circa Metapontum ajunt Minervæ Græcæ templum extare, inque eo Epei, qui & nomen impoſuit, inſtrumenta repoſita, quæ ad equi Duratei fabricam compararat. Minervam enim in ſomnis viſam flagitare ut hæc opera conſecraret: cumque exitus difficultate impediretur, loca implicitum enavigare non potuiſſe. Unde fanum illud Minervæ Græcæ appellatur: *Ariſtoteles in Mirabilibus auſcultationibus.*

EPHORUS, Pictor.

Ephorus Epheſius Pictor, Apellis ante Pamphilum præceptor: *Suidas in* Ἀπελλῆς.

EPIDAURUS.

Domitrix Epidaurus equorum, Virgilius III Georg. verſ. 44. Inter omnes ſane militares equos, forma & generoſitate laudabiles, videntur olim Epidaurii præter cæteros emicuiſſe. Unde quoque Xenophon, Philoſophus inſignis ac ſummus equeſtrium copiarum dux, *Quique magis in decoris armis & militaribus equis*, ut loquitur Salluſtius in Catil. *quàm in ſcortis atque conviviis libidinem habebat*, maximi ſemper fecit Epidaurios equos. Ξενοφῶντι ἔμελε τῶν ἄλλων σπουδαίων, καὶ οὖν καὶ ὅπλα καλὰ ἔχειν. λέγεται οὖν ὁ τοῦ Γρύλλου τὴν μὲν ἀσπίδα Ἀργολικὴν ἔχειν, τὸν δὲ θώρακα Ἀττικόν, τὸ δὲ κράνος Βοιωτιουργές, τὸν δὲ ἵππον Ἐπιδαύριον: *Xenophonti cùm alia honeſta curæ fuerunt, tum etiam ut haberet arma pulchra. Dicitur igitur hic Grylli filius habuiſſe ſcutum Argolicum, thoracem Atticum, galeam Bœotico artificio factam, equum Epidaurium*, &c. Vide Ælian. var. Hiſt. lib. III, cap. 24.

EPIGONUS, Statuarius.

Plinius lib. XXXIV, cap. 8, poſteaquam percenſuit eos qui ejuſdem generis opera fecerunt, fœminas adorantes, nobiles fœminas, anus, comœdos, concionantes, philoſophos, luctatores, athletas, tandem quoque & hoc addit: *Epigonus omnia fere præcedentia imitatus, præceſſit in tubicine, & infante matri interfectæ miſerabiliter blandiente.*

EPIMACHUS.

Epimachus Athenienſis, nobilis Architectus. Hunc Demetrius Poliorcetes adverſus Rhodios bellum geſturus ſecum adduxit, ejusque operâ helepolin ſtupendæ molis machinam mœnibus admovens urbem expugnaſſet, niſi eam Diognetus opportuna ſolertia inutilem ei reddidiſſet. Integrum Vitruvii locum deſcripſimus ſupra in Diognetus.

ERATOSTHENES.

Eratoſthenem Cyrenæum Vitruvius lib. I, cap. I, recenſet inter eos *Qui multas res organicas & geometricas numero, naturalibusque rationibus inventas atque explicatas poſteris reliquerunt.* Plinius lib. II, cap. 108: *Univerſum hunc circuitum Eratoſthenes, in omnium quidem literarum ſubtilitate & in hac utique præter cæteros ſolers, quem cunctis probari video, ducentorum quinquaginta duorum millium ſtadiûm prodidit. Quæ menſura Romana computatione efficit trecenties quindecies centena millia paſſuum. Improbum auſum! verum ita ſubtili argumentatione comprehenſum, ut pudeat non credere. Hipparchus & in coarguendo eo, & in reliqua omni diligentia mirus, adjicit ſtadiorum paullo minus* XXV *millia.* Vide Vitruvium libro II, cap. 6. Scripſit Eratoſthenes etiam Architectonica, teſte Scholiaſte ad verſ. 232 libri III Argonauticῶν Apollonii. Jucundæ adhæc gratæque hominibus concertationes Eratoſthenis atque Architæ Tarentini circa duplicationem cubi, quam præceperat oraculum: vide *Vitruvium libro* IX, *cap.* 3; vide quoque *Plutarch. de Socratis genio.*

ERICHTHONIUS.

Argentum invenit Erichthonius Athenienſis; ut alii, Æacus, Plinius lib. VII, capite 56. *Indus rex in Scythia argentum primus invenit, quod Erichthonius Athenas primum attulit,* Hyginus fabula 274. Vel ſaltem primus inſcripſit: Πρῶτος ἔγραψε νόμισμα Ἀθηναίοις Ἐριχθόνιος, *Primus nummum Athenienſibus inſcripſit Erichthonius,* Pollux lib. IX, cap. 6.

Primus Erichthonius currus & quattuor auſus
Jungere equos, rapidisque rotis inſiſtere victor,

Virgilius III Georg. verſ. 113: ubi vide Servium. *Bigas primum junxit Phrygum natio, quadrigas Erichthonius,* Plin. lib. VII, cap. 56. Vide Meurſii Regnum Atticum, lib. II, cap. I.

ERIGONUS, Pictor.

Erigonus tritor colorum Nealcæ pictoris in tantum ipſe profecit, ut celebrem etiam diſcipulum relinqueret Paſiam, fratrem Æginetæ fictoris, Plinius lib. XXXV, cap. II.

ERYTHRÆ.

Plinius lib. XXXV, cap. 12, ubi agit de vaſis fictilibus: *Habent & Tralleis opera ſua, & Mutina in Italia; quoniam & ſic gentes nobilitantur. Hæc quoque per maria terrasque ultro citroque portantur, inſignibus rotæ officinis Erythris.*

ERYTHRÆI.

Rubri maris accolæ primi maria tentarunt, mercaturas exercuerunt, ſiderum curſum obſervaverunt: *Dionyſii Alexandrini Periegeſis, verſ.* 906. Vide locum.

EUANDER. Vide Aulanius Euander.

EUANGELUS. Vide Pixodorus.

EUANTHES, Pictor.

Euanthæ Pictoris duas tabulas, Andromedam & Prometheum in vinculis fuſe deſcribit Achilles Tatius libro III de Amorib. Clitophontis & Leucippes, editionis Salmaſianæ pag. 167.

EUARIS, Architectus.

Νεὼς τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ, Εὐάριδος ἔργον: *Templum archangeli Michaëlis, opus Euaridis,* Procopius lib. II de bello Perſico, cap. II.

EUBIUS, Sculptor.

Signum Herculis è candido lapide, Promachum ſive Propugnatorem vocant; opus Xenocriti atque Eubii Thebanorum: *Pauſanias lib.* IX, *pag.* 558, 48.

EUBOEI.

Eubœi, optimi ſunt opifices æris ac ferri: vide *Stephanum de Urbibus in* Αἴδηψος.

EUBOLIDES.

Eubolidis digitis computans, Plinius lib. XXXIV, cap. 8.

EUBULIDES, Sculptor.

Apollinis ſignum & dicavit & fecit Eubulides: *Pauſanias lib. primo*, *pagina* 4, 25. Euchir, Eubulidæ filius: *Pauſanias lib.* VIII, *pag.* 479, 33.

EUCADMUS, Statuarius.

Androſthenem habuit diſcipulum: *Pauſanias lib.* X, *pag.* 643, 32.

EUCHIR, Pictor.

Euchir, Dædali cognatus, in Græcia picturam invenit, ut Ariſtoteli placet, Plinius lib. VII, cap. 56.

EUCHIR, Sculptor.

Mercurii marmoreum ſignum fecit Athenienſis Euchir Eubulidæ filius: *Pauſanias lib. octavo*, *pag.* 479, 33. Euchir refertur apud Plinium lib. XXXIV, cap. 8, inter Artifices qui optime fecerunt athletas & armatos & venatores ſacrificantesque. Ubi tamen *Eunuchir* habet vetus editio Parmenſis anni MCCCCLXXVI.

EUCHIR, Plasta.

Sunt qui in Samo primos omnium Plaſticen inveniſſe Rhœcum & Theodorum tradant multo ante Battiadas Corintho pulſos. Demaratum vero ex eadem urbe profugum, qui in Hetruria Tarquinium Priſcum regem populi Romani genuit, comitatos fictores Euchira & Eugrammum; ab iis Italiæ traditam plaſticen, Plinius lib. XXXV, cap. 12.

EUCLIDES, Sculptor.

Buræ ædes eſt Cereris, Veneris, Liberi patris & Lucinæ. Signa ſunt ex lapide Pentelico: Ars vero Athenienſis Euclidæ: *Pauſanias lib.* VII, *pag.* 449, 31. Et rurſus pagina proxima: Habet Ægira Jovis ſignum ſedens è Pentelico lapide, Euclidæ Athenienſis opus.

EUCLIDES alter, itidem Sculptor.

Junonis Samiæ templum eſſe antiquiſſimum, colligi poteſt ex ipſo ſimulacro, quod eſt Smilidis Æginetæ Euclidis filii opus. Smilis vero fuit Dædalo æqualis ætate: *Pauſanias lib.* VII, *pag.* 403, 35. Hinc reſtitue Clementis Alexandrini locum in Protreptico: Τὸ ἐν Σάμῳ τῆς Ἥρας ξόανον Σμίλῃ τῷ Εὐκλείδου πεποίηται Ὀλύμπιχος ἐν Σαμιακοῖς ἱστορεῖ. Apud Laërtium lib. III in Platonis vita, ubi deſcribit teſtamentum Platonis, inter alia quoque legas: Εὐκλείδης ὁ λιθοτόμος ὀφείλει μοι τρεῖς μνᾶς.

EUCLIDES, Pictor.

Euclides (alii *Eutychides*) *pinxit bigam, quam regit Victoria*, Plinius XXXV, 11.

EUCLIDES, Geometra.

Valerius Maximus lib. VIII, cap. 12, ubi oſtenditur optimis Artium Magiſtris concedendum eſſe: *Platonis quoque eruditiſſimum pectus hæc cura attigit: qui conductores ſacræ Arcis de modo & forma ejus ſecum ſermonem conferre conatos, ad Euclidem geometram ire juſſit; ſcientiæ ejus cedens, imo profeſſioni.* Erunt forte qui hunc Euclidem eum eſſe putabunt, cujus geometrica rudimenta omnium hodie manibus teruntur, quique multos poſt Platonem annos docuit in Ægypto, ſub Ptolemæo Lagi filio: ſed intelligendus in hoc Valerii loco Megarenſis ille, conditor eriſticæ ſectæ, qui noctu Megaris Atticis Athenas ire ſolebat ad audiendum Socratem, ſicuti teſtatur Laërtius in ejus vita. De tota interim re ſanius judicabit, qui conſulet Voſſium de Scientiis mathematicis cap. 15.

EUDORUS, Pictor.

Eudorus ſcena ſpectatur: idem & ex ære ſigna fecit, Plinius libro XXXV, cap. 11.

EUENOR, Pictor.

Nonageſima Olympiade fuere Aglaophon, Cephiſſodorus, Phrylus, Euenor pater Parrhaſii & præceptor maximi pictoris: omnes jam illuſtres; non tamen in quibus hærere expoſitio debeat, feſtinans ad lumina artis, Plinius libro XXXV, cap. 9. Similia quoque habent Harpocration & Suidas in Παῤῥάσιος.

EUGRAMMUS, Fictor.

De hoc Eugrammo vide Plinium *lib.* XXXV, *cap.* 12. Plinii locum deſcripſimus paullo ante in Euchir, Plasta.

EUMARUS, Pictor.

De hujus Eumari Athenienſis antiquitate atque Arte agit Plinius *libro* XXXV, *cap.* 8. Integrum Plinii locum ſupra deſcripſimus in Cimon, Pictor.

EUMELUS, Pictor.

Eumeli in Arte virtutes æmulatus eſt Ariſtodemus Carius, multam ipſi addens Venerem:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

rem: *Fl. Philoſtratus in Procemio Iconum.* Εὐμήλῳ Ἑλένη τις γέγραπται, οἵα ἀνάθημα εἶναι τῆς Ῥωμαίων ἀγορᾶς: *Eumelo talis Helena picta eſt, ut digna ſit judicata quæ in Romano foro collocaretur*, Philoſtr. lib. II de Vitis Sophiſt. in Alexandro.

EUNICUS, ARGENTI CÆLATOR.

Plinius libro XXXIII, cap. 12, ubi agit de claris argenti Cælatoribus: *Mox Cyzicenus Tauriſcus. Item Ariſton & Eunicus Mitylenæi laudantur.* Quidam libri vett. ſcribunt *Onychus.* Idem quoque *lib.* XXXIV, *cap.* 8, inter æqualitate celebratos Artifices, ſed nullis operum ſuorum præcipuos, refert etiam hunc Eunicum.

EUPALINUS, ARCHITECTUS.

Eupalinus Megarenſis Nauſtrophi filius, Architectus, Sami fecit admirabilem illam foſſam, cujus meminit Herodotus *lib.* III, *cap.* 60. Vide quoque *Euſtathium ad verſum* 534 *Dionyſii* τῆς περιηγήσεως.

EUPHORION, ARGENTI CÆLATOR.

Plinius *libro* XXXIV, *cap.* 8, conjungit Euphorionem, Eunicum, & Hecatæum argenti Cælatores.

EUPHRANOR, MECHANICUS.

Euphranor Sicyonius, μηχανοποιός. Vide *Plutarch. in Arato.* Scripſit præcepta ſymmetriarum: *Vitruvius in Præfat. libri* VII.

EUPHRANOR, PICTOR & FICTOR.

Euphranorem Plutarchus in opere *de Gloria Athenienſium* refert inter celeberrimos Pictores Athenienſes. *Euphranorem admirandum facit, quod & cæteris optimis ſtudiis inter præcipuos, & pingendi fingendique idem mirus artifex fuit*, Quintil. Orat. inſtitut. libro XII, cap. 10. Plinius *libro* XXXIV, *cap.* 8, ubi plurimos Fictores nobiliſſimos ſecundùm ætates ſuas recenſet, Praxitelem quoque atque Euphranorem refert ad Olympiadem centeſimam quartam. Paulli Diaconi Hiſtoria miſcella, libro decimo de Hadriano Imp. *Pictor fictorque ex ære & marmore proxime Polycletos & Euphranoras.* Plinius libro XXXV, cap. 11: *Poſt Pauſiam eminuit longe ante omnes Euphranor Iſthmius, Olympiade centeſima quarta. Idem, qui inter fictores dictus eſt à nobis. Fecit & coloſſos, & marmora, ac ſcyphos ſcalpſit: docilis & laborioſus ante omnes, & in quocunque genere excellens ac ſibi æqualis. Hic primus videtur expreſſiſſe dignitates Heroum, & uſurpaſſe ſymmetriam: ſed fuit univerſitate corporum exilior, capitibus articulisque grandior. Volumina quoque compoſuit de ſymmetria & coloribus. Opera ejus ſunt: equeſtre prælium: duodecim Dii: Theſeus; in quo dixit, eundem apud Parrhaſium roſa paſtum eſſe, ſuum vero carne. Nobiles ejus tabulæ Epheſi, Ulixes ſimulata inſania bovem cum equo jungens, & palliati cogitantes, dux gladium condens. Eodem tempore fuit & Cydias, cujus tabulam Argonautas H-S* CXLIIII *Hortenſius orator mercatus eſt, eique ædem fecit in Tuſculano ſuo. Euphranoris autem diſcipulus fuit Antidotus. Hujus eſt clypeo dimicans Athenis, & luctator, tibicenque inter pauca laudatus. Ipſe diligentior quàm numeroſior, & in coloribus ſeverus, maxime inclaruit diſcipulo Nicia Athenienſi, qui diligentiſſime mulieres pinxit.*

Etiam alii meminere Euphranoris operum, quæ à Plinio hoc in loco memorantur. Theſei certe atque equeſtris ad Mantineam prælii meminit Plutarchus *de Athenienſium gloria*, ubi inquirit Bellone an pace clariores fuerint Athenienſes: Εὐφράνωρ τὸν Θησέα τὸν ἑαυτοῦ τῷ Παρρασίου παρέβαλε, λέγων τὸν μὲν ἐκείνου ῥόδα βεβρωκέναι, τὸν δὲ ἑαυτοῦ κρέα βόεια. γέγραφε δὲ καὶ τὴν ἐν Μαντινείᾳ πρὸς Ἐπαμινώνδαν ἱππομαχίαν οὐκ ἀνενθουσιάστως Εὐφράνωρ: *Euphranor Theſeum à ſe pictum cum Parrhaſii Theſeo comparans, hunc dixit roſas ediſſe, ſuum vero carnes bubulas. Pinxit etiam equeſtre adverſus Epaminondam prælium ad Mantineam non ſine quodam divino inſtinctu Euphranor*, &c. Vide locum. Præter hoc equeſtre prælium ad Mantineam, pinxit etiam Athenienſibus XII Deos, Theſeum unà cum democratia & populo, Apollinem quoque cognomine Patroum: *Pauſanias libro primo, pag.* 6, 18.

Duodecim Deorum meminit Valer. Maximus libro VIII, cap. 11, Exemplo ext. 5: *Natura quemadmodum ſæpenumero æmulam virium ſuarum Artem eſſe patitur, ita aliquando irritam feſſo labore dimittit; quod ſummi artificis Euphranoris manus ſenſerunt. Nam cùm Athenis duodecim Deos pingeret, Neptuni imaginem quàm poterat excellentiſſimis majeſtatis coloribus complexus eſt, perinde ac Jovis aliquanto auguſtiorem repræſentaturus. Sed omni impetu cogitationis in ſuperiori opere abſumpto, poſteriores ejus conatus aſſurgere quò tendebant nequiverunt.* Qua vero tandem occaſione inciderit in archetypum ad quod Jovem efformaret, tradit Euſtathius *ad verſ.* 529 *Iliados* Α, *pag.* 145 *editionis Romanæ.* Φέρεται ἱστορία, inquit Euſtathius, ὅτι Εὐφράνωρ Ἀθήνησι γράφων τοὺς δώδεκα θεοὺς, καὶ ἀπορῶν πρὸς οἷον ἀρχέτυπον γράψει τὸν Δία, παρῄει ἐν διδασκάλου· καὶ ἀκούσας

τῶν ἐπῶν τούτων, Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται, καὶ τὰ ἑξῆς, ἔφη ὅτι ἤδη ἔχει τὸ ἀρχέτυπον· καὶ ἀπιὼν ἔγραψεν.

Zeuxidis aut Polygnoti aut Euphranoris tabulæ Ἠσπάσαντο καὶ τὸ εὔσκιον, καὶ τὸ ἔμπνουν, καὶ τὸ εἰσέχον τε καὶ ἐξέχον; *Sectantur opacum quid ac ſpirans, & recedens aliquid atque eminens*, Philoſtratus de vita Apollonii lib. II, cap. 9.

Euphranoris Alexander Paris eſt: in quo laudatur, quòd omnia ſimul intelligantur, judex Dearum, amator Helenæ, & tamen Achillis interfector. Hujus eſt Minerva Romæ, quæ dicitur Catuliana, infra Capitolium à Q. Luctatio Catulo dicata; & ſimulacrum Boni eventus, dextra pateram, ſiniſtra ſpicam ac papaver tenens; item Latona puerpera, Apollinem & Dianam infantes ſuſtinens, in æde Concordiæ. Fecit & quadrigas bigasque; & Cliduchon eximia forma; & Virtutem; & Græciam; utraſque coloſſeas; mulierem miniſtrantem & adorantem; item Alexandrum & Philippum in quadrigis, Plinius lib. XXXIV, cap. 8.

In Junone Euphranoris maxime commendatur comæ color: vide *Luciani Imagines*.

Euphranor fecit ſtatuam Vulcani: *Dio Chryſoſtomus Orat.* XXXVII, *pag.* 466, *C.*

Præter duos Euphranoris diſcipulos *Antidotum* & *Niciam* quorum Plinius in loco paullo ante adducto meminit, recenſetur etiam aliquanto poſt eo ipſo capite *Carmanides Euphranoris* [diſcipulus] inter Pictores non ignobiles. Hiſce denique tribus Euphranoris diſcipulis adde & quartum *Leonidem Anthedonium*, ex Stephano de Urbibus in Ἀνθηδών.

EUPHRONIDES.

Centeſima quarta Olympiade Lyſippus fuit, & cum eo Alexander Magnus. Item Lyſiſtratus & frater ejus Sthenis, Euphronides, Soſtratus, Ion, Silanion, Plinius libro XXXIV, cap. 8.

EUPOLEMUS, Architectus.

Eupolemi Argivi Architecti meminit Pauſanias *lib.* II, *pag.* 114, 34.

EUPOMPUS, Pictor.

Æquales Zeuxidis & æmuli fuere Timanthes, Androcydes, Eupompus, Parrhaſius, Plinius lib. XXXV, cap. 9. Et rurſus cap. proximo: *Euxenides hac ætate docuit Ariſtidem, præclarum artificem: Eupompus Pamphilum, Apellis præceptorem. Eſt Eupompi victor certamine gymnico palmam tenens. Ipſius auctoritas tanta fuit, ut diviſerit picturam in genera tria, quæ ante eum duo fuere. Helladicum, & quod Aſiaticum appellabant. Propter hunc, qui erat Sicyonius, diviſo Helladico, tria facta ſunt, Ionicum, Sicyonicum, Atticum.* Tradunt Lyſippum, primo ærarium Fabrum, audendi rationem cœpiſſe Pictoris Eupompi reſponſo: *Eum enim interrogatum, quem ſequeretur antecedentium? dixiſſe demonſtrata hominum multitudine, Naturam ipſam imitandam eſſe, non Artificem*, Plinius lib. XXXIV, cap. 8.

EURIPIDES, Pictor.

Euripides Pictor fuit, antequam ſe conferret ad ſcribendas tragœdias: *Moſchopulus in vita Euripidis.* Vide quoque *Suidam in* Εὐριπίδης.

EURYALUS.

Laterarias ac domos conſtituerunt primi Euryalus & Hyperbius fratres Athenis. Antea ſpecus erant pro domibus. Gellio Doxius Cæli filius lutei ædificii inventor placet, exemplo ſumpto ab hirundinum nidis, Plinius libro VII, cap. 56.

EURYCION, Cælator.

Virgilius X Æneïdos, verſ. 499:

> *Quæ bonus Eurycion multo cælaverat auro.*

EURYCLES.

Eurycles Spartanus nobiliſſimas Corinthiis condidit balneas. Pauſanias libro ſecundo, pag. 90, 14: Τὸ δὲ ὀνομαστότατον αὐτῶν (λουτρῶν) πλησίον τοῦ Ποσειδῶνος· τοῦτο δὲ Εὐρυκλῆς ἐποίησεν ἀνὴρ Σπαρτιάτης, λίθοις κοσμήσας καὶ ἄλλοις, καὶ ὃν ἐν Κροκεαῖς χώρας τῆς Λακωνικῆς ὀρύσσουσιν: *Quod omnium* [balneorum] *eſt nobiliſſimum prope Neptuni, id Eurycles Spartanus condidit, & cum aliis lapidibus, tum vero eo qui in Crocis, Laconici agri vico exciditur, ornavit.*

EUTELIDAS, Statuarius.

Eutelidæ Argivi meminit Pauſanias lib. VI, pag. 362, 25: Τὴν δὲ εἰκόνα Θεοπόμπου μὲν οὐ παλαίσαντος τὸν ποιήσαντα οὐκ ἴσμεν· τὰς δὲ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τοῦ πάππου φησὶ τὸ ἐπίγραμμα Εὐτελίδα τε εἶναι καὶ Χρυσοθέμιδος Ἀργείων· οὐ μὴν, παρ' ὅτῳ γε ἐδιδάχθησαν, δεδήλωκεν. ἔχει γὰρ δὴ οὕτως·

> Εὐτελίδας καὶ Χρυσόθεμις τάδε ἔργα τέλεσσαν
> Ἀργεῖοι, τέχναν εἰδότες ἐκ προτέρων.

Luctatoris

Luctatoris Theopompi minoris à quo facta fuerit ſtatua plane ignoratur. Patris vero & avi ſtatuas, Euthelidæ & Chryſoſthemidis Argivorum opera fuiſſe teſtatur inſcriptio, à quibus vero illi didicerint non docet. Inſcriptionis ejus verſus hi ſunt:

Argivi Eutelidas & Chryſoſthemis fabricarunt
Majores artem quos docuere ſui.

EUTHYCRATES, Statuarius.

Centeſima viceſima Olympiade fuere Eutychides, Euthycrates, Lahippus, Cephiſſodorus, Timarchus, Pyromachus, Plin. lib. XXXIV, cap. 8. Et aliquanto poſt, de Lyſippo agens: *Filios ac diſcipulos reliquit laudatos artifices, Lahippum & Bedam, ſed ante omnes Euthycratem: quamquam is conſtantiam patris potius æmulatus quàm elegantiam, auſtero maluit genere quàm jucundo placere. Itaque optime expreſſit Herculem Delphis & Alexandrum; Theſpin venatorem & Theſpiadas; prælium equeſtre ad Trophonii oraculum; quadrigas Medeæ complures; equum cum fiſcinis; canes venantium. Hujus porro diſcipulus fuit Tiſicrates, & ipſe Sicyonius, ſed Lyſippi ſectæ propior.* Tandem quoque & hæc habet Idem ibidem: *Xenocrates Tiſicratis diſcipulus, aut, ut alii, Euthycratis, vicit utroſque copia ſignorum, & de ſua arte compoſuit volumina.* Anytæ meretriculæ ſtatuam fecere Euthycrates & Cephiſodotus, ſicuti auctor eſt Tatianus; ubi quoque ſignum Mneſarchidis Epheſiæ adſcribit eidem Euthycrati. Ac tandem & hoc ſubjungit: παντευχίδα συλλαμβάνουσαν ἐκ φθορέως Εὐθυκράτης ἐχαλκούργησεν: *Panteuchidem ex ſtupratore gravidam Euthycrates ex ære fabricavit.*

EUTHYMEDES, Pictor.

Plinius lib. XXXV, cap. 11, refert Euthymedem inter Artifices non ignobiles quidem, in tranſcurſu tamen dicendos.

EUTYCHIDES, Scalptor.

Eutychides Zoïli filius Mileſius, magnæ ſpei Scalptor, ac vel ipſius quoque Praxitelis famam æquaturus; niſi eum, falſo Eutychidis nomine gaudentem, immatura mors rebus humanis ante diem exemiſſet, anno ætatis ſuæ ſexto decimo. Inſcriptt. Gruteri pag. MCXLVII, 11, memorant Juvenem Græco amictum pallio. Titulus ei, Εὐτυχίδης Ζωΐλου Μιλήσιος, *Eutychides Zoïli F.* Ac porro ſubſcriptum habebat ſequens Epigr.

Πραξιτέλοις ἤνθουν λαοξόος οὔτι χερείων,
Ἐς δ᾽ ἐτέων δισσὰς ἤλυθον ὀγδοάδας.
Οὔνομα δ᾽ Εὐτυχίδης ψευδώνυμον, ἀλλά με δαίμων
Θῆκεν ἀφαρπάξας ὠκύτατ᾽ εἰς ἀΐδα.

Praxitele ſculptore non erat inferior,
Pervenit autem ad annum ſextum decimum.
Nomen mihi Eutychides falſo eſt tributum. Nam me Deus
Cito auferens miſit ad inferos.

EUTYCHIDES, Statuarius.

Centeſima viceſima Olympiade fuere Eutychides, Euthycrates, Lahippus, Cephiſſodorus, Timarchus, Pyromachus, Plinius lib. XXXIV, cap. 8. Et aliquanto poſt ibidem: *Eutychides fecit Eurotam, in quo artem ipſo amne liquidiorem plurimi dixerunt.* Inter monumenta quæ Aſinius Pollio, vir acris vehementiæ, Romæ publice ſpectari voluit, etiam *Liber pater Eutychidis laudatur*, Plinius XXXVI, 5. Timoſthenem Eleum Eutychides Sicyonius à Lyſippo edoctus elaboravit. Hic ipſe Eutychides etiam Syris Orontæ accolis Fortunæ ſignum fecit, quod indigenæ in magno honore habent: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 346, 20. Hujus vero Eutychidis diſcipulum fuiſſe Cantharum Sicyonium, teſtatur idem Pauſanias non multo poſt. Anthologia Græcorum Epigr. lib. IV, tit. 12:

Εἰς τὸ κενόν με τέθεικε νόμου χάριν ὧδε Πρίηπον
Εὐτυχίδης, ξηρῶν κλημαλίδων φύλακα.
Καὶ περιβέβλημαι κρημνὸν βαθύν. ὃς δ᾽ ἂν ἐπέλθῃ,
Οὐδὲν ἔχοι κλέψαι πλὴν ἐμὲ τὸν φύλακα.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

Arida me poſuit propter ſarmenta Priapum,
Ut mori morem ſic gerat Eutychides.
Ambior & foſſa. Si quis tamen adveniat fur,
Nil ſit, cuſtodem me niſi quod rapiat.

EUTYCHIDES, Pictor.

Eutychides (alii *Euclides*) *pinxit bigam, quam regit Victoria*, Plinius XXXV, 11.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

EUTYCHUS, Pictor.

Anthologia Græcorum Epigr. lib. II, tit. 19:

> Εἴκοσι γεννήσας ὁ ζωγράφος Εὔτυχος υἱοὺς,
> Οὐδ' ἐπὶ τῶν τέκνων οὐδὲν ὅμοιον ἔχει.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

> *Viginti pictor natos habet Eutychus: unde eſt*
> *Facta nec ex illis ulla figura refert.*

EUXENIDAS, Pictor.

Euxenidas hac ætate docuit Ariſtidem, præclarum artificem, Plinius lib. XXXV, capite 10. Vide Aristides, Pictor.

F.

FABIUS PICTOR. Vide Pictor.

FABIUS GALLUS. Vide Gallus.

FABULLUS, Pictor.

Vide quæ ſupra diximus in Amulius, Pictor.

FAUNUS.

Faunus auri atque argenti repertor: *Suidas in* Μεταλλεὺς & Φαῦνος. Verba Suidæ adducimus infra in Mercurius.

FELIX. Vide Sempronius.

FICTORIUS, Vascularius.

C. FICTORIO VASCULARIO, Inſcript. Gruteri DCXLIII, 6.

FLAVIUS PHANEAS. Vide Phaneas.

FLAVIUS SABINUS. Vide Sabinus.

FORTUNATUS, Topiarius.

D. M. FORTUNATI TOPIARI VALERIA UXOR ET TERTIUS DISCENS, Inſcript. Gruteri DCLI, 9.

FRIGES.

Friges primi invenerunt veſtes acu pictas coloribus: nam ideo & artifices talium veſtium Frigiones appellantur, Servius ad illud Virgilii Æneïd. IX, 614:

> *Vobis picta croco & fulgenti murice veſtis.*

Plura dicimus in Phryges.

FULVIUS, Pictor trivialis.

Horatius lib. II, Satyra 7:

> *Tu cum Pauſiaca torpes inſane tabella,*
> *Qui peccas minus atque ego, cùm Fulvî, Rutubæque,*
> *Aut Placideiani contento poplite miror*
> *Prælia, rubrica picta aut carbone; velut ſi*
> *Re vera pugnent, feriant, vitentque moventes*
> *Arma viri.* - - -

FULVIUS QUINTIANUS. Vide Quintianus.

FURNIANA VASA.

Vaſa ex argento mira inconſtantia humani ingenii variat, nullum genus officinæ diu probando. Nunc Furniana, nunc Clodiana, nunc Gratiana (etenim tabernas menſis adoptavimus) nunc anaglypta in aſperitatemque exciſa circa linearum picturas, quærimus, Plinius lib. XXXIII, cap. II.

FUSSITIUS, Architectus.

Fuſſitius, alii Suffitius primus apud Romanos de rebus architectonicis inſtituit edere volumen: *Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

G.

GÆTULI. Vide Getuli.

GALATO, Pictor.

Γαλάτων ὁ ζωγράφος ἔγραψε τὸν μὲν Ὅμηρον αὐτὸν ἐμοῦντα, τοὺς δὲ ἄλλους ποιητὰς τὰ ἐμημεσμένα ἀρυομένοις: *Galato pictor ipſum quidem Homerum pinxit evomentem, alios vero poëtas haurientes ea quæ ipſe vomuerat*, Ælianus lib. XIII var. Hiſt. cap. 22. Antiquiſſima bibliothecæ Voſſianæ in Lucianum ſcholia, adhuc inedita, Pictorem hunc *Gelato* vocant: Γελάτω ὁ ζωγράφος ἔγραψε τὸν μὲν Ὅμηρον ἐμοῦντα, τοὺς δὲ ἄλλους ποιητὰς τὰ ἐμημεσμένα ἀρυομένους. Ad hanc hiſtoriam Joſephus Scaliger putat alluſiſſe Manilium circa initium libri II, ubi de Homero agens inquit:

- - - *Cujusque ex ore profuſos*
Omnis poſteritas latices in carmina duxit,
Amnemque in tenues auſa eſt deducere rivos,
Unius fœcunda bonis. - - -

Ego certe neque illius conjecturam improbavero, qui Ovidium quoque ſimilis alicujus hiſtoriæ imaginem in animo habuiſſe arbitrabitur, cùm lectorem ſuum veluti coram jubet intueri Homerum, lib. III Amorum, Elegia 8:

Aſpice Mæoniden, à quo, ceu fonte perenni,
Vatum Pieriis ora rigantur aquis.

Unde & Plinio lib. XVII, cap. 5, Homerus nuncupatus eſt *Fons ingeniorum.*

GALLAICUS. Vide Callaicus.

GALLIA.

Plurimis liciis texere, quæ polymita appellant, Alexandria inſtituit: ſcutulis dividere, Gallia, Plinius lib. VIII nat. Hiſt. cap. 48.

GALLUS, summus elegantiarum amator.

M. Fabium Gallum, *hominem in omni judicio elegantiſſimum*, vocat Cicero ad familiares lib. VII, epiſt. 23. Vide totam epiſtolam.

GELADAS, Statuarius.

Geladæ Argivi Phidias fuit diſcipulus: *Tzetzes Chiliad.* VII, *Hiſt.* 154. Item *Chil.* VIII, *Hiſt.* 191. Γελάδας ἀγαλματοποιὸς, διδάσκαλος Φειδίου: Geladas Statuarius, magiſter Phidiæ: *Suidas.* Aliis dicitur *Eladas*. Vide quæ diximus in Eladas.

GENTIANA. Vide Glaniana.

GERAS.

Geras Carchedonius. Vide quæ ſupra diximus in Carthaginienses.

GERMANI.

Germani ad machinas reliquaque opera bellica maxime idonei; evincit hoc inventio bombardarum: *Chalcondylas libb.* II *&* V *de rebus Turcicis.*

GERRHÆI.

Gerrhæi & Sabæi plurimum delectantur ſculpturæ varietate. Vide Photii excerpta ex cap. 50 libri primi Agatharchidis de Mari rubro.

GETULI.

Horatius lib. II, epiſt. 2:

- - - *Veſtes Getulo murice tinctas.*

Ovidius II Faſtorum, verſ. 219:

Dat tenues tunicas Getulo murice tinctas.

Plinius lib. XXXV, cap. 6: *Puteolanum purpuriſſum potius laudatur, quàm Tyrium aut Gætulicum vel Laconicum, unde pretioſiſſimæ purpuræ.*

GITIADAS, Statuarius.

Gitiadas Lacedæmonius fecit Minervæ delubrum, & ejuſdem Deæ ſignum ex ære: vide *Pauſaniam lib.* III, *pagg.* 193 *&* 196.

GLANIANA.

Glaniana alii *Grantiana*, Martialis IV, 39. Bulengerus de Pictura pagina 6, legit *Gentiana.*

GLAUCIAS, Statuarius.

Glaucias Ægineta fecit & currum & ſtatuam Gelonis: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 360, 49. Vide quoque *ibidem pag.* 361, 23 *&* 56. Item *pag.* 364, 53.

GLAUCIDES, Statuarius.

Plinius libro XXXIV, cap. 8, refert Glaucidem inter eos Artifices, qui fecerunt athletas & armatos & venatores ſacrificanteſque.

GLAUCIO, Pictor.

Athenion Maronites Glaucionis Corinthii diſcipulus, Plinius XXXV, 11.

GLAUCUS.

Glaucus Chius (Olympiade XXV) *primus ferri inter ſe glutinum excogitavit & junxit*, Euſebius Chron. MCCCXL. Ejus meminit etiam Herodotus, & Pauſanias in Bœoticis, verbis Herodoti. Vide proverbium γλαύκου τέχνη, quod ad Euſebium notavit Scaliger.

GLAUCUS, Artifex.

Hic eſt ille Glaucus qui aliis Chius, aliis Samius dicitur. Hegeſander Delphus, inquit Athenæus lib. V, capite 13, in Commentario ſtatuarum & imaginum ſcribit Glauci Chii opus Delphis eſſe, engythecæ ferreæ ſimile, Aliattis donarium, Herodoto memoratum, qui ὑποκρητηρίδιον appellat. Nos Delphis conſecratum vidimus, revera ſpectatu dignum, ob animalcula quædam & inſecta, plantaſque puſillas torno elaboratas. Vide Caſaubonum ad hæc verba Athenæi. Vide quoque Plutarchum circa finem libri de Oraculorum defectu, qui opus hoc ἐπικρητηρίδιον appellat. Pauſanias lib. X, pagina 637, 13: Ex plurimis donariis, quæ Lydorum reges miſerunt Apollini, nullum jam ſupereſt præter ferream baſin, quam fecit Glaucus Chius, qui primus invenit ferri conglutinationem. Forma operis turri perquam ſimilis, &c. Vide locum. Ex hujus etiam Glauci admiranda ſolertia natum eſt adagium γλαύκου τέχνη: de quo hæc habet Heſychius: γλαύκου τέχνη· παροιμία ἐπὶ τῶν ῥαδίως κατεργαζομένων. Διονυσόδωρος δὲ τὴν τοῦ σιδήρου κόλλησιν· Γλαῦκος γὰρ Χῖος σιδήρου κόλλησιν εὗρεν. Suidas in Γλαύκου τέχνη refert parœmiam hanc ad Glaucum Samium; γλαύκου τέχνη· παροιμία ἐπὶ τῶν ῥαδίως κατεργαζομένων. ἀπὸ Γλαύκου τινὸς Σαμίου, ὃς πρῶτος σιδήρου κόλλησιν ἐξεῦρεν. Zenobius parœmiarum Centuria II, 91: Γλαύκου τέχνη· ἢ ἐπὶ τῶν ῥαδίως κατεργαζομένων, ἢ περὶ τῶν πάνυ ἐπιμελῶς καὶ ἐντέχνως εἰργασμένων. Ἵππασις γάρ τις κατεσκεύασε χαλκοῦς τέτταρας δίσκους οὕτως· τὰς μὲν διαμέτρους αὐτῶν ἴσας ὑπάρχειν, τὸ δὲ τοῦ πρώτου δίσκου πάχος ἐπίτριτον μὲν τοῦ δευτέρου, ἡμιόλιον δὲ τοῦ τρίτου, διπλάσιον δὲ τοῦ τετάρτου, καὶ κρουομένους ἐπιτελεῖν συμφωνίαν τινά. καὶ λέγεται Γλαῦκον ἰδεῖν τοὺς ἐπὶ τῶν δίσκων φθόγγους πρῶτον: *Glauci ars: vel de rebus cito confectis, vel in id quod ſumma cum cura atque artificioſe elaboratum eſt. Quidam etenim Hippaſis quattuor diſcos æreos ſic fecit, ut diametri eorum æquales eſſent. Primi vero diſci ſpiſſitudo epitriti rationem ad ſecundum haberet, hemiolii autem ad tertium, dupli rurſus ad quartum, & pulſati ſymphoniam quandam ederent. Feruntque primum omnium Glaucum hos diſcorum ſonos obſervaſſe.* Vide quoque Stephanum de Urbibus in Αἰθάλη. Verba ejus adſcribimus in Glaucus Statuarius, quem proxime nunc memorabimus. Glauci Chii artem, ut & Zeuxidis, initio valde rudem fuiſſe teſtatur Libanius Orat. XIX, quæ eſt de Saltatione.

GLAUCUS, Statuarius.

Glaucus Lemnius, inſignis Statuarius. Hujus meminit Stephanus de Urbibus, in Αἰθάλη; ubi inter alia & hæc habet: Πολύβιος ἐν τριακοστῇ τετάρτῃ λέγει Αἰθάλειαν τὴν Λῆμνον καλεῖσθαι, ἀφ᾽ ἧς ἦν ὁ Γλαῦκος, εἷς τῶν τὴν κόλλησιν σιδήρου εὑρόντων. Δύο γὰρ ἦσαν· οὗτος μὲν Σάμιος, ὅστις καὶ ἔργον ἀξιολογώτατον ἀνέθηκεν ἐν Δελφοῖς, ὡς Ἡρόδοτος. ὁ δὲ ἕτερος Λήμνιος, ἀνδριαντοποιὸς διάσημος, &c. Vide locum.

GLAUCUS alter, itidem Statuarius.

Aliquot Glauci Argivi opera memorat Pauſanias *lib.* V, *pag.* 339, 45. Vide quoque *pag.* 340, 12.

GLAUCUS, Naupegus.

Πόσις ὁ Μάγνης ἐν τρίτῳ Ἀμαζονίδος τῆς Ἀργοῦς φησὶ δημιουργὸν γενέσθαι τὸν Γλαῦκον καὶ κυβερνῶντα αὐτήν: *Poſis Magneſius libro* III *Amazonidis Glaucum ait fabrum fuiſſe Argo navis, eamque gubernaſſe*, &c. Vide Athenæum lib. VII. cap. 12.

GNEUS. Vide Cn. vel Cneus.

GOMPHUS, Statuarius.

Gomphus fecit Praxigoridis meretriculæ ſignum: *Tatianus contra Græcos.*

GORDYÆI.

Strabo lib. XVI, pag. 747, B: Ἔδοξαν οἱ Γορδυαῖοι διαφερόντως ἀρχιτεκτονικοί τινες εἶναι, καὶ πολιορκητικῶν ὀργάνων ἔμπειροι· διόπερ αὐτοῖς εἰς ταῦτα ὁ Τιγράνης ἐχρῆτο: *Videbantur Gordyæi præter*

præter cæteros architectonicarum rerum ſcientia inſtructi, atque oppugnatoriorum inſtrumentorum experientes: quamobrem ad hæc eorum potiſſimum operâ utebatur Tigranes.

GORGASUS, Plasta & Pictor.

Plaſtæ laudatiſſimi fuere Damophilus & Gorgaſus, iidemque pictores; qui Cereris ædem Romæ ad Circum maximum utroque genere artis ſuæ excoluerunt: verſibus inſcriptis Græce, quibus ſignificarunt, à dextra opera Damophili eſſe, à parte læva Gorgaſi. Ante hanc ædem Tuſcanica omnia in ædibus fuiſſe, auctor eſt M. Varro, &c. Plinius lib. xxxv, cap. 12.

GORGIAS, Statuarius.

Olympiade LXXXVII *fuere Agelades, Callon, Polycletus, Phragmon, Gorgias, Lacon, Myron, Pythagoras, Scopas, Perelius,* Plinius xxxiv, 8.

GRÆCIA.

Cuncta Græcia, inquit Cicero pro L. Flacco, *quæ fama, quæ gloria, quæ doctrina, quæ plurimis artibus, quæ etiam imperio & bellica laude floruit, parvum quendam locum (ut ſcitis) Europæ tenet ſemperque tenuit.* Hæc interim tam anguſti ambitus terra Græcia, *Pictoribus ſignificibusque illuſtris* dicitur Sidonio Apollinari lib. VI, epiſt. 12. Sicuti & Græcos antea *pingendi fingendique conditores* dixerat Plinius, in Præfatione ardui operis. Poſteaquam vero Græcia victa luxum unà cum artibus transfudit in victores: nam ut ait Horatius lib. II, epiſt. 1:

Græcia capta ferum victorem cepit, & arteis
Intulit agreſti Latio. - - -

Romanis quoque idem Horatius acerbe ſatis exprobravit,

Venimus ad ſummum fortunæ. Pingimus atque
Pſallimus, & luctamur Achivis doctius unctis.

Græcia intexebat aurum pallis: *Auſonius epigr.* XXXVI. Genere ipſo à Græcis Tuſcanicæ ſtatuæ differunt. Vide Quintil. XII, 10, circa initium capitis. *Græca res eſt, nihil velare: at contra Romana ac militaris, thoracas addere,* Plin. lib. XXXIII, cap. 5. Quædam huc pertinentia diximus libro III de Pictura vett. cap. 2, §. 9.

GRANTIANA. Vide Glaniana.

GRATIANA VASA.

Vaſa ex argento mira inconſtantia humani ingenii variat, nullum genus officinæ diu probando. Nunc Furniana, nunc Clodiana, nunc Gratiana, (etenim tabernas menſis adoptavimus) nunc anaglypta in aſperitatemque exciſa circa linearum picturas, quærimus, Plinius lib. XXXIII, cap. 11.

GRYLLIO, Sculptor.

Mentionem ejus facit Laërtius lib. V in Ariſtotelis vita, ubi teſtamentum ejus deſcribit: Ἐπιμελεῖσθαι δὲ καὶ τῶν ἐκδεδομένων εἰκόνων παρὰ Γρυλλίωνος, ὅπως ἐπιτελεσθεῖσαι ἀνατεθῶσιν, ἥτε Νικάνορος καὶ ἡ Προξένου, ἣν διενοούμην ἐκδοῦναι, καὶ ἡ τῆς μητρὸς τοῦ Νικάνορος: *Illud quoque curant, ut quas imagines Gryllioni fingendas locavimus, hæ, cùm perfectæ fuerint, collocentur, tum Nicanoris, tum Proxeni, quam locare cogitabam, tum Nicanoris matris.* Vide ibi plura.

GYGES.

Gyges Lydius picturam invenit in Ægypto: in Græcia vero Euchir, Dædali cognatus, ut Ariſtoteli placet: ut Theophraſto, Polygnotus Athenienſis, Plinius VII, 56.

H.

HABRON vel ABRON, Pictor.

H*Abron pinxit Amicitiam & Concordiam & Deorum ſimulacra,* Plinius xxxv, 11. Ibidem quoque paullo poſt memoratur *Neſſus Abronis filius.*

HADRIANA VASA.

Plinius lib. xxxv, cap. 12, ubi agit de variis fictilium generibus: *Cois,* inquit, *laus maxima, Hadrianis firmitas.*

HADRIANUS IMP. Vide Adrianus Imp.

HARMON, Faber.

Vide Euſtathium ad verſum 60 Iliad. ε, pag. 521 edit. Romanæ, ubi multa quoque

habet de Phereclo Harmonis filio, qui ob hoc etiam Harmonides dictus. Vide proxime ſequens HARMONIDES.

HARMONIDES, NAUPEGUS.

Harmonides, juxta alios Phereclus, ædificavit Paridi naves quibus Lacedæmonem petiit Helenam rapturus: *Tzetzes in Lycophronis Caſſandram.* Similia quoque habet Auctor brevium ſchol. ad verſ. 60 Iliad. E; nec non ad verſ. 443 Iliad. Γ. Vide quoque proxime præcedens HARMON.

HATERIUS LABEO. Vide LABEO.

HEBER, HEBRÆI.

De Hebero & Hebræis multa doctiſſim. Bochartus. Hebræorum terra fert byſſum: vide *Pauſaniam lib.* V, *pag.* 294, 34. *Hebræi, quum Moyſes dux eorum aſcendiſſet in montem, atque ibi* XL *dies moraretur, aureum caput bovis, quem vocant Apin, quod eos in ſignum præcederet, ſigurarunt*, Lactantius lib. IV de vera Sapientia, cap. 10. Vide quæ ſupra annotavimus in AARON.

HECATÆUS, ARGENTI CÆLATOR.

Meminit Plinius lib. XXXIII, cap. 12; & lib. XXXIV, cap. 8.

HECATODORUS, STATUARIUS.

Aliphera impoſita eſt colli ab omni parte prærupto, ad quem aſcenditur per ſtadia amplius decem. Arcem habet in ipſo vertice totius collis, & æream Minervæ ſtatuam ſpecie atque magnitudine præſtantem. Cauſſam ejus poſitæ, quorſum adhæc, & cujus ſumptibus initio confecta fuerit, ipſi quoque indigenæ parum nôrunt: neque enim ſatis explorate conſtat qua ex cauſſa, aut à quo fuerit dedicata. De Artificibus ex quorum officina prodiit, conſentiunt omnes; Hecatodori nempe & Soſtrati opus eſſe, inter magnificentiſſima atque exquiſitiſſima Artis quæ ſint ab iis facta: *Polybius libro quarto, pagina* 340, *D.*

HEGIAS, STATUARIUS.

Phidias floruit Olympiade LXXXIII, *circiter* CCC *noſtræ urbis anno. Quo eodem tempore æmuli ejus fuere Alcamenes, Critias, Neſtocles, Hegias*, Plinius XXXIV, 8; ubi & aliquanto poſt legas: *Hegiæ Minerva Pyrrhusque rex laudatur, & celetizontes pueri, & Caſtor ac Pollux ante ædem Jovis tonantis.* Onatas floruit eadem ætate, qua Hegias Athenienſis & Argivus Ageladas. Ἡ ἡλικία τοῦ Ὀνατᾶ κατὰ τὸν Ἀθηναῖον Ἡγίαν καὶ Ἀγελάδαν συμβαίνει τὸν Ἀργεῖον: *Pauſanias lib.* VIII, *pag.* 525, 9.

HELENA, PICTRIX.

Helena, Timonis Ægyptii filia, pingendi perita, quæ bellum Iſſicum ſæculo ſuo geſtum pinxit. Veſpaſianus hanc picturam collocavit in templo Pacis: *Photius ex Ptolemæi Hephæſtionis novæ ad variam eruditionem hiſtoriæ lib.* IV.

HELICON, POLYMITARIUS.

Vide quæ ſupra diximus in ACESEUS.

HELIODORUS, STATUARIUS.

Plinius lib. XXXIV, cap. 8, refert hunc Heliodorum inter Plaſtas qui athletas & armatos & venatores ſacrificantesque fecerunt. Iterum lib. XXXVI, cap. 5: *Ad Octaviæ porticum Pana & Olympum luctantes fecit Heliodorus, quod eſt alterum in terris ſymplegma nobile:* nam alterum Cephiſſodori ſymplegma, ſignum nobile, laudatum eſt Pergami, *digitis corpori verius quàm marmori impreſſis*, ut loquitur idem Plinius ibidem aliquanto ante.

HELLAS, STATUARIUS.

Hellas Athenienſis à Vitruvio in Procemio libri tertii refertur inter Artifices nullam aſſecutos memoriam, quòd non ab induſtria Artisve ſollertia, ſed à felicitate fuerunt deſtituti.

HERACLEA VASA.

Cicero lib. IV in Verrem: *Verri dicitur, habere eum perbona toreumata: in his pocula duo quædam, quæ Heraclea nominantur, Mentoris manu ſummo artificio facta.*

HERACLIDES, ARCHITECTUS.

Heraclides Tarentinus Architecton Philippo Perſei patri promiſit, ſe ſolum claſſem Rhodiorum incendio abſumpturum: quod quibus dolis perfecerit, docet Polyænus Strategematum lib. V. Vide quoque *Athenæum lib.* XIV, *cap.* 3.

HERACLIDES, PICTOR.

Plinius lib. XXXV, cap. 11, refert Heraclidem Macedonem inter Artifices non ignobiles quidem, in tranſcurſu tamen dicendos. De hoc Heraclide eo ipſo capite & ante dixerat

dixerat Plinius: *Eſt nomen & Heraclidi Macedoni. Initio naves pinxit: captoque rege Perſeo, Athenas commigravit; ubi eodem tempore erat Metrodorus pictor, idemque philoſophus, magnæ in utraque ſcientia auctoritatis.*

HERACLIDES, Sculptor.

Heraclides Phocenſis ſculptor: *Laërtius lib.* v, *in Heraclide.*

HERCULES.

Primum tingendæ purpuræ initium ad Herculem referunt Phœnices, teſte *Julio Polluce Onom. lib.* 1, *cap.* 4, §. 2. Herculem philoſophum, cognomento Tyrium, tempeſtate Phœnicis Tyriorum regis primum inveniſſe purpuram, diſcimus ex Chronico Alexandrino. Inveniendi occaſiones diverſimode tradunt *Achilles Tatius lib.* II *de Clitophontis & Leucippes amoribus; Cedrenus pag.* 18 *edit. Regiæ; Greg. Nazianz. Orat.* III; *Caſſiod. Variarum* I, I.

HERMES TRISMEGISTUS.

Tzetzes Chiliade v, Hiſt. I:

Ἑρμῆς μὲν ὁ Αἰγύπτιος Τρισμέγιστος καλεῖται
Ὃς συγχρονῶν Ὀσίριδι, τῷ Νῶε, Διονύσῳ,
Ἐφεῦρε σέβας τοῦ θεοῦ, καὶ τύπους τῶν γραμμάτων
Καὶ τέχναις κατεκόσμησε, καὶ σύμπασι τὸν βίον.

Mercurius quidem Ægyptius Triſmegiſtus vocatur,
Qui contemporaneus Oſiridi, Noë, Dionyſio
Invenit cultumque Dei, atque formas litterarum,
Et artibus exornavit, atque omnibus vitam.

Eadem Chiliade, Hiſt. 26

Ἑρμῆς ὁ καὶ Τρισμέγιστος, γονεῦς τῶν Αἰγυπτίων
Λέγεται πρῶτον ἐφευρεῖν γραμμάτων τὰς συνθέσεις,
Κἂν Σὴθ Ἑβραῖοι λέγωσιν ἐφευρετὴν γραμμάτων.
Ἑρμῆς ὁ καὶ Τρισμέγιστος, ὅνπερ τανῦν εἰρήκειν
Γραμμάτων ἐφευρετὴς, καὶ χρειωδῶν μυρίων,
Καὶ σύγχρονος καὶ σύμβουλος καὶ γραμματεὺς ὑπῆρχε
Ἐπὶ τῶν διοικήσεων τε πάντων τῶν πραγμάτων,
Τοῦ Αἰγυπτίου ἄνακτος, ὃς κατὰ Αἰγυπτίους
Ὄσιρις ὀνομάζεται, ἤτοι τῶν περιβλέπτων.

Mercurius, qui & ter maximus, ex filiis Ægyptiorum
Dicitur primus inveniſſe litterarum compoſitiones,
Quamvis Seth Hebræi dicant inventorem litterarum.
Mercurius qui & ter maximus, quem modo dixeram,
Litterarum cum eſſet inventor, atque rerum utilium complurium,
Et æqualis & conſiliarius & ſcriba fuit
In adminiſtrationibusque omnium negotiorum,
Ægyptiorum regis, qui ſecundum Ægyptios
Oſiris nominatur, nempe ex illuſtrioribus.

HERMOCLES, Plasta.

Hermoclis Rhodii Combabus, forma quidem mulieri ſimilis, veſtitum autem virilem gerens. Vide *Lucianum de Dea Syria.*

HERMOCREON.

Parii inſulares condiderunt Parium urbem in Propontide. Ibi fertur ara ſpectatu digna eſſe, cujus latera ſtadii longitudinem implent: *Strabo lib.* XII, *pag.* 487, *A.* Erat hæc Parii ara Hermocreontis opus, omni memoria dignum ob molem ac pulchritudinem: *Idem lib.* XIII, *pag.* 588, *B.*

HERMODICE.

Ἑρμοδίκην, γυναῖκα τοῦ Φρυγῶν βασιλέως Μίδου, φασὶ κάλλει διαφέρειν, ἀλλὰ καὶ σοφὴν εἶναι, καὶ τεχνικὴν, καὶ πρώτην νόμισμα κόψαι Κυμαίοις: *Hermodicen, uxorem Midæ regis Phrygum, ferunt fuiſſe pulcherrimam, atque adeo & ſapientem artificioſamque fuiſſe, primamque numiſma cudiſſe Cumæis*, Heraclides Ponticus de Politiis; ubi agit de Cumæorum politia. Pollux Δημοδίκην vocat.

HERMODORUS, Architectus.

Ædis Martis eſt circo Flaminio architectata ab Hermodoro Salaminio, Priſcianus Gramm. lib. VIII ex Cornelio Nepote.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

HERMOGENES, Architectus.

Hermogenes edidit volumen de æde Dianæ Ionica, quæ eſt Magneſiæ pſeudodipteros, & Liberi patris Teo monopteros: *Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi.* Vide quoque *caput* I *libri tertii.* Hermogenes, Tarcheſius, & Pytheus, antiqui Architecti, negaverunt Dorico genere ædes ſacras oportere fieri: *Vitruvius lib.* IV, *cap.* 3. Quo invento idem Hermogenes in Architectonica ſumptuum operiſque compendia fecerit: *Vitruvius lib.* III, *cap.* 2.

HERMOGENES, Pictor.

Hermogenes Africanus, Pictor, deſerta arte, errorum Stoïcorum patrocinium ſuſcepit, eique Tertullianus juſto volumine reſpondit, atque in ipſo ſtatim limine *licite pinxiſſe* teſtatur. Vide locum.

HERMOGENES, Statuarius.

Corinthi erat Apollo cognomento Clarius ex ære, & Venus, Hermogenes Cytherius fecit: *Pauſanias lib.* II, *pag.* 89, 20.

HERMOLAUS, Statuarius.

Palatinas domos Cæſarum replevere probatiſſimis ſignis Craterus cum Pythodoro, Polydectes cum Hermolao, Pythodorus alius cum Artemone, & ſingularis Aphrodiſius Trallianus, Plinius XXXVI, 5.

HERMON.

Hermon primus fecit larvas, quæ apud Græcos nomen acceperunt ab inventore. Ἑρμώνεια, inquit Auctor Etymologici magni, προσωπεῖα οὕτω καλούμενα ποιά, ἀπὸ Ἕρμωνος τοῦ πρῶτον εἰκονίσαντος, ὡς ἡ Θηρίκλειος κύλιξ, καὶ Ἰφικράτης τὸ ὑπόδημα.

HERMON.

Theſaurum Epidamniis Pyrrhus & filii Lacrates atque Hermon fecerunt: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 379, 34.

HERMON, Sculptor.

Signum ab Auliſco dedicatum, ars eſt Hermonis Trœzenii. Ejuſdem Hermonis etiam ſunt lignea Caſtoris & Pollucis ſimulacra: *Pauſanias lib.* II, *pag.* 144, 39.

HERO, Mechanicus, dictus Senior.

Hero vel Heron ob ſcientiæ machinalis gloriam Pappo atque Eutocio celebratur. Vixit is Olympiade ſexageſima quinta poſt centeſimam, hoc eſt anno ante Chriſtum natum centeſimo ſupra vigeſimum, circa tempora Ptolemæi Euergetis ſecundi. Atque ita ſeculo junior fuerit Archimede: Vitruvio autem ſeculo vetuſtior. Patria fuit Alexandrinus, filius ac diſcipulus Cteſibii, qui primum tonſor fuit, poſtea vero mirabilium prorſus machinarum repertor. Vide quæ ſupra diximus in Cteſibius. Univerſam tamen Heronis vitam fuſe ſcripſit Bernardinus Baldus, addiditque ejuſdem Heronis belopoiæ à ſe latinitate donatæ atque illuſtratæ.

HERO, Junior.

Alter Hero dicitur Junior, qui geodæſiam atque alia quædam mechanica ſcripſit. Claruit circa tempora Heraclii Imp. Vide *Voſſ. de ſcientiis mathemat. cap.* XLVIII, §. 20.

HERODOTUS, Statuarius.

Tatianus contra Græcos; Φρύνην τὴν ἑταίραν ὑμῖν Πραξιτέλης καὶ Ἡρόδοτος πεποιήκασι: *Phrynen meretricem vobis Praxiteles & Herodotus fecerunt.* Et mox ibidem; Γλυκέραν τὴν ἑταίραν καὶ Ἀργείαν τὴν ψάλτριαν ὁ Ὀλύνθιος Ἡρόδοτος κατεσκεύασεν: *Glyceram ſcortum & Argivam pſaltriam Olynthius Herodotus fabricavit.*

HETRUSCI. Vide Thusci.

HIBERI.

Servius ad illud Virgilii IX Æneidos, verſu 582:

Pictus acu chlamydem, & ferrugine clarus Hibera.

Hæc annotat: *Ferrugo coloris genus eſt, qui vicinus eſt purpuræ ſubnigræ. Hibera autem modo, non Hiſpana, ſed Pontica. Nam Hiberia pars Ponti eſt, inter Perſidem & Armeniam, ubi optime colores diverſi tinguntur: ut oſtendit Horatius, dicens,*

Herbaſque quas & Colchos atque Hiberia.
Mittit venenorum ferax.

Locus eſt in Epodon lib. ode V. Ubi annotat Acron: *Hic quidam volunt Iberiam, non Hiſp aniam dictam, ſed Ponto civitatem vicinam, unde: Et ferrugine clarus Ibera.* Vide quoque quæ ex eodem Acrone annotamus infra in Iberæ Loricæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

HICANUS, Statuarius.

Plinio libro XXXIV, cap. 8, Hicanus refertur inter eos artifices qui athletas & armatos & venatores ſacrificanteſque fecerunt.

HIERO, Fictor cerearum imaginum.

Hiero Cybirata, cerearum imaginum Fictor: is una cum fratre Tlepolemo, Pictore, ſtrenuam operam navavit Verri deprædanti Siciliam. Vide *Ciceronem libro* IV. *accuſat. in C. Verrem.*

HIERONYMUS, Artifex.

In ſumma olim apud omnes admiratione fuit harmamaxa Hieronymi, qua cadaver magni Alexandri devehi contigit: *Moſchion apud Athenæum libro* V, *cap.* 9. Operis artificioſi juxta & ſumptuoſi deſcriptionem uberrimam habet Diodorus Siculus *lib.* XVIII, *ſect.* 19. Vide quoque *Ælianum var. hiſt.* XII, 64.

HILARIUS, Pictor.

Hilarius Bithynus Athenis in arte pingendi excelluit, in exprimendo hominum vultu admirandus, Euphranoris antiqui æmulus, cum familia ruri à barbaris interemptus eſt ſub Valente: *Eunapius in Priſco.*

HILPIUS, Pictor.

Meminit ejus Lupus abbas Ferrarienſis *epiſtola* 60. Vide *tomum* II *Hiſt. Francorum, pag.* 761, *edit. Pariſ.*

HIPPASIS, Artifex. Vide Glaucus, Artifex.

HIPPEUS, Artifex.

Polemon in libris de Pictoribus ad Antigonum; Athenis, inquit, in Peirithoi nuptiis Hippeus fecit guttum & poculum è lapide, marginibus auro circumtectis: præterea lectos ex abiete, humi jacentes, variis ſtragulis ornatos; pocula quoque & cantharos; lucernam denique fictilem de laqueari ſuſpenſam & ſparſas emittentem flammas: *Athenæus lib.* XI, *cap.* 6.

HIPPIAS, Sophista & Artifex.

Multa atque admiranda prorſus de hoc Hippia tranſtulit Cicero, ex Platonis Hippia, in librum III de Oratore: *Illos veteres doctores auctoreſque dicendi*, inquit Tullius, *nullum genus diſputationis à ſe alienum putaſſe accepimus, ſemperque eſſe in omni orationis ratione verſatos. Ex quibus Eleus Hippias, cùm Olympiam veniſſet maxima illa celebritate ludorum, gloriatus eſt, cuncta pene audiente Græcia, nihil eſſe ulla in arte rerum omnium quod ipſe neſciret. Nec ſolum has artes, quibus liberales doctrinæ atque ingenuæ continerentur, geometriam, muſicam, literarum cognitionem & poëtarum, atque illa quæ de natura rerum, quæ de hominum moribus, quæ de rebus publicis dicerentur: ſed annulum quem haberet, pallium quo amictus, ſoccos quibus indutus eſſet, ſe ſua manu confeciſſe. Scilicet nimis hic quidem eſt progreſſus; ſed ex eo ipſo eſt conjectura facilis, quantum ſibi illi ipſi oratores de præclariſſimis artibus appetierint, qui ne ſordidiores quidem repudiarint.* Apulejus in Floridis: *Hippias è numero Sophiſtarum eſt artium multitudine prior omnibus, & eloquentia nemini ſecundus. Ætas illi cum Socrate. Patria Elis; genus ignoratur. Gloria vere magna; fortuna modica: ſed ingenium nobile; memoria excellens; ſtudia varia; æmuli multi. Venit Hippias iſte quondam certamine Olympio Piſam, non minus cultu viſendus, quam elaboratu mirandus. Omnia quæ ſecum habebat, nihil eorum emerat, ſed ſuis ſibi manibus confecerat. Et indumenta quibus indutus, &c.* Vide reliqua. Meminit & Quintilianus Orat. Inſtit. lib. XII, cap. ult. De balneo artificioſiſſime ab eo exſtructo, vide Lucian. in Hippia.

HIPPIAS, Statuarius.

Meminit ejus Pauſanias lib. VI, pag. 367, 33. Φειδίας ὁ ἀγαλματοποιὸς Ἵππου μαθητὴς ὤν: *Phidias Statuarius Hippi diſcipulus fuit.* Dio Chryſoſtomus Oratione LV. Ubi tamen Iſaacus Caſaubonus reſtituit Ἱππίου.

HIPPODAMAS, Architectus.

Hippodamas Mileſius Architecton, qui Athenienſibus exſtruxit Piræum: *Harpocration in* Ἱπποδάμεια.

HIRAM.

Hirami Tyrii Ars fuere ærea opera quæ templum Salomonis adornabant, 1 Reg. cap. VI: 13. Vide D. Hieronymum in Nepotiani epitaphio. Locum ſupra exſcripſimus in Bezaleël. Vide quoque quæ mox dicimus in *Hyperon.*

HOCATODORUS.

Vide an non Polybio ſit *Hocatodorus*, qui mox Plinio & Pauſaniæ nuncupatur *Hypatodorus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

HORTENSIUS, Orator.

Qu. Hortenſius Orator fuit ſummus omnium elegantiarum æſtimator. *Cydiæ tabulam Argonautas*, inquit Plinius lib. xxxv, cap. 11, H-S XLIIII *Hortenſius Orator mercatus eſt, eique ædem fecit in Tuſculano ſuo.* Vide quoque *Dionem Caſſium lib.* LIII. Hunc eximii Oratoris morbum optime cognitum habuit nequiſſimus Verres, cum ei Sphingem æneam maximi pretii ex præda Sicula illi dono dediſſet: unde cum Hortenſius dixiſſet ſe ænigmata non intelligere, atqui debebas, inquiebat Cicero, cum domi Sphingem habeas.

HYGIÆNON, Pictor.

Hunc Plinius lib. xxxv, cap. 8, refert inter vetuſtiſſimos Artifices qui monochromata pinxerunt, quorum ætas non traditur. Integrum Plinii locum adſcripſimus ſupra, in Cimon, Pictor.

HYPATODORUS, Statuarius.

Centeſima ſecunda Olympiade floruere Polycles, Cephiſſodorus, Leochares, Hypatodorus, Plin. lib. xxxiv, cap. 8. In Aliphera, urbe Arcadiæ, ædes Minervæ eſt; Deæ ſignum eſt ex ære, Hypatodori opus, ſpectatu digniſſimum, cùm ob magnitudinem, tum ob artem: *Pauſanias lib.* VIII, *pag.* 497, 30. Aliquot etiam Hypatodori atque Ariſtogitonis Statuariorum opera recenſet idem *Pauſanias lib.* x, *pag.* 627, 21. Conſidera quoque an non Hypatodorus idem ſit cum eo quem Polybius lib. IV vocat *Hecatodorum.*

HYPERBIUS.

Laterarias, ac domos conſtituerunt primi Euryalus & Hyperbius fratres Athenis: antea ſpecus erant pro domibus, Plin. lib. VII, cap. 56. Hyperbius Corinthius, juxta quoſdam, primus invenit rotam figulinam. Schol. in Pindari Olympia, ode XIII: Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ εὑρημάτων, Ὑπέρβιον τὸν Κορίνθιον φησὶν εὑρηκέναι τὴν τοῦ κεραμικοῦ τροχοῦ μηχανήν: vide locum pag. 113 edit. Pauli Stephani. Plinius lib. VII, cap. 56: *Figlinas invenit Corœbus Athenienſis. In iis orbem Anacharſis Scythes; ut alii, Hyperbios Corinthius.*

HYPERBOLUS.

Lucernarum Artifex, admodum vafer, ut qui plumbum quoque immiſceret æri ex quo lychnos faciebat. Οὐ γὰρ χαλκῷ μόνον ἐχρῆτο πρὸς τὴν τῶν λύχνων κατασκευὴν, ἀλλὰ καὶ μόλυβδον ἐνετίθει· ἵνα πολὺ βάρος ἔχοντες, πλείονος ἄξιοι ὦσι· καὶ οὕτως ἠπάτα τοὺς πριαμένους, Schol. in Ariſtophanis Nebulas.

HYPERON.

Alexander Polyhiſtor, in opere de Judæis, adſcripſit aliquas epiſtolas, Solomonis quidem ad Vafrem regem Ægypti & ad regem Phœniciæ Tyriorum, atque eorum itidem ad Solomonem; in quibus oſtenditur quidem Vafrem octoginta millia virorum Ægyptiorum ei miſiſſe ad templi ædificationem: alterum vero totidem hominum Tyriorum, una cum Architecto Tyrio, ex matre Judæa, ex tribu David, ut illic ſcriptum eſt, cui nomen Hyperon. Σὺν ἀρχιτέκτονι Τυρίῳ, ἐκ μητρὸς Ἰουδαίας, ἐκ τῆς φυλῆς Δαβὶδ, ὡς ἐκεῖ γέγραπται, Ὑπέρων τοὔνομα, Clemens Alexandr. Stromat. I, paginis 243 & 244. Atque adeo hic Hyperon dubio procul eſt idem ille, qui nobis ſupra ex I Reg. VII: 13, dictus eſt *Hiram*; LXX interpretibus, Joſepho, atque Euſebio Χείραμ vel Χίραμ.

HYPSICRATES.

Hypſicrates, Antigonus, & Polemon ſcripſerunt περὶ πινάκων, *de tabulis*: Laërtius lib. VII in Chryſippo.

I.

IADES, Statuarius.

Centeſima decima quarta Olympiade Lyſippus fuit, & cum eo Alexander Magnus: item Lyſiſtratus & frater ejus Sthenis, Euphronides, Soſtratus, Ion, Silanion. In hoc mirabile, quòd nullo doctore nobilis fuit. Ipſe diſcipulos habuit Zeuxim & Iadem, Plinius lib. XXXIV, cap. 8.

JANUS.

Euſtathius ad verſ. 251 Odyſſeæ E, edit. Rom. pag. 1533: Ἴαννον διπρόσωπον γεγονέναι λέγουσι, τὸ μὲν ὀπίσω, τὸ δὲ ἔμπροσθεν ἔχοντα πρόσωπον. οὗτος εὗρε πρῶτος στέφανον καὶ σχεδίας καὶ πλοῖα. καὶ νομισμα χαλκοῦν πρῶτος ἐχάραξε· διὸ τῶν καθ' Ἑλλάδα καὶ Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν πολλαὶ πόλεις ἐπὶ τῷ νομίσματι ἐνεχάραττον πρόσωπον δικέφαλον· καὶ ἐκ θατέρου μέρους ἢ σχεδίαν ἢ στέφανον

φανον ἢ πλοῖον: *Janum ajunt fuiſſe bifrontem, atque unam faciem poſt, alteram ante prætuliſſe. Hic primus invenit coronam, ratem tumultuariam, & naves. Etiam numiſma æneum primus ſignavit: ac propterea Græcarum, Sicularum, & Italicarum urbium plurimæ numiſmati ſuo inſculpunt faciem bifrontem; atque ab altera parte aut operis tumultuarii ratem, aut coronam, aut navem.* Fuſius hæc diſtinctiusque ex Dracone Corcyræo tradit Athenæus lib. XV, cap. 13. Cujus verba adſcripſimus lib. II de Pictura vett. cap. 8, §. 13.

JASON.

Ἰάσων ὁ Θετλαλὸς καὶ ἡμιθωράκια προσεξεῦρε: *Jaſon Theſſalus etiam ſemithoraces adinvenit*, Pollux Onom. lib. I, cap. 6. *Longa nave Jaſonem primum navigaſſe Philoſtephanus auctor eſt*, Plinius lib. VII, cap. 56.

IBERÆ LORICÆ.

Horatius Carminum lib. I, Ode 29:

Cum tu coëmtos undique nobileis
Libros Panæti, Socraticam & domum
Mutare loricis Iberis,
Pollicitus meliora, tendis.

Ubi Acron Grammaticus: *Optime enim fortes Hiſpanæ loricæ ſunt.* Et confer hæc cum ejuſdem Grammatici verbis quæ ſupra attulimus in HIBERI.

IBERI.

Iberi occidentales texendi Arte præcellunt: *Tzetzes Chiliade* XI, *Hiſt.* 388.

ICMALIUS, FABER.

Homerus Odyſſ. T, verſ. 57:

Τῇ παρὰ μὲν κλισίην πυρὶ κάτθεσαν, ἔνθ᾽ ἄρ᾽ ἔφιζε,
Δινωτὴν ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ· ἥν ποτε τέκτων
Ποίησ᾽ Ἰκμάλιος. - - -

Huic apud ignem quidem ſedem depoſuerunt (illic aſſidebat)
Rotundam ex ebore & argento, quam quondam faber
Fecit Icmalius. - - -

Ubi Euſtathius: Ἰκμάλιος, ὄνομα οἰκεῖον τέκτονι ξύλων, ἃ χρήσιμα γίνεται μετὰ τὸ ἐξικμασθῆναι: *Icmalius eſt nomen proprium fabri lignorum, quæ utilia ſunt cùm ſunt ſiccata.* Vide Rom. edit. pag. 1855, 29.

ICTINUS, ARCHITECTUS.

Ictinus & Carpion ſcripſerunt volumen de æde Minervæ Dorica, quæ eſt Athenis in arce: *Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi.* De hoc Ictino ita Pauſanias *libro* VIII, *pag.* 522, 38. Ictinus Architectus, qui templum Apollinis Epicurii in Cotylio monte juxta urbem Phigaliam exſtruxit, vixit iiſdem temporibus, quibus Pericles floruit Athenis: idemque Athenienſibus Parthenonem erexit: *Plutarchus in Pericle*: Parthenona hecatompedon cum Ictino Callicrates exſtruxit. Plura habet Meurſius *Attic. lect. lib.* III, *cap.* 16. Strabo *lib.* IX, *pagg.* 395 & 396; Ictini opus in urbe Eleuſi Cereris Eleuſiniæ templum eſt, & myſticum delubrum, capax turbæ theatricæ. Idem etiam Athenis Parthenonem fecit in arce Minervæ: Pericle ſuſtinente operum procurationem. Auſonius Edyllio X, verſu 308:

- - - *Hic clari viguere Menecratis artes;*
Atque Epheſi ſpectata manus: vel in arce Minervæ
Ictinus, magico cui noctua perlita fuco,
Allicit omne genus volucres, perimitque tuendo.

IDÆUS, PICTOR.

Meminit ejus Xenophon hiſt. lib. IV; cum narraſſet Pharnabazi filium Ageſilao dediſſe jaculum pulcherrimum, in hoſpitalitatis, quam ei offerebat, teſſeram, ſubjicit: ὁ δὲ δεξάμενος, φάλαρα ἔχοντος περὶ τῷ ἵππῳ Ἰδαίου τοῦ γραφέως πάγκαλα περιελὼν ἀντέδωκεν αὐτῷ: *Quo recepto ille, phaleris egregio Idæi pictoris artificio elaboratis, detractis ſuo equo, juvenem donavit.*

IDECTÆUS, STATUARIUS.

Delius & Diana Idectæi & Angelionis Ars: ὁ Δήλιος καὶ ἡ Ἄρτεμις Ἰδεκταίου καὶ Ἀγγελίωνος τέχνη, Athenagoræ legatio pro Chriſtianis.

IGNATIUS.

Georgius Codinus in Originibus Conſtantinopolitanis, ubi agit de ſtructura templi S. Sophiæ, hæc habet de hoc Ignatio: Juſtinus Imp. collocavit prope templum ſuam

 ſtatuam,

ſtatuam, quæ Deo gratias agens civibus indicat, Ἐγὼ εἰμὶ ὁ κλήτωρ, *Ego ſum conditor.* Cùm vero Ignatius, magnæ eccleſiæ magiſter, propter mirabilia quæ faciebat opera diligeretur ab omnibus, metuens Imp. ne aliquando à duabus populi factionibus Imperator ſalutaretur, nec tamen vellet eum occidere, quod plurimi ſuadebant; auctores deinde fuerunt, ut ſtatua ſua in Auguſteo jam poſita, eum ibi ablata ſcala relinqueret ac fame enecaret: quod etiam fecit. Cognoſcens itaque Ignatius ſe ibi relictum iri poſt erectam equeſtrem Imperatoris ſtatuam, deplorabat ſuam ſortem. Veſpera vero adventante, commentum prudens excogitavit. Tenuem funiculum quem habebat in marſupio, quinquaginta quinque circiter orgyarum, una cum veſte ſua & ſubinduſiali & interula & faſcia ſumens, conligavit ea & conſtrinxit, fecitque periculum num ad terram uſque pertingerent. Quæ cum bene ſe habere deprehendiſſet, uxori ſuæ mox cum ingenti planctu ſupervenienti cum clamore ſignificavit (erat enim profunda jam nox univerſa urbe in ſomnum demerſa) quod ibi relictus eſſet ut moreretur. Sed abi & clam eme funem craſſiorem, eumque pice liquida inunge, & media nocte revertere. Accipiente vero ea quæ juſſerat atque adventante nocte proxime ſequente, demiſit & ipſe quæ habebat; & funiculum ab uxore annexum ſurſum ad ſe retraxit, ac pedi ſtatuæ equeſtris alligavit, eoque prehenſo ſanus ac ſalvus inde deſcendit. Fecit autem hoc eò, ut funiculus liquida pice inunctus tenacius manibus hæreret, ne alioqui, veluti detractus, impetuoſe nimis ad terram deferretur comminueretùrque: & ut funiculus, ipſo jam de ſummo in tutiora delato, expeditius combureretur. Proinde aſſumpta uxore & liberis noctu, Adrianopolim profectus eſt, ibique tres annos in habitu monaſtico tranſegit: univerſis ubique credentibus dicentibuſque eum apud ſtatuam fame exſtinctum. Poſtea Conſtantinopolim rediit, ibique aliquantiſper commoratus eſt: donec Imperatori in proceſſione ad templum SS. Apoſtolorum obviam occurrit, petens ab illo ut ejus miſereretur & metus expertem vivere ſineret. Agnoſcens igitur illum Imperator, miratus eſt cum toto Senatu: atque adeo ipſe quoque Imperator ſimulavit ſibi nihil eorum conſtitiſſe quæ Ignatio obtigerant: & plurima dona conferens in Ignatium, dimiſit eum in pace; dicens; Ecce, quem Deus vult vivere, mille homines eum non interiment. Atque ex eo tempore magna cum tranquillitate vixit Ignatius. Vide *Codinum pag.* 72, *edit. regiæ.*

ILLYRII.

Clemens Alexandrinus lib. I Stromat. Ἰλλύριοι τὴν καλουμένην πέλτην ἐξεῦρον: *Illyrii invenerunt peltam, quam dicunt.*

ILVA.

Ilvæ inſulæ cum ferri metallis meminit Plinius *nat. hiſt. lib.* III, *cap.* 6. Virgilio Æneid. x, 174, dicitur

Inſula in exhauſtis Chalybum pretioſa metallis.

Ubi Servius: Quidam Ilvam Ithacem dictam volunt: eſt autem inſula adjacens Thuſciæ in conſpectu Populoniæ. Quanto exhauſta fuerit, tanto generoſior; hoc eſt πολύγονος. Ergo *in exhauſtis* non eſt una pars orationis: namque dicit Plinius Secundus, *Cùm in aliis regionibus effoſſis metallis terræ ſint vacuæ, apud Ilvam hoc eſſe mirum, quod ſublata renaſcuntur & rurſus de hisdem locis effodiuntur.* Varro & aliud dicit: naſci quidem illic ferrum, ſed in ſtricturam non poſſe cogi, niſi tranſvectum in Populoniam; Thuſciæ civitatem ipſi inſulæ vicinam. Hæc Servius. Rutilius lib. I Itinerarii:

Occurrit chalybum memorabilis Ilva metallis,
Qua nihil uberius Norica gleba tulit.
Non Biturix largo potior ſtrictura camino,
Nec quæ Sardonio ceſpite maſſa fluit.
Plus confert populis ferri fœcunda creatrix,
Quàm Tarteſſiaci glarea fulva Tagi. &c.

Etſi vero in hiſce verbis Plinii à Servio proxime adductis Plinius videatur unis Ilvenſium ferrifodinis hanc renaſcendi fertilitatem tribuere, incidimus tamen & in alium ejuſdem Plinii locum lib. XXXIV, cap 17, ubi de plumbo, ſtanno, aliiſque id genus metallis agens, & hoc addit, *Mirumque in his ſolis metallis, quod derelicta fertilius reviviſcunt.* Integrum locum adſcripſimus in *Caſſiterides.* Diſpiciat interim lector numquid uſpiam in toto Plinio locus aliquis occurrat, ex quo liquere poſſit ſcriptorem diligentiſſimum adeo inter ſe pugnantia tradidiſſe.

INDIA.

Virgilius I Georg. verſu 57:

India mittit ebur, molles ſua tura Sabæi.

Ubi

Ubi Servius: *Et in Africa fuerunt elephanti, ſed majores in India. Hinc eſt quod ait Terentius:* Elephantis quem Indicis præfecerat; *id eſt, maximis.* Et India mittit, *quaſi pendit.* Ad quem locum Terentii Eun. III, I, etiam Donatus: *Indicis,* πρὸς ἀντιδιαστολὴν *Maurorum, qui & mitiores ſunt.* Inter Africanum ebur maximum nomen habuit *Adulicum,* quod vide.

India quandoque etiam ponitur pro Indicis animalibus monſtroſiſſimarum imaginum formis ad ſpectatorum oblectationem multipliciter ac nove variegatis. Meminit eorum Claudianus I in Eutropium, verſu 355:

- - - Jam frugibus aptum
Æquor, & aſſuetum ſylvis delphina videbo;
Jam cochleis homines junctos, & quicquid inane
Nutrit Judaïcis quæ pingitur India velis.

Vide librum ſecundum Picturæ vett. cap. VIII, § 9, ubi de Phrygiis veſtibus acu pictis atque aliis itidem textilibus operibus agitur.

INDUS.

Indus rex in Scythia argentum primus invenit, quod Erichthonius Athenas primum attulit: *Hyginus fabula* 274. *Caſſiodorus Variarum* IV, 34.

JOANNES, Mechanicus.

Johannes Byzantius Mechanicus adhuc adoleſcens, in munienda exornandaque urbe Zenobia inſignem Imp. Juſtiniano navavit operam: *Procopius de Ædificiis Juſtin. lib.* II, *cap.* 8.

JOBEL.

Euſebius in exordio Chronici: Lamech ex Adda genuit Jobel, qui primum intra tentorium habitaculis morem geſſit. Hæc nempe antiquiſſima fuit ac tumultuaria paſcentium militantiumque Architectura, ex arborum ramis primum, ac mox etiam ex pellibus ac velis rudi modo concinnata. Hinc Græcis σκηνὴ eſt *umbraculum, tabernaculum:* & Latinis dicuntur *ſub pellibus eſſe,* qui verſantur in exercitu. Ἰώβηλος σκηνὰς ἐπήξατο καὶ προβατείαν ἠγάπησεν, *Jobel tentoria fixit, ac rei pecuariæ ſtudio ſe oblectabat,* Joſephus antiquit. Judaïcarum lib. I, cap. 3. Poſtea vero pictis etiam imaginibus ac gemmis exornabantur tentoria. Claud. lib. I de Laudib. Stilic. verſ. 157:

- - - Hic picta Saces, fucataque Medus,
Hic gemmata niger tentoria fixerat Indus.

Unde & inter quæſtuarias artes procedente tempore non poſtrema fuit ars conficiendi tentoria; ſiquidem Apoſtolus Paulus non ſibimet ipſi modo, ſed aliis quoque victum ea arte quæſivit. Confer Act. XVIII: 3, cum eorundem Act. XX: 34.

ION, Statuarius.

Centeſima quartadecima Olympiade floruit Lyſippus, & cum eo Alexander Magnus: item Lyſiſtratus & frater ejus Sthenis: Euphronides, Soſtratus, Ion, Silanion, Plin. lib. XXXIV, cap. 8.

IONICI OPERIS STRUCTURA.

Hujus ſtructuræ erat Deæ Syriæ templum, quod deſcribit Lucianus de Syria Dea. Eleorum forum non refert Ionum & Ioniæ finitimarum urbium fora, ſed factum eſt modo multo antiquiore, &c. Vide *Pauſaniam lib.* VI, *pag.* 390, 34. Βαυκίδες, ὑποδήματα Ἰωνικὰ πολυτελῆ, Auctor magni Etymologici; Pollux lib. VII, cap. 22.

IONOS.

Caſſiodorus Variarum III, 31; *Æs Ionos Theſſaliæ rex, plumbum Midas regnator Phrygiæ repererunt.*

IPHICRATES, Statuarius.

Iphicratis Leæna laudatur. Scortum hoc lyræ cantu familiare Harmodio & Ariſtogitoni, conſilia eorum de tyrannicidio, uſque ad mortem excruciata, tyrannis non prodidit. Quamobrem Athenienſes, & honorem habere ei volentes, nec tamen ſcortum celebraſſe, animal nominis ejus fecere: atque ut intelligeretur cauſa honoris, in opere linguam addi ab artifice vetuerunt: Plin. lib. XXXIV, cap. 8.

IPHION, Pictor.

Anthologia Græcorum Epigr. lib. IV, cap. 6:

Ἴφιων τόδ᾽ ἔγραψε Κορίνθιος· οὐκ ἔνι μῶμος
Χερσὶν, ἐπεὶ δόξας ἔργα πολὺ προφέρει.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Ex Ephyra manus hæc Iphionis. Omnis ab illa
Culpa procul; famam nobile vincit opus.

IPHIS, Pictor.

Iphis ſpectatur Neptuno & Victoria, Plinius xxxv, cap. 11.

IRENE, Pictrix.

Irene Cratini pictoris filia & diſcipula pinxit puellam, quæ eſt Eleuſine; Calypſo ſenem; & præſtigiatorem Theodorum, Plinius xxxv, 11. Hujus Irenes filiæ Cratini meminit etiam Dydimus in Sympoſiacis, ſicuti teſtatur Clemens Alexandrinus Stromat. iv, pag. 381, C.

ISIDORUS, Mechanicus.

Iſidorus Mileſius Mechanicus plurimum juvit Juſtinianum Imp. ædificantem. Vide *Procopium de Ædificiis Juſtiniani lib. 1, cap. 1; & lib. 11, capite 3.* Hujus Iſidori ἀδελφιδοῖς, ex fratre nepos atque adoleſcens etiamnum, itidem dictus Iſidorus, inſignem quoque Imp. Juſtiniano navavit operam in munienda exornandaque urbe Zenobia: vide ejuſdem libri caput 8.

ISIDORUS, Statuarius.

In Pario colonia laudatur Hercules Iſidori, Plinius lib. xxxiv, cap. 8.

ISIGONUS, Statuarius.

Plures artifices fecere Attali & Eumenis adverſus Gallos prælia, Iſigonus, Pyromachus, Stratonicus, Antigonus, Plinius lib. xxxiv, cap. 8.

ISIS.

Iſis primum invenit velificia: nam, dum quærit Harpocratem filium ſuum, rate velificavit, Hyginus fab. 277. *Velum Iſis rati prima ſuſpendit, cùm per maria Apochran filium ſuum audaci fœmina pietate perquireret. Ita dum materna caritas ſuum deſiderium feſtinat explere, Mundo viſa eſt ignota reſerare*, Caſſiodorus Variarum v, 17. *Ægyptii non multum ante annorum duo millia litteras magiſtra Iſide didicerunt*, Auguſtin. lib. xviii de Civitate Dei, cap. 40; & ante quoque cap. 37.

ITALIA.

Fuiſſe ſtatuariam artem familiarem Italiæ quoque & vetuſtam, indicant Hercules ab Euandro ſacratus, ut ferunt, in Foro boario, qui Triumphalis vocatur, atque per triumphos veſtitur habitu triumphali: præterea Janus geminus à Numa rege dicatus, qui pacis bellique argumento colitur, digitis ita figuratis ut trecentorum ſexaginta quinque dierum nota, per ſignificationem anni temporis & ævi ſe Deum indicaret. Signa quoque Thuſcanica per terras diſperſa, quæ in Hetruria factitata non eſt dubium. Deorum tantum putarem ea fuiſſe, ni Metrodorus Scepſius, cui cognomen à Romani nominis odio inditum eſt, propter duo millia ſtatuarum Volſinios expugnatos objiceret. Mirumque mihi videtur, cùm ſtatuarum origo tam vetus in Italia ſit, lignea potius aut fictilia Deorum ſimulacra in delubris dicata uſque ad devictam Aſiam, unde luxuria, Plin. lib. xxxiv, cap. 7. Et mox ibidem: *Factitavit coloſſos & Italia. Videmus certe Apollinem in bibliotheca templi Auguſti Thuſcanicum* L *pedum à pollice, dubium ære mirabiliorem an pulcritudine. Fecit & Sp. Carvilius Jovem qui eſt in Capitolio, victis Sammitibus ſacrata lege pugnantibus, è pectoralibus eorum ocreiſque & galeis. Amplitudo tanta eſt, ut conſpiciatur à Latiario Jove. Reliquiis limæ ſuam ſtatuam fecit, quæ eſt ante pedes ſimulacri ejus.*

ITANUS.

Φασὶ τὸν Ἴτανὸν, Σαυνίτης ὄντα ἦν, πρῶτον θυρεὸν κατασκευάσαι: *Ajunt Itanum, qui Samnites erat, primum feciſſe ſcutum*, Clemens Alexandr. Stromat. lib. 1, pag. 225, A.

ITONUS.

Itonus, Theſſaliæ rex, primus aurum argentumque conflavit, atque adeo ipſam quoque cudendæ monetæ rationem primus invenit: *Lucanus lib.* vi, *verſ.* 402.

JUDÆI.

Claudianus lib. 1 in Eutropium, verſ. 357:

- - - *Jam frugibus aptum*
Æquor, & aſſuetum ſylvis delphina videbo;
Jam cochleis homines junctos, & quicquid inane
Nutrit Judaïcis quæ pingitur India velis.

Vide Syrica vela infra. Pauſanias lib. viii, pag. 482, 40: Apud Hebræos in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Solymorum urbe, quam Romanus Imp. funditus evertit, eſt miri operis ſepulcrum Helenæ, mulieris indigenæ, &c. Vide locum. Vide porro Nic. Loënſis *miſcell. epiphill. lib.* VI, *cap.* 24.

JULIUS CÆSAR.

Multi prodiderunt Julium Cæſarem gemmas, toreumata, ſigna, tabulas operis antiqui ſemper animoſiſſime comparaſſe, Suetonius in ejus vita, cap. 47. *Præcipuam auctoritatem fecit publice tabulis Cæſar Dictator, Ajace & Medea ante Veneris Genetricis ædem dicatis*, Plinius XXXV, 4.

L.

LAAS.

LAas, nomen proprium Sculptoris lapidarii: *Auctor magni Etymologici, in* Λάας.

LABEO, Pictor.

Parvis tabellis gloriabatur, exſtinctus nuper in longa ſenecta, Aterius Labeo Prætorius, etiam Proconſulatu provinciæ Narbonenſis functus: ſed ea res in riſu & contumelia erat, Plin. lib. XXXV, cap. 4.

LACER, Architectus.

Floruit ætate Imp. Nervæ Trajani. *Alcantara* videlicet, quæ Ptolemæo Νῶϐρα Καισαρεῖα nuncupatur, oppidum eſt Hiſpaniæ in ripa Tagi, conſpicuum ponte venerandæ antiquitatis majeſtatisque, in cujus ingreſſu extat ſacellum, quod hodie D. Juliani appellant, habens hanc in ſuperliminari ſuo inſcriptionem, quam in Coſmographia ſua exhibuit Paullus Merula. Sed nos eam ex alio quodam antiquarum inſcriptionum codice MS. auctiorem deſcribimus: IMP. CÆS. T. ÆLI HADRIANI AN. IMP. CÆSARI DIVI NERVÆ F. TRAIANO DACICO GERMANICO SACRUM.

Templum in rupe Tagi Superis & Cæſare plenum,
Ars ubi materia vincitur ipſa ſua,
Quis, quali dederit voto, fortaſſe requiret
Cura viatorum, quos nova fama trahit.
Ingentem vaſta pontem qui rupe peregit,
Sacra litaturo fecit honore Lacer.
Qui Pontem fecit Lacer, & nova templa dicavit,
Scilicet & Superis munera ſola litant.
Pontem perpetui manſurum in ſæcula Mundi
Fecit divina nobilis arte Lacer.
Idem Romuleis templum cum Cæſare divis
Conſtituit: felix utraque cauſa ſacri.

Vide quoque Inſcript. Gruteri CLXII, I.

LACHES, Statuarius.

Laches Lindius fecit Rhodi coloſſum Solis, altum ulnas octuaginta. Anthologia Græcorum epigrammatum lib. IV, cap. 6.

Τὸν ἐν Ῥόδῳ κολοσσὸν ὀκτάκις δέκα
Λάχης ἐποίει πήχεων ὁ Λίνδιος.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Rhodium coloſſum octoginta
Cubitorum Laches Lindius fecit.

Vide quæ ſupra diximus in CHARES.

LACON, Statuarius.

Olympiade LXXXVII *fuere Agelades, Callon, Polycletus, Phragmon, Gorgias, Lacon, Myron, Pythagoras, Scopas, Perelius*, Plin. lib. XXXIV, cap. 8.

LACONICA.

Laconica purpura: Plin. lib. XXI, cap. 8; & rurſus lib. XXXV, cap. 6: *Puteolanum purpuriſſum potius laudatur quàm Tyrium aut Gætulicum vel Laconicum, unde pretioſiſſimæ purpuræ.* Vide Meurſii miſcell. Lacon. lib. II, cap. 19.

Laconicæ claves: *Stephanus de Urbibus in* Λακεδαίμων. Vide *miſcell. Lacon. lib.* II, *cap.* 17.

Laconici calcei. Vide que ſupra diximus in *Amyclæi calcei.*

Laco-

Laconicum poculum dicitur κώθων, de cujus uſu multa dicit Athenæus *libro* II, *cap.* 10. Plura occurrunt in Meurſii *miſcell. Laconicis lib.* I, *cap.* 14.

Laconicus pileus & pugio: *Pollux lib.* I, *cap.* 10, *§.* 13. De Laconicis pileis multa Meurſius *miſcell. Laconicorum lib.* I, *cap.* 17.

Lacones habebant peculiare aliquod genus balnei, quo utebantur. Meminit ejus Plutarchus in Aginde & Cleomene: Καὶ δεῖπνα, καὶ λȣτρὰ, καὶ διαίτας Λακωνικὰς ζητεῖν: *Et cœnas & balnea & victum Laconicum quærere.* Erat autem ſiccum, & ſudando non lavando proderat. Martialis VI, 42:

Ritus ſi placeant tibi Laconum,
Contentus potes arido vapore,
Cruda virgine Martiaque mergi.

Columella in Præfat. operis de Re ruſtica: *Quotidianam cruditatem Laconicis excoquimus; &, exacto ſudore, ſitim quærimus.* Corn. Celſus lib. II, cap. 17: *Siccus calor eſt arenæ calidæ, & Laconici.* Meminit & Vitruvius lib. V, cap. 10 & II; item libro VII, cap. 10. Plura habent Jo. Meurſii miſcell. Laconica libro II, cap. 18. Vide quoque Voſſii Etymol. Lat. *in Laconicum.*

Lacones peculiarem quandam habebant rationem temperandi ferrum chalybe, atque ex iſthoc ferro fiebant optimæ limæ, terebræ ferrariæ, cæſa, & inſtrumenta lapidicidarum. Inſignem hac de re locum ex lib. XXXV Poliorceticôn Daimachi adducit Stephanus de Urbibus in Λακεδαίμων. Quem etiam locum totidem fere verbis hinc tranſcripſit Euſtathius ad Iliad. B, pag. 294, 4, edit. Romanæ.

LACRATES.

Theſaurum Epidamniis Pyrrhus & Lacrates & Hermon ejus filii fecere: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 379, 34.

LÆDUS, ARGENTI CÆLATOR.

Lædus Stratiates prælia armatosque cælavit, Plin. lib. XXXIII, cap. 12.

LÆIUS.

Is fame liberavit Antiochiam, ut loquitur Tzetzes Chil. II, Hiſt. 59, ξέσας ἐν πέτρᾳ πρόσωπον Χάρωνος, θεὶς τῇ πόλει: *Sculpſit in lapide faciem Charonis & urbi dedicavit.*

LAHIPPUS, STATUARIUS.

Centeſima viceſima Olympiade fuere Eutychides, Euthycrates, Lahippus, Cephiſſodorus, Timarchus, Pyromachus: Plin. lib. XXXIV, cap. 8. Et poſteaquam ibidem multa dixit de Lyſippo, etiam hæc addit: *Filios & diſcipulos reliquit laudatos artifices, Lahippum & Bedam, ſed ante omnes Euthycratem.*

LALA, PICTRIX.

Lala Cyzicena, perpetua Virgo, Marci Varronis juventa Romæ & penicillo pinxit & ceſtro in ebore: imagines mulierum maxime, & Neapolitanum in grandi tabula: ſuam quoque imaginem ad ſpeculum. Nec ullius velocior in pictura manus fuit: artis vero tantum, ut multum manupretio antecederet celeberrimos eadem ætate imaginum pictores, Sopylon & Dionyſium, quorum tabulæ pinacothecas implent, Plin. lib. XXXV, cap. II.

LAMPRUS, MECHANICUS.

Genus ducebat à Callinico, primo inventore πυρὸς ὑγρȣ vel θαλασσίȣ: unde ei quoque veluti gentilitium fuit, hoſtium claſſes igne Græco incendere atque demergere. Vide quæ ſupra diximus in CALLINICUS.

LAPHAES, SCULPTOR.

Herculis ligneum ſignum priſci operis Laphaës Phliaſius fecit: *Pauſanias libro* II, *pag.* 102, 49. Item *lib.* VII, *pag.* 451, 18.

LARES.

Iidem qui *Curetes* vel *Dactyli Idæi.* Vide quæ utrobique annotavimus.

LAZARUS, PICTOR.

Lazarus Monachus quas imagines ſacras pinxerit, & quanta eum ob hoc rabie perſecutus ſit Imp. Theophilus, multis docet Zonaras *tomo* III, ubi narrat ea quæ geſta ſunt imperante Theophilo. Atque eadem fere legas etiam apud Cedrenum.

LEARCHUS, STATUARIUS.

In dextra Chalciœci parte Jovis ſignum eſt ex ære, vetuſtiſſimum omnium quæ ex eadem fabricata ſunt materia. Neque enim totum ſimul factum eſt ſignum; ſed ſingulatim excuſa ſunt membra, & mutuo ſibi adaptata, clavisque ita firmiter confixa & coagmentata, ut diſſolvi non poſſint. Learchum Rheginum ajunt ſimulacrum hoc feciſſe, quem

Dipœni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Dipœni ac Scyllidis quidam, alii vero ipſius Dædali diſcipulum fuiſſe tradunt: *Pauſanias lib.* III, *pag.* 194, 4.

L E M N I I.

Lemnios olim vocabant Sintias, quoniam primi fecerunt arma bellica, quibus vicinos læderent. Ἑλλάνικος φησὶ τοὺς Λημνίους ὀνομασθῆναι Σιντίους, διὰ τὸ πρώτους ὅπλα ποιῆσαι πολεμικὰ πρὸς τὸ σίνεσθαι τοὺς πλησίον καὶ βλάπτειν: *Hellanicus ait Lemnios vocatos fuiſſe Sintias, quod primi fecerint arma bellica, ad vicinos lædendos*, Apollonii Scholiaſtes ad verſ. 608 libri I Argonaut. Vide quoque Auctorem Etymol. magni, in Σιντῆϊδα Λῆμνον. Auctorem etiam brevium ſchol. ad verſ. 594 Iliados A; nec non Euſtathium ad eundem Poëtæ locum.

L E O.

De horologio prorſus admirando, quod Imperatori Methodio confecerat ὁ μυριομαθέστατος ἐν βασιλεῦσι Λέων, *infinitæ eruditionis Imp. Leo*, vide Conſtantini Manaſſis Compendium chronicum, pag. 107 edit. Regiæ.

L E O C H A R E S, Statuarius.

Centeſima ſecunda Olympiade floruere Polycles, Cephiſſodorus, Leochares, Hypatodorus, Plin. lib. XXXIV, cap. 8. *Scopas habuit æmulos eadem ætate Bryaxin & Timotheum & Leocharem: de quibus ſimul dicendum eſt, quoniam pariter cælavere Mauſoleum. Sepulcrum hoc eſt ab uxore Artemiſia factum Mauſolo Cariæ regulo, qui obiit Olympiadis centeſimæ anno ſecundo. Opus id, ut eſſet inter ſeptem miracula, ii maxime artifices fecere. Patet ab Auſtro & Septentrione ſexagenos ternos pedes, brevius à frontibus, toto circuitu pedes quadringentos undecim. Attollitur in altitudinem viginti quinque cubitis. Cingitur columnis triginta ſex. Ab Oriente cælavit Scopas, à Septentrione Bryaxis, à Meridie Timotheus, ab Occaſu Leochares. Priusque quàm peragerent, regina Artemiſia, quæ mariti memoriæ id opus exſtrui juſſerat, obiit. Non tamen receſſerunt, niſi abſoluto jam, id gloriæ ipſorum artisque monumentum judicantes, hodieque certant manus. Acceſſit & quintus Artifex, namque ſupra pteron pyramis altitudine inferiorem æquavit, viginti quatuor gradibus in metæ cacumen ſe contrahens. In ſummo eſt quadriga marmorea, quam fecit Pythis. Hæc adjecta centum quadraginta pedum altitudine totum opus includit*, Plin. lib. XXXVI, cap. 5. *De Mauſoleo edidere volumen Satyrus & Pytheus, quibus vere felicitas ſummum maximumque contulit munus: eorum enim artes ævo perpetuo nobiliſſimas laudes & ſempiterno florentes habere judicantur, & cogitatis egregias operas præſtiterunt. Namque ſingulis frontibus ſinguli artifices ſumpſerunt certatim partes ad ornandum & probandum; Leochares, Bryaxes, Scopas, Praxiteles, nonnulli etiam putant Timotheum, quorum artis eminens excellentia coëgit ad ſeptem ſpectaculorum ejus operis pervenire famam*, Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi. *In Halicarnaſſi ſumma arce media erat Martis fanum habens ſtatuam coloſſi, quam Acrolithon dicunt, nobili manu Leocharis factam. Hanc autem ſtatuam alii Telocharis, alii Timothei putant eſſe*, Vitruvius lib. II, cap. 8.

In Piræeo longa quædam porticus eſt, qua pro foro utuntur qui proxime ad mare habitant. In ultima vero porticus hujus parte Leocharis exſtant opera, Jupiter & Populus: *Pauſanias lib.* I, *pag.* 2, 18.

Leocharis Apollo: *Idem ibidem, pag.* 6, 20.

Leocharis Jupiter Polieus: *Idem ibidem, pag.* 43, 18. Circa exitum Altis, ad lævam Prytanei, eſt ædificium è coctili laterculo exſtructum, quod columnæ undecunque circumſtant. Fecit id Philippus, quum pugna ad Chæroneam graviter Græciam perculiſſet. Collocati autem ſunt ibi Philippus & Alexander, cumque illis Amyntas Philippi pater. Has omnes ſtatuas fabricavit Leochares ex ebore & auro, ſicuti & Olympiadis Eurydicesque ſimulacra: *Pauſanias lib.* V, *pag.* 327, 12. Ἀνάκειται Ἰσοκράτους καὶ ἐν Ἐλευσῖνι εἰκὼν χαλκῆ, ἔμπροσθεν τοῦ προστῴου, ὑπὸ Τιμοθέου τοῦ Κόνωνος, καὶ ἐπιγέγραπται.

> Τιμόθεος φιλίας τε χάριν ξενίην τε προτιμῶν
> Ἰσοκράτους εἰκῶ τὴν δ' ἀνέθηκε θεαῖς.
>
> Λεοχάρους ἔργον.

Dedicata eſt Iſocratis etiam Eleuſine ſtatua ærea, in veſtibulo porticus, à Cononis filio Timotheo, cum hac inſcriptione:

> *Hanc ſtatuam Iſocratis voluit ſacrare Deabus*
> *Timotheus, conſtans cultor amicitiæ.* *Leocharis opus.*

Plutarchus in Vitis decem Rhetorum, ubi agit de Iſocrate. Τίνος χάριν διὰ Λεωχάρους Γανυμήδην τὸν ἀνδρόγυνον, ὥς τι σπουδαῖον ἔχοντες κτῆμα, τετιμήκατε: *Quamobrem in gratiam Leocharis Ganymedem illum effœminatum, tanquam eximium quid poſſidentes, in honore habetis?* Tatianus Orat. adverſus Græcos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

LEOCRAS, Statuarius.

Leocras fecit aquilam, ſentientem quid rapiat in Ganymede & cui ferat, parcentem unguibus etiam per veſtem: puerum Autolycon pancratio victorem, propter quem Xenophon Sympoſium ſcripſit: Jovemque illum tonantem in Capitolio, ante cuncta laudabilem: item Apollinem diadematum, Plin. lib. XXXIV, cap. 8. Paulus Leopardus Emendationum lib. XI, cap. 19, reſtituit *Leochares*, ex Tatiano.

LEON, Pictor.

Leon pinxit Sappho, Plin. lib. XXXV, cap. 11.

LEON, Statuarius.

Plinio lib. XXXIV, cap. 8 refertur hic *Leon* inter illos plaſtas qui fecerunt athletas, & armatos, & venatores, ſacrificantesque.

LEONIDES.

Leonides præcepta ſymmetriarum conſcripſit: *Vitruvius in Proœm. lib.* VII.

LEONIDES, Pictor.

Leonides Anthedonius Pictor, Euphranoris diſcipulus: *Stephanus de Urbibus*, in Ἀνθηδών. Id ipſum quoque habet Euſtathius ad verſum 508 Iliados Β.

LEONTICHUS, Faber lignarius.

Anthologia Græcorum Epigr. lib. VI, cap. ultimo.

Στάθμην ἰθυτενῆ μολιβάχθεα, δουροτυπῆ τε
  Σφῦραν, καὶ γυρὰς ἀμφιδέτεις ἀρίδας,
Καὶ στιβαρὸν πέλεκυν στελεχητόμον, ἰθύδρομόν τε
  Πρίονα μιλτείῳ στάγματι πειθόμενον,
Τρύπανά θ᾽ ἑλκεσίχειρα, τέρετρά τε, μιλτοθυρῆ τε
  Σχοῖνον ὑπ᾽ ἀκρονύχῳ ψαλλομένην κανόνι,
Σοὶ κούρη γλαυκῶπι Λεόντιχος ὤπασε δῶρον,
  Ἄνθος ἐπεὶ γυίων πᾶν ἀπέδυσε χρόνος.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Malleus hic lignum feriens, perpendiculumque
  Plumbiſequum, & fines vincta ſcobina duos,
Roboraque incuſſu diſcindere nata ſecuris,
  Et minio factis æmula ſerra notis,
Et ferrum quod ligna forat, terebræque, rubensque
  Reſtis ab extrema tactus amuſſe latus,
Hæc tibi ſunt, Pallas, quæ dona Leontichus offert,
  Deſeruit quoniam tempore membra vigor.

LEONTION, Pictor.

Ariſtides Thebanus pinxit & Leontionem pictorem, Plin. lib. XXXV, cap. 10.

LEONTISCUS, Pictor.

Leontiſcus pinxit Aratum victorem cum trophæo: Pſaltriam, Plin. lib XXXV, cap. 11.

LEONTIUS, Statuarius.

Plinius lib. XXXIV, cap. 8, addit iis quæ de Myrone dixerat; *Vicit eum Pythagoras Rheginus ex Italia, pancratiaſte Delphis poſito. Eundem vicit & Leontius, qui fecit ſtadiodromon Aſtylon, qui Olympiæ oſtenditur*, &c. Ubi tamen pro *Leontius* in vett. libris eſt *Leontinus*, ſubintelligendusque *Pythagoras*: atque ita hoc in loco inter *Pythagoram Rheginum* & *Pythagoram Samium* intermedius fuerit *Pythagoras Leontinus*: atque adeo ad hunc etiam *Pythagoram* referendum ſit illud Pauſaniæ lib. VI, pag. 366, 40; Ἄστυλος Κροτωνιάτης Πυθαγόρου ἔργον: *Aſtylus Crotoniata Pythagoræ opus.*

LEOPHON, Statuarius.

Plin. lib. XXXIV, cap. 8, meminit ejus, ubi recenſet artifices qui athletas, & armatos, & venatores, ſacrificantesque fecerunt.

LEPTA. Vide Q. Lepta.

LESBII.

Videntur olim cælandi arte alias gentes ſuperâſſe: *Lesbium, genus vaſis cælati, à Lesbis inventum*, Feſtus.

LESBOCLES.

Hunc Plinius lib. XXXIV, cap. 8, refert inter æqualitate celebratos Artifices, ſed nullis operum ſuorum præcipuos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

LESBOTHEMIS, Statuarius.

Euphorion in libro de Iſthmiis teſtatur Magadin priſcum eſſe inſtrumentum, ac ſero tandem fabricam ejus una cum ipſo nomine mutatam; ſiquidem organum hoc poſtea dixere Sambucam: addit quoque frequens id eſſe apud Mitylenæos, atque adeo Muſarum unam inſtrumentum hoc manu tenentem factam à Lesbothemide, Statuario perantiquo: *Athenæus lib.* 14, *cap.* 4.

LEUCON, Sculptor.

Anthologia Græcorum Epigr. lib. VI, cap. I:

Τὸν κύνα τῆς πάσης κρατερῆς ἐπιίδμονα θήρης,
  Ἔξεσε μὲν Λεύκων, ἄνθετο δ' Ἀλκιμένης.
Ἀλκιμένης δ' οὐκ εὗρε τί μέμψεται· ὡς δ' ἴδ' ὁμοίην
  Εἰκόνα παντοίῳ σχήματι φαινομένην,
Κλοιὸν ἔχων, πέλας ἦλθε, λέγων Λεύκωνα κελεύειν
  Τῷ κυνὶ καὶ βαίνειν· πεῖθε γὰρ ὡς ὑλάων.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Indagare canem ſolitum genus omne ferarum
  Effinxit Leucon, dedicat Alcimenes.
Vidit ut Alcimenes vitio culpaque carentem
  Effigiem cunctas corpore ferre notas,
Vincla tenens, queis colla liget; jam dic age, Leucon,
  Currat, ait: latrans nam tua juſſa manet.

LIBON, Architectus.

Libon Eleus præfuit operi quum in Elide exſtrueretur Altis: *Pauſanias libro quinto, pag.* 304, 9.

LIBURNUS.

Liburnicæ naves ab earum inventore Liburno denominatæ ſunt. Vide *Euſtathium ad verſum* 385 *Dionyſii* τῆ περιηγητῆ. Vide quoque *Appianum de bellis Illyricis, pag.* 758 *edit. Stephanicæ* 1592.

LICINIUS, Mathematicus.

Vitruvius lib. VII, cap. 8, fuſe narrat, quemadmodum Licinius iſte ſeveriſſima reprehenſione correxerit errantia tectoriorum inſtituta. Integrum Vitruvii locum adſcripſimus in Apaturius.

LINDUS.

Inde nomen acceperunt Lindica navigia. Vide *Euſtathium ad verſum* 505 *Periegeſios Dionyſii.*

LOCRUS, Statuarius.

Locrus Parius fecit Minervæ ſignum: *Pauſanias lib.* 1, *pag.* 14, 19.

LONGIDIENUS, Faber navalis.

P. LONGIDIENUS FABER NAVALIS, Inſcript. Gruteri DCXL, I.

LUCAS, Pictor.

Nicephorus Calliſti filius Eccleſiaſticæ hiſt. lib. II, cap. 43: Λοῦκας ἐξ Ἀντιοχείας εἷλκε τὸ γένος, ἥτις κατὰ τὴν κοίλην κεῖται Συρίαν· τέχνη μὲν ἰατρὸς, ἄκρως δὲ τὴν ζωγράφον τέχνην ἐπιστάμενος. Θήβαις δ' ἐν ἑπταπύλοις τῷ θεσπεσίῳ περιτυχὼν Παύλῳ, τὴν πατρῴαν πλάνην ἀπειπὼν Χριστῷ προσιών· ἀντὶ δὲ σωμάτων, τὴν τῶν ψυχῶν ἠλλάξατο θεραπείαν: *Lucas traxit genus ex Antiochia, quæ ſita eſt in Cœleſyria, arte quidem medicus, egregie vero & pictoriæ artis peritus. In urbe Thebana, ſeptem portis clara, incidens in divinum Paulum, abdicato errore patrio aggregatus eſt Chriſto, corporumque curam permutavit cum medicina animarum.* Ibidem aliquanto poſt: Φασὶ δὲ αὐτὸν πρώτιστον τήν τε Χριστοῦ εἰκόνα καὶ τῆς αὐτὸν θεοπρεπῶς τεκούσης, ἔπι δὲ καὶ τῶν κορυφαίων ἀποστόλων, διὰ τῆς ζωγραφικῆς ἱστορῆσαι τέχνης· κἀντεῦθεν εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην τὸ τοιοῦτον σεβάσμιον καὶ πάντιμον ἔργον ἐξενεχθῆναι: *Perhibent eum primum & Chriſti, & ejus quæ hunc divinæ majeſtati convenienter peperit, præcipuorum denique Apoſtolorum imagines pictoriæ artis beneficio vulgaſſe, atque inde opus adeo pium venerandumque per univerſum orbem habitabilem eſſe propagatum.*

LUCILLUS, Pictor.

Hunc Lucillum magnifice ſatis extollit Symmachus lib. II, epiſt. 2; & lib. IX, epiſt. 47.

LUCIUS AGRIUS. Vide Agrius.

LUCIUS BROMIUS. Vide Bromius.

LUCIUS CERDO. Vide Cerdo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

LUCIUS CORNELIUS BALBUS.

Lucius Cornelius Balbus, præfectus Fabrum Cæſaris. Vide *Ciceronem pro L. Cornelio Balbo.*

LUCIUS FLAVIUS APOLLINARIS.

Lucius Flavius Apollinaris, Præfectus Fabrûm, *Inſcript. Gruteri* CCCCX, 4.

LUCIUS MALLIUS, Pictor.

Apud Lucium Mallium, qui optimus Pictor Romæ habebatur, Servilius Geminius forte cœnabat: quumque filios ejus deformes vidiſſet, Non ſimiliter, inquit, Malli, fingis & pingis. Et Mallius; In tenebris enim fingo, inquit, luce pingo: *Macrobius Saturnalium lib.* II, *cap.* 2.

LUCRIO.

LUCRIO, Auguſti Topiarius, Inſcript. Gruteri DCII, 2. Quod vero fuerit hoc Palatinæ domus officium, docet Voſſii Etymologicum in *Topiarium opus.*

LUDIUS, Pictor.

Plin. lib. XXXV, cap. 10: *Decet non ſileri & Ardeatis templi pictorem, præſertim civitate donatum ibi & carmine quod eſt in ipſa pictura, his verſibus:*

Dignis digna loca picturis condecoravit,
Reginæ Junonis ſupremæ conjugis templum,
Marcus Ludius Elotas Ætolia oriundus;
Quem nunc & poſt ſemper ob artem hanc Ardea laudat.
Ea ſunt ſcripta antiquis literis Latinis.

Ita quidem libri vulgati: ſed longe aliam lectionem exhibet antiquiſſimus codex MS; *Marcus Plautis marcus cloeta eſſe oriundus.* Item alter: *Marius Plancus aſialeteſſe oriundus.* Viderint alii numquid veri ex his poſſint exſculpere.

Illud vero carmen, quod Gruterus Inſcriptionum ſuarum pag. MLXV, 7, Romæ ſpectari tradit in hortis Julii III. Pont. maximi, pluribus indiciis evincitur ſuppoſititium eſſe. Conſidera tamen quo ſpectet, quod *Columna cum ſtatua magni Ludi, aliter M. Ludii, collocetur à P. Victore in* VIII *regione urbis Romæ.*

LUDIUS alter, itidem Pictor.

Ludius Divi Auguſti ætate primus inſtituit amœniſſimam parietum picturam, villas, & porticus, ac topiaria opera, lucos, nemora, colles, piſcinas, euripos, amnes, litora qualia quis optaret: varias ibi obambulantium ſpecies, aut navigantium, terraque villas adeuntium aſellis aut vehiculis. Jam piſcantes aucupantesque, aut venantes, aut etiam vindemiantes. Sunt in ejus exemplaribus nobiles paluſtri acceſſu villæ: ſuccollantium ſpecie mulieres labantes trepidæque feruntur, plurimæ præterea tales argutiæ facetiſſimi ſalis. Idemque ſubdialibus maritimas urbes pingere inſtituit, blandiſſimo aſpectu minimoque impendio. Sed nulla gloria artificum eſt, niſi eorum qui tabulas pinxere: eoque venerabilior apparet antiquitas. Non enim parietes excolebant dominis tantum, nec domos uno in loco manſuras, quæque ex incendiis rapi non poſſent. Caſula Protogenes contentus erat in hortulo ſuo. Nulla in Apellis tectoriis pictura erat. Nondum libebat parietes totos pingere. Omnis eorum ars urbibus excubabat: pictorque res communis terrarum erat, Plin. lib. XXXV, cap. 10.

LUPUS, Architectus.

C. SEVIUS LUPUS ARCHITECTUS: *Gruteri Inſcript.* LVII, 7.

LYCAON ARCAS.

Lycaon Arcas gladium longiore lamina produxiſſe narratur. Peleus primus machæram dicitur inveniſſe, Servius ad verſ. 405 noni Æneïd.

LYCAON GNOSIUS.

Virgilius Æneïd. lib. IX, verſ. 304.

- - - *Humero ſimul exuit enſem*
Auratum, mira quem fecerat arte Lycaon
Gnoſius, atque habilem vagina aptarat eburna.

LYCHUS, Statuarius.

Lychus fecit puerum ſuffitorem: alii *ſufflatorem*, Plin. lib. XXXIV, cap. 8.

Lyciæ ſagittæ, Virgil. Æneïd. VIII, 166.
Lycia pharetra, Idem Æneïd. VII, 16.

LYCISCUS, Statuarius.

Lyciſcus fecit Lagonem puerum ſubdolæ ac fucatæ vernilitatis, Plinius libro XXXIV, cap. 8.

LYCIUS, Statuarius.

Pauſanias lib. v, pag. 331, enumerat aliquot opera Lycii filii Myronis. Vide quoque Harpocrationem in Λυκιεργᾶς. Ac magis etiam Athenæum libro xi, cap. 11: ubi vide Caſaubonum. Diſpice tamen quem *Lycium Myronem* Plinius lib. viii, cap. 4, memoret, quum ait: *Polycletus diſcipulos habuit Argium, Aſopodorum, Alexim, Ariſtidem, Phrynonem, Dinonem, Athenodorum, Dameam Clitorium, Myronem Lycium.*

LYCON, Figulus.

Inventor fuit phialarum quas ab eo λυκιεργᾶς nuncupabant: *Athen. lib.* xi, *cap.* 11. Adi Paulum Leopardum Emendationum lib. xi, cap. 18.

LYDI.

Ægyptii textilia invenere; inficere lanas, Sardibus Lydi, Plinius lib. vii, cap. 56. Λυδεία, ἐσθής· τὰ Λύδεια ὑφάσματα, Heſychius. Lydi primi monetam auream argenteamque ad communis vitæ uſum excogitarunt, & primi caupones inſtitoreſque extiterunt. Ajunt & ipſi de ſe, quòd primi fuerint ludorum inventores: *Herodotus lib.* 1, *cap.* 94; *Euſtathius ad verſ.* 845 *Dionyſii Periegetæ.* Omnino denique vide *Tertullianum de Spectaculis, cap.* 4.

LYDUS.

Æs conflare & temperare, Ariſtoteles Lydum Scythen monſtraſſe; Theophraſtus, Delam Phrygem putat, Plinius vii, 56.

LYNCEUS.

Λυγκέα λέγουσιν, ὡς τὰ ὑπὸ γῆν ἑώρα· τοῦτο δὲ ψεῦδος. τὸ δὲ ἀληθὲς ἔχει ὧδε. Λυγκεὺς πρῶτος ἤρξατο μεταλλεύειν χαλκὸν, καὶ ἄργυρον, καὶ τὰ λοιπά· ἐν δὲ τῇ μεταλλεύσει λύχνους μεταφέρων ὑπὸ τὴν γῆν, τοὺς μὲν κατέλιπεν ἐκεῖσε, αὐτὸς δὲ ἀνέφερε τὸν χαλκὸν καὶ τὸν σίδηρον. Ἔλεγον οὖν οἱ ἄνθρωποι ὅτι Λυγκεὺς καὶ τὰ ὑπὸ γῆν ὁρᾷ· καὶ καταδυόμενος, ἀργύριον ἀναφέρει: *Lynceum dicunt ea quæ ſub terra ſunt pervidere ſolitum. Sed hoc falſum eſt: veritas autem ſic ſe habet. Lynceus primus incepit effodere æs, argentum, & reliqua. In hac vero metallica inveſtigatione lychnos ſub terram deferens, eos quidem ibi reliquit, ipſe vero æs ferrumque ſecum detulit. Inde nata eſt inter homines fama, Lynceum ima terræ pervidere, ſubeuntemque argentum aſportare*, ita Palæphatus: vide quoque Schol. in Plutum Ariſtophanis, pag. 12 edit. Baſil. Aliunde tamen cernendi famam Lynceo quondam fuiſſe tributam, tradit Plinius lib. 11 nat. Hiſt. cap. 17.

LYSIAS, Statuarius.

Ex honore apparet in magna auctoritate habitum Lyſiæ opus, quod in Palatio ſuper arcum Divus Auguſtus honori Octavii patris ſui dicavit in ædicula columnis adornata: id eſt, Quadriga curruſque, & Apollo ac Diana ex uno lapide, Plinius xxxvi, 5.

LYSIPPUS, Statuarius.

Centeſima quartadecima Olympiade Lyſippus fuit, & cum eo Alexander magnus; item Lyſiſtratus frater ejus, Sthenis, Euphronides, Soſtratus, Ion, Silanion. In hoc mirabile, quod nullo doctore nobilis fuit: ipſe diſcipulos habuit Zeuxim & Iadem, Plinius lib. xxxiv, cap. 8. Et aliquanto poſt ibidem: *Lyſippum Sycionum Duris negat, Tullius fuiſſe diſcipulum affirmat: ſed primo ærarium fabrum, audendi rationem cepiſſe pictoris Eupompi reſponſo. Eum enim interrogatum, Quem ſequeretur antecedentium, dixiſſe demonſtrata hominum multitudine, Naturam ipſam imitandam eſſe, non artificem.* Huc ſpectat illud Varronis lib. viii de L. L. *Qui ad conſuetudinem nos vocant, ſi ad rectam, ſequamur: in eo eſt quoque analogia. Si ad eam invitent quæ eſt depravata, nihilo magis ſequemur, niſi cùm erit neceſſe, ſequar in cæteris rebus mala exempla. Nam ea quoque, cùm aliqua vis urget, inviti ſequimur. Neque enim Lyſippus artificum priorum potius eſt vitioſa ſecutus, quàm artem.* Et illud Ciceronis in Bruto, ſive de Claris Oratoribus; *Polycleti Doryphorum ſibi Lyſippus ajebat magiſtrum fuiſſe.* Iſtud denique Quintiliani Orat. Inſtit. lib. xii, cap. 10; *Ad veritatem Lyſippum & Praxitelem acceſſiſſe optime affirmant: nam Demetrius tanquam nimius in ea reprehenditur, & fuit ſimilitudinis quàm pulchritudinis amantior.* Cicero lib. iii de Oratore: *Una fingendi eſt ars, in qua præſtantes fuerunt Myro, Polycletus, Lyſippus: qui omnes inter ſe diſſimiles fuere; ſed ita tamen, ut neminem ſui velis eſſe diſſimilem.* Conjungit & hunc Lyſippum cum Bryaxide, Praxitele, & Polycleto, Columella *in Præf. libri primi de Re ruſtica.*

Propertius lib. iii, Elegia 8;

Gloria Lyſippo eſt animoſa effingere ſigna.

Statuariæ arti plurimum traditur contuliſſe Lyſippus, capillum exprimendo, capita minora faciendo quàm antiqui, corpora graciliora ſiccioraque, per quæ proceritas ſignorum major

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

major videretur. Non habet Latinum nomen Symmetria, quam diligentiſſime cuſtodivit, nova intactaque ratione quadratas veterum ſtatuas permutando: vulgoque dicebat ab illis factos, quales eſſent homines; à ſe, quales viderentur eſſe. Propriæ hujus videntur eſſe argutiæ operum, cuſtoditæ in minimis quoque rebus. Filios & diſcipulos reliquit laudatos artifices, Lahippum & Bedam, ſed ante omnes Euthycratem: quamquam is conſtantiam patris potius æmulatus, quàm elegantiam, auſtero maluit genere, quàm jucundo placere. Et mox: *Hujus porrò diſcipulus fuit Tiſicrates, & ipſe Sicyonius, ſed Lyſippi ſectæ propior, ut vix diſcernantur complura ſigna*, Plinius XXXIV, 8. Per *quadratas veterum ſtatuas* hoc in loco intellige rudes etiamnum ac minus exactas; ſiquidem paullo ante ex Varrone didicimus Lyſippum potius Artem ipſam ſecutum, quàm priorum Artificum vitioſa.

Quemadmodum autem ſupra in Apelle diximus, maximos quoſque Artifices non ſine quadam æmulatione certatim olim expreſſiſſe imagines virorum eminentiſſimorum, atque ob rerum geſtarum æternitatem commemoratione & cognitione digniſſimorum; ita & hic noſter Lyſippus (qui Magni Alexandri ætate vixit) nullum evidentius Artis atque ingenii ſpecimen edere potuit, quàm ſi cum celeberrimis aliis Artificibus contenderet de indiſcreta ſummi Regis effigie poſteris relinquenda. Γενέσθαι Ἀλέξανδρον λόγος ταῖς πάλαι τέχναις ἀγώνισμα· ὥστε δὴ καὶ νειμάμενοι τὴν μορφὴν αὐτοῦ Λύσιππος καὶ Ἀπελλῆς, ὁ μὲν φαρμάκοις, ὁ δὲ χαλκῷ τὴν φύσιν τοῦ βασιλέως ἡρμήνευσαν: *Fama eſt Alexandrum antiquis artibus præbuiſſe concertationis materiam: ſiquidem formam ejus inter ſe partientes Lyſippus & Apelles, hic quidem coloribus, ille verò ære naturam regis explicarunt*, Himerii Excerpta ex propemptico in Ampelium, apud Photium pag. 1138. Ad hanc rem ſimulac nervos atque induſtriam attuliſſet hic noſter, confeſtim quoque dignitate gloriaque circumfluere cœpit, fuitque tota Græcia ſummo propter Artem honore ac nomine. Quamobrem etiam *Hic Imperator edixit, ne quis ipſum alius quàm Apelles, pingeret: quàm Pyrgoteles, ſculperet: quàm Lyſippus, ex ære duceret: quæ artes pluribus inclaruere exemplis*, Plinius nat. Hiſt. lib. VII, cap. 37. *Neque enim Alexander ille gratiæ cauſa ab Apelle potiſſimum pingi, & à Lyſippo fingi volebat; ſed quod illorum artem cùm ipſis, tum etiam ſibi gloriæ fore putabat*, Cicero lib. V ad famil. epiſt. 12. *Quantum porro dignitatis à rege Alexandro tributum arti exiſtimamus, qui ſe & pingi ab uno Apelle, & fingi à Lyſippo tantummodo voluit?* Val. Maximus lib. VIII, cap. 11, Ex. ext. 2. Ἀλέξανδρον μόνος προκριθεὶς ἐποίει: *Alexandrum ſolus aliis prælatus fecit*, ut loquitur Arrianus lib. I de exped. Alexandri. Meminit quoque hujus edicti Poëta Venuſinus: ſed acre illud magni Regis in pervidendis Artibus judicium ait aberraſſe à recto, cùm rerum ſuarum deſcriptionem commiſit Poëtæ invenuſto & rerum omnium ignaro. Horatius libro ſecundo, epiſt. 1:

Gratus Alexandro regi magno fuit ille
Chœrilus, incultis qui verſibus & male natis
Rettulit acceptos, regale numiſma, Philippos.
Sed veluti tractata notam labemque remittunt
Atramenta, fere ſcriptores carmine fœdo
Splendida facta linunt. Idem rex ille poëma
Qui tam ridiculum tam care prodigus emit,
Edicto vetuit, ne quis ſe præter Apellem
Pingeret, aut alius Lyſippo duceret æra
Fortis Alexandri vultum ſimulantia. Quod ſi
Judicium ſubtile videndis artibus illud,
Ad libros & ad hæc Muſarum dona vocares;
Bæotum in craſſo jurares aëre natum.

Ejuſdem Chœrili meminit quoque Horat. de Arte Poëtica:

Is mihi, qui multum ceſſat, fit Chœrilus ille,
Quem bis terque bonum cum riſu miror. - - -

Ad quem locum hæc habet Acron: *Chœrilus poëta fuit, qui Alexandrum magnum ſecutus eſt & bella ejuſdem deſcripſit. Cui Alexander dixiſſe fertur, Malle ſe Therſiten Homeri eſſe, quam hujus Achillem. Chœrilus Alexandri poëta depactus eſt cum eo, ut ſi verſum bonum faceret, aureo numiſmate donaretur; ſi malum, colaphis feriretur; & pro ſæpe male ſcribendo, colaphis necatus eſt.* Q. Curtio lib. VIII, cap. 5, inter perniciosiſſimos regiæ aulæ aſſentatores refertur *Agis quidam Argivus, peſſimorum carminum poſt Chœrilum conditor.* Ennodius Panegyrico dicto regi Theodorico; *Pellæus ductor præconiorum ſuorum ſummam Chœrili voluit conſtare beneficio.* Atque adeo nemini poteſt eſſe ambiguum, quin hoc maximi Regis judicium conciliaverit Lyſippo dignationem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

nem per omnes exinde gentes pluribus ſæculis perennaturam. Etenim *Ipſi artifices, etiamſi polliceantur ſuam prudentiam, ſi non pecunia ſint copioſi, ſeu vetuſtate officinarum habuerint notitiam, aut etiam gratia & forenſi eloquentia non fuerint præditi, pro induſtria ſtudiorum auctoritates non poſſunt habere, ut eis, quod profitentur ſcire, id credatur. Maxime autem id animadvertere poſſumus ab antiquis ſtatuariis & pictoribus, quod ex his, qui dignitatis notas & commendationis gratiam habuerunt, æterna memoria ad poſteritatem ſunt permanentes, uti Myron, Polycletus, Phydias, Lyſippus, cæterique qui nobilitatem ex arte ſunt conſecuti: namque ut civitatibus magnis, aut regibus, aut civibus nobilibus opera fecerunt, ita id ſunt adepti. At qui non minore ſtudio & ingenio ſolertiaque fuerunt, ignobilibus & humili fortuna civibus non minus egregie perfecta fecerunt opera, nullam memoriam ſunt aſſecuti; quod hi non ab induſtria, neque artis ſolertia, ſed à felicitate fuerunt deſerti: ut Hellas Athenienſis, Chion Corinthius, Myagrus Phocæus, Pharax Epheſius, Bedas Byzantius, etiamque alii plures. Non minus item Pictores, ut Arimenes Thaſius, Polycles Atramitenus, Nicomachus, cæterique quos neque induſtria, neque artis ſtudium, neque ſolertia defecit; ſed aut rei familiaris exiguitas, aut imbecillitas fortunæ, ſeu in ambitione certationis contrariorum ſuperatio obſtitit eorum dignitati. Nec tamen eſt admirandum, ſi propter ignorantiam artis virtutes obſcurantur; ſed maxime indignandum, cùm etiam ſæpe blandiatur gratia conviviorum à veris judiciis ad falſam probationem*, Vitruvius in Proœmio libri tertii de Architectura.

Lyſippus ad ſexcenta decem opera feciſſe proditur, tantæ omnia artis, ut claritatem poſſent dare vel ſingula. Numerum apparuiſſe defuncto eo, cùm theſaurum effregiſſet hæres: ſolitum enim ex manupretio cujusque ſigni denarios deponere aureos ſingulos, Plin. lib. XXXIV, cap. 7. Et mox, capite proxime ſequente, ubi de eodem Lyſippo agit: *Plurima ex omnibus ſigna fecit, ut diximus, fœcundiſſimæ artis. Inter quæ Diſtringentem ſe, quem M. Agrippa ante thermas ſuas dicavit, mire gratum Tiberio principi: qui non quivit ſibi temperare in eo, quamquam imperioſus ſui inter initia principatus, tranſtulitque in cubiculum, alio ibi ſigno ſubſtituto: cùm quidem tanta populi Romani contumacia fuit, ut magnis theatri clamoribus reponi Apoxyomenon flagitaverit; Princepsque, quamquam adamatum, repoſuerit. Nobilitatus Lyſippus & temulenta tibicina, & canibus ac venatione. In primis vero quadriga cum Sole Rhodiorum. Fecit & Alexandrum Magnum, multis operibus à pueritia ejus orſus. Quam ſtatuam inaurari juſſit Nero princeps, delectatus admodum illa. Dein, cùm pretio periſſet gratia artis, detractum eſt aurum: pretioſiorque talis exiſtimatur, etiam cicatricibus operis atque conſciſſuris, in quibus aurum hæſerat, remanentibus. Idem fecit & Hephæſtionem Alexandri Magni amicum, quem quidam Polycleto adſcribunt, cùm is centum prope annis ante fuerit. Idem Alexandri venationem, quæ Delphis ſacrata eſt: Athenis, Satyrorum turmam. Alexandrum amicorumque ejus imagines ſumma omnium ſimilitudine expreſſit. Has Metellus, Macedonia ſubacta, tranſtulit Romam. Fecit & quadrigas multorum generum.* Redeo nunc ad Plinii cap. 7 libri XXXIV, ubi auctor agens de coloſſis, inter alia & hæc addit: *Talis Tarenti factus à Lyſippo* XL *cubitorum. Mirum in eo, quod manu, ut ferunt, mobilis, (ea ratio libramenti eſt) nullis convellatur procellis. Id quidem providiſſe & artifex dicitur, modico intervallo, unde maxime flatum opus erat frangi, oppoſita columna. Itaque propter magnitudinem difficultatemque moliendi, non attigit eum Fabius Verrucoſus; cùm Herculem, qui eſt in Capitolio, inde transferret. Ante omnes autem in admiratione fuit Solis coloſſus Rhodi, quem fecerat Chares Lindius, Lyſippi ſupra dicti diſcipulus*, &c. Locum integrum ſupra deſcripſimus in CHARES. Vetus tamen Scholiaſtes Græcus in Luciani Icaromenippum ipſi Lyſippo Rhodium hunc Solis coloſſum tribuit, contra unanimem fere ſcriptorum omnium conſenſum. Lucillius Satyrarum lib. XVI, apud Nonium in *Cubitus*.

- - - Lyſippi Jupiter iſta
Tranſivit quadraginta cubita altus Tarento.

Præcipuam auctoritatem fecit publice tabulis Cæſar Dictator, Ajace & Medea ante Veneris Genetricis ædem dicatis. Poſt eum M. Agrippa, vir ruſticitati propior quàm deliciis. Extat certe ejus oratio magnifica & maximo civium digna, de tabulis omnibus ſignisque publicandis: quod fieri ſatius fuiſſet, quàm in villarum exilia pelli. Verum eadem illa torvitas tabulas duas Ajacis & Veneris mercata eſt à Cyzicenis H-S. XII M. *In thermarum quoque calidiſſima parte marmoribus incluſerat parvas tabellas, paulo ante, cùm reficerentur, ſublatas*, Plinius XXXV, 4. Lampſaco tranſtulit Agrippa leonem collapſum, opus Lyſippi: repoſuitque eum in luco qui eſt inter ſtagnum & euripum: *Strabo lib.* XIII, *pag.* 590 *edit. Pariſ.* 1620.

Inter forum Tarentinum & fauces portus arx eſt parva, retinens veſtigia ornatus veterum

terum donariorum. Pleraque enim aut Carthaginienſes urbe capta perdiderunt, aut Romani abſtulerunt urbe per vim recuperata. Ex horum donariorum numero erat Herculis coloſſus æreus in Capitolio, Lyſippi opus, à Fabio Maximo, qui Tarentum recepit, dedicatus: *Strabo lib.* VI, *pag.* 278, B.

Æneorum ſignorum Dionyſi & Herculis, à Lyſippo fabricatorum, meminit Lucianus in *Jove tragœdo, vol.* 2, *pag.* 196.

Anthologiæ lib. IV, tit. 8, habes Epigramma in ſtatuam Herculis amore Omphales capti.

Ἡράκλες, ποῦ σοι πόρθος μέγας, ἥ τε Νέμειος
  Χλαῖνα, καὶ ἡ τόξων ἔμπλεος ἰοδόκη;
Ποῦ σοβαρὸν μίμημα; τίς ἔπλασεν ὧδε καληφῆ;
  Λύσιππος· χαλκῷ δ' ἐγκατέμιξ' ὀδύνην.
Ἄχθῃ γυμνωθεὶς ὅπλων σέο; τίς δέ σ' ἔπερσεν;
  Ὁ πτερόεις (ὄντως εἷς βαρὺς ἆθλος) Ἔρως.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

Alcide, quò clava tibi, teliſque pharetra
  Dives, & è Nemea raptus amictus abît?
Faſtus ubi? quis te tam triſti fronte figurat?
  Lyſippus. Paret multus in ære dolor.
Arma tibi mœres detracta. Quis abſtulit illa?
  Unum certamen, ſed grave, præpes Amor.

Hercules ex ære, opus Lyſippi Sicyonii: *Pauſanias lib.* II, *pag.* 102, 40. Alyzia urbs Acarnaniæ diſtat à mari XV ſtadiis, ibi portus eſt Herculi ſacer, ejusque templum. Inde ærumnas Herculis, opus Lyſippi, Romam tranſtulit quidam Imperatorum: eo quòd loco minus frequentato tantum operis artificium non videbatur diutius continendum: *Strabo lib.* X, *pag.* 459, *C.* Lampſaco tranſtulit Agrippa leonem collapſum, opus Lyſippi: repoſuitque eum in luco qui eſt inter ſtagnum & Euripum: *Strabo lib.* XIII, *pag.* 590. Intellige hoc in loco Stagnum Agrippæ, cujus meminit Tacitus Annal. XV. Euripi plures alii meminere.

Hercules ille epitrapezius, cujus pedali ſtaturæ omnem tanti numinis majeſtatem incluſerat Lyſippus, in maxima olim apud omnes fuit admiratione: ſiquidem, ut ait Seneca epiſt. LIII, *Magni artificis eſt clauſiſſe totum in exiguo.* Hoc ſigillum fuſe depingit αὐτόπτης Statius Papinius lib. IV Sylvarum, ubi deſcribit varias æriſque eboriſque vetuſti ſpecies, quibus convivarum oculos detinebat iſtiuſmodi deliciarum intelligentiſſimus Vindex. Statium igitur audi:

Hæc inter caſtæ Genius tutelaque menſæ
Amphitryoniades multo mea cœpit amore
Pectora, nec longo ſatiavit lumina viſu.
Tantus honos operi, firmoſque incluſa per artus
Majeſtas. Deus ille, Deus, ſeſeque videndum
Indulſit Lyſippe tibi. Parvusque videri,
Sentirique ingens. Et cùm mirabilis intra
Stet menſura pedem, tamen exclamare libebit
(Si viſus per membra feras) hoc pectore preſſus
Vaſtator Nemees: hæc exitiale ferebant
Robur, & Argoos frangebant brachia remos.
Hoc ſpatio tam magna brevis mendacia formæ.
Quis modus in dextra, quanta experientia docti
Artificis curis, pariter geſtamina menſæ
Fingere, & ingentes animo verſare coloſſos?
Tale nec Idæis quicquam Telchines in antris,
Nec ſolidus Brontes, nec qui polit arma Deorum
Lemnius, exigua potuiſſent ludere maſſa.
Nec torva effigies, epuliſque aliena remiſſis, &c.

Martialis lib. IX, Epigramm. 43.

De Herculis ſigillo apud Vindicem.

Hic qui dura ſedens porrecto ſaxa leone
  Mitigat exiguo magnus in ære Deus,
Quæque tulit ſpectat reſupino ſidera vultu,
  Cujus dextra calet robore, læva mero;

Non

Non eſt fama recens, nec noſtri gloria cœli;
Nobile Lyſippi munus opusque vides.
Hoc habuit numen Pellæi menſa tyranni,
Qui cito perdomito victor in orbe jacet.
Hunc puer ad Lybicas juraverat Hannibal aras.
Juſſerat hic Syllam ponere regna trucem.
Offenſus variæ tumidis terroribus aulæ,
Privatos gaudet nunc habitare lares:
Utque fuit quondam placidi conviva Molorchi,
Sic voluit docti Vindicis eſſe Deus.

De eodem. Epigr. 44.

Alcides modo Vindicem rogabam,
Cujus eſſet opus laborque felix.
Riſit (nam ſolet hoc) levique nutu,
Græce numquid, ait, Poëta, neſcis?
Inſcripta eſt baſis, indicatque nomen.
Λυσίππου *lego, Phidiæ putavi.*

Muſas & æneum Jovem fecit Lyſippus: *Pauſanias lib.* I, *pag.* 81, 33. Fecit & alium Jovem ex ære: *Idem lib.* II, *pag.* 102, 22. Nemei Jovis æneum ſimulachrum recto ſtatu, ars Lyſippi: *Pauſanias lib.* II, *pag.* 120, 29.

Pyrrhi Hellanodicis ſtatuam fecit Lyſippus: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 344, 28.

Xenargis pancratiaſtæ Acarnanis ſtatuam fecit Lyſippus: *Pauſan. lib.* VI, *pag.* 345, 4.

Chilonis Achæi Patrenſis ſtatuam fecit Lyſippus: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 351, 22.

Polydamantis Scotuſſæi ſtatuam fecit Lyſippus, qui ſtatura maximus fuit omnium illius ætatis hominum, his exceptis qui olim dicebantur Heroës, aut ſi quod tale hominum genus fuit ante ipſos Heroës: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 352, 23.

Pythi quidem fecit Lyſippus, & dedicarunt milites ejus, ſtatuas duas. Videtur vero Pythes iſte fuiſſe mercenariorum dux, aut alia quadam ratione inter ſuos bello clarus: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 371, 5.

Callicratis Magneſii imago eſt opus Lyſippi: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 375, 29.

Θεσπιεῦσιν ὕστερον χαλκοῦν εἰργάσατο Ἔρωτα Λύσιππος· καὶ ἔτι πρότερον τούτου Πραξιτέλης, λίθου Πεντελησίου: *Theſpienſibus ex ære Cupidinem elaboravit Lyſippus, & ante eum Praxiteles ex lapide Pentelico*, Pauſanias lib. IX, pag. 581, 36.

In Helicone eſt Bacchus Lyſippi: *Pauſanias lib.* IX, *pag.* 585, 40.

Æneam Neptuni ſtatuam fecit Lyſippus. Lucianus in Jove tragœdo ita introducit loquentem Mercurium: Ἀλλὰ σὲ μὲν, ὦ ἐννοσίγαιε, χαλκοῦν ὁ Λύσιππος καὶ πτωχὸν ἐποίησεν, οὐκ ἐχόντων τότε Κορινθίων χρυσόν: *At te quidem, ô Neptune, æneum Lyſippus & pauperem fecit, cum tunc aurum non haberent Corinthii.*

Samia Juno, opus Lyſippi & Bupali Chii: *Cedrenus edit. Regiæ, pag.* 322, *B.*

Πράξιλλαν Λύσιππος ἐχαλκούργησεν, μηδὲν εἰποῦσαν διὰ τῶν ποιημάτων χρήσιμον: *Praxillam in ære Lyſippus excudit, nullius unquam boni poëmatis auctorem*, Tatianus adverſus Græcos.

Athenienſes tantum pœnitentiæ inceſſit, perempto Socrate, ut mox palæſtras gymnaſiaque occluderent, & alios quidem accuſatorum exilio, Melitum vero morte afficerent. Socrati autem decreverunt honorem æreæ imaginis; quam à Lyſippo confectam, in celeberrima urbis regione poſuerunt: *Laërtius lib.* II, *in Socrate, pag.* 116.

Æſopus Lyſippi. Anthologia Græcorum Epigrammatum lib. IV, tit. 33:

Εὖγε ποιῶν Λύσιππε γέρων Σικυώνιε πλάσαι
Δείκελον Αἰσώπου στήσαο τοῦ Σαμίου
Ἑπτὰ σοφῶν ἔμπροσθεν· ἐπεὶ κεῖνοι μὲν ἀνάγκην
Ἔμβαλον οὐ πειθὼ φθέγμασι τοῖς σφετέροις.
Ὃς δὲ σοφοῖς μύθοις καὶ πλάσμασι καίρια λέξας
Παίζων ἐν σπουδῇ πείθει ἐχεφρονέειν.
Φευκτὸν δ' ἡ τρηχεῖα παραίνεσις· ἡ Σαμίου δὲ
Τὸ γλυκὺ τοῦ μύθου καλὸν ἔχει δέλεαρ.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Fictorum Lyſippe decus Sicyonie, laudo
Æſopi Samii quod ſenis effigiem
Antelocas ſeptem Græcis ſapientibus: horum
Nam dictis vis eſt plurima, Suada deeſt.

Ille docet verum blanda ſub imagine falſi,
Sed docet & monſtrat ſeria cuncta joco.
Aſpra juvent alios: Samii me fabula mulcet,
Utile ſub dulci quæ clepit illecebra.

Occaſio Lyſippi. Anthologia Græc. epigr. lib. IV, tit. 14:

Τίς πόθεν ὁ πλάστης; Σικυώνιος. Οὔνομα δὴ τίς;
Λύσιππος. Σὺ δὲ τίς; Καιρὸς ὁ πανδαμάτωρ.
Τίπτε δ' ἐπ' ἄκρα βέβηκας; Ἀεὶ τροχάω. Τί δὲ ταρσοὺς
Ποσσὶν ἔχεις διφυεῖς; Ἵπταμ' ὑπηνέμιος.
Χειρὶ δὲ δεξιτερῇ τί φέρεις ξυρόν; Ἀνδράσι δεῖγμα
Ὡς ἀκμῆς πάσης ὀξύτερος τελέθω.
Ἡ δὲ κόμη, τί κατ' ὄψιν; Ὑπαντιάσαντι λαβέσθαι.
Νὴ Δία τἀξόπιθεν πρὸς τί φαλακρὰ πέλει;
Τὸν γὰρ ἅπαξ πτηνοῖσι παραθρέξαντά με ποσσὶν,
Οὔ τις ἔθ' ἱμείρων δράξεται ἐξόπιθεν.
Τοῖον ὁ τεχνίτης με διέπλασεν εἵνεκεν ὑμέων,
Ξεῖνε, καὶ ἐν προθύροις θῆκε διδασκαλίην.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

Tu quis es, hîc qui ſtas? Occaſio. Quis tibi fictor?
Lyſippus. Cujas? De Sicyone ſatus.
Nitere cur pedibus ſummis. Amo currere. Pennæ
Cur pedibus? Venti turbine rapta volo.
In dextra cur iſta novacula? Monſtrat acutam
Hæc eſſe & ferro me magis & chalybe.
Cur in fronte coma eſt? Apprendar ut obvia. Sed cur
Omnis abeſt glabro crinis ab occipite?
Nempe quod eripui cùm me ſemel alite curſu,
Nemo erit elapſam qui revocare queat.
Hanc operam fictor propter vos ſumpſerat, Hoſpes,
Pro monito ſtarem ſemper ut ante fores.

Aliam atque ab hac epigrammatica Lyſippeæ occaſionis deſcriptione nonnihil diverſam imaginem affert Photius Codice CCXLIII, in excerptis ex Himerii Propemtica ſecunda: Δεινὸς ἦν οὐ χεῖρα μόνον, ἀλλὰ καὶ γνώμην ὁ Λύσιππος. Οἷα γοῦν ἐκεῖνος διὰ τῆς ἑαυτοῦ γνώμης τετόλμηκεν; ἐγγράφει τοῖς Θεοῖς τὸν Καιρὸν, καὶ μορφώσας ἀγάλματι, τὴν φύσιν αὐτοῦ διὰ τῆς εἰκόνος ἐξηγήσατο. ἔχει δὲ ὧδέ πως, ὡς ἐμὲ μνημονεύειν τὸ δαίδαλμα. ποιεῖ παῖδα τὸ εἶδος ἁβρὸν, τὴν ἀκμὴν ἔφηβον, κομῶντα μὲν τὸ ἐκ κροτάφων εἰς μέτωπον, γυμνὸν δὲ τὸ ὅσον ἐκεῖθεν ἐπὶ τὰ νῶτα μερίζεται. σιδήρῳ τὴν δεξιὰν ὡπλισμένον, ζυγῷ τὴν λαιὰν ἐπέχοντα. πτερωτὸν τὰ σφυρά. οὐχ ὡς μετάρσιον ὑπὲρ γῆς ἄνω κουφίζεσθαι, ἀλλ' ἵνα δοκῶν ἐπιψαύειν τῆς γῆς, λανθάνῃ κλέπτων τὸ μὴ κατὰ γῆς ἐπερείδεσθαι: *Lyſippus non manibus ſolum ſed & animo mirus erat. Quid enim ille non ex ingenio auſus fuit aggredi? Diis adſcribit Occaſionem, eamque in ſtatua repræſentans, naturam ejus per imaginem explicavit. Sic autem habet ſe, quantum quidem ego memini, artificioſum illud commentum. Effingit puerum ſpecie delicatulum, ætatis flore pubeſcentem, à temporibus comatum fronte, nudum vero quantum inde vergit ad tergum, armatum dexteram ferro, læva tenentem ſtateram, pennatum talos, non ut ſublimis ſuper terram ſurſum efferatur, ſed ut viſus terram ſtringere, lateat tamen innixus terræ.* Longius adhuc abit illa hujus Occaſionis deſcriptio, quam exhibent nobis Calliſtrati ἐκφράσεις. Vide quoque quid de hac Lyſippi Occaſione dicat Tzetzes Chiliade VIII, hiſt. 200; nec non Chiliade X, hiſt. 322 & 323.

Affine eſt hiſce Auſonii epigramma XII:

Cujus opus? Phidiæ, qui ſignum Pallados, ejus
Quique Jovem fecit, tertia palma ego ſum.
Sum Dea, quæ rara & paucis Occaſio nota.
Quid rotulæ inſiſtis? Stare loco nequeo.
Quid talaria habes? Volucris ſum. Mercurius quæ
Fortunare ſolet, tardo ego, quum volui.
Crine tegis faciem. Cognoſci nolo. Sed heus tu,
Occipiti calvo es. Ne tenear fugiens.
Quæ tibi juncta comes? Dicat tibi. Dic, rogo, quæ ſis?
Sum Dea cui nomen nec Cicero ipſe dedit.
Sum Dea, quæ facti non factique exigo pœnas:

Nempe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Nempe ut pœniteat, ſic Metanœa vocor.
Tu modo dic, quid agat tecum. Si quando volavi,
Hæc manet: hanc retinent, quos ego præterii.
Tu quoque dum rogitas, dum percontando moraris,
Elapſam dices me tibi de manibus.

Vide Angeli Politiani Obſervationes atque Emendationes, cap. XLIX.

Lyſippi equus ex ære. Anthologia lib. IV, tit. 7.

Ἴδ᾽ ὡς ὁ πῶλος χαλκοδαιδάλῳ τέχνῃ
Κορωνιῶν ἕστηκε, δριμὺ γὰρ βλέπων
Ὑψαυχενίζει, καὶ διηνεμωμένας
Κορυφῆς ἐθείρας ἐξώκεν ἐς δρόμον.
Δοκέω, χαλινοὺς εἴ τις ἡνιοστρόφος
Ἐναρμόσει γένυσι κἀπικεντρήσει,
Ὁ σὸς πόνος Λύσιππε καὶ παρ᾽ ἐλπίδας
Τάχ᾽ ἐκδραμεῖται· τῇ τέχνῃ γὰρ ἐμπνέει.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

Vides ut altum cornipes ſuperbiat
Docta dolatus arte: ſic colla erigit,
Sic acre cernit, deque toto vertice
Vento fluentes fundit in curſum jubas.
Si quis lupata, credo, maxillis eques
Imponat, armos & premat calcaribus,
Tuus repente, ſpem ſupra mortalium,
Lyſippe curret, quippe jam ſpirat labor.

Vide numquid ad hunc equum pertineat illud Statii libro primo Sylvarum in Equo maximi Domitiani, verſu 86:

Cedat equus Latiæ qui contra templa Diones
Cæſarei ſtat ſede fori, quem tradere es auſus
Pellæo Lyſippe duci: mox Cæſaris ora
Aurata cervice tulit. Vix lumine feſſo
Explores, quam longus in hunc deſpectus ab illo.
Quis rudis uſque adeo qui non, ut viderit ambos,
Tantum dicat equos quantum diſtare regentes.

Lyſippi Magnus Alexander. Geminum in Alexandri ſtatuam Epigramma habet Anthologia lib. IV, tit. 8.

Λύσιππε πλάστα Σικυώνιε, θαρσαλέη χείρ,
Δάϊε τεχνῖτα, πῦρ τοι ὁ χαλκὸς ὁρῇ
Ὃν κατ᾽ Ἀλεξάνδρου μορφᾶς χέες· οὐκ ἔτι μεμπτοὶ
Πέρσαι· συγγνώμη βουσὶ λέοντα φυγεῖν.

Καὶ πάλιν:

Τόλμαν Ἀλεξάνδρου καὶ ὅλαν ἀπεμάξατο μορφὰν
Λύσιππος· τίν᾽ ὅδε χαλκὸς ἔχει δύναμιν;
Αὐδάσοντι δ᾽ ἔοικεν ὁ χάλκεος ἐς Δία λεύσσων·
Γᾶν ὑπ᾽ ἐμοὶ τίθεμαι Ζεῦ, σὺ δ᾽ Ὄλυμπον ἔχε.

Cl. Hugo Grotius utrumque Epigramma transfert:

Lyſippe, ô fictor Sicyonie, nobilis arte,
Ingenioque audax, ignis in ære micat,
Fuſus Alexander, de quo tibi. Nil ego Perſas
Culpo: boum viſo juſta leone fuga eſt.

Et rurſus:

Æquat Alexandri vultumque animumque ferocem
Lyſippus: tantum poſſe quis æra putet?
Æreus iſte Jovem ſpectans clamare videtur:
Subdo mihi terras; tu, pater, aſtra tene.

Appoſite Plutarchus in Alexandri vita: Τὴν ἰδέαν τοῦ σώματος οἱ Λυσίππειοι μάλιστα τῶν ἀνδριάντων ἐμφαίνουσιν· ὑφ᾽ οὗ μόνου καὶ αὐτὸς ἠξίου πλάττεσθαι. Καὶ γὰρ ἃ μάλιστα πολλοὶ τῶν διαδό-

χων ὕστερον καὶ τῶν φίλων ἀπεμιμοῦντο τήν τε ἀνάτασιν τοῦ αὐχένος εἰς εὐώνυμον ἡσυχῇ κεκλιμένου, καὶ τὴν ὑγρότητα τῶν ὀμμάτων, διατετήρηκεν ἀκριβῶς ὁ τεχνίτης: *Ideam corporis Lyſippeæ ſtatuæ maxime demonſtrant, à quo ſolo ipſe quoque fingi voluit. Quam etenim plurimi ſucceſſorum amicorumque poſtea imitati ſunt, intenſionem cervicis in lævum latus leniter inclinati, & lubricam oculorum mobilitatem, accurate obſervavit hic artifex.* Egregie quoque idem Plutarchus parte prima de Alexandri fortuna vel virtute: Ἦν καὶ Ἀπελλῆς ὁ ζωγράφος καὶ Λύσιππος ὁ πλάστης κατ᾽ Ἀλέξανδρον· ὧν ὁ μὲν ἔγραψε τὸν κεραυνοφόρον οὕτως ἐναργῶς καὶ κεκραμένως, ὥστε λέγειν ὅτι δυοῖν Ἀλεξάνδρων, ὁ μὲν Φιλίππου γέγονεν ἀνίκητος, ὁ δὲ Ἀπελλοῦ ἀμίμητος. Λυσίππου δὲ τὸν πρῶτον Ἀλέξανδρον πλάσαντος ἄνω βλέποντα τῷ προσώπῳ πρὸς τὸν οὐρανὸν (ὥσπερ αὐτὸς εἰώθει βλέπειν Ἀλέξανδρος, ἡσυχῇ παρεγκλίνων τὸν τράχηλον) ἐπέγραψέ τις οὐκ ἀπιθάνως

> Αὐδασοῦντι δ᾽ ἔοικεν ὁ χάλκεος εἰς Δία λεύσσων·
> Γᾶν ὑπ᾽ ἐμοὶ τίθεμαι Ζεῦ, σὺ δ᾽ Ὄλυμπον ἔχε.

Διὸ καὶ μόνον Ἀλέξανδρος ἐκέλευε Λύσιππον εἰκόνας αὐτοῦ δημιουργεῖν· μόνος γὰρ οὗτος, ὡς ἔοικε, κατεμήνυε τῷ χαλκῷ τὸ ἦθος αὐτοῦ καὶ συνεξέφερε τῇ μορφῇ τὴν ἀρετήν. Οἱ δὲ ἄλλοι τὴν ἀποστροφὴν τοῦ τραχήλου, καὶ τῶν ὀμμάτων τὴν διάχυσιν καὶ ὑγρότητα μιμεῖσθαι θέλοντες, οὐ διεφύλαττον αὐτοῦ τὸ ἀῤῥενωπὸν καὶ λεοντῶδες: *Fuerunt ætate Alexandri Magni Apelles Pictor & Lyſippus Fictor. Ex his Apelles quidem fulminigerum Alexandrum pinxit uſque adeo evidenter atque attemperate, ut diceret, quod è duobus Alexandris, unus quidem Philippi, eſſet inſuperabilis; alter vero Apellis, inimitabilis. Lyſippo autem fingente primum Alexandrum vultu in cœlum intento (ſicuti ipſe Alexander proſpicere ſolebat, cervicem placide inflectens) inſcripſit quidam non abſurde,*

> *Æreus iſte Jovem ſpectans clamare videtur;*
> *Subdo mihi terras: tu, pater, aſtra tene.*

Quamobrem quoque Alexander juſſit Lyſippum ſolum imagines ejus elaborare: ſiquidem unus ille, prout conſentaneum erat, ingenium ejus exprimens ære, pariter cum forma virtutem ejus omnium oculis expoſuit. Reliqui vero cervicis obverſionem & hilaritatem mobilitatemque oculorum imitari volentes, totum maſculi ac leonini vultus decus perdiderunt.

Lyſippus fecit integram ſtatuarum equeſtrium turmam. Inſignis hac de re locus eſt Velleii Paterculi lib. 1, cap. 11: *Hic eſt Metellus Macedonicus: qui porticus, quæ fuere circumdatæ duabus ædibus ſine inſcriptione poſitis, quæ nunc Octaviæ porticibus ambiuntur, fecerat: quique hanc turmam ſtatuarum equeſtrium, quæ frontem ædium ſpectant, hodieque maximum ornamentum ejus loci, ex Macedonia detulit. Cujus turmæ hanc cauſam referunt: Magnum Alexandrum impetraſſe à Lyſippo, ſingulari talium auctore operum, ut eorum equitum, qui ex ipſius turma apud Granicum flumen ceciderant, expreſſa ſimilitudine figurarum faceret ſtatuas, & ipſius quoque iis interponeret.* Vide quoque Arrianum lib. 1 de Magni Alexandri expeditione.

Τὰς πιθήκοις φασὶν, ἐπειδὰν τέκωσιν, ὥσπερ ἀγάλμασιν ἐνατενίζειν τοῖς βρέφεσιν, ἀγαμένας τοῦ κάλλους. οὕτως ἐστὶν ἡ φύσις φιλότεκνον. τὰ δὲ ἀλλήλων (lege ἄλλων) ὁρῶσιν, ἅπερ ἐστὶ, πιθήκων παιδία. Ἑτέροις οὖν ἐπιτρεπτέον ἐξετάζειν τὰ ἔκγονα. αἱ γὰρ εὔνοιαι δειναὶ δεκάσαι τὰς ψήφους. Διὰ τοῦτο Λύσιππος Ἀπελλῆν εἰς τὰς γραφὰς εἰσῆγε, καὶ Λύσιππον Ἀπελλῆς: *Simias ajunt, poſtquam pepererint, in fœtus ſuos tanquam in ſtatuas oculos tenere defixos, admirantes pulchritudinem. Adeo ſui partus amans eſt natura. Aliorum vero fœtus, qualeſcunque tandem ſint, intuentur ac ſi eſſent ſimiarum partus. Aliis igitur permittendum ut de noſtra prole quæſtionem habeant: ſiquidem benevolæ affectiones natæ ſunt corrumpere ſuffragia. Hac propter Lyſippus Apellem ad delineationes ſuas introduxit, & Apelles Lyſippum.* Neque cuiquam id videri debere novum quod mutuas ſibi invicem præſtiterint operas Pictor & Statuarius, exemplo eſt Praxiteles: qui interrogatus Quæ maxime opera ſua probaret in marmoribus, reſpondit, Quibus Nicias manum admoviſſet: *tantum circumlitioni ejus tribuebat*, inquit Plinius lib. xxxv, cap. 11.

Lyſippus culpavit Apellem, quod imaginem Alexandri fulmen tenentem pinxiſſet; judicavitque ſe multo conſultius fabricaſſe Alexandrum haſtam tenentem: inquiens, hujus operis gloriam, quæ vera propriaque eſſet Alexandro, nunquam abolitum iri: Εὖ Λύσιππος ὁ πλάστης Ἀπελλῆν ἐμέμψατο τὸν ζωγράφον, ὅτι τὴν Ἀλεξάνδρου γράφων εἰκόνα, κεραυνὸν ἐνεχείρισεν· αὐτὸς δὲ λόγχην; ἧς τὴν δόξαν οὐδὲ εἷς ἀφαιρήσεται χρόνος, ἀληθινὴν καὶ ἰδίαν οὖσαν, Plutarchus de Iſide & Oſiride.

Chares Lindius Lyſippi diſcipulus, Plin. lib. xxxiv, cap. 7. Vide quæ ſupra diximus in Chares.

Phœnix Lyſippi diſcipulus fecit Epitherſem, Plin. lib. xxxiv, cap. 8.

Euty-

Eutychides Sicyonius Lyſippi diſcipulus: Εὐτυχίδης Σικυώνιος παρὰ Λυσίππῳ δεδιδαγμένος: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 346, 20. Vide quæ ſupra diximus in EUTYCHIDES.

LYSIPPUS, PICTOR.

Lyſippus Æginæ picturæ ſuæ inſcripſit ἐνέκαυσεν, *quod profecto non feciſſet, niſi encauſtica inventa*, Plin. lib. XXXV, cap. 11.

LYSISTRATUS, STATUARIUS.

Centeſima quartadecima Olympiade Lyſippus fuit; & cum eo Alexander Magnus; item Lyſiſtratus frater ejus, Plinius lib. XXXIV, cap. 8. *Hominis imaginem gypſo è facie ipſa primus omnium expreſſit, ceraque in eam formam gypſi infuſa emendare inſtituit Lyſiſtratus Sicyonius, frater Lyſippi, de quo diximus. Hic & ſimilitudinem reddere inſtituit: ante eum quàm pulcherrimas facere ſtudebant. Idem & de ſignis effigiem exprimere invenit. Crevitque res in tantum, ut nulla ſigna ſtatuæve ſine argilla fierent*, Idem lib. XXXV, cap. 12. Μεναλίππη τὶς ἦν σοφή, διὰ τοῦτο ταύτην ὁ Λυσίστρατος ἐδημιούργησεν: *Menalippe mulier erat ſapiens, ob quam cauſam elaboravit hanc Lyſiſtratus*, Tatianus adverſus Græcos.

LYSON, STATUARIUS.

Plinio libro XXXIV, cap. 8, recenſetur hic *Lyſon* inter eos plaſtas qui fecerunt athletas & armatos & venatores ſacrificantesque. Athenis in Curia quinquagenorum, qui annuo ſenatorio munere apud Athenienſes fungebatur, poſitus eſt Populus (δῆμος) opus Lyſonis: *Pauſanias lib.* I, *pag.* 6, 31.

LYSUS, STATUARIUS.

Crianii Elei ſtatuam fecit Lyſus Macedo: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 375, 11.

M.

MÆNIUS.

MÆniana ædificia à Mænio ſunt appellata: is enim primus ultra columnas extendit tigna, quo ampliarentur ſuperiora, Feſtus. *Mænianum*, ἐξώστης. *Mænianum*, ἐκθέτης, Gloſſæ. Plura habet Voſſii Etymologicum in *Menianum.*

MAGIUS. Vide CN. MAGIUS.

MAGNES.

Magnes appellatus eſt ab inventore (ut auctor eſt Nicander) in Ida repertus, Plinius lib. XXXVI, cap. 16: ubi mox addit; *Inveniſſe autem fertur, clavis crepidarum & baculi cuſpide hærentibus, cùm armenta paſceret:* Lucretius lib. VI lapidem hunc dictum ait, *Magnetum quia ſit patriis in finibus ortus.*

MAJOMITES, LAPICIDA.

Majomites Gazanus Lapicida. *Quis poſſit ſilentio præterire, quod Gazanus Majomites haud longe à monaſterio ejus lapides ad ædificandum de ora maris cudens, totus paralyſi diſſolutus, & ab operis ſociis delatus ad ſanctum, ſtatim ad opus reverſus eſt?* Vide *D. Hieronymum in vita S. Hilarionis.*

MALAS, SCULPTOR.

Meminit Plinius libro XXXVI, cap. 5. Totum locum deſcripſimus ſupra in ANTHERMI DUO.

MALEUS.

Maleus Tuſculorum rex primus tubam invenit, Lactantius ad verſum 224 libri quarti Thebaïdos. Ad verſ. tamen 404 libri ſexti Thebaïd. *Meleus Tyrrhenorum Imperator*, inquit, *primus invenit tubam.*

MALLIUS. Vide LUCIUS MALLIUS.

MAMURIUS VETURIUS.

Propertius lib. IV, Elegia 2:

Stipes acernus eram, properanti falce dolatus,
Ante Numam grata pauper in urbe Deus.
At tibi Mamuri, formæ cælator ahenæ,
Tellus artifices ne terat Oſca manus;
Qui me tam dociles potuiſti fundere in uſus.
Unum opus eſt, operi non datur unus honos.

Ovidius lib. III Faſt. verſ. 383 docet quàm affabre Numa regnante fabricaverit ancilia.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Servius ad illud Æneïd. VIII, 664, *Et lapſa ancilia cœlo*, hæc habet de anciliis: *Regnante Numa Pompilio ſcutum breve & rotundum cœlo lapſum eſt. Et cùm aruſpices reſpondiſſent illic fore Orbis imperium, ubi illud fuiſſet: diligentia Numæ, ne quandoque ab hoſtibus poſſet auferri, adhibito Mamurio fabro multa ſimilia facta ſunt & in templo Martis locata.* Plurà habet Feſtus in *Mamurii Veturii nomen*, &c. Vide quoque Plutarchum in Numa. Vide interim numquid fuerit hujus Mamurii ſtatua plumbea quam P. Victor collocat in VI regione urbis Romæ.

MAMURRA.

Primum Romæ parietes cruſta marmoris operuiſſe totius domus ſuæ in Cælio monte Cornelius Nepos tradidit Mamurram Formiis natum, equitem Romanum, præfectum fabrorum C. Cæſaris in Gallia. Neque indignatio ſit tali auctore inventa re. Hic namque eſt Mamurra Catulli Veronenſis carminibus proſciſſus: quem, ut res eſt, domus ipſius clarius, quàm Catullus, dixit habere, quicquid habuiſſet comata Gallia: namque adjecit idem Nepos, eum primum totis ædibus nullam niſi è marmore columnam habuiſſe, omnes ſolidas è Caryſtio aut Lunenſi, Plin. lib. XXXVI, cap. 6.

MANDROBULUS.

Mandrobulus metallorum fodinas in inſula Samo invenit: *Suidas in* Ἐπὶ τὰ τȣ̃ Μανδροβόλȣ.

MANDROCLES, Architectus.

Mandrocles Samius jubente Dario rege conjunxit Boſporum ponte ſublicio. Vide *Herodotum lib.* IV, *cap.* 88. Vide quoque *Tzetzen Chil.* I, *hiſt.* 31. Et, ſi plura vis, adi *Barnabam Briſſonium*, *lib.* III *de Regno Perſarum*.

MANEROS.

Julius Pollux libro IV, cap. 7, §. 11: Αἰγυπτίοις ὁ Μανέρως γεωργίας εὑρετής, Μουσῶν μαθητής: *Ægyptiis Maneros eſt agriculturæ inventor, Muſarum diſcipulus.*

MANLIUS, Mathematicus.

Plin. lib. XXXVI, cap. 10: *Manlius Mathematicus apici* (obeliſci in Campo Martio ſtantis) *auratam pilam addidit, cujus vertice umbra colligeretur in ſemetipſam, alia atque alia incrementa jaculantem apice, ratione (ut ferunt) à capite hominis intellecta.*

MANTINÆI.

Mantinæi gladiatoriam inveniſſe & armorum ſcientiam gnaviter exercuiſſe putantur: *Athenæus lib.* IV, *cap.* 13. Vide locum.

MARCIUS, Tector.

P. Marcius P. L. Philodammus, Tector: *Inſcript. Gruteri* DCXLII, 10. *Tectores* Græcis dicti Κονιαταί. Vide *Voſſii Etymol. in* Tego.

MARCUS AGRIPPA. Vide Agrippa.

MARCUS ANNIUS STICHIUS.

M. Annius Stichius Tiberii Cæſaris Glutinator: *Inſcript. Gruteri* DXCIV, 6.

MARCUS AURELIUS, Mechanicus.

Vide quæ ſupra diximus in Cn. Cornelius, Mechanicus.

MARCUS CANULEJUS ZOSIMUS. Vide Canulejus.

MARCUS CINCIUS. Vide Cincius.

MARCUS LUDIUS ELOTAS.

Vide quæ ſupra diximus in Ludius, Pictor.

MARCUS SALIENUS. Vide Salienus.

MARCUS TERENTIUS VARRO. Vide Varro.

MARCUS VITRUVIUS POLLIO. Vide Vitruvius.

MARIINUS. Vide Mestrius.

MARO, Figulus.

Hic fuit pater Virgilii Maronis: qua de re hæc habet Focas, Grammaticus urbis Romæ, in Pub. Virgilii Maronis vita, verſibus edita:

Mœonii ſpecimen vatis, veneranda Maronem
Mantua Romuleæ generavit flumina linguæ.
Quis fœcunda tuos toleraret Græcia faſtus,
Quis tantum eloquii potuiſſet ferre tumorem,
Æmula Virgilium tellus niſi Tuſca dediſſet?
Huic genitor figulus, Maro nomine; cultor agelli,

Ut

Ut referunt alii, tenui mercede locatus.
Sed plures figulum. Quis non miracula rerum
Hæc ſtupeat? Dives partus de paupere vena
Enituit. Figuli ſuboles nova carmina finxit.

MASSILIENSES.

Olim nobilitati fuere Maſſilienſes ob mechanicarum ac navalium rerum peritiam. Φασὶ τοὺς Μασσιλιεῖς εὐδοκιμῆσαί ποτε περί τε ὀργανοποιίαν καὶ ναυτικὴν παρασκευήν: *Euſtathius ad verſ.* 75 *Dionyſii* τοῦ περιηγητοῦ.

MATTIUS, Vestiarius.

MATTIUS PATROBIUS VESTIARIUS TENUIARIUS, Inſcript. Gruteri MLXVII, 8. Vide quoque quæ annotavimus in Pamphila.

MAURI, MAURUSII.

Mauruſii plurimis maximiſque arboribus abundant, unde apud eos maximæ & ex uno ligno menſæ. Μαυρούσιοι ἔχουσι γῆν μεγαλόδενδρον καὶ πολύδενδρον, ἐξ ὧν αἱ μέγισται καὶ μονόξυλοι τράπεζαι: *Euſtathius ad verſ.* 185 *Dionyſii* τοῦ περιηγητοῦ.

MECHOPANES, Pictor.

Sunt quibus & Mechopanes, ejuſdem Pauſiæ diſcipulus, placeat diligentia quam intelligant ſoli artifices: aliàs durus in coloribus, ſed & multus, Plin. lib. XXXV, cap. II.

MEDEA.

Μήδεια ἡ Αἰήτου, ἡ Κολχὶς, πρώτη βαφὴν τριχῶν ἐπενόησεν: *Medea Æetæ filia, Colchis, prima pilos tingere excogitavit*, Clemens Alexandr. lib. I Stromat. pag. 225, B. *Medea nigra eſt, à Medea illa fabuloſe inventa.* Refert eam inter gemmas, quæ ad ectypas ſcalpturas aptantur, Plinius libro XXXVII, cap. 10. Medeæ oleum nuncupabant Græci illud pharmacum ſive venenum, quod naphtham vocant Medi, *Procopius libro quarto de bello Gothico, cap.* II. Plura habet Pictura vett. lib. II, cap. 8, ubi de *Vellere aureo* agitur.

MEDICA VESTIS.

Medicam olim eam Veſtem dicebant Græci, quam nunc dicunt Sericam. Vide *Suidam in* Σηρική. Μηδικὴν ἐσθῆτα νῦν Σηρικὴν καλοῦσιν: *Medicam veſtem nunc Sericam vocant*, Procopius de Bello Vandalico lib. II, cap. 6.

MEDON, Sculptor.

Minervam caſſide ornatam, & haſtam ſcutumque tenentem, ajunt opus eſſe Medontis Lacedæmonii. Frater erat Doryclidæ, atque una cum eo artem didicit ex Dipœno & Scyllide. Vide quæ ſupra diximus in Doryclidas.

MEGALES, Statuarius.

Prope Sicyonium theſaurus eſt Carthaginienſium, Pothæi, Antiphili, & Megaclis opus: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 379, 15.

MEGARICA DOLIA.

Μεγαρικὰ πιθάκνια, Doliola è Megaris plurimum olim commendabantur: *Athenæus lib.* 1, *cap.* 22.

MELAMPUS, Architectus.

Melampus præcepta Symmetriarum conſcripſit: *Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi.*

MELANTHIUS, Pictor.

Floruit circa Philippum, & uſque ad ſucceſſores Alexandri pictura præcipue, ſed diverſis virtutibus. Nam cura Protogenes; ratione Pamphilus ac Melanthius; facilitate Antiphilus; concipiendis viſionibus (quas φαντασίας *vocant) Theon Samius; ingenio & gratia, quam in ſe ipſe maxime jactat, Apelles eſt præſtantiſſimus; Euphranorem admirandum facit, quod & cæteris optimis ſtudiis inter præcipuos, & pingendi fingendique idem mirus artifex fuit*, Quintilianus Orat. Inſtit. lib. XII, cap. 10. *Quatuor coloribus ſolis immortalia illa opera fecere, ex albis melino, ex ſilaceis Attico, ex rubris ſinopide Pontica, ex nigris atramento, Apelles, Echion, Melanthius, Nicomachus, clariſſimi pictores, cùm tabulæ eorum ſingulæ oppidorum vænirent opibus. Nunc & purpuris in parietes migrantibus, & India conferente fluminum ſuorum limum & draconum & elephantorum ſaniem, nulla nobilis pictura eſt. Omnia ergo meliora tunc fuere, cùm minor copia. Ita eſt: quoniam, ut ſupra diximus, rerum non animi pretiis excubatur*, Plin. lib. XXXV, cap. 7. *Pamphilus docuit neminem minoris talento annis decem, quam mercedem & Apelles & Melanthius ei dedere*, Plin. lib. XXXV, cap. 10.

Artificem hunc non Μελάνθιον, ſed Μέλανθον appellat Plutarchus in Arato: Ἐκ Καρίας περαιωθεὶς εἰς Αἴγυπτον, αὐτόθεν τε τῷ βασιλεῖ, διακειμένῳ πρὸς ἑαυτὸν οἰκείως, ἐνέτυχε, καὶ

θερα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

θεραπευομένῳ γραφαῖς καὶ πίναξιν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος. ἐν οἷς κρίσιν ἔχων οὐκ ἄμουσον ὁ Ἄρατος, ἀεί τι τῶν τεχνικῶν καὶ περιττῶν, μάλιστα δὲ Παμφίλου καὶ Μελάνθου, συνάγων καὶ κτώμενος, ἀπέστελλεν. ἤνθει γὰρ ἔτι δόξα τῆς Σικυωνίας μούσης καὶ χρηστογραφίας, ὡς μόνης ἀδιάφθορον ἐχούσης τὸ καλόν. ὥστε καὶ Ἀπελλῆν ἐκεῖνον ἤδη θαυμαζόμενον, ἀφικέσθαι καὶ συγγενέσθαι τοῖς ἀνδράσιν ἐπὶ ταλάντῳ, τῆς δόξης μᾶλλον ἢ τῆς τέχνης δεόμενον μεταλαβεῖν. διὸ τὰς μὲν ἄλλας εἰκόνας τῶν τυράννων ἀνεῖλεν εὐθὺς ὁ Ἄρατος, ὅτε τὴν πόλιν ἠλευθέρωσε· περὶ δὲ τῆς Ἀριστράτου κατὰ Φίλιππον ἀκμάσαντος ἐβουλεύσατο πολὺν χρόνον. ἐγράφη μὲν γὰρ ὑπὸ πάντων τῶν περὶ τὸν Μέλανθον ἅρματι νικηφόρῳ παρεστὼς ὁ Ἀρίστρατος, Ἀπελλοῦ συνεφαψαμένου τῆς γραφῆς, &c. *E Caria trajiciens in Ægyptum, acceſſit Regem ſibi jampridem benevolum, quòd picturis tabuliſque Græcis gratiam ejus aſſiduo captaverat. Aratus enim habens in talibus judicium non inelegans* (κρίσιν οὐκ ἄμουσον) *ſemper opera quædam curioſe artificioſa, maxime vero Pamphili & Melanthi aliquid congerens & comparans miſerat. Florebat enim adhuc gloria Sicyoniæ doctrinæ atque elegantioris picturæ, tanquam quæ ſola priſtinum ſplendorem ſervaviſſet illibatum. Quapropter etiam Apelles ille, apud omnes jam in ſumma habitus admiratione, non dubitavit eò proficiſci, ac Sicyoniorum artificum familiaritatem talento emercari: magis è re ſua fore judicans exiſtimationis eorum, quàm artis participem fieri. Cæteras igitur tyrannorum imagines, quum liberaſſet civitatem, ſuſtulit Aratus: de Ariſtrato autem, qui floruit Philippi ætate, multum deliberavit. Pictus erat ab omnibus Melanthi ſequacibus currui triumphali inſiſtens Ariſtratus cum Victoria; manum quoque tabulæ iſti admoverat Apelles*, &c.

Melanthius quoque Pictor memoratur apud Laërtium lib. IV de Vitis Philoſophorum in Polemone: Μελάνθιος ὁ ζωγράφος ἐν τοῖς περὶ ζωγραφικῆς φησὶ δεῖν αὐθάδειάν τινα καὶ σκληρότητα τοῖς ἔργοις ἐπιτρέχειν, ὁμοίως δὲ κἀν τοῖς ἤθεσιν: *Melanthius pictor in ſuis de pictura libris ait, Oportere aliquam ſui fiduciam aſperitatemque interſpergi operibus ſimul & moribus.*

MELEUS. Vide MALEUS.

MELIBOEA PURPURA.

Melibœa Purpura, inquit Feſtus, *à nomine inſulæ in qua tingitur eſt dicta.* Meminit Lucretius lib. II; & Virgilius lib. V Æneid. verſu 251; ubi vide Servium.

MELITENSES VESTES.

Cicero lib. II in Verrem; *Dico te plurimam veſtem Melitenſem, plurimam ſtragulam Syracuſis exportaſſe.* Et mox; *Non quæro unde tantum Melitenſium habueris.* Libro denique IV in Verrem: *Inſula eſt Melite, Judices, ſatis lato ab Sicilia mari periculoſoque disjuncta; in qua eſt eodem nomine oppidum, quò ille nunquam acceſſit: quod tamen illi textrinum per triennium ad muliebrem veſtem conficiendam fuit.* Μελίτεα, ὀθόνια τινὰ διάφορα ἐκ Μελίτης τῆς νήσου, Heſychius. Vide quoque Diodorum Siculum, lib. V.

MEMNON, ARCHITECTUS.

Hygino fabula CCXXII, *Domus Cyri regis in Ecbatanis, quam fecit Memnon lapidibus variis & candidis, vinctis auro*, refertur inter ſeptem Orbis miracula. Similia quoque habet Caſſiod. Variarum VII, 15. Omnino tamen vide Brodæum ad Anthol. I, 5. Ἄνθρωπ᾽ οὐ Κροίσου λεύσσεις.

MEMNON, STATUARIUS.

De Memnonis Sycnitæ in hac arte excellentia vide *Diodorum Siculum lib. I, pag. 44.* Omnino quoque vide *Salmaſii Plinianas Exercitat. pag. 475.*

MENÆCHMUS, STATUARIUS.

Laphriæ Dianæ ſignum, quod à Patrenſibus in arce colitur, præ ſe fert venatricis habitum, & fabricatum eſt ex ebore atque auro. Opifices fuere Naupactii Menæchmus & Soidas, quos Canacho Sicyonio & Callone Ægineta non multo inferiores ætate fuiſſe conjiciunt: *Pauſanias lib. VII, pag. 433, 12. Menæchmi vitulus genu premitur, replicata cervice. Ipſeque Menæchmus ſcripſit de ſua arte*, Plin. lib. XXXIV, 8.

MENDÆUS, STATUARIUS.

Dorienſes Meſſenii Victoriæ ſignum ſuper pila dedicarunt. Opus eſt Mendæi Pæonii: *Pauſanias lib. V, pag. 339, 29.*

MENECRATES, ARCHITECTUS.

Auſonius Moſella, verſ. 308:

- - - *Hic clari viguere Menecratis artes.*

MENEDEMUS.

Menedemus Philoſophus filius quidem viri nobilis fuit, ſed Architecti & pauperis, quem alii tabernaculorum Pictorem fuiſſe tradunt, atque ipſum quoque Menedemum utrumque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ùtrumque didiciſſe. Quòd vero non ignarus fuerit picturæ Menedemus, liquere poteſt ex ea lineari Pictura quam in pavimento duxit ad reprimendam protervi adoleſcentis pervicaciam. Vide *Laërtium lib.* II, *in Menedemo.*

MENESTHES, Architectus.

Apud Vitruvium cap. I libri tertii pro *Amneſtæ* omnes fere ſcripti codd. habent *à Meneſthe*, ut credi poſſit ædes Apollinis à Meneſthe vel Mneſtheo ſtructa Magneſiæ.

MENESTHEUS, Statuarius.

Meneſtheus, Meneſthei filius, Statuarius, Halicarnaſſeus: Inſcript. Gruteri CIↃXXI.

MENESTHEUS, Tacticus.

Ælianus Tacticῶν cap. I: Πρῶτος μὲν, ὧν ἴσμεν, δοκεῖ τὴν τακτικὴν θεωρίαν Ὅμηρος ἐπεγνωκέναι· θαυμάζειν δὲ τοὺς ἐπιστήμονας αὐτῆς, ὥσπερ Μενεσθέα.

Τῷ δ' οὔπως τις ὁμοῖος ἐπιχθονίων γένετ' ἀνὴρ
Κοσμῆσαι ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας.

Primus omnium, quos novimus, ordinandæ aciei peritiam habuiſſe Homerus videtur, atque eos quoque in admiratione habuiſſe qui gnari erant ſcientiæ hujus, ut Meneſtheum,

Cui inter mortales nemo ſimilis erat
In ordinandis equitibus & viris ſcutatis.

Ad hunc Homeri locum, quem ex Iliad. B adduxit Ælianus, vide Euſtathium pagina 283 edit. Romanæ. Vide quoque Meurſii Regnum Atticum lib. III, cap. 5.

MENESTRATUS, Pictor ineptus.

Anthologia Græc. Epigr. lib. II, cap. 19:

Γράψας Δευκαλίωνα Μενέστρατε καὶ Φαέθοντα,
Ζητεῖς τίς τούτων ἄξιός ἐστι τίνος.
Τοῖς ἰδίοις αὐτοὺς τιμήσομεν. ἄξιος ὄντως
Ἐστὶ πυρὸς Φαέθων, Δευκαλίων δ' ὕδατος.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

Pictus Deucalion, Phaëthonque Meneſtrate pictus
Eſt tibi; quo dignus, quæris, uterque labor.
Ut quod cuique ſuum eſt, illis tribuatur: habento
Et flammas Phaëton, & mare Deucalion.

MENESTRATUS, Statuarius.

In magna admiratione eſt & Hercules Meneſtrati & Hecate Epheſi in templo Dianæ poſt ædem, in cujus contemplatione admonent æditui parcere oculis, tanta marmoris radiatio eſt, Plinius lib. XXXVI, cap. 5. Πράξιλλαν Λύσιππος ἐχαλκούργησεν, μηδὲν εἰποῦσαν διὰ τῶν ποιημάτων χρήσιμον. Λεαρχίδα δὲ Μενέστρατος. Σιλανίων δὲ Σαπφὼ τὴν ἑταίραν. Ἤρινναν τὴν Λεσβίαν Ναυκύδης: *Praxillam in ære Lyſippus excudit, nullius unquam boni poëmatis auctorem. Learchidem autem Meneſtratus. Silanion vero Sappho meretricem. Erinnam Leſbiam Naucydes*, &c. Tatianus adverſus Gentes.

MENIPPI, Pictores.

Menippos duos Pictores memorat Laërtius ex Apollodoro. Vide *Laërtium libro* VI, *in Menippo*, ubi oſtendit præter Menippum Philoſophum ſex alios fuiſſe: πέμπτος καὶ ἕκτος ζωγράφοι, *quintus & ſextus pictores.*

MENIPPUS, Statuarius.

Vide Laërtium lib. VI, in Menippo: τέταρτος ἀνδριαντοποιός: *quartus fictor ſtatuarum.*

MENODORUS, Sculptor.

Refertur apud Plinium lib. XXXIV, cap. 8, inter Artifices qui fecerunt athletas & armatos & venatores ſacrificanteſque. *Qui ætate noſtra Theſpiis eſt Cupido*, inquit Pauſanias lib IX, pag. 581, 56. *eum fecit Athenienſis Menodorus, opus Praxitelis imitatus.* Vide quoque quæ infra annotamus in MONODORUS.

MENOGENES, Statuarius.

Menogenes quadrigis ſpectatus, Plin. lib. XXXIV, cap. 8.

MENON.

Anticlides in Ægypto literas inveniſſe quendam nomine Menona tradit, XV *annis ante Phoroneum antiquiſſimum Græciæ regem; idque monumentis approbare conatur*, Plin. nat. hiſt. lib. VII, cap. 56.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

MENTOR, ARGENTI CÆLATOR.

Phydiæ Jupiter Olympius quotidie teſtimonium perhibet. Mentori Capitolinus & Diana Epheſia, quibus fuere conſecrata artis ejus vaſa, Plin. nat. hiſt. lib. VII, cap. 38. *Lucius Craſſus Orator duos ſcyphos Mentoris artificis manu cælatos habuit ſeſtertiis C. emptos. Confeſſus tamen eſt nunquam ſe his uti propter verecundiam auſum*, Plinius XXXIII, 11. *Mirum in auro cælando inclaruiſſe neminem, argento multos: maxime tamen laudatus eſt Mentor, de quo ſupra diximus. Quatuor paria denique ab eo omnino facta ſunt, ac jam nullum exſtare dicitur. Epheſiæ Dianæ templum jacet ac Capitolium incendiis. Varro & æreum ſignum ejus habuiſſe ſcripſit. Proximi ab eo in admiratione Acragas & Boëthus & Mys fuere*, Plin. XXXIII, 12. *De hoc Verri dicitur*, inquit Cicero Verrina IV, *habere eum perbona toreumata: in his pocula duo quædam, quæ Heraclea nominantur, Mentoris manu ſummo artificio facta.* Varro apud Nonium in *Cælare* & in *Dolitus*:

> *Num nam cælatus in manu dextra ſcyphus*
> *Cælo dolitus artem oſtentat Mentoris?*

Propertius lib. III, Eleg. 9:

> *Argumenta magis ſunt Mentoris addita formæ;*
> *At Myos exiguum flectit acanthus iter.*

Idem lib. I, Eleg. 14:

> *Lesbia Mentoreo vina bibas opere.*

Juvenalis Satyra VIII, verſu 104:

> - - - *Raræ ſine Mentore menſæ.*

Martialis lib. 3, Epigr. 41, de lacerta cælata:

> *Inſerta Phialæ, Mentoris manu ducta,*
> *Lacerta vivit, & timetur argentum.*

Item lib. IV, Epigr. 39:

> *Solus Mentoreos habes labores.*

Libro VIII, Epigr. 50, deſcribit Inſtantii Rufi phialam. Et rurſus libro IX, Epigrammate 59:

> *Pocula Mentorea nobilitata manu.*

Libro XIV, Epigr. 91: Pocula archetypa:

> *Non eſt iſta recens, nec noſtri gloria cœli,*
> *Primus in his Mentor, dum facit iſta, bibit.*

Obſervatio Iſaaci Voſſii. Recenſetur Luciano in Lexiphane τρυήλης μεντορουργής, ad quem locum vetus Scholiaſtes notat: Ἀπὸ Μέντορός τινος ὑαλουργοῦ τούτω καταχρησάμενος τῷ εἴδει τῶν ποτηρίων· ἃ ἦσαν καὶ τῷ πυθμένι μεγάλῳ, ἔχοντα τὴν λαβήν, ἀφ᾽ οὗ καὶ εὐλαβῆ αὐτὰ κέκληκε. Sed ex prædictis teſtimoniis patet, non vitri aut cryſtalli, verum argenti cælatorem fuiſſe hunc Mentorem. Quod autem τρυήλης attinet, illud eſt vocabulum nihili, omninoque τρύβλης ſcribendum videtur, cujus nempe diminutivum τρυβλίον magis eſt in uſu.

MERCURIUS.

Φαῦνος υἱὸς Πίκου, ὃν καὶ Διὸς, ὃν Ἑρμῆν ἐκάλεσαν εἰς ὄνομα τοῦ πλανήτου ἀστέρος, μέταλλον ἐφεῦρε χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ σιδήρου, καὶ τὴν τούτων ἐργασίαν παρέδωκε τοῖς δυτικοῖς, ὡς καὶ πλουτοδότην αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων καλεῖσθαι: *Faunus filius Pici, qui & Jupiter, quem de ſtellæ errantis nomine Mercurium appellarunt, metallum invenit auri & argenti & ferri, eorumque fabricam tradidit occidentalibus, ita ut ab indigenis Opumlargitor appelletur*, Suidas in Μέταλλεῖς. *Literas ſemper arbitror Aſſyrias fuiſſe*, inquit Plin. nat. Hiſt. lib. VII, cap. 56, *ſed alii apud Ægyptios à Mercurio, ut Gellius; alii apud Syros repertas volunt.* Vide quoque Caſſiodorum *Variarum lib.* VIII, *cap.* 12; & Hyginum *fabula* 277. Plenius tamen enumerat Diod. Siculus lib. I, quot & quanta Mercurius invenerit humano generi utiliſſima.

Mercurius Jovis & Majæ Filius, auctor eloquentiæ & liræ, internuntius Deorum. Iſte etiam palæſtræ inventor hoc modo eſſe narratur, &c. Vide Servium ad illud octavi Æneid. verſu 138:

> *Vobis Mercurius pater eſt.*

Cæſar lib. VI de bello Gallico de Gallis agens, *Deum*, inquit, *maxime Mercurium colunt; hujus ſunt plurima ſimulacra; hunc omnium inventorem artium ferunt; hunc viarum atque itinerum ducem; hunc ad quæſtus pecuniæ mercaturasque habere vim maximam arbitrantur.* Plura vide apud Voſſium de Origine & progreſſu Idololatriæ lib. II, cap. 32.

MESSANA.

Statius Papinius I Achilleïdos, verſu 422:

Murorum tormenta Pylos Meſſanaque tradunt.

MESTRIUS, Pictor.

MESTRIUS. MARIINUS. PICTOR. CONSTITUIT. PRO. SALUTE. SUA. ET. SUORUM. FANUM. DOMINAR. Inſcript. Gruterianæ, pag. XC, 4.

METAGENES.

Metagenes Architectus, Cteſiphontis Gnoſii filius, ſtructuram templi Dianæ Epheſiæ una cum patre curavit. Vide quæ ſupra diximus in CTESIPHON. Teleſterium Eleuſine cœpit Corœbus ædificare. Hic columnas in pavimento poſuit & epiſtyliis junxit. Quo defuncto, Xypetius Metagenes ſeptum & ſuperiores columnas adjecit: *Plutarchus in Pericle.* Xypeta, curia eſt Cecropidis tribus, auctore Stephano.

METHODIUS, Pictor.

Methodius monachus Bulgarorum gentem una Judicii extremi pictura traduxit à Paganiſmo ad fidem Chriſtianam. Univerſam rei geſtæ ſeriem ex Cedreno fuſe retulimus lib. I de Pictura veterum, cap. 4, §. 4.

METICHUS, Architectus.

Metichi forum Athenis ab architectone Meticho denominatum. Vide *Pollucem libro* VIII, *cap.* 10.

METON.

Sub Athenarum archonte Apſeude ſolarium ſuum in pnyce poſuit Meton. Vide *Meurſii archontes Athenienſes lib.* III, *cap.* 2. Plura de hoc Metone *Voſſius de Scientiis mathematicis, cap.* XXXIII, *§.* 11.

METRODORUS, Pictor.

Metrodorus erat pictor; idemque philoſophus, magnæ in utraque ſcientia auctoritatis. Itaque cùm L. Paulus devicto Perſeo petiſſet ab Athenienſibus, ut ſibi quàm probatiſſimum philoſophum mitterent ad erudiendos liberos, itemque pictorem ad triumphum excolendum, Athenienſes Metrodorum elegerunt, profeſſi eundem in utroque deſiderio præſtantiſſimum: quod ita quoque Paulus judicavit, Plin. lib. XXXV, cap. 11.

MICCIADES, Sculptor.

Vide quæ ex Plinio attulimus ſupra in ANTHERMI DUO.

MICCIO, Pictor.

Diſcipulus fuit Zeuxidis. *Vide Lucianum in Zeuxide.*

MICON, Pictor.

Sile pingere inſtituere primi Polygnotus & Micon, Attico tantum, Plin. lib. XXXIII, cap. 13. *Sunt qui vini fæcem ſiccatam excoquant; affirmantque, ſi ex bono vino fæx fuerit, Indici ſpeciem id atramentum præbere. Polygnotus & Mycon, celeberrimi pictores, Athenis è vinaceis fecere: tryginum appellant*, Plin. lib. XXXV, cap. 6. *Polygnotus Athenis porticum, quæ Pœcile vocatur, gratuito pinxit, cùm partem ejus Mycon mercede pingeret: unde major huic auctoritas. Siquidem Amphyctiones, quod eſt publicum Græciæ conſilium, hoſpitia ei gratuita decrevere*, Plin. XXXV, 9. Myconem una cum Arimna & Diore Varro lib. VIII de L. L. refert inter Pictores Apelle & Protogene antiquiores, à quorum tamen prava conſuetudine receſſerunt Apelles, Protogenes, aliique egregii artifices. Integrum Varronis locum deſcripſimus in DIORES. Μετὰ Μαραθῶνα Μίκων ὁ ζωγράφος τοὺς βαρβάρους γράψας μείζους τῶν Ἑλλήνων, κρίνεται): *Poſt prælium ad Marathonem Micon pictor Perſas pingens Græcis majores, condemnatur.* Totam controverſiam exhibent Sopatri Διαιρέσεις ζητημάτων editionis Albinæ pagina 340 & ſeqq. Βούτην Μίκων ἔγραφεν, *Buten Micon pinxit.* Proverbium eſt de rebus cito perfectis. Pinxit enim in tabula Micon ſub monte exſtare quendam cui Butis nomen adſcripſit, capite tantum atque oculis apparentibus: *Proverbiorum Græcorum appendix Vatic. centuriæ primæ proverbio* 12.

Athenis in Theſei templo tertium parietem pinxit Micon: *Pauſan. lib.* 1, *pag.* 29, 49.

Athenis perantiquum eſt Caſtoris & Pollucis templum; in quo Heroës ipſi ſtantes

conſpiciuntur, filii vero eorum inſidentes equis. Hìc Polygnotus quæ ad eos pertinent pinxit; nuptias filiarum Leucippi. Micon vero eos qui Colchos cum Jaſone navigarunt: præcipuum tamen artis ſuæ ſtudium impendit Acaſto ejusque equis: *Idem ibid. p.* 30, 54.

Nomina Peleï filiarum nullus Poëtarum, quos ipſi legimus, adjecit: Micon vero Pictor imaginibus earum adſcripſit Aſteropean eſſe & Antinoën: *Pauſanias libro* VIII, *pag.* 473, 14.

Ὁ Σίμων τοῦτο ὄνειδος τῆς ἀμαθίας Μήκωνι προσήνεγκεν, ὅτι καὶ τὰς κάτω βλεφαρίδας προσέγραψεν ἵππου γραφῇ: *Simon illud probrum inſcitiæ Miconi impegit, quod etiam inferioris palpebræ pilos adſcripſiſſet equi picturæ*, Pollux lib. ſecundi cap. IV, §. 12, περὶ βλεφάρων. Crediderim itaque Νίκωνα perperam pro Μήκωνα ſcribi apud Ælianum IV de Animal. cap. 50: vide locum. Hujus etiam Μήκωνος meminit Ariſtophanes in Lyſiſtrata; ubi de feminis agens etiam inter alia hæc habet, prout leguntur in vet. cod. MS. Ἦν δ' ἐφ' ἱππικὴν τράπωνται, διαγράψαι τοὺς ἱππέας· ἱππικώτατον γάρ ἐστι χρῆμα κἄποχον γυνὴ κοὐκ ἂν ἀπολέσθαι τρέχοντος· τὰς Ἀμαζόνας σκόπει ἃς Μήκων ἔγραψε φιλίππως μαχομένας τοῖς ἀνδράσι: *Quod ſi ad rem equeſtrem ſe conferant, ita ut conſcribant equites. Equeſtre etenim quippiam & vecturæ patientiſſimum eſt mulier, neque exanimat eam quantumvis currens equus. Amazonas conſidera, quas Mecon pinxit equeſtri gloria certantes cum viris.* Videtur autem Comicus τῷ ἀνδράσι dixiſſe, ut Virgilius, *O verè Phrygiæ.* Ad hunc interim Ariſtophanis locum etiam hæc habet vetus ejuſdem MS. Scholiaſtes: Ποικίλη στοὰ Ἀθήνησιν οὕτω λεγομένη διὰ τὴν ἐνοῦσαν γραφήν, ἔνθα πεποίηκεν ὁ Μήκων τὴν Ἀμαζόνων μάχην. ἦν δὲ Φανόχου υἱός, Ἀθηναῖος. ἔστι δὲ καὶ ἕτερος Μήκων ἐπὶ πενίαν κωμῳδούμενος: *Varia porticus Athenis ita dicta eſt à varia quam continebat pictura: ubi Amazonum pugnam fecit Mecon. Erat autem Phanochi filius, Athenienſis. Eſt & alius Mecon, à Comicis propter paupertatem traductus.*

Hunc noſtrum *Miconem* vel *Meconem* ſtatuas quoque feciſſe diſcas ex Pauſania. Καλλίᾳ Ἀθηναίῳ παγκρατιαστῇ τὸν ἀνδριάντα ἀνὴρ Ἀθηναῖος Μίκων ἐποίησεν ὁ ζωγράφος: *Calliæ Athenienſi pancratiaſtæ ſtatuam fecit vir Athenienſis Micon pictor*, Pauſanias libro VI, pag. 354, 7. Plura habent Meurſii Atticæ lectiones lib. I, cap. 12.

MICON ALIUS, ITIDEM PICTOR.

Plinius lib. XXXV, cap. 9, poſtquam de Polygnoto & Micone celeberrimis pictoribus nonnihil dixerat, & hoc addit: *Fuit & alius Micon, qui minoris cognomine diſtinguitur: cujus filia Timarete & ipſa pinxit.*

MICON, STATUARIUS.

Hieronis ſtatuas, equeſtrem unam, alteram vero pedeſtrem, Olympiæ dedicarunt Hieronis ipſius filii: fecit autem Micon Nicocratis filius Syracuſanus: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 365, 43. Atque hic fortaſſe eſt idem ille de quo Plinius lib. XXXIV, cap. 8; *Mycon athletis ſpectatus.*

MIDACRITUS.

Plumbum ex Caſſiteride inſula primus apportavit Midacritus, Plin. nat. hiſt. lib. VII, cap. 56.

MIDAS.

Midas rex Cybeles filius, Phryx, plumbum album primus invenit, Hyginus fabula CCXXIV. *Plumbum Midas regnator Phrygiæ reperit*, Caſſiodorus Variar. III, 31.

MILESIA VELLERA.

Virgilius III Georg. verſu 306:

- - - Quamvis Mileſia magno
Vellera mutentur, Tyrios incocta colores.

Ubi Servius: *Miletus civitas eſt Aſiæ, ubi lanæ optimæ tinguntur.* Horatius libro I, Epiſtola 17, de Ariſtippo & Diogene,

Alter purpureum non exſpectabit amictum,
Quidlibet indutus celeberrima per loca vadet,
Perſonamque feret non inconcinnus utramque.
Alter Mileti textam cane pejus & angue
Vitabit clamydem. - - -

Mileſios lectos maxime laudat Critias apud Athenæum lib. I, cap. 22. Mileſii audiebant molles, & ſtragulis veſtibus tapetibusque varie contextis præter cæteros nobiles erant. Ἐν γὰρ Μιλήτῳ καλὴ ἡ τῶν στρωμάτων ἐργασία, inquit Scholiaſtes in Ariſtophanis Ranas, καὶ τὰ Μιλήσια στρώματα, ποικίλα καὶ ἁπαλὰ γίνεται καὶ διάφορα. εἰς τρυφὴν δὲ οἱ Μιλήσιοι διαβάλλονται καὶ εἰς τὸ στολῆς πολυτελές. ἐσθῆτές τ' ἐνταῦθα κατεσκευάζοντο ποικίλαι καὶ τάπητες, ὡς καὶ Θεόκριτος. Vide quoque Tzetzem Chiliade x, Hiſt. 329.

MILESII CALCEI.

Mileſiis calceis primus Antigenides muſicus eſt uſus: *Suidas in* Ἀντιγενίδης.

MINERVA. Vide PALLAS.

Minervas aliquot enumerat Voſſius de Origine & progreſſu Idololatriæ lib. II, cap. 42.

MINIDIUS. Vide PUBLIUS MINIDIUS.

MINOS.

Navem prædatoriam invenit Minos. Vide auctorem Etymologici magni in Ἐπακτροκέλης. *Claſſe princeps depugnavit Minos*, Plin. lib. VII, cap. 56.

MNASITHEUS, PICTOR.

Mnaſitheus Sicyonius recenſetur Plinio lib. XXXV, cap. II, inter artifices non ignobiles.

MNASITIMUS, PICTOR.

Mnaſitimus Ariſtenidis filius & diſcipulus recenſetur Plinio lib. XXXV, cap. II, inter artifices non ignobiles.

MNASON, TYRANNUS.

Is fuit ſummus harum artium cultor. *Ariſtides Thebanus*, ut ait Plinius libro XXXV, cap. 10, *pinxit prælium cum Perſis, centum homines in ea tabula complexus, pactusque in ſingulos mnas denas à tyranno Eleatenſium Mnaſone.* Idem aliquanto poſt ibidem: *Aſclepiodoro Mnaſon Tyrannus pro duodecim Diis dedit in ſingulos mnas trecenas. Idemque Theomneſto in ſingulos Heroas mnas centenas.*

MNESARCHUS.

Pythagoræ patrem Mneſarchum comperio inter ſellularios artifices gemmis faberrime ſculpendis laudem magis quàm opem quæſiſſe, Apulejus in Floridis. Πυθαγόρας Μνησάρχου δακτυλιογλύφου, ὥς φησιν Ἕρμιππος, *Pythagoras filius Mneſarchi annulorum ſculptoris, ut ait Hermippus*, Laërtius lib. VIII. Πυθαγόρας Σάμιος, φύσει δὲ Τυῤῥηνὸς, υἱὸς Μνησάρχου δακτυλιογλύφου, &c. Vide quoque Jamblichum, Porphyrium, alios.

MNESICLES, ARCHITECTUS.

Arcis propylæa intra quinquennium fuerunt abſoluta, Architecto Mneſicle. Mirabilis vero caſus, qui in hac ædificatione intervenit, teſtatur propitia Dea inchoatam perfectamque. Solertiſſimus etenim artifex inter ædificandum ex alto delapſus, à medicis pro jam deplorato habebatur. Cæterum Pericli anxio, Minerva in ſomnis obtulit medicinam; qua uſus, hominem graviter afflictum cito ac facile curavit: quamobrem quoque æreum Minervæ ſalutaris ſignum in arce poſuit juxta aram, quam ibi antea fuiſſe memorant: *Plutarchus in Pericle.* Vide quoque *Harpocrationem in* Προπύλαια. *Vernula charus Pericli Athenienſium principi, cum is in arce templum ædificaret, repſiſſetque ſuper altitudinem faſtigii & inde cecidiſſet, hac herba dicitur ſanatus, monſtrata Pericli ſomnio à Minerva, quare Parthenium vocari cœpta eſt, aſſignaturque ei Deæ. Hic eſt vernula, cujus effigies ex ære fuſa eſt, & nobilis ille Splanchnoptes*, Plinius libro XXII, cap. 17.

MNESTHEUS. Vide MENESTHES.

MONODORUS, SCULPTOR.

Hic Monodorus Pauſaniæ vocatur Μηνόδωρος. Vide quæ aliquanto ante diximus in MENODORUS. Cupidinis è Penthelico lapide ſtatuam, quam Theſpienſibus reliquerat Praxiteles, primus loco movit Cajus Cæſar, ſucceſſor Imperatoris Tiberii. Claudio vero eam poſtea Theſpienſibus remittente, Nero denuo ablatam tranſtulit Romam, ubi non multo poſt conflagravit. Menodorus tandem Athenienſis alium Theſpienſibus fecit Amorem, ad imitationem Cupidinis Praxitelici. Τὸ Πραξιτέλους ἄγαλμα λίθου ἐν τοῦ Πεντελικοῦ, πρῶτος ἐκίνησε ὁ ἐν Ῥώμῃ δυναστεύσας μετὰ Τιβέριον Γαῖος. Κλαυδίου δὲ ὀπίσω Θεσπιεῦσιν ἀποπέμψαντος, Νέρων αὖθις ἀνάσπασιν ἐποίησε. καὶ τὸ μὲν φλὸξ αὐτόθι διέφθειρε. Μηνόδωρος δὲ Ἀθηναῖος ὕστερον Ἔρωτα ἄλλον Θεσπιεῦσιν ἐποίησε· τὸ ἔργον τοῦ Πραξιτέλους μιμούμενος. Verba ſunt Scholiaſtæ ad Anthologiæ librum IV, cap. 12, Epigrammate Θεσπιέες τὸν Ἔρωτα. - - -

MOSES.

Moſi multarum rerum inventio tribuitur. Vide *Euſtathium Archiëp. Antiochenum comment. in Hexaëmeron, pag.* 82 *& ſequ.* Vide quoque *notas Leonis Allatii ad iſtum locum.*

MUMMIUS.

Mummiana ædificia à Mummio dicta, Feſtus.

MUSÆUS, MACHINATOR.

C. BÆBIO MUSÆO, MACHINATORI, *Inſcript. Grut.* DCXLII, 4.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

MUSONIUS, Architectus.

Meminit ejus Anthologia Græc. Epigr. lib. IV, cap. 23. Epigrammate de domo Agathiæ, Oratoris Byzantii:

Τεῦξέ με πολλὰ καμὼν Μουσώνιος οἶκον ἀγητὸν
Τηλίκον, ἀρκτῴοις ἄσθμασι βαλλόμενον.
Ἔμπης οὐκ ἀπέλειπεν ἀφέγγεα δώματα μοίρης,
Ἀλλά με καλλείψας, ἐν χθονὶ ναιετάει.
Καὶ ῥ' ὁ μὲν εἰς ὀλίγην κεῖται κόνιν· ἡ δ' ἐπιεικτὴ
Τέρψις ἐπὶ ξείνοις ἀνδράσιν ἐκκέχυται.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

Multo me ſtudio Muſonius extulit alte
Ad Boreæ poſitam frigida flabra domum.
Non tamen effugit nigrantia limina Ditis,
Terram habitat, tantum qui fabricavit opus.
Nunc nihil ille, niſi parvus cinis: ipſa ſuperſum
Nempe, ſed externis gaudia porto viris.

MUSTIUS, Architectus.

Vide Plinium Juniorem lib. IX, epiſtola 39, quam ad Muſtium Architectum ſcripſit, quo uſus eſt ad reficiendam ædem Cereris, & ad porticus extruendas.

MUSUS, Statuarius.

Jupiter poſitus in ænea baſi, donum populi Corinthii, opus vero Muſi, quiſquis tandem is Muſus (Μοῦσος) fuerit: *Pauſanias lib.* V, *pag.* 334, 38.

MUTINA.

Plinius libro XXXV, cap. 12, ubi agit de plaſtice ſeu figulina: *Habent & Tralleis opera ſua, & Mutina in Italia; quoniam & ſic gentes nobilitantur.*

MUTIUS, Architectus.

C. Mutius, magna ſcientia confiſus, ædes Honoris & Virtutis Marianæ cellæ, columnarumque & epiſtyliorum ſymmetrias legitimis artis inſtitutis perfecit. Id vero ſi marmoreum fuiſſet, ut haberet quemadmodum ab arte ſubtilitatem, ſic à magnificentia & impenſis auctoritatem, in primis & ſummis operibus nominaretur, Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi.

MYAGRUS, Statuarius.

Myagrus Phocæus à Vitruvio *in Proœmio libri tertii*, refertur inter illos artifices qui nullam memoriam ſunt aſſecuti, quod non ab induſtria artiſve ſolertia, ſed à felicitate fuerunt deſerti.

MYCON. Vide Micon, Pictor.

MYDON, Pictor.

Mydon Soleus, Pyromachi ſtatuarii diſcipulus, reponitur Plinio lib. XXXV, cap. 2, inter artifices non ignobiles.

MYNACUS, Sutor.

Vide Pollucem lib. VII, cap. περὶ ὑποδημάτων; Pauli Leopardi cap. 2 libri X Emendationum.

MYRMECIDES, Eboris Sculptor.

Myrmecides iſte dicitur Ciceroni lib. IV Acad. quæſt. *minutorum opuſculorum fabricator.* Plinius libro VII nat. Hiſt. cap. 21: *Callicrates ex ebore formicas & alia tam parva fecit animalia, ut partes earum à cæteris cerni non poſſent. Myrmecides quidam in eodem genere inclaruit, à quo quadrigam ex eadem materia, quam muſca integeret alis, fabricatam; & navem, quam apicula pinnis abſconderet.* Idem lib. XXXVI, capite 5: *Sunt & in parvis marmoreis famam conſecuti Myrmecides, cujus quadrigam cum agitatore cooperuit alis muſca; & Callicrates, cujus formicarum pedes atque alia membra pervidere non eſt.* Myrmecides dicitur Æliano Mileſius. Vide eum libro I var. hiſt. cap. 17; ubi & hanc artis ſubtilitatem laudem negat mereri, inquiens, Τί γὰρ ἄλλο ἐστὶ ταῦτα ἢ χρόνου παρανάλωμα, *Quid enim hæc ſunt aliud, quam vana temporis impenſa?* Similiter quoque Galenus ἐν προτρεπτικῷ πρὸς τὰς τέχνας improbat τὰ Μυρμηκίδου τοῦ Ἀθηναίου καὶ Καλλικράτους τοῦ Λακεδαιμονίου, nec dubitat id genus opera ad ματαιοτεχνίαν referre. Julianus Imp. Oratione tertia videtur innuere, de tornando cælandoque milio cogitaſſe Myrmecidem ἀντιπεραιτούμενον τῇ Φειδίου τέχνῃ, *cum Phidia quaſi contendentem, atque artem ejus aliqua in re vel æquare vel ſuperare volentem.* Ad hunc Juliani locum reſpexit Suidas in Μυρμηκίδην, ac manifeſtius etiam in Γελοῖος. Varro circa initium libri VI de LL.

de L. L. *Facilius obſcuram operam Myrmecidis ex ebore oculi videant, ſi extrinſecus admoveant nigras ſetas.* Vide plura in CALLICRATES.

MYRON, STATUARIUS.

Olymp. LXXXVII *fuere Agelades, Callon, Polycletus, Phragmon, Gorgias, Lacon Myron, Pythagoras, Scopas, Perelius,* Plin. lib. XXXIV, cap. 8. *Myronem, Eleutheris natum, & ipſum Ageladis diſcipulum, bucula maxime nobilitavit, celebratis verſibus laudata, quando alieno plerique ingenio magis quam ſuo commendantur. Fecit & canem, & diſcobolon, & Perſea, & Priſtas, & Satyrum admirantem tibias, & Minervam. Delphicos pentathlos pancratiaſtas. Herculem etiam, qui eſt apud Circum maximum in æde Pompeji magni. Feciſſe & cicadæ monumentum ac locuſtæ, carminibus ſuis Erinna ſignificat. Fecit & Apollinem, quem à triumviro Antonio ſublatum reſtituit Epheſiis divus Auguſtus, admonitus in quiete. Primus hic multiplicaſſe varietatem videtur, numeroſior in arte quàm Polycletus, & in ſymmetria diligentior: & ipſe tamen corporum tenus curioſus, animi ſenſus non expreſſiſſe; capillum quoque & pubem non emendatius feciſſe quam rudis antiquitas inſtituiſſet. Vicit eum Pythagoras Rheginus ex Italia, pancratiaſte Delphis poſito. Eundem vicit & Leontinus, qui fecit ſtadiodromon Aſtylon, qui Olympiæ oſtenditur,* Idem ibidem. *Antiquiſſima æris gloria Deliaco fuit. Proxima laus, Æginetico: illoque ære Myron uſus eſt; hoc Polycletus, æquales atque condiſcipuli. Æmulatio autem & in materia fuit,* Plinius lib. XXXIV, cap. 2. *Buthyreus Lycius Myronis diſcipulus fuit, qui fecit dignum præceptore puerum ſufflantem languidos ignes, & Argonautas,* Plinius lib. XXXIV, cap. 8; ubi tamen Caſaubonus legendum putat *Eleuthereus.* Vide ejus Animadverſ. in Athenæi lib. XI, cap. 11.

Myron in fingendis capitibus præter cæteros excellebat. *Chares à Lyſippo ſtatuas facere non iſto modo didicit,* inquit Auctor Rhet. ad Herennium lib. IV, *ut Lyſippus caput oſtenderet Myronis, brachia Praxitelis, pectus Polycleti: ſed omnia coram magiſtrum facientem videbat; cæterorum opera vel ſua ſponte conſiderare poterat.*

Una fingendi eſt ars, in qua præſtantes fuerunt Myro, Polycletus, Lyſippus, qui omnes inter ſe diſſimiles fuerunt; ſed ita tamen, ut neminem ſui velis eſſe diſſimilem. Una eſt ars ratioque picturæ, diſſimillimique tamen inter ſe Zeuſis, Aglaophon, Apelles; neque eorum quiſquam eſt, cui quicquam in arte ſua deeſſe videatur, Cicero III de Oratore.

Quis non intelligit Canachi ſigna rigidiora eſſe, quàm ut imitentur veritatem? Calamidis dura illa quidem, ſed tamen molliora quàm Canachi. Nondum Myronis ſatis ad veritatem adducta, jam tamen quæ non dubites pulchra dicere. Pulchriora etiam Polycleti & jam plane perfecta, ut mihi quidem videri ſolent, Cicero de Claris Oratoribus.

Duriora & Tuſcanicis proxima Calon atque Egeſias, jam minus rigida Calamis, molliora adhuc ſupra dictis Myron fecit, Quintilianus lib. XII, cap. 10. *Ex antiquis ſtatuariis, qui dignitatis notas & commendationis gratiam habuerunt, æterna memoria ad poſteritatem ſunt permanentes; uti Myron, Polycletus, Phidias, Lyſippus, cæterique qui nobilitatem ex arte ſunt conſecuti,* &c. Vitruvius in Prooemio libri tertii.

Hanc eximiæ Artis celebritatem teſtantur plurima Scriptorum loca, quæ Myronem paſſim nobiliſſimis jungunt artificibus; varii quoque loquendi modi, quibus Poëtæ utuntur quotieſcunque opera Myronis, præcipue tamen Buculam ejus deſcribunt. Addo itaque antecedentibus aliquot locis illud Luciani in Somnio, ubi Statuariam hæc dicentem introducit: Μὴ μυσαχθῇς τοῦ σώματος τὸ εὐτελὲς, μὴ δὲ τῆς ἐσθῆτος τὸ πιναρόν. ἀπὸ γὰρ τοιούτων ὁρμώμενος καὶ Φειδίας ἐκεῖνος, ἔδειξε τὸν Δία· καὶ Πολύκλειτος τὴν Ἥραν εἰργάσατο· καὶ Μύρων ἐπῃνέθη· καὶ Πραξιτέλης ἐθαυμάσθη. προσκυνοῦνται γὰρ οὗτοι μετὰ τῶν Θεῶν: *Ne averſeris corporis ſimplicitatem ac veſtium ſordes: ab his etenim initiis progreſſus Phidias ille, Jovem ſpectandum nobis exhibuit, & Polycletus Junonem elaboravit, & Myron laudatus eſt, & Praxiteles in admiratione fuit, & hi omnes una cum Diis adorantur.*

Myronis opera dicuntur *veteres Myronis artes,* apud Martialem lib. IV, Epigr. 39:

Argenti genus omne comparaſti,
Et ſolus veteres Myronis artes,
Solus Praxitelis manus Scopæque,
Solus Phidiaci toreuma cæli,
Solus Mentoreos habes labores.

Ovidius III de Arte, verſ. 219:

\- - - *Operoſi ſigna Myronis.*

Juvenalis

Juvenalis Satyra VIII, verſ. 102:

Et cum Parrhaſii tabulis, ſignisque Myronis,
Phidiacum vivebat ebur. - - -

Martialis lib. VI, Epigr. 92:

Cælatus tibi cùm ſit, Ammiane,
Serpens in patera Myronis arte,
Vaticana bibis? bibis venenum.

Idem lib. VIII, Epigr. 50:

Quis labor in phiala? docti Myos? anne Myronis?
Mentoris hæc manus eſt? an Polyclete tua?

Statius I Sylvarum, in Tiburtino Vopiſci:

Quicquid in argento primùm vel in ære Myronis
Luſit, & enormes manus eſt experta coloſſos.

Idem IV Sylv. in Vindicis Hercule epitrapezio; ubi Vindicem facit doctiſſimum intelligentiſſimumque elegantiarum omnium exiſtimatorem:

- - - Quis namque oculis certaverit uſquam
Vindicis artificum veteres agnoſcere ductus,
Et non inſcriptis auctorem reddere ſignis?
Hic tibi quæ docto multum vigilata Myroni
Æra, laboriferi vivant quæ marmora cælo
Praxitelis, quod ebur Piſæo pollice raſum,
Quod Polycletæis juſſum æs ſpirare caminis,
Linea quæ veterem longe fateatur Apellem
Monſtrabit; namque hæc, quoties chelyn exuit ille,
Deſidia eſt, hic Aoniis amor avocat antris.

Phædrus in Prologo libri V Fabularum:

Æſopi nomen ſicubi interpoſuero,
Auctoritatis eſſe ſcito gratia:
Ut quidam artifices noſtro faciunt ſæculo,
Qui pretium operibus majus inveniunt, novo
Si marmori adſcripſerint Praxitelem ſuo.
Detrito Myronem argento. - - -

Bucula illa, quam verſibus plurimorum laudatam ſupra ex Plinio retulimus, dicitur Ovidio IV de Ponto, Eleg. I:

- - - Similis veræ vacca, Myronis opus.

Virgilio in Ætna:

- - - Gloria viva Myronis.

A quo non abludit illud Propertii lib. II, Elegia 31:

Atque aram circumſteterant armenta Myronis
Quattuor artificis, vivida ſigna, boves.

Meminit ejuſdem æreæ buculæ Ælianus in epilogo librorum de Animalibus; Tzetzes Chiliade VIII, Hiſt. 194; D. Auguſtinus lib. II Soliloqu. cap. 10; Symmachus lib. I, epiſt. 23. Videtur denique ad eandem reſpexiſſe Arbiter, cùm ait: *Myron pene hominum animas ferarumque ære comprehenderat.* Hanc Myronis buculam Ciceronis ævo Athenis adhuc ſpectatam diſcimus ex Verrina IV. Procopii adhæc ævo viſam Romæ in foro Pacis teſtatur ipſe Procopius lib. IV de Bello Gotthico, cap. 21. Nihil tamen notiſſimæ famæ buculam æque illuſtravit, ac multiplex Græcorum Romanorumque Poëtarum certamen, non ſine quadam contentionis æmulæ ſpecie, in ſtupendi operis laudes αὐθαιρέτως prorumpens. Anthologia certe Græcorum Epigrammatum libro IV, titulo εἰς ἀγάλματα ζώων, ſuppeditat nobis triginta ſex in Myronis vaccam Epigrammata, quorum aliquot tranſtulit Auſonius, quæ vide.

Meminit quoque alterius vituli à Myrone elaborati Tatianus Orat. adverſus Græcos: Γελῶ καὶ τὴν Μύρωνος ἐπιστήμην ποιήσαντος μόσχον, ἐπὶ ᾗ αὐτοῦ νίκην, ὅτι τὴν Ἀγήνορος ἁρπάσας θυγατέρα, μοιχείας καὶ ἀκρασίας βραβεῖον ἀπηνέγκατο: *Rideo quoque ſcientiam Myronis fabricantis vitulum & victoriam ei ſuperimponentis: quòd Agenoris filiam rapiens, adulterii atque intemperantiæ præmium reportaſſet.*

Nobi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Nobilitatur Myron & Diſcobolo, cujus meminit Plinius loco ſupra allegato. Hunc δισκεύοντα vel δισκοβόλον Myronis graphice depingit Lucianus in Philopſeude: Μῶν τὸν δισκεύοντα ἦν δ' ἐγὼ φὴς, τὸν ἐπικεκυφότα κατὰ τὸ σχῆμα τῆς ἀφέσεως, ἀπεστραμμένον εἰς τὴν δισκοφόρον, ἠρέμα ὀκλάζοντα τῷ ἑτέρῳ, ἐοικότα ξυναναστησομένῳ μετὰ τῆς βολῆς; Οὐκ ἐκεῖνον ἦ δ' ὅς, ἐπεὶ καὶ Μύρωνος ἔργων ἓν καὶ τοῦτό ἐστιν, ὁ δισκοβόλος ὃν λέγεις: *Num ſtatuam illam dicis, inquam, quæ diſcum jacit? quæ inclinata eſt ad geſtum emiſſuri, reflexa in eam partem quæ fert diſcum, nonnihil procumbens pede altero, ut quæ ſe ipſam unà cum ipſo jactu rurſus videatur erectura? Nequaquam eam, dixit ille, ſiquidem & unum ex Myronis operibus eſt ille diſcobolus, quem dicis.* Eximie quoque Quintilianus libro II Orat. Inſtitut. cap. 13; *Expedit ſæpe mutare ex illo conſtituto traditoque ordine aliqua, & interim decet ut in ſtatuis atque picturis videmus variari habitus, vultus, ſtatus. Nam recti quidem corporis vel minima gratia eſt. Nempe enim adverſa ſit facies, & demiſſa brachia, & juncti pedes, & à ſummis ad ima rigens opus: flexus ille &, ut ſic dixerim, motus, dat actum quendam effictis. Ideo nec ad unum modum formatæ manus, & in vultu mille ſpecies. Curſum habent quædam & impetum; ſedent alia vel incumbunt; nuda hæc, illa velata ſunt; quædam miſta ex utroque. Quid tam diſtortum & elaboratum, quàm eſt ille Diſcobolos Myronis? Si quis tamen ut parum rectum improbet opus, nonne is ab intellectu artis abfuerit, in qua vel præcipue laudabilis eſt illa ipſa novitas ac difficultas.*

In Samo inſula inter multas melioris notæ ſtatuas fuere tria Myronis opera coloſſica, uni inſiſtentia baſi: quæ cùm ſuſtuliſſet Antonius, duo in eandem baſin repoſuit Auguſtus Cæſar; Minervam videlicet atque Herculem. At Jovem, parato ei ſacello, tranſtulit in Capitolium. Vide *Strabonem lib.* XIV, *pag.* 637, B.

Herculem egregie factum ex ære, qui dicebatur opus Myronis, Verres abſtulit Hejo Mamertino. Vide Ciceronem circa initium Verrinæ quartæ; ubi & hæc aliquanto poſt legas: *Quid? Agrigento nonne ejuſdem P. Scipionis monumentum, ſignum Apollinis pulcherrimum, cujus in femine literulis minutis argenteis nomen Myronis erat inſcriptum, ex Æſculapii religioſiſſimo fano ſuſtuliſti?*

Ladam velociſſimum Alexandri Magni curſorem ex ære fecit Myron. Anthol. Græc. Epigr. lib. IV, tit. 2:

Οἷος ἔης φεύγων τὸν ὑπήνεμον ἔμπνεε Λάδα
  Θυμὸν ἐπ' ἀκροτάτῳ πνεύματι θεὶς ὄνυχα,
Τοῖον ἐχάλκευσε Μύρων ἐπὶ παντὶ χαράξας
  Σώματι, Πισαίου προσδοκίῃ στεφάνου.
Πλήρης ἐλπίδος ἐστὶν, ἄκροις δ' ἐπὶ χείλεσιν ἆσθμα
  Ἐμφαίνει, κοίλων ἔνδοθεν ἐκ λαγόνων.
Πηδήσει τάχα χαλκὸς ἐπὶ στέφος, οὐδὲ καθέξει
  Ἁ βάσις. ὦ τέχνη πνεύματος ὠκυτέρα.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

Qualis eras Lada fugiens veſtigia Thymi
Alipedis, premeres cùm pede flabra tuo,
Nobilis ad Piſæ contendens præmia, talem
Corpore te toto fecit in ære Myron.
Implet eum ſpes quanta vides, & anhelitus ore
Cernitur ex imis ilibus exoriens.
Proſiliet mox æs ad ſerta, nec ipſa tenebit
Credo baſis. Citus eſt ſpiritus, ars citior.

Bacchum ex ære fecit Myron. Anthol. Græc. Epigr. lib. IV, tit. 12.

Ἐκ πυρὸς ὦ Διόνυσε τὸ δεύτερον ἡνίκα χαλκῷ
  Ἐξεφάνης, γενεὴν εὗρε Μύρων ἑτέρην.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Ex igni Lenæe novos tibi præbuit ortus
Edomito cùm te fecit in ære Myron.

Myronis æneus puer & Perſeus fuere Athenis in arce: Καὶ ἄλλα ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀκροπόλει θεασάμενος οἶδα, inquit Pauſanias lib. I, pag. 41. Λύκιον τοῦ Μύρωνος χαλκοῦν παῖδα, ὃς τὸ περιρραντήριον ἔχει· καὶ Μύρωνος Περσέα τὸ ἐς Μέδουσαν ἔργον εἰργασμένον: *Etiam alia in Athenienſium arce ſpectans cognovi, Lycium Myronis æneum puerum, tenentem vas aqua luſtrali plenum: Myronis item Perſeum, ſuum in Meduſam facinus peragentem.*

Hecates initia quotannis celebrant Æginetæ, dicentes Orpheum Thracem ſibi horum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

initiorum auctorem. Templum eſt incluſum ſepto, ſignum vero Myronis opus, unus itidem eſt ei vultus, ſicuti & unum eſt corpus reliquum. Alcamenes autem (ut mihi quidem videtur) primus ſimulacra Hecates tria fecit, mutuo ſibi connexa, quam Athenienſes appellant Epipyrgidian: *Pauſanias lib.* II, *pag.* 140, 52.

Lycini ſtatuas duas Myron Athenienſis fecit: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 345, 24.

Cleonæo Timanthi ſtatuam fecit Myron Athenienſis: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 359, 4.

Philippi Azanis ſtatuam fecit Myron: *Idem ibidem.*

Exſtat Olympiæ pila, in qua victoriæ Lacedæmonii Chionidis inciſæ ſunt: impoſita vero pilæ ſtatua, opus eſt Athenienſis Myronis: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 367, 3.

Liberi patris ſimulacrum ſtatu erecto dedicavit Sylla, Myronis operum ſpectatu digniſſimum; Erechtheo, qui Athenis eſt, excepto. Non tamen de ſuo dedicavit Sylla, ſed Orchomeniis Minyis donarium illud eripuerat. Hoc illud eſt quod Græci dicunt, θυμιάμασιν ἀλλοτρίοις τὸ θεῖον σέβεσθαι, *Alienis ſuffimentis Deos venerari*, Pauſan. lib. IX, pag. 585. Poteſt interim hæc tantopere laudata Erechthei ſtatua eadem videri cum iſthac, quam inter Heroum eponymorum imagines memoravit hic ipſe Pauſanias lib. I, pag. 9, 2.

Diſpice interim hoc in loco, quomodo Pauſanias aliquot in locis Athenienſem dicat Myronem, quem Eleutheris natum eſſe conſtat ex Plinio. Vide *Pauli Leopardi Emendat. lib.* XI, *cap.* 19.

De morte Myronis nihil aliud habeo dicere, quàm quòd in ſumma paupertate de vita deceſſit. Huc facit illud Petronii Arbitri, quod ſupra quoque attigimus; *Lyſippum, ſtatuæ unius lineamentis inhærentem, inopia exſtinxit: & Myron, qui pene hominum animas ferarumque ære comprehenderat, non invenit hæredem.*

MYRON ALTER, ITIDEM STATUARIUS.

Myronem Lycium inter Polycleti diſcipulos recenſet Plin. lib. XXXIV, cap. 8. Vide quæ diximus in LYCIUS STATUARIUS.

MYS, ARGENTI CÆLATOR.

Plinius lib. XXXIII, cap. 12, ſubjungit iis quæ de Mentore dicenda putabat, *Proximi ab eo in admiratione Acragas, & Boëthus, & Mys fuere. Exſtant hodie omnium opera in inſula Rhodiorum. Boëthi, apud Lindiam Minervam; Acraganthis, in templo Liberi patris in ipſa Rhodo, Bacchæ Centaurique cælati in ſcyphis; Myos, in eadem æde, & Silenus & Cupidines.* De manubiis Medorum, Marathonis fines invadentium, Phidias fecit Athenienſibus Minervæ ſignum ex ære: in cujus clypeo Lapitharum & Centaurorum pugnam Mys cælavit, quum eam, & quæ in clypeo cernuntur reliqua, Myi depinxiſſet Parrhaſius Euenoris filius: *Pauſanias lib.* I, *pag.* 51, 25.

Propertius lib. III, Eleg. 8:

Argumenta magis ſunt Mentoris addita formæ:
At Myos exiguum flectit achantus iter.

Martialis lib. VIII, Epigr. 33:

Archetypum Myos argentum te dicis habere.
Quod ſine te factum eſt, hoc magis archetypum eſt.

Et mox ibidem, Epigr. L:

Quis labor in phiala? docti Myos, anne Myronis?
Mentoris hæc manus eſt, an Polyclete tua?

Idem lib. XIV, in Apophoretis, num. 93, ubi lemma eſt, *Phiala aurea cælata:*

Quamvis Callaïco rubeam generoſa metallo,
Glorior arte magis; nam Myos iſte labor.

N.

NAUCERUS, STATUARIUS.

NAucerus *luctatorem anhelantem fecit*, Plin. lib. XXXIV, cap. 8.

NAUCRATITÆ.

Sunt multi Figuli in Naucrate, à quibus propinqua etiam porta vocatur Ceramica; ubi eum in modum tingebantur fictilia, ut videri poſſent argentea: *Athenæus libro* XI, *cap.* 8.

NAU-

NAUCYDES, Statuarius.

Nonageſima quinta Olympiade floruere Naucydes, Diomedes, Canachus, Patrocles, Plin. lib. xxxiv, cap. 8. Et aliquanto poſt ibidem; *Naucydes Mercurio & Diſcobolo & immolante arietem cenſetur.*

Corinthi viſebatur Hebes ſignum ex auro & ebore, Naucydis arte elaboratum: *Pauſanias lib.* ii, *pag.* 115, 7.

Hecatis ſignum ex ære fecit frater Perycleti Naucydes Mothonis filius: *Pauſanias lib.* ii, *pag.* 126, 6.

Alypus Sicyonius Naucydis Argivi diſcipulus: *Pauſanias lib.* vi, *pag.* 344, 9.

Euclis Rhodii ſtatua, Naucydis opus: *Pauſanias lib.* vi, *pag.* 354, 18.

Naucydis diſcipulus fuit Polycletus Argivus, diverſus ab illo Polycleto qui fecit ſignum Junonis: *Pauſanias lib.* vi, *pag.* 354, 20.

Bacidi Trœzenio, qui luctatores vicit, ſtatuam fecit Naucydes: *Pauſanias lib.* vi, *pag.* 359, 4.

Chimonis duæ ſtatuæ (ut mihi quidem videtur) probatiſſimæ ſunt omnium Naucydis operum, cùm ſcilicet ea quæ eſt in Olympia, tum altera quæ Argis Romam in templum Pacis eſt aſportata: *Pauſanias lib.* vi, *pag.* 360, 19.

Erinnæ Lesbiæ ſtatuam ex ære fecit Naucydes: Ἤριννάν τὴν Λεσβίαν Ναυκύδης ἐχαλκούργησεν: *Tatianus Oratione adverſus Græcos.*

NAUSICAA.

Nauſicaæ Alcinoi filiæ attribuitur inventio ſphæræ: Ἀναγαλλίς. ἡ κερκυραία γραμματική, ἥτις τὴν τῆς σφαίρας εὕρεσιν Ναυσικάᾳ τῇ Ἀλκινόου θυγατρὶ ἀνατίθησι: *Suidas.*

NAXII.

Naxii primi numiſma ſignarunt, ſecundùm Agloſthenis opinionem: *Pollux lib.* ix, *cap.* 6.

Naxii naves, quas Cantharos appellabant, artificioſe fabricabant: *Suidas in* Ναξιουργὴς κάνθαρος.

NEALCES, Pictor.

Nealces pinxit Venerem, ingenioſus & ſolers in arte: ſiquidem cùm prælium navale Ægyptiorum & Perſarum pinxiſſet, quod in Nilo, cujus aqua eſt mari ſimilis, factum volebat intelligi, argumento declaravit, quod arte non poterat. Aſellum enim in littore bibentem pinxit, & crocodilum ei inſidiantem, Plin. lib. xxxv, cap. 11.

Nealcem ſucceſſus in ſpuma equi, ſpongia impacta, ſecutus dicitur, cùm pingeret popyzonta retinentem equum, Plin. lib. xxxv, cap. 10. Vide Valerium Maximum libro octavo, cap. 11, exemplo externo 7.

Arato poſt liberatam Sicyonem volente unà cum reliquorum tyrannorum imaginibus etiam tollere nobilem Ariſtrati tyranni tabulam, pictam ab omnibus Melanthi aſſeclis, in qua tyrannus ille inſiſtebat currui triumphali cum Victoria; perhibent Nealcem Pictorem, Arato charum, lachrymabundum dixiſſe, Bellum gerendum cum ipſis tyrannis, minime vero cum eorum imaginibus. Sinamus igitur currum & Victoriam; Aratus ipſe faxo ut tollatur. Quod quum ei indulſiſſet Aratus, mox Ariſtratum delevit Pictor, palmamque in locum ejus ſubſtituit. Vide *Plutarchum in Arato.*

Erigonus tritor colorum Nealcæ pictoris in tantum ipſe profecit, ut celebrem etiam diſcipulum relinqueret Paſiam, fratrem Æginetæ fictoris, Plin. lib. xxxv, cap. 11.

Anaxandram Nealcis filiam pinxiſſe teſtatur Didymus in Sympoſiacis: *Clemens Alexandr. Stromat.* iv, *pag.* 381, C.

NEARCHUS, Pictor.

Ariſtarete Nearchi filia & diſcipula pinxit Æſculapium, Plin. lib. xxxv, cap. 11.

NEOCLES, Pictor.

Xenon Neoclis diſcipulus Sicyonius, Plin. lib. xxxv, cap. 11.

NEPTUNUS.

Neptunus & Apollo dicuntur Trojam muro cinxiſſe. Vide Hyginum fabula lxxxix; Diod. Siculum lib. v; Ovidium Metamorph. xi, 200; Auguſtin. lib. iii de Civitate Dei, cap. 2.

Neptunus primus equorum domitor: *Statius Papinius lib.* vi *Thebaïdos, verſ.* 302.

NERO IMPERATOR.

Nero pingendi fingendique non mediocre habuit ſtudium, Sueton. in Nerone, cap. 53.

Nero ex Apollinis Delphici templo quingentas æneas, partim Deorum partim vero hominum, ſuſtulit imagines: *Pauſanias pag.* 620, 30: inter quas fuit & ſtatua Cyanæ; *pag.* 643, 4: & Ulyſſis *pag.* 338, 25.

Nero tanta elegantiorum ſtatuarum cupidine ardebat, ut ne ſtatuis quidem quæ in

Olympia erant abſtinuerat, neque iis quæ Delphis erant, plurimas quoque ex Athenienſium arce atque ipſo Pergamo tranſtulerit: ſolas tantum, quæ apud Rhodios erant, intactas reliquit. Quum itaque Craton qui totum Orbem terrarum, nullum prætermittens vicum, peragrabat, ut Neroni undique gentium nobiliſſimas conquireret ſtatuas, Rhodum quoque veniſſet, Rhodioſque adventu ſuo triſtiores factos deprehenderet, ſpectandi tantum gratia ſe adveniſſe teſtatus eſt, negavitque ſibi poteſtatem datam quidquam eorum, quæ Rhodum ornabant, attingendi: *Dio Chryſoſt. Orat.* XXXI.

NERO, Artifex gemmarum.

Fuit & Nero alius lapidum politor, Artifex gemmarius, cujus alibi meminit Epiphanius. Vide *Salmaſium Plinianarum Exercitat. pag.* 1105.

NESEAS, Pictor.

Neſeas Thaſius & Demophilus Himeræus fuere Olympiade octogeſima nona: utrius eorum diſcipulus fuerit Zeuxis, ambigitur, Plin. lib. XXXV, cap. 9.

NESSUS, Pictor.

Neſſus Abronis filius recenſetur inter pictores non ignobiles apud Plinium *lib.* XXXV, *cap.* 11.

NESTOCLES, Statuarius.

Phidias floruit Olympiade LXXXIII, *circiter* CCC *noſtræ Urbis anno. Quo eodem tempore æmuli ejus fuere Alcamenes, Critias, Neſtocles, Hegias*, Plin. lib. XXXIV, cap. 8.

NEXARIS, Architectus.

Nexaris præcepta ſymmetriarum conſcripſit: *Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi.*

NICÆUS, Pictor.

Plinius libro VII nat. hiſt. cap. 12: *Indubitatum exemplum eſt Nicæi nobilis pyctæ Byzantii geniti, qui adulterio Æthiopis nata matre, nil à cæteris colore differente, ipſe avum regeneravit Æthiopem.* Eum locum ſic ſcribit optimæ notæ codex Voſſianus: *Indubitatum exemplum eſt Nicei nobilis pictoris Byzanti geniti, qui adulterio Ethiopis nata matre nichil à ceteris colore differente, ipſe in avum degeneravit Etiopem.* Unde mihi quoque ſuſpicari libet integrum hunc locum ex hiſce Voſſiani MS. veſtigiis ita poſſe reſtitui: *Indubitatum exemplum eſt Nicæi nobilis pictoris Byzantii geniti, qui adulterio Æthiopis nata matre, nihil à cæteris colore differente, ipſe in alium degeneravit Æthiopem.*

NICANOR, Pictor.

Nicanoris & Arceſilai Pariorum vetuſtiores encauſticas picturas memorat Plinius *libro* XXXV, *cap.* 11.

NICEARCHUS, Pictor.

Nicearchus pinxit Venerem inter Gratias & Cupidines, Herculemque triſtem inſaniæ pœnitentia, Plin. lib. XXXV, cap. 11.

NICERATUS, Statuarius.

Niceratus fecit Æſculapium & Hygiam, qui ſunt in Concordiæ templo Romæ. Et paulo poſt; *Mycon athletis ſpectatur; Menogenes quadrigis; nec minus Niceratus omnia quæ cæteri aggreſſus, repræſentavit Alcibiadem, lampadeque accenſa matrem ejus Demaraten ſacrificantem*, Plin. lib. XXXIV, cap. 8. Teleſillæ ſtatuam fecit Niceratus: *Tatianus in Oratione adverſus Græcos.* Et mox ibidem; Niceratus Athenienſis Euctemonis filius imaginem Alcippes, elephantum enixæ, fecit. Meminit hujus Alcippes Plinius *lib.* VII *nat. hiſt. cap.* 3. Olympiade CXXIV Veſpaſiano Aug. VII. Tito V. Coſs. Alcippe femina Romæ enixa eſt elephantum, quo tempore ingens fuit hominum mortalitas: *Chronicon Alexandrinum.*

NICEROS, Pictor.

Niceros & Ariſtippus fuerunt Ariſtidis Thebani diſcipuli & filii, Plinius libro XXXV, cap. 10.

NICIAS, Pictor.

Niciam inter illuſtriſſimos Pictores Athenienſes recenſet Plutarchus circa initium libri *Bellone an pace clariores fuerint Athenienſes*: Πολλῶν δὴ καὶ ἄλλων ἡ πόλις ἥδε μήτηρ καὶ τροφὸς εὐμενὴς τεχνῶν γέγονε, inquit Plutarchus, τὰς μὲν εὑραμένη καὶ ἀναφήνασα πρώτη, ταῖς δὲ δύναμιν προσθεῖσα καὶ τιμὴν καὶ αὔξησιν· οὐχ ἥκιστα δὲ ὑπ᾽ αὐτῆς ζωγραφία προῆκται καὶ κεκόσμηται. Καὶ γὰρ Ἀπολλόδωρος ὁ ζωγράφος ἀνθρώπων πρῶτος ἐξευρὼν φθορὰν καὶ ἀπόχρωσιν σκιᾶς, Ἀθηναῖος ἦν· οὗ τοῖς ἔργοις ἐπιγέγραπται, Μωμήσεταί τις μᾶλλον ἢ μιμήσεται. καὶ Εὐφράνωρ, καὶ Νικίας, καὶ Ἀσκληπιόδωρος, καὶ Πλειςαίνετος ὁ Φειδίου ἀδελφὸς, οἱ μὲν ςρατηγοὺς ἔγραψαν νικῶντας, οἱ δὲ μάχας, οἱ δὲ ἥρωας: *Multarum certe atque aliarum urbs hæc artium benigna fuit mater & nutrix, has quidem prima inveniens atque in lucem proferens, illis vero vim addens*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

addens & honorem & incrementum. Non minimum vero ab ea provecta exornataque eſt ars pingendi. Apollodorus etenim pictor, qui primus mortalium invenit mixturam colorum ac rationem obumbrandi, Athenienſis erat, cujus operibus inſcribebatur, facilius hæc carpet aliquis quàm imitabitur. Etiam Euphranor, & Nicias, & Aſclepiodorus, & Pliſtænetus Phidiæ frater, hi quidem exercituum duces pinxerunt vincentes, illi vero pugnas, iſti denique heroës. Quàm ſedulo huic ſuæ arti incubuerit Nicias, docet Ælianus var. hiſt. III, 31: vide locum. Νικίας ὁ ζωγράφος οὕτως ἔχαιρε τοῖς τῆς τέχνης ἔργοις, ὥστε τοὺς οἰκέτας ἐρωτᾷν πολλάκις εἰ λέλουται καὶ ἠρίστηκεν: *Nicias pictor tantopere oblectabatur operibus artis, ut ſæpenumero famulos ſuos rogaret, an laviſſet aut prandium ſumpſiſſet*, Plutarchus An ſeni gerenda ſit reſpublica. Et rurſus in opere, Non poſſe ſuaviter vivi ſecundùm Epicurum: Οἱ φιλογραφοῦντες οὕτως ἄγονται τῇ πιθανότητι τῶν ἔργων, ὥστε Νικίαν γράφοντα τὴν Νεκυΐαν, ἐρωτᾷν πολλάκις τοὺς οἰκέτας εἰ ἠρίστηκε: Πτολεμαίου δὲ τοῦ βασιλέως ἑξήκοντα τάλαντα τῆς γραφῆς συντελεσθείσης πέμψαντος αὐτῷ, μὴ λαβεῖν, μηδὲ ἀποδόσθαι τὸ ἔργον: *Picturæ dediti tantopere afficiuntur operum ſuorum veriſimilitudine, ut Nicias pingens Necyam, perſæpe rogaverit famulos, an pranſus eſſet: Ptolemæo vero rege, abſoluta jam pictura, ſexaginta ei mittente talenta, neque accepit argentum, nec tabulam tradidit.* Vide quoque Stobæum Serm. XXIX, qui eſt de Aſſiduitate.

Divus Auguſtus in Curia, quam in Comitio conſecrabat, duas tabulas impreſſit parieti: Nemeam ſedentem ſupra leonem, palmigeram ipſam, adſtante cum baculo ſene, cujus ſupra caput tabula bigæ dependet. Nicias ſcripſit ſe inuſſiſſe, tali enim uſus eſt verbo, Plin. lib. XXXV, cap. 4.

Uſta [ochra] *caſu reperta, incendio Piræi ceruſſa in orcis cremata. Hac primus uſus eſt Nicias ſupra dictus*, Plin. lib. XXXV, cap. 6.

Euphranoris diſcipulus Antidotus maxime inclaruit diſcipulo Nicia Athenienſi, qui diligentiſſime mulieres pinxit, lumen & umbras cuſtodivit, atque ut eminerent è tabulis picturæ maxime curavit. Opera ejus, Nemea advecta ex Aſia Romam à Syllano, quam in Curia diximus poſitam: item Liber pater, in æde Concordiæ: Hyacinthus, quem Cæſar Auguſtus, delectatus eo, ſecum deportavit Alexandria capta, & ob id Tiberius Cæſar in templo ejus dicavit hanc tabulam: & Diana. Epheſi vero eſt Megabyzi, ſacerdotis Epheſiæ Dianæ, ſepulcrum: Athenis Necromantia Homeri; hanc vendere noluit Attalo regi talentis ſexaginta, potiusque patriæ ſuæ donavit, abundans opibus. Fecit & grandes picturas, in quibus ſunt Calypſo, & Io, & Andromeda; Alexander quoque in Pompeji porticibus præcellens, & Calypſo ſedens. Huic quidem adſcribuntur quadrupedes: proſperrime canes expreſſit. Hic eſt Nicias de quo dicebat Praxiteles, interrogatus quæ maxime opera ſua probaret in marmoribus, Quibus Nicias manum admoviſſet; tantum circumlitioni ejus tribuebat. Non ſatis diſcernitur, alium eodem nomine, an hunc eundem quidam faciant Olympiade centeſima duodecima. Niciæ comparatur & aliquanto præfertur Athenion Maronites, Glaucionis Corinthii diſcipulus, & auſterior colore, & in auſteritate jucundior, ut in ipſa pictura eruditio appareat, Plinius lib. XXXV, cap. 11.

Hyacinthum illum Niciæ, cujus conſpectum exquiſitiſſimis aliorum delectationibus anteponebat Auguſtus Cæſar, memorat quoque Pauſanias lib. III, pag. 198, 36: Τὸ τοῦ Ὑακίνθου ἄγαλμα ἔχον ἐστὶν ἤδη γένεια· Νικίας δὲ ὁ Νικομηδοὺς (lege Νικομήδους) περιττῶς δή τι ἔγραψεν αὐτὸν ὡραῖον, τὸν ἐπὶ Ὑακίνθῳ λεγόμενον Ἀπόλλωνος ἔρωτα ὑποσημαίνων: *Hyacinthi ſignum jam habet barbulam. Nicias Nicomedis filius eum pinxit formoſiſſimum, ſubſignificans Apollinis in Hyacinthum amorem, plurimorum jam olim ſermonibus in vulgus editum.*

Antequam in urbem Tritiam quis ingrediatur, monumentum occurrit ex lapide candido ſpectatu digniſſimum, cùm ob alia, tum vel maxime ob picturas quas in hoc tumulo fecit Nicias. Sedile eſt eburneum, eique inſidet mulier juvenis & forma inſigni prædita: famula vero adſtat ei portans umbellam, nec non imberbis adhuc adoleſcentulus recto ſtatu, veſtem tunicam & ſuper tunica chlamydem indutus. Juxta hunc eſt famulus telis inſtructus, & ducens canes venaturis idoneos. Reſciſcere quidem nomina eorum haud quivimus; minime tamen longa difficilique conjectura intelligebamus, illud eſſe mariti atque uxoris commune aliquod monumentum: *Pauſanias libro ſeptimo, pag.* 441, 34.

Ὀμφαλίων Νικίου τοῦ Νικομήδους μαθητής. οἱ δὲ αὐτὸν καὶ δουλεῦσαι παρὰ τῷ Νικίᾳ καὶ παιδικὰ γενέσθαι αὐτοῦ: *Omphalion diſcipulus Niciæ filii Nicomedis: quem etiam nonnulli tradunt ſervitutem apud Niciam ſerviiſſe, amaſiumque ejus fuiſſe*, Pauſanias libro quarto, pag. 276. 43.

Nicias filius Nicomedis, in pingendis animalibus ætatis ſuæ longe præſtantiſſimus, habuit ſepulchrale monumentum inter eorum tumulos, quibus publicæ ſepulturæ honorem impertiendum judicabant Athenienſes: *Pauſanias lib.* 1, *pag.* 57, 24.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Νικίας ὁ ζωγράφος καὶ τοῦτο εὐθὺς ἔλεγεν εἶναι τῆς γραφικῆς τέχνης οὐ μικρὸν μέρος, τὸ λαβόντα ὕλην εὐμεγέθη γράφειν, καὶ μὴ κατακερματίζειν τὴν τέχνην εἰς μικρά· οἷον ὀρνίθια ἢ ἄνθη· ἀλλ' ἱππομαχίας ἢ ναυμαχίας· ἔνθα πολλὰ μὲν σχήματα δείξειεν ἄν τις ἵππων· τῶν μὲν, θεόντων· τῶν δὲ, ἀνθισταμένων· ἄλλων δὲ, ὀκλαζόντων. πολλοὺς δ' ἀκοντίζοντας, πολλοὺς δὲ καταπίπτοντας τῶν ἱππέων. ᾤετο γὰρ καὶ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν μέρος εἶναι τῆς ζωγραφικῆς τέχνης, ὥσπερ τοὺς μύθους τῶν ποιητῶν: *Nicias pictor etiam hoc ſtatim ab initio non parvam eſſe pictoriæ artis partem contendebat, ut Artifex ſumpta materia ſatis copioſa pingeret, neque artem in minutias concideret, veluti aviculas aut flores; verùm eam potius navalibus equeſtribusque præliis impenderet: ubi variæ equorum formæ exhiberi ſolent; currentium nempe, adverſariis recto corporis ſtatu obſiſtentium, in genua denique procidentium: equitum vero alii jaculantes, alii ex equis decidentes repræſentantur. Arbitrabatur enim ipſum quoque argumentum non minus aliquam artis pictoriæ partem eſſe, quàm fabulæ poëtarum præcipuam in ipſa poëſi vim obtinere judicantur*, Demetrius Phalereus de Elocutione, §. 76.

NICODAMUS, Statuarius.

Hercules leonem in Nemea ſagittis conficiens, opus Nicodami: *Pauſanias libro* V, *pag.* 338, 10.

Minerva galeam & ægidem induta, Nicodami Mænalii opus: *Pauſanias libro* V, *pag.* 340, 32.

Antiochum pancratiaſtam fecit Nicodamus: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 348, 32.

Androſthenem pancatriaſten Mænalium fecit Nicodamus Mænalius: *Pauſan. lib.* VI, *pag.* 354, 10. Et mox ibidem: Nicodamus plaſta ille ex Mænalo fecit Damoxenidam pugilem Mænalium.

NICOMACHUS, Pictor.

Plinius lib. XXXV, cap. 10, poſtquam abunde multa dixit de Apelle, Ariſtide, Protogene, Aſclepiodoro, tandem & hæc ſubjungit: *His annumerari debet Nicomachus, Ariſtodemi filius ac diſcipulus. Pinxit hic raptum Proſerpinæ: quæ tabula in Capitolio in Minervæ delubro ſupra ædiculam Juventutis. Et in eodem Capitolio alia, quam Plancus imperator poſuerat, Victoria quadrigam in ſublime rapiens. Hic primus Ulyxi addidit pileum. Pinxit & Apollinem, & Dianam, Deûmque matrem in leone ſedentem: item nobiles Bacchas arreptantibus Satyris: Scyllamque quæ nunc eſt Romæ in templo Pacis. Nec fuit alius in ea arte velocior. Tradunt namque conduxiſſe pingendum ab Ariſtrato Sicyoniorum tyranno quod is faciebat Teleſti poëtæ monumentum, præfinito die intra quem perageretur, nec multo ante veniſſe, tyranno in pœnam accenſo; paucisque diebus abſolviſſe, celeritate atque arte mira. Diſcipulos habuit Ariſtidem fratrem, & Ariſtoclem filium, & Philoxenum Eretrium.* Quatuor tantùm coloribus in pingendo utebatur Nicomachus: *Quatuor coloribus ſolis immortalia illa opera fecere, ex albis melino, ex ſilaceis Attico, ex rubeis ſinopide Pontica, ex nigris atramento, Apelles, Echion, Melanthius, Nicomachus, clariſſimi pictores, cùm tabulæ eorum ſingulæ oppidorum venirent opibus. Nunc & purpuris in parietes migrantibus, & India conferente fluminum ſuorum limum, & draconum elephantorumque ſaniem, nulla nobilis pictura eſt. Omnia ergo meliora tunc fuere, cùm minor copia. Ita eſt: quoniam, ut ſupra diximus, rerum non animi pretiis excubatur*, Plin. lib. XXXV, cap. 7.

Sine uſta [ochra] *non fiunt umbræ. Eretria terræ ſuæ habet nomen. Hac Nicomachus & Parrhaſius uſi*, Plin. lib. XXXV, cap. 6.

Corybas Nicomachi diſcipulus recenſetur inter pictores non ignobiles apud Plinium *lib.* XXXV, *cap.* 11.

Ulyxi primus Nicomachus pictor pileo caput texiſſe fertur, Servius Fuldenſis ad verſum 44 libri 11 Æneidos. *Hic primus Ulixi addidit pileum*, Plin. lib. XXXV, cap. 10. Vide Meurſii Miſcell. Laconica lib. 1, cap. 17.

Quis eorum, qui hæc minora animadvertit, non intelligit Canachi ſigna rigidiora eſſe quàm ut imitentur veritatem? Calamidis dura illa quidem, ſed tamen molliora, quàm Canachi. Nondum Myronis ſatis ad veritatem adducta, jam tamen quæ non dubites pulchra dicere. Pulchriora etiam Polycleti & jam plane perfecta, ut mihi quidem videri ſolent. Similis in pictura ratio eſt: in qua Zeuxim, & Polygnotum, & Timanthem, & eorum qui non ſunt uſi plus quàm quatuor coloribus, formas & lineamenta laudamus; at in Aëtione, Nicomacho, Protogene, Apelle jam perfecta ſunt omnia, & neſcio an reliquis in rebus omnibus idem eveniat. Nihil eſt enim ſimul & inventum & perfectum, Cicero de Claris Oratoribus.

Ἡ Ἀντιμάχου ποίησις καὶ τὰ Διονυσίου ζωγραφήματα τῶν Κολοφωνίων, ἰσχὺν ἔχοντα καὶ τόνον, ἐκβεβιασμένοις καὶ κατατόνοις ἔοικε· ταῖς δὲ Νικομάχου γραφαῖς καὶ τοῖς Ὁμήρου στίχοις, μετὰ τῆς ἄλλης δυνάμεως καὶ χάριτος, πρόσεστι τὸ δοκεῖν εὐχερῶς καὶ ῥᾳδίως ἀπειργάσθαι: *Verſus Antimachi & picturæ Dionyſii Colophoniorum, ut ut vim habeant & inſignem eximii ſplendoris vigorem,*

gorem, plurimum tamen laborioſæ coactæque affectationis præ ſe ferunt: Nicomachi vero tabulis & carminibus Homeri, præter reliquam vim veneremque, etiam hoc adeſt, quod expedite & cum eximia facilitate facta videantur, Plutarchus in Timoleonte.

Nicomachum Vitruvius in Proœmio libri tertii collocat inter Pictores, *quos neque induſtria, neque artis ſtudium, neque ſolertia defecit, ſed aut rei familiaris exiguitas, aut imbecillitas fortunæ, ſeu in ambitione certationis contrariorum ſuperatio obſtitit eorum dignitati.*

Οὐκ ἔχει κρίσιν ἴσην τὸ βλέπειν, ὥσπερ ἐδὲ τὸ γεύεσθαι· καὶ γὰρ ὄψις ὄψεως, καὶ ἀκοῆς ἀκοὴ φύσει τὸ μᾶλλον διήρθρωται καὶ τέχνη συγγεγύμνασται πρὸς τὴν τοῦ καλοῦ διάγνωσιν ἐν μὲν ἁρμονίαις καὶ μέλεσιν αἱ τῶν μουσικῶν· ἐν δὲ μορφαῖς αἱ τῶν ζωγράφων φρένες. ὥσπερ εἰπεῖν ποτε Νικόμαχον λέγουσι πρὸς ἄνθρωπον ἰδιώτην, φήσαντα μὴ καλὴν αὐτῷ φανῆναι τὴν Ζεύξιδος Ἑλένην· Λάβε τοὺς ἐμοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ θεός σοι φανήσεται: *Non idem eſt judicium videndi, quemadmodum neque guſtandi: etenim viſus viſu, & auditus auditu, natura magis conformatur & arte coëxercitatur ad pulchri explorationem. Ad harmonias nimirum & modulos, Muſicorum; ad formas vero ac ſpecies, Pictorum ingenia plurimum valent. Quamobrem quoque tradunt Nicomachum aliquando reſpondiſſe cuidam idiotæ qui Helenam Zeuxidis minime ſibi pulchram videri dixerat, Sume oculos meos, & Dea tibi videbitur*, Stobæus Serm. LXI, ex Plutarcho de amore. Simile quid Nicoſtrato tribuit Ælianus var. Hiſt. lib. XIV, cap. 47.

Quemadmodum ſupra in Apelle monuimus eum è medio excedentem reliquiſſe inchoatæ Veneris tabulam, quæ apud poſteros in majore habita eſt admiratione quam reliqua ejus opera jam perfecta; ita & Tyndaridas, tabulam à Nicomacho morte interceptо relictam imperfectam diceremus in maxima deinde habitam æſtimatione: ſed ſatius eſt remittere lectorem ad ipſa Plinii de hac re verba, quæ exſcripſimus in APELLES.

NICON, Architectus.

Hic fuit pater Galeni, principis medicorum: Suidas in Γαληνός. *Tzetzes Chil.* XII *hiſt.* 397.

NICON, Pictor.

Οἱ ἵπποι τὰς κάτω βλεφαρίδας ἔ φασιν αὐτὰς ἔχειν. Ἀπελλῆν τὸν Ἐφέσιον αἰτίαν λέγουσιν ἔχειν, ἐπεί τινα ἵππον γράφων ἐ παρεφύλαξε τὸ ἴδιον τοῦ ζώου. οἱ δὲ ἐκ Ἀπελλῆν φασι τὴν αἰτίαν ταύτην ἐνέγκασθαι, ἀλλὰ Νίκωνα· ἀγαθὸν μὲν ἄνδρα γράψαι ζῶον τοῦτο, σφαλέντα δ' ἐ ἐς μόνον τὸ εἰρημένον: *Equos negant habere inferiores palpebras. Itaque & Apellem Epheſium culpatum ajunt, quod equum pingens non obſervaſſet hanc animalis proprietatem. Alii vero non Apelli vitio id verſum tradunt, ſed Niconi; quem ratio in prædicta equi proprietate fefellit, quamvis aliàs non inconcinne pingeret equos*, Ælianus de Animalibus libro IV, cap. 50. Confer hæc cum iis quæ ſupra diximus in MICON.

Συστρατιώτην τις Ἀθηναῖος ἐν τῇ μάχῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι ἐπήγετο καὶ κύνα· καὶ ἐν γραφῇ εἴκασται ἐν τῇ Ποικίλῃ ἑκάτερος, μὴ ἀτιμασθέντος τοῦ κυνὸς, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ κινδύνου μισθὸν εἰληφότος, ὁρᾶσθαι σὺν τοῖς ἀμφὶ τὸν Κυναίγειρον καὶ Ἐπίζηλόν τε καὶ Καλλίμαχον· ἔστι δὲ καὶ οὗτοι καὶ ὁ κύων Νίκωνος γράμμα· οἱ δὲ, ἐ τούτου, ἀλλὰ Θασίου Πολυγνώτου φασί: *Athenienſis quidam ſecum deduxit canem commilitonem in pugnam Marathoniam, atque adeo quoque in pictura Pœciles repræſentatus eſt uterque; ne quidem contempto cane, ſed pro periculo hanc mercedem reportante, ut conſpiceretur inter eos qui proximi Cynægiro & Epizelo & Callimacho. Sunt autem & hi & ipſe quoque canis, ars Niconis. Alii vero non hujus, ſed Thaſii Polygnoti opus eſſe perhibent*, Ælianus de Animalibus lib. VII, cap. 38.

NICOPHANES, Pictor.

Poſteaquam libro XXXV, cap. 10, Plinius recenſuit Apellem, Ariſtidem, Protogenem, Aſclepiodorum, atque alia quædam nobiliſſimæ artis lumina, tandem quoque ſubjungit ſequentia hæc: *Annumeratur his & Nicophanes elegans & concinnus, ita ut vetuſta opera pingeret propter æternitatem rerum: impetuoſi animi, & cui pauci comparentur.*

Nicophanem, ſicuti & Pauſaniam atque Ariſtidem Pictores, olim vocabant πορνογράφους, *Meretricum pictores*, quemadmodum tradit Athenæus lib. XIV, cap. 2; ubi & hoc addit: Μνημονεύει δὲ αὐτῶν, ὡς ταῦτα καλῶς γραφόντων, Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικυῶνι πινάκων: *Meminit vero eorum, tanquam qui in iſtiuſmodi pictura excellerent, Polemon in opere quod ſcripſit de tabulis quæ Sicyone conſpiciebantur.*

NICOSTHENES, Pictor.

Theodorus Samius & Stadius Nicoſthenis diſcipuli, Plin. lib. XXXV, cap. 11.

NICOSTRATUS, Pictor.

Ζεῦξις ὁ Ἡρακλεώτης ἔγραψε τὴν Ἑλένην. Νικόστρατος οὖν ὁ ζωγράφος ἐξεπλήττετο τὴν εἰκόνα, καὶ τεθηπὼς τὸ γράμμα δῆλος ἦν. Ἤρετο οὖν τις αὐτὸν προσελθὼν, τί δὴ παθὼν ἔτω θαυμάζει

μάζει τὴν τέχνην· ὁ δὲ, Οὐκ ἄν με ἠρώτησας, εἶπεν, εἰ τοὺς ἐμοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκέκτησο: *Zeuxis Heracleota pinxerat Helenam. Nicoſtratus igitur pictor adeo obſtupuit imagine conſpecta, ut liqueret eum præ admiratione picturæ ſuſpenſum hærere. Quidam igitur accedens, interrogavit eum: Quid ei accidiſſet, ut tantopere admiraretur artem. At ille: Non id me rogares, inquit, ſi meos oculos haberes*, Ælianus var. Hiſt. XIV, 47. Simile quid paullo ante Nicomacho tribuit Plutarchus. Huc nimirum pertinet, quod inter Zenonis dogmata refert Laërtius libro VII, pag. 468: Εἰσὶ τῶν φαντασιῶν αἱ μὲν τεχνικαὶ, αἱ δὲ ἄτεχνοι· ἄλλως γοῦν θεωρεῖται ὑπὸ τεχνίτου εἰκὼν, καὶ ἄλλως ὑπὸ ἀτέχνου: *Phantaſiarum hæ quidem ſunt artificiales, aliæ vero inartificiales. Aliter igitur ab artifice ſpectatur imago, aliter ab artis ignaro.*

NIGER.

Niger, Curator operum publicorum: *Inſcript. Gruteri*, CCCLXXXVII, 3.

NISYRUS.

Niſyrus, una Cycladum, dicebatur & Porphyris: *Plin. libro* IV, *cap.* 12. Vide Stephanum de Urbibus in Νίσυρος. Vide quoque Suidam in Νίσυρος.

NOACHUS, Naupegus.

Theodoretus VII de Providentia depingit Noachum ſtructuræ arcæ ex præſcripto Dei intentum: Βλέπε τὸν μακάριον Νῶε ξύλα τέμνοντα καὶ ταῦτα τῷ σκεπάρνῳ καθαίροντα, καὶ πρὸς γωνίαν ὀρθείαν ἐξομαλίζοντα, καὶ τὸν κιβωτὸν ὡς προσετάχθη ἐκ ξύλων τετραγώνων κατασκευάζοντα, καὶ γόμφοις τὰς ἁρμονίας συνδέοντα, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ πᾶσαν ὑφαίνοντα, καὶ τῇ ἀσφάλτῳ καὶ τῇ πίσσῃ καταχρίοντα, καὶ τοῖς ὕδασι τὴν εἰσροὴν ἀποτειχίζοντα: *Vide beatum Noachum arbores cædentem, illasque dolantem, & ad rectos angulos adaptantem, & arcam, ut præceptum erat, ex quadratis lignis fabricantem, & clavis compingentem, & tali ratione contexentem, & bitumine & pice illinentem, & munientem contra impetum aquæ.* Baſilius Seleuciæ Epiſcopus Orat. VI: Νῶε τὴν κιβωτὸν κατεσκεύασεν, οὔπω ναυπηγίας λαβούσης ἀρχήν: *Noachus arcam ſtruxit ante initium artis naves faciendi.*

NORICI, vel NOROPES.

Noricus enſis, Horatius lib. I Carminum, Ode 16; ubi Acron: *Emphaſis eſt. In ipſis enim locis & probatum ferrum eſt, & optimi enſes fiunt: & ideo ex provincia ferrum laudavit. Eſt autem Noricum pars Illyrici.* Clemens Alexandrinus I Stromat: Νώροπες ἔθνος ἐστὶ Παιονικὸν, νῦν δὲ Νωρικοὶ καλοῦνται· κατειργάσαντο χαλκὸν καὶ σίδηρον ἐκάθηραν πρῶτοι: *Noropes, gens Pæoniæ, nunc Norici vocantur: primi elaborarunt æs & expurgaverunt ferrum.* Vide quoque Stephanum de Urbibus in Νωρικός.
Ovidius XIV Metamorph. verſ. 712:

Durior & ferro quod Noricus excoquit ignis.

NOTKERUS.

Notkerus, inſignis medicus & Pictor fuit, quem cœcum & ſenio confectum inviſit Otho primus Imp. quum Roma rediens Sangallum diverteret. Vide *Goldaſti tom.* III, *Alamannicarum rerum, pag.* 70.

NUMIDICUS. Vide Publius Minidius.

NYMPHODORUS, Mechanicus.

Nymphodorus ſcripſit de Machinationibus: *Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi.*

O.

OBSIDIUS.

P. Obsidius, Præfectus fabrum: *Inſcript. Gruteri* LXXII, 9. *Obſidiana numerantur & in genere vitri, ad ſimilitudinem lapidis quem in Æthiopia invenit Obſidius, nigerrimi coloris, aliquando & tranſlucidi, craſſiore viſu, atque in ſpeculis parietum pro imagine umbras reddente. Gemmas multi ex eo faciunt: vidimusque & ſolidas imagines Divi Auguſti, capti materia hujus craſſitudinis: dicavitque ipſe pro miraculo in templo Concordiæ obſidianos quatuor elephantos. Remiſit & Tiberius Cæſar Heliopolitarum ceremoniis, repertam ibi in hæreditate ejus qui præfuerat Ægypto, obſidianam imaginem Menelai. Ex quo apparet antiquior materiæ origo, nunc vitri ſimilitudine interpolata. Xenocrates obſidianum lapidem in India, & in Sammio Italiæ, & ad Oceanum in Hiſpania naſci tradit. Fit & tincturæ genere obſidianum ad eſcaria vaſa, & totum rubens vitrum atque non tranſlucens, Hæmatinon appellatum. Fit & album, & murrhinum, aut hyacinthos ſapphirosque imitatum, & omnibus aliis coloribus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

bus. Nec eſt alia nunc materia ſequacior aut picturæ accommodatior. Maximus tamen honos in candido tranſlucentibus, quàm proxima cryſtalli ſimilitudine. Uſus vero ad potandum argenti metalla & auri pepulit. Eſt autem caloris impatiens, ni præcedat frigidus liquor, &c. Plin. lib. XXXVI, cap. 26.

OENIAS, Pictor.

Oenias pinxit Syngenicon, Plin. lib. XXXV, cap. 11.

OES.

Oës, Ὤης, *ſive* Ὠάννης, Aſtrologiam reperit. Vide *Cl. Salmaſii Plinianas Exercitat. pag.* 574, 575.

OLYMPIAS, Pictrix.

Pinxit & quædam Olympias: de qua hoc ſolum memoratur, diſcipulum ejus fuiſſe Autobulum, Plin. lib. XXXV, cap. 11.

OLYMPIOSTHENES, Statuarius.

Tres Muſarum ſtatuas in Helicone fecit Olympioſthenes: *Pauſanias libro* IX, *pagina* 585, 35.

OLYMPUS, Statuarius.

Meminit ejus Pauſanias lib. VI, pag. 349, 25.

OMPHALION, Pictor.

Pauſanias lib. IV, pag. 276, 43, refert aliquot picturas Omphalionis, qui fuit diſcipulus Niciæ filii Nicomedis, quem etiam tradunt quidam inſerviiſſe huic Niciæ, eique delicias fuiſſe.

ONÆTHUS, Statuarius.

Jovis ſignum fecerunt Thylacus & Onæthus fratres & eorum filii; quibus vero illi temporibus floruerint, quave patria nati, aut à quibus artem didicerint, referre nequeo: *Pauſan. lib.* V, *pag.* 333, 55.

ONASIAS, Pictor.

Ὀνασίας Πλαταιεῦσιν ἔγραψε κατηφῆ τὴν Εὐρυγάνειαν ἐπὶ τῇ μάχῃ τῶν παίδων: *Onaſias Platæenſibus pinxit Euryganeam demiſſo vultu triſtem ob filiorum dimicationem*, Pauſanias lib. IX, pag. 551, 5; niſi forte malis cum Sylburgio legere Ὀνατᾶς.

ONASSIMEDES, Statuarius.

Διονύσου ἄγαλμα Ὀνασσιμήδης ἐποίησε διόλου πλῆρες ὑπὸ τοῦ χαλκοῦ: *Onaſſimedes fecit Liberi patris ſignum totum refertum ære*, Pauſanias lib. IX, pag. 560, 20.

ONATAS, Pictor.

Apud Platæenſes Onatas pinxit in pariete veſtibuli ædis Minervæ Areæ primam Argivorum ad Thebas expeditionem: *Pauſanias lib.* IX, *pag.* 548, 23.

ONATAS, Statuarius.

In Alti viſebantur novem ſtatuæ eorum qui ex provocatione congreſſuri erant cum Hectore, ſorte ducti: ex adverſo autem & alteri baſi inſiſtebat Neſtor, uniuſcujuſque ſortem in galeam conjiciens. Fecit Onatas Ægineta, filius Miconis: *Pauſanias libro* V, *pag.* 338, 50.

Thaſii dedicaverunt Herculem in Olympia æneum ſuper ænea baſi: fecit Onatas Ægineta, filius Miconis; quem Onatam nulli ſecundum ducimus eorum, qui à Dædalo ex Attica officina prodiere: *Pauſanias lib.* V, *pag.* 339, 19.

Mercurius ſub ala portans arietem, galea caput armatus, tunica & chlamide amictus fuit apud Eleos. Inſcriptio Onatam Æginetam & cum eo ſimul Callitelem feciſſe. Mihi vero Calliteles iſte videtur Onatæ vel diſcipulus fuiſſe, vel filius: *Pauſanias ſub finem libri quinti, pag.* 342, 20.

In Alti eſt currus æneus, & vir conſcendens eum: deſultorii porro equi utrimque juxta currum adſtant, atque inſidentes iis pueri. Currum fecit Onatas Ægineta; equi vero cum pueris, ſunt opus Calamidis: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 365, 6.

Phigalenſes, antiquo Cereris ſimulacro ligneo caſu combuſto, non modo non reſtituerunt aliud ſignum, verum etiam ſtatas Deæ ceremonias negligere cœperunt: donec, ingraveſcente dira fame, coacti ſunt oraculum Pythiæ conſulere, jubebanturque priſtina Deæ ſacra ſedulo reſumere. Accepto Phigalenſes reſponſo, prece ac pretio adduxerunt Onatam filium Miconis Æginetam ſignum quanti poſceret facere. Pergameni oſtendunt Onatæ hujus Apollinem æneum, præter cæteros cùm ob magnitudinem, tum ob artificium ſpectabilem. Commodum interim Artifex ille inveniens picturam aut imitamen priſci alicujus ſimulacri, magnam quoque operis fabricandi partem (ut fertur) ad ſomniorum imaginem efformans, æneam fecit Deæ ſtatuam Phigalenſibus. Ætas hu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

jus Onatæ incidit in ætatem Athenienſis Hegiæ & Argivi Ageladis. Hujus ego maxime Cereris cauſa Phigaliam diverti &c. inquit Pauſanias *lib.* VIII, *pag.* 523 *& ſeqq.*

Equeſtres pedeſtresque aliquot imagines fecit Onatas Ægineta cum Calyntho conſorte operis: *Pauſanias lib.* x, *pag.* 633, 56.

Anthologiæ Græcorum Epigrammatum lib. IV, cap. 12, habes Antipatri Epigramma in æneam Apollinis jam adulti ſtatuam, quæ fortaſſis eadem fuerit cum iſta quam apud Pergamenos ſuo ſæculo ſpectatam paullo ante dixit Pauſanias.

Βύπαις ὠ'πόλλων τόδε χάλκεον ἔργον Ὀνάτα,
  Ἀγλαΐης Λητοῖ καὶ Διῒ μαρτυρίη.
Οὐθ' ὅτι τῆς ἡ μάτηρ Ζεὺς ἤρατο, χὤτι κατ' αἶνον
  Ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἀγλαὸς ὁ Κρονίδης.
Οὐδ' Ἥρη νεμεσητὸν ἐχεύατο χαλκὸν Ὀνάτας,
  Ὃν μετ' Εἰλειθύης τοῖον ἀπεπλάσατο.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Grandeſcens jam Phœbus Onatæ fictus in ære eſt:
  Latonæ patet hoc teſte Jovisque decor.
Juppiter hanc igitur merito dilexit: & ipſe
  Par famæ eſt, oculos pulcher & omne caput.
Nec tamen eſt Juno cur iraſcatur Onatæ:
  Ilythia comes nam ſtat Apollo tibi.

ONESIMUS.

CAIUS SETLIUS ONESIMUS Flaturarius de via ſacra: *Inſcript. Gruteri* DCXXXVIII, 5. Vide quoque ejuſdem paginæ Inſcript. 6.

ONYCHUS. Vide EUNICUS.

OPHELION, PICTOR.

Anthologiæ lib. VI, cap. 4:

Τὸν τραγόπουν ἐμὲ Πᾶνα φίλον Βρομίοιο, καὶ υἱὸν
  Ἀρκάδος, ἀντ' ἀλκᾶς ἔγραφεν Ὠφελίων.

Cl. Grotius vertit:

Ophelion dedit hunc nobis Euanis amicum
  Pleiade prognato de patre capripedem.

Aliud Epigramma:

Ἀερόπης δάκρυον ἱερῆς, καὶ λείψανα δείπνων
  Δύσνομα, καὶ ποινὴν ἔγραφεν Ὠφελίων.

Cl. Grotius vertit:

Aërope lachrymat propter quæ, fercula cœnæ
  Impia depingens hic dedit Ophelion.

OPSIANUS LAPIS.

Ὀψιανὸς λίθος. Meminit ejus Erythræi maris Periplus, qui perperam tribuitur Arriano, ubi tamem Stuckius reſtituendum cenſet *Obſidianus.*

ORIUS, STATUARIUS.

Aut inventor fuit orichalci, aut Statuarius aliquis ejus nominis: vet. ſchol. ad verſum 973 quarti Argonaut: Ὀρείχαλκος, εἶδος χαλκοῦ. ἀπὸ Ὀρείου τινὸς γενομένου εὑρετοῦ ὠνομασμένος· ἄλλοι δὲ ἀνδριαντοποιοῦ λέγουσιν ὄνομα, ὡς Σωκράτης καὶ Θεόπομπος ἐν εἰκοστῷ πέμπτῳ. Vide locum.

ORSILOCHUS.

Hyginus Poëtici aſtronomici lib. II, in *Heniochus* hæc habet: *Nonnulli qui de ſideribus ſcripſerunt, hunc natione Argeum, Orſilochum nomine, primum quadrigarum inventorem eſſe dixerunt, & pro inventione ſiderum locum poſſediſſe.*

ORUS.

Inventionem artis equeſtris, quam nonnulli Seſonchoſidi ſive Seſoſtri tribuunt, alii adſcribunt Oro: Σεσόγχωσιν πρῶτον φασὶν εὑρηκέναι ἵππων ἄνθρωπον ἐπιβαίνειν· οἱ δὲ ταῦτα εἰς Ὧρον ἀναφέρουσιν: vet. Schol. ad verſ. 272 quarti Argonauticῶν.

OSIRIS.

Oſiridem primum agricolam facit Tibullus lib. I, Eleg. 7. Vide porro Voſſium de Orig. & progr. idololatriæ, cap. 27.

OTRIRA.

Epheſi Dianæ templum fecit Amazon Otrira, conjux Martis, Hygin. fab. CCXXIII.

OXYLUS.

Oxylus Ætolus primus inſtituit Clitellas & Sellam equeſtrem: *Schol. in Odam* V *Pythiorum Pindari, pag. 269 edit. Pauli Stephani:* Κέλητα καὶ χαλινὸν, πρῶτος Βελλεροφόντης κατέζευξε· σιωρίδα, Κάστωρ· ἅρμα, Ἐριχθόνιος ὁ Ἀθηναῖος· ἀστράβην, Ὄξυλος ὁ Αἰτωλός.

P.

PACONIUS, MACHINARUM ARTIFEX.

PAconius, Machinarius parum providus, graves temeritatis ſuæ pœnas dedit. Vide *Vitruvium lib.* X, *cap.* 6.

PACUVIUS, POETA & PICTOR.

Celebrata eſt in foro boario æde Herculis Pacuvii poetæ pictura. Ennii ſorore genitus hic fuit, Plin. lib. XXXV, cap. 4. Pacuvius Brunduſinus, tragœdiarum ſcriptor, clarus habetur; vixitque Romæ, quoad picturam exercuit ac fabulas vendidit: deinde Tarentum tranſgreſſus, prope nonagenarius diem obiit: *Euſebii Chronicon ad Olympiadem* CLVI.

PÆSON. Vide PAUSON.

PALAMEDES.

Menſuras & pondera Phido Argivus invenit; aut Palamedes, ut maluit Gellius. Et paullo poſt; *Ordinem exercitus, ſigni dationem, teſſeras, vigilias Palamedes invenit Trojano bello. Specularem ſignificationem eodem bello Sinon*, Plin. nat. Hiſt. VII, 56. Palamedem grues docuerunt rationem exercitum inſtruendi: *Gregorius Nazianzenus Orat.* XXXIV. *Palamedem conſtat fuiſſe prudentem: nam & tabulam ipſe invenit, ad comprimendas otioſi ſeditiones exercitus, ut Varro teſtatur*, Servius ad verſum 82 ſecundi Æneïdos. Unde & *Palamediacis calculis occupari*, dixit Caſſiodorus Variarum VIII, 31.

Sidonius Apollinaris Carmine XXIII:

Tanquam Naupliades, repertor artis,
Gaudebas hilarem ciere rixam.

Vide quoque Suidam in Παλαμήδης & in Τάβλα; & plures alios ſine numero.

PALLAS.

Pallas una cum Prometheo Jovis juſſu homines è luto finxit. Vide Auctorem Etymologici magni, in Ἰκόνιον. Vide quoque Hygini fabulam CXLII.

Diodorus Siculus lib. V auctor eſt Minervam, inter alia multa humano generi utiliſſima, etiam inveniſſe τὴν τεκτονικὴν τέχνην, *peritiam artis fabrilis.* Vide quoque Oppianum lib. II de Piſcat. verſu 21; Lucianum in Hermotimo. Δεικτήριον, τόπος τῆς Σάμου· ὅτι ἐν αὐτῷ ἡ Ἀθηνᾶ διέγραψε τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος δεικνῦσα τῷ Περσεῖ, ὅτε αὐτὸν ἀπέστειλεν ἐπὶ τὴν γοργοτομίαν: *Deicterium, locus Sami: quod in eo Minerva delineavit caput Gorgonis, monſtrans illud Perſeo quem mittebat ad perpetrandam cædem Gorgonis*, Auctor Etymologici magni, in Δεικτήριον.

Minerva prima molita navem, Tertull. de Corona militis. *Argo navem Minerva in ſideralem circulum retulit, ob hoc quod ab ſe eſſet ædificata*, Hyginus fabula XIV: & rurſus fabula CCLXXVII: *Minerva prima navem biproram Danao ædificavit, in qua Ægyptum fratrem profugit.* Vide Auctorem brevium ſcholiorum ad verſum 42 Iliados A.

Claudianus de Bello Getico, verſu 16:

- - - Ipſamque ſecandis
Argois trabibus jactant ſudaſſe Minervam.

Minerva invenit tibiam. Vide *Pindari Pythia, Ode* XII, *& ſchol. ibidem.*

Minerva tubam invenit. Vide *Auctorem Etymologici magni, in* Σάλπιγξ Ἀθηνᾶς.

Minerva invenit frenum: Vide *Pindari Olympia, Ode* 13, *& ſchol. ibidem.*

Lex vetuſta eſt, priſcis literis verbiſque ſcripta, ut qui Prætor maximus ſit, Idibus Septembribus clavum pangat. Fixus fuit dextro lateri ædis Jovis optimi maximi ea ex parte qua Minervæ templum eſt. Eum clavum, quia raræ per ea tempora literæ erant, notam numeri annorum fuiſſe ferunt; eoque Minervæ templo dicatam legem, quia numerus à Minerva inventus ſit, Livius lib. VII ab U. C.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

In cumulum denique horum omnium, vide Ariſtidis Orationem in Minervam, quæ eſt tom. 1 Orat. 2; & illud Martiani Capellæ lib. VI:

Virgo armata, decens, rerum ſapientia Pallas,
Ætherius fomes, mens & ſollertia Fati,
Ingenium Mundi, prudentia ſacra Tonantis,
Ardor doctificus, noſtræque induſtria ſortis,
Quæ facis arbitrium ſapientis prævia curæ,
Ac rationis apex, divumque hominumque ſacer νοῦς,
Ultra terga means rapidi ac ſplendentis Olympi,
Celſior una Jove flammantis circulus æthræ.

PAMPHILA.

Bombyces telas araneorum modo texunt ad veſtem luxumque feminarum, quæ bombycina appellatur. Prima eas redordiri, rurſuſque retexere invenit in Ceo mulier Pamphila Latoï filia, non fraudanda gloria excogitatæ rationis, ut denudet feminas veſtes, Plin. nat. hiſt. lib. XI, cap. 22. Hauſit hæc Plinius ex Ariſtotelis libro V de Animalibus, cap. 19. Qui tenues id genus veſtes conficiebant, dicebantur olim *Veſtiarii tenuiarii*. Vide quæ diximus in CINCIUS & MATTIUS & AGRIUS.

PAMPHILUS, PICTOR.

Eupompus docuit Pamphilum Apellis præceptorem. Pamphili pictura eſt Cognatio, & Prælium ad Phliuntem, & victoria Athenienſium, item Ulyxes in rate. Ipſe Macedo natione; ſed primus in pictura omnibus literis eruditus, præcipue Arithmetice & Geometrice, ſine quibus negabat artem perfici poſſe. Docuit neminem minoris talento annis decem, quam mercedem & Apelles & Melanthius ei dedere. Et hujus auctoritate effectum eſt Sicyone primum, deinde & in tota Græcia, ut pueri ingenui ante omnia diagraphicen, hoc eſt, picturam in buxo docerentur, reciperenturque ars ea in primum gradum liberalium. Semper quidem honos ei fuit, ut ingenui eam exercerent, mox ut honeſti, perpetuo interdicto ne ſervitia docerentur. Ideo neque in hac, neque in toreutice, ullius qui ſervierit opera celebrantur, Plin. lib. XXXV, cap. 10. *Pamphilus quoque Apellis præceptor non pinxiſſe tantum encauſtica, ſed etiam docuiſſe traditur Pauſiam Sicyonium primum in hoc genere nobilem*, Plin. lib. XXXV, cap. 11. Amphipolites fuit hic Pamphilus, teſte Suida in Ἀπελλῆς. *Floruit circa Philippum & uſque ad ſucceſſores Alexandri pictura præcipue, ſed diverſis virtutibus. Nam cura Protogenes; ratione Pamphilus ac Melanthius; facilitate Antiphilus; concipiendis viſionibus (quas* φαντασίας *vocant) Theon Samius; ingenio & gratia, quam in ſe ipſe maxime jactat, Apelles eſt præſtantiſſimus*, Quintilianus lib. XII, cap. 10. Huic Pamphilo tribuit Scholiaſtes in Plutum Ariſtophanis illam Heraclidarum populo Athenienſi ſupplicantium picturam, quam nonnulli contendebant eſſe opus Apollodori Pictoris. Vide locum. Aratus è Caria trajiciens in Ægyptum, acceſſit regem ſibi jam pridem benevolum, quod picturis tabuliſque Græcis gratiam ejus jam olim captaverat, atque eximia quædam Pamphili & Melanthi opera ad eum tranſmiſerat. Vide Plutarchum in Arato. Locum integrum deſcripſimus in MELANTHIUS.

PAMPHILUS, PICTOR INEPTUS.

Quare Coracem iſtum veſtrum patiamur nos quidem pullos ſuos excludere in nido, qui evolent clamatores odioſi ac moleſti. Pamphilumque neſcio quem ſinamus in inſulis tantam rem, tanquam puerileis delicias aliquas depingere, Cicero III de Oratore.

PAMPHILUS, SCULPTOR.

Pollio Aſinius, ut fuit acris vehementiæ, ſic quoque ſpectari monumenta ſua voluit. In iis ſunt Centauri nymphas gerentes Archeſitæ, Theſpiades Cleomenis, Jupiter hoſpitalis Pamphili Praxitelis diſcipuli, Plin. lib. XXXVI, cap. 5.

PAN.

Pana cornigerum finxere veteres, inventorem nempe ejus ordinationis quæ phalangem in duo cornua dividebat: Διονύσου στρατηγὸς ἦν ὁ Πάν. οὗτος πρῶτος τάξιν εὗρεν, ὠνόμασε φάλαγγα, κέρας ἔταξε δεξιὸν καὶ λαιόν. ταύτῃ τοι ἄρα κερασφόρον τὸν Πᾶνα δημιουργοῦσι: *Dioniſi dux fuit Pan. Hic primus invenit aciei inſtructionem, phalangem nominavit, duo in ea cornua inſtituit, dextrum lævumque. Ea gratia Panem cornutum fingunt artifices*, Polyænus libro I Stratagematum.

PANÆUS, PICTOR.

In confeſſo eſt octogeſima tertia Olympiade fuiſſe Panæum, fratrem Phidiæ, qui clypeum intus pinxit, & in ægide Minervæ, quam fecerat Colotes Phidiæ diſcipulus, & in faciendo Jove Olympio adjutor, Plin. lib. XXXV, cap. 8. *Panæus frater Phidiæ*

etiam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

etiam prælium Athenienſium adverſus Perſas apud Marathona factum pinxit. Adeo jam colorum uſus percrebuerat, adeoque ars perfecta erat, ut in eo prælio iconicos duces pinxiſſe tradatur: Athenienſium Miltiadem, Callimachum, Cynægirum: Barbarorum Datim & Artaphernem, Idem ibidem. *Certavit & Panæus cum Timagora Chalcidenſe & ſuperatus eſt ab eo Pythiis*, Plin. lib. XXXV, cap. 9. *In Elide ædes eſt Minervæ, in qua tectorium frater Phidiæ Panneus induxit lacte & croco ſubactum, ut ferunt; ideoque ſi teratur in ea hodieque ſaliva pollice, odorem croci ſaporemque reddere traditur*, Plin. lib. XXXVI, cap. 23.

Πάναινος ἀδελφός τε ἦν Φειδίου, καὶ αὐτοῦ καὶ Ἀθήνησιν ἐν Ποικίλῃ τὸ ἐν Μαραθῶνι ἔργον ἐστὶ γεγραμμένον: *Panænus frater erat Phidiæ, atque ejus etiam Athenis in Pœcile Marathonia pugna depicta eſt*, Pauſanias lib. V, pag. 307; ubi & plures ejuſdem Panæni picturas refert: Πολλὰ συνέπραξε τῷ Φειδίᾳ Πάναιος ὁ ζωγράφος, ἀδελφιδοῦς ὢν αὐτοῦ καὶ συνεργολάβος πρός τε τὴν τοῦ ξοάνου κατασκευήν, διὰ τὴν τῶν χρωμάτων κόσμησιν, καὶ μάλιστα τῆς ἐσθῆτος. Δείκνυνται δὲ καὶ γραφαί τε πολλαί τε καὶ θαυμασταὶ περὶ τὸ ἱερὸν, ἐκείνου ἔργα. Ἀπομνημονεύουσι δὲ τοῦ Φειδίου, διότι πρὸς τὸν Πάναιον εἶπε πυνθανόμενον πρὸς τι παράδειγμα μέλλει ποιήσειν τὴν εἰκόνα τοῦ Διός, &c. *Multum juvit Phidiam Panæus pictor, qui conſobrinus ejus erat & in ſocietatem conducti operis adſcitus, cùm ad ſimulacri opificium, tum ad colorum, præcipue vero veſtimenti ornamentum. Multæ certe atque admirabiles ejus picturæ circa illud templum, oſtendunt ipſius opera. Memoriæ produnt Phidiam à Panæo interrogatum ad quod exemplar conformaturus eſſet ſimulacrum Jovis*, &c. Vide Strabonem lib. VIII, pag. 354, A.

PANTIAS, Statuarius.

Nicoſtrati palæſtritæ pueri ſtatuam fecit Pantias: ὃς ἀπὸ Ἀριστοκλέους τοῦ Σικυωνίου, καταριθμουμένῳ τοῖς διδαχθέντας, ἕβδομος ἀπὸ τούτου μαθητής: *Qui ab Ariſtocle Sicyonio per manus traditam artem ſeptimo ejus diſcipulorum gradu accepit*, Pauſan. lib. VI, pag. 348, 55. Ariſteum Argivum, longioris curriculi victorem, fecit Pantias Chius, artem à patre Soſtrato edoctus: *Ibidem, pag.* 360, 14. Xenodicum, in puerorum pugilatu victorem, fecit Pantias: *Ibidem, pag.* 371, 3.

PANTIUS, Statuarius.

Pantius (Πάντιος) operi ſuo in æde ſacra intentus, mente excidit, comeſto malo terræ ex dulciori genere quod apud Tegeam carduo ſimile gignitur: *Theophraſtus hiſt. plant.* IX, 13.

PARRHASIUS, Pictor.

Quem olim inter Artifices locum tenuerit Parrhaſius, docet nos Iſocrates circa initium orationis de Permutatione, ubi eum componit cum Phidia & Zeuxide, ſummis hominibus; aſſerens fœdam eſſe atque indignam tantorum artificum extenuationem, εἴ τις Φειδίαν, τὸν τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἕδος ἐργασάμενον, τολμῴη καλεῖν κοροπλάθον· ἢ Ζεύξιδα καὶ Παρράσιον τὴν αὐτὴν ἔχειν τέχνην φαίη τοῖς τὰ πινάκια γράφουσιν: *Si quis Phidiam, qui Minervæ ſimulacrum fecit, puparum fictorem appellare auderet: aut Zeuxidis & Parrhaſii eandem eſſe artem diceret, cum arte eorum qui tabellas pingunt.* Refert quoque Parrhaſium inter artifices κάλλη μεθ' ὑπερβολῆς γράφειν καὶ γλύφειν εἰδότας: *Pulchritudines cum exuperantia pingere ac ſculpere gnaros*, Greg. Nazianzenus Orat. XXXIV. Δότε μοι τὴν Ζεύξιδος τέχνην, τὰ Παρρασίου σοφίσματα, *Date mihi Zeuxidis artem & Parrhaſii ſophiſmata*, Himerius apud Photium 1124, 7. Ἀψευδεῖς Παρρασίου πίνακες: *Minime mendaces Parrhaſii tabulæ*, Theophylactus Simocatus epiſt. VI. Tullio quoque Parrhaſius memoratur inter principes artis: *An cenſemus*, inquit ille circa initium libri primi Tuſc. quæſtionum, *ſi Fabio, nobiliſſimo homini, laudi datum eſſet, quod pingeret; non multos etiam apud nos futuros Polycletos & Parrhaſios fuiſſe?* Idem quoque cum Protogene atque Apelle conjungitur apud Columellam in Præfatione libri primi de Re ruſtica. Locum deſcripſimus circa finem vitæ Apellis. Diodorus quoque Siculus lib. XXVI, parem conſummatæ artis laudem Apelli & Parrhaſio veluti ex æquo tribuit. Integrum Diodori locum deſcripſimus in eadem Apellis vita.
Horatius lib. IV Carm. Ode 8:

- - - Neque tu peſſima munerum
Ferres, divite me ſcilicet artium
Quas aut Parrhaſius protulit aut Scopas;
Hic ſaxo, liquidis ille coloribus
Sollers nunc hominem ponere, nunc Deum.

Propertius lib. III, Eleg. 9:

In Veneris tabula ſummam ſibi ponit Apelles,
Parrhaſius parva vindicat arte locum.

 Juvenalis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Juvenalis Satyra VIII, verſ. 102:

Et cum Parrhaſii tabulis, ſignisque Myronis,
Phidiacum vivebat ebur. - - -

Supervacuum eſſet plura id genus loca congerere, cùm hujus Artificis omnia fere pariter atque inſimul perſtringat Plinius lib. XXXV, cap. 10. Ejus igitur verba hoc in loco adſcribam, atque ex ipſo deinde Plinio aliisque Scriptoribus pro meo modulo illuſtrare conabor. *Paraſius* (a) *Epheſi natus, & ipſe plura conſtituit. Primus* (b) *ſymmetriam picturæ dedit, primus argutias* (c) *vultus, elegantiam* (d) *capilli, venuſtatem* (e) *oris, confeſſione* (f) *artificum in lineis* (g) *extremis palmam adeptus. Hæc eſt in*

(a) *Paraſius Epheſi natus.*] Nulla patris præceptorisque Euënoris injecta eſt mentio; quoniam ejus meminerat proxime præcedenti capite, his verbis: *Nonageſima Olympiade fuere Aglaophon, Cephiſſodorus, Phrylus, Euënor pater Paraſii & præceptor maximi pictoris, de quo ſuis annis dicemus: omnes jam illuſtres: non tamen in quibus hærere expoſitio debeat, feſtinans ad lumina artis, in quibus primus refulſit Apollodorus Athenienſis nonageſima tertia Olympiade.* Meminit quoque Euënoris hujus Pauſanias libro 1, pagina 51, 28; ubi ait Phidiam Athenienſibus ex manubiis Perſarum, qui Marathonem invaſerant, feciſſe æneum Minervæ ſignum, in cujus clypeo Lapytharum & Centaurorum pugnam Mys cælaverat; quum eam, & quæ in clypeo cernuntur reliqua, Myi depinxiſſet Parraſius Euënoris filius. Etiam Harpocration in Παῤῥάσιος hæc habet: Ὅτι ζωγράφος Παῤῥάσιος, πάντη δῆλον. Ἰόβας δὲ ἐν ὀγδόῃ περὶ ζωγράφων διεξέρχεται τὰ περὶ τὸν ἄνδρα· φησὶ δ' αὐτὸν εἶναι υἱὸν καὶ μαθητὴν Εὐήνορος, Ἐφέσιον τὸ γένος: *Quod pictor fuerit Parrhaſius, omnino manifeſtum. Juba vero in octavo de Pictoribus exequitur ea quæ virum illum ſpectant: ait autem eum eſſe filium & diſcipulum Euënoris, genere Epheſium.* Hoc in loco Parrhaſius regi Jubæ dicitur Epheſius genere, ſicuti & Plinio *Epheſi natus.* Manifeſte quoque aſſerit Strabo libro XIV, pagina 642, Parrhaſium atque Apellem Epheſios fuiſſe. Aliter Acron ad Horatii Carm. IV, Ode 8; *Parrhaſius Athenienſis pictor fuit.* Seneca quoque Rhetor libro V, controverſia 10, cujus thema: *Parrhaſius pictor Athenienſis, cùm Philippus captos Olynthios venderet, emit unum ex his ſenem, perduxit Athenas, torſit, & ad exemplar ejus pinxit Promethea. Olynthius in tormentis perit: ille tabulam in templo Minervæ poſuit: accuſatur religionis læſæ.* Sed fortaſſe Parrhaſiò idem uſu venerit, quod Apelli quoque accidiſſe ſupra ex Suida retulimus in Apellis vita. Neque cuiquam videri poſſet præter rem, ſi contenderemus Athenienſes hunc Parrhaſium in civitatem ſuam adſcripſiſſe, cùm de antiquiſſimis Athenienſibus dicat Plutarchus in Theſeo, Σιλανίωνα τιμῶσι καὶ Παῤῥάσιον, εἰκόνων Θησέως γραφεῖς καὶ πλάστας γενομένους: *Silanionem venerantur & Parrhaſium, pictores & plaſtas imaginum Theſei.*

(b) *Primus ſymmetriam picturæ dedit.*] Aſclepiodorum quoque præter cæteros commendavit eximium obſervandæ ſymmetriæ ſtudium; ſiquidem *Aſclepiodorum in ſymmetria mirabatur Apelles*, ut ait Plinius hoc ipſo capite. *Myron numeroſior in arte quàm Polycletus, & in ſymmetria diligentior*, Plin. lib. XXXIV, cap. 8. Et mox ibidem; *Non habet Latinum nomen ſymmetria, quam diligentiſſime cuſtodivit Lyſippus; nova intactaque ratione quadratas veterum ſtatuas permutando, vulgoque dicebat ab illis factos, quales eſſent, homines: à ſe, quales viderentur eſſe.* Minime tamen prætermittendum, quod lib. XXXV, cap. 11, de Euphranore dicat Plinius: *Hic primus videtur expreſſiſſe dignitates heroum, & uſurpaſſe ſymmetriam: ſed fuit univerſitate corporum exilior, capitibus articuliſque grandior. Volumina quoque compoſuit de ſymmetria & coloribus.*

(c) *Argutias vultus.*] Affine huic illud Plinii lib. XXXIV, cap. 8, de Lyſippo; *Propriæ hujus videntur eſſe argutiæ operum, cuſtoditæ in minimis quoque rebus.*

(d) *Elegantiam capilli.*] *Pythagoras Leontinus primus nervos & venas expreſſit capillumque diligentius*, Plin. lib. XXXIV, cap. 8. De Lyſippo itidem Plinius ibidem; *Statuariæ arti plurimum traditur contuliſſe, capillum exprimendo, capita minora faciendo, quàm antiqui.* Contra vero in Myrone ibidem quoque notat idem Plinius, *eum capillum & pubem non emendatius feciſſe, quàm rudis antiquitas feciſſet.*

(e) *Venuſtatem oris.*] Intellige hoc in loco ἁρμογὴν τοῦ στόματος, *congruentiam oris*, memoratam Luciano in imaginibus; vel talem aliquam commendatiſſimæ faciei gratiam, qualem olim Parrhaſio pingi ſolitam ex Greg. Nazianz. paullo ante retulimus.

(f) *Confeſſione artificum.*] Indubium etenim eſt conſummatiſſimæ Artis argumentum, ipſorum Artificum ſuffragiis præferri aliis. Vide quæ de Amazonum ſtatuis in templo Epheſiæ Dianæ dicandis habet Plinius lib. XXXV, cap. 8. Locum deſcripſimus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

in pictura ſumma ſubtilitas. Corpora enim pingere & media rerum, eſt quidem magni operis; ſed in quo multi gloriam tulerint. Extrema corporum facere & deſinentis picturæ modum includere, rarum in ſucceſſu artis invenitur. Ambire enim debet ſe extremitas ipſa, & ſic deſinere, ut promittat alia poſt ſe; oſtendatque etiam, quæ occultat. Hanc ei gloriam conceſſere Antigonus & Xenocrates, qui de Pictura ſcripſere; prædicantes quoque, non ſolum confitentes. Alia (h) *multa graphidis veſtigia exſtant in tabulis ac membranis ejus, ex* (i) *quibus proficere dicuntur artifices. Minor tamen videtur ſibi comparatus in mediis corporibus exprimendis. Pinxit* (k) *& Demon Athenienſium, argumento quoque ingenioſo: volebat namque varium, iracundum, injuſtum, inconſtantem: eundem exorabilem, clementem, miſericordem, excelſum, glorioſum, humilem, ferocem, fugacemque, & omnia* (l) *pariter oſtendere. Idem pinxit & Theſea, qui Romæ in Capitolio fuit: & Navarchum thoracatum: & in una tabula, quæ eſt Rhodi, Meleagrum, Herculem, Perſea. Hæc ibi ter fulmine ambuſta, neque obliterata; hoc ipſo miraculum auget. Pinxit & Archigallum: quam picturam amavit Tiberius princeps; atque, ut auctor eſt Decius Eculeo,* LX *ſeſtertiis æſtimatam cubiculo ſuo incluſit. Pinxit & Creſſam nutricem, infantemque in manibus ejus: & Philiſcum: & Liberum patrem, adſtante Virtute: & pueros duos, in quibus ſpectatur ſecuritas & ætatis ſimplicitas: item Sacerdotem adſtante puero cum acerra & corona. Sunt & duæ picturæ ejus nobiliſſimæ, Hoplitides: alter in certamine ita decurrens, ut ſudare videatur: alter arma deponens, ut anhelare ſentiatur. Laudantur & Æneas, Caſtorque ac Pollux in eadem tabula: item Telephus, Achilles, Agamemnon, Ulyſſes. Fœcundus*

mus in CTESILAS. Vide quoque quæ de Telephane Phocæo tradit Plinius libro XXXIV, cap. 8.

(g) *In lineis extremis palmam adeptus.*] Mire illuſtrat hunc locum illud Arbitri Satyrico: *In pinacothecam perveni, vario genere tabularum mirabilem; nam & Zeuxidos manus vidi, nondum vetuſtatis injuria victas; & Protogenis rudimenta, cum ipſius naturæ veritate certantia, non ſine quodam horrore tractavi. Jam vero Apellis, quem Græci monocnemon appellant, etiam adoravi. Tanta enim ſubtilitate extremitates imaginum erant ad ſimilitudinem præciſæ, ut crederes etiam animorum eſſe picturam.* Atque hæc illa eſt perfectioris Artis præcipua virtus, qua Parrhaſium lineas ſubtilius examinaſſe tradit Quintilianus, atque ita circumſcripſiſſe omnia, ut eum legumlatorem olim ob hoc vocare non dubitaverint. *Zeuſis atque Parrhaſius,* inquit Quintilianus libro XII, cap. 10, *non multum ætate diſtantes (circa Peloponneſia ambo tempora; nam cum Parrhaſio ſermo Socratis apud Xenophontem lib.* III *Apomn. invenitur) plurimum arti addiderunt. Quorum prior luminum umbrarumque inveniſſe rationem, ſecundus examinaſſe ſubtilius lineas traditur. Nam Zeuſis plus membris corporis dedit, id amplius atque auguſtius ratus; atque (ut exiſtimant) Homerum ſecutus, cui validiſſima quæque forma etiam in fœminis placet. Ille vero ita circumſcripſit omnia, ut eum legumlatorem vocent; quia Deorum atque Heroum effigies quales ab eo ſunt traditæ, cæteri tanquam ita neceſſe ſit ſequuntur.*

(h) *Alia multa graphidis veſtigia exſtant in tabulis ac membranis ejus.*] *Lepidus in triumviratu quodam loco deductus à magiſtratibus in nemoroſum hoſpitium, minaciter cum iis poſtero die expoſtulavit, ſomnum ademptum ſibi volucrum concentu. At illi draconem in longiſſima membrana depictum circumdedere loco, eoque terrore aves tum ſiluiſſe narratur, & poſtea cognitum eſt ita poſſe compeſci,* Plin. lib. XXXV, cap. 11. *Et noſtræ ætatis inſaniam ex pictura non omittam. Nero princeps juſſerat coloſſæum ſe pingi* CXX *pedum in linteo; incognitum ad hoc tempus,* Idem lib. XXXV, cap. 7.

(i) *Ex quibus proficere dicuntur artifices.*] *Marcus Varro magnificat Arceſilaum, L. Luculli familiarem, cujus proplaſmata pluris venire ſolita artificibus ipſis, quàm aliorum opera,* Plin. lib. XXXV, cap. 12.

(k) *Pinxit & Demon Athenienſium.*] Pauſanias quoque libro 1, pag. 6, agens de iis quæ in Ceramico pinxit Euphranor, etiam hæc habet: Ἐπὶ τῷ τοίχῳ τῷ πέραν Θησεύς ἐστι γεγραμμένος, καὶ δημοκρατία τε καὶ δῆμος. δηλοῖ δὲ ἡ γραφὴ Θησέα εἶναι τὸν καταστήσαντα Ἀθηναίοις ἐξ ἴσου πολιτεύεσθαι: *In extremo pariete Theſeus pictus eſt & democratia unà cum populo. Hæc pictura probat Theſeum æquabilem reip. adminiſtrationem Athenienſibus conſtituiſſe.* Obſerva interim ex eodem Pauſania, non Pictoribus tantum, ſed & Statuariis populum Athenienſem peculiari olim ſimulacro fuiſſe expreſſum: ita Leocharis Jupiter & populus ſpectabatur in Piræo retro porticum ad mare: *Pauſanias libro* 1, *pag.* 2, 18. Item in Quingentorum curia à Lyſone effictus viſebatur populus: *Idem Pauſanias eodem libro* 1, *pag.* 6, 31.

(l) *Omnia pariter oſtendere.*] Huic artis miraculo quàm ſimillimum eſt illud Plinii libro XXXIV, cap. 8: *Euphranoris Alexander*

Fœcundus (m) *artifex, ſed quo* (n) *nemo inſolentius & arrogantius ſit uſus gloria artis. Namque & cognomina uſurpavit, Abrodiætum ſe appellando, aliiſque verbis principem artis, & eam ab ſe conſummatam. Super omnia, Apollinis ſe radice ortum: & Herculem, qui eſt Lindi, talem à ſe pictum, qualem ſæpe in quiete vidiſſet. Ergo* (o) *magnis ſuffragiis ſuperatus à Timanthe Sami in Ajace armorumque judicio, Heroïs nomine ſe moleſte ferre dicebat, quod iterum ab indigno victus eſſet. Pinxit* (p) *& minoribus tabellis libidines, eo genere petulantis joci ſe reficiens.*

De Parrhaſio itaque non immerito quis dixerit, quod Quintil. lib. x, ſub finem capitis I de Seneca: *Digna fuit illa natura, quæ meliora vellet, quæ, quod voluit, effecit.*

Ε'υφράνωρ τ̀ Θησέα τὸν ἑαυτȣ̃ τῷ Παῤῥασίȣ παρέβαλε, λέγων τ̀ μὲν ἐκείνȣ ῥόδα βεβρωκέναι, τ̀ ἢ ἑαυτȣ̃ κρέα βόεια: *Euphranor Theſeum à ſe pictum cum Parrhaſii Theſeo comparans, hunc dixit roſa paſtum, ſuum vero carne bubula*, Plutarchus, Bellone an pace clariores fuerint Athenienſes.

Inter opera Euphranoris recenſetur Theſeus: *in quo dixit, eundem apud Paraſium roſa paſtum eſſe, ſuum vero carne*, Plin. lib. xxxv, cap. 11.

Sine

der Paris eſt: in quo laudatur, quod omnia ſimul intelligantur, judex Dearum, amator Helenæ, & tamen Achillis interfector.

(m) *Fœcundus artifex.*] Plin. lib. xxxiv, cap. 8, de Lyſippo: *Plurima ex omnibus ſigna fecit, ut diximus, fœcundiſſimæ artis.* Nam capite proxime præcedenti dixerat: *Lyſippus ad ſexcenta decem opera feciſſe proditur*, &c. Etiam *numeroſum* pro *fœcundo* dixit Plinius libro xxxiv, cap. 8: *Myron numeroſior in arte quam Polycletus.* Et rurſus libro xxxv, cap. 11: *Antidotus diligentior quam numeroſior.* At lib. xxxiv, cap. 8, legas, *Xenocrates vicit utroſque copia ſignorum*; unde & *copioſum* pro *numeroſo* dictum ſuſpicor.

(n) *Sed quo nemo inſolentius atque arrogantius ſit uſus gloria artis. Namque & cognomina uſurpavit, Abrodiætum ſe appellando, aliiſque verbis principem artis, & eam ab ſe conſummatam, &c.*] Quod Parrhaſius Pictor purpuream veſtem indutus & auream coronam redimitus inceſſerit, cùm plures alii teſtantur, tum etiam compluſcula epigrammata variis in locis operibus ejus adſcripta. Utebatur & ſcipione quem aurei claviculi obibant; aureis quoque fibulis anſas calceorum ſtringebat. Ajunt quoque eum neque invitum neque laborioſe artem ſuam exercuiſſe, ſed alacriter & ſine ulla moleſtia; ſiquidem artis laborem ſubmiſſa vocis modulatione conabatur lenire: *Ælianus var. Hiſt. libro* ix, *cap.* 11; juxta illud Libanii Declamat. vi: Ζωγράφȣς εἶδον μετ' ᾠδῆς γράφοντας: *Pictores vidi cum cantu pingentes.* Operæ pretium eſt hæc atque alia id genus apud Athenæum videre, *lib.* xii, *cap.* 11; ac magis etiam *lib.* xv, *cap.* 10: ubi ex Clearcho narrat, Parrhaſium omnibus ſuis, quæ Lindi fecerat, operibus inſcripſiſſe: Α'βροδίαιτος ἀνὴρ, ἀρετήν τε σέβων, τάδ' ἔγραψεν Παῤῥάσιος: *Mollis vir & virtutem colens pinxit hæc Parrhaſius.* Ac mox etiam verbis ejuſdem Clearchi ſequentia hæc ſubjungit:

Ω῾ κομψός τις, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὑπεραλγήσας ῥυπαίνοντι τὸ τῆς ἀρετῆς ἁβρὸν καὶ καλὸν, ἅτε φορτικῶς μεταχαλεσαμένῳ τὴν εἰς τρυφὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῆς τύχης χορηγίαν, παρέγραψε Ῥαβδοδίαιτος ἀνήρ: *Cui inſcriptioni aliquis eleganti vir ingenio, ut mihi quidem videtur, offenſus vehementer, quod magnificum atque honeſtum virtutis nomen indigne inquinaret Parrhaſius, ut qui* ἀρετὴν *inconſulte illam artem appellaſſet, quam fortuna hominibus largita eſſet inſtrumentum deliciarum, adſcripſit* ῥαβδοδίαιτος ἀνήρ; quod tantundem eſt ac ſi dicas, Homo ceſtra ſive viricula vitam ſuſtentans. Omnino adi geminum Athenæi locum, & quæ utrobique annotavit Caſaubonus.

(o) *Ergo magnis ſuffragiis ſuperatus à Timanthe.*] Videtur hoc in loco Plinius innuere Parrhaſium in laudes proprias effuſiſſimum, ac multa latius inflatiuſque de ſuis virtutibus commemorare ſolitum, præcipue inviſum fuiſſe magnis quibuſdam hominibus, à quorum deinde animis odio exulceratis concitata ſit omnis illa minus æqui judicii ſcena: ſiquidem *difficile eſt obtinere*, ut loquitur Plinius Junior lib. 1, epiſt. 8, *ne moleſta videatur oratio de ſe aut ſuis differentis. Nam cùm ipſi honeſtati, tum aliquanto magis gloriæ ejus prædicationique invidemus: atque ea demum recte facta minus detorquemus & carpimus, quæ in obſcuritate & ſilentio reponuntur.* Cæterum hoc Parrhaſii cum Timanthe certamen refert etiam Athenæus lib. x, cap. 11; Ælianus var. Hiſt. lib. ix, cap. 11; Euſtathius ad verſum 545 Odyſſeias λ, editionis Romanæ pag. 1698, 60.

(p) *Pinxit & minoribus tabellis libidines.*] Huc refer illud Suetonii in Tiberio, cap. 44: *Tiberius Cæſar Parrhaſii tabulam, in qua Meleagro Atalanta ore morigeratur, legatam ſibi ſub conditione, ut ſi argumento offenderetur, decies pro ea H-S acciperet, non modo prætulit, ſed & in cubiculo dedicavit.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Sine uſta non fiunt umbræ. Eretria terræ ſuæ habet nomen. Hac Nicomachus & Paraſius uſi, Plin. lib. xxxv, cap. 6.

Φασὶ τὸν Παῤῥάσιον, ὅτι γράφειν τὸν Ἑρμοῦ ἐγχειρήσας, τὴν ἑαυτοῦ μορφὴν τῷ πίνακι ἐγκατέθετο, καὶ ἐξαπατᾷ τοὺς ἀνθρώπους τὸ ἐπίγραμμα τῆς εἰκόνος· ὅιονται γὰρ ὅτι Παῤῥάσιος αὐτὸν ἐτίμησέ τε καὶ ἐκύδηνε τῷ ἀναθήματι· πόῤῥω ὄντες τῆς ζωγραφίας· ὃς ἵνα φύγῃ ἀπειροκαλίαν τε καὶ φιλαυτίαν, ἀλλοτρίῳ ὀνόματι εἰς τὴν γραφὴν κατεχρήσατο: *Ajunt Parrhaſium, quum pingendum ſibi Mercurium ſumpſiſſet, ſui ipſius imaginem in tabula expreſſiſſe, falluntur que homines inſcriptione picturæ: arbitrantur enim quod Parrhaſius eum hoc donario venerari atque ornare ſtuduerit; quàm longiſſime à mente picturæ aberrantes. Ipſe etenim pictor, ut ineptiæ arrogantiæque crimen vitaret, nomine alieno abuſus eſt ad ſui ipſius imaginem*, Themiſtius Orat. xiv.

Parrhaſius pinxit Ulyſſis inſaniam ſimulatam, teſte Plutarcho, de Audiendis poëtis.

Parrhaſii Megabyſus: *Tzetzes Chil.* viii, *Hiſt.* 198.

Parrhaſius pinxit Philoctetem.

Anthologia Græc. Epigr. lib. iv, cap. 8.

Καὶ τὸν ἀπὸ τρηχῖνος ἰδὼν πολυώδυνον ἥρω
  Τόν δε Φιλοκτήτην ἔγραφε Παῤῥάσιος.
Ἔν τε γὰρ ὀφθαλμοῖς ἐσκληκόσι κωφὸν ὑποικεῖ
  Δάκρυ, καὶ ὁ τρύχων ἐντὸς ἔνεστι πόνος.
Ζωγράφων ὦ λῷστε, σὺ μὲν σοφὸς, ἀλλ' ἀναπαῦσαι·
  Ἄνδρα πόνων ἤδη τὸν πολύμοχθον ἔδει.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Vidit & hunc, credo, miſerum Pæante creatum
  Parrhaſius, forma eſt tam bene picta viri.
Quippe ſubeſt oculis arentibus abdita quædam
  Lachryma, ſeque dolor tam ferus intus agit.
Eximium nemo te, pictor, in arte negabit:
  Deſinere illius ſed mala tempus erat.

D. Juſtinianus Inſtitut. juris lib. ii, tit. de Rerum diviſ. §. *Si quis in aliena*, &c. *Si quis in aliena tabula pinxerit, quidam putant tabulam picturæ cedere; aliis videtur, picturam (qualiſcunque ſit) tabulæ cedere; ſed nobis videtur melius eſſe, tabulam picturæ cedere. Ridiculum eſt enim picturam Apellis vel Parrhaſii in acceſſionem viliſſimæ tabulæ cedere.*

Zeuxidis æquales & æmuli fuere Timanthes, Androcydes, Eupompus, Paraſius, Plin. lib. xxxv, cap. 9. Et mox cap. proxime ſequenti; *Deſcendiſſe hic in certamen cum Zeuxide traditur. Et cùm ille detuliſſet uvas pictas tanto ſucceſſu, ut in ſcenam aves advolarent: ipſe detuliſſe linteum pictum, ita veritate repræſentata, ut Zeuxis, alitum judicio tumens, flagitaret tandem remoto linteo oſtendi picturam, atque intellecto errore concederet palmam ingenuo pudore, quoniam ipſe volucres fefelliſſet, Paraſius autem ſe artificem. Fertur & poſtea Zeuxis pinxiſſe puerum uvas ferentem, ad quas cùm advolaſſent aves, eadem ingenuitate proceſſit iratus operi, & dixit: Uvas melius pinxi, quàm puerum; nam ſi & hunc conſummaſſem, aves timere debuerant.*

PARTHENIUS, Cælator.

Juvenalis Satyra xii, verſu 44, laudat *lances Parthenio factas*; ubi Parthenius veteri Gloſſatori eſt *Cælatoris nomen.*

PARTHI.

Claud. ii de Raptu, verſu 94:

Parthica quæ tantis variantur cingula gemmis,
  Regales junctura ſinus. - - -

Auſonius Epigr. 36:

Laudet Achæmenias Orientis gloria telas.

Propertius libro iv, Eleg. 5:

Murrheaque in Parthis pocula cocta focis.

PASIAS, Pictor.

Erigonus tritor colorum Nealcæ pictoris in tantum ipſe profecit, ut celebrem etiam diſcipulum reliquerit Paſiam, fratrem Æginetæ fictoris, Plin. lib. xxxv, cap. 11.

PASITELES, Plasta.

Marcus Varro laudat & Paſitelem, qui plaſticen matrem ſtatuariæ ſculpturæque & cælaturæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

cælaturæ eſſe dixit, & cùm eſſet in omnibus his ſummus, nihil unquam fecit, antequam finxit, Plin. lib. xxxv, cap. 12. Et rurſus lib. xxxvi, cap. 5; *Admiratur & Paſitelis, qui & quinque volumina ſcripſit nobilium operum in toto Orbe. Natus hic in Græcia, Italiæ ora, & civitate Romana donatus cùm iis oppidis, Jovem fecit eburneum in Metelli æde, quà Campus petitur. Accidit ei, cùm in Navalibus, ubi feræ Africanæ erant, per caveam intuens leonem cælaret, ut ex alia cavea panthera erumperet, non levi periculo diligentiſſimi artificis. Feciſſe opera complura dicitur; ſed quæ fecerit, nominatim non refertur.* Paſitelis hujus diſcipulus fuit Colotes Parius Statuarius: *Pauſanias lib.* v, *pag.* 325, 40.

PASSON. Vide Pauson.

PATERCULUS. Vide Aruntius Paterculus, Statuarius.

PATROCLES, Statuarius.

Nonageſima quinta Olympiade floruere Naucydes, Dinomedes, Canachus, Patrocles, Plin. lib. xxxiv, cap. 8. Ibidem quoque aliquanto poſt refert Patroclem inter illos clari nominis Artifices, qui athletas, & venatores, ſacrificanteſque fecerunt. Hujus item Patrocli diſcipulus & filius fuit Dædalus Sicyonius: *Pauſanias libro* vi, *pagina* 347, 41. Epicyridam & Eteonicum ajunt eſſe opera Patroclis & Canachi: *Pauſanias lib.* x, *pag.* 626, 9.

Patroclem Crotoniaten Catylli filium, itidem Statuarium, commemorat Pauſanias *lib.* vi, *pag.* 379, 13.

PAULLUS ÆMILIUS.

Paulus Æmilius liberis ſuis non Sophiſtas modo & Rhetores, ſed & Sculptores quoque & Pictores magiſtros addidit: *Plutarch. in Paulo Æmilio*, 470.

PAULUS, Pictor.

Paulum, Pictorem ſuo ſæculo egregium, memorat Nicephorus Gregoras *libro* viii, *pag.* 137, *edit. Baſil. anni* 1562.

PAULUS, tentoriorum Artifex.

Paulus Apoſtolus fuit σκηνοποιὸς τὴν τέχνην, Act. xviii: 3. Vide quæ ſupra diximus in Jobel.

PAUSANIAS, Pictor.

Pauſaniam ſicuti & Ariſtidem atque Nicophanem Pictores, olim vocabant πορνογράφους, meretricum Pictores: *Athenæus lib.* xiii, *cap.* 2; ubi & hoc addit: Μνημονεύει δ' αὐτῶν, ὡς ταῦτα καλῶς γραφόντων, Πολέμων ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικυῶνι πινάκων: *Meminit eorum, tanquam qui in ea pictura excellerent, Polemon in libro quem ſcripſit de tabulis quæ Sicyone conſpiciebantur.*

PAUSANIAS, Statuarius.

Apollinem & Calliſto fecit Pauſanias Apolloniata: *Pauſanias libro decimo, pagina* 625, 10.

PAUSIAS, Pictor.

Pamphilus Apellis præceptor, inquit Plinius libro xxxv, cap. 11, *non pinxiſſe tantum encauſtica, ſed etiam docuiſſe traditur Pauſiam Sicyonium, primum in hoc genere nobilem. Brietis filius hic fuit, ejuſdemque primo diſcipulus. Pinxit & ipſe penicillo parietes Theſpiis, cùm reficerentur quondam à Polygnoto picti: multumque comparatione ſuperatus exiſtimabatur, quoniam non ſuo genere certaſſet. Idem & lacunaria primus pingere inſtituit, nec cameras ante eum taliter adornari mos erat. Parvas pingebat tabellas, maximeque pueros. Hoc æmuli eum interpretabantur facere, quoniam tarda picturæ ratio eſſet illa. Quamobrem arti daturus & celeritatis famam, abſolvit uno die tabellam, quæ vocata eſt hemereſios, puero picto. Amavit in juventa Glyceram municipem ſuam, inventricem coronarum*; certandoque imitatione ejus, ad numeroſiſſimam florum varietatem perduxit artem illam. Poſtremo pinxit illam ſedentem cum corona, quæ è nobiliſſimis ejus tabula appellata eſt ſtephanoplocos, ab aliis ſtephanopolis, quoniam Glycera venditando coronas ſuſtentaverat paupertatem. Hujus tabulæ exemplar, quod apographon vocant, L. Lucullus duobus talentis emit à Dionyſio Athenis. Pauſias autem fecit & grandes tabulas, ſicut ſpectatam in Pompeji porticibus boum immolationem. Eam enim picturam primus invenit, quam poſtea imitati ſunt multi, æquavit nemo. Ante omnia cùm longitudinem bovis oſtendere vellet, adverſum eum pinxit, non tranſverſum: unde & abunde intelligitur amplitudo. Dein cùm omnes, quæ volunt eminentia videri, candicantia faciant, coloremque condiant nigro; hic totum bovem atri coloris fecit, umbræque corpus ex ipſa dedit; magnaque prorſus arte in æquo exſtantia oſtendens, & in confracto ſolida omnia. Sicyone & hic vitam egit,*

* Vide quæ diximus in Glycera.

egit, diuque fuit illa patria picturæ. Tabulas inde è publico omnes, propter æs alienum civitatis addictas, Scauri ædilitas Romam tranſtulit. Confer cum jam nunc allatis ea quæ habet idem Plinius lib. XXI, cap. 2.

Pauſiæ filius & diſcipulus Ariſtolaus è ſeveriſſimis pictoribus fuit: cujus ſunt Epaminondas, Pericles, Medea, Virtus, Theſeus, imago Atticæ plebis, boum immolatio, Plin. lib. XXXV, cap. 11. Ubi etiam obſervatu dignum eſt quantam Artis fiduciam habuerit hic Ariſtolaus, quod ſe putaverit idoneum qui boum immolationem, palmarium celeberrimi patris opus, fortaſſe non in deterius exprimeret. Pergit mox Plinius ibidem: *Sunt quibus & Mechopanes, ejuſdem Pauſiæ diſcipulus, placeat diligentia quam intelligant ſoli artifices: aliàs durus in coloribus ſed & multus.*

Οἴκημα περιφερὲς λίθου λευκοῦ, καλούμενον θόλος, ᾠκοδόμηται πλησίον, θέας ἄξιον. ἐν δὲ αὐτῷ, Παυσίου γράψαντος, βέλη μὲν καὶ τόξον ἐστὶν ἀφεικὼς Ἔρως, λύραν δὲ ἀντ' αὐτῶν ἀράμενος φέρει. Γέγραπται δὲ ἐνταῦθα καὶ Μέθη, Παυσίου καὶ τοῦτο ἔργον, ἐξ ὑαλίνης φιάλης πίνουσα· ἴδοις δ' ἂν ἐν τῇ γραφῇ φιάλην τε ὑάλου καὶ δι' αὐτῆς γυναικὸς πρόσωπον: *Ædificium rotundum (Tholum appellant) è candido lapide exſtructum eſt in proximo, ſpectatu dignum: ſiquidem in eo, pingente Pauſia, ſagittas atque arcum omittit Amor, ac lyram pro illis ſumit. Picta quoque ibi eſt Ebrietas, & ipſa Pauſiæ opus, è vitrea phiala bibens: videas autem in pictura phialam vitream, ac per eam ipſius mulieris vultum,* Pauſanias lib. II, pag. 134, 53. Horatius libro II, Satyra 7:

- - - *Pauſiaca torpes, inſane, tabella.*

PAUSON, Pictor.

Παύσων ἐκλαβὼν ἵππον ἀλινδούμενον γράψαι, τρέχοντα ἔγραψεν· ἀγανακτοῦντος δὲ τοῦ ἀνθρώπου, γελάσας ὁ Παύσων, κατέστρεψε τὸν πίνακα· καὶ γενομένων ἄνω τῶν κάτω, πάλιν ὁ ἵππος οὐ τρέχων, ἀλλ' ἀλινδούμενος ἐφαίνετο: *Pauſoni locaverat quis picturam equi ſeſe volutantis, at is currentem pinxit. Homine vero indignante, Pauſon ridens invertit tabulam: atque ita ſurſum elatis partibus quæ infra fuerant, rurſus equum ſeſe volutantem potius quàm currentem dixiſſes pictum,* Plutarchus, Cur Pythia nunc non reddat oracula carmine. Fuſius aliquanto hæc narrant Ælianus var. Hiſt. XIV, 15; & Lucianus in Demoſthenis encomio; cui tamen *Pauſon* dicitur Πάσων.

Οἱ γραφεῖς, Πολύγνωτος μὲν κρείττους, Παύσων δὲ χείρους, Διονύσιος δὲ ὁμοίους εἴκαζε: *Ex pictoribus, Polygnotus quidem meliores, Pauſon vero deteriores, at Dionyſius ſimiles repræſentabat.* Ariſtoteles de Poëtica, cap. 2: Δεῖ μὴ τὰ Παύσωνος θεωρεῖν τοὺς νέους, ἀλλὰ τὰ Πολυγνώτου, κἂν εἴ τις ἄλλος τῶν γραφέων ἢ τῶν ἀγαλματοποιῶν ἐστιν ἠθικός: *Oportet juniores intentis oculis animisque non tam Pauſonis opera inſpicere, quàm Polygnoti, aut ſi quis alius pictorum ſtatuariorumve commode mores exprimit,* Ariſtoteles Politicorum libro VIII, cap. 5.

Παύσωνος πτωχότερος. οὗτος ζωγράφος ἦν, καὶ ἐπὶ πενίᾳ διετεθρύλλητο: *Pauſone mendicior. Hic pictor erat, atque ob paupertatem notiſſimæ apud omnes famæ,* Suidas: qui hoc hauſit ex Scholiis in Plutum Ariſtophanis.

PEDIUS, Pictor.

Fuit & principum virorum non omittendum de pictura celebre conſilium. Qu. Pedius, nepos Qu. Pedii Conſularis Triumphaliſque, à Cæſare Dictatore cohæredis Auguſto dati, cùm natura mutus eſſet, eum Meſſala Orator, ex cujus familia pueri avia erat, picturam docendum cenſuit; idque etiam Divus Auguſtus comprobavit. Puer magni profectus in ea arte obiit, Plin. lib. XXXV, cap. 4.

PEIRAS, Statuarius.

Peiras primus ex arboribus, quæ erant circa Tirynthum, pyro exciſa, opulentum Junonis ſimulachrum efformavit: *Euſebius de Præparat. Euangelica, cap.* 8: & confer hæc cum verbis Pauſaniæ *lib.* II, *pag.* 115, 14.

PELETHRONIUS.

Pelethronius frenos & ſtratum equis primus invenit, Hyginus fabula CCLXXIV. Virgilius III Georg. verſ. 115:

Frena Peletronii Lapithæ gyroſque dedere
Impoſiti dorſo, atque equitem docuere ſub armis
Inſultare ſolo & greſſus glomerare ſuperbos.

Ad quem locum vide Servium. *Frenos & ſtrata equorum Pelethronium inveniſſe dicunt,* Plin. nat. hiſt. lib. VIII, cap. 56.

PELEUS.

Peleus primus machæram dicitur inveniſſe, Servius ad Æneïdos IX, verſ. 505. Vide tamen Schol. in Ariſtophanis Nubes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

PELEUS, Figulus.

Pelei & Chæreſtrati Figulorum meminit Athenæus *lib.* XI, *cap. 6.*

PELLENE.

Pellenicæ lenæ, in Pellene urbe Achaïæ confectæ, optimæ erant, dabanturque præmium victoribus. Πελλήνη, πόλις ἐν Ἄργει· Πελληνικαὶ χλαῖναι, ἐπεὶ διαφέρειν ἐδόκουν αἱ ἐν Πελλήνῃ γινόμεναι, ὡς καὶ ἆθλα τοῖς νικῶσι δίδοσθαι: Heſychius. Vide quoque Schol. in Ariſtophanis Aves, pag. 422; nec non Euſtathium ad verſum 574 Iliad B. Romanæ edit. pag. 292, 5.

PELUSIUM.

Peluſiotæ, rei navalis peritiſſimi: *Dionyſii periegeſis, verſu* 261; ubi vide Euſtathium. Vide quoque interpretationem Rufi Feſti Avieni, verſu 382.

PEONIUS, Architectus.

Primum ædes Epheſiæ Dianæ Ionico genere ab Cteſiphonte Gnoſio & filio ejus Metagene eſt inſtituta, quam poſtea Demetrius ipſius Dianæ ſervus & Peonius Epheſius dicuntur perfeciſſe. Mileti Apollinis, item Ionicis ſymmetriis idem Peonius Daphniſque Mileſius inſtituerunt, Vitruvius in Procemio libri ſeptimi. Vide Salmaſium Plinianarum Exercit. pag. 814, qui apud Vitruvium mavult legere *Pænius* quàm *Peonius.*

PEPHASMENOS, Mechanicus.

Pephaſmenus faber Tyrius invenit Arietem penſilem. Vide quæ ſupra diximus in Carthaginienses.

PERDIX.

Perdix, Dædali ſororis filius, & circinum & ſerram ex piſcis ſpina reperit, Hyginus fabula CCLXXIV. Diodoro Siculo vocatur Talus, de quo abunde multa diximus ſupra in Dædali vita. Vide quoque *Meurſii Athenas Atticas lib.* II, *cap.* II.

PERELIUS, Statuarius.

Olympiade LXXXVII *fuere Agelades, Callon, Polycletus, Phragmon, Gorgias, Lacon, Myron, Pythagoras, Scopas, Perelius*, Plin. lib. XXXIV, cap. 8.

PERGAMUM.

Samia terra etiamnum in eſculentis laudatur. Retinet hanc nobilitatem Aretium in Italia, at calicum tantum. Surrentum, Aſta, Pollentia; in Hiſpania Saguntum; in Aſia Pergamum, Plin. lib. XXXV, cap. 12.

PERICLETUS, Statuarius.

Ἀφροδίτη χαλκῆ, Κλέωνος ἔργον Σικυωνίου· τούτου δὲ ὁ διδάσκαλος τοῦ Κλέωνος, ὄνομα Ἀντιφάνης, ἐκ φοιτήσεως Περικλείτου· Πολυκλείτου δὲ ἦν τοῦ Ἀργείου μαθητὴς ὁ Περίκλειτος: *Venus ærea, opus Cleonis Sicyonii: hujus vero Cleonis præceptor, nomine Antiphanes, frequentaverat ſcholam Pericleti: at Polycleti Argivi diſcipulus erat Pericletus*, Pauſanias lib. V, pag. 319, 45. Meminit & ejuſdem Pericleti idem Pauſanias *libro ſecundo, pag.* 126, 6.

PERICLIMENUS, Statuarius.

Plinius *lib.* XXXIV, *cap.* 8, reponit Periclimenum inter Artifices qui feliciſſime expreſſerunt athletas, & armatos, & venatores, ſacrificanteſque.

Periclymenus (Περικλύμενος) fecit imaginem mulierculæ, quæ triginta infantes enixa eſt uno partu: *Tatianus in Oratione adverſus Græcos.* Vide an non hæc fuerit illa mulier de qua Plinius lib. VII nat. Hiſt. cap. 3: *Eutyche à* XX *liberis rogo illata Trallibus, enixa* XXX *partus.*

PERILLUS.

Tauri fabricator aheni, dicitur Ovidio V Triſtium, Elegia 12. *Sævus ille inventor ænei tauri*, inquit Val. Maximus lib. IX, cap. 2, exemplo ext. 9, *quo incluſi, ſubditis ignibus, longo & abdito cruciatu mugitus reſonante ſpiritu edere cogebantur; ne ejulatus eorum, humanæ ſono vocis expreſſi, Phalaridis tyranni miſericordiam implorare poſſent. Quam quia calamitoſis deeſſe voluit, teterrimum artis ſuæ opus primus artifex incluſus merito auſpicatus eſt.* Vide quoque Oroſium lib. I, cap. 20. Ovidius III Triſtium, Elegia II:

Sævior es triſti Buſiride; ſævior illo,
Qui falſum lento torruit igne bovem;
Quique bovem Siculo fertur donaſſe tyranno,
Et dictis artes conciliaſſe ſuas:
Munere in hoc, Rex, eſt uſus, ſed imagine major;
Nec ſola eſt operis forma probanda mei.
Adſpicis à dextra latus hoc adapertile tauri;

Hac

Hac tibi, quem perdes, conjiciendus erit.
Protinus incluſum lentis carbonibus ure;
Mugiet, & veri vox erit illa bovis.
Pro quibus inventis, ut munus munere penſes,
Da precor ingenio præmia digna meo.
Dixerat. At Phalaris: Pœnæ mirande repertor,
Ipſe tuum præſens imbue, dixit, opus.
Nec mora: monſtratis crudeliter ignibus uſtus,
Exhibuit geminos ore gemente ſonos.

Claudianus libro I in Eutropium, verſu 157:

Quàm bene diſpoſitum terris, ut dignus iniqui
Fructus conſilii primis auctoribus inſtet.
Sic multos fluvio, vates, arente per annos,
Hoſpite qui cæſo monuit placare Tonantem,
Inventas primùm Buſiridis imbuit aras,
Et cecidit ſævi, quo dixerat, hoſtia ſacri.
Sic opifex tauri tormentorumque repertor,
Qui funeſta novo fabricaverat æra dolori,
Primus inexpertum, Siculo cogente tyranno,
Senſit opus, docuitque ſuum mugire juvencum.

Tzetzes Chiliade I, hiſt. 25; & Chil. V, hiſt. 31. Dorotheus in primo rerum Sicularum apud Stobæum Serm. 47. Φάλαρις Ἀκραγαντίνων τύραννος, ἀπότομος καὶ ἀπαθὴς ὑπάρχων, ξέναις καὶ παρηλλαγμέναις βασάνοις ἔτρυχε καὶ ἔστρεβλου τοὺς ὁμοφύλους. Πέριλλος δὲ τῇ τέχνῃ χαλκουργὸς κατασκευάσας δάμαλιν, ἔδωκε τῷ βασιλεῖ δῶρον, ἵνα τοὺς ξένους εἰς αὐτὴν βάλλων κατακαίῃ ζῶντας· μυκηθμὸν δ' ἡ δάμαλις ἀνεδίδου τῷ φυσικῷ παρόμοιον. Φάλαρις δὲ τότε μόνον γενόμενος δίκαιος, αὐτὸν τὸν τεχνίτην πρῶτον ἐνέβαλεν: *Phalaris Agrigentinorum tyrannus, immitis ac rigidus exiſtens, novis exquiſitisque cruciatibus vexavit ac torſit contribules. Perillus vero, arte faber ærarius, efficiens buculam, dedit regi donum, ut hoſpites in eam injectos exureret vivos: mugitum vero bucula reddidit, naturali perſimilem. At Phalaris, tum demum factus juſtus, ipſum artificem primum injecit.* Vide quoque Plutarchum in Græcis Romaniſque parallelis, ubi cum Perillo contendit Aruntium Paterculum. Vide quæ diximus in ARUNTIUS PATERCULUS. Vide denique Apoſtolium centuriæ vigeſimæ parœmia 13.

Lucianus in opere quod inſcribitur *Phalaris* (in quo etiam *Perillum* vocat Περίλαον) videtur ingenii exercendi cauſa introducere Phalarim deliberantem de conſecrando æneo tauro Delphis: manifeſte ſiquidem convincitur ibi declamatorem agere Lucianus. At ſerio magis Timæus, veluti conſcribens hiſtoriam, tradidit Agrigentinos hunc Phalaridis taurum in mare demerſiſſe. Vetus Scholiaſtes ſub finem Odæ primæ Pythiorum Pindari, pag. 200 edit. Pauli Stephani: Τὸν τοῦ Φαλάριδος ταῦρον οἱ Ἀκραγαντῖνοι κατεπόντωσαν, ὥς φησι Τίμαιος. τὸν γὰρ ἐν τῇ πόλει δεικνύμενον, μὴ εἶναι τοῦ Φαλάριδος, καθάπερ ἡ πολλὴ κατέχει δόξα, ἀλλ' εἰκὼν ἐστὶ Γέλωνος τοῦ ποταμοῦ· κατασκευάσαι δὲ αὐτόν φασι Περίλαον, καὶ πρῶτον ἐν αὐτῷ κατακαῆναι: *Phalaridis taurum Agrigentini demerſerunt in mare, ut ait Timæus: eum autem qui in urbe oſtenditur, non eſſe Phalaridis, quemadmodum plurimorum fert opinio, ſed imago eſt Gelonis fluvii. Fabricaſſe vero eum perhibent Perilaum, ac primum in eo exuſtum.*

Omnino itaque res poſtulare videtur ut hoc in loco adducamus verba Diodori Siculi, Timæum hoc nomine graviter incuſantis. Poſtquam enim Diodorus *lib.* XIII, *pag.* 210, retulit victorem Imilcarem, capto Agrigento, innumerabiles ibi pictas tabulas ſtatuasque maximi pretii diripuiſſe, non dubitavit & hoc addere: Τὰ μὲν οὖν πολυτελέστατα τῶν ἔργων ἀπέστειλεν εἰς Καρχηδόνα· ἐν οἷς καὶ τὸν Φαλάριδος συνέβη κομισθῆναι ταῦρον· τὴν δ' ἄλλην ὠφέλειαν ἐλαφυροπώλησε. Τοῦτον δὲ τὸν ταῦρον ὁ Τίμαιος ἐν ταῖς ἱστορίαις διαβεβαιωσάμενος μὴ γεγονέναι τὸ σύνολον, ὑπ' αὐτῆς τῆς τύχης ἠλέγχθη. Σκιπίων γὰρ ὕστερον ταύτης τῆς ἁλώσεως σχεδὸν ἑξήκοντα καὶ διακοσίοις ἔτεσιν ἐκπορθήσας Καρχηδόνα, τοῖς Ἀκραγαντίνοις μετὰ τῶν ἄλλων τῶν διαμεινάντων παρὰ τοῖς Καρχηδονίοις ἀποκατέστησε τὸν ταῦρον, ὃς καὶ τῶν δὲ τῶν ἱστοριῶν γραφομένων ἦν ἐν Ἀκράγαντι. Περὶ δὲ τούτου φιλοτιμότερον εἰπεῖν προήχθην, διότι Τίμαιος, &c. *Pretioſiſſima ergo operum miſit Carthaginem, inter quæ contigit etiam taurum Phalaridis aſportari: reliquam vero prædam ſub haſta vendidit. Hunc vero taurum Timæus in hiſtoriis affirmans nunquam omnino fuiſſe, ab ipſa fortuna redarguitur. Scipio etenim ducentis fere ac ſexaginta poſt hoc excidium annis Carthaginem vaſtans, unà cum aliis rebus quæ Carthaginienſibus adhuc erant reliquæ, Agrigentinis quoque reſtituit hunc taurum, qui etiamnum ſpectabatur in urbe Agrigentina, cùm hoc hiſtoriarum opus contexeretur. De hoc vero majore cum*

ſtudio diſſerere in animum induxi, quòd Timæus, &c. Huc etiam facit illud Ciceronis libro IV in Verrem: *Aliquot ſæculis poſt, P. Scipio bello Punico tertio Carthaginem cepit: qua in victoria (videte hominis virtutem & diligentiam, ut & domeſticis præclaræ virtutis exemplis gaudeatis, & eo majore odio dignam Verris incredibilem audaciam judicetis) convocatis Siculis omnibus, quòd diutiſſime ſæpiſſimeque Siciliam à Carthaginienſibus vexatam cognorat, jubet omnia conquiri: pollicetur ſibi magnæ curæ fore ut omnia civitatibus, quæ cujuſque fuiſſent, reſtituerentur. Tum illa quæ quondam fuerant Himera ſublata, de quibus antea dixi, Thermitanis ſunt reddita: tum alia Gelenſibus, alia Agrigentinis: in quibus etiam ille nobilis taurus, quem crudeliſſimus omnium tyrannorum Phalaris habuiſſe dicitur: quò vivos ſupplicii cauſa demittere homines & ſubjicere flammam ſolebat. Quem taurum Scipio cùm redderet Agrigentinis, dixiſſe dicitur: Æquum eſſe illos cogitare, utrum eſſet Siculis utilius, ſuisne ſervire, an populo Romano obtemperare, cùm idem monumentum & domeſticæ crudelitatis & noſtræ manſuetudinis haberent.*

Perillum nemo laudat ſæviorem Phalaride tyranno, inquit Plinius lib. XXXIV, cap. 8, *qui taurum fecit, mugitus hominis pollicitus igne ſubdito, & primus eum expertus cruciatum juſtiore ſævitia. In hoc à ſimulachris Deum hominumque devocaverat humaniſſimam artem. Ideone tot conditores ejus elaboraverant, ut ex ea tormenta fierent? Itaque una de cauſa ſervantur opera ejus, ut quiſquis illa videat, oderit manus.*

Ipſum vero Phalarim tandem quoque, præciſa tamen prius lingua, in tauro mugiſſe docet Ovidius in Ibin, verſu 436:

Ære Perilleo veros imitere juvencos,
Ad formam tauri conveniente ſono.
Utque ferox Phalaris, lingua prius enſe reſecta,
More bovis Paphio clauſus in ære gemas.

Quum nullus jamdudum Phalaridi ludus videretur eſſe jucundior quàm cruor, quàm cædes, quàm ante oculos trucidatio civium, quum novis adhæc ſuppliciorum commentis quotidie graſſaretur, ac ne defatigatio quidem ſatietatem ei ſanguinis afferret; omnis Agrigentinorum populus ex improviſo in ultionem aſſurgens, horrificum atque omni odio imbutum bellum tyrannorum immaniſſimo intulit, videbaturque eum raptim ac turbulente ſine ferro inter manus laniaturus, ut per ſingula membra moreretur, niſi occurriſſet omnium cogitationi feralem hanc publici odii victimam commodius tauro ſuo poſſe includi. *Nulla vis imperii tanta eſt*, inquit Cicero lib. II de Officiis, *quæ premente metu poſſit eſſe diuturna. Teſtis eſt Phalaris, cujus eſt præter cæteros nobilitata crudelitas: qui non ex inſidiis interiit, non à paucis; ſed in quem univerſa Agrigentinorum multitudo impetum fecit.*

Ἀκραγαντῖνοι ἀπαλλαγέντες Φαλάριδος, ἐψηφίσαντο μηδένα φορεῖν ἱμάτιον γλαύκινον· οἱ γὰρ ὑπηρέται τοῦ τυράννου γλαυκίνοις ἐχρῶντο περιζώμασι: *Acragantini exonerati Phalaride, decretum fecerunt ne quis glauca veſte uteretur: miniſtri enim ejus tyranni glaucis utebantur ſubligaculis*, Plutarchi πολιτικὰ παραγγέλματα, pag. 821 edit. Pariſ. 1624, in folio.

Inter vetuſtiora quoque monumenta Conſtantinopolim aliunde Theodoſio imperante advecta, etiam Χαλκοῦς βοῦς ἐκ Περγάμου ἦλθε· κάμινος δὲ ἦν ἐν ᾗ πέφλεκται ὁ ἅγιος μάρτυς Ἀντίπας: *Æneus bos è Pergamo venit: erat autem caminus in quo combuſtus eſt ſanctus martyr Antipas*, Cedrenus editionis Regiæ pag. 323, B. Antipæ hujus meminit ſacra pagina Apocal. II: 13.

PERSÆ.

Perſici calcei cultiores, Περσικαὶ ἐμβάδες: Euſtathius ad verſum 1061 Dionyſii Periegetæ. Suidæ περσικαὶ ſunt genus calceamenti muliebris. Vide quoque *Stephanum de Urbibus in* Πέρσαι; *Athenæum lib.* V, *cap.* 6; *Tzetzen Chil.* I, *hiſt.* 29.

PERSEUS.

Arpen, id eſt, curvum gladium in modum falcis à Perſeo inventam multi dicunt, Servius ad verſum 505 IX Æneïdos.

PERSEUS, PICTOR.

Multum à Zeuxide & Apelle abeſt Apellis diſcipulus Perſeus, ad quem de hac arte ſcripſit, qui hujus fuit ætatis, Plin. lib. XXXV, cap. 10.

PHÆAX, ARCHITECTUS.

Cùm Agrigentini urbem ſuam fanis Deorum & ſubterraneis canalibus exornarent, totius operis curator atque inſpector fuit Phæax: de quo ſic Diodorus Siculus lib. XI, pag. 20: Ἐπιστάτης δὲ γενόμενος τούτων τῶν ἔργων ὁ προσαγορευόμενος Φαίαξ, διὰ τὴν δόξαν τοῦ κατασκευάσματος ἐποίησεν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ κληθῆναι τοὺς ὑπονόμους φαίακας: *Curator atque inſpector*

ctor operis appellabatur Phæax, qui propter eminentem ſtructuræ gloriam obtinuit, ut cloacæ vel canales ſubterranei ab eo phæaces vocentur.

PHALERION, Pictor.

Phalerion fecit Scyllam, Plin. lib. xxxv, cap. 11.

PHANEAS, Marmorarius.

Fl. Phaneas Marmorarius: *Inſcript. Gruteri* mlxxxv, 7.

PHARAX, Statuarius.

Pharax Epheſius à Vitruvio in Procemio libri tertii refertur inter Artifices qui nullam aſſecuti ſunt memoriam, quod non ab induſtria artisve ſolertia, ſed à felicitate fuerunt deſerti.

PHASIS, Pictor.

Anthologia Epigr. lib. iv, cap. 8:

Οὔ σε μάκαρ Κυνέγειρε τὸν ὡς Κυνέγειρον ἔγραψε
  Φᾶσις, ἐπεὶ βριαραῖς ἄνθετο σὺν παλάμαις.
Ἀλλὰ σοφός τις ἔην ὁ ζωγράφος, οὐδέ σε χειρῶν
  Νόσφισε, τῶν χειρῶν οὕνεκεν ἀθάνατον.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

Te Phaſis, Cynegire, tamen non ut Cynegirum,
  Inſtructum ſiquidem fecit utraque manu.
Sed ſapuit pictor, manibus qui noluit orbum
  Pingere, qui manuum nomine morte caret.

PHERECLUS, Naupegus.

Vide quæ ſupra diximus in Harmonides.

PHIDIAS.

Minoribus ſimulacris ſignisque innumera artificum multitudo nobilitata eſt, ut ait Plinius lib. xxxiv, cap. 8. *Ante omnes tamen Phidias Athenienſis, Jove Olympiæ facto, ex ebore quidem & auro, ſed & ex ære ſigna fecit. Floruit autem Olympiade* lxxxiii, *circiter* ccc *noſtræ urbis anno. Quo eodem tempore æmuli ejus fuere Alcamenes, Critias, Neſtocles, Hegias. . . . Venere autem & in certamen laudatiſſimi, quamquam diverſis ætatibus geniti, quoniam fecerant Amazonas: quæ cùm in templo Epheſiæ Dianæ dicarentur, placuit eligi probatiſſimam ipſorum, qui præſentes erant, artificum judicio; cùm apparuit eam eſſe, quam omnes ſecundam à ſua quiſque judicaſſent. Hæc eſt Polycleti, proxima ab ea Phidiæ, tertia Cteſilæ, quarta Cydonis, quinta Phragmonis. Phidias præter Jovem Olympium, quem nemo æmulatur, fecit & ex ebore æque Minervam Athenis, quæ eſt in Parthenone adſtans. Ex ære vero, præter Amazonem ſupra dictam, Minervam tam eximiæ pulchritudinis, ut à forma cognomen acceperit. Fecit & Cliduchum, & aliam Minervam, quam Romæ Æmilius Paulus ad ædem Fortunæ dedicavit. Item duo ſigna, quæ Catulus in eadem æde poſuit palliata; & alterum coloſſicon, nudum: primusque artem toreuticen aperuiſſe atque demonſtraſſe merito judicatur. . . . Polycletus conſummaſſe hanc ſcientiam judicatur, & toreuticem ſic erudiſſe, ut Phidias aperuiſſe:* quod poſtremum tamen in dubium vocat Cl. Salmaſius, Plinianarum Exercitat. pag. 1047. Vide locum. Phidias dicitur Athenienſis Platoni in Protagora; Procopio lib. 1 de Ædificiis Juſtiniani, cap. 11. Statio Papinio lib. 1 Sylvarum, vocatur *Atticus Elei ſector Jovis.* Prorſus ut ebur dictum *ſectile* Ovidio de Medicamine faciei, verſu 10:

Sectile deliciis India præbet ebur.

Τὸ τοῦ Διὸς ξόανον ἐποίησε Φειδίας Χαρμίνου Ἀθηναῖος: *Jovis ſimulacrum fecit Phidias Charmini filius Athenienſis*, Strabo lib. viii, pag. 353, D; ubi tamen rectius legas Χαρμίδου, ex inſcriptione pedibus elaboratiſſimæ ſtatuæ ſubſcripta, Φειδίας Χαρμίδου υἱὸς Ἀθηναῖος μ' ἐποίησε. Ita Pauſanias, ut mox videbimus.

Panænus frater Phidiæ. Vide Panænus, Pictor.

Pliſtænetus frater Phidiæ. Vide Pliſtænetus, Pictor.

Eladas Argivus, præceptor Phidiæ. Vide Eladas, Statuarius.

Hippias præceptor Phidiæ. Vide Hippias, Statuarius.

Agoracritus diſcipulus Phidiæ. Vide Agoracritus, Statuarius.

Colotes diſcipulus Phidiæ. Vide Colotes, Statuarius.

Phidias docuit etiam Alcamenem Athenienſem Sculptorem: nam & ipſe quoque Phidias marmora ſcalpſit. De tota re ſic Plinius lib. xxxvi, cap. 4: *Marmore ſcalpendo primi omnium inclaruerunt Dipœnus & Scyllis, geniti in Creta inſula, etiamnum Medis imperantibus,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

perantibus, priusque quàm Cyrus in Perſis regnare inciperet; hoc eſt, Olympiade circiter L. Cœptum deinde proſequitur proxime ſequenti capite: *Cùm ii eſſent*, inquit, *jam fuerant in Chio inſula Malas ſculptor, dein filius ejus Micciades, ac deinde nepos Anthermus Chius, cujus filii Bupalus & Anthermus clariſſimi in ea ſcientia fuere Hipponactis poëtæ ætate, quem certum eſt* LX *Olympiade fuiſſe. Quod ſi quis horum familiam ad proavum uſque retro agat, inveniet artis originem cum Olympiadum origine cæpiſſe. . . . Non omittendum, hanc artem tanto vetuſtiorem fuiſſe quàm picturam aut ſtatuariam, quarum utraque cum Phidia cœpit octuageſima tertia Olympiade, poſt annos circiter trecentos triginta duos. Et ipſum Phidiam tradunt ſcalpſiſſe marmora; Veneremque ejus eſſe Romæ in Octaviæ porticibus eximiæ pulchritudinis. Alcamenem Athenienſem (quod certum eſt) docuit in primis nobilem, cujus ſunt opera Athenis complura in ædibus ſacris, præclaraque Venus extra muros, quæ appellatur* Ἀφροδίτη ἐν κήποις. *Huic ſummam manum ipſe Phidias impoſuiſſe dicitur.* Appoſite Seneca Epiſtola LXXXV; *Non ex ebore tantum Phidias ſciebat facere ſimulachra; faciebat & ex ære. Si marmor illi, ſi adhuc viliorem materiam obtuliſſes, feciſſet quale ex illa fieri optimum potuiſſet.* Huc etiam facit illud Philonis Judæi ex opere περὶ μέθης, *de temulentia;* Τὸν ἀνδριαντοποιὸν Φειδίαν ἐκεῖνον καὶ χαλκὸν λαβόντα φασὶ καὶ ἐλέφαντα καὶ χρυσὸν καὶ ἄλλας διαφόρους ὕλας, ἀνδριάντας ἀπεργάσασθαι, καὶ ἐν ἅπασι τούτοις μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐνσημήνασθαι τέχνην, ὡς μὴ μόνον ἐπιστήμονας, ἀλλὰ καὶ λίαν ἰδιώτας τὸν δημιουργὸν ἀπὸ τῶν δημιουργηθέντων γνωρίσαι. καθάπερ γὰρ ἐπὶ τῶν διδύμων ἡ φύσις, χρησαμένη τῷ αὐτῷ πολλάκις χαρακτῆρι, παρὰ μικρὸν ἀπαραλλάκτους ὁμοιότητας ἐτύπωσε, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ τελεία τέχνη, μίμημα καὶ ἀπεικόνισμα φύσεως οὖσα, ὅταν διαφόρους ὕλας παραλάβῃ, σχηματίζει καὶ ἐνσφραγίζεται τὴν αὐτὴν ἁπάσαις ἰδέαν, ὡς ταύτῃ μάλιστα συγγενῆ καὶ ἀδελφὰ καὶ δίδυμα τὰ δημιουργηθέντα γενέσθαι: *Statuarium illum Phidiam ajunt accipientem æs & ebur & aurum & plures alias diverſi generis materias, fabricaſſe imagines una eademque arte inſignitas; ita ut non tantum periti, ſed & valde imperiti opificem ex operibus agnoſcant. Sicuti enim in gemellis Natura, eodem ſæpe charactere uſa, indiſcretas fere ſimilitudines efformat, pari quoque modo ars perfecta, quæ nihil aliud eſt quàm quædam veluti imitatio atque adumbratio Naturæ, cùm aſſumit varias materias, omnibus eandem indit atque imprimit ideam, ut hac ratione maxime cognata, germana, gemina fiant ejus opera.* Cicero libro V de Finibus bonorum & malorum; *Phidias poteſt à principio inſtituere ſignum, idque perficere; poteſt & ab alio inchoatum accipere, atque abſolvere..* Ab Arte quoque clarum fuiſſe teſtatur Plato in Hippia majore, Libanius Declamatione XXIX; Origenes lib. VIII contra Celſum.

Ab hac igitur ſcalpendi peritia Phidiam fortaſſe λιθουργὸν σοφὸν dixit Ariſtoteles, *lib.* VI *Ethicorum ad Nicom. cap.* 7. Sicuti contra veriſimile eſt Platonem altius aliquanto conſideraſſe multiplex ſollertiſſimi Artificis ingenium, quando in Hippia majore dixit: Ὁμολογῶ ἀγαθὸν εἶναι δημιουργὸν τὸν Φειδίαν: *Confiteor bonum eſſe artificem Phidiam.* Eclogæ ex Diodori Siculi libro XXVI: Φειδίας μάλιστα τεθαυμασμένος ἐπὶ τὴν τῶν ἐλεφαντίνων ἀγαλμάτων κατασκευήν: *Phidias in magna habitus admiratione ob eburneorum ſimulachrorum fabricam.*

Greg. Nazianzenus Orat. XXXIV, refert Phidiam inter Artifices κάλλη μεθ' ὑπερβολῆς γράφειν καὶ γλύφειν εἰδότας: *Pulchritudines exſuperanter pingere & ſculpere gnaros.* Diodorus Siculus circa initium libri XII, poſteaquam dixit Græciam, Xerxe fugato, aliquamdiu pacatam tranquillamque floruiſſe, etiam ſequentia hæc addit: Ἀπὸ τούτων γὰρ χρόνων ἐπὶ ἔτη πεντήκοντα πολλὴν ἐπίδοσιν ἔλαβεν ἡ Ἑλλὰς πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν: ἐν τούτοις γὰρ τοῖς χρόνοις αἵ τε τέχναι διὰ τὴν εὐπορίαν ηὐξήθησαν, καὶ τότε μέγιστοι μνημονεύονται τεχνῖται γεγονέναι· ὧν ἐστι Φειδίας: *Ex eo namque tempore per annos* L *maxima ad felicitatem cepit incrementa: atque adeo ea ipſa quoque ætate artes, propter opum abundantiam, plurimum auctæ ſunt, & tunc memorantur artifices maximi floruiſſe: è quorum numero eſt Phidias Statuarius.* Vitruvius in *Proœmio libri tertii* reponit Myronem, Polycletum, Phidiam, Lyſippum, inter Statuarios qui non vulgarem eximiæ Artis famam ſunt conſecuti. Cicero de claris Oratoribus: *Athenienſium plus interfuit firma tecta in domiciliis habere, quàm Minervæ ſignum ex ebore pulcherrimum: tamen ego me Phidiam eſſe mallem, quàm vel optimum fabrum lignarium. Quare non quantum quiſque proſit, ſed quanti quiſque ſit, ponderandum eſt; præſertim cùm pauci pingere egregie poſſint aut fingere: operarii autem aut bajuli deeſſe non poſſint.* Idem ibidem: *Quinti Hortenſii admodum adoleſcentis ingenium, ut Phidiæ ſignum, ſimul adſpectum & probatum eſt.* Idem in Bruto: *Phidiæ ſimulacris nihil in illo genere perfectius videmus.* Prolixe Phidiam laudat Dio Chryſoſtomus Orat. XII. Martialis lib. III, Epigr. 35, de piſcibus ſculptis:

Artis Phidiacæ toreuma clarum
Piſces adſpicis? Adde aquam, natabunt.

Juvenalis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Juvenalis Satyra VIII, verſu 103:

Et cum Parrhaſii tabulis, ſignisque Myronis,
Pheidiacum vivebat ebur. - - -

Phidias quodam veluti enthuſiaſmo agitatus atque impulſus ad Artem acceſſit. Unde
& Suidas in Ἰάκωβος ἰατρός, poſt magnifica eximii Medici præconia, tribuit eidem τὴν
ἐρωτικὴν τοῦ ἐπιτηδεύματος ἐπιμέλειαν, ἣ μάλιστα φιλεῖ τοὺς τεχνίτας ἑκάστους οἰκειοῦν καὶ προσάγειν
τοῖς ἐφόροις τῆς τέχνης· οὕτω καὶ Φειδίαν ἐνθουσιῶντα δημιουργεῖν, οὕτω καὶ Ζεῦξιν εἰκάζειν τὰ ἀγάλματα:
Amatoriam artis diligentiam, quæ ſingulos maxime artifices familiariter ſibi conciliare at-
que ad artis confinia deducere ſolet: ſic & Phidiam veluti numine quodam afflatum fa-
bricaſſe, ſic & Zeuxim repræſentaſſe imagines. Cum his Suidæ verbis conſonat illud
Plinii libro XXXV, cap. 10: *Nicophanes impetuoſi animi, & cui pauci comparentur.* Et
rurſus: *Impetus animi & quædam artis libido in hæc potius tulere Protogenem.* Vide
quæ nos de hac impetuoſæ mentis occulta libidine fuſe diximus *libro primo de Pictura*
Veterum, cap. 4, §. 1.

Phidias multiplici & maxime ad has artes neceſſaria eruditione fuit inſtructus. Inſigne
hujus rei documentum affert Tzetzes *Chiliade* VIII, *hiſt.* 193. Athenienſes, inquit,
cùm in animo haberent inſigne aliquod ſimulacrum ſuper excelſa columna Minervæ con-
ſecrare, Phidiæ atque Alcameni dederunt in mandatis ut ſinguli quàm poſſent optimum
ejus Deæ ſignum ſculperent; quò deinde geminarum imaginum unam, quæ omnium
judicio primas elegantiæ ferret, dedicarent. Alcamenes Geometriæ atque Optices ex-
pers talem Deam fecit, ut nihil ea prope adſpectantes elegantius fieri potuiſſe judicave-
rint: at Phidias, circa plurium artium ſpecies præſtantiſſimus, præcipue tamen in Opti-
cis & Geometricis verſatiſſimus, conſiderans pro ratione altitudinis totam quoque re-
rum faciem immutari, labia Deæ aperta fecit, nares ejus convulſas, & cætera ad hunc
modum. In medium itaque prolato utroque ſimulacro atque omnium oculis expoſito,
parum abfuit quin Phidiam univerſa multitudo lapidibus inceſſeret: donec tandem ima-
ginibus in deſtinatam altitudinem evectis, immane quantum diſcrimen omnes depre-
henderint. Totius itaque rei caſu adeo manifeſte verſo, Alcamenem inſignis infamia,
Phidiam vero debita laus & gratulatio ſunt proſecuta.

Φασί τινα τῶν πλαστῶν, Φειδίαν οἶμαι, ὄνυχα μόνον λέοντος ἰδόντα, ἀπ᾽ ἐκείνου ἀναλελογίσθαι ἡλί-
κος ἂν ὁ πᾶς λέων γένοιτο κατ᾽ ἀξίαν τοῦ ὄνυχος ἀναπλασθείς: *Ferunt quendam Statuariorum,*
Phidiam puto, unguem tantùm leonis videntem, ex illo æſtimaſſe quantus futurus eſſet
leo totus ad æſtimationem oſtenſi unguis efformatus, Lucianus in Hermotimo.

Iſocrates circa initium Orationis de Permutatione, contendit fœdam indignamque
maximorum Artificum extenuationem eſſe, Εἴ τις Φειδίαν τὸν τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἕδος ἐργασάμενον,
τολμῴη καλεῖν κοροπλάθον· ἢ Ζεῦξιν καὶ Παῤῥάσιον τὴν αὐτὴν ἔχειν τέχνην φαίη τοῖς τὰ πινάκια
γράφουσιν: *Si quis Phidiam, qui Minervæ ſimulacrum fecit, puparum fictorem appellare*
auderet: aut Zeuxidis & Parrhaſii eandem eſſe artem diceret, cum arte eorum qui ta-
bellas pingunt.

Dionyſius Halicarnaſſenſis in Iſocrate, cenſet Polycleti ac Phidiæ artem in pretio
olim habitam, κατὰ τὸ σεμνὸν καὶ μεγαλότεχνον καὶ ἀξιωματικόν: *Propter gravitatem, præ-*
ſtantiam artis, & dignitatem. Calamidis vero & Callimachi opera pluris fieri ſolita, τῆς
λεπτότητος ἕνεκα καὶ τῆς χάριτος: *Propter exilitatem & venuſtatem.*

Illud interim σεμνὸν καὶ ἀξιωματικόν, quod Polycleto ac Phidiæ veluti ex æquo largitur
Halicarnaſſenſis Dionyſius, aliter atque aliter utrique tribuit Strabo *libro octavo, pagi-*
na 372, *D.* Nam hæc ejus verba, Τὰ Πολυκλείτου ξόανα τῇ μὲν τέχνῃ κάλλιστα τῶν πάντων, πο-
λυτελείᾳ δὲ καὶ μεγέθει τῶν Φειδίου λειπόμενα, videntur innuere ſtatuas Polycleti omnium pul-
cherrimas præcipuam ſuæ majeſtatis vim traxiſſe ex arte; Phidiæ vero ſimulacra potiſſi-
mum admirandæ venerationis decus accepiſſe ex ipſa totius operis mole ſumptuumque
impenſa. Atque ita quoque accipiendum videtur illud Quintiliani libro XII, cap. 10:
Quæ Polycleto defuerunt, Phidiæ atque Alcameni dantur: Phidias tamen Diis quàm
hominibus efficiendis melior artifex traditur. In ebore vero longe citra æmulum, vel ſi
nihil niſi Minervam Athenis, aut Olympium in Elide Jovem feciſſet: cujus pulchritudo
adjeciſſe aliquid etiam receptæ religioni videtur, adeo majeſtas operis Deum æquavit.
Huc denique reſpexit etiam Arriani Epictetus lib. 1, cap. 6: Εἰς Ὀλυμπίαν ἀποδημεῖτε,
ἵν᾽ εἴδητε τὸ ἔργον τοῦ Φειδίου· καὶ ἀτύχημα ἕκαστος ὑμῶν οἴεται, τὸ ἀνιστόρητον τούτων ἀποθανεῖν: *Ad*
Olympia proficiſcimini, ut Phidiæ opus videatis: & in malis quiſque ſuis numerat, ho-
rum inſcium mori. Vide quoque quæ de Phidia atque hoc ejus Jove habet Photius in
excerptis ex Himerii Oratione in Anatolium Præfectum, col. 1139.

Tot ac tanta certe hujus ſimulacri encomia paſſim apud Scriptores antiquos occurrunt,
ut nullius unquam Artificis opus majore admirationis horrore ſpectatorum olim animos
perculiſſe videatur: quamobrem quoque inter ſeptem opera mirabilia retulerunt vete-

res *ſignum Jovis Olympii, quod fecit Phidias ex ebore & auro ſedens, pedes ſexaginta*, Hyginus fabula 223. *Phidiæ*, inquit Plinius lib. VII nat. hiſt. cap. 38, *Jupiter Olympius quotidie teſtimonium perhibet.* Seneca Rhetor libri decimi Controverſia 5; *Non vidit Phidias Jovem; fecit tamen, velut tonantem. Nec ſtetit ante oculos ejus Minerva; dignus tamen illa arte animus, & concepit Deos & exhibuit.*

Anthologia Græc. Epigrammatum, lib. IV cap. 6:

Ἢ Θεὸς ἦλθ' ἐπὶ γῆν ἐξ οὐρανοῦ εἰκόνα δείξων,
Φειδία, ἢ σύ γ' ἔβης τὸν Θεὸν ὀψόμενος.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Juppiter ad terras, an ad æthera Phidia venit,
Ut viſo fieret talis imago Deo?

Φειδίαν δὲ τὸν ἐργασάμενον τὸ ἄγαλμα εἶναι, καὶ ἐπίγραμμά ἐστιν ἐς μαρτυρίαν ὑπὸ τοῦ Διὸς γεγραμμένον τοῖς ποσί. Φειδίας Χαρμίδου υἱὸς Ἀθηναῖος μ' ἐποίησε: *Phidiam vero eſſe fabricatorem ſimulacri, teſtatur quoque inſcriptio pedibus ipſius Jovis ſubſcripta: Phidias Charmidæ filius Athenienſis me fecit*, Pauſanias lib. V, pag. 303; ubi mox etiam ſequitur auguſtiſſimi templi ſtupendæque imaginis luculenta deſcriptio. Ac Phidiacum quidem ſimulacrum hunc fere in modum depingit Pauſanias *pag.* 306 *edit. Wechelianæ* 1613. Nos vero accuratiſſimam hanc Jovis Olympii deſcriptionem nonnihil etiam aliis auctoribus illuſtrabimus.

Καθέζεται μὲν δὴ ὁ Θεὸς ἐν θρόνῳ χρυσοῦ πεποιημένος καὶ ἐλέφαντος. στέφανος δὲ ἐπίκειταί οἱ τῇ κεφαλῇ, μεμιμημένος ἐλαίας κλῶνας. ἐν μὲν δὴ τῇ δεξιᾷ φέρει Νίκην ἐξ ἐλέφαντος καὶ ταύτην καὶ χρυσοῦ, ταινίαν τε ἔχουσαν, καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ στέφανον· τῇ δὲ ἀριστερᾷ τοῦ Θεοῦ χαρίεν ἐστι σκῆπτρον μετάλλοις τοῖς πᾶσιν ἠνθισμένον. ὁ δὲ ὄρνις ὁ ἐπὶ τῷ σκήπτρῳ καθήμενος, ἐστὶν ὁ ἀετός. χρυσοῦ δὲ καὶ τὰ ὑποδήματα τῷ Θεῷ, καὶ ἱμάτιον ὡσαύτως ἐστί. τῷ δὲ ἱματίῳ ζῴδιά τε καὶ τῶν ἀνθῶν τὰ κρίνα ἐστὶν ἐμπεποιημένα. ὁ δὲ θρόνος ποικίλος μὲν χρυσῷ καὶ λίθοις, ποικίλος δὲ καὶ ἐβένῳ τε καὶ ἐλέφαντι. ἔστι καὶ ζῷά τε ἐπ' αὐτοῦ, γραφῇ μεμιγμένα· καὶ ἀγάλματά ἐστιν εἰργασμένα. Νῖκαι μὲν δὴ τέσσαρες, χορευουσῶν παρεχόμεναι σχῆμα κατὰ ἕκαστον τοῦ θρόνου τὸν πόδα· δύο δέ εἰσιν ἄλλαι πρὸς ἑκάστου πέζῃ ποδός. τῶν ποδῶν δὲ ἑκατέρῳ τῶν ἔμπροσθεν, παῖδές τε ἐπίκεινται Θηβαίων ὑπὸ σφιγγῶν ἡρπασμένοι· καὶ ὑπὸ τὰς σφίγγας, Νιόβης τοὺς παῖδας Ἀπόλλων κατατοξεύουσι καὶ Ἄρτεμις. τῶν δὲ ἐκ τοῦ θρόνου μεταξὺ ποδῶν τέσσαρες κανόνες εἰσὶ ποδὸς, ἐς πόδα ἕτερον διήκων ἕκαστος. τῷ μὲν δὴ κατ' εὐθὺ τῆς ἐσόδου κανόνι, ἑπτά ἐστιν ἀγάλματα ἐπ' αὐτῷ. τὸ γὰρ ὄγδοον ἐξ αὐτῶν οὐκ ἴσασι τρόπον ὅντινα ἐγένετο ἀφανές. εἴη δ' ἂν ἀγωνισμάτων ἀρχαίων ταῦτα μιμήματα·

(a) *Sedet Deus in ſolio ex auro atque ebore fabricato. Capiti ejus impoſita eſt corona referens oleæ ſurculos. Dextra fert Victoriam & ipſam ex ebore atque auro, habentem quoque tæniam & coronam in capite. Læva tenet pulcherrimum ſceptrum, varietate metallorum omnium efflorescens. Avis autem ſceptro inſidens, eſt aquila. Aurei quoque ſunt Deo calcei, quemadmodum & pallium: ipſi vero pallio intextæ ſunt variæ animantium formæ, atque ex floribus lilia maxime. Solium variegatum eſt auro & lapidibus pretioſis, nec non ebeno atque ebore: ſunt & animalia in eo picturæ intermixta. Ad ſingulos etiam ſolii pedes factæ quoque ſunt quatuor Victoriarum imagines, ſaltantium ſpeciem referentes: duæ itidem aliæ ſunt ad plantam pedis poſitæ. Utrique vero anteriorum pedum impoſiti ſunt pueri Thebanorum, à Sphingibus rapti; & infra Sphingas Apollo & Diana ſagittis configunt liberos Niobes. Inter pedes è ſolio demiſſos, quatuor intercurrunt pedis regulæ, quarum unaquæque uſque ad alterum pedem pertingit. In ea regula quæ ſe rectà ingreſſis offert, ſeptem adhuc ſe oſtendunt ſigilla: neſciunt enim qua ratione octavum eorum diſparuerit. Fortaſſe vero ſint illa*

(a) *Sedet Deus in ſolio.*] Ἐκοσμήθη δ' ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἀναθημάτων, ἅπερ ἐκ πάσης ἀνετίθετο τῆς Ἑλλάδος· ὧν ἦν καὶ ὁ χρυσοῦς σφυρήλατος Ζεὺς, ἀνάθημα Κυψέλου τοῦ Κορινθίων τυράννου· μέγιστον δὲ τούτων ὑπῆρξε τὸ τοῦ Διὸς ξόανον. ὃ ἐποίησε Φειδίας Χαρμίνου Ἀθηναῖος ἐλεφάντινον, τηλικοῦτον τὸ μέγεθος, ὡς καί περ μεγίστου ὄντος τοῦ νεὼ, δοκεῖν ἀστοχῆσαι τῆς συμμετρίας τὸν τεχνίτην, καθήμενον ποιήσαντα, ἁπτόμενον δὲ σχεδόν τι τῇ κορυφῇ τῆς ὀροφῆς· ὥστ' ἔμφασιν ποιεῖν, ἐὰν ὀρθὸς γένηται διαναστὰς, ἀποστεγάσειν τὸν νεών: *Ornatum eſt templum Olympicum donis ex univerſa Græcia ibi dedicatis. Inter hæc eſt etiam Jupiter ex auro ductus ſive ſolidus, donum Cypſeli Corinthiorum tyranni. Maximum horum erat eburnum Jovis ſimulacrum, quod fecit Phidias Charmini filius tantæ magnitudinis, ut, quamvis maximum ſit templum, bonam tamen juſtæ proportionis rationem videatur habuiſſe artifex, quod ſedentem fecit, ac vertice culmen templi propemodum contingentem; ita ut ex ipſa ſpecie appareat eum, ſi ſurgens erigeret ſe, nudaturum eſſe templum tecto*, Strabo libro octavo, pag. 353, D.

μήματα· οὐ γάρ πω τὰ ἐς τοὺς παῖδας ἐπὶ ἡλικίας ἤδη καθεστήκει τοῦ Φειδίου. τὸν δὲ αὐτὸν ταινίᾳ τὴν κεφαλὴν ἀναδούμενον ἐοικέναι τὸ εἶδος Παντάρκει λέγουσιν· μειράκιον δὲ Ἠλεῖον τὸν Παντάρκη παιδικὰ εἶναι τοῦ Φειδίου. ἀνείλετο δὲ καὶ ἐν παισὶν ὁ Παντάρκης πάλης νίκην ὀλυμπιάδι ἕκτῃ πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα. Ἐπὶ δὲ τῶν κανόνων τοῖς λοιποῖς, ὁ λόχος ἐστὶν ὁ σὺν Ἡρακλεῖ μαχόμενος πρὸς Ἀμαζόνας. ἀριθμὸς μὲν δὴ συναμφοτέρων ἐς ἐννέα ἐστὶ καὶ εἴκοσι. τέτακται δὲ καὶ Θησεὺς ἐν τοῖς συμμάχοις τῷ Ἡρακλεῖ. Ἀνέχουσι δὲ οὐχ οἱ πόδες μόνοι τὸν θρόνον, ἀλλὰ καὶ κίονες, ἴσοι τοῖς ποσὶ μεταξὺ ἑστηκότες τῶν ποδῶν. Ὑπελθεῖν δὲ οὐχ οἷόν τέ ἐστιν ὑπὸ τὸν θρόνον, ὥσπερ γε καὶ ἐν Ἀμύκλαις ἐς τὸ ἐντὸς τοῦ θρόνου παρερχόμεθα. Ἐν Ὀλυμπίᾳ δὲ ἐρύματα. . . . Ὅσον μὲν οὖν ἀπαντικρὺ τῶν θυρῶν ἐστιν, ἀλήλιπται κυανῷ μόνον· τὰ δὲ λοιπὰ αὐτῶν παρέχεται Παναίνου γραφάς. ἐν δὲ αὐταῖς ἔστι μὲν οὐρανὸν καὶ γῆν Ἄτλας ἀνέχων· παρέστηκε δὲ καὶ Ἡρακλῆς ἐκδέξασθαι τὸ ἄχθος ἐθέλων τοῦ Ἄτλαντος. Ἔτι δὲ Θησεύς τε καὶ Πειρίθους, καὶ Ἑλλάς τε καὶ Σαλαμὶς ἔχουσα ἐν τῇ χειρὶ τὸν ἐπὶ ταῖς ναυσὶν ἄκραις ποιούμενον κόσμον· Ἡρακλέους τε τῶν ἀγωνισμάτων τῶν ἐς τὸν λέοντα τὸν ἐν Νεμέᾳ, καὶ τὸ ἐς Κασσάνδραν παρανόμημα Αἴαντος. Ἱπποδάμειά τε ἡ Οἰνομάου σὺν τῇ μητρὶ, καὶ Προμηθεὺς ἔτι ἐχόμενος μὲν ὑπὸ τῶν δεσμῶν, Ἡρακλῆς δὲ ἐς αὐτὸν ὁρῶν. . . . Τελευταῖα δὲ ἐν τῇ γραφῇ, Πενθεσίλειά τε ἀφιεῖσα τὴν ψυχὴν, καὶ Ἀχιλλεὺς ἀνέχων ἐστὶν αὐτήν. καὶ Ἑσπερίδες δύο φέρουσι τὰ μῆλα ὧν ἐπιτετράφθαι λέγονται τὴν φρουράν. Πάναινος μὲν δὴ οὗτος ἀδελφός τε ἦν Φειδίου, καὶ αὐτοῦ καὶ Ἀθήνησιν ἐν Ποικίλῃ τὸ Μαραθῶνι ἔργον ἐστὶ γεγραμμένον. Ἐπὶ δὲ τοῖς ἀνωτάτω τοῦ θρόνου, πεποίηκεν ὁ Φειδίας ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀγάλματος, τοῦτο μὲν Χάριτας, τοῦτο δὲ Ὥρας, τρεῖς ἑκατέρας. εἶναι γὰρ θυγατέρας Διὸς καὶ ταύτας ἐν ἔπεσίν ἐστιν εἰρημένα. . . . Τὸ ὑπόθημα δὲ τὸ ὑπὸ τοῦ Διὸς τοῖς ποσὶν, ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Ἀττικῇ καλούμενον θρανίον, λέοντάς τε χρυσοῦς, καὶ Θησέως ἐπειργασμένην ἔχει μάχην τὴν πρὸς Ἀμαζόνας, τὸ Ἀθηναίων πρῶτον ἀνδραγάθημα

illa certaminum priſcorum imitamina: nondum enim ea qua Phidias viguit ætate, ludi adhuc puerorum erant inſtituti. Eum (b) *autem qui ſibimet ipſi caput tænia præcingit, ſpecie corporis Pantarci quàm ſimillimum eſſe dicunt: erat is adoleſcentulus Eleus, quem Phidias habebat in deliciis. Tulit etiam in puerorum lucta idem Pantarces palmam Olympiade ſexta ſupra octogeſimam. In reliquis regulis cohors eſt, quæ cum Hercule pugnavit adverſus Amazonas: & numerus quidem utriuſque partis eſt novem & viginti. Inter commilitones Herculis locatus quoque eſt Theſeus. Solium autem non ſoli pedes ſuſtinent, ſed & mediæ inter binos pedes colomnæ pedibus magnitudine pares. Fieri non poteſt ut ſolium ipſum ſubeamus; quemadmodum neque Amyclis in ſolii interiora tranſimus. In Olympia ſunt quædam ſepta. . . . Quantum igitur ex adverſo valvarum eſt, cœruleo colore inungitur; reliqua eorum exhibent* (c) *Panæni picturas. Inter eas eſt Atlas, cœlum terramque ſuſtinens: etiam Hercules adſtat, Atlantis onus ſuſcipere jam paratus: Theſeus adhæc & Pirithous & Hellas & Salamis habens in manu ornatum qui extremis addi ſolet navibus. Herculis cum Nemeo leone pugna, & Ajacis in Caſſandram iniquitas. Hippodamia Oenomai filia cum matre, Prometheus adhuc vinculis conſtrictus & Hercules oculos in eum conjectos habens. . . . Poſtrema ſunt in pictura, Pentheſilea agens animam, eamque ſuſtinens Achilles: etiam Heſperides ferunt mala cuſtodiæ earum commiſſa. Panænus hic Phidiæ frater fuit, atque ejus quoque Athenis in Pœcile eſt pictura pugnæ Marathoniæ. In celſiſſima ſolii parte fecit Phidias ſuper caput ſimulacri tum Gratias, tum Horas, tres utraſque. Nam & Horas eſſe Jovis filias, tradunt carmina poëtarum. . . . Aſſula pedibus Jovis ſubjecta inſculptos habet leones aureos, ac Theſei adverſus Amazones prælium, primum ſpecimen virtutis ab Athenienſibus in*

(b) *Eum qui ſibimet ipſi caput tænia præcingit.*] Hujus Pantarcis caput ſibi tænia redimentis imaginem juſtæ magnitudinis à Phidia factam & in Elide quoque dedicatam fuiſſe docet Pauſanias *lib.* VI, *pag.* 350, 50. Atque hic eſt idem ille Pantarces de quo hæc habet Arnobius adverſus Gentes lib. VI: *Inter ſignifices ille memoratus Phidias eſt primos: cùm Olympii formam Jovis molimine operis extuliſſet immenſi, ſuper Dei digito Pantarces inſcripſit pulcher. Nomen autem fuerat amati ab ſe pueri atque obſcœna cupiditate dilecti; neque ullo metu eſt aut religione commotus, Deum nomine proſtibuli compellare: quinimo exoleto Jovis numen ſimulacrumque ſacrare. Uſque adeo ludus eſt & puerilis affectio ſigillaria iſta formare, adorare pro Diis ea, ſanctitatibus accumulare divinis: cùm ipſos videamus artifices in effingendis his ludere, & libidinum propriarum monumenta ſarcire.* Hauſit hæc Arnobius ex Clementis Alexandrini Protreptico.

(c) *Panæni picturas exhibent.*] Addit paullo poſt hoc ipſo in loco Pauſanias: *Panænus hic Phidiæ frater fuit, atque ejus quoque Athenis in Pœcile eſt pictura pugnæ Marathoniæ.* Plura de hoc Pictore non vulgari ex Plinio & Strabone ſupra diximus in Panænus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

νάθημα ἐς οὐχ ὁμοφύλοις. Ἐπὶ δὲ τοῦ βάθρου τοῦ θρόνου τε ἀνέχοντος καὶ ὅρος, ἄλλος κόσμος περὶ τὸν Δία· ἐπὶ τούτου τοῦ βάθρου χρυσᾶ ποιήματα, ἀναβεβηκὼς ἐπὶ ἅρμα Ἥλιος, καὶ Ζεύς τέ ἐστι καὶ Ἥρα· παρὰ δὲ αὐτὸν Χάρις· ταύτης δὲ Ἑρμῆς ἔχεται, τοῦ Ἑρμοῦ δὲ Ἑστία· μετὰ δὲ τὴν Ἑστίαν Ἔρως ἐστὶν ἐκ θαλάσσης Ἀφροδίτην ἀνιοῦσαν ὑποδεχόμενος. τὴν δὲ Ἀφροδίτην στεφανοῖ Πειθώ. ἐπείργασται δὲ καὶ Ἀπόλλων σὺν Ἀρτέμιδι, Ἀθηνᾶ τε καὶ Ἡρακλῆς. καὶ ἤδη τοῦ βάθρου πρὸς τῷ πέρατι Ἀμφιτρίτη καὶ Ποσειδῶν, Σελήνη τε ἵππον (ἐμοὶ δοκεῖν) ἐλαύνουσα. τοῖς δέ ἐστιν εἰρημένα ἐφ᾽ ἡμιόνου τὴν θεὸν ὀχεῖσθαι, καὶ οὐχ ἵππου. καὶ λόγον γέ τινα ἐπὶ τῷ ἡμιόνῳ λέγουσιν εὐήθη. Μέτρα δὲ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Διὸς ἐς ὕψος τε καὶ εὖρος ἐπιστάμενος γεγραμμένα, οὐκ ἐν ἐπαίνῳ θήσομαι τοὺς μετρήσαντας· ἐπεὶ καὶ τὰ εἰρημένα αὐτοῖς μέτρα πολύ τι ἀποδέοντά ἐστιν, ἢ τοῖς ἰδοῦσι παρέστηκεν ἐς τὸ ἄγαλμα δόξα· ὅπου γε καὶ αὐτὸν τὸν Θεὸν μάρτυρα ἐς τοῦ Φειδίου τὴν τέχνην γενέσθαι λέγουσιν. Ὡς γὰρ δὴ ἐκτετελεσμένον ἤδη τὸ ἄγαλμα ἦν, ηὔξατο ὁ Φειδίας ἐπισημῆναι τὸν Θεὸν, εἰ τὸ ἔργον ἐστὶν αὐτῷ κατὰ γνώμην. αὐτίκα δ᾽ ἐς τοῦτο τοῦ ἐδάφους κατασκῆψαι κεραυνόν φασιν, ἔνθα ὑδρία καὶ ἐπίθημα ἐς ἐμὲ ἦν ἡ χαλκῆ. Ὅσον δὲ τοῦ ἐδάφους ἐστὶν ἔμπροσθεν τοῦ ἀγάλματος, τοῦτο οὐ λευκῷ, μέλανι δὲ κατεσκεύασται τῷ λίθῳ. περιθεῖ δὲ ἐν κύκλῳ τὸν μέλανα λίθου Παρίου κρηπὶς, ἔρυμα εἶναι τῷ ἐλαίῳ τῷ ἐκχεομένῳ. ἔλαιον γὰρ τῷ ἀγάλματί ἐστιν ἐν Ὀλυμπίᾳ συμφέρον, καὶ ἔλαιόν ἐστι τὸ ἀπεῖργον, μὴ γίνεσθαι τῷ ἐλέφαντι βλάβος διὰ τὸ ἑλῶδες τῆς Ἄλτεως. ἐν ἀκροπόλει δὲ τῇ Ἀθηναίων τὴν καλουμένην παρθένον, οὐκ ἔλαιον, ὕδωρ δὲ τὸ ἐς τὸν ἐλέφαντα ὠφελοῦν ἐστιν. ἅτε γὰρ αὐχμηρᾶς τῆς ἀκροπόλεως οὔσης διὰ τὸ ἄγαν ὑψηλὸν, τὸ ἄγαλμα ἐλέφαντος πεποιημένον, ὕδωρ καὶ δρόσον τὴν ἀπὸ τοῦ ὕδατος ποθεῖ. Ἐν Ἐπιδαύρῳ δὲ ἐρομένου μου καθ᾽ ἥντινα αἰτίαν οὔτε ὕδωρ τοῦ Ἀσκληπιοῦ σφίσιν, οὔτε ἔλαιόν ἐστιν ἐγχεόμενον, ἐδίδασκόν με οἱ περὶ τὸ ἱερὸν, ὡς καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ θρόνος ἐπὶ φρέατι εἴη πεποιημένα.

exteros editum. In illa vero baſi quæ ſolium & montem ſuſtinet, alia Jovi addita ſunt ornamenta: in illa baſi ex auro ſunt opera, Sol conſcendens currum, etiam Jupiter & Juno, ac juxta illum Gratia, eam vero excipit Mercurius, Mercurium Veſta, poſt Veſtam eſt Amor excipiens Venerem è mari emergentem, Venerem denique coronat Suada. Inſuper quoque ſculptus eſt Apollo cum Diana, Minerva quoque & Hercules. Ac tandem circa extremitatem illius baſis eſt Amphitrite & Neptunus, Luna quoque (ut mihi quidem videtur) equum ad curſum incitans. Alii tamen dicunt mulo, non equo, Deam vehi, & referunt fatuam prorſus de mulo fabulam. Menſuram (d) *Olympii Jovis ſcio quoſdam in longitudinem pariter & latitudinem deſcripſiſſe, menſores tamen iſtos parum probo, cùm ab illis tradita menſura plurimum recedat ab oculorum judicio, ſi quis coram inſpiciat. Tradunt & ipſius Dei teſtimonio artem Phidiæ comprobatam: quum enim perfectum jam eſſet ſimulacrum, rogavit Phidias Deum ut ſigno dato teſtaretur numquid ei placeret opus, repente de cœlo tactam perhibent eam partem pavimenti, ubi ad hanc meam uſque ætatem conſpicitur urna ænea & operculum. Quantum vero pavimenti eſt à fronte ſimulacri, non candido, ſed nigro conſtratum eſt lapide: ambit autem nigrum iſtum lapidem crepido ex Pario lapide, ut cohibeat oleum effuſum. Oleum* (e) *etenim Olympico ſimulacro perquàm eſt utile, prohibetque ne quam ebur noxam contrahat ex Altis paludinoſa natura. At contra in Athenienſium arce, qui locus eſt aridus & valde celſus, eburneum ſimulacrum illius Minervæ quam Virginem vocant, non oleum, ſed aquæ irrorationem poſtulat. Etiam* (f) *Epidauri, cùm ſciſcitarer quamobrem neque oleum neque aquam Æſculapii ſimulacro affudiſſent, docuerunt me æditui, ſtatuam ipſam ac ſolium ejus imminere puteo.*

Ad hanc Jovis Olympii fabricam pertinent & ſequentia. *Phidias Homeri verſibus egregio dicto alluſit*, inquit Val. Maximus lib. III, cap. 7, exemplo ext. 4. *Simulacro enim Jovis Olympii perfecto, quo nullum præſtantius aut admirabilius humanæ fabricæ manus fecit; interrogatus ab amico, Quonam mentem ſuam dirigens vultum Jovis, prope-*

(d) *Menſuram Olympii Jovis.*] *Menſuram hujus ſimulacri cùm alii deſcripſerunt,* inquit Strabo libro octavo, pagina 354, A, *tum Iambico quodam carmine Callimachus.*

(e) *Oleum ſimulacro perquàm utile.*] Plinius lib. v nat. hiſt. cap. 7: *Veteri oleo uſus eſt ad quædam genera morborum. Exiſtimatur & ebori vindicando à carie utile eſſe. Certe ſimulacrum Saturni Romæ intus oleo repletum eſt.*

(f) *Etiam Epidauri.*] Epidauricum hoc Æſculapii ſimulacrum à Phidia quoque ſculptum fuiſſe diſcimus ex Athenagoræ Legatione pro Chriſtianis, ubi ait, Ὁ ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἀσκληπιὸς, ἔργον Φειδίου. Vide interim numquid hæc fuerit illa Æſculapii imago, cui Dionyſium Syracuſanorum tyrannum auream barbam eripuiſſe auctor eſt Valerius Maximus *lib.* I, *cap.* I, *exempl. extr.* 3.

propemodum ex ipſo cœlo petitum, eboris lineamentis eſſet amplexus: illis ſe verſibus, quaſi magiſtris, uſum reſpondit:

> Ἦ καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων.
> Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπεῤῥώσαντο ἄνακτος,
> Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον.
>
> *Dixit & nigris ſuperciliis annuit Saturnus.*
> *Divina autem coma commovebatur Regis*
> *In capite immortali, magnum autem concuſſit Olympum.*

Verſus hi Poëtæ principis occurrunt Iliados A, verſu 529; ubi vide Euſtathium: qui non tantùm Phidiam tradit Jovem Olympicum ad hoc exemplar finxiſſe, ſed Euphranorem quoque narrat miro caſu inductum, ut picturam Jovis ad idem exemplar conformaret. Vide quoque *Plutarchum in Paulo Æmilio; Suidam in* Φειδίας; maxime vero *Strabonem lib.* VIII, *pag.* 354, *A; & Macrobium lib.* V *Saturnalium, cap.* 13. Aliter Cicero de perfecto Oratore: *Phidias, cùm faceret Jovis formam aut Minervæ, non contemplabatur aliquem e quo ſimilitudinem duceret; ſed ipſius in mente inſidebat ſpecies pulchritudinis eximia quædam, quam intuens, in eaque defixus, ad illius ſimilitudinem artem & manum dirigebat.* Lucianus pro Imaginibus: *Phidiam ferunt, abſoluto apud Eleos Jove ac primum in lucem producto, ſtetiſſe poſt valvas exceptum quid in iſthoc opere laude vel vituperio dignum judicarent ſpectatores. Cæterum hic quidem carpebat naſum, quaſi plus juſto craſſiorem: alius faciem, ut nimis oblongam: tertius aliud quid in opere emendatiſſimo deſiderabat: deinde, digreſſis omnibus, Phidiam ad plurium opinionem ſtatuam emendaſſe. Neque enim exile aut contemnendum exiſtimabat populi uſque adeo numeroſi conſilium: verum hoc ſibi jam olim perſuaſerat, multos plus ſemper quàm unum pervidere; quamquam ipſe Phidiam ſe eſſe ſatis meminiſſet.*

Extra Altin eſt domus, quæ Phidiæ officina (ἐργαστήριον Φειδίου) *nuncupatur: quòd Phidias ibi ſingulas divinæ imaginis partes fecerit, antequam in unum compingerentur,* Pauſanias libro quinto, pag. 315, 12.

Phidiæ poſteri, accepto ab Eleis honorario ut ſimulacrum Jovis Olympii ab inſidentibus adhærentibusque ſordibus repurgarent (unde & φαιδρυνταὶ cognominati) *ſacra facere ſolebant Minervæ, quæ olim dicebatur Ergane, prius quàm huic operi manum admoverent,* Pauſanias libro quinto, pag. 313, 49. Quandoquidem igitur liquet Eleos hunc honorem habuiſſe Phidiæ ob navatam ſtrenue operam, ut in poſteros ejus adeo magnificam compendioſamque functionem conferrent, fictum quoque dixerim argumentum illius Controverſiæ quæ apud Senecam Rhetorem eſt ſecunda libri octavi: LEX. *Sacrilego præcidantur manus.* THEMA. *Elei ab Athenienſibus Phidiam acceperunt, ut is Jovem Olympium faceret: pacto interpoſito, ut aut Phidiam, aut centum talenta redderent. Jove perfecto, Elei Phidiam aurum rapuiſſe dixerunt, & manus tanquam ſacrilego præciderunt: truncatum Athenienſibus reddunt. Petunt Athenienſes centum talenta. Contradicitur.*

Proximum nunc eſt ut accedamus ad illud Minervæ ſimulacrum eburneum, de quo ſupra Plinius: *Phidias præter Jovem Olympium, quem nemo æmulatur, fecit & ex ebore æque Minervam Athenis, quæ eſt in Parthenone adſtans:* Τὸ δ' Ἄστυ αὐτὸ, inquit Strabo, lib. IX, pag. 396, πέτρα ἐστὶν ἐν πεδίῳ περιοικουμένη κύκλῳ· ἐπὶ δὲ τῇ πέτρα τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν, ὅ, τε ἀρχαῖος νεὼς ὁ τῆς Πολιάδος, ἐν ᾧ ὁ ἄσβεστος λύχνος· καὶ ὁ Παρθενὼν ὃν ἐποίησεν Ἰκτῖνος, ἐν ᾧ τὸ τοῦ Φειδίου ἔργον ἐλεφάντινον, ἡ Ἀθηνᾶ: *Aſtu ipſum eſt ſaxum in planitie, undiquaque domiciliis circumdatum: eſt autem in hoc ſaxo Minervæ templum, & vetuſta Poliadis ædes, in qua eſt lucerna inexſtincta: item Parthenon, Ictini opus, in quo eſt Minerva eburnea Phidiæ.* Τὸν Ὀλυμπίασι Δία, inquit Clemens Alexandrinus in Protreptico, καὶ τὴν Ἀθήνησιν Πολιάδα ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος κατασκευάσαι Φειδίαν, παντί που σαφές: *Olympiæ quidem Jovem, & Athenis Poliadem ex auro atque ebore ſculpſiſſe Phidiam, ignotum eſt nemini.* Meminit quoque hujus Minervæ Cicero in Paradoxis; *Hoc opus in apertum ut proferas, nihil poſtulo; non enim eſt tale, ut in arce poni poſſit, quaſi illa Minerva Phidiæ: ſed tamen eſt tale, ut ex eadem officina exiſſe appareat.* Ovidius lib. IV de Ponto, Eleg. 1:

> *Arcis ut Actææ vel eburna vel ærea cuſtos*
> *Bellica Phidiaca ſtat Dea facta manu.*

De ipſo autem ſimulacro hujus Minervæ nonnihil dicturi, ante omnia notare debemus illud Valer. Max. lib. 1, cap. 1, exempl. ext. 7: *Athenienſes Phidiam tulerunt, quamdiu is marmore potius quàm ebore Minervam fieri debere dicebat; quòd diutius nitor eſſet manſurus. Sed ut adjecit, & vilius: tacere juſſerunt.* Maximus Tyrius Diſſertat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ſertat. XXVI: Φειδίας ἐδημιούργησεν Ἀθηνᾶν οὐδὲν τῶν Ὁμήρου ἐπῶν φαυλοτέραν, παρθένον καλὴν, γλαυκῶπιν, ὑψηλὴν, αἰγίδα ἀνεζωσμένην, κόρυν φέρουσαν, δόρυ ἔχουσαν, ἀσπίδα ἔχουσαν: *Phidias fabricavit Minervam nulla ex parte Homericis verſibus deteriorem, virginem pulchram, cæſios oculos habentem, proceram, ægide præcinctam, galeam ferentem, habentemque haſtam & clypeum.* Euſebii Chronicon ad Olympiadis LXXXV annum ſecundum: *Phidias eburneam Minervam facit.* Ubi vide Joſ. Scaligerum.

Ad ipſum Deæ ſignum pertinent ea quæ tradit Pauſanias *lib.* I, *pag.* 43, 31. Quæcunque ſigna poſita ſunt in anteriore pinnaculo templi quod Parthenona vocant, inquit Pauſanias, pertinent ad Minervæ natales: poſterioris vero pinnaculi ſigna repræſentant Neptuni & Minervæ ſuper Attica certamen. Ipſum Deæ ſignum ex ebore atque auro factum eſt. Mediæ galeæ impoſita eſt imago ſphingis; utrumque latus galeæ tenent gryphes; ſunt autem gryphes belluæ leonibus ſimiles, habentesque alas & os aquilæ. Statua autem Minervæ recto ſtatu eſt, in tunica talari, habetque in pectore caput Meduſæ ex ebore factum: Victoria quoque, cubitorum fere quatuor: manu vero tenet haſtam; adjacetque pedibus ejus ſcutum: etiam prope haſtam eſt draco, qui fortaſſe credi poſſit Erichthonius eſſe. Simulacri baſis inſculptam habet Pandoræ generationem. Hæc Pauſaniæ verba nonnihil illuſtrant ſequentia. Εἰ καὶ σφόδρα ἦν σοφὸς ὁ Φειδίας ἐν χρυσῷ καὶ ἐλέφαντι μορφὴν ἐπιδείξασθαι θείαν ἢ ἀνθρωπίνην, ὅμως χρόνου γε ἐδεῖτο καὶ σχολῆς πλείονος εἰς τὰ ἔργα· λέγεται οὖν, ἡνίκα ἐδημιούργει τὴν Ἀθηνᾶν, οὐδὲ εἰς τὴν κρηπῖδα τῆς Θεοῦ μόνην ὀλίγου χρόνου προσδεηθῆναι: *Etiamſi ad exprimendam auro atque ebore Dei atque hominis effigiem valde peritus eſſet Phidias, nihilominus tamen ad opera perficienda multo indigebat tempore atque otio. Fertur itaque, quando Minervam ſculpebat, non parum temporis in ſolam Deæ baſin impendiſſe*, Themiſtius circa initium Orationis octavæ.

Ἡ Ἀθηνᾶ ἡ Φειδίου ἅπαξ ἐκτείνασα τὴν χεῖρα καὶ τὴν Νίκην ἐπ' αὐτῆς δεξαμένη, ἕστηκεν οὕτως ὅλῳ τῷ αἰῶνι: *Phidiæ Minerva, manu ſemel extenſa & Victoria in eam recepta, ſic per omnem ſtat ætatem*, Arriani Epictetus lib. II, cap. 8. Qualis autem fuerit iſtiuſmodi Victoriarum ſtatus in ſimulacrorum dextris, docent nos verba Valerii Maximi *libro* I, *cap.* I, *exempl. ext.* 3; ubi inter alia Dionyſii Syracuſanorum tyranni ſacrilegia & hæc recenſet: *Idem menſas argenteas atque aureas è fanis ſuſtulit: quodque in his more Græciæ ſcriptum erat, bonorum Deorum eas eſſe; uti ſe bonitate eorum prædicavit. Idem Victorias aureas, pateras, & coronas, quæ ſimulacrorum porrectis manibus ſuſtinebantur, tollebat; & eas ſe accipere, non auferre dicebat: perquam ſtultum eſſe argumentando, à quibus bona precamur, ab his porrigentibus nolle ſumere.* Latinus Pacatus panegyrico Theodoſio Aug. dicto; *Recte germana illa pictorum poëtarumque commenta Victoriam fecere pennatam; quòd hominum cum fortuna euntium, non curſus eſt, ſed volatus.*

Τῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἀγάλματι τὸν δράκοντα Φειδίας παρέθηκε· ὡς τὰς μὲν παρθένους τῆς φυλακῆς δεομένας: *Minervæ ſimulacro draconem Phidias addidit; ſignificans virgines cuſtodia opus habere*, Plutarchus de Iſide & Oſiride.

Notum eſt illud Demoſthenis in exilium proficiſcentis, & manibus ad Athenienſem arcem protenſis in hæc verba impatientiſſime prorumpentis, Ὦ δέσποινα πολιὰς, τί δὴ τρισὶ τοῖς χαλεπωτάτοις χαίρεις θηρίοις, γλαυκὶ καὶ δράκοντι καὶ δήμῳ: *O hera, urbis patrona, quid tribus difficillimis gaudes belluis, Noctua & Dracone & Populo?* Nam & ex decreto populi Noctuam, ut Deæ gratiſſimam, huic ſuo ſimulacro addidit Phidias; prudentiſſimam ſcilicet avem Deæ variarum artium atque omnis ſapientiæ præſidi. Vide quæ habet hac de re Dio Chryſoſtomus Orat. XII, ubi quoque receptam de noctuæ ſapientia opinionem firmat Apologo Æſopico non illepido: *Noctua*, inquit, *primitus enaſcente quercu, ſuaſit avibus ut eam radicitus exſtirparent, proventuram enim ex ea noxam qua irretirentur; nempe viſcum. Hominibus deinde linum ſerentibus, juſſit & illud ſemen eruere ac devorare, plurimum enim detrimenti volucribus importaturum. Viſo denique ſagittario, prædixit, Iſte homo veſtris vos pennis antevertet, pedes ipſe, alatas vobis immittens ſagittas. Hæc animo amiciſſimo præcinenti noctuæ, non accredidere volucres, vecordem ac rerum neſciam judicantes: donec malo ſuo edoctæ, ſuſpexerunt avem admiratione digniſſimam, atque omnis prudentiæ primas lubentes ei conceſſerunt. Unde quoque uſu venit ut nuſquam appareat, quin protinus omnes ad eam advolent, velut omnium gnaram: at illa perditis nullam ultra conſilii ſui facit copiam, ſed querula ſolummodo comploratione gravem inconſultarum ſortem proſequitur.*

Quali ſandalio Minervam ſuam induerit Phidias, docet Pollux *Onomaſtici ſui lib.* VII, *cap.* 22: Τυῤῥηνικὰ, τὸ κατάδυμα ξύλινον, τετραδάκτυλον· οἱ δὲ ἱμάντες ἐπίχρυσοι. σανδάλιον γὰρ ἦν. ὑπέδησε δ' αὐτὸ Φειδίας τὴν Ἀθηνᾶν: *Tyrrhenica calceamenta, quorum ſolea lignea quatuor digitorum latitudinis, lora autem inaurata: erat autem ſandalium. Hoc Minervæ induit Phidias.*

Phidiam digito Minervæ nomen Pantarcis, exoleti ſui, inſcripſiſſe tradit Nazianzenus

nus Carmine Iambico XVIII. Aliquanto tamen ante monuimus Clementem Alexandrinum atque Arnobium tradidiſſe Phidiam digito Jovis Olympii inſcripſiſſe *Pantarces pulcher.* Sed fortaſſe perdite amans Artifex utrique inſcripſerit ſimulachro.

Phidias ſui ſimilem ſpeciem incluſit in clypeo Minervæ, cùm inſcribere non liceret, Cicero lib. I Tuſcul. quæſt. Τὸν ἀγαλματοποιὸν Φειδίαν κατασκευαζόμενον τὴν ἐν ἀκροπόλει Ἀθηνᾶν, φασὶν ἐν μέσῃ τῇ ταύτης ἀσπίδι τὸ ἑαυτοῦ πρόσωπον ἐντυπώσασθαι, καὶ συνδῆσαι τῷ ἀγάλματι διά τινος ἀφανοῦς δημιουργίας· ὥστε ἐξ ἀνάγκης, εἴ τις βούλοιτο αὐτὸ περιαιρεῖν, τὸ σύμπαν ἄγαλμα λύειν τε καὶ συγχεῖν: *Phidiam illum, quem fictorem probum fuiſſe tradit memoria, vidi ipſe in clypeo Minervæ, quæ arcibus Athenienſibus præſidet, oris ſui ſimilitudinem ita colligaſſe, ut ſi quis artificis voluiſſet inde imaginem ſeparare, ſoluta compage, ſimulac totius incolumitas interiret.* Sic Apulejus tranſtulit hunc locum deſumtum ex Ariſtotele de Mundo.

Minorum in clypeo Minervæ operum meminit Tullius libro II, de Oratore. Circa finem itidem libri de Perfecto Oratore; *Si quis Phidiæ clypeum diſſolverit, collocationis univerſam ſpeciem ſuſtulerit, non ſingulorum operum venuſtatem.* Præcipue tamen huc facit illud Plinii libro XXXVI, cap. 5: *Phidiam clariſſimum eſſe per omnes gentes, quæ Jovis Olympii famam intelligunt, nemo dubitat. Sed ut merito laudari ſciant, etiam qui opera ejus non viderunt, proferemus argumenta parva, & ingenii tantum. Neque ad hoc Jovis Olympii pulchritudine utemur, non Minervæ Athenis factæ amplitudine, cùm ſit ea cubitorum viginti ſex, ebore hæc & auro conſtat: ſed ſcuto ejus, in quo Amazonum prælium cælavit intumeſcente ambitu parmæ; ejuſdem concava parte Deorum & gigantum dimicationem: in ſoleis vero Lapitharum & Centaurorum: adeo momenta omnia compacta artis illius fuere. In baſe autem, quod cælatum eſt, Pandoras geneſin appellavit. Ibi Dii ſunt triginta numero naſcentes, Victoria præcipue mirabili. Periti mirantur & ſerpentem, & ſub ipſa cuſpide æream ſphingem. Hæc ſunt obiter dicta de artifice nunquam ſatis laudato, ſimul ut noſcatur illam magnificentiam æqualem fuiſſe & in parvis.*

Quamvis Pericli non deeſſent inſigniores Architecti atque Artifices, omnium tamen diſpenſator & arbiter erat ei Phidias. Is omnia fere ob amicitiam Periclis curabat: quod huic convitia, illi vero inſignem conflavit invidiam; haud aliter ac ſi in gratiam Periclis ingenuas matronas, ad ſpectanda opera commeantes, Phidias reciperet. Nonnulli ergo in Phidia facturi periculum qualis erga Periclem futurus eſſet populus, Menonem quendam, cujus opera plurimùm utebatur Phidias, conſtituunt in foro ſupplicem, petentem fidem publicam ſibi dari: delaturum ſe manifeſta Phidiæ crimina. Quum populus illum admiſiſſet, nulla (quæſtione in foro habita) furta ſunt inventa. Aurum etenim ſic à principio illigatum circumjectumque ſimulacro fuerat conſilio Periclis, ut detrahi univerſum atque ad ſtateram poſſet approbari: quod ut facerent accuſatores, Pericles urgere non deſtitit. Enimvero premebat excellentia operum Phidiam; præcipue quòd in pugna Amazonica, quam ſculpſit in clypeo Minervæ, effigiem ſuam expreſſiſſet, calvi ſenis ſaxum ambabus manibus ſublatum tenentis. Præclaram item incluſiſſet Periclis imaginem, manus cum Amazone conſerentis. Figura manus qua attollit haſtam, ita erat fabrefacta, ut prætenſa oculis Periclis, quaſi tegere conetur utrimque elucentem ſimilitudinem. Ac Phidias quidem in vincula ductus, morbo interiit. Alii volunt veneno ab inimicis, ad invidiam Pericli faciendam, ſublatum. Indici Menoni, ferente ad populum Glycone, immunitas data: commendavit inſuper Prætoribus ſecuritatem ejus populus. Vide *Plutarchum in Pericle.* Phidias ſtatuam Minervæ elaboraverat, Pericli Xantippi filio operis curatore. Nonnulli vero ex operariis atque adminiſtris Phidiæ, diſſidio quodam orto, ab inimicis Periclis inſtigati, ad aras Deûm confugiunt. Qui cùm &c. Vide *Diodorum Siculum libro duodecimo, pag.* 95. Aliquanto aliter de his vetus Scholiaſtes in Ariſtophanis Nubes & Pacem. Geſta hæc ſunt Athenis Archonte Pythodoro: vide *Meurſii Archontes Athenienſes libro tertio, cap.* 3: qui mox ejuſdem libri cap. 5 docet Phidiam in Elide mortuum Archonte Athenis Euthydemo ſive Scythodoro, quem ſeptimum à Pythodoro Archonta fuiſſe tradunt.

Fuit Phidias Pericli in deliciis, ſed propter quem etiam invidiam ſibi conflavit, ut miſere periret.

Hactenus fuere duo longe illuſtriſſima operum Phidiæ, Jupiter ſcilicet Olympius & Minerva Attica: proximum eſt ut ad illud ſimulacrum Occaſionis tranſeamus, cui Auſonius tertiam tribuit palmam. Quamvis non immerito videri poſſit Poëta Burdigalenſis luculentam hanc Occaſionis deſcriptionem nova inventione auctiorem (Artificis modo nomine mutato) deſumpſiſſe ex Græco epigrammate quod ſupra in vita Lyſippi adſcripſimus ex Anthologiæ *lib.* IV, *cap.* 14. Auſonii epigramma in ſimulacrum Occaſionis & Pœnitentiæ, eſt inter Auſoniana duodecimum numero.

Cujus opus? Phidiæ, qui ſignum Pallados, ejus
Quique Jovem fecit, tertia palma ego ſum.

Sum

Sum Dea quæ rara, & paucis Occaſio nota.
Quid rotulæ inſiſtis? Stare loco nequeo.
Quid talaria habes? Volucris ſum. Mercurius quæ
Fortunare ſolet, tardo ego, quum volui.
Crine tegis faciem. Cognoſci nolo. Sed heus tu,
Occipiti calva es. Ne tenear fugiens.
Quæ tibi juncta comes? Dicat tibi. Dic, rogo, quæ ſis?
Sum Dea, cui nomen nec Cicero ipſe dedit.
Sum Dea quæ facti, non factique exigo pœnas.
Nempe ut pœniteat, ſic ΜΕΤΑΝΟΕΑ *vocor.*
Tu modo dic, quid agat tecum? Si quando volavi,
Hæc manet. Hanc retinent, quos ego præterii.
Tu quoque, dum rogitas, dum percontando moraris,
Elapſam dices me tibi de manibus.

Obiter obſerva in hoc Epigrammate primam in *Phidias* mire corripi, cùm ſit à Græco Φειδίας. Huic ſimile eſt illud Val. Flacci libro ſexto:

Non Rhadalo cum fratre Phidon. - - -

Deorum matrem fecit Phidias: *Pauſanias libro primo, pag.* 6, 27. Meminit ejus etiam Arrianus in Periplo ponti Euxini: Εἰσβαλλόντων εἰς τὸν Φᾶσιν ἐν ἀριστερᾷ ἵδρυται ἡ Φασιανὴ θεός· εἴη δ' ἂν ἀπό γε τοῦ σχήματος τεκμαιρομένῳ ἡ Ῥέα· καὶ γὰρ κύμβαλον μετὰ χεῖρας ἔχει, καὶ λέοντας ὑπὸ τῷ θρόνῳ, καὶ κάθηται ὥσπερ ἐν τῷ Μητρῴῳ Ἀθήνησιν ἡ τοῦ Φειδίου: *Phaſin intrantibus à ſiniſtra poſita eſt Phaſiana Dea: quæ conjecturam ex ſpecie facienti poteſt videri Rhea eſſe. Manibus enim cymbalum habet, & leones ſub ſolio, ſedetque ut illa Phidiæ Athenis in Metroo.*

Veneris Uraniæ ſive cœleſtis ſignum ex Pario marmore fecit Phidias. Erat id ſimulacrum Athenis ſupra Ceramicum: vide *Pauſaniam libro primo, pag.* 27, 17. Aliud quoque Veneris Uraniæ ſignum fuit in Elide ex ebore & auro, altero pede premens teſtudinem, ars Phidiæ. Vide eundem *Pauſaniam libro ſexto, pag.* 392, 23. Phidias fecit Venerem Eleorum, prementem pede teſtudinem: ut hoc Veneris ſimulacro admonerentur mulieres intra ædium ſuarum parietes ſe continere, ac ſilentium agere. Nam aut viro, aut per virum oportet mulierem loqui: neque grave ei debet videri, quòd aliena lingua, tibicinis inſtar, vocem edat propria graviorem. Locus eſt in Conjugialibus præceptis: Τὴν Ἠλείων ὁ Φειδίας Ἀφροδίτην ἐποίησε χελώνην πατοῦσαν, οἰκουρίας σύμβολον ταῖς γυναιξὶ καὶ σιωπῆς. δεῖ γὰρ ἢ πρὸς τὸν ἄνδρα λαλεῖν, ἢ διὰ τοῦ ἀνδρός· μὴ δυσχεραίνουσαν, εἰ δι' ἀλλοτρίας γλώσσης, ὥσπερ αὐλητής, φθέγγεται σεμνότερον: *Phidias Eleorum Venerem fecit, calcantem teſtudinem, ſymbolum mulieribus domi manſionis & ſilentii: decet enim illa aut ad virum loqui, aut per illum. Non ægre ferat, ſi aliena lingua, tanquam tibicen, vocem edat ſua graviorem.*

Athenis extra templum Minervæ ſpectabatur Phidiæ æneus Apollo cognominatus Parnopius; quod ſe Deus bruchos, qui univerſum agrum vaſtabant, extra fines pulſurum promiſiſſet; & abactos quidem conſtat, quamvis non tradatur qua ratione ex trafines ejecti ſint: *Pauſanias lib.* 1, *pag.* 44, 11.

De manubiis Medorum, fines Marathonis invadentium, Phidias fecit Athenienſibus Minervæ ſimulacrum ex ære: in cujus clypeo Lapitharum & Centaurorum pugnam Mys cælavit, quum eam, & quæ in clypeo cernuntur reliqua, Myi prius, depinxiſſet Parrhaſius Euënoris filius: *Pauſanias lib.* 1, *pag.* 51, 23.

Phidiæ quoque operum ſpectatu maxime dignum eſt ſignum illius Minervæ, quam à dedicantibus vocant Lemniam. Τῶν ἔργων τοῦ Φειδίου θέας μάλιστα ἄξιον ἄγαλμα Ἀθηνᾶς, ἀπὸ τῶν ἀναθέντων καλουμένης Λημνίας, Pauſanias libro 1, pagina 51, 36. Meminit quoque ejuſdem Minervæ Lucianus in Imaginibus: ΛΥ. Τῶν Φειδίου ἔργων τί μάλιστα ἐπῄνεσας; ΠΟ. Τί δ' ἄλλο ἢ τὴν Λημνίαν, ᾗ καὶ ἐπιγράψαι τοὔνομα ὁ Φειδίας ἠξίωσε; καὶ νὴ Δία τὴν Ἀμαζόνα τὴν ἐπερειδομένην τῷ δορατίῳ; ΛΥ. Τὰ κάλλιστα, ὦ ἑταῖρε. LY. *Quodnam operum Phidiæ maxime laudas?* PO. *Quodnam aliud quàm Lemniam, cui etiam Phidias nomen dignatus eſt inſcribere? quin etiam, per Jovem, Amazonem illam quæ haſtæ innititur?* LY. *Pulcherrima, ô amice.* Idem quoque Lucianus tradit paullo poſt quid in utroque Phidiæ opere potiſſimum laudaverit antiquitas: in Lemnia quidem; τὴν τοῦ παντὸς προσώπου περιγραφήν, καὶ παρειῶν τὸ ἁπαλόν, καὶ ῥῖνα σύμμετρον, *Totius faciei ambitum, & genarum mollitiem, & naſum juſtæ magnitudinis.* In Amazone vero; στόματος ἁρμογήν, καὶ τὸν αὐχένα, *Aptam oris commiſſuram & cervicem.*

Sed & Nemeſis Rhamnuſia Phidiæ maxime laudatur. *A Marathone ſtadia* LX *Oropum verſus progreſſis per litus, occurrit Rhamnus: hominibus ibi domicilia ſunt ad mare.*

Pau-

Paululum vero à mari aſcendentibus, occurrit fanum Nemeſis. Hæc ſe Deorum una inſolentibus maxime præbet implacabilem; ejusque potiſſimum ira Perſas ad Marathonem deletos putant. Cùm enim ægre ferrent Athenienſes conatibus ſuis obſtare velle; tantopere vim eorum deſpexerunt, ut Parium marmor, ac ſi jam profligaſſent hoſtem, trophæi erigendi cauſa ſecum deportarent: ex quo deinde Phidias ſculpſit ſignum Nemeſios. Deæ caput exornat corona cervos habens ac ſigilla Victoriarum. Ipſa vero Dea læva tenet mali arboris ramum, dextra phialam. In phiala cælati ſunt Æthiopes: de quibus neque ipſe quicquam conjicere habeo, neque aſſentior eorum opinioni qui ſibi videntur totam rem habere perfectiſſimam. Neque hoc interim, neque ullum aliud Nemeſios ſimulacrum vetus, alatum eſt: poſtea vero animadverti hujus Deæ ſigna apud Smyrnæos habere alas: cujus rei hanc ſuſpicor eſſe cauſam, quod cùm Deæ hujus numen maxime ſemet oſtendat amantibus, alas quoque ei ob hoc ipſum, haud aliter ac Cupidini, additas. Nunc porro exequar ea quæ in baſi ipſius ſimulacri ſculpta ſunt, præmiſſis tamen iis quæ totam rem plurimum illuſtrant. Græci dicunt Nemeſin fuiſſe matrem Helenæ, Ledam vero nutricem. Quæ cùm ſciret Phidias, fecit Ledam veluti deducentem Helenam ad Nemeſin. Fecit & Tyndarum cum filiis, & virum cum equo aſtantem, Hippea nomine: eſt & Agamemnon, & Menelaus, & Pyrrhus Achillis filius, quod ei primum Hermione Helenæ filia deſponſa fuit: Oreſtes vero, ob impium in matrem facinus, præteritus eſt; quem tamen Hermione nunquam deſeruit, cùm filium etiam peperiſſet ei. In baſi deinceps eſt quem Epochum dicunt, & alter item adoleſcens; de quibus aliud nihil accepi, niſi eos Oenoës fratres fuiſſe, à quo eſt Curiæ nomen. Hæc habet Pauſanias lib. I, pag. 62, 38 & ſeqq. Plura de hac Phidiaca Nemeſi vide ſupra in AGORACRITUS.

Aliquot ſigna fecit Phidias de pugnæ Marathoniæ decimis. Εἰσὶ δὲ Ἀθηνᾶ τε καὶ Ἀπόλλων, καὶ ἀνὴρ τῶν στρατηγησάντων, Μιλτιάδης. ἐκ δὲ τῶν ἡρώων καλουμένων, Ἐρεχθεὺς καὶ Κέκροψ, καὶ Πανδίων καὶ Κελεός τε καὶ Ἀντίοχος, ὁ ἐκ Μιδείας Ἡρακλεῖ γενόμενος τῆς Φύλαντος. ἔτι δὲ Αἰγεύς τε καὶ παίδων τῶν Θησέως Ἀκάμας· οὗτοι μὲν καὶ φυλαῖς Ἀθήνησιν ὀνόματα κατὰ μάντευμα ἔδοσαν τὸ ἐκ Δελφῶν. ὁ δὲ Μελάνθου Κόδρος, καὶ Θησεύς, καὶ Φυλεύς· οὗτοι δὲ οὐκέτι τῶν ἐπωνύμων εἰσί. τοὺς μὲν δὴ κατειλεγμένους Φειδίας ἐποίησε· καὶ, ἀληθεῖ λόγῳ, δεκάτη καὶ οὗτοι τῆς μάχης εἰσί: *Sunt autem Minerva & Apollo; &, ex iis qui exercitum duxerunt, Miltiades: ex iis vero qui heroum nomine celebrantur, Erechtheus, Cecrops, & Pandion: Celeus etiam & Antiochus, quem ſuſcepit Hercules ex Midea Phylantis filia. Ægeus etiam, & de Theſei filiis Acamas: hi enim tribubus Athenienſium ex Delphici Apollinis oraculo nomina dederunt. Sunt etiam Melanthi filius Codrus, Theſeus, & Phyleus: cùm ab his tamen tribus non acceperint nomina. Atque hos quidem, quos percenſuimus, fecit Phidias: ſuntque, ut vere fertur, ex decimis pugnæ Marathoniæ*, Pauſanias lib. X, pag. 626, 49.

Phidias juvit Theocoſmum Megarenſem fingentem ſimulacrum Jovis: *Pauſan. libro primo, pag.* 75, 10.

In arce Eleorum eſt ædes Minervæ, ſignum ex ebore atque auro, quod ferunt eſſe opus Phidiæ. Πεποίηται δὲ ἀλεκτρυὼν ἐπὶ τῷ κράνει, ὅτι οὗτοι προχειρότατα ἔχουσιν ἐς μάχας οἱ ἀλεκτρυόνες· δύναιτο δ᾽ ἂν καὶ Ἀθηνᾶς τῆς Ἐργάνης ἱερὸς ὁ ὄρνις νομίζεσθαι: *Inſculptus vero eſt galeæ gallus gallinaceus, quòd promptiſſimi ſint hi galli ad certamina. Fieri quoque poteſt gallum gallinaceum caſſidi ob hoc impoſitum, quòd putetur eſſe avis Minervæ Erganæ ſacra*, Pauſanias lib. VI, pag. 394, 11.

Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν ἐς αὐτὴν τὴν πόλιν ἐστὶν Ἀθηνᾶς . . . ἐλέφαντος δὲ τὸ ἄγαλμα καὶ χρυσοῦ. Φειδίαν δὲ εἶναι τὸν εἰργασμένον φασὶ, πρότερον ἔτι ἢ ἐν τῇ ἀκροπόλει τε αὐτὸν τῇ Ἀθηναίων, καὶ ἐν Πλαταιαῖς ποιῆσαι τῆς Ἀθηνᾶς τὰ ἀγάλματα. Λέγουσι δὲ οἱ Πελληνεῖς καὶ ἄδυτον τῆς Ἀθηνᾶς καθήκειν ἐς βάθος τῆς γῆς. εἶναι δὲ τὸ ἄδυτον τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἀγάλματος τῷ βάθρῳ, καὶ τὸν ἀέρα ἐκ τοῦ ἀδύτου νότιόν τε εἶναι, καὶ δι᾽ αὐτὸ τῷ ἐλέφαντι ἐπιτήδειον: *Prope Pellenen eſt Minervæ . . . ſignum ex ebore atque auro, quod Phidiam fabricaſſe tradunt, antequàm vel Athenienſibus illam in arce, vel ſuam Platæenſibus feciſſet Minervam. Ajunt Pellenei ſub ipſa Minervæ baſi alte deſcendere adytum, atque ex eo humidum halitum exſpirare, qui ſit ebori tuendo peridoneus*, Pauſanias libro VII, pag. 452, in fine.

Minervæ Areæ ſignum Platæenſibus fecit Phidias. Signum è ligno eſt inauratum: ejus os, ſummæ manus & pedes, ſunt ex lapide Pentelico: magnitudine prope pari cum ea Minerva, quam Athenienſes in arce ex ære de præda Marathonia dedicarunt: *Pauſanias libro nono, pag.* 548, 19.

In ipſo aditu portæ quæ Thebis proxima eſt Iſmeno fluvio, Minervæ & Mercurii marmorea ſigna ſpectantur. Pronaos Deos vocant: quod tantundem eſt ac ſi Veſtibulares Deos dicas. Mercurium Phidias, Minervam Scopas feciſſe dicitur: *Pauſan. lib.* IX, *pag.* 557, 2.

Φειδίαι, λιθοξόοι; *Phidiæ, Statuarii*, Heſychius.

Phidiæ aliquod opus ſpectatur Romæ in foro Pacis, prodente auctorem ſuum ipſa ſtatuæ inſcriptione: *Procopius de bello Gotthico lib.* IV, *cap.* 22.

Φιλάργυρός τις ἐραστὴς ὑποκνιζόμενος Φρύνην, εἶπεν, Ἀφροδίσιον εἰ Πραξιτέλους. ἡ δὲ, Σὺ δ᾽

Ἔρως Φειδίου: *Præparcus quidam amator blande compellans Phrynen, dicebat, Aphrodiſium es Praxitelis: hæc vero, Tu autem Amor Phidiæ:* refert Athenæus libro XIII, cap. 6: qui tamen hoc ob ſolam facetæ alluſionis gratiam relatu dignum judicavit, non quod Phidiam ſignum aliquod Cupidinis feciſſe crederet.

Pataris Lyciæ ſpectabantur olim ſtatuæ Jovis & Apollinis, item iis adjacentes leones; dubia fama, Phidiæ an Bryaxidis eſſent opus: *Clemens Alexandr. in Protreptico.*

Phidias non magnis tantum, ſed & minutis operibus inclaruit. Φειδίας ὁ σοφὸς οὐκ ἐκ τοῦ Ὀλυμπιάσι μόνου ἢ Ἀθήνησιν εἰκόνος ἐγνωρίζετο, ἀλλ' ἤδη καὶ μικρῷ γλύμματι μεγάλης τέχνης ἔργον ἐγκλείσας· οἷον δὴ τὸν τέττιγά φασιν αὐτοῦ, καὶ τὴν μέλιτταν, εἰ δὲ βούλει καὶ τὴν μυῖαν εἶναι. ὧν ἕκαστον εἰ καὶ τῇ φύσει κεχάλκωται, τῇ τέχνῃ ἐμψύχωται: *Phidias ſapiens non ex illo ſolum ſimulacro, quod in Olympia aut Athenis viſebatur, celebrem adeptus eſt famam; verum etiam in exigua ſculptura magnæ artis opus includens. Talem perhibent ejus cicadam atque apem fuiſſe, muſcam quoque, ſi lubet: quorum unumquodque licet natura factum ſit æneum, arte tamen animatur,* Julianus Imp. epiſt. VIII. Huc etiam facit illud Nicephori Gregoræ Hiſtoriarum lib. VIII: Ἦν καὶ Φειδίας ἐν Ἕλλησι μέγας ἔκ τε τῆς μελίττης, ἔκ τε τοῦ τέττιγος· ἀλλ' οὐχ οἷος ἐκ τοῦ Ὀλυμπιάσι Διός: *Erat etiam Phidias apud Græcos magnus ob apem atque ob cicadam, non tamen tantus quantus ob Jovem Olympium.*

Adagium Φειδίας εἰρήνῃ προσήκει explicat ex Ariſtophane ejusque Scholiaſte Paulus Leopardus *Emendationum lib.* V, *cap.* 15.

PHIDON.

Menſuras & pondera invenit Phido Argivus, aut Palamedēs, ut mavult Gellius, Plin. lib. VI nat. hiſt. cap. 56. Phidon Argivus, decimus ab Hercule, & omnibus ſuæ ætatis principibus potentia præſtans, menſuras invenit, quæ Phidoniæ dicuntur, atque pondera, & monetam cùm aliam, tum & argenteam procudit: *Strabo libro* VIII, *pagina* 358, B. Vide quoque eundem ibidem aliquanto poſt, *pag.* 376, A; *Auctorem Etymologici magni in* Εὐβοϊκὸν νόμισμα, & in Ὀβελίσκος; *Euſebii Chronicon ad annum* MCCXVII, & *Scaligeri Obſervat.* Pythagoram ajunt primum pondera & menſuras in Græciam invexiſſe: *Laërtius in Pythagora.*

PHILEAS, Mechanicus.

Phileas Tauromenites Machinarius: Meminit ejus Athenæus *lib.* V, *cap.* 11.

PHILEOS, Architectus.

Phileos ſcripſit volumen de fano Minervæ, quod eſt Priene: *Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi.*

PHILESIUS, Statuarius.

Duæ ex ære boves poſitæ ſunt in Elide: alteram Corcyræi, alteram dedicarunt Eretrienſes: utraque opus eſt Phileſii Eretrienſis: *Pauſanias ſub finem libri quinti.*

PHILINUS, Faber ærarius.

Meminit ejus Lucianus in Dialogis meretriciis, *pag.* 718.

PHILISCUS, Pictor.

Philiſcus pinxit officinam pictoris, ignem conſlante puero, Plin. lib. XXXV, cap. 11.

PHILISCUS, Statuarius.

Ad Octaviæ porticum eſt Apollo Philiſci Rhodii in delubro ſuo: item Latona, & Diana, & Muſæ novem, & alter Apollo nudus, Plin. lib. XXXVI, cap. 5.

PHILLATIUS vel PHILTATIUS.

Cùm diſquirerent Athenienſes qua ratione conglutinarentur libri, Phillatius vel Philtatius, vir ad promovendam rem litterariam factus à natura, modum glutini oſtendit; atque ob navatam operam celebrior factus, obtinuit à ſuis civibus honorem ſtatuæ. Vide *Photii excerpta ex Olympiodori libris hiſtoriarum, col.* 191, I.

PHILO, Architectus.

Philon laudatus eſt Athenis armamentario mille navium admirabiliter fabricato, Plin. lib. VII, cap. 37. *Philo edidit volumen de ædium ſacrarum ſymmetriis, & de armamentario quod fecerat Piræei portu,* Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi. Vide quoque Strabonem lib. IX, pag. 395, D. Armamentarium iſtud Sylla incendit. Vide Plutarch. in Sylla: *Philonem illum Architectum, qui Athenienſibus armamentarium fecit, conſtat perdiſerte populo rationem operis ſui reddidiſſe,* Cicero lib. I de Oratore: & Valer. Maxim. lib. VIII, cap. 12, exempl. ext. 2. Auſonius Edyllio X, quod inſcribitur Moſella, verſu 304 reponit hunc Philonem inter Architectos fama præcipuos.

Extat & hodie liber Philonis in quo primum agitur de fabrica turrium, murorum, aliarumque munitionum: deinde exponitur quemadmodum ſeſe defendant obſeſſi, & quo pacto arces urbesque expugnentur.

Philo Byzanteus ſcripſit de Machinationibus: *Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi.*

PHILO,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

PHILO, Statuarius.

Fecit is Hephæſtionem laſciva ſcortandi libidine infamem. Tatianus in Orat. adverſus Græcos: Διὰ τί τὴν Ἡφαιςίωνος ἐκ αἰδεῖσθε πορνείαν, κἂν εἰ πάνυ Φίλων αὐτὸν ἐντέχνως ποιεῖ: *Cur non averſamini Hephæſtionis incontinentiam, ut ut eum affabre prorſus repræſentaverit Philo?*

PHILOCHARES, Pictor.

Alterius tabulæ admiratio eſt, puberem filium ſeni patri ſimilem eſſe, ſalva ætatis differentia, ſupervolante aquila draconem complexa. Philochares hoc ſuum opus eſſe teſtatus eſt. Immenſa, vel unam ſi quis tantum hanc tabulam æſtimet, potentia artis: cùm propter Philocratem, ignobiliſſimos alioquin Glaucionem filiumque ejus Ariſtippum, Senatus populuſque Romanus tot ſæculis ſpectet, Plin. lib. xxxv, cap. 4.

PHILOCLES, Pictor.

Inventam linearum [picturam] *dicunt à Philocle Ægyptio vel Cleanthe Corinthio,* Plin. lib. xxxv, cap. 3.

PHILODAMUS BASSUS, Aurifex.

Philodami Baſſi aurificis oſſa hic ſita ſunt, Inſcript. Gruteri DCXXXVIII, 10.

PHILOLAUS, Mechanicus.

Philolaus Tarentinus, inſignis Mechanicus: *Vitruvius lib.* 1, *cap.* 1.

PHILOMACHUS, Marmorarius.

Suidas in Πρεσίας memorat Æſculapii ſimulacrum accurate à Philomacho fabricatum: Τὸ τῦ Ἀσκληπιῦ ἄγαλμα περιτλῶς ὑπὸ Φιλομάχυ κατεσκευασμένον. Vide locum.

PHILOMUSUS, Ampullarius.

C. LUCIUS PHILOMUSUS, AMPULLARIUS, Inſcript. Gruteri DCXLIII, 10.

PHILON, Statuarius.

Philon refertur inter Statuarios qui optime fecerunt athletas & armatos & venatores ſacrificanteſque: *Plin. lib.* xxxiv, cap. 8. Vide quoque quæ ſupra in Philo afferuntur.

PHILONICUS, argenti Faber.

C. CORNEL. PHILONICUS, FABER ARGENT. Inſcriptio Gruteri DCXXXIX, 4.

PHILOPINAX, Pictor.

Nomen ex ipſa re fictum liquet. Vide tamen qualiter æſtuantem animum hujus Pictoris, flagrantis amore tabulæ à ſe depictæ, deſcribat Ariſtænetus libro 11, epiſt. 10. Et confer iſtam Ariſtæneti epiſtolam cum iis quæ dicimus in Pygmalion.

PHILOTIMUS, Statuarius.

Philotimi Æginetæ opus: *Pauſanias lib.* vi, *pag.* 371, 3.

PHILOXENUS, Pictor.

Nicomachus diſcipulos habuit Ariſtidem fratrem, & Ariſtoclem filium, & Philoxenem Eretrium, cujus tabula nullis poſtferenda, Caſſandro regi picta; continuit Alexandri prælium cum Dario: idem pinxit & Laſciviam, in qua tres Sileni comeſſantur. Hic celeritatem præceptoris ſecutus, breviores etiamnum quaſdam picturæ vias & compendiarias invenit, Plin. lib. xxxv, cap. 10.

PHOCIS.

Silius Italicus libro primo:

- - - *Adductis ſtridula nervis*
Phocaïs effundit vaſtos baliſta molares:
Atque eadem ingentis mutato pondere teli,
Ferratam excutiens ornum, media agmina rumpit.

Lucianus in Lexiphane meminit figulinorum quorundam ex Phocide & Cnido allatorum, quæ propter ſubtilitatem operis dicit fuiſſe ἀνεμοφόρητα καὶ ὑμενόςρακα.

PHOENICES.

Phœnicum gens in gloria magna literarum inventionis, & ſiderum, navaliumque ac bellicarum artium, Plin. nat. hiſt. lib. v, cap. 12. Vide quoque Diod. Siculum libro v, pag. 340, C; Feſtum Avienum in Orbis deſcriptione, verſ. 1065; quemadmodum & Euſtathium ad verſ. 523 Dionyſii Periegetæ; Strabonem lib. xvi, ubi de Tyriis agit. *Syros Phœnicas inveniſſe dicunt baliſtam & fundam,* Plin. nat. hiſt. lib. vii, cap. 56.

PHOENIX, Statuarius.

Phœnix Lyſippi diſcipulus fecit Epitherſen, Plin. lib. xxxiv, cap. 8.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

PHORONEUS.

Phoroneus, Inachi filius, templum Argis Junoni primus fecit, Hyginus fabula 225. Et rurſus fabula 274: *Phoroneus, Inachi filius, arma Junoni primus fecit; qui ob eam cauſam primus regnandi poteſtatem habuit.* Omnino quoque vide Caſſiodorum, Variarum VII, 18.

PHRADMON, STATUARIUS.

Phradmonis Argivi meminit Pauſanias lib. VI, pag. 358, 29. Meminit ejus & Columella libro 10 de Hortorum cultu, ubi quoque oſtendit eum fuiſſe Artificem non incelebrem: agens enim de fabricando tutelari hortorum Deo, non dubitavit hunc Phradmonem conjungere cum Dædalo, Polycleto, atque Agelade, notiſſimæ famæ Artificibus.

Neu tibi Dædaleæ quærantur munera dextræ,
Nec Polycletea, nec Phradmonis, aut Ageladæ
Arte laboretur: ſed truncum forte dolatum
Arboris antiquæ numen venerare Ithyphalli
Terribilis membri, medio qui ſemper in horto
Inguinibus puero, prædoni falce minetur.

PHRAGMON, STATUARIUS.

Olympiade LXXXVII *fuere Agelades, Callon, Polycletus, Phragmon, Gorgias, Lacon, Myron, Pythagoras, Scopas, Perelius*, Plin. lib. XXXIV, cap. 8. Et paullo poſt ibidem; *Venere & in certamen laudatiſſimi, quamquam diverſis ætatibus geniti, quoniam fecerant Amazonas: quæ cùm in templo Epheſiæ Dianæ dicarentur, placuit eligi probatiſſimam ipſorum artificum, qui præſentes erant, judicio: cùm apparuit eam eſſe, quam omnes ſecundam à ſua quiſque judicaſſent. Hæc eſt Polycleti, proxima ab ea Phidiæ, tertia Cteſilæ, quarta Cydonis, quinta Phragmonis.*

PHRYGES.

Trabeis uſos accipio reges: pictas veſtes jam apud Homerum fuiſſe, unde triumphales natæ. Acu facere id Phryges invenerunt, ideoque Phrygiones appellati ſunt, Plin. nat. hiſt. lib. VIII, cap. 48. *Inveniam alium poëtam, apud quem* [Gratiæ] *præcingantur & ſpiſſis auro Phrygianis prodeant*, Seneca lib. I de Beneficiis, cap. 3. Plura habet Etymologicum Voſſii, in *Phrygiones*. *Phryges tibias excogitaverunt*, Clemens Alexandr. Stromat. I. *Vehiculum cum quatuor rotis Phryges invenerunt*, Plin. lib. VII, cap. 56. Et mox ibidem: *Bigas primum junxit Phrygum natio, quadrigas Erichthonius.*

PHRYLUS, PICTOR.

Nonageſima Olympiade fuere Aglaophon, Cephiſſodorus, Phrylus, Euënor pater Paraſii & præceptor maximi pictoris: omnes jam illuſtres; non tamen in quibus hærere expoſitio debeat, feſtinans ad lumina artis, Plin. lib. XXXV, cap. 9.

PHRYNON, STATUARIUS.

Phrynonem inter diſcipulos Polycleti refert Plinius *lib.* XXXIV, *cap.* 8.

PHYROMACHUS, STATUARIUS.

Phyromachi Priapus. Anthol. Epigr. lib. IV, cap. 12:

Ἄνθετ᾽ Ἀναξαγόρης με τὸν οὐκ ἐπὶ ποσὶ Πρίηπον,
Ἐν χθονὶ δ᾽ ἀμφοτέρῳ γούνατι κεκλιμένον.
Τεῦξε δὲ Φυρόμαχος· χαρίτων δέ μοι ἀγχόθι καλῶ
Ἀθρήσας, δίζευ μηκέτι πῶς ἔπεσον.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

Non pedibus fultum, nixum ſed utroque Priapum
Poplite, me poni juſſit Anaxagoras.
Phyromachus fecit. Cùm ſtet mihi proxima florens
Gratia, ſit ſtultum quærere quî cecidi.

Ubi tamen Grotius reponit *Phylomachus.*

PHYROS, MECHANICUS.

Phyros ſcripſit de machinationibus: *Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi.*

PICTOR.

Apud Romanos, inquit Plinius lib. XXXV, cap. 4, ubi de Pictura agit, *honos mature huic arti contigit: ſiquidem cognomina ex ea Pictorum traxerunt Fabii clariſſimæ gentis, princepsque ejus cognominis ipſe ædem Salutis pinxit anno urbis conditæ* CCCCL. *Quæ pictura duravit ad noſtram memoriam, æde Claudii principatu exuſta.* Vide quoque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

que Val. Maximum lib. VIII, cap. 14. Huc etiam refer illud Ciceronis circa initium libri I quæſt. Tuſculanarum: *An cenſemus, ſi Fabio nobiliſſimo homini laudi datum fuiſſet, quòd pingeret, non multos etiam apud nos Polycletos & Paraſios fuiſſe futuros. Honos alit arteis, omnesque incenduntur ad ſtudia gloriâ; jacentque ea ſemper, quæ apud quoſque improbantur.* D. Hieronymus in Epitaphio Nepotiani, quod eſt libro II, epiſt. familiari 22: *Nobilem virum Q. Fabium Pictorem miratur antiquitas, qui etiam Romanæ ſcriptor hiſtoriæ eſt; ſed magis ex pictura, quàm ex litteris nomen invenit.* Vide quoque Voſſium lib. I de Latinis Hiſtoricis, cap. 3.

PICUMNUS. Vide PILUMNUS.

PILUMNUS.

Rutulorum olim Dii fuere *Pilumnus* & *Picumnus*: ille Turni avus, hic avunculus vel patruus magnus. Quamquam alii hos Dioſcuros eſſe tradiderunt. Meminit Pilumni Virgilius Æneid. IX, 4, ubi hæc annotat Servius: *Pilumnus & Picumnus fratres fuerunt & Dii. Horum Picumnus uſum ſtercorandorum invenit agrorum: unde & Sterquilinius* (vel *Stercutius*) *dictus eſt: Pilumnus vero, pinſendi frumenti; unde & à piſtoribus colitur. Ab ipſo etiam Pilum dictum eſt. Quidam Pilumnum & Picumnum Caſtorem & Pollucem accipiunt. Nonnulli laudum deos, Varro conjugales deos ſuſpicatur.* Adi Voſſium de Origine & progreſſu idolol. lib. I, cap. 40.

PINUS. Vide CORNELIUS PINUS.

PISANUS, PICTOR.

Piſanus Pictor & Cælator inſignis: qui ob Artis utriuſque peritiam ſe in cælaturis Pictorem, & in picturis Cælatorem inſcribebat. Numiſma æreum Joannis Palæologi Imp. Conſtantinopolitani, OPUS PISANI PICTORIS. Vide Laur. Pignorium epiſtola XX Symbolarum epiſtolicarum.

PISEUS.

Piſeum Tyrrhenum inveniſſe dicunt æneam tubam, Plinius nat. Hiſt. lib. VII, cap. 56.

PISIAS, STATUARIUS.

Meminit ejus Pauſanias lib. I, pag. 6, 31.

PISICRATES, STATUARIUS.

Piſicrates bigæ Pitho mulierem impoſuit. Idemque fecit Martem & Mercurium, qui ſunt in Concordiæ templo Romæ, Plinius lib. XXXIV, cap. 8.

PISON. Vide PAUSON.

PISON, STATUARIUS.

Piſon Calaureus fuit diſcipulus Amphionis, præceptor Damocriti. Scholæ hujus aliquouſque continuatam ſucceſſionem refert Pauſanias libro ſexto. Locum deſcripſimus in CRITIAS, STATUARIUS. Vatem Abanta fecit Piſon è Calaurea Trœzeniorum: *Pauſanias lib.* X, *pag.* 625, 34.

PISTIAS, FABER LORICARIUS.

Piſtias, loricarum Faber; θωρακοποιός. Socratis cum Piſtia ſuper arte loricaria colloquium habet Xenophon lib. III Apomnem.

PITHECUSA.

Notiſſima ſunt quæ de Pithecuſa inſula refert Ovidius Metam. XIV, 90. Aliter Plinius lib. III natural. Hiſt. cap. 6: *Prochyta, non ab Æneæ nutrice, ſed quia profuſa Ænaria erat. Æneara ipſa, à ſtatione navium Æneæ, Homero Inarime dicta, Græcis Pithecuſa, non à ſimiarum multitudine* (ut aliqui exiſtimavere) *ſed à figlinis doliariorum.*

PITHODICUS, PICTOR.

Plinius lib. XXXIV, cap. 8, refert eum inter *Artifices æqualitate celebratos, ſed nullis operum ſuorum præcipuos.*

PIXODORUS.

Vitruvius lib. X, cap. 7, agens de inventione lapicidinæ quâ templum Dianæ Epheſiæ conſtructum eſt, *Pixodorus*, inquit, *fuerat paſtor, is in his locis verſabatur. Cum autem cives Epheſiorum cogitarent fanum Dianæ ex marmore facere, decernerentque à Paro, Proconeſo, Heraclea, Thaſo uti marmore, per id tempus propulſis ovibus Pixodorus in eodem loco pecus paſcebat, ibique duo arietes inter ſe concurrentes, alius alium præterierunt, & impetu facto unus eorum percuſſit ſaxum, ex quo cruſtam, quæ candidiſſimo colore fuerat, dejecit. Ita Pixodorus dicitur oves in montibus reliquiſſe, & cruſtam curſim, cùm maxime de ea re ageretur, detuliſſe. Ita ſtatim honores ei decreverunt, & nomen mutaverunt; ut pro Pixodoro Euangelus nominaretur: hodieque*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

quot menſibus magiſtratus in eum locum proficiſcitur & ei ſacrificium facit, & ſi non fecerit, pœna tenetur.

PLACIDIANUS, Pictor trivialis.

Horatius lib. II, Satyra 7:

Tu cùm Pauſiaca torpes inſane tabella,
Qui peccas minus atque ego, cùm Fulvi, Rutubæque,
Aut Placidejani contento poplite miror
Prælia, rubrica picta aut carbone; velut ſi
Re vera pugnent, feriant, vitentque moventes
Arma viri. - - -

PLATO, Philosophus.

Apulejus lib. I de Dogmate Platonis: *Picturæ non aſpernatus artem.* Laërtius quoque in Platonis vita tradit eum καὶ τῆς γραφικῆς ἐπιμεληθῆναι, *etiam picturæ ſtudioſum fuiſſe.*

Platonem ferunt aliquod etiam ſcientiæ machinalis experimentum exhibuiſſe, facto horologio nocturno quod referebat hydraulin, ac prægrandis clepſydræ ſimilitudinem habebat: *Athenæus lib.* IV, *cap.* 23.

PLISTÆNETUS, Pictor.

Pliſtænetus Athenienſis, frater Phidiæ, fuit magni nominis Artifex. Memorat eum Plutarchus in opere cui titulus, *Bellone an pace clariores fuerint Athenienſes.*

POENI.

Pœni lignario opere claruerunt, unde multa fabricæ ligneæ opera ab illis nominata. Vide *Scaligeri notas in caput 7 libri tertii Varronis de R. R.*

POLEMON, Pictor.

Polemonem Alexandrinum inter Pictores non ignobiles refert Plinius *libro* XXXV, *cap.* II.

POLEMON, alius.

Vide opus noſtrum de Pictura Veterum, ubi diverſi, ut videtur, memorantur Polemones qui de ſtatuis, picturis, donariis, &c. ſcripſerunt.

POLICHUS, Statuarius.

Theogneti Æginetæ ſtatuam fecit Polichus Ægineta. Policho præceptor fuit, pater Synnoon; illi vero, Ariſtocles Sicyonius, Canachi frater, eique non multum inferior gloria: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 359, 50. Infra quoque eſt Ptolichus Ægineta.

POLIGNOTUS, Pictor.

Hic encauſto pinxit. *Ceris pingere ac picturam inurere quis primus excogitaverit, non conſtat. Quidam Ariſtidis inventum putant, poſtea conſummatum à Praxitele. Sed aliquanto vetuſtiores encauſticæ picturæ extitere, ut Polignoti, & Nicanoris, & Arceſilai Pariorum*, Plin. lib. XXXV, cap. II.

POLIS, Statuarius.

Plinio lib. XXXIV, cap. 8, Polis recenſetur inter Artifices qui optime fecerunt athletas, & armatos, & venatores, ſacrificantesque.

POLLENTIA.

Samia etiamnum in eſculentis laudatur. Retinet hanc nobilitatem & Aretium in Italia; at calicum tantum, Surrentum, Aſta, Pollentia: in Hiſpania, Saguntum: in Aſia, Pergamum, Plin. lib. XXXV, cap. 12.

POLLIS, Architectus.

Pollis conſcripſit præcepta ſymmetriarum: *Vitruvius in Proœmio libri* VII.

POLYCHARMUS, Sculptor.

Venerem lavantem ſeſe, Dædalum ſtantem fecit Polycharmus, Plinius libro XXXVI, cap. 5.

POLYCLES, Pictor.

Polycles Atramitenus á Vitruvio in Proœmio libri III refertur inter Pictores qui nullam memoriam ſunt aſſecuti, quòd non ab induſtria artisve ſolertia, ſed à felicitate fuere deſerti.

POLYCLES, Statuarius.

Centeſima ſecunda Olympiade floruere Polycles, Cephiſſodorus, Leochares, Hypatodorus, Plinius lib. XXXIV, cap. 8. Paullo poſt ibidem refert & alterum ejuſdem nominis ſtatuarium: *Ceſſavit deinde ars: ac rurſus centeſima quinquageſima quinta revixit, cùm fuere, longe quidem infra prædictos, probati tamen, Antheus, Calliſtratus, Polycles,*

lycles, *Athenæus*, *Callixenus*, *Pythocles*, *Pythias*, *Timocles*. Denique poſt alia multa ibidem & hoc addit: *Policles Hermaphroditum nobilem fecit.*

Amyntam pancratiaſten fecit Polycles Atticæ ſcholæ Fictor, diſcipulus Stadiei Athenienſis: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 351, 1.

Hegeſarchi ſtatua eſt opus Polyclis liberorum, παίδων Πολυκλέοις: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 366, 38.

Minervæ Cræneæ ſimulacrum fecere Polyclis filii, παῖδες Πολυκλέους: *Pauſanias lib.* X, *pag.* 679, 19.

Fecerit & Muſas hic Artifex, ſi admittimus Lipſii conjecturam reſtituentis nomen Polyclis in loco Varronis quem citat Nonius in *Duci*: nam pro *Nihil ſunt Muſæ policis veſtræ, quas æriſice duxti*, emendat, *Nihil ſunt Muſæ Polyclis quas æriſice duxit.* Adi tamen Jani Rutgerſii Var. lectionum librum I, caput 2.

POLYCLES, Sculptor.

Apollinem, qui citharam in eodem templo tenet, Timarchides fecit. Intra Octaviæ vero porticus in æde Junonis ipſam Deam Dionyſius & Polycles: aliam Venerem eodem loco Philiſcus. Cætera ſigna Praxiteles. Item Polycles & Dionyſius Timarchidis filii, qui eſt in proxima æde, fecerunt, Plinius lib. XXXVI, cap. 5.

POLYCLETUS.

Olympiade LXXXVII *fuere Agelades, Callon, Polycletus, Phragmon, Gorgias, Lacon, Myron, Pythagoras, Scopas, Perelius. Ex his Polycletus diſcipulos habuit Argium, Aſopodorum, Alexim, Ariſtidem, Phrynonem, Dinonem, Athenodorum, Dameam Clitorium, Myronem Lycium. - - - Venere autem & in certamen laudatiſſimi, quamquam diverſis ætatibus geniti, quoniam fecerant Amazonas: quæ cùm in templo Epheſiæ Dianæ dicarentur, placuit eligi probatiſſimam ipſorum artificum, qui præſentes erant, judicio; cùm apparuit eam eſſe, quam omnes ſecundam à ſua quiſque judicaſſent. Hæc eſt Polycleti, proxima ab ea Phidiæ, tertia Cteſilæ, quarta Cydonis, quinta Phragmonis. - - - Polycletus Sicyonius, Ageladis diſcipulus, Diadumenum fecit, molliter juvenem, centum talentis nobilitatum. Idem & Doryphorum, viriliter puerum. Fecit & quem Canona artifices vocant, lineamenta artis ex eo petentes, velut à lege quadam: ſoluſque hominum artem ipſe feciſſe artis opere judicatur. Fecit & Diſtringentem: & nudum talo inceſſentem: duoſque pueros, item talis nudos ludentes, qui vocantur Aſtragalizontes, & ſunt in Titi Imperatoris atrio; quo opere nullum abſolutius plerique judicant: item Mercurium, qui fuit Lyſimachiæ: Herculem, qui Romæ, Antæum à terra ſuſtinentem: Artemona, qui Periphoretos appellatus eſt. Hic conſummaſſe hanc ſcientiam judicatur, & toreuticen ſic erudiſſe, ut Phidias aperuiſſe. Proprium ejuſdem, ut uno crure inſiſterent ſigna excogitaſſe: quadrata tamen ea eſſe tradit Varro, & pene ad unum exemplum. - - - Primus Myron multiplicaſſe varietatem videtur, numeroſior in arte quàm Polycletus, & in ſymmetria diligentior. - - - Lyſippus fecit Hephæſtionem, Alexandri Magni amicum, quem quidam Polycleto adſcribunt, cùm is centum prope annis ante fuerit.* Omnia hæc habet Plinius libro XXXIV, cap. 8. *Antiquiſſima æris gloria, Deliaco fuit. Proxima laus, Æginetico: illoque ære, Myron uſus eſt; hoc, Polycletus: æquales atque condiſcipuli. Æmulatio autem & in materia fuit*, Plin. lib. XXXIV, cap. 2. *Ex illis nos velim intelligi pingendi fingendique conditoribus*, inquit idem Plinius in Præfatione operis ardui, *quos in libellis his invenies abſoluta opera, & illa quoque quæ mirando non ſatiamur, pendenti titulo inſcripſiſſe: ut, Apelles faciebat, aut Polycletus; tanquam inchoata ſemper arte & imperfecta, ut contra judiciorum varietates ſupereſſet artifici regreſſus ad veniam, velut emendaturo quicquid deſideraretur, ſi non eſſet interceptus. Quare plenum verecundiæ illud eſt, quòd omnia opera tanquam noviſſima inſcripſere, & tanquam ſingulis fato adempti. Tria non amplius, ut opinor, abſolute traduntur inſcripta, Ille fecit, quæ ſuis locis reddam. Quo apparuit ſummam artis ſecuritatem auctori placuiſſe, & ob id magna invidia fuere omnia ea.* Vide Angeli Politiani Obſervationes & Emendationes cap. XLVII.

Cicero libro III de Oratore: *Una fingendi eſt ars, in qua præſtantes fuerunt Myro, Polycletus, Lyſippus: qui omnes inter ſe diſſimiles fuerunt, ſed ita tamen, ut neminem ſui velis eſſe diſſimilem.*

Cicero de claris Oratoribus: *Quis non intelligit Canachi ſigna rigidiora eſſe, quàm ut imitentur veritatem? Calamidis, dura illa quidem, ſed tamen molliora quàm Canachi. Nondum Myronis ſatis ad veritatem adducta, jam tamen quæ non dubites pulchra dicere. Pulchriora etiam Polycleti & jam plane perfecta, ut mihi quidem videri ſolet.*

Quintilianus lib. XII, cap. 10: *Duriora & Tuſcanicis proxima, Calon atque Egeſias:*

ſtas: jam minus rigida, Calamis: molliora adhuc ſupradictis, Myron fecit. Diligentia ac decor in Polycleto ſupra cæteros: cui quamquam à pleriſque tribuitur palma, tamen, ne nihil detrahatur, deeſſe pondus putant. Nam ut humanæ formæ decorem addiderit ſupra verum, ita non expleviſſe Deorum auctoritatem videtur. Quin ætatem quoque gravem dicitur refugiſſe, nihil auſus ultra leves genas. At quæ Polycleto defuerunt, Phidiæ atque Alcameni dantur: Φειδίας ἢ Πολύκλειτος θαυμαστῶς κατορθοῦσι τὸ ἔργον, *Phidias & Polycletus ad miraculum uſque perficiunt opera ſua*, Origenes libro octavo contra Celſum.

Plutarchus Sympoſiacon libro II, probl. 3: Αἱ τέχναι πρῶτον ἀτύπωτα καὶ ἄμορφα πλάττουσιν, εἶτα ὕστερον ἕκαστα τοῖς εἴδεσι διαρθροῦσιν· ἢ Πολύκλειτος ὁ πλάστης εἶπε χαλεπώτατον εἶναι τὸ ἔργον, ὅταν ἐν ὄνυχι ὁ πηλὸς γένηται: *Artes initio rudia atque informia fingunt opera, deinde tandem ſingula ſuis formis articulatim perficiunt. Unde & Polycletus fictor dixit, Opus tunc eſſe difficillimum, cùm ad unguem exigitur lutum.*

Pericletus Statuarius Argivi Polycleti diſcipulus fuit: *Pauſanias lib.* V, *pag.* 319, 47.

Canachus Sicyonius Polycleti Argivi diſcipulus fuit: Idem *Pauſanias libro* VI, *pagina* 367, 50.

Dionyſius Halicarnaſſenſis in Iſocrate cenſet Polycleti ac Phidiæ artem olim in pretio habitam κατὰ τὸ σεμνὸν καὶ μεγαλότεχνον καὶ ἀξιωματικὸν, *Propter gravitatem, præſtantiam artis, & dignitatem.* Callimachi vero & Calamidis opera pluris fieri ſolita τῆς λεπτότητος ἕνεκα καὶ τῆς χάριτος, *Propter exilitatem & venuſtatem.*

Polycletum pulchritudo Jovis Olympii Minervæque Phidiacæ non deterruit, quò minus experiretur quid efficere aut quouſque progredi poſſet. *Ne minoris quidem famæ opifices per tot jam ſæcula videmus laborem ſuum deſtituiſſe, qui Protogenem cum Apelle, Parrhaſioque mirati ſunt. Nec pulchritudine Jovis Olympii Minervæque Phidiacæ ſequentis ætatis attonitos piguit experiri Bryaxim, Lyſippum, Praxitelem, Polycletum quid efficere aut quouſque progredi poſſent. Sed in omni genere ſcientiæ & ſummis admiratio veneratioque, & inferioribus merita laus contingit*, Columella in Præfatione libri primi de R.R.

Hipponicus Calliæ filius patriæ ſuæ dicaturus ſtatuam, noluit obſequi amico ſuadenti ut eam Polycleto faciendam locaret; negans ſe patriæ poſiturum donarium, cujus gloria magis ad Artificem, quàm ad donantem eſſet redundatura: *Ælianus var. Hiſt. libro* XIV, *cap.* 16.

Polycletus craſſis inſubidæ plebis judiciis illudere parans, geminum uno eodemque tempore fecit ſimulacrum; quorum unum ad arbitrium vulgo hominum concinnavit, in altero fabricando accurate obſervavit legem normamque Artis. Primæ imaginis fabricam plebi hac ratione indulſit. Unicuique in officinam ſuam ingredienti morem geſſit, ſemper aliquid tranſponens aut commutans, prout hic vel iſte dictabat: ac utraque tandem publice propoſita, omnibus quidem admirationi fuit ea quam privatim ex præſcripto artis fecerat; at altera petulantibus aperte irridentium cachinnis excipiebatur. Ibi tum Polycletus: Vos ipſi feciſtis eam, quæ nemini non videtur deſpicabilis: mea vero eſt altera, quam tantopere ſuſpicitis: *Ælianus var. Hiſt. lib.* XIV, *cap.* 8; videatur & *Tzetzes Chil.* VIII, *Hiſt.* 191. Simile exemplum Pictoris ex opinione multitudinis imperitæ pingentis equum, immane quantum diſtantem ab altero quem arti ſuæ, non autem inconſultis plurium judiciis debebat, habes apud Dionem Chryſoſtom. Orat. LXXVIII. Hoc interim exactiſſimæ Artis opus quod pro ſuo agnoſci volebat Polycletus, fortaſſe fuerit Canon ille Polycleti, ex quo Artifices lineamenta Artis petebant, *velut à lege quadam*, ut ſupra locutus eſt Plinius. Eximie Galenus lib. primo περὶ κράσεων, *de temperamentis*: Καὶ πλάσται, καὶ γραφεῖς, ἀνδριαντοποιοί τε, καὶ ὅλως ἀγαλματοποιοὶ τὰ κάλλιστα γράφουσί τε καὶ πλάττουσι καθ' ἕκαστον εἶδος, οἷον ἄνθρωπον εὐμορφότατον, ἢ ἵππον, ἢ βοῦν, ἢ λέοντα, τὸ μέσον ἐν ἐκείνῳ τῷ γένει σκοποῦντες. καί πού τις ἀνδριὰς ἐπαινεῖται Πολυκλείτου Κανὼν ὀνομαζόμενος, ἐκ τοῦ πάντων τῶν μορίων ἀκριβῆ τὴν πρὸς ἄλληλα συμμετρίαν ἔχειν ὀνόματος τοιούτου τυχών: *Et plaſtæ, & pictores, & ſtatuarii, omneſque in univerſum ſignifices pulcherrima quæque pingunt finguntque in quavis ſpecie, ut hominem forma præſtantiſſimum, aut equum, aut bovem, aut leonem, diſpicientes quod ſit in illa ſpecie medium. Laudatur etiam quædam Polycleti ſtatua, quæ nuncupatur Canon, ac nomen hoc ſortita eſt ex eo quòd omnes ejus partes accuratiſſimam ad ſe invicem habeant ſymmetriam.*

Plenius etiamnum ac diſtinctius idem Galenus in libro περὶ τῶν καθ' Ἱπποκράτην καὶ Πλάτωνα deſcribit hunc Canonem: Τὸ κάλλος τοῦ σώματος ἐν τῇ τῶν μορίων συμμετρίᾳ ἐστὶν, καθάπερ ἐν τῷ Πολυκλείτου Κανόνι γέγραπται. πάσας γὰρ ἐκδιδάξας ἡμᾶς ἐν ἐκείνῳ τῷ συγγράμματι τὰς συμμετρίας τοῦ σώματος ὁ Πολύκλειτος, ἔργῳ τὸν λόγον ἐκβεβαίωσε, δημιουργήσας ἀνδριάντα κατὰ τὰ τοῦ λόγου προστάγματα, καὶ καλέσας δὴ καὶ αὐτὸν τὸν ἀνδριάντα, καθάπερ καὶ τὸ σύγγραμμα, κανόνα: *Pulchritudo corporis in ſymmetria partium poſita eſt, prout in Polycleti Canone traditur. Polycletus etenim in illo commentario edocuit nos omnem ſymmetriarum*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

triarum rationem, *atque hanc ſuam diſſertationem ipſo quoque opere firmavit*, *faciens ſtatuam ſecundùm dictæ commentationis præcepta*, *& ſtatuam ipſam una cum ſcripto communi denominatione Canonem appellans.* Corporis modum juxta Polycleti Canonem ſic definit Lucianus de Saltatione: Μήτε ὑψηλὸς ἄγαν ἔςω καὶ πέρα τȣ̃ μετρίȣ ἐπιμήκης, μήτε ταπεινὸς καὶ νανώδης τὴν φύσιν, ἀλλ' ἔμμετρος ἀκριβῶς· ȣ̓́τε πολύσαρκος, ἀπίθανον γάρ. ȣ̓́τε λεπτὸς εἰς ὑπερβολὴν, σκελετῶδες τȣ̃το καὶ νεκρικόν: *Neque ſit nimium procerus & immodice longus*, *neque humilis atque ipſa veluti natura nanum referens*; *ſed accurate ſe contineat intra juſtam debitæ menſuræ proportionem*; *neque corpulentus*, *illud enim inſcitum eſt*; *neque impenſe tenuis*, *quoniam ſic videri poſſet ſceleton vel cadaver.* Eidem porro Luciano in libro de Morte Peregrini ipſe Peregrinus, abſolutiſſimi corporis homo, dicitur; Τὸ τῆς φύσεως τȣ̃το πλάσμα καὶ δημιȣ́ργημα, ὁ τȣ̃ Πολυκλείτȣ κανών: *Illud Naturæ figmentum atque opificium*, *Canon Polycleti.*

Polycletus in pectore fingendo videtur excelluiſſe. *Chares à Lyſippo ſtatuas facere non iſto modo didicit*, inquit Auctor Rhet. ad Herennium lib. IV, *ut Lyſippus caput oſtenderet Myronis*, *brachia Praxitelis*, *pectus Polycleti*; *ſed omnia coram magiſtrum facientem videbat*; *cæterorum opera vel ſua ſponte conſiderare poterat.*

Ariſtodemus apud Xenophontem lib. I Apomnem. teſtatur ſe Homerum in pangendis carminibus epicis maxime admirari; in dithyrambo, Menalippidem; in tragœdia, Sophoclem; in ſtatuaria, Polycletum, in pictura, Zeuxin.

Polycletum enumerat Tullius inter Artifices magna ſolertia præditos: *An pateretur hoc Zeuxis*, *aut Phidias*, *aut Polycletus*, *nihil ſe ſcire*, *cùm in his eſſet tanta ſolertia?* Cicero ſub finem libri ſecundi Acad. quæſtionum.

Vitruvius in Prooemio libri tertii enumerat Myronem, Polycletum, Phidiam, Lyſippum inter Statuarios qui nobilitatem ex arte ſunt conſecuti, quique æterna memoria ad poſteritatem ſunt permanentes.

Polycleti Argivi meminit Plato in Protagora, conjungitque eum cum Phidia Athenienſe. Martialis lib. VIII, Epigr. 50, de Phiala Rufi:

Quis labor in phiala? docti Myos, anne Myronis?
Mentoris hæc manus eſt, an Polyclete tua?

Statius II Sylv. in Surrentio Pollii, verſ. 67:

- - - *Quod ab arte Myronis,*
Aut Polycletæo juſſum eſt quod vivere cælo.

Idem IV Sylv. in Vindicis Hercule epitrapezio, verſu 22:

- - - *Quis namque oculis certaverit uſquam*
Vindicis, *artificum veteres agnoſcere ductus*,
Et non inſcriptis auctorem reddere ſignis?
Hic tibi quæ docto multum vigilata Myroni
Æra, *laboriferi vivant quæ marmora cælo*
Praxitelis, *quod ebur Piſæo pollice raſum*,
Quod Polycleteis juſſum eſt ſpirare caminis,
Linea quæ veterem longe fateatur Apellem
Monſtrabit. Namque hæc, *quoties chelyn exuit ille*,
Deſidia eſt; *hic Aoniis amor avocat antris.*

Juvenalis Satyra III, verſu 217:

Hic aliquid præclarum Euphranoris & Polycleti.

Idem Satyra VIII, verſu 102:

Et cum Parrhaſii tabulis, *ſignisque Myronis*
Pheidiacum vivebat ebur, *nec non Polycleti*
Multus ubique labor, *raræ ſine Mentore menſæ.*

Argos & Mycenæ commune habebant templum, Ἡραῖον ſive Junonium nuncupatum, ἐν ᾧ τὰ Πολυκλείτȣ ξόανα: τῇ μὲν τέχνῃ κάλλιςα τῶν πάντων, πολυτελείᾳ δὲ καὶ μεγέθει τῶν Φειδίȣ λειπόμενα: *In quo Polycleti ſigna arte quidem omnium pulcherrima*, *ſumptu vero ac mole operibus Phidiæ inferiora*, Strabo lib. VIII, pag. 372, B.

Junonis Argivæ ſimulacrum à Polycleto ex ebore atque auro fabricatum deſcribit Pauſanias *pag.* 11, *lib.* 114, 52: Signum Junonis inſidet ſolio, mole ſatis magnum, ex auro & ebore à Polycleto fabricatum. Habet in capite coronam, cui Gratiæ & Horæ ſunt inſculptæ: manuum quoque altera fert malum punicum, altera ſceptrum. Quæ ad malum punicum pertinent, quod ſint ſermonis arcanioris, miſſa faciam. Cuculum verò ſceptro inſidere perhibent, quod virginis Junonis amore captus Jupiter, in eam ſe volucrem con-

verterit, quam puella veluti ludicrum aliquod expetiverit captaveritque. Hunc ſermonem fabuloſum, & ſi qua ſunt alia huic fabulæ ſimilia, non quidem veluti admittens refero, nihilominus tamen refero. Hæc Pauſanias. Meminit hujus Junonis etiam Plutarchus circa initium vitæ Periclis; Lucianus in Somnio. Maximus Tyrius Diſſertat. XXVI: Ἥραν ἔδειξεν Ἀργείοις Πολύκλειτος λευκώλενον, ἐλεφαντόπηχυν, εὐῶπιν, εὐείμονα, βασιλικήν, ἱδρυμένην ἐπὶ χρυσοῦ θρόνου: *Junonem exhibuit Argivis Polycletus albas ulnas habentem, cubitos eburneos, bene tunicatam, regia majeſtate præditam, aureoque innixam throno.* Anthologia Græc. Epigr. lib. IV, cap. 12:

> Ἀργεῖος Πολύκλειτος, ὁ καὶ μόνος ὄμμασιν Ἥρην
> Ἀθρήσας, καὶ ὅσην εἶδε τυπωσάμενος,
> Θνητοῖς κάλλος ἔδειξεν ὅσον θέμις· αἱ δ' ὑπὸ κόλποις
> Ἄγνωστοι μορφαὶ Ζηνὶ φυλασσόμεθα.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

> *Unus Junonem vidit Polycletus ab Argis;*
> *Et nobis, quantum viderat, arte dedit;*
> *Et decora oſtendit, quà fas modo: cætera nam quæ*
> *Veſte latent, ſoli ſunt ea nota Jovi.*

Martialis lib. X, Epigr.

> *Juno labor Polyclete tuus & gloria felix,*
> *Phidiacæ cuperent quam meruiſſe manus,*
> *Ore nitet tanto, quanto ſuperaſſet in Ida*
> *Judice convictas non dubitante Deas.*
> *Junonem Polyclete ſuam niſi frater amaret,*
> *Junonem poterat frater amare tuam.*

Polycletus fecit & Herculem interficientem Hydram. *Arbitror in hac ratione ſive exercitatione dicendi*, inquit Cicero lib. II de Oratore, *qui illam vim adeptus ſit, ut eorum menteis qui cùm aliqua ſtatuendi poteſtate audiunt ad ſuum arbitrium movere poſſit, hunc de toto illo genere reliquarum orationum non plus quæſiturum eſſe quid dicat, quàm Polycletum illum, cùm Herculem fingebat, quemadmodum pellem aut Hydram fingeret; etiamſi nunquam hæc facere ſeparatim didiciſſet.*

Polycleti Doryphorum ſibi Lyſippus ajebat magiſtram fuiſſe, Cicero de claris Oratoribus. Meminit hujus Doryphori ſtatuæ etiam Cicero circa initium Oratoris ad Brutum, ſicuti & Galenus lib. II περὶ σπέρματος. *Doryphorum viriliter puerum* etiam ſupra Plinius recenſuit inter opera Polycleti.

Polycleti virgines Canephoræ. Cicero lib. IV in Verrem; *Erant ænea duo ſigna, non maxima, verum eximia venuſtate, virginali habitu atque veſtitu, quæ manibus ſublatis ſacra quædam, more Athenienſium virginum, repoſita in capitibus ſuſtinebant. Canephoræ ipſæ vocabantur; ſed earum artificem, quemnam? recte admones: Polycletum eſſe dicebant. Meſſanam ut quiſque noſtrum venerat, hæc viſere ſolebat: omnibus hæc ad viſendum patebant quotidie: domus erat non domino magis ornamento, quàm civitati*, &c.

Symmachus libro I, epiſt. 23: *Tune, inquies, audeas de philoſophis judicare? Licet alienas ſpectare virtutes: nam & Phidiæ Olympium Jovem, & Myronis buculam, & Polycleti Canephoras rudis ejus artis hominum pars magna mirata eſt. Intelligendi natura indulgentius patet. Alioqui præclara rerum paucis probarentur, ſi boni cujuſque ſenſus etiam ad impares non veniret.* De Canephoris vide Feſtum, & ſcholia in Ariſtophanis Acharnenſes, pag. 272.

Polycletus fecit Diadumenum molliter juvenem, centum talentis nobilitatum, ut ſupra ex Plinio retulimus. Memorat & Lucianus in Philopſeude; τὸν διαδούμενον τὴν κεφαλὴν τῇ ταινίᾳ, τὸ καλὸν, ἔργον Πολυκλείτου; ubi Scholiaſta vetus annotat, γραφεὺς ὁ Πολύκλειτος, ὥσπερ καὶ ὁ Εὐφράνωρ· καὶ πῶς ἀγαλματοποιὸς νῦν εἰσάγεται θαυμάζω: *Pictor erat Polycletus, ſicuti & Euphranor: unde quoque miror quomodo nunc ut ſtatuarius introducatur.* Sed manifeſte Polycletum cum Polygnoto confundit Scholiaſtes, qui & alibi frequenter oſtendit, quàm parum cognitam perſpectamque habuerit veterum Artificum hiſtoriam.

Dio Chryſoſtomus Oratione XXXVII refert ſe vidiſſe ſtatuam Alcibiadis, abſciſſis manibus mutilam, quæ dicebatur opus eſſe Polycleti.

Salmoneus Polycleti. Anthologiæ lib. III, cap. 14; & IV, 8:

> Χείρ με Πολυκλείτου Θασίη κάμεν· εἰμὶ δ' ἐκεῖνος
> Σαλμωνεὺς, βρονταῖς ὃς Διὸς ἀντεμάνην.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Ὅς με καὶ ἐν ἀΐδῃ προθεῖ πάλι, καί με κεραυνοῖς
 Βάλλει, μισῶν μου κοῦ λαλέοντα τύπον.
Ἴσχε Ζεῦ πρηστῆρα, μέθες χόλον· εἰμὶ γὰρ ἄπνοις
 Ὁ σκοπός. ἀψύχοις εἰκόσι μὴ πολέμει.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit utrobique:

Ecce Polygnoti Thaſii manus: auſus ego ille
Salmoneus contra falſa tonare Jovem:
Qui me vexat apud Manes, & fulmina mutam
Vibrat in hanc (odium quò ruit?) effigiem.
Parce tonans flammis, iram preme; nam ſine vita
Sum ſcopulus. Bellum ne fac imaginibus.

Quidnam ſit hoc, quod Græcum Epigramma Polycletum videtur Thaſium facere, non ſatis capio: niſi forte præter celeberrimum illum Statuarium Polycletum Sicyonium, alius quoque fuerit Polycletus Thaſius Fictor. Hoc dubium videtur etiam Cl. Grotium induxiſſe ut pro Polycleto reponeret Polygnotum, quem Thaſium fuiſſe conſtat, Pictura clarum. Vide quæ obiter hac de re attingimus infra in POLYGNOTUS.

Polyxena Polycleti. Anthologiæ lib. IV, cap. 9:

Ἁ δ᾽ Πολυκλείτοιο Πολυξένα, οὐδέ τις ἄλλα
 Χεὶρ ἔθιγεν τούτου δαιμονίου πίνακος.
Ἥρας ἔργον ἀδελφόν· ἴδ᾽ ὡς πέπλοιο ῥαγέντος
 Τὰν αἰδῶ γυμνὰν σώφρονι κρύπτε πέπλῳ.
Λίσσεται ἁ τλάμων ψυχᾶς ὕπερ· ἐν βλεφάροις δὲ
 Παρθενικᾶς ὁ Φρυγῶν κεῖται ὅλος πόλεμος.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Iſte tuus labor eſt, Polyclete, Polyxena: ſenſit
Non aliam felix iſta tabella manum.
Germanum Junonis opus. Cerne ut ſibi prudens
Obducat rupta tegmina veſte pudor.
Pro vita facit illa preces: in virginis udis
Eſt oculis, quantum eſt de Phryge Marte ſuper.

Jovis Milichii ſignum è candido lapide fecit Polycletus. Dedicatum autem ob hujuſmodi cauſſam, &c. vide *Pauſaniam lib.* II, *pag.* 119, 47.

Hecates ſimulacrum ex ære fecit Polycletus: *Pauſanias lib.* II, *pag.* 126, 5.

Apollo, Latona, Diana ex candido lapide, Polycleti opera: *Pauſanias lib.* II, *pagina* 129, 32.

Antipatri Mileſii ſtatuam fecit Polycletus: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 346, 19.

Cyniſco è Mantinea puero pugili ſtatuam fecit Polycletus: *Pauſanias lib.* VI, *pagina* 352, 10.

Pythoclem quinquertionem Eleum Polycletus fecit: *Pauſan. lib.* VI, *pag.* 358, 22.

Xenoclis Mænalii luctatoris ſtatuam Polycletus fecit: *Pauſan. lib.* VI, *pag.* 360, 10.

Therſilochum & Ariſtionem fecit Polycletus Argivus: *Pauſan. lib.* VI, *pag.* 367, 45.

Libero patri ſimulacrum fecit Argivus Polycletus. Cothurni ei pro calceamentis: una manu poculum, altera thyrſum tenet: thyrſo aquila inſiſtit, quod utique non ſatis reſpondet iis quæ Libero patri ſolent attribui: *Pauſanias lib.* VIII, *pag.* 506, 48.

In fano Æſculapii apud Epidaurios eſt theatrum operis dignitate, ut mihi quidem videtur, longe præſtantiſſimum. Romanorum enim theatra, ubicunque tandem locorum inveniantur, cum ornamentis plurimum antecellunt cætera, tum magnitudine quoque ſuperant illud quod Megalopoli viſitur in Arcadia. Quod vero ad harmoniam pulchritudinemque operis attinet; nemo certe architectonum ſibi poteſt videri ſatis dignus, ut cum Polycleto in certamen deſcendat: Polycletus enim theatrum illud & rotundam ædem fecit: *Pauſanias libro ſecundo, pag.* 135, 35.

Athenæus *libro* V, *cap.* 9, refert ex Moſchione, Polycletum apud omnes in magna habitum admiratione ob lucernam quam Perſæ fabricatus eſt.

POLYCRATES, FABER FERRARIUS.

Anthologia Epigrammatum libro ſexto, cap. ult.

Ἐκ πυρὸς ὁ ῥαιστὴρ, καὶ ὁ κάρκινος, ἥ τε πυράγρα
 Ἄγκειθ᾽ Ἡφαίστῳ δῶρα Πολυκράτεος.
Ὧ πυκνὸν κρούων ὑπὲρ ἄκμονος, εὕρετο παισὶν
 Ὄλβον, ὀϊζυρὴν ὠσάμενος πενίην.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Malleus hic, cancer, forcepſque Polycrate dante
Ignipotens tibi ſunt ecce dicata pater.
Illo ſæpe ſuper feriens incude, fugavit
Pauperiem & natis arte paravit opes.

POLYCRATES, Statuarius.

Plinius lib. xxxiv, cap. 8, refert eum inter Artifices qui fecerunt athletas, & armatos, & venatores, ſacrificantesque.

POLYCRITHUS, Architecton.

Meminit ejus Plutarchus Græc. quæſt. 37.

POLYDECTES, Statuarius.

Palatinas domos Cæſarum replevere probatiſſimis ſignis Craterus cum Pythodoro, Polydectes cum Hermolao, Pythodorus alius cum Artemone, & ſingularis Aphrodiſius Trallianus, Plinius libro xxxvi, 5.

POLYDORUS, Sculptor.

Multorum obſcurior fama eſt, quorundam claritati in operibus eximiis obſtante numero artificum; quoniam nec unus occupat gloriam, nec plures pariter nuncupari poſſunt: ſicut in Laocoonte, qui eſt in Titi Imperatoris domo. Opus omnibus & picturæ & ſtatuariæ artis præferendum. Ex uno lapide eum, & liberos, draconumque mirabiles nexus de conſilii ſententia fecere ſummi artifices Ageſander, & Polydorus, & Athenodorus Rhodii, Plinius libro xxxvi, cap. 5.

POLYDORUS, Statuarius.

Plinius *libro* xxxiv refert eum inter Artifices qui optime fecerunt athletas, & armatos, & venatores, ſacrificantesque.

POLYDUS, Mechanicus.

Polydus Theſſalus Philippo Amyntæ filio Byzantium oppugnante, inventionem Arietis à Pephaſmeno Tyrio inchoatam & à Cetra Calcedonio ulterius provectam, pluribus generibus & facilioribus explicavit. Ab hoc receperunt doctrinam Diades & Chereas, qui cum Alexandro militaverunt: vide *Vitruvium libro decimo, cap.* 19. Polyidos ſcripſit de Machinationib. teſte Vitruvio *in Proœmio libri* vii. Idem forte eſt cum hoc Polydo.

POLYEUCTUS, Statuarius.

Polyeuctus, Πολύευκτος, fecit ſtatuam Demoſthenis Oratoris. Plutarchus in x Oratorum vitis, ubi agit de Demoſthene: Αἰτήσας τε γραμματεῖον, ἔγραψεν (ὡς μὲν Δημήτριος ὁ Μάγνης φησὶ) τὸ ἐπὶ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ ἐλεγεῖον ἐπιγεγραμμένον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὕστερον,

Εἴπερ ἴσην ῥώμην γνώμῃ Δημόσθενες εἶχες,
Οὔ ποτ' ἂν Ἑλλήνων ἦρξεν Ἄρης Μακεδών.

Κεῖται δ' ἡ εἰκὼν πλησίον τοῦ περισχοινίσματος καὶ τοῦ βωμοῦ τῶν δώδεκα θεῶν, ὑπὸ Πολυεύκτου πεποιημένη: *Poſtulans tabellam (ut quidem Demetrius Magneſius tradit) inſcripſit elegum quem poſtea ſtatuæ ipſius ſerius inſcribi curaverunt Athenienſes:*

Si menti vires fuerant, Demoſthenes, æquæ,
Non armis Macedûm Græcia victa foret.

Collocata vero eſt ſtatua juxta ſeptum & duodecim Deorum aram, à Polyeucto facta.

POLYGNOSTUS, Pictor.

Ita Tzetzi, *Chiliadis* xii *hiſt.* 248, dicitur Pictor ille multò celeberrimus, qui aliis nuncupatur *Polygnotus Thaſius*.

POLYGNOTUS Athenienſis, Pictor.

Gyges Lydius picturam invenit in Ægypto: in Græcia vero Euchir, Dædali cognatus, ut Ariſtoteli placet: ut Theophraſto, Polygnotus Athenienſis, Plinius lib. vii, cap. 56. Non eſt alius à Thaſio, ſiquidem ex Suida atque Harpocratione conſtat eum γένει quidem Thaſium fuiſſe, θέσει vero Athenienſem.

POLYGNOTUS Parius, Pictor.

Ceris pingere ac picturam inurere quis primus excogitaverit, non conſtat. Quidam Ariſtidis inventum putant, poſtea conſummatum à Praxitele. Sed aliquanto vetuſtiores encauſticæ picturæ extitere, ut Polygnoti, & Nicanoris, & Arceſilai Pariorum, Plinius xxxv, 11. Sed magis crediderim hoc in loco agi de Polygnoto Thaſio, ac Nicanorem tantum atque Arceſilaum Parios dici.

POLYGNOTUS Thasius, Pictor.

Poſteaquam Plinius lib. xxxv, cap. 8, nonnihil dixit de Bularcho aliiſque Pictoribus antiquiſſi-

antiquiſſimis, nec non de Phidia (nam & ipſe initio Pictor fuiſſe traditur) ejuſque fratre Panæo, qui floruere circa nonageſimam Olympiadem; tandem quoque capite proxime ſequenti ſubjungit, *Alii quoque poſt hos* (primos nempe illos pingendi fingendique auctores poſt Phidiam) *clari fuere ante nonageſimam Olympiadem, ſicut Polygnotus Thaſius, qui primus mulieres lucida veſte pinxit, capita earum mitris verſicoloribus operuit, plurimumque picturæ primus contulit. Siquidem inſtituit os adaperire, dentes oſtendere, vultum ab antiquo rigore variare. Hujus eſt tabula in porticu Pompeji, quæ ante curiam ejus fuerat, in qua dubitatur aſcendentem cum clypeo pinxerit, an deſcendentem: Hic Delphis ædem pinxit: hic & Athenis porticum, quæ Pœcile vocatur, gratuito; cùm partem ejus Mycon mercede pingeret: unde major huic auctoritas. Siquidem Amphyctiones, quod publicum Græciæ conſilium, hoſpitia ei gratuita decrevere.* Idem Plinius lib. XXXV, cap. 11: *Pauſias & ipſe pinxit penicillo parietes Theſpiis, cùm reficerentur quondam à Polygnoto picti: multumque comparatione ſuperatus exiſtimabatur, quoniam non ſuo genere certaſſet.*

Ex ære quoque ſigna feciſſe docet nos Plinius *lib.* XXXIV, *cap.* 8, quod non leviter firmat conjecturam maximi Grotii, referentis ad Polygnotum illud Salmonei ſimulacrum quod habet Anthologia Græcorum Epigrammatum *libro tertio*, *cap.* 14. Et rurſus *libro quarto*, *cap.* 8. Ipſum Epigramma adſcripſimus in Polycleti vita.

Quali atramento pinxerit Polygnotus, diſcas ex Plinii libro XXXV, cap. 6, ubi agit de conficiendo atramento: *Sunt qui & vini fæcem ſiccatam excoquant: affirmantque, ſi ex bono vino fæx fuerit, Indici ſpeciem id atramentum præbere. Polygnotus & Mycon, celeberrimi pictores, Athenis è vinaceis fecere, tryginon appellant.*

Polygnotus dicitur Aglaophontis filius Platoni in Ione. Aglaophontis Thaſii, ait Simonides apud Pauſaniam *lib.* X, *pag.* 660, 27.

Polygnotus Pictor & frater ejus, fuere diſcipuli patris Aglaophontis: *Dio Chryſoſtomus Orat.* LV. Alter filiorum Aglaophontis dicitur Ariſtophon Platoni circa initium Gorgiæ.

Hæc & alia Polygnotum ſpectantia fuſius aliquanto proſequitur Suidas: Πολύγνωτος. οὗτος ζωγράφος μὲν ἦν τὴν τέχνην, Θάσιος δὲ τὸ γένος, υἱὸς καὶ μαθητὴς Ἀγλαοφῶντος. τυχὼν δὲ τῆς Ἀθηναίων πολιτείας, ἢ ἐπεὶ τὴν ποικίλην στοὰν ἀνέγραψε προῖκα· ἤ, ὥς ἔνιοι, τὰς ἐν τῷ θησαυρῷ καὶ τὰς ἐν Ἀνακείῳ γραφάς: *Polygnotus hic arte quidem erat pictor, genere Thaſius, filius & diſcipulus Aglaophontis. Jus vero Athenienſium civitatis adeptus eſt, vel poſtquam variam porticum pinxit gratis, vel (ut alii tradunt) poſt picturas in theſauro & Anaceo pictas.* Eadem fere habet Harpocration, additque quod hanc rem cùm alii retulerunt, tum etiam Artemon in opere de Pictoribus & Juba in libro de Pictura.

Quis eorum, qui hæc minora animadvertunt, non intelligit Canachi ſigna rigidiora eſſe quam ut imitentur veritatem? Calamidis dura illa quidem, ſed tamen molliora quàm Canachi? Nondum Myronis ſatis ad veritatem adducta, jam tamen quæ non dubites pulcra dicere? Pulchriora etiam Polycleti, & jam plane perfecta, ut mihi quidem videri ſolent? Similis in pictura ratio eſt; in qua Zeuxim, & Polygnotum, & Timanthem, & eorum, qui non ſunt uſi plus quàm quatuor coloribus, formas & lineamenta laudamus: at in Aetione, (aliis *Echione*) *Nicomacho, Protogene, Apelle, jam perfecta ſunt omnia: ac neſcio an reliquis in rebus omnibus idem eveniat. Nihil eſt enim ſimul inventum & perfectum*, Cicero de Claris Oratoribus.

Primi, quorum quidem opera non vetuſtatis modo gratia viſenda ſint, clari pictores fuiſſe dicuntur Polygnotus atque Aglaophon, quorum ſimplex color tam ſui ſtudioſos adhuc habet, ut illa prope rudia, ac velut futuræ mox artis primordia, maximis qui poſt eos extiterunt auctoribus præferantur: proprio quodam intelligendi, ut mea fert opinio, ambitu, Quintilianus lib. XII, cap. 10.

Zeuxidis aut Polygnoti aut Euphranoris tabulæ Ἠσπάσαντο καὶ τὸ εὔσκιον, καὶ τὸ ἔμπνουν, καὶ τὸ εἰσέχον τε καὶ ἐξέχον: *Sectantur opacum quid ac ſpirans, & recedens aliquid atque eminens*, Philoſtratus de vita Apollonii libro II, cap. 9.

Δεῖ μὴ τὰ Παύσωνος θεωρεῖν τοὺς νέους, ἀλλὰ τὰ Πολυγνώτου, κἂν εἴ τις ἄλλος τῶν γραφέων ἢ τῶν ἀγαλματοποιῶν ἐστὶν ἠθικός: *Oportet juniores non tam Pauſonis opera contemplari, quàm Polygnoti, aut ſi quis alius pictorum ſtatuariorumve commode mores exprimit*, Ariſtoteles Politicorum libro VIII, cap. 5.

Οἱ γραφεῖς, Πολύγνωτος μὲν κρείττους, Παύσων δὲ χείρους, Διονύσιος δὲ ὁμοίους εἴκαζε: *Ex pictoribus, Polygnotus quidem meliores, Pauſon vero deteriores, at Dionyſius ſimiles repræſentabat*, Ariſtoteles de Poëtica, cap. 2.

Αἱ τῶν νέων τῶν πλείστων, ἀήθεις τραγῳδίαι εἰσί· καὶ ὅλως ποιηταὶ πολλοὶ τοιοῦτοι. οἷον καὶ τῶν γραφέων Ζεῦξις πρὸς Πολύγνωτον πέπονθεν. ὁ μὲν γὰρ Πολύγνωτος ἀγαθὸς ἠθογράφος· ἡ δὲ Ζεύξιδος γραφὴ οὐδὲν ἔχει ἦθος: *Plurimorum juniorum tragœdiæ ſunt ſine moribus, & multi prorſus*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ſus poëtæ ſunt tales: ita quoque inter pictores Zeuxis ſe habet ad Polygnotum. Polygnotus enim eſt bonus morum pictor, at Zeuxidis pictura nullos omnino habet mores, Ariſtoteles de Poëtica, cap. 6.

Refert & Polygnotum inter probatiſſimos Artifices Dionyſius Halicarnaſſ. de Demoſthenis acumine ac vi. Locum deſcripſimus libro III *de Pictura Vett. cap.* VII, §. 8.

Polygnotus Thaſius & Dionyſius Colophonius, inquit Ælianus *var. Hiſt.* IV, 3, duo Pictores erant. Ac Polygnotus quidem pingebat magna, & in perfectis certamina ſubibat: Dionyſii vero picturæ, excepta magnitudine, Polygnoti artem accuratiſſime imitabantur, atque in ea paſſiones animi, mores, formæ habitudinem, veſtium ſubtilitatem, & reliqua ad vivum exprimebant.

Polygnoto Pictori uſum corporis ſui conceſſiſſe dicunt Elpinicen ſororem Cimonis, Miltiadis filii: quamobrem quoque cùm pingeret in porticu Peiſianactia (ut tunc temporis vocabatur, quæ nunc Pœcile dicitur) Troadas, faciem Laodices fertur ad Elpinices imaginem reddidiſſe. Non erat ex operariorum numero Polygnotus, neque pingendam redemerat porticum illam, verum gratuitam hanc munificentiam publico exhibuit. Ὁ Πολύγνωτος οὐκ ἦν τῶν βαναύσων, οὐδ' ἀπ' ἐργολαβίας ἔγραφε τὴν στοὰν, ἀλλὰ προῖκα, φιλοτιμούμενος πρὸς τὴν πόλιν: vide *Plutarchum in Cimonis vita.* Meminit etiam hujus porticus à Polygnoto varia pictura exornatæ, Laërtius, *lib.* VII *in Zenone ſectæ Stoïcæ principe*, qui docuit in ea diſcipulos primo Zenonios, poſtea vero Stoïcos appellatos. In hac varia porticu ſpectabatur quoque rarum illud exemplum fideliſſimi canis dominum ſuum in pugna Marathonia proſequentis, atque in confertos hoſtes unà cum domino irruentis. Canem hunc aliqui à Nicone, alii à Polygnoto Thaſio pictum putant: vide *Ælianum de Animal. lib.* VII, *cap.* 38. Ὡς οὐδὲν ἔχουσιν αἱ νῦν Ἀθῆναι σεμνὸν ἀλλ' ἢ τὰ κλεινὰ τῶν χωρίων ὀνόματα. Καὶ καθάπερ ἱερείου διαπεπραγμένου τὸ δέρμα λείπεται, γνώρισμα τοῦ πάλαι ποτὲ ζώου· οὕτως ἐνθένδε φιλοσοφίας ἐξῳκισμένης, λείπεται περινοστοῦντα θαυμάζειν τὴν Ἀκαδημίαν καὶ τὸ Λύκειον, καὶ νὴ Δία τὴν ποικίλην στοὰν, τὴν ἐπώνυμον τῆς Χρυσίππου φιλοσοφίας, νῦν οὐκέτ' οὖσαν ποικίλην. ὁ γὰρ ἀνθύπατος τὰς σανίδας ἀφείλετο, αἷς ἐγκατέθετο τὴν τέχνην ὁ ἐκ Θάσου Πολύγνωτος: *Quàm nihil habent Athenæ quæ nunc ſunt venerabile, præter inclyta locorum nomina. Et quemadmodum ex hoſtia ſacrificando abſumpta ſola pellis remanet, indicium ejus animalis quod olim aliquando fuit; ita & philoſophia hinc expulſa, reſtat ut ex uno loco in alium tranſmigrantem admiremur Academiam, & Lyceum, ac per Jovem porticum quoque Variam, cognominem Chryſippi philoſophiæ, nunc vero non amplius variam. Proconſul enim abſtulit tabulas, in quas univerſam artem ſuam Thaſius Polygnotus contulerat*, Syneſius epiſtola 135. De hac Varia porticu multa habent Meurſii Athenæ Atticæ lib. I, cap. 5, inter quæ non pauca quæ hunc noſtrum Polygnotum ſpectant.

Polygnotus pinxit Caſſandram Delphis in exedra. Atque in hac tabula Caſſandræ potiſſimum laudabant Ὀφρύων τὸ ἐπιπρεπὲς καὶ παρειῶν τὸ ἐνερευθὲς, *Superciliorum decus & ruborem genarum.* Vide Luciani Imagines.

Πολυγνώτου τοῦ ζωγράφου ὁ νοῖς ἐστὶ γεγραμμένος ἐναντίος, ἐπεστραμμένος, κομίζων σκευοφόρον, καὶ τὴν μυρσίνην λαγωὸν, καὶ ἀνάκειται ἐν τῷ Ἀνακείῳ, Heſychius. Corruptiſſimus locus. Primo tamen intuitu cuivis liquet legendum ὄνος pro ὁ νοῖς. Sicuti enim duo quædam non ignobilia Polygnoti opera attingit hoc in loco Heſychius, aſellum nempe ac leporem; ita videri poteſt reſpexiſſe aſellum, quem inſignis Artifex poſteritati ſpectandum reliquit in illa Trojani excidii pictura quam fuſe deſcribit Pauſanias *libro decimo, pag.* 662, 23. Ad leporem vero pertinet illud Apoſtolii Centuriæ XVI, Parœmia 39: Πολυγνώτου λαγώς.] Ἐπὶ τῶν ὁπωσοῦν ἀκριβῶς ἐκτυπούντων· Πολύγνωτος γὰρ ὁ ζωγράφος γράψας λαγὼν, δόξαν παρέσχετο τοῖς ὁρῶσι, ζῶν εἶναι τὸ θηρίον τοῦτο: *Polygnoti lepus.*] *Uſurpatur de iis, qui aliquid accurate effigiant. Polygnotus enim picto lepore opinionem præbuit intuentibus, vivum eſſe illud animal.* Diſpice interim an Polygnotus unquam pinxerit illam de lepore ad myrtum hiſtoriam, quam refert Pauſanias *lib.* III, *pag.* 206, 53: Trojanæ interim expugnationis picturam, quam Polygnotus ex Homero aliiſque Iliaci excidii poëmatis deſumptam pinxit Delphis, quamque Pauſanias *lib.* X, *pag.* 657 & 14 ſequentibus paginis fuſe deſcripſit, memorant quoque Plutarch. de Defectu oraculorum, & Philoſtratus de vita Apollonii, *lib.* VI, *cap.* 6.

Athenis eſt perantiquum Caſtoris & Pollucis templum, in quo ipſi ſtantes, ac filii equis inſidentes ſpectantur. Hac in æde Polygnotus pinxit eorum res geſtas & nuptias Leucippi filiarum: *Pauſanias lib.* I, *pag.* 30, 53.

Polygnoti picturæ aliquot in Ægei heroo Athenis viſebantur: *Pauſanias libro primo, pag.* 39, 39.

Polygnotus in fano Minervæ Areæ apud Platæenſes pinxit Ulyſſem patrata jam procorum cæde: *Pauſanias lib.* IX, *pag.* 548, 20.

Equum abſolutiſſimi operis in Pœcile depictum à Nicone, (lege *Micone*) vel (ut alii)

Poly-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Polygnoto, traduxerunt illius ævi homines, exiſtimantes totam elegantiſſimæ picturæ gratiam plurimum imminutam, propterea quod contra naturam illius animalis pilos inferioribus palpebris adpictos haberet: *Tzetzes Chiliadis* XII *hiſt.* 427.

POLYIDOS, Mechanicus. Vide Polydus.

POLYSTRATUS, Statuarius.

Πάνυ γοῦν σεμνὸς καὶ ὁ τύραννος Φάλαρις, ὅς τοὺς ἐπιμαστιδίους θοινώμενος παῖδας, διὰ τῆς Πολυστράτου τοῦ Ἀμπρακιώτου κατασκευῆς μέχρι νῦν ὥς τις ἀνὴρ θαυμαστὸς δείκνυται· καὶ οἱ μὲν Ἀκραγαντῖνοι βλέπειν αὐτοῦ τὸ πρόσωπον τὸ προειρημένον, διὰ τὴν ἀνθρωποφαγίαν ἐδεδίεσαν· τοῖς δὲ μέλον ἐστὶ παιδείας, αὐχοῦσιν ὅτι δι' εἰκόνος αὐτὸν θεωροῦσι: *Admodum profecto venerabilis fuit Phalaris tyrannus infantulos à matrum uberibus abreptos comedens, qui Polyſtrati Ambraciotæ opera uſque in hunc diem tanquam vir aliquis admiratione dignus oſtenditur. Et Agrigentini quidem vultum ejus prædictum propter anthropophagiam exhorreſcebant; inter eos vero, quibus nunc doctrina curæ eſt, non deſunt qui ſe gloriantur eum in imagine conſpexiſſe*, Tatianus in Orat. adv. Græcos.

PORINOS, Architectus.

Porinos & Antiſtates & Calleſchros & Antimachides Architecti, Piſiſtrato Athenis ædem Jovi Olympio facienti, fundamenta conſtituerunt, &c. Vide Antistates.

POSIDONIUS, Statuarius & Cælator.

Plinius libro XXXIV, cap. 8, refert hunc Poſidonium inter Artifices qui feliciſſime expreſſerunt athletas & armatos & venatores ſacrificantesque: ac porro addit ibidem, *Qui & argentum cælavit nobiliter, natione Epheſius.* Ante quoque dixerat lib. XXXIII, cap. 12, ubi de cælatura argenti & Cælatoribus agit, *Circa magni Pompeji ætatem laudantur Praxiteles & Poſidonius Epheſius.* Ad hunc quoque Poſidonium non male quoque referas illud Ciceronis libro II de Natura Deorum: *Quod ſi in Scythiam aut in Britanniam ſphæram aliquis tulerit hanc, quam nuper familiaris noſter Poſidonius effecit, cujus ſingulæ converſiones idem efficiunt in Sole & in Luna & in quinque ſtellis errantibus, quod efficitur in cœlo ſingulis diebus & noctibus; quis in illa barbarie dubitet, quin ea ſphæra ſit perfecta ratione?*

POSIS, Plasta.

Marcus Varro tradit ſibi cognitum Romæ Poſim nomine, à quo factas Romæ uvas, item piſces, ita ut non ſit aſpectu diſcernere à veris, Plin. lib. XXXV, cap. 12.

POSPHORUS, Architectus.

C. Julius Poſphorus Architectus Auguſti: *Inſcript. Gruteri* DXCIV, 4.

POSTHUMUS, Aurifex.

Poſthumus Romanus, Capua oriundus, Græcarum litterarum artiumque ſcientia imbui concupivit poſt trigeſimum ætatis annum. Primo auri Faber fuit; poſteaquam vero litteraturæ melioris amore capi cœpit, Athenas petiit, &c. Ποστοῦμος, Ῥωμαῖος ἀπὸ Καπύης, τά τε Ἑλλήνων ἐπαιδεύθη, ἐρασθεὶς αὐτῶν μετὰ ἔτη λ'. τὰ μὲν πρῶτα χρυσοχόος ἦν. ἐπεὶ δὲ ἅπαξ αὐτὸν εἰσῆλθεν φιλολόγος ὁ δὲ ἔρως, εἰς τὰς Ἀθήνας ὥρμησε, &c. Vide Suidam in Ποστοῦμος.

POTHÆUS, Statuarius.

Prope Sicyonium eſt theſaurus Carthaginienſium, Pothæi, Antiphili, & Megaclis opus: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 379, 17.

PRAXIAS, Statuarius.

Praxias Athenienſis, Calamidis diſcipulus. Meminit ejus Pauſanias *lib.* X, *pag.* 643, 27.

PRAXITELES, Pictor.

Ceris pingere ac picturam inurere, quis primus excogitaverit, non conſtat. Quidam Ariſtidis inventum putant, poſtea conſummatum à Praxitele. Sed aliquanto vetuſtiores encauſticæ picturæ extitere, ut Polygnoti, & Nicanoris, & Arceſilai Pariorum. Lyſippus quoque picturæ ſuæ inſcripſit ἐνέκαυσεν, *quod profecto non feciſſet, niſi encauſtica inventa*, Plinius XXXV, 11.

PRAXITELES, Cælator.

Roſcius cùm eſſet in cunabulis, inquit Cicero lib. I de Divinatione, *educereturque in Selonio, qui eſt campus agri Lanuvii; noctu lumine appoſito experrecta nutrix animadvertit puerum dormientem circumplicatum ſerpentis amplexu. Quo aſpectu exterrita, clamorem ſuſtulit. Pater autem Roſcii ad haruſpices retulit. Qui reſponderunt, nihil illo puero clarius, nihil nobilius fore. Atque hanc ſpeciem Praxiteles cælavit argento, & noſter expreſſit Archias verſibus.*

Plinius lib. XXXIII, cap. 9: *Ut omnia de ſpeculis peragantur hoc loco: optima apud majores fuerant Brunduſina, ſtanno & ære miſtis. Prælata ſunt argentea. Primus*

fecit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

fecit Praxiteles magni Pompeji ætate. Et mox ejuſdem libri capite 12, poſtquam maxime laudatus eſt Mentor, item Acragas, Boëthus, Mys, atque alii, tandem & hæc ſubjungit: *Mox Cyzicenus Tauriſcus, item Ariſton & Eunicus Mitylenæi laudantur, & Hecatæus, & circa magni Pompeji ætatem Praxiteles, Poſidonius Epheſius, Lædus Stratiates, qui prælia armatosque cælavit*, &c.

Scholiaſtes Theocriti, ad verſum 105 Edyllii ε': Δύο φασὶ Πραξιτέλεις· τὸ μὲν ἀρχαιότερον, ἀνδριαντοποιόν· τὸ δὲ νεώτερον, ἀγαλματοποιόν. ἦν δὲ ἐπὶ Δημητρίου τοῦ βασιλέως.

PRAXITELES, SCULPTOR.

Centeſima quarta Olympiade floruere Praxiteles, Euphranor, Plin. lib. XXXIV, cap. 8.

Praxiteles, qui propter artificium egregium nemini eſt paullum modo humaniori ignotus. Verba ſunt Varronis è libro Rerum humanarum primo, cujus principium hoc eſt. Vide Aulum Gellium noctium Attic. lib. XIII, cap. 16.

Meminit ejus Quintilianus Orat. Inſtitut. lib. 11, cap. 19: *Si Praxiteles ſignum aliquod ex molari lapide conatus eſſet exſculpere, Parium marmor mallem rude: at ſi illud artifex expoliſſet, plus in manibus fuiſſet quàm in artifice.* Et rurſus lib. XII, cap. 10: *Ad veritatem Lyſippum & Praxitelem acceſſiſſe optime affirmant: nam Demetrius tanquam nimius in ea reprehenditur, & fuit ſimilitudinis quàm pulchritudinis amantior.* Quamvis autem veram quorumvis hominum ſimilitudinem feliciſſime expreſſerit Praxiteles, obſervabatur tamen brachia atque os eximie magis repræſentare. De capite eſt illud Auctoris ad Herennium lib. IV: *Chares à Lyſippo ſtatuas facere non iſto modo didiçit, ut Lyſippus caput oſtenderet Myronis, brachia Praxitelis, pectus Polycleti; ſed omnia coram magiſtrum facientem videbat; cæterorum opera vel ſua ſponte conſiderare poterat.* De ore eſt illud Arbitri Satyrico, in deſcriptione pulchræ: *Dominam producit è latebris, laterique applicat meo mulierem omnibus ſimulacris emendatiorem. Nulla vox eſt, quæ formam ejus poſſit comprehendere: nam quidquid dixero, minus erit. Crines, ingenio ſuo flexi, per totos ſe humeros effuderant: frons minima, & quæ radices capillorum retro flexerat: ſupercilia uſque ad malarum ſcripturam currentia, & rurſus confinio luminum pene permixta: oculi clariores ſtellis extra lunam fulgentibus: nares paululum inflexæ: & oſculum, quale Praxiteles habere Dianam credidit. Jam mentum, jam cervix, jam pedum candor intra auri gracile vinculum poſitus, Parium marmor exſtinxerat.*

Diodoro Siculo in eclogis ex Hiſtoriarum lib. XXVI, cum Phidia & Apelle & Parrhaſio, artificum celeberrimis, conjungitur quoque Praxiteles, ὁ καταμίξας ἄκρως τοῖς λιθίνοις ἔργοις τὰ τῆς ψυχῆς πάθη, *Qui lapideis operibus eximie admiſcuit affectiones animi*, ut ibidem loquitur Diodorus. Omnino vide Calliſtratum in deſcriptione Dionyſi.

Praxitelem pulchritudo Jovis Olympii Minervæque Phidiacæ non deterruit, quo minus experiretur quid efficere aut quouſque progredi poſſet. Locum Columellæ ex Præfatione libri primi adſcripſimus in Polycleti vita. Quamobrem & *laboriferum Praxitelem* dixit Statius Papinius libro IV Sylv. in Hercule epitrapezio Vindicis.

Ex his omnibus non vulgarem illam nomini ſuo conſtituit auctoritatem, ad quam reſpexit Phædrus in Prologo libri quinti:

> *Æſopi nomen ſicubi interpoſuero,*
> *Auctoritatis eſſe ſcito gratia:*
> *Ut quidam artifices noſtro faciunt ſæculo,*
> *Qui pretium operibus majus inveniunt, novo*
> *Si marmori adſcripſerint Praxitelem ſuo,*
> *Detrito Myronem argento.* - - -

Martialis lib. IV, Epigr. 39:

> *Argenti genus omne comparaſti,*
> *Et ſolus veteres Myronis artes,*
> *Solus Praxitelis manus, Scopæque,*
> *Solus Phidiaci toreuma cæli,*
> *Solus Mentoreos habes labores.*

Uberrima hujuſmodi præconia jure meritoque in maximum Artificem ore olim pleniore fuiſſe congeſta, pluribus in locis oſtendit Plinius, antiquis Græcarum rerum auctoribus teſtimonium Scriptoris graviſſimi aſſertione ſua paſſim approbantibus. *Praxiteles marmore* (*a*) *felicior*, inquit Plinius lib. XXXIV, cap. 8, *ideo & clarior fuit. Fecit tamen*

(*a*) *Marmore felicior.*] Propertius libro tertio, Eleg. 8:

> *Praxitelem proprius vindicat arte lapis.*

De Praxitele quoque Plinius libro XXXVI, cap. 5: *Marmoris gloria ſuperavit etiam ſemet.* Ubi quoque nobilia quædam Praxitelis opera marmorea commemorat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

tamen ex ære pulcherrima opera: Proſerpinæ raptum: item Cataguſan, & Liberum patrem, nobilemque (β) *una Satyrum, quem Græci* περιβόητον *cognominant. Signa etiam quæ ante Felicitatis ædem fuere, Veneremque quæ cum ipſa æde incendio cremata eſt Claudii principatu, marmoreæ illi ſuæ* (γ) *per terras inclytæ parem: item Stephuſan, Spilumenen* (δ), *Oenophorum, Harmodium & Ariſtogitonem, tyrannicidas; quos à Xerxe Perſarum rege captos, victa Perſide Athenienſibus remiſit Magnus* (ε) *Alexander. Fecit & puberem ſubrepenti lacertæ cominus ſagitta inſidiantem, quem Sauroctonon vocant. Spectantur & duo ſigna ejus diverſos effectus exprimentia, flentis matronæ, & meretricis gaudentis: hanc putant Phrynen fuiſſe; deprehenduntque in ea amorem artificis, & mercedem in vultu meretricis. Habet ſimulacrum & benignitas ejus. Calamidis enim quadrigæ aurigam ſuum impoſuit: ne melior in equorum effigie, defeciſſe in homine crederetur.*

De Nicia dicebat Praxiteles, interrogatus quæ maxime opera ſua probaret in marmoribus, Quibus Nicias manum admoviſſet: tantum circumlitioni ejus tribuebat, Plinius lib. xxxv, cap. 11.

Praxitelis ætatem inter (a) *ſtatuarios diximus, qui marmoris* (b) *gloria ſuperavit etiam ſemet. Opera ejus ſunt Athenis in* (c) *Ceramico: ſed ante omnia, & non ſolum Praxitelis, verum & in toto orbe terrarum Venus, quam ut viderent, multi* (d) *navigaverunt Gnidum. Duas fecerat, ſimulque vendebat: alteram velata ſpecie, quam*

ob

(β) *Nobilem Satyrum.*] Confer hæc cum iis quæ de Praxitelis Satyro habet Pauſanias *lib.* 1, *pag.* 34, 28.

(γ) *Illi ſuæ per terras inclytæ.*] Venerem Gnidiam ſignat, de qua non pauca habet ipſe Plinius libro xxxvi, cap. 5, quæ mox referemus.

(δ) *Spilumenen.*] Tatianus: Σπιλουμενόν τι γύναιον Πραξιτέλης ἐδημιούργησεν.

(ε) *Remiſit Magnus Alexander.*] Suſis reperta ſunt multa quæ Xerxes è Græcia abſtulerat. Τά τε ἄλλα καὶ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος εἰκόνες· inquit Arrianus lib. iii de Expeditione Magni Alexandri, καὶ ταύτας Ἀθηναίοις πέμπει ὀπίσω, καὶ νῦν κεῖνται Ἀθήνησιν ἐν Κεραμεικῷ: *Inter alia quoque fuere Harmodii atque Ariſtogitonis æneæ ſtatuæ, quas Athenienſibus poſtea remiſit Alexander, poſitæque nunc ſunt Athenis in Ceramico.* Vide quoque librum ſeptimum ejuſdem Arriani.

(a) *Inter ſtatuarios diximus.*] Lib. nempe xxxiv, cap. 8; ubi dicitur floruiſſe Olympiade centeſima quarta.

(b) *Marmoris gloria ſuperavit etiam ſemet.*] Libro quoque eodem xxxiv, cap. 8 dixerat Plinius, *Praxiteles marmore felicior, ideo & clarior fuit.*

(c) *In Ceramico.*] Heſychius: Κεραμεικὸς, τόπος Ἀθήνησιν, ἔνθα αἱ πόρναι προεστήκεσαν· εἰσὶ δὲ δύο Κεραμεικοὶ, ὁ μὲν ἔξω τείχους, ὁ δὲ ἐντός: *Ceramicus, locus Athenis ubi ſcorta proſtabant. Sunt autem duo Ceramici: ille quidem extra muros, ille vero intra.* Suidas: Κεραμεικοὶ δύο ἦσαν· ὁ μὲν ἔνδον τῆς πόλεως, ὁ δὲ ἔξω. ἔνθα καὶ τοὺς ἐν πολέμῳ τελευτήσαντας ἔθαπτον δημοσίᾳ, καὶ τοὺς ἐπιταφίους ἔλεγον: *Ceramici duo erant: alter quidem intra urbem, alter vero extra, ubi quoque è publico ſepeliebant eos qui mortem pro patria pugnantes oppetierant, & funebres orationes habebant.* Et rurſus: Κεραμεικοὶ δύο τόποι Ἀθήνησιν· ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ εἱστήκεισαν αἱ πόρναι: *Ceramici, duo loca Athenis; in quorum altero ſtabant meretrices.* Quam ob rem quoque videri poteſt Plinius hoc in loco innuere voluiſſe, complura Praxitelis opera ſpectata inter imagines bene de rep. meritis poſitas.

(d) *Multi navigaverunt Gnidum.*] Ἦν δὲ ὄντως μᾶλλον ἡ Φρύνη καλὴ ἐν τοῖς μὴ βλεπομένοις· διόπερ οὐδὲ ῥᾴδιον ἦν αὐτὴν ἰδεῖν γυμνήν. ἐχέσαρκον γὰρ χιτώνιον ἠμπείχετο, καὶ τοῖς δημοσίοις οὐκ ἐχρῆτο βαλανείοις. Τῇ δὲ τῶν Ἐλευσινίων πανηγύρει καὶ τῇ τῶν Ποσειδωνίων ἐν ὄψει τῶν πανελλήνων πάντων ἀποτιθεμένη θοιμάτια καὶ λύσασα τὰς κόμας, ἐνέβαινε τῇ θαλάττῃ· καὶ ἀπ' αὐτῆς τὴν ἀναδυομένην Ἀφροδίτην ἀνεγράψατο Ἀπελλῆς, καὶ Πραξιτέλης δὲ ὁ ἀγαλματοποιὸς ἐρῶν αὐτῆς τὴν Κνιδίαν Ἀφροδίτην ἀπ' αὐτῆς ἐπλάσατο: *Erat utique Phryne magis pulcra in illis partibus quæ non videntur, quamobrem haud facile fuit eam conſpicere nudam: induebatur etenim tunicam arcte carnes adſtringentem, neque publicis utebatur balneis. Frequentiſſimo tamen Eleuſiniorum conventu feriatiſque Neptuno diebus in Græcorum omnium conſpectu, deponens veſtes & ſolvens comas, ingreſſa eſt mare: adeo ut Venerem è mari emergentem ad hoc etiam exemplum pinxerit Apelles; Praxiteles quoque ſtatuarius, qui eam perdite amabat, imaginem Veneris Gnidiæ ad hoc exemplar finxerit*, Athenæus lib. xiii, cap. 6. Aliter Clemens Alexandrin. in Protreptico: Ὁ Πραξιτέλης, ὡς Ποσίδιππος ἐν τῷ περὶ Κνίδου διαγράφει, τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἄγαλμα τῆς Κνιδίας κατασκευάζων, τῷ Κρατίνης τῆς ἐρωμένης εἴδει παραπλήσιον πεποίηκεν αὐτὴν, ἵν' ἔχοιεν οἱ δείλαιοι τὴν Πραξιτέλους ἐρωμένην προσκυνεῖν· Φρύνη δὲ ὁπηνίκα ἤνθει ἡ ἑταίρα ἡ Θεσπιακὴ, οἱ ζωγράφοι πάντες τῆς Ἀφροδίτης εἰκόνας πρὸς τὸ κάλλος ἀπεμιμοῦντο Φρύνης. ὥσπερ αὖ καὶ οἱ λιθοξόοι τοὺς Ἑρμᾶς Ἀθήνησι πρὸς Ἀλκιβιάδην ἀπείκαζον. Hæc verba Clementis fuſius aliquanto red-

didit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ob id quidem prætulerunt optione, quorum conditio erat, Coi; cùm alteram etiam eodem pretio

didit Arnobius libro ſexto: *Quis eſt qui ignoret Athenienſes illos Hermas Alcibiadei ad corporis ſimilitudinem fabricatos? Quis Praxitelem neſcit, Poſidippi ſi relegat, ad formam Cratinæ meretricis, quam infelix perdite diligebat, os Veneris Cnidiæ ſolertiarum coëgiſſe certamine? Sed ſola eſt hæc Venus, cui de ſcorti vultu tranſlatitium decus auctum eſt? Phryna illa Theſpiaca, ſicut illi referunt qui negotia Theſpiaca ſcriptitarunt, cùm in acumine ipſo eſſet pulchritudinis, venuſtatis, & floris, exemplarium fuiſſe perhibent cunctarum quæ in opinione ſunt Venerum, ſive per urbes Grajas, ſive iſte quò fluxit amor talium cupiditasque ſignorum. Itaque artifices omnes ipſis iiſdem qui temporibus extiterunt, quibusque primas dabat exprimendarum ſimilitudinum veritas, omni cura ſtudioque certabant, filum capitis proſtituti Cythereïa in ſimulacra traducere. Ardebant artificum ſcita: alterque alterum vincere contentioſa æmulatione quærebant, non Venus ut auguſtior fieret, ſed ut Phryna pro Venere ſtaret. Atque ita perducta eſt res eo, ut pro Diis immortalibus ſacra meretricibus fierent, & infelix religio ſignorum fabricationibus falleretur.* Quæ Arnobius ibidem aliquanto poſt ex eodem Clemente refert de hac Venere Cnidia ab adoleſcente quodam adamata conſtuprataque, attingit etiam Valerius Maximus lib. VIII, cap. undecimo, exemplo externo 4: *Venerem Praxiteles in marmore quaſi ſpirantem in templo Gnidiorum collocavit, propter pulchritudinem operis à libidinoſo cujuſdam complexu parum tutam. Quo excuſabilior eſt error equi, qui viſa pictura equæ, hinnitum edere coactus eſt, & canum latratus adſpectu picti canis incitatus: taurusque ad amorem & concubitum æneæ vaccæ Syracuſis nimiæ ſimilitudinis irritamento compulſus. Quid enim vacua rationis animalia arte decepta miremur, cùm hominis ſacrilegam cupiditatem muti lapidis lineamentis excitatam videamus?* Lucianus quoque in Imagin. hanc Venerem vocat Πραξιτέλους ποιημάτων τὸ κάλλιστον, *Operum Praxitelis pulcherrimum.* Ac porro ſubjungit: Λέγουσιν οἱ ἐπιχώριοι περὶ αὐτῆς, ὡς ἐρασθείη τις τοῦ ἀγάλματος· καὶ λαθὼν ὑπολειφθεὶς ἐν τῷ ἱερῷ, συγγένοιτο ὡς δυνατὸν ἀγάλματι: *Perhibent de ea indigenæ, quod quiſpiam imaginem hanc amaverit, eamque clam in templo relictus (quantum fieri potuit) ſtupraverit.* Ac recte quidem additur ὡς δυνατὸν, ſiquidem ſacrilegæ hominis petulantiæ obſtare potuit Deæ manus partes pudendas obtegens: talem enim Veneris Cnidiæ ſtatuam deſcribit idem Lucianus in Amoribus: Εἴσω τοῦ νεὼ παρήειμεν, inquit Lucianus: ἡ μὲν οὖν Θεὸς ἐν μέσῳ καθίδρυται. Παρίας δὲ λίθου δαίδαλμα κάλλιστον ὑπερήφανον καὶ σεσηρότι γέλωτι μικρὸν ὑπομειδιῶσα. πᾶν δὲ τὸ κάλλος αὐτῆς ἀκάλυπτον, οὐδεμιᾶς ἐσθῆτος ἀμπεχούσης γεγύμνωται, πλὴν ὅσα τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ τὴν αἰδῶ λεληθότως ἐπικρύπτειν. Τοσοῦτο γε μὴν ἡ δημιουργὸς ἴσχυσε τέχνη, ὥστε τὸ ἀντίτυπον οὕτω καὶ καρτερὸν τοῦ λίθου φύσιν ἑκάστοις μέλεσιν ἐπιπρέπειν: *Ingredimur templum, cujus in medio Dea poſita eſt ex Pario lapide, artificium pulcherrimum, ex ore leniter diducto paullum ſubridens. Tota vero pulchritudo ejus in aperto poſita eſt atque omni circumjectæ veſtis involucro deſtituta; niſi quod manuum altera partes pudendas inadvertenter quaſi contegit. Tantum porro valuit opifex ars effIcere, ut adeo refractaria ac dura lapidis natura ſingulis membris conveniret.* Cùm Theodoſius moriens diviſiſſet imperium inter Honorium & Arcadium filios, ſpectabatur etiamnum Byzantii Ἡ Κνιδία Ἀφροδίτη ἐκ λίθου λευκῆς, γυμνὴ, μόνην τὴν αἰδῶ τῇ χειρὶ περιστέλλουσα, ἔργον τοῦ Κνιδίου Πραξιτέλους: *Cnidia Venus ex albo lapide, nuda, ſola pudenda manu tegens, opus Praxitelis Cnidii*, Cedrenus. Qua Oratione Apollonius Tyaneus hominem Gnidiæ Veneris amore flagrantem ab inſana cupidine revocaverit, docet Philoſtratus *libro* VI, *cap.* 17. Auſonius Epigramm. LVI:

Vera Venus Cnidiam quum vidit Cyprida, dixit:
Vidiſti nudam me, puto, Praxitele.
Non vidi, nec fas: ſed ferro opus omne polimus.
Ferrum Gradivi Martis in arbitrio.
Qualem igitur domino ſcierant placuiſſe Cytheren,
Talem fecerunt ferrea cœla Deam.

Imitatus eſt Auſonius illud Anthologiæ libro IV, cap. 12:

Ἡ Παφίη Κυθέρεια δι' οἴδματος ἐς Κνίδον ἦλθε,
Βουλομένη κατιδεῖν εἰκόνα τὴν ἰδίην.
Πάντη δ' ἀθρήσασα περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
Φθέγξατο, Ποῦ γυμνὴν εἶδέ με Πραξιτέλης;
Πραξιτέλης οὐκ εἶδεν ἃ μὴ θέμις, ἀλλ' ὁ σίδηρος
Ἔξεσ' Ἄρης οἷαν ἤθελε τὴν Παφίην.

Quod ita vertit clariſſ. Hugo Grotius:

Diva Paphi Cnidiam trans æquora venit ad urbem,
Effigiem cupiens pulchra videre ſuam.
Venit ut in templum luſtravitque omnia, Quando eſt
Praxiteles nudam me ſpeculatus? ait.
Non vidit, Venus, ille nefas quæ cernere. Sed Mars
Ferreus expreſſit qualem amat ipſe Deam.

Complura id genus Epigrammata vide ibidem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

pretio detuliſſet: ſeverum id ac pudicum arbitrantes. Rejectam (e) *Gnidii emerunt, immenſa differentia famæ. Voluit* (f) *eam poſtea à Gnidiis mercari rex Nicomedes, totum æs civitatis alienum (quod erat ingens) diſſoluturum ſe promittens. Omnia perpeti maluere: nec immerito. Illo enim ſigno Praxiteles nobilitavit Gnidum. Ædicula ejus tota aperitur, ut conſpici poſſit undique effigies Deæ: favente ipſa, ut creditur, facto. Nec minor ex quacunque parte admiratio eſt. Ferunt amore captum quendam, cùm delituiſſet noctu, ſimulacro cohæſiſſe, ejusque cupiditatis eſſe indicem maculam. Sunt in Gnido & alia ſigna marmorea illuſtrium artificum: Liber pater Bryaxidis, & alter Scopæ, & Minerva: nec majus aliud Veneris Praxitelicæ ſpecimen, quàm quod inter hæc ſola memoratur. Ejuſdem eſt & Cupido* (g), *objectus à Cicerone Verri: ille, propter quem Theſpiæ viſebantur; nunc in Octaviæ ſcholis poſitus. Ejuſdem & alter nudus in Pario, colonia Propontidis; par Veneri Gnidiæ nobilitate & injuria. Adamavit*

(e) *Rejectam Gnidii emerunt.*] Κνίδιοι γὰρ τιμῶσιν Ἀφροδίτην μάλιστα, καὶ σφίσιν ἐστὶν ἱερὰ τῆς Θεοῦ. τὸ μὲν γὰρ ἀρχαιότερον, Δωρίτιδος. μετὰ δὲ τὸ, Ἀκραίας. νεώτατον δὲ, ἣν Κνιδίαν οἱ πολλοὶ, Κνίδιοι δὲ αὐτοὶ καλοῦσιν Εὔπλοιαν: *Gnidii maxime colunt Venerem; ſuntque iis templa Deæ. Omnium vetuſtiſſimum, eſt Doritidis: poſt illud, Acrææ: recentiſſimum vero, quam plures alii Gnidiam, ipſi autem Gnidii Euplœan vocant*, Pauſan. lib. I, pag. 2, 22.

(f) *Voluit eam mercari rex Nicomedes.*] *Praxiteles marmore nobilitatus eſt, Gnidiaque Venere, præcipue veſano amore cujuſdam juvenis inſignis: & Nicomedis æſtimatione regis, grandi Gnidiorum ære alieno permutare eam conati*, Plin. nat. hiſt. lib. VII, cap. 38.

(g) *Cupido, objectus à Cicerone Verri.*] Cicero certe circa initium libri quarti in C. Verrem ait Meſſanæ apud C. Hejum Mamertinum fuiſſe perantiquum ſacrarium, magna cum dignitate à majoribus traditum, in quo inter alia ſummi artificii ſummæque nobilitatis ſigna *unum Cupidinis marmoreum, Praxitelis. Idem, opinor, artifex ejuſdem modi Cupidinem fecit illum qui eſt Theſpiis, propter quem Theſpiæ viſuntur: nam alia viſendi cauſa nulla eſt. Itaque ille L. Mummius, cùm Theſpiis ea, quæ ad ædem Felicitatis ſunt, cæteraque profana ex illo oppido ſigna tolleret, hunc marmoreum Cupidinem, quod erat conſecratus, non attigit. C. Claudius, cujus ædilitatem magnificentiſſimam ſcimus fuiſſe, uſus eſt hoc Cupidine tamdiu, dum forum Diis immortalibus populoque Romano habuit ornatum; & eſſet hoſpes Hejorum, Mamertini autem populi patronus, ut illis benignis uſus eſt ad commodandum, ſic ipſe diligens fuit ad reportandum.* Cuivis interim ex hoc magni Oratoris loco perſpicuum, hunc Hejani ſacrarii Cupidinem non fuiſſe illum celeberrimæ famæ Theſpienſem, ſed alium ejuſdem æmulum: ac fortaſſe fuerit alter ille Cupido nudus, quem Plinius hoc in loco tradit aliquando ſpectatum in Pario, colonia Propontidis. De ipſo vero Cupidine Theſpienſi conſentanea iis, quæ Tullius dixit, habet Strabo lib. IX, pag. 410, B: Αἱ Θεσπιαὶ πρότερον μὲν ἐγνωρίζοντο διὰ τὸν Ἔρωτα τὸν Πραξιτέλους, ὃν ἔγλυψε μὲν ἐκεῖνος, ἀνέθηκε δὲ Γλυκέρα ἡ ἑταίρα Θεσπιεῦσιν, ἐκεῖθεν οὖσα τὸ γένος, λαβοῦσα δῶρον παρὰ τοῦ τεχνίτου. πρότερον μὲν οὖν ὀψόμενοί τινες τὸν Ἔρωτα ἀνέβαινον ἐπὶ τὴν θέαν ἄλλως οὐκ οὖσαν ἀξιοθέατον: *Theſpiæ ſuperiori tempore nobiles erant propter Cupidinem Praxitelis, quem ille quidem ſculpſit, dedicavit autem Glycera ſcortum, genere Theſpienſis, cùm in eam artifex contuliſſet hoc donum. Theſpias igitur initio petebant quidam, Cupidinem hunc viſuri; cùm aliàs minime dignæ eſſent quæ ſpectarentur.* Strabonem quoque (uti ſolet) ſequitur, & Glyceram in hoc negotio agnoſcit Euſtathius ad verſum 498 Iliados B: Ἱστορεῖται ὁ Πραξιτέλους Ἔρως ἐν Θεσπιαῖς εἶναι, inquit ille, ὃν ἔγλυψε μὲν ἐκεῖνος, ἀνέθηκε δὲ ἡ ἑταίρα Γλυκέρα, ἐκεῖθεν οὖσα, καὶ λαβοῦσα δῶρον παρὰ τοῦ τεχνίτου· πολλοὶ δὲ ἀνέβαινον ὀψόμενοι τὸν Ἔρωτα. Athenæus libro XIII, cap. 6, pro Glycera ſubſtituit Phrynen, ac tradit Praxitelem aliquando optionem dediſſe Phrynæ ut è ſuis operibus deligeret ſive Cupidinem, ſive Satyrum ſtantem in Tripodibus; eam vero Cupidinem elegiſſe, ac Theſpiis conſecraſſe. Plenius totam rem exequitur Pauſanias *lib.* I, *pag.* 34, ubi refert quo aſtu Phryne circumvenerit Praxitelem, ut expiſcaretur ex eo quodnam ſuorum operum ipſe Artifex optimum judicaret: Athenis, inquit, in via quam Tripodes appellabant, ſpectabatur Satyrus ille de quo magnifice valde ſentiens Praxiteles, multa quoque plenius inflatiusque apud omnes prædicare ſolebat. Aliquando igitur Phryne ab eo efflagitante aliquod operum ejus, quod ipſe pulcherrimum judicaret, non ſuſtinuit quidem ei, quam perdite amabat, poſtulatum denegare; proprium tamen de probatiſſimo opere judicium expromere noluit. Verſuta igitur mulier verum ipſius Artificis de ſuis operibus ſenſum ex eo expiſcatur hac arte. Subornat ſervulum ſuum trepide accurrentem, nuntiantemque officinam Praxitelis propemodum totam fortuitis ignibus hauſtam; atque adeo pleraque operum

vit enim eum Alchidas Rhodius, atque in eo quoque ſimile amoris veſtigium reliquit. Romæ Praxitelis opera ſunt, Flora, Triptolemus, Ceres (h) *in hortis Servilianis: boni* (i) *Eventus & bonæ Fortunæ ſimulacra in Capitolio: item & Mænades, & quas Thyadas vocant, & Caryatidas, & Sileni* (k) *in Aſinii Pollionis monumentis, & Apollo* (l), *& Neptunus. Praxitelis filius Cephiſſodorus rei & artis hæres fuit,* Plinius lib. XXXVI, cap. 5.

Ignoratur artifex ejus Veneris, inquit Plinius lib. XXXVI, cap. 5, *quam Veſpaſianus Imperator in operibus Pacis ſuæ dicavit, antiquorum dignam fama. Par hæſitatio eſt in templo Apollinis Soſiani, Nioben, cum liberis morientem Scopas an Praxiteles fecerit.* Venerem certe aliquam Praxitelis memorat Stephanus de Urbibus, in Ἀλεξάνδρεια; & Pauſaniæ libro IX, pag. 582, 2, memorantur Venus & Phryne, opera Praxitelis. Niobes vero Praxitelicæ meminit Auſonius Heroüm Epitaph. XXVIII:

Vivebam, ſum facta ſilex, quæ deinde polita
Praxitelis manibus, vivo iterum Niobe.
Reddidit artificis manus omnia, ſed ſine ſenſu:
Hunc ego, quum læſi Numina, non habui.

Anthol.

rum ejus, pauciſſimis exceptis, ignium violentia jam abſumpta. Hoc nuntio tantum pavoris incuſſum eſt Artifici, ut in publicum proſiliens exclamaverit, Actum eſt de laboribus meis, ſi ne quidem Satyro Cupidinique meo flammæ pepercerunt. Ibi tum Phryne manere eum atque animum reſumere jubet, nihil enim grave accidiſſe. Videbaris mihi hoc ſtratagemate percutiendus, ut ſubita conſternatione perculſum adigerem ad confitendum quod opus plurimi æſtimares. Atque ita Cupidinem elegit Phryne. Libero vero patri in proximo templo aſtat Satyrus puer, præbens poculum. Hæc Pauſanias. Julianus Imp. Oratione ſecunda; Τὸν χρυσὸν φασὶ τοῦ Θεσπεσιᾶσιν Ἔρωτος τοῖς πτεροῖς ἐπιβληθεῖσαν τὴν ἀκρίβειαν ἀφελεῖν τῆς τέχνης: *Ajunt aurum Cupidinis Theſpii alis adjectum abſtuliſſe accurationem artis.* Ajunt Cajum Imp. ſignum hoc Cupidinis primum loco moviſſe: Theſpienſibus deinde remiſſum à Claudio: Neronem deinde ſecundo Romam reportaſſe, ubi tandem incendio abſumptum eſt. Illum vero Cupidinem, qui Theſpiis hac noſtra ætate ſpectatur, fecit Athenienſis Menodorus, opus Praxitelis imitatus: *Pauſanias lib.* IX, *pag.* 581, 43. Praxitelis Cupidinem æneum egregie deſcribit Calliſtratus in Ecphraſei ſive Enarratione ſtatuarum. Ac paullo poſt ibidem quoque deſcribit & alium Cupidinem ex ære, quem idem Praxiteles in Athenienſium arce collocavit. Anthologiæ *lib.* IV, *cap.* 12, occurrit Epigramma Juliani in illum Praxitelis Cupidinem, quo patriam ſuam nobilitavit Phryne Theſpia. Perperam tamen Julianus æreum facit hunc Cupidinem, quem marmoreum fuiſſe conſtat:

Κλίνας αὐχένα γαῦρον ὑφ' ἡμετέροισι πεδίλοις
  Χερσί με ληϊδίαις ἔπλασε Πραξιτέλης.
Αὐτὸν γὰρ τὸν ἔρωτα τὸν ἔνδοθι κεκλόμενόν με
  Χαλκώσας, Φρυνῇ δῶκε γέρας φιλίης.
Ἡ δέ μιν αὖθις Ἔρωτι προσήγαγε· καὶ γὰρ ἐρῶντας
  Δῶρον Ἔρωτι φέρειν αὐτὸν Ἔρωτα θέμις.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Praxiteles famulante manu me fecit Amorem,
  Sub pedibus preſſus colla ſuperba meis.
Fecit ut in venis, quem ſenſit, aheneus eſſem,
  Ut Phrynæ donum me daret ipſe ſuæ.
Illa datum tibi rurſus Amor ſacravit, Amori
  Namque dari dignum munus amantis amor.

Sequuntur mox ibidem alia tria in eundem Cupidinem epigrammata, quæ vide.

(h) *Ceres.*] Athenis in templo Cereris ſigna ſunt ipſius Deæ, & filiæ, & Iacchi facem tenentis. Inſcriptum vero parieti literis Atticis, opera eſſe Praxitelis: *Pauſanias libro primo, pag.* 4, 4. Clemens quoque Alexandrinus in Protreptico memorat, Τὴν Πραξιτέλους Δήμητραν, καὶ Κόρην, καὶ τὸν Ἴακχον τὸν μυστικόν.

(i) *Boni Eventus & bonæ Fortunæ ſimulachra.*] Pauſanias *lib. primo, pag.* 81, 31, memorat Fortunæ ſignum à Praxitele elaboratum.

(k) *Sileni.*] Anthologia libro quarto, cap. 6:

Τέχνας εἵνεκα σεῖο καὶ ἡ λίθος ἅδε βρυάζει,
  Πραξίτελες· λῦσον, καὶ πάλι κωμάσεται.
Νῦν δ' ἡμῖν οὐ γῆρας ἔτ' ἀδρανές· ἀλλ' ὁ πεδήτης
  Σειληνοῖς κώμων, βάσκανός ἐστι λίθος.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Praxiteles, lapis ipſe tua laſcivit ab arte
  Et jam ſaltabit; tu modo ſolve baſi.
Nunc nos Silenos numerorum lege moveri,
  Non ſenium, ſaxi ſed vetat invidia.

Tzetzes Chiliade VIII, Hiſt. 195.

(l) *Apollo.*] In Apollinis προστατηρίου ſive Præſtitis æde eſt ſpectatu digniſſimum ſimulacrum Apollinis, Dianæ quoque & Latonæ, aliaque itidem ſigna Praxitelis: *Pauſanias libro* I, *pag.* 82, 26.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Anthol. lib. IV, cap. 9:

Ἐκ ζωῆς με Θεοὶ τεῦξαν λίθον· ἐκ δὲ λίθοιο
Ζωὸν Πραξιτέλης ἔμπαλιν εἰργάσατο.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Ex viva lapidem me Di fecere: ſed ecce,
Praxiteles vivam me fecit ex lapide.

Praxitelem Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi refert inter Artifices qui de Mauſoleo exornando concertabant: *De Mauſoleo,* inquit Vitruvius, *ſcripſerunt Satyrus & Pytheus, quibus vere felicitas ſummum maximumque contulit munus: eorum enim artes ævo perpetuo nobiliſſimas laudes & ſempiterno florentes habere judicantur, & cogitatis egregias operas præſtiterunt. Namque ſingulis frontibus ſinguli artifices ſumpſerunt certatim partes ad ornandum & probandum, Leochares, Bryaxes, Scopas, Praxiteles; nonnulli etiam putant Timotheum: quorum artis eminens excellentia coëgit ad ſeptem ſpectaculorum ejus operis pervenire famam.*

Timæus tradidit aram Epheſiæ Dianæ totam fere oppletam fuiſſe operibus Praxitelis: *Strabo lib.* XIV, *pag.* 641, B.

Aphrodiſium Praxitelis. Athenæus lib. XIII, cap. 6: Φιλάργυρός τις ἐραστὴς ὑποκοριζόμενος Φρύνην, εἶπεν, Ἀφροδίσιον εἶ Πραξιτέλους· ἡ δὲ, Σὺ δ' Ἔρως Φειδίου: *Præparcus quidam amator blande compellans Phrynen, dicebat, Aphrodiſium es Praxitelis: at illa, Tu vero, Amor Phidiæ.* Supra in Phidiæ vita monuimus, Athenæum hoc fortaſſe judicaſſe dignum relatu ob ſolam non inficetæ alluſionis gratiam, quam in hac jocandi concertatione deprehendere ſibi videtur Dalechampius.

Theophraſtus cavit teſtamento ut Praxiteles perficeret ſtatuam Nicomachi: *Laërtius lib.* V *in Theophraſto.*

Pan utrem levans, Nymphæ ridentes, & Danaë Praxitelis. Anthol. lib. IV, cap. 12:

Ὁ τραγόπους ὁ τὸν ἀσκὸν ἐπηρμένος, αἵ τε γελῶσαι
Νύμφαι Πραξιτέλους, ἥτε καλὴ Δανάη.
Λύγδινα πάντα καὶ ἄκρα, σοφαὶ χέρες: αὐτὸς ὁ Μῶμος
Φθέγξεται, ἄκριτος Ζεῦ πάτερ ἡ σοφίη.

Cl. Grotius vertit:

Geſtator capripes utris, & ridentia Nymphæ
Praxitelis pulchra Numina, cum Danaë,
Tam benè facta nitent de marmore; Momus ut ipſe
Dixerit, En artem, Juppiter, eximiam.

Et rurſus Anthologiæ lib. VI, cap. 4, quæ omnia ſunt ἀντιστρέφοντα, ſive *reciproca* epigrammata.

Πραξιτέλης ἔπλασε Δανάην, καὶ φάρεα νυμφῶν
Λύγδινα, καὶ πέτρης Πᾶνά με Πεντελικῆς.

Cl. Grotius etiam reciproce tranſtulit:

Praxiteles tibi dat Danaen, tum tegmina Nymphis
Lygdina, tum Panem qui petra Pentheliæ.

Non longe ab ea porta, quæ Athenis ducit Phalerum, eſt ſepulcrum, cujus inſigne (ἐπίθεμα) eſt miles equo adſtans. Quiſnam ille ſit, ignoro: Praxiteles vero & equum fecit & militem: *Pauſanias lib.* I, *pag.* 3, 53.

Praxitelis Brauronia Diana: *Pauſanias lib.* I, *pag.* 41, 49.

XII Deorum ſigna, opus Praxitelis: *Pauſanias lib.* I, *pag.* 74, 53.

Satyrus Libero patri adſtans, opus Praxitelis, ex lapide Pario: *Pauſanias libro* I, *pag.* 81, 17. Ubi & paullo poſt refert Praxitelem quoque feciſſe ſignum Deæ Pithûs ſive *Suadæ*, & alterius quoque Deæ quam Παρήγορον, ſive *Conſolatricem*, nuncupant.

Latona Praxitelis: *Pauſanias libro ſecundo, pag.* 124, 13.

Mercurius infantem Bacchum portans, Praxitelis opus, ex marmore: *Pauſanias libro* V, *pag.* 319, 42.

Eleis Liberi patris ſignum fecit Praxiteles: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 393, 40. Dionyſum Praxitelis deſcribit Calliſtratus in Enarratione ſtatuarum.

Mantineæ geminum eſt templum medio pariete diſpertitum: in uno Æſculapii ſignum viſitur, Alcamenis opus: in altero Latonæ ac liberorum ejus cella eſt. Signa fecit Praxiteles, tertia poſt Alcamenem ætate: in baſi Muſa inſculpta eſt, & Marſyas tibiis canens: *Pauſanias lib.* VIII, *pag.* 468, 54.

Praxiteles Mantinenſibus fecit Junonem in ſolio ſedentem, eique aſſiſtentes Minervam & Heben filiam Junonis: *Pauſanias libro* VIII, *pag.* 469, 10.

Platæenſes habent Junonis ædem ſpectatu digniſſimam, cùm amplitudine, tum ſignorum cultu atque ornatu. In primo ſtatim introitu Rhea ſaxum faſciis involutum pro puero quem pepererat ad Saturnum defert. Ipſius templi numen Ἥραν τελείαν, ſive *Junonem adultam* vocant. Rectum factum eſt ſignum magnitudinis immodicæ: & utrumque ſimulacrum ex Pentelico lapide fecit Praxiteles: *Pauſanias lib.* IX, *pag.* 546, 22.

Thebanis ſub ipſo templi culmine circa tholum complures ex XII laboribus Herculis fecit Praxiteles. Quæ prætermiſit, ſunt Stymphali aves, & Eleæ terræ purgatio: pro quibus eſt Lucta cum Antæo: *Pauſanias lib.* IX, *pag.* 559, 12.

Æſculapius Praxitelis: *Pauſanias lib.* IX, *pag.* 602, 29.

Phrynes inauratam imaginem elaboravit Praxiteles, unus ex iis qui eam amabant; ipſa vero Phryne hanc ſuam imaginem Delphis conſecravit: *Pauſanias lib.* X, *pag.* 635, 40. Ipſius Phrynes vicini fecerunt ſtatuam ejus auream ſuper columna Pentelica: fecit eam Praxiteles. Crates vero Cynicus illud ſignum conſpicatus, dixit, Donarium eſſe intemperantiæ Græcorum. Locatum erat inter Archidami regis Lacedæmoniorum & Philippi Amyntæ filii ſtatuas, hanc habens inſcriptionem: PHRYNES THESPIENSIS ILLUSTRIS, ut ſcribit Alcetas lib. ſecundo de iis quæ Delphis dicata ſunt. Apollodorus libro de Scortis refert duas Phrynas, quarum unam vocabant Saperdion, alteram Clauſigelo, &c. Vide Athenæum lib. XIII, cap. 6, ubi hæc aliaque id genus plura occurrent. Meminit quoque hujus ſtatuæ *Plutarchus in libro Cur Pythia nunc non amplius reddat oracula carmine; Tatianus in Oratione contra Gentes; Dion Chryſoſtomus Orat.* XXXVII.

Anticyræ viſebatur Dianæ ſignum, opus Praxitelis; dextera gerit facem, & ſuper humeris pharetram. Adſtat ei canis ad ſiniſtram: ipſum autem ſimulacrum ſuperat maximæ cujuſque fœminæ proceritatem: *Pauſanias lib.* X, *pag.* 683, 19.

Inter Pollionis Aſinii monumenta ſpectabatur etiam *Jupiter hoſpitalis Pamphili Praxitelis diſcipuli*, Plin. lib. XXXVI, cap. 5; ubi & paullo poſt addit: *Intra Octaviæ vero porticus in æde Junonis ipſam Deam fecerunt Dionyſius & Polycles; aliam Venerem eodem loco Philiſcus. Cætera ſigna Praxiteles.*

Adrianus Imp. cùm alia Athenis ædificavit, tum Junonis, Jovis Panhellenii, & Deorum omnium commune templum, teſte Pauſania *libro* I, *pag.* 34, 40; ac omnium quidem Deorum commune templum, πάνθεον ex re nuncupatum, prorſus magnificum fuiſſe liquet, & extrinſecus inſculptas habuiſſe Græcorum hiſtorias, ſupraque magnam portam equos duos à Praxitele factos, atque etiamnum hodie templum iſtud ſupereſſe. Vide hac de re *Epiſtolam Theodoſii Zygomalæ ad Martinum Cruſium ſcriptam annno* CIƆ IƆ LXXV, in qua hodiernum urbis Athenienſis ſtatum deſcribit.

Ἐνυοῦς ἄγαλμα ἐποίησαν οἱ παῖδες οἱ Πραξιτέλους, *Enyus ſtatuam fecerunt Praxitelis pueri:* Pauſanias lib. I, pag. 14, 20.

Τὸν Κάδμον οἱ παῖδες εἰργάσαντο οἱ Πραξιτέλους, *Cadmum pueri Praxitelis elaborarant*, Pauſanias lib. IX, pag. 560, 22.

PRISCUS, Pictor.

Vide quæ ſupra diximus in ACTIUS PRISCUS.

PRISCUS, Mechanicus.

Severus Imp. hujus Priſci opera cùm in multis aliis rebus, tum præcipue in Atrorum oppugnatione uſus eſt: ſolæ etenim machinæ, quas ille fecerat, non ſunt à barbaris exuſtæ: *Xiphilinus in Severo.*

PROCLUS, Mechanicus.

Anthologia lib. IV, cap. 17:

Κίονα τετράπλευρον ἀεὶ χθονὶ κείμενον ἄχθος,
Μοῦνος ἀναστῆσαι Θεοδόσιος βασιλεὺς
Τολμήσας, Πρόκλῳ ἐπεκέκλετο· καὶ τόσος ἔστη
Κίων ἠελίοις ἐν τριακοντα δύο.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Strata jacebat humi quidem quadra forma columnæ,
Theudoſii juſſu principis, arte Procli
(Quippe nefas aliis) moles ſurrexit in altum
Intra ter decies tanta duosque dies.

Vide quoque *Inſcript. Gruteri* CLXXXV, 6 & 7. Meminit & Procli cujuſdam, qui fecit κάτοπτρα πυροφόρα, *ſpecula ignifera* ſive *uſtoria*, ad comburendam hoſtium claſſem: *Zonaras Annalium Tomo* III, *in Anaſtaſii Dicori imperio.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

PRODORUS, Statuarius.

Plinius libro XXXIV, cap. 8, refert eum inter æqualitate celebratos Artifices, ſed nullis operum ſuorum præcipuos.

PROMETHEUS.

Infinita ſunt quæ de Prometheo referunt atque exponunt Mythologici Auctores, quorum pleraque tradit Servius ad Virgilii Eclogam VI. Prometheus *auctor vulgi fictilis*, ut loquitur Phædrus fabula LXXIII. Vide Auctorem Etymologici magni, in Ἰκόνιον. Ἀθηναῖοι τοὺς χυτρέας καὶ ἰπνοποιοὺς καὶ πάντας ὅσοι πηλουργοὶ, Προμηθέας ἀπεκάλουν, *Athenienſes ollarum figulos & furnorum conſtructores & quicunque lutea fingunt, Prometheos appellabant*, Lucianus contra eum qui dixerat, *Prometheus es in verbis*. Vide quoque *Æſchyli Prometheum vinctum*.

Prometheo Athenienſes λαμπαδοφορίας, vel λαμπαδοδρομίας, certamina in Ceramico celebrarunt. Vide eos qui ſcripſerunt de Græcorum feſtis.

PROSERPINA.

Proſerpina texendi peritiſſima. Claudianus libro I de Raptu, verſu 245:

Ipſa domum tenero mulcens Proſerpina cantu
Syrica texebat rediture munera matri.
Hic elementorum ſeriem ſedesque paternas
Inſignibat acu. - - - Vide ibi plura.

PROTAGORAS.

Πρωταγόρας, ut ait Laërtius lib. nono, πρῶτος τὴν καλουμένην τύλην, ἐφ' ἧς τὰ φορτία βαστάζουσιν, εὗρεν, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ παιδείας: *Protagoras primus invenit eam quam vocant* τύλην, *in qua portant onera, ut refert Ariſtoteles in libro de Diſciplina.* Suidas hoc bajulorum inſtrumentum, quod Protagoras invenit, κοτύλην vocat: vide eum in Κοτύλη. *Protagoram, virum in ſtudiis doctrinarum egregium*, inquit A. Gell. libro V, cap. 3, *cujus nomen Plato libro illi ſuo inclyto inſcripſit, adoleſcentem ajunt victus quærendi gratia in mercedem miſſum, vecturasque onerum corpore ſuo factitaviſſe: quod genus Græci* βαστάζοντας *vocant, Latine Bajulos appellamus. Is de proximo rure in Abderam oppidum, cujus popularis fuit, caudices ligni plurimos funiculo brevi circumdatos portabat. Tum forte Democritus, civitatis ejuſdem civis, homo ante alios virtutis & philoſophiæ gratia venerandus, quum egrederetur extra urbem, videt eum cum illo genere oneris tam impedito ac tam incohibili, facile atque expedite incedentem: & prope accedit, & vincturam poſituramque ligni ſcite periteque factam conſiderat, petitque ut paullum acquieſcat. Quod ubi Protagoras, uti erat petitum, fecit: atque itidem Democritus acervum illum & quaſi orbem caudicum, brevi vinculo comprehenſum, ratione quadam quaſi geometrica librari continerique animadvertit, interrogavit quis lignum illud ita compoſuiſſet: & quum ille à ſe compoſitum dixiſſet, deſideravit uti ſolveret ac denuo in modum eundem collocaret. At poſtquam ille ſolvit ac ſimiliter compoſuit, tum Democritus, animi aciem ſollertiamque hominis non docti demiratus, Mi adoleſcens, inquit, quum ingenium benefaciendi habeas, ſunt majora melioraque quæ facere mecum poſſis: abduxitque eum ſtatim ſecumque habuit, & ſumptum miniſtravit, & philoſophias docuit, & eſſe eum fecit quantus poſtea fuit.*

PROTOGENES, Pictor.

Plinius libro XXXV, cap. 10, poſtquam de Apelle (quem Olympiade CXII floruiſſe tradit) multa eximie dixit, ac de Ariſtide Thebano æquali Apellis nonnulla quoque ſubjunxit, proxime tranſit ad Protogenem, de quo hæc habet notatu digniſſima: *Simul, ut* (a) *dictum eſt, & Protogenes floruit. Patria* (b) *ei Caunus gentis Rhodiis ſubjectæ*

(a) *Ut dictum eſt.*] Quando nempe in priore hujus capitis parte retulit Plinius Apellem Rhodum profectum, ut ſummum Artificem coram inſpiceret; *Scitum eſt*, inquit, *inter Protogenem & Apellem quod accidit. Ille Rhodi vivebat: quò cùm Apelles adnavigaſſet, avidus cognoſcendi opera ejus, fama ſibi tantum cogniti, continuo officinam petiit. Aberat ipſe, ſed tabulam magnæ amplitudinis, in machina aptatam picturæ, anus una cuſtodiebat. Hæc Protogenem foris eſſe reſpondit, interrogavitque à quo quæſitum diceret. Ab hoc, inquit Apelles: arreptoque penicillo, lineam ex colore duxit ſummæ tenuitatis per tabulam. Reverſo Protogeni, quæ geſta erant, anus indicavit. Ferunt artificem protinus contemplatum ſubtilitatem, dixiſſe Apellem veniſſe: non enim cadere in alium tam abſolutum opus. Ipſumque alio colore tenuiorem lineam in illa ipſa duxiſſe; præcepiſſeque abeuntem, ſi rediſſet ille, oſtenderet, adjiceretque, Hunc eſſe quem quæreret: atque ita evenit. Revertitur enim Apelles: ſed*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

jectæ. Summa (c) *ejus paupertas initio, artisque* (d) *ſumma intentio, & ideo minor fertilitas. Quis* (e) *eum docuerit, non putant conſtare. Quidam* (f) *& naves pinxiſſe uſque ad annum quinquageſimum, argumentum eſſe, quòd cùm Athenis celeberrimo loco Minervæ delubro propyleon pingeret, ubi fecit nobilem Paralum & Hemionida, quam quidam Nauſicaam vocant, adjecerit parvulas naves longas in iis quæ pictores Parerga appellant, ut* (g) *appareret à quibus initiis ad arcem oſtentationis opera ſua perveniſſent. Palmam* (h) *habet tabularum ejus Jalyſus, qui eſt Romæ dicatus in templo Pacis: quem cùm pingeret, traditur madidis lupinis vixiſſe, quoniam ſimul famem ſuſtine-*

ſed vinci erubeſcens, tertio colore lineas ſecuit, nullum relinquens amplius ſubtilitati locum. At Protogenes victum ſe confeſſus, in portum devolavit, hoſpitem quærens. Placuitque ſic eam tabulam poſteris tradi: omnium quidem, ſed artificum præcipuo miraculo. Conſumptam eam conſtat priore incendio domus Cæſaris in palatio, avide ante à nobis ſpectatam, ſpatioſiore amplitudine nihil aliud continentem, quàm lineas viſum effugientes, inter egregia multorum opera inani ſimilem, & eo ipſo allicientem omnique opere nobiliorem. Et paullo poſt: *Apelles & in æmulis benignus, Protogeni dignationem primus Rhodi conſtituit. Sordebat ille ſuis, ut plerumque domeſtica: percontantique quanti licitaretur opera effecta, parvum neſcio quid dixerat: at ille quinquagenis talentis popoſcit: famamque diſperſit ſe emere, ut pro ſuis venderet. Ea res concitavit Rhodios ad intelligendum artificem; nec niſi augentibus pretium ceſſit.* Ad hanc igitur amicæ concertationis & fraternæ benevolentiæ hiſtoriam reſpiciens Plinius, ait ſibi jam dictum, ſimul cum Apelle floruiſſe Protogenem: neque enim Protogenes uſque adeo ingenue palmam artis Apelli concedere, aut Apelles Artificem apud ſuos abjectum atque obſcurum tam benigne è tenebris ad lucem revocare potuiſſet, ſi non uno eodemque tempore vixiſſent.

(b) *Patria ei Caunus.*] Unde & Protogenem Caunium dixit Plutarchus *in Demetrio;* Pauſanias *libro primo.* Suidas celeberrimum hunc Pictorem dicit fuiſſe Xanthium ex Lycia. Vide *Suidam in* Πρωτογένης.

(c) *Summa ejus paupertas initio.*) Dura ſors eximii Artificis, cui opera vita erat, in memoriam mihi revocat illud Arbitri: *Neſcio quomodo bonæ mentis ſoror eſt paupertas.*

(d) *Artisque ſumma intentio.*] Quam nimiam fuiſſe judicavit Apelles paullo ante, dicens, *Omnia ſibi cum Protogene paria eſſe, aut illi meliora: ſed uno ſe præſtare; quòd manum ille de tabula neſciret tollere. Memorabili præcepto, nocere ſæpe nimiam diligentiam.*

(e) *Quis eum docuerit, non putant conſtare.*] Rariſſime tamen latere ſolent clariſſimorum quorumque virorum præceptores. Τῶν πλείστων ἔχομεν εἰπεῖν τοὺς διδασκάλους τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν, ὅτῳ ἕκαστος συγγενόμενος λόγου ἄξιος ἐγένετο: *Plurimorum enim inſignium virorum referre poſſumus præceptores, quibuscum conſueſcentes commemoratione digni ſunt habiti,* Dio Chryſoſtomus circa initium Orationis LV. Vide locum.

(f) *Quidam & naves pinxiſſe.*] Quod vile atque humile picturæ genus putabatur. *Eſt nomen & Heraclidi Macedoni,* inquit Plinius libro XXXV, cap. 11. *Initio naves pinxit, captoque rege Perſeo Athenas commigravit.*

(g) *Ut appareret à quibus initiis.*] Singularis itaque modeſtiæ Artifex non putavit famæ ſuæ per omnes jam terras effloreſcenti pudendam eſſe priſtinæ tenuitatis memoriam. Prorſus ut Agathoclem quoque regem non inlibenter incrementa ſua recognoviſſe teſtatur Auſonius Epigr. 8.

(h) *Palmam habet tabularum ejus Jalyſus.*] De hac igitur pictura Jalyſi accipe illud Plinii libro VII nat. Hiſtor. capite 38: *Rhodum non incendit rex Demetrius, Expugnator cognominatus, ne tabulam Protogenis cremaret ab ea parte muri locatam.* A. Gellius lib. XV noct. Atticarum, cap. 3: *Rhodum inſulam celebritatis antiquiſſimæ, oppidumque in ea pulcherrimum ornatiſſimumque obſidebat oppugnabatque Demetrius, dux ætate ſua inclytus: cui à peritia diſciplinaque faciendi obſidii, machinarumque ſollertia ad capienda oppida repertarum, cognomentum* πολιορκητής *fuit. Tum in obſidione illa ædes quaſdam publice factas, quæ extra urbis muros cum parvo præſidio erant, aggredi & vaſtare atque abſumere igne parabat. In his ædibus erat memoratiſſima illa imago Jalyſi, Protogenis manu facta, illuſtris pictoris: cujus operis pulchritudinem præſtantiamque ira percitus Rhodiis invidebat. Mittunt Rhodii ad Demetrium legatos, cum his verbis: Quæ, malum, inquiunt, ratio eſt, ut tu imaginem iſtam velis incendio ædium facto diſperdere? Nam ſi nos omnes ſuperaveris & oppidum hoc totum ceperis, imagine quoque illa integra & incolumi per victoriam potieris: ſin vero nos vincere obſidendo nequiveris; petimus conſideres, ne turpe tibi ſit, quia non potueris bello Rhodios vincere, bellum cum Protogene mortuo geſſiſſe. Hoc ubi ex legatis audivit, oppugnatione deſita & imagini & civitati pepercit.* Meminit quoque hujus Jalyſi Cicero circa initium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ſuſtinerent & ſitim, ne ſenſus nimia cibi dulcedine obſtrueret. Huic picturæ quater colorem induxit, ſubſidio injuriæ & vetuſtatis; ut decedente ſuperiore, inferior ſuccederet. Eſt in ea canis mire factus, ut quem pariter caſus & ars pinxerit. Non judicabat ſe exprimere in eo ſpumam anhelantis poſſe, cùm in reliqua omni parte (quod difficillimum erat) ſibi ipſe ſatisfeciſſet. Diſplicebat autem ars ipſa, nec minui poterat, & videbatur nimia, ac longius à veritate diſcedere, ſpumaque illa pingi non ex ore naſci, anxio animi cruciatu, cùm in pictura verum eſſe, non veriſimile vellet: abſterſerat ſæpius mutaveratque penicillum, nullo modo ſibi approbans. Poſtremò iratus arti quod intelligeretur, ſpongiam eam impegit inviſo loco tabulæ, & illa repoſuit ablatos colores qualiter cura optabat, fecitque in pictura fortuna naturam. Hoc exemplo ſimilis & Nealcem ſucceſſus in ſpuma equi, ſimiliter ſpongia impacta, ſecutus dicitur; cùm pingeret poppyzonta retinentem equum. Canem ita Protogenes monſtravit & Fortuna. Propter hunc Jalyſum, ne cremaret tabulas Demetrius rex, cùm ab ea parte ſola poſſet Rhodum capere, non incendit: parcentemque picturæ, fugit ratio victoriæ. Erat (i) *tunc Protogenes in ſuburbano hortulo ſuo, h. e. Demetrii caſtris. Neque interpellatus præliis inchoata opera intermiſit omnino: ſed accitus à Rege interrogatusque qua fiducia extra muros ageret: reſpondit, Scire ſe illi cum Rhodo bellum eſſe, non cum artibus. Diſpoſuit ergo Rex in tutelam ejus ſtationes, gaudens quòd poſſet manus ſervare quibus jam pepercerat: & ne ſæpius avocaret, ultro ad eum venit hoſtis, relictisque victoriæ ſuæ votis, inter arma & murorum ictus ſpectavit artificem. Sequiturque tabulam ejus temporis hæc fama, quod eam Protogenes ſub gladio pinxerit. Satyrus hic eſt quem Anapauomenon vocant, & ne quid deſit temporis ejus ſecuritati, tibias tenens. Fecit* (k) *& Cydippen, Tlepolemum, Philiſcum tragœdiarum ſcriptorem meditantem, & athletam,*

initium libri de perfecto Oratore ad Brutum; item Verrina IV; epiſt. denique 21 libri II ad Atticum. Demetrius Poliorcetes Rhodum oppugnans, cepit in quodam ſuburbio tabulam illam Protogenis, in qua Jalyſum pingebat. Rhodiis vero multum deprecantibus ut parceret picturæ; reſpondit, Se paternis potius imaginibus, quàm iſti tabulæ manus illaturum: *Plutarchus in apopht. regum & impp.* Eadem quoque habet Idem in Demetrio; ubi & hæc addit: Ἑπτὰ γὰρ ἔτεσι συντελέσαι λέγεται τὴν γραφὴν ὁ Πρωτογένης. καὶ φησὶν ὁ Ἀπελλῆς οὕτως ἐκπλαγῆναι θεασάμενος τὸ ἔργον, ὥστε καὶ φωνὴν ἐπιλιπεῖν αὐτόν. ὀψὲ δὲ εἰπεῖν, Μέγας ὁ πόνος, καὶ θαυμαστὸν τὸ ἔργον· οὐ μὴν ἔχειν χάριτας, δι᾽ ἃς οὐρανοῦ ψαύειν τὰ ὑπ᾽ αὐτοῦ γραφόμενα. Ταύτην μὲν οὖν τὴν γραφὴν εἰς ταὐτὸ ταῖς ἄλλαις συνωσθεῖσαν ἐν Ῥώμῃ τὸ πῦρ ἐπενείματο: *Septem annis dicitur Protogenes hanc picturam perfeciſſe. Ferturque Apelles, opere conſpecto, tam vehementer obſtupuiſſe, ut vox eum deficeret: tandem vero dixiſſe, Grandem laborem atque opus admirandum eſſe, non tamen habere gratias, propter quas à ſe picta cœlum contingerent. Hæc tabula una cum pluribus aliis Romam deportata, ibi quoque cum reliquis abſumpta eſt incendio.* Eadem fere habet Ælianus *var. Hiſt. lib.* XII, *cap.* 41. Quis vero fuerit hic Jalyſus, inquirit Paulus Leopardus *Emendat. lib.* XVI, *cap.* 2. Rhodiis in admiratione fuere Jalyſus & Satyrus, columnæ adſtans, cui columnæ perdix inſiſtebat. Atque adeo, tabula iſthac primum poſita, perdix tantopere traxit hominum oculos atque in ſe defixos tenuit, ut Satyrum nemo admiraretur, quamquam elaboratiſſimum. Auxerunt hunc imperitæ turbæ ſtuporem cicures perdices introductæ à perdicum altoribus. Nam hæ conſpecta perdice picta, vivam putantes, eam quoque ut ad ſe aggregaretur advocabant, non ſine maxima ſpectatorum oblectatione. Videns igitur Protogenes ipſum opus factum eſſe quoddam quaſi additamentum ad opus, ὁρῶν δὲ ὁ Πρωτογένης τὸ ἔργον πάρεργον γεγονὸς, impetrata à templi præfectis venia, perdicem delevit: *Strabo libro* XIV, *pagina* 652. Meminit quoque hujus perdicis Euſtathius ad *verſum* 505 *Dionyſii Periegetæ*, non ſine ſumma laude.

(i) *Erat tunc Protogenes in ſuburbano hortulo ſuo.*] Meminit quoque hujusce hortuli Plinius hoc ipſo capite, paullo poſt: *Sed nulla gloria artificum eſt, niſi eorum qui tabulas pinxere; eoque venerabilior apparet antiquitas. Non enim parietes excolebant dominis tantum, nec domos uno in loco manſuras, quæ ex incendiis rapi non poſſent. Caſula Protogenes contentus erat in hortulo ſuo. Nulla in Apellis tectoriis pictura erat. Nondum libebat parietes totos pingere. Omnis eorum ars urbibus excubabat: pictorque res communis terrarum erat.* Hiſce Plinii verbis adde & illud ejuſdem libro XXXV, cap. 4: *Exſtat M. Agrippæ oratio magnifica & maximo civium digna, de tabulis omnibus ſignisque publicandis: quod fieri ſatius fuiſſet, quàm in villarum exilia pelli.*

(k) *Fecit & Cydippen.*] Præter pauciſſima Protogenis opera hoc in loco à Plinio enumerata, Pauſanias refert etiam *libro* I, *pag.* 6, 32, Theſmothetas à Protogene Caunio Athenis in Quingentorum curia pictos,

tam, & Antigonum regem, & imaginem matris Ariſtotelis philoſophi, qui etiam ſuadebat (l) *ut Alexandri Magni opera pingeret propter æternitatem rerum. Impetus* (m) *animi & quædam artis libido in hæc potius eum tulere. Noviſſime pinxit & Alexandrum & Pana. Fecit* (n) *& ſigna ex ære, ut diximus.*

Ob hæc omnia non eſt mirandum ſi Protogenis nomen, celebre inter Artifices, clariſſima atque una inſignium Scriptorum voce ad poſteritatis memoriam perlatum eſt.

Arbiter Satyrico: *In pinacothecam perveni vario genere tabularum mirabilem; nam & Zeuxidos manus vidi, nondum vetuſtatis injuria victas: & Protogenis rudimenta cum ipſius naturæ veritate certantia, non ſine quodam horrore tractavi. Jam vero Apellis, quem Græci monocnemon appellant, etiam adoravi. Tanta enim ſubtilitate extremitates imaginum erant ad ſimilitudinem præciſæ, ut crederes etiam animorum eſſe picturam.*

Quintilianus lib. XII, cap. 10: *Floruit circa Philippum & uſque ad ſucceſſores Alexandri pictura præcipue, ſed diverſis virtutibus. Nam cura, Protogenes; ratione, Pamphilus ac Melanthius, facilitate, Antiphilus; concipiendis viſionibus (quas φαντασίας vocant) Theon Samius; ingenio & gratia, quam in ſe ipſe maxime jactat, Apelles eſt præſtantiſſimus.*

Columella in Præfatione libri primi de R. R. *Ne minoris quidem famæ opifices per tot jam ſæcula videmus laborem ſuum deſtituiſſe, qui Protogenem, Apellemque cum Parrhaſio mirati ſunt. Nec pulchritudine Jovis Olympii Minervæque Phidiacæ ſequentis ætatis attonitos piguit experiri Bryaxim, Lyſippum, Praxitelem, Polycletum, quid efficere aut quouſque progredi poſſent. Sed in omni genere ſcientiæ & ſummis admiratio veneratioque, & inferioribus merita laus contingit.*

Varro libro VIII de L.L. *Cùm culpandus non ſit medicus, qui è longinqua mala conſuetudine ægrum in meliorem traducit; quare reprehendendus ſit, qui orationem minus valentem propter malam conſuetudinem, traducit in meliorem? Pictores Apelles & Protogenes, ſic alii artifices egregii non reprehendendi, quod conſuetudinem Myconis, Dioris, Arimnæ, & aliorum ſuperiorum non ſunt ſecuti.*

Cicero de Claris Oratoribus: *Quis eorum, qui hæc minora animadvertunt, non intelligit Canachi ſigna rigidiora eſſe quàm ut imitentur veritatem? Calamidis, dura illa quidem, ſed tamen molliora quàm Canachi. Nondum Myronis ſatis ad veritatem adducta, jam tamen quæ non dubites pulchra dicere. Pulchriora etiam Polycleti, & jam plane perfecta, ut mihi quidem videri ſolent. Similis in pictura ratio eſt, in qua Zeuxim, & Polygnotum, & Timanthem, & eorum, qui non ſunt uſi plus quàm quatuor coloribus, formas & lineamenta laudamus. At in Aëtione, Nicomacho, Protogene, Apelle, jam perfecta ſunt omnia: & neſcio an reliquis in rebus omnibus idem eveniat. Nihil eſt enim ſimul & inventum & perfectum.*

Theo Sophiſta Progymn. cap. 1; Τοῖς ζωγραφεῖν βουλομένοις οὐδὲν ὄφελος κατανοεῖν τὰ τοῦ Ἀπελλοῦ, καὶ Πρωτογένους, καὶ Ἀντιφίλου ἔργα, ἐὰν μὴ καὶ αὐτοὶ γράφειν ἐπιχειρῶσι: *Picturæ ſtudioſis nihil profuerit cognoviſſe Apellis & Protogenis & Antiphili opera, niſi & ipſi manum tabulæ admoverint.*

PTERAS,

ctos, qui ſenatorio apud Athenienſes munere annuo fungebantur. Ego certe non iverim inficias Protogenem olim & propter alia quædam opera in ſummo fuiſſe & honore & nomine; pauciora tamen credo ad memoriam poſteritatis perlata: non modo quòd *ſummam artis intentionem* neceſſario conſecuta ſit *minor fertilitas*, ut paullo ante locutus eſt Plinius; verum etiam quod cum Ariſtomene Thaſio, Polycle Atramiteno, Nicomacho, pluribusque aliis omnino referendus videatur inter illos Pictores, *Quos neque induſtria, neque artis ſtudium, neque ſolertia defecit*, ut inquit Vitruvius in Procemio libri tertii, *ſed aut rei familiaris exiguitas, aut imbecillitas fortunæ, ſeu in ambitione certationis contrariorum ſuperatio, obſtitit eorum dignitati.*

(l) *Suadebat ut Alexandri Magni opera pingeret.*] Ita *Lyſippus fecit Alexandrum Magnum multis operibus à pueritia ejus orſus*, Plinius lib. XXXIV, cap. 8. Vide quæ nos hac de re diximus libro III de Pictura Vett. cap. 1, §. 2.

(m) *Impetus animi & quædam artis libido in hæc eum potius tulere.*] Huic affine eſt illud Plinii circa finem hujusce capitis: *Annumeratur his & Nicophanes elegans & concinnus, ita ut vetuſta opera pingeret propter æternitatem rerum: impetuoſi animi, & cui pauci comparentur. Cothurnus ei & gravitas artis.*

(n) *Fecit & ſigna ex ære, ut diximus.*] Libri nempe trigeſimi quarti cap. 8; ubi nobilitates ex ære operum recenſens, inter alia & hæc habet: *Athletas, & armatos, & venatores, ſacrificantesque fecit Baton, Euchir, Glaucides, Heliodorus, Hicanus, Leophon, Lyſon, Leon, Menodorus, Myjagrius, Polycrates, Polydorus, Pythocritus, Protogenes, idem pictura clariſſimus, ut dicemus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

PTERAS, Architectus.

Meminit ejus Pauſanias *lib.* x, *pag.* 618, 16.

PTOLICHUS, Statuarius.

Epicradium Mantinenſem athletam fecit Ptolichus Æegineta: *Pauſanias libro ſexto*, *pag.* 363, 16. Supra quoque fuit Polichus Æegineta.

PTOLICHUS alter, itidem Statuarius.

Hipponem Eleum fecit Democritus Sicyonius, qui refertur ad quintum à ſe retro magiſtrum Atticum Critiam. Ptolichus enim Corcyræus ab ipſo didicit Critia, is Amphionem docuit, Amphionis diſcipulus fuit Piſon è Calaurea, à quo artem Democritus didicit: *Pauſanias libro ſexto*, *pag.* 347, 45.

PUBLIUS, Pictor.

Publius Iſſam, catellam ſuam blandiſſimam, aut ipſe pinxit, aut pingi curavit. Martialis lib. 1, Epigr. 109:

Iſſa eſt paſſere nequior Catulli.
Iſſa eſt purior oſculo columbæ.
Iſſa eſt blandior omnibus puellis.
Iſſa eſt carior Indicis lapillis.
Iſſa eſt deliciæ, catella Publi.
Hanc ne lux rapiat ſuprema totam,
Picta Publius exprimit tabella:
In qua tam ſimilem videbis Iſſam,
Ut ſit tam ſimilis ſibi nec Iſſa.
Iſſam denique pone cum tabella:
Aut utramque putabis eſſe veram,
Aut utramque putabis eſſe pictam.

PUBLIUS CLODIUS DIDA. Vide Dida, Vascularius.

PUBLIUS CORNELIUS, Architectus.

PUBLIUS CORNELIUS, Architectus, Inſcript. Gruteri xcix, 9.

PUBLIUS LONGIDIENUS. Vide Longidienus, Faber navalis.

PUBLIUS MARCIUS. Vide Marcius, Tector.

PUBLIUS MINIDIUS.

Publius Minidius cum M. Aurelio & Gn. Cornelio ſub Auguſto Cæſare curaverunt apparationem baliſtarum, & ſcorpionum reliquorumque tormentorum refectionem unà cum Vitruvio. Vide *Vitruvium in Proœmio libri* 1. Ubi tamen in aliis codd. eſt *Numidius*, vel *Numidicus*.

PUBLIUS OBSIDIUS. Vide Obsidius.

PUBLIUS SEPTIMIUS. Vide Septimius.

PUBLIUS VALERIUS BASSUS. Vide Bassus.

PUBLIUS VOLUMNIUS. Vide Volumnius.

PULCHER, Geometra.

Phlegon Trallianus *capp.* 13 *&* 14 *de Rebus mirabilibus*: Apollonius Grammaticus narrat Tiberii Neronis ætate fuiſſe terræmotum quo plures minoris Aſiæ celeberrimæ urbes funditus deletæ ſunt, quas deinde Tiberius Imp. ſuis impenſis reſtauravit: qua benevolentia obſtricti Aſiani, erexerunt ei Coloſſum in Romano foro pone fanum Veneris, & ſingularum deinceps urbium ſtatuas ei appoſuerunt. Sed & non paucæ urbes Siculæ iſthoc terræmotu concuſſæ afflictæque fuerunt: eumque etiam loca Rhegio vicina & Ponticæ gentes expertæ ſunt. Pluribus adhæc in locis terra immani motu divulſa detexit ingentia cadavera, quorum magnitudine obſtupefacti accolæ, non auſi ſunt ea loco movere. Romam tamen indicii cauſa miſerunt dentem cadaverum uni exemptum, qui menſuram pedis non attigit modo, verum etiam exceſſit. Hunc dentem legati urbium oſtendentes Tiberio, eadem quoque opera exquiſiverunt ab eo, Velletne ad ſe Heroëm, cujus dens iſte fuerat, integrum deferri. Ibi tum Tiberius prudenter eò direxit conſilium, ut neque miraculoſæ magnitudinis cognitione ſemetipſum fraudaret, neque tamen ſpoliati cadaveris crimine teneretur. Habebat penes ſe in magno honore inſignem quendam Geometram, qui Pulcher dicebatur: eum juſſit fingere caput proportioni dentis reſpondens. Is igitur poſt accuratiſſimam oblati dentis dimenſionem totius capitis quantitate perſpecta, expeditiſſime Imperatoris mandatum explevit: qui ſibi ſpectaculum illud ſufficere dicens, dentem eò remiſit unde allatus erat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

PUTEOLI.

Puteolanum purpuriſſum potius laudatur quàm Tyrium aut Gætulum vel Laconicum, unde pretioſiſſimæ purpuræ, Plinius lib. xxxv, cap. 6.

PYGMALION, Sculptor.

Ovidius libro decimo Metamorph. verſu 247:

Pygmalion niveum mira feliciter arte
Sculpſit ebur, formamque dedit qua femina naſci
Nulla poteſt, operisque ſui concepit amorem.
Virginis eſt vere facies, quam vivere credas
Et (ſi non obſtet reverentia) velle moveri:
Ars adeo latet. Arte ſua miratur, & haurit
Pectore Pygmalion ſimulati corporis ignes.
Sæpe manus operi tentantes admovet, an ſit
Corpus, an illud ebur: nec adhuc ebur eſſe fatetur.
Oſcula dat, reddique putat: loquiturque, tenetque,
Et credit tactis digitos inſidere membris,
Et metuit preſſos veniat ne livor in artus, &c.

Clemens Alexandrinus in Protreptico: ὁ Κύπριος Πυγμαλίων ἐκεῖνος ἐλεφαντίνου ἠράσθη ἀγάλματος· τὸ ἄγαλμα Ἀφροδίτης ἦν, καὶ γυμνὴ ἦν. νικᾶται ὁ Κύπριος τῷ σχήματι καὶ συνέρχεται τῷ ἀγάλματι· καὶ τοῦτο Φιλοστέφανος ἱστορεῖ. Quem Clementis locum fuſius hunc in modum reddit Arnobius libro ſexto adverſus Gentes: *Philoſtephanus in Cypriacis autor eſt Pygmalionem regem Cypri ſimulachrum Veneris, quod ſanctitatis apud Cyprios & religionis habebatur antiquæ, adamaſſe ut feminam, mente, animo, lumine rationis, judicioque cæcatis: ſolitumque dementem, tanquam ſi uxoria res eſſet, ſublevato in lectulum numine, copularier amplexibus atque ore, resque alias agere libidinis vacua imaginatione fruſtrabiles.*

Pygmalionis oliva, mirabili arte fabricata, Gadibus in templo Herculis poſita erat. Vide *Philoſtratum de Vita Apollonii Tyanæi libro quinto, cap.* 1.

Confer denique hunc Pygmalionis amorem cum iis quæ Philopinax, captus imagine puellæ à ſe pictæ, refert apud Ariſtænetum *libro ſecundo, epiſt.* 10.

PYLOS.

Statius lib. 1 Achilleïdos, verſu 422:

Murorum tormenta Pylos Meſſanaque tradunt.

PYRÆCHMES.

Hunc inter vetuſtiores Ætolos, funditores optimos, præcipue nobilitatum fuiſſe tradit Euſtathius in *Iliados* B *editionis Romanæ, pag.* 311. Pyræchmæ Ætoli cum Degmeno Epejo monomachiam refert Strabo *lib.* VIII, *pag.* 357, *C. D.*

PYREICUS, Pictor.

Subtexi par eſt minoris picturæ celebres in penicillo, inquit Plinius lib. xxxv, cap. 10, *è quibus fuit Pyreicus, arte paucis poſtferendus. Propoſito neſcio an deſtruxerit ſe: quoniam humilia quidem ſecutus, humilitatis tamen ſummam adeptus eſt gloriam. Tonſtrinas ſutrinasque pinxit, & aſellos, & opſonia, ac ſimilia: ob hoc cognominatus Rhyparographos. In iis conſummatæ voluptatis: quippe eæ pluris veniere, quam maximæ multorum.*

PYRGOTELES, gemmarum Sculptor.

Iſmeniæ choraulis ætate apparet ſcalpi etiam ſmaragdos ſolitos. Confirmat hanc eandem opinionem edictum Alexandri Magni, quo vetuit in gemma ſe ab alio ſcalpi quàm à Pyrgotele, non dubie clariſſimo artis ejus, Plin. lib. XXXVII, cap. 1. Plenius tamen diſtinctiusque de hac ipſa re agit libri ſeptimi cap. 37; ubi mentione Alexandri Magni alia occaſione injecta, mox addit: *Item hic Imperator edixit ne quis ipſum alius quàm Apelles pingeret, quàm Pyrgoteles ſcalperet, quàm Lyſippus ex ære duceret: quæ artes pluribus inclaruere exemplis.* Pleniſſime denique Apulejus in Floridis: *Alexandro illi longe omnium excellentiſſimo Regi, cui ex rebus actis & auctis cognomentum Magno inditum eſt, placuit ne iſte unus eam gloriam adeptus ſine laude nunquam nominaretur. Nam ſolus à condito ævo, quantum hominum memoria exſtat, inexſuperabili imperio orbis auctus, fortuna ſua major fuit: ſucceſſusque ejus ampliſſimos & provocavit ut ſtrenuus, & æquiparavit ut meritus, & ſuperavit ut melior, ſolusque ſine æmulo clarus: adeo ut nemo ejus audeat vel ſperare virtutem, vel optare fortunam. Sed cumprimis Alexandri illud præclarum; quòd imaginem ſuam, quo certior poſteris traderetur, noluit à multis artificibus vulgo contaminari: ſed edixit univerſo orbi ſuo, ne quis effigiem*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

effigiem Regis temere aſſimilaret ære, colore, cælamine: quin ſolus eam Polycletus ære duceret, ſolus Apelles coloribus delinearet, ſolus Pyrgoteles cælamine excuderet. Præter hos tres, multo nobiliſſimos in ſuis artificiis, ſi quis uſpiam repireretur alius ſanctiſſimæ imagini Regis manus admolitus, haud ſecus in eum quàm in ſacrilegum vindicaturus. Eo igitur omnium metu factum, ſolus Alexander ut ubique imaginum ſummus eſſet: utque in omnibus ſtatuis & tabulis & toreumatis idem vigor acerrimi bellatoris, idem ingenium maximi honoris, eadem forma viridis juventæ, eadem gratia relicinæ frontis cerneretur.

PYRILAMPES, STATUARIUS.

Pyrilampes iſte non Sicyone, ſed Meſſenæ ad Ithonem natus. Vide *Pauſaniam libro ſexto, pag.* 349, 23; ſicuti & *pagg.* 371, 33, & 374, 13.

PYROMACHUS, STATUARIUS.

Centeſima viceſima Olympiade fuere Eutychides, Euthycrates, Lahippus, Cephiſſodorus, Timarchus, Pyromachus, Plinius libro XXXIV, cap. 8. Et aliquanto poſt ibidem: *Pyromachi quadriga regitur ab Alcibiade.* Et rurſus: *Plures artifices fecere Attali & Eumenis adverſus Gallos prælia, Iſigonus, Pyromachus, Stratonicus, Antigonus, qui condidit volumina de ſua arte.* Plinio denique libro XXXV, cap. 11, *Mydon Soleus Pyromachi ſtatuarii diſcipulus*, ponitur inter Pictores non ignobiles.

PYRRHO, PICTOR.

Pyrrho Elienſis, antequam animum ad Philoſophiam appuliſſet, dicitur fuiſſe Pictor. Elide quoque in gymnaſio ajunt aſſervari λαμπαδιϛὰς non infeliciter ab eo elaboratos: *Laërtius libro* IX, *in Pyrrhone; Suidas in* Πύῤῥων. Vide quoque vet. Schol. in *Bis accuſatum Luciani.*

PYRRHUS, STATUARIUS.

Pyrrhus fecit Hygiam & Minervam, Plinius libro XXXIV, cap. 8. Epidamniis theſaurum fecit Pyrrhus: *Pauſanias libro ſexto, pag.* 379, 34.

PYTHAGORAS.

Pythagoras normam ſine artificis fabricationibus inventam oſtendit, & quam magno labore fabri normam facientes vix ad verum perducere poſſunt, id rationibus & methodis emendatum, ex ejus præceptis explicatur. Namque ſi ſumantur regulæ tres, è quibus una ſit pedes tres, altera pedes quatuor, tertia pedes quinque, eæque regulæ inter ſe compoſitæ tangat alia aliam ſuis cacuminibus extremis, ſchema habentes trigoni, deformabunt normam emendatam. Ad eas autem regularum ſingularum longitudines, ſi ſingula quadrata paribus lateribus deſcribantur, quod erit pedum trium latus areæ, habebit pedes novem; quod erit quatuor, ſedecim; quod quinque erit, viginti quinque. Ita quantum areæ pedum numerum duo quadrata ex tribus pedibus longitudinis laterum & quatuor efficiunt; æque tantum numerum reddit unum ex quinque deſcriptum. Id Pythagoras cùm inveniſſet, non dubitans à Muſis ſe in ea inventione monitum, maximas gratias agens, hoſtias dicitur iis immolaviſſe. Ea autem ratio quemadmodum in multis rebus & menſuris eſt utilis, etiam in ædificiis ſcalarum ædificationibus, uti temperatas habeant graduum librationes, eſt expedita. Si enim, &c. Vide Vitruvium libro nono, cap. 2. Ἀπολλόδωρος ὁ ἀριθμητικὸς θῦσαι φησὶ τὸν Πυθαγόραν ἑκατόμβην ἐπὶ τῷ εὑρηκέναι ὅτι τριγώνου ὀρθογωνίου ἡ τὴν ὀρθὴν γωνίαν ὑποτείνουσα ἴσον δύναται ταῖς περιεχούσαις: *Apollodorus arithmeticus auctor eſt Pythagoram hecatomben ſacrificaſſe poſteaquam invenit illud rectanguli trianguli latus, quod recto angulo ſubtenditur, tantundem valere quantum aliæ eundem angulum comprehendentes duæ*, Athenæus libro X, cap. 4. Vide quoque Laërtium libro VIII, in Pythagora, pag. 575; ubi & paullo poſt Ariſtoxenus muſicus auctor eſt Pythagoram primum Græcis pondera & menſuras invexiſſe.

Pythagoras primus omnium cœleſtium concentuum ac numerorum rationem ex variis fabrilium malleorum ictibus deprehendit. Vide *Macrobium in Somn. Scipionis, libro ſecundo, cap.* 1.

Pythagoras pueritiam non citharïſtæ modo ac pædotribæ, ſed Pictori quoque impendit. Vide *Porphyrium in ejus vita.*

PYTHAGORAS, PICTOR.

Pergameni in Attali thalamo & apud Pythium, ut ipſi nuncupant, habent Charites à Pythagora Pario pictas: *Pauſanias lib.* IX, *pag.* 596, 38. Alium quoque Pythagoram Samium, inſignem poſtea Statuarium, initio quoque Pictorem fuiſſe mox oſtendemus ex Plinio.

PYTHAGORAS, STATUARIUS.

Olympiade LXXXVII *fuere Agelades, Callon, Polycletus, Phragmon, Gorgias, Laçon, Myron, Pythagoras, Scopas, Perelius*, Plinius lib. XXXIV, cap. 8. Laërtius libro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

libro VIII, in Pythagora: Καὶ ἄλλον ἀνδριαντοποιὸν Ῥηγῖνον γεγονέναι φασὶ Πυθαγόραν, πρῶτον δοκοῦντα ῥυθμοῦ καὶ συμμετρίας ἐστοχάσθαι· καὶ ἄλλον, ἀνδριαντοποιὸν Σάμιον. Diſtinctius tamen de his Plinius libro & capite proxime citatis: *Vicit Myronem Pythagoras Rheginus ex Italia, pancratiaſte Delphis poſito. Eundem vicit & Leontinus, qui fecit ſtadiodromon Aſtylon, qui Olympiæ oſtenditur, & Libyn puerum tenentem tabellam eodem loco, & mala ferentem nudum. Syracuſis autem claudicantem; cujus ulceris dolorem ſentire etiam ſpectantes videntur. Item Apollinem citharœdum, ſerpentemque ejus ſagittis confici, qui Dicæus appellatus eſt: quòd cùm Thebæ ab Alexandro caperentur, aurum à fugiente conditum, ſinu ejus celatum eſſet. Hic primus nervos & venas expreſſit capillumque diligentius. Fuit & alius Pythagoras Samius, initio pictor, cujus ſigna ad ædem Fortunæ hujusce Deæ ſeptem nuda, & ſenis unum, laudata ſunt. Hic ſupra dicto faciei quoque indiſcreta ſimilis fuiſſe traditur. Rhegini autem diſcipulus & filius ſororis fuiſſe Soſtratus.* Leontiſci palæſtritæ ſtatuam fecit Pythagoras Rheginus fingendi peritia nemini ſecundus: quem ajunt artem didiciſſe à Clearcho, qui & ipſe Rheginus erat, atque Euchiri diſcipulus: Euchir vero Corinthius fuit, habuitque præceptores Syadran & Chartan, Spartanos: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 350, 40.

Protolaum Mantinenſem fecit etiam Pythagoras Rheginus: *ibidem, pag.* 354, 4.

Euthymi ſtatua ſpectatu digniſſima, Rhegini Pythagoræ opus: *ibidem, pag.* 355, 18.

Fecit & Stymphalium Dromeum Pythagoras: *ibidem, pag.* 358, 20.

Aſtylon Crotoniaten: *ibidem, pag.* 366, 38.

Mnaſeam Cyrenæum: *ibidem, pag.* 367, 53.

Cratiſthenis Cyrenæi currum æneum in quem aſcendit Victoria cum ipſo etiam Cratiſthene: *ibidem, pag.* 376, 47.

Pythagoræ Perſeus habuit alas: *Dio Chryſoſtomus Orat.* XXXVII.

Pythagoras fecit Europam tauro inſidentem: *Tatianus.*

Polynicis atque Eteoclis fratrum mutuam cædem fecit Pythagoras: *idem Tatianus.*

PYTHEAS, Argenti Cælator.

Plinio lib. XXXIII, cap. 12, inter inſignes argenti Cælatores refertur *Pytheas, cujus binæ unciæ H-S viginti venierunt. Ulixes & Diomedes erant in phialæ emblemate, Palladium ſurripientes. Fecit idem & coquos, Magiriſcia appellatos, parvulis potoriis: ſed è quibus ne exempla quidem liceret exprimere, tam oportuna injuriæ ſubtilitas erat.*

PYTHEAS, Pictor.

Stephanus de Urbibus: Βοῦρα, πόλις Ἀχαΐας· τὸ ἐθνικὸν, Βουραῖος· ἐκ ταύτης ἦν Πυθέας ζωγράφος, οὗ ἐστιν ἔργον ὁ ἐν Περγάμῳ ἐλέφας, ἀπὸ τοιχογραφίας ὢν, ὡς Φίλων: *Bura, oppidum Achaiæ; gentile, Buræus. Ex illa fuit Pythias pictor, cujus opus eſt elephas Pergami. Erat autem murorum pictor, ut ait Philo.*

PYTHEUS, Architectus.

Hunc refert Vitruvius libro IV, cap. 3, inter illos antiquos Architectos, qui *negaverunt Dorico genere ædes ſacras oportere fieri, quòd mendoſæ atque inconvenientes in his ſymmetriæ conficiebantur.* Idem quoque in Prooemio libri ſeptimi teſtatur Pytheum & Satyrum ediſſe volumen de Mauſoleo. Ipſa Vitruvii verba adſcribimus in Satyrus, Architectus.

PYTHIAS, Statuarius.

Poſt Olympiadem centeſimam viceſimam ceſſavit aliquamdiu ars, *ac rurſus Olympiade centeſima quinquageſima quinta revixit,* inquit Plinius lib. XXXIV, cap. 8, *cum fuere, longe quidem infra prædictos, probati tamen, Antheus, Calliſtratus, Polycles, Athenæus, Callixenus, Pythocles, Pythias, Timocles.*

PYTHIS, Sculptor.

Poſteaquam retulit Plinius l bri XXXVI cap. 5, quemadmodum quatuor eximii Artifices quatuor Mauſolæi latera ſibi ſumpſerint exornanda, tandem & hæc habet: *Acceſſit & quintus artifex. Namque ſupra pteron pyramis altitudine inferiorem æquavit, viginti quatuor gradibus in metæ cacumen ſe contrahens. In ſummo eſt quadriga marmorea, quam fecit Pythis. Hæc adjecta centum quadraginta pedum altitudine totum opus includit.*

PYTHIUS, Architectus.

De veteribus architectis Pythius, qui Prienæ ædem Minervæ nobiliter eſt architectatus, ait in ſuis Commentariis: Architectum omnibus artibus & doctrinis plus oportere poſſe facere, quàm qui ſingulas res ſuis induſtriis & exercitationibus ad ſummam claritatem perduxerunt. Id autem re non expeditur: non enim debet, nec poteſt eſſe architectus Grammaticus, uti fuerit Ariſtarchus, ſed non agrammatos; nec Muſicus, ut Ari-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Ariſtoxenus, *ſed non amuſus*; *nec Pictor*, *ut Apelles*, *ſed graphidos non imperitus*; *nec Plaſtes*, *quemadmodum Myron aut Polycletus*, *ſed rationis plaſticæ non ignarus*, &c. Vitruvius lib. I, cap. I.

PYTHOCLES, STATUARIUS.

Poſt centeſimam viceſimam Olympiadem Ars aliquamdiu ceſſavit, *Ac rurſus Olympiade centeſima quinquageſima quinta revixit*, inquit Plinius libro XXXIV, cap. 8: *cùm fuere longe quidem infra prædictos*, *probati tamen*, *Antheus*, *Calliſtratus*, *Polycles*, *Athenæus*, *Callixenus*, *Pythocles*, *Pythias*, *Timocles*.

PYTHOCRITUS, STATUARIUS.

Plinius *libro* XXXIV, *cap.* 8, refert eum inter illos Artifices, qui fecerunt athletas & armatos & venatores ſacrificantesque.

PYTHODORI DUO, AMBO SCALPTORES.

Palatinas domos Cæſarum replevere probatiſſimis ſignis Craterus cum Pythodoro, *Polydectes cum Hermolao*, *Pythodorus alius cum Artemone*, *& ſingularis Aphrodiſius Trallianus*, Plin. lib. XXXVI, cap. 5.

Q.

QUINTIANUS.

FULVIUS QUINTIANUS, Faber materiarius: *Inſcript. Grut.* DCXLII, 6.

QUINTUS HORTENSIUS. Vide HORTENSIUS ORATOR.

QUINTUS LEPTA.

Quintus Lepta, Præfectus Fabrum Tullii: *Cicero lib.* III, *epiſt.* 7 *ad famil.*

QUINTUS PEDIUS. Vide PEDIUS, PICTOR.

QUINTUS TIBURI. Vide TIBURI, CULTRARIUS.

R.

RABIRIUS, ARCHITECTUS.

MArtialis lib. VII, Epigr. 5, ad Rabirium:

Aſtra polumque pia percêpſti mente, Rabiri,
Parrhaſiam mira qui ſtruis arte domum.
Phidiaco ſi digna Jovi dare templa parabit,
Has petat à noſtro Piſa Tonante manus.

RHODII.

Rhodiorum pietati dedit hoc Minerva ut omnis generis ſimulacra ſcientiſſime fabricarent, propterea quod mortalium primi aram ſtruxerunt apud ſe natæ: *Pindarus Olympiorum Ode* VII. Ubi Scholiaſtes: Ἄϱισοι γὰρ περὶ τὴν τῶν ἀνδριάντων κατασκευὴν οἱ Ῥόδιοι. Vide locum pag. 66 edit. Pauli Stephani. Vide quoque Euſtathium ad verſ. 376 Iliad. Σ, edit. Romanæ pag. 1148.

RHOECUS, PLASTA.

Sunt qui in Samo primos omnium plaſticen inveniſſe Rhœcum & Theodorum tradant multo ante Battiadas Corintho pulſos, Plin. lib. XXXV, cap. 12.

Apud Samios tria ſunt opera Græcanicorum omnium maxima: inter quæ templum ampliſſimum eorum quæ nos unquam vidimus. Ejus Architectus primus extitit Rhœcus Philei filius, indigena: *Herodotus lib.* III, *cap.* 60; & ex eo *Euſtathius ad verſum* 534 *Dionyſii Periegetæ*. Διέχεαν χαλκὸν πρῶτοι καὶ ἀγάλματα ἐχωνεύσαντο Ῥοῖκός τε Φιλαίου καὶ Θεόδωρος Τηλεκλέους Σάμιοι: *Primi æs fuderunt & ſtatuas inde conflarunt Rhœcus Philæi & Theodorus Teleclis filius Samii*, Pauſanias lib. VIII, pag. 479, 8; & lib. IX, pag. 607, 23. In templo Dianæ Epheſiæ, quà itur ad cellam, ſuper ara Dianæ, quæ vocatur Protothronia, ſeptum lapideum exſtructum eſt, in cujus extremo ſpectatur feminæ cujuſdam effigies, ars Rhœci. Noctem vocant Epheſii. Τέχνη Ῥοίκου· Νύκτα ἣ οἱ Ἐφέσιοι καλοῦσι, *Pauſanias lib.* 10, *pag.* 686, 22.

Rhœco Telecles & Theodorus geniti, de quibus vide Diodorum Siculum ſub finem libri primi. Locum adſcribimus in TELECLES.

RHO-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

RHOLUS, Architectus.

Plinius libro xxxvi, cap. 13: *De Ægyptio & Cretico labyrinthis ſatis dictum eſt. Lemnius ſimilis illis. Columnis tantum centum quadraginta mirabilior fuit: quarum in officina turbines ita librati pependerunt, ut puero circumagente tornarentur. Architecti illum fecere Zmilus & Rholus & Theodorus indigena. Exſtantque adhuc reliquiæ ejus, cùm Cretici Italicique nulla veſtigia exſtent*, &c.

ROBERTUS, Pictor.

Meminit ejus Monaſticum Anglicanum, tomo 1, pag. 623, a. Vixit anno Domini 1176, ſive anno 22 Henrici ſecundi.

ROMA.

Notiſſimum eſt illud Poëtæ Mantuani, Æneïdos lib. vi, verſ. 847:

Excudent alii ſpirantia mollius æra,
Credo equidem, vivos ducent de marmore vultus,
Orabunt cauſas melius, cœlique meatus
Deſcribent radio & ſurgentia ſidera dicent.
Tu regere imperio populos, Romane, memento;
(Hæ tibi erunt artes) paciſque imponere morem:
Parcere ſubjectis, & debellare ſuperbos.

Vide quoque Sulmonenſem Poëtam lib. iii Faſt. verſ. 101. Omnium itaque Artis elegantiarum incurioſi fuere plerique vett. Romanorum uſque ad ætatem L. Mummii, qui *Tam rudis fuit, ut capta Corintho, cùm maximorum artificum perfectas manibus tabulas ac ſtatuas in Italiam portandas locaret, juberet prædici conducentibus, ſi eas perdidiſſent, novas eos reddituros*, Vell. Paterculus lib. i, cap. 13. Idem tamen hic Mummius intellectum Corinthiorum, decori publico minus convenientem, qua occaſione in Urbem primus invexerit, egregie docet Plinius lib. xxxv, cap. 4: *Tabulis externis auctoritatem publice fecit primus omnium L. Mummius cui cognomen Achaici victoria dedit. Namque cùm in præda vendenda rex Attalus ſex millibus ſeſtertiûm emiſſet Ariſtidis tabulam, Liberum patrem continentem, pretium miratus, ſuſpicatusque aliquid in ea virtutis, quod ipſe neſciret, revocavit tabulam (Attalo multum querente) & in Cereris delubro poſuit. Quam primam arbitror picturam externam Romæ publicatam.* Idem Plinius etiam lib. xxxiii, cap. 11, tradit quando Roma non ſolum admirari externam opulentiam, verum etiam amare cœperit. Locum Plinii ſupra adſcripſimus in Asia.

RUFUS, Pictor.

Anthologia lib. ii, cap. 36:

Φαῖδρος πραγματικὸς καὶ ζωγράφος ἤρισε Ῥοῦφος
 Τίς θᾶσσον γράψει, καί τις ὁμοιότερον.
Ἀλλ᾽ ἐν ὅσῳ Ῥοῦφος τρίβειν τὰ χρώματ᾽ ἔμελλε,
 Φαῖδρος ἔγραψε, λαβὼν εἰκονικὴν ἀποχήν.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Certarunt Rufus pictor Phædruſque peritus
 Legis, utri citius perficeretur opus,
Et propius vero. Sed dum terit ille colores,
 Hic apocham, ſed erat quæ ſimulata, facit.

RUTUBA, Pictor trivialis.

Horatius lib. ii, Satyra 7:

Tu cùm Pauſiaca torpes, inſane, tabella,
Qui peccas minus atque ego, cùm Fulvi, Rutubæque,
Aut Placidejani contento poplite miror
Prælia rubrica picta aut carbone, velut ſi
Re vera pugnent, feriant, vitentque moventes
Arma viri - - -

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

S.

SABÆI.

SAbæi & Gerrhæi plurimum oblectantur ſculpturæ varietate. Vide *Photii Patriarchæ excerpta ex cap. 50 libri primi Agatharchidis de Mari rubro.*

SABINA, Textrix & Poetria.

Auſonius Epigrammate 35:

Sive probas Tyrio textam ſubtemine veſtem,
Seu placet inſcripti commoditas tituli;
Ipſius hoc dominæ concinnat utrumque venuſtas.
Has geminas artes una Sabina colit.

Idem de eadem Sabina, Epigr. 36:

Laudet Achæmenias Orientis gloria telas;
Molle aurum pallis Græcia texe tuis;
Non minus Auſoniam celebret dum fama Sabinam,
Parcentem magnis ſumptibus, arte parem.

Rurſus de eadem, Epigr. 37:

Licia qui texunt & carmina, carmina Muſis,
Licia contribuunt, caſta Minerva, tibi.
Aſt ego rem ſociam non diſſociabo, Sabina,
Verſibus inſcripſi quæ mea texta meis.

SABINI.

Horatius lib. I Carminum, Ode 9:

Deprome quadrimum Sabina,
O Taliarche, merum diota.

Olim nempe in pretio erat teſta, lagena, vel diota Sabina: ipſum vero vinum Sabinorum veluti crudum auſterumque aſpernabantur. Horatius I Carm. Ode 20:

Vile potabis modicis Sabinum
Cantharis. - - -

Athenæus libri primi cap. 21, poſteaquam pleraque Italiæ vina enumeravit, πάντων τούτων, inquit, ὁ Σαβῖνος κουφότερος: *Omnibus his Sabinum levius eſt.*

SABINUS.

FLAVIUS SABINUS operum publicorum Curator: *Inſcript. Grut.* CXXVIII, 2.

SABIRI.

Sabiri, gens Hunnica Caucaſum accolens, commenti ſunt novum genus machinæ bellicæ, quod levioris Arietis uſum Romanis præbebat: *Procopius libro* IV *de bello Gothico, capp.* II & 14.

SACÆ.

Sacas ferunt primos inveniſſe ſcuta. Auctor brevium ſcholiorum ad illud Homeri Iliados Γ, verſu 335: Σάκος μέγα τε στιβαρόν τε, tradit τὴν ἀσπίδα dictam σάκος, à Sacis, Thracum gente: εἴρηται ἡ σάκος, ἐπειδὴ παρὰ πρώτοις Σάκαις εὑρῆται· Σάκαι ἡ ἔθνος Θρᾴκης. Idem quoque tradit Author Etymologici magni in Σακέσπαλος.

SACUS.

Sacus Jovis filius in Panchaia in monte Thaſo aurum primus invenit, Hyginus fab. CCLXXIV. Vide quæ ſupra annotavimus in ÆACUS.

SAGUNTUM.

Major pars hominum terrenis utitur vaſis. Samia etiamnum in eſculentis laudatur. Retinet hanc nobilitatem Aretium in Italia. At calicum tantum Surrentum, Aſta, Pollentia; in Hiſpania Saguntum; in Aſia Pergamum, Plinius XXXV, 12. Martialis lib. VIII, Epigramm. 5:

Ficta Saguntino cymbia malo luto.

Idem Apophoreto CVI: *Calices Saguntini:*

Quæ non ſollicitus teneat ſervetque miniſter,
Sume Saguntino pocula ficta luto.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Juvenalis Sat. v, verſ. 29:

Pugna Saguntina fervet commiſſa lagena.

SALIENUS, Faber ferrarius.

M. Salienus, Faber ferrarius: *Inſcript. Gruteri* DCXL, 3.

SALPIO, Sculptor.

Cajetæ ſpectatur crater è Pario marmore excavatus, & plures cados capiens, eleganti quoque cælatura extrinſecus ornatus: nomen Artificis prodit inſcriptio: ΣΑΛΠΙΩΝ ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΕΠΟΙΗΣΕ: *Inſcript. Gruteri* LXVII, 7.

SAMERI.

Sameri apud auctorem Geographiæ Nubienſis in parte quinta capitis ſecundi eſt auctor vel artifex vituli qui fuit ſæculo Moſis. Vide quæ hac de re habet Jo. Seldenus *de Dis Syris, Syntagm.* 1, *cap.* 4.

SAMIA VASA.

Major pars hominum terrenis utitur vaſis. Samia etiamnum in eſculentis laudantur, Plinius lib. XXXV, cap. 12.

SAMNITES.

Cæſar apud Salluſtium Conjurat. Catil. cap. 51: *Majores noſtri neque conſilii, neque audaciæ unquam eguere: neque ſuperbia obſtabat, quo minus aliena inſtituta, ſi modo proba erant, imitarentur. Arma atque tela militaria ab Samnitibus, inſignia magiſtratuum ab Tuſcis pleraque ſumpſerunt: poſtremo, quod ubique apud ſocios aut hoſtes idoneum videbatur, cum ſummo ſtudio domi exſequebantur. Imitari, quàm invidere bonis, malebant.*

SAMOLAS, Statuarius.

Triphylum & Azana Samolas Arcas efformavit: *Pauſanias lib.* x, *pag.* 625, 12.

SARDINIA.

Sardinia eſt inſula maxima Italiæ vicina, in qua variæ conchæ purpureæ tincturæ: vide *Suidam in* Βάμμα Κυζικηνόν.

SARDIANI TAPETES.

Σαρδιανοὶ ψιλοτάπητες, *Sardiani tapetes glabri ac ſine villis*, memorantur Athenæo lib. XI, cap. 2.

SARMATÆ.

De Sarmatica lorica & Sarmatis multa habet Pauſanias *lib.* 1, *pag.* 37, 31.

SARNACUS, Architectus.

Sarnacus conſcripſit Præcepta ſymmetriarum: *Vitruvius in Proœmio libri* VII.

SARRA. Vide Tyros.

SATUREIUS, Sculptor.

Anthologiæ lib. IV, cap. 18:

Ζεύξιδος ἡ χροιή τε καὶ ἡ χάρις, ἐν δέ με μικρῇ
Κρυστάλλῳ, τὸ καλὸν δαίδαλον Ἀρσινόη
Γράψας τοῦτ᾽ ἔπορεν Σατυρήϊος· εἰμὶ δ᾽ ἀνάσσης
Εἰκὼν, καὶ μεγάλης λείπομαι οὐδ᾽ ὀλίγον.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Zeuxidos & color eſt & gratia: ſed Saturejus
Tam varias laudes exhibet Arſinoës
In glacie parva. Dominæ ſum tantula tantæ
Effigies, in me nil tamen ejus abeſt.

SATUREUM.

Oppidum eſt juxta Tarentum; ibi ſunt baphia, in quibus tinguntur lanæ: *Servius ad verſum* 335 *quarti Georgicon.*

SATURNINUS, Faber automatarius.

Saturnino Fabro automatario: *Inſcript. Gruteri*, DCXLII, 5.

SATURNUS.

Saturnus dicitur inveniſſe ac docuiſſe agriculturam; videturque idem qui Adamus: *Vide Voſſium de orig. & progreſſu Idololat. lib.* 1, *cap.* 18.

SATYRUS, Architectus.

Meminit ejus Plinius lib. XXXVI, cap. 9. *De Mauſoleo Satyrus & Pytheus edidere volumen, quibus vere felicitas ſummum maximumque contulit munus. Eorum enim artes*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

artes ævo perpetuo nobiliſſimas laudes & ſempiterno florentes habere judicantur, & cogitatis egregias operas præſtiterunt. Namque ſingulis frontibus ſinguli artifices ſumſerunt certatim partes ad ornandum & probandum, Leochares, Bryaxes, Scopas, Praxiteles, nonnulli etiam putant Timotheum; quorum artis eminens excellentia coëgit ad ſeptem ſpectaculorum ejus operis pervenire famam, Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi.

SAURIAS, Pictor.

Saurias Samius primus fuit inventor σκιαγραφίας, equum in ſole circumſcribens. Vide *Athenagoram in ſua Legatione pro Chriſtianis.* Locum adſcripſimus in Crato, Pictor.

SAUROS, Sculptor.

Nec Sauron atque Batrachum obliterari convenit, qui fecere templa Octaviæ porticibus incluſa, natione ipſi Lacones. Quidam & opibus præpotentes fuiſſe eos putant, ac ſua impenſa conſtruxiſſe, inſcriptionem ſperantes. Qua negata, hoc tamen alio loco & modo uſurpaſſe. Sunt certe etiamnum in columnarum ſpiris inſcalpta, nominum eorum argumento, rana atque lacerta, Plin. lib. xxxvi, cap. 5.

SCÆUS, Architectus.

Trojanæ urbis porta, quæ Scæa dicebatur, nomen accepit ab Architecto Scæo: *Auctor Etymologici magni in* Σκαιαὶ πύλαι. Plura habet Voſſii Etymol. Latinum, in *Scævus.*

SCOPAS, Mechanicus.

Scopas Syracuſanus ad horas inveniendas fecit horologium *Plinthion*, ſive *Lacunar*, dictum; *quod etiam in Circo Flaminio eſt poſitum*, inquit Vitruvius lib. ix, cap. 9. Vide interim an non idem hic Scopas à Vitruvio lib. primo, cap. 1, dicatur *Scopinas ab Syracuſiis.*

SCOPAS, Sculptor.

Olympiade lxxxvii *fuere Agelades, Callon, Polycletus, Phragmon, Gorgias, Lacon, Myron, Pythagoras, Scopas, Perelius*, Plin. lib. xxxiv, cap. 8; & rurſus aliquanto poſt ibidem: *Simon canem & ſagittarium fecit. Stratonicus cælator ille philoſophos, & Scopas uterque*; qui locus, ſi mendo caret, videtur duos recenſere Scopas, qui feliciter expreſſerint philoſophos. Parmenſis tamen editio pro *uterque* legit *utraſque.* Idem quoque Plinius lib. xxxvi, cap. 5, poſteaquam egit de nobiliſſimo Gnidiæ Veneris ſimulacro, etiam ſequentia addit: *Sunt in Gnido & alia ſigna marmorea illuſtrium artificum, Liber pater Bryaxidis, & alter Scopæ, & Minerva: nec majus aliud Veneris Praxitelicæ ſpecimen, quàm quod inter hæc ſola memoratur.* Ac rurſus, poſtquam egit de Cephiſſodori Praxitelis filii laudatiſſimis operibus, *Scopæ laus*, inquit, *cum his certat. Is fecit Venerem & Pothon & Phaëtontem, qui Samothrace ſanctiſſimis ceremoniis coluntur. Item Apollinem Palatinum, Veſtam ſedentem laudatam in Servilianis hortis, duasque chametæras circa eam, quarum pares in Aſinii monumentis ſunt, ubi & Canephorus ejuſdem. Sed in maxima dignatione Cn. Domitii delubro in Circo Flaminio Neptunus ipſe, & Thetis, atque Achilles, Nereïdes ſupra delphinos & cete & hippocampos ſedentes. Item Tritones, chorusque Phorci, & priſtes, ac multa alia marina, omnia ejuſdem manus, præclarum opus, etiamſi totius vitæ fuiſſet. Nunc vero præter ſupra dicta, quæque neſcimus, Mars eſt etiamnum ſedens coloſſeus ejuſdem in templo Bruti Callaici apud Circum eundem ad Labicanam portam eunti. Præterea Venus in eodem loco nuda, Praxitelicam illam Gnidiam antecedens, & quemcunque alium locum nobilitatura. Romæ quidem magnitudo operum eam obliterat, ac magni officiorum negotiorumque acervi omnes à contemplatione talium abducunt; quoniam otioſorum & in magno loci ſilentio apta admiratio talis eſt. Qua de cauſa ignoratur & artifex ejus quoque Veneris, quam Veſpaſianus Imperator in operibus Pacis ſuæ dicavit, antiquorum dignam fama. Par hæſitatio eſt in templo Apollinis Soſiani, Nioben cum liberis morientem Scopas an Praxiteles fecerit. Item Janus pater in ſuo templo dicatus ab Auguſto, ex Ægypto advectus, utrius manus ſit; jam quidem & auro occultatus. Similiter in Curia Octaviæ quæritur de Cupidine fulmen tenente: id demum affirmatur, Alcibiadem eſſe principem forma in ea ætate. Multa in eadem ſchola ſine auctoribus placent. Satyri quatuor; ex quibus unus Liberum patrem palla velatus humeris præfert, alter Liberum ſimiliter, tertius ploratum infantis cohibet, quartus cratere alterius ſitim ſedat: duæque Auræ velificantes ſua veſte. Nec minor quæſtio eſt, in ſeptis Olympum & Pana Chironemque cum Achille qui fecerint: præſertim quum capitali ſatiſdatione fama judicet dignos. Scopas habuit æmulos eadem ætate Bryaxin, & Timotheum, & Leocharem, de quibus ſimul dicendum eſt, quoniam pariter cælavere Mauſoleum. Sepulchrum hoc eſt ab uxore Artemiſia factum Mauſolo Cariæ regulo, qui obiit Olympiadis centeſimæ anno ſecundo. Opus id ut eſſet inter ſeptem miracula, ii*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

maxime artifices fecere. Patet ab Auſtro & Septentrione ſexagenos ternos pedes, brevius à frontibus, toto circuitu pedes quadringentos undecim. Attollitur in altitudinem viginti quinque cubitis. Cingitur columnis triginta ſex. Ab Oriente cælavit Scopas, à Septentrione Bryaxis, à Meridie Timotheus, ab Occaſu Leochares: priusque quàm peragerent, regina Artemiſia (quæ mariti memoriæ id opus exſtrui juſſerat) obiit: non tamen receſſerunt, niſi abſoluto jam: id gloriæ ipſorum artisque monumentum judicantes, hodieque certant manus. Acceſſit & quintus artifex. Namque ſupra pteron pyramis altitudine inferiorem æquavit, viginti quatuor gradibus in metæ cacumen ſe contrahens. In ſummo eſt quadriga marmorea, quam fecit Pythis. Hæc adjecta, centum quadraginta pedum altitudine totum opus includit. Hisce quæ de Mauſolei ſtructura attulimus ex Plinio, addenda quoque ſunt quæ de reædificato Dianæ Epheſiæ templo habet Plinius libro XXXVI, cap. 14, ſiquidem & in hac nobiliſſima æde ſacra molienda ſtrenuum Artificem præbuit Scopas. *Græcæ magnificentiæ*, inquit Plinius, *vera admiratio exſtat templum Epheſiæ Dianæ, ducentis viginti annis factum à tota Aſia. In ſolo id paluſtri fecere, ne terræ motus ſentiret, aut hiatus timeret. Rurſus ne in lubrico atque inſtabili fundamenta tantæ molis locarentur, calcatis ea ſubſtravere carbonibus, dein velleribus lanæ. Univerſo templo longitudo eſt* CCCCXXV *pedum, latitudo* CCXX, *Columnæ* CXXVII *à ſingulis Regibus factæ,* LX *pedum altitudine, ex iis* XXXVI *cælatæ, una à Scopa.* Pro quibus tamen ultimis verbis reſtituit Salmaſius, *ex iis* XXXVI *cælatæ uno à Scopa.* Tanquam hoc velit Plinius: omnes quidem illius templi columnas cælatas fuiſſe, ſed XXXVI earum ab uno Scopa opere ſculptili perpolitas. Vide Salmaſii Plinianas Exercitat. pag. 813; ubi videtur quoque ambigere an idem ille Scopas, quem Plinius floruiſſe dixerat Olympiade LXXXVII, potuerit adeſſe reſtituentibus templum Epheſinum, Olympiade centeſima ſexta ab Heroſtrato incenſum.

Quantum olim inter Artifices fuerit nomen Scopæ, vel unus hic Ciceronis locus oſtendit lib. I de Divinatione: *Fingebat Carneades in Chiorum lapidicinis ſaxo diffiſſo caput extitiſſe Paniſci. Credo, aliquam non diſſimilem figuram, ſed certe non talem, ut eam à Scopa factam diceres. Sic enim ſe profecto res habet, ut nunquam perfecte veritatem caſus imitetur.* Horatius Carminum libro IV, Ode 8:

Donarem pateras, grataque commodus,
Cenſorine, meis æra ſodalibus,
Donarem tripodas, præmia fortium
Grajorum; neque tu peſſima munerum
Ferres, divite me ſcilicet artium
Quas aut Parrhaſius protulit aut Scopas,
Hic ſaxo, liquidis ille coloribus:
Sed non hæc mihi vis. - - -

Martialis lib. IV, Epigramm. 39:

Argenti genus omne comparaſti
Et ſolus veteres Myronis artes,
Solus Praxitelis manus, Scopæque,
Solus Phidiaci toreuma cæli,
Solus Mentoreos habes labores.

In Chryſa oppido Troadis templum eſt Apollinis Sminthei & ſimulacrum Dei murem pede prementis, opus Scopæ Parii. Vide *Strabonem lib.* XIII, *pag.* 604, *C*; ubi & rationem reddit Geographus cur talem expreſſerint Apollinem. Qua ipſa de re fuſius etiamnum agit Euſtathius *ad verſ.* 39 *Iliados* A, *edit. Romanæ pag.* 34.

Eumenidum duas Athenis fecit Scopas ex lychnite lapide, mediam vero fecit Calos. Clementis Alexandrini hac de re verba adſcripſimus ſupra in CALOS, STATUARIUS.

Scopas fecit Baccham inſanientem. Cujuſmodi marmoream ſtatuam non minus copioſe quàm eleganter deſcribit Calliſtratus in Ecphraſi ſive Enarratione ſtatuarum. Anthologia libro quarto, cap. 3:

Τίς ἅδε; Βάκχα. Τίς δέ μιν ξέσε; Σκόπας.
Τίς δ' ἐξέμηνε, Βάκχος ἢ Σκόπας; Σκόπας.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Quis adſtat iſta? Baccha. Quis ſculpſit? Scopas.
Quis entheavit, Bacchus an Scopas? Scopas.

Aliud

Aliud Epigramma in eandem Baccham:

Ἁ Βάκχα Παρία μθ́ὺ· ἐνεψύχωσε δ᾽ ὁ γλύπτης
Τὸν λίθον· ἀνθρώσκει δ᾽ ὡς βρομιαζομθ́ύα.
Ὦ Σκόπα, ἁ θεοποιὸς ἐμήζαλο μήζαλο τέχνα
Θαῦμα χιμαιροφόνον, Θυάδα μαινομθ́ύαν.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Hæc Mænas Paria eſt: lapis eſt animatus ab arte,
Exſilit & toto pectore plena Deo.
O Scopa, divino reperit tua dextera cælo
Prodigium inſanum, Thyada caprinecam.

Scopas fecit Mercurium. Anthologia libro IV, cap. 12:

Ὦ λῶστε, μὴ νόμιζε τ̃ πολλῶν ἕνα
Ἑρμᾶν θεωρεῖν· εἰμὶ γὰρ τέχνα Σκόπα.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Ne me intuens, amice, Mercurium puta
De plebe: docta me Scopæ fecit manus.

Scopas fecit Dianam. Lucianus Lexiphane: Ἄρτεμίς ἐστιν αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ αὐλῇ, Σκοπάδειον ἔργον: *Diana iis poſita eſt in media aula, Scopadeum opus.* Ubi vetus Scholiaſtes adhuc ineditus: Σκοπάδιον, ἀντὶ τ̃ Σκόπα ἔργον· τ̃ πλειωνύμων γὰρ καὶ οὗτος ἀγαλματοποιός.

Apud Megarenſes in Veneris fano ſunt Scopæ Amor, Appetitus, Cupido, Ἔρως, ἵμερος, πόθος, quorum ſpecies non minus ſunt diverſæ quam nomina pro ratione poteſtatis ſuæ impoſita: *Pauſanias libro primo, pag.* 81, 28. Vide interim an hic Pauſaniæ locus habeat aliquid affine cum illis Plinii verbis quæ ſupra ex *cap. 5 libri* XXXVI adduximus, ubi Plinius tradit Scopam feciſſe *Venerem, Pothon, & Phaëtontem, qui Samothrace ſanctiſſimis ceremoniis coluntur.*

Scopas fecit Herculem è marmore: *Pauſanias lib.* II, *pag.* 102, 43.

Scopæ marmoream Hecaten memorat Pauſanias *lib.* II, *pag.* 126, 3.

Scopas fecit æneam Venerem, quam vocant Ἀφροδίτην πάνδημον, *Venerem popularem.* Inſidet capro, itidem æneo: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 392, 29. Cur vero πάνδημον dixerint eam, oſtendit idem Pauſanias *lib.* IX, *pag.* 566, 20.

Æſculapii delubrum ex Pentelico lapide, unà cum ipſius Dei & Hygiæ ſignis, Scopæ opus: *Pauſanias lib.* VIII, *pag.* 501, 34: *& pag.* 530, 39.

Tegeatis Aleæ Minervæ templum vetus ædificaverat Aleus; quo ſubitis ignibus hauſto, ipſi Tegeatæ ſtruxerunt Deæ aliam ædem amplitudine atque opere ipſo ſpectatu digniſſimam. Triplex columnarum ſe attollit ordo: primus eſt Dorici operis, alter Corinthiaci, conſtitutæ quoque ſunt extra templum columnæ operis Ionici. Architectona ejus operis accepi fuiſſe Scopam Parium, qui plurima ſigna cùm in multis veteris Græciæ tractibus, tum vero in Ionia quoque & Caria fecit. In anteriore faſtigii parte expreſſa eſt apri Calydonii venatio: mediam ferme urgent feram ab una parte Atalanta, Meleager, Theſeus, Telamon, Peleus, Pollux, & Iolaus, qui Herculi plurimarum fuit ærumnarum ſocius: Theſtii adhæc filii, Althææ fratres, Prothous & Cometes. Ad alteram apri partem Ancæum jam vulneribus ſaucium, ſecurimque abjicientem, ſuſtinet Epochus. Adſtant Caſtor & Amphiaraus Oïclis filius, & Hippothous Cercyonis filius, Agamedis nepos, Stymphali pronepos. Omnium ultimus factus eſt Pirithous. Poſterior faſtigii pars eſt Telephi cum Achille pugna in Cayci campo.

In ipſo aditu portæ quæ Thebis proxima eſt Iſmeno fluvio, Minervæ & Mercurii marmorea ſigna ſpectantur. Pronaos Deos vocant, quod tantundem eſt ac ſi *Veſtibulares Deos* dicas. Mercurium Phidias, Minervam Scopas feciſſe dicitur: *Pauſanias. lib.* IX, *pag.* 557, 2.

Scopas fecit ſimulacrum Dianæ glorioſæ, ἄγαλμα Ἀρτέμιδος Εὐκλείας: *Pauſanias libro nono, pag.* 567, 1.

SCOPINAS. Vide SCOPAS, MECHANICUS.

SCYLLIS, SCULPTOR.

Marmore ſcalpendo primi omnium inclaruerunt Dipœnus & Scyllis, geniti in Creta inſula, etiamnum Medis imperantibus, priusque quàm Cyrus in Perſis regnare inciperet; hoc eſt Olympiade circiter L. *Ii Sicyonem ſe contulere,* &c. Plinius lib. XXXVI, cap. 5. Integrum locum ſupra adſcripſimus in Dipœnus.

SCYMNUS, Pictor.

Hippocrates lib. I Epidem. ſect. 84 meminit ancillæ Scymni Pictoris. Quidam MSS. habent Σκύμνου τοῦ γναφέως, ſed Galenus ubique legit γραφέως.

SCYMNUS, Statuarius.

Scymnus, qui fuit Critiæ diſcipulus, refertur à Plinio *lib.* XXXIV, *cap.* 8, inter Artifices æqualitate celebratos, ſed nullis operum ſuorum præcipuos.

SCYTHES.

Scythen Jovis filium arcum & ſagittam inveniſſe dicunt: *Plinius libro* VII, *cap.* 56. Scythen Heſiodus auctor eſt inveniſſe æris temperandi rationem: *Clemens Alexandrin. Stromat.* I.

SEMIRAMIS.

Semiramis primum invenit metalla: *Suidas in* Σεμίραμις; *Cedrenus.*

SEMPRONIUS.

C. Sempronius Felix, Marmorarius: *Gruteri inſcript.* DCXL, 6.

SEPTIMIUS, Architectus.

Publius Septimius duo edidit volumina de Architectura: *Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi.*

SERAMBUS, Statuarius.

Serambus fuit Ægineta. Σήραμβος, γένος Αἰγινήτης, *Pauſan. lib.* VI, *pag.* 363, 17.

SERAPION, Pictor.

Meniana, inquit Varro, omnia operiebat Serapionis tabula ſub Veteribus. Hic ſcenas optime pinxit, ſed hominem pingere non potuit, Plinius lib. XXXV, cap. 10.

SERES.

Primi ſunt hominum qui noſcantur Seres lanificio ſylvarum nobiles, perfuſam aqua depectentes frondium canitiem: unde geminus feminis noſtris labor redordiendi fila, rurſumque retexendi. Tam multiplici opere, tam longinquo orbe petitur, ut in publico matrona tranſluceat. Seres mites quidem, ſed & ipſi feris perſimiles, cœtum reliquorum mortalium fugiunt, cùm commercia expetant, Plinius lib. VI nat. Hiſt. cap. 17.

Μηδικὴν ἐσθῆτα νῦν Σηρικὴν καλοῦσιν: *Medicam veſtem nunc Sericam vocant*, Procop. de Bello Vandalico lib. II, cap. 6. Monachi quidam bombycum ova detulerunt ex India, conficiendique ſerici rationem Romanos docuerunt: *Idem lib.* IV *de Bello Vandalico cap.* 17. Sericarios miſere vexavit Theodora uxor Juſtiniani Imp. *Procopius Hiſtoriæ arcanæ cap.* 25.

SERUCH.

Seruchus, filius Ragau ſive Rehu, Abrahami proavus, primus ſtatuas viris fortibus poſuiſſe putatur. Vide Voſſii arduum opus de Theologia gentili & Phyſiologia Chriſtiana *lib.* III, *cap.* 45.

SESONCHOSIS.

Seſonchoſis, qui Theopompo eſt Seſoſtris, equitandi artem invenit. Vide *Scholiaſten Apollonii Rhodii, ad verſum* 272 *libri quarti Argonaut.*

SETABI.

Setaba ſudaria, Catullus Carm. XII & XXV.

SEVIUS. Vide Lupus, Architectus.

SICULI.

Siculæ patellæ.	*Athenæus* 28, *B.*
Siculus currus.	
Siculus cottabus.	

SICYON.

Sicyon diu fuit patria picturæ. Vide noſtram *Picturam Vett. pag.* 51. Pictorum Sicyoniorum tabulæ: *Athenæus lib.* IV, *pag.* 196, *E.* Telchinia quondam dicta fuit Sicyon: *Euſtathius ad verſum* 572 *Iliados* B: *Lucretius lib.* IV. Vide *Indicem Giſanii*; *Plutarch. in Arato.* Sicyonia ſolea: *Lucianus* II, 451: *Heſychius* in Σικυώνια. Vide quoque *Stephanum de Urbibus in* Σικυών.

SIDON.

Sidon, artifex vitri, Thebarumque Bœotiarum parens, Plinius nat. Hiſt. lib. V, capite 19. Ubi & memoratur ei *Rivus Pagida ſive Belus, vitri fertiles harenas parvo littori miſcens. Ipſe è Cendevia à radicibus Carmeli profluit.* De his fuſius agit Plin. lib. XXXVI, cap. 26. Lucianus in Amoribus: Τὸ δ' ἄλλο σῶμα ἤλεκτρον φασὶν ἢ Σιδωνίας ὕελον διαφεγγέστερον ἀπαστράπτει: *Reliquum vero corpus electro, ut ajunt, aut vitro Sidonio lucidius effulget.* Strabo lib. I, pag. 41, B: Σιδόνες ἦσαν καλλίτεχνοι, *Sidonii erant artifices egregii.* Julianus itaque Imp. refert etiam inter ornatum Agamemnonis Ἀλουργῆ χλαῖ-

ναν ϗ πέπλȣς παμποικίλȣς, γυναικῶν ἔργα Σιδονίων, *purpuream lænam & pallia variegata, feminarum Sidoniarum opera.* Auctor Etymologici magni: Σιδὼν, ἀπὸ Σιδῶνος τῆς πόλεως· οἱ γὰρ Σιδόνες ἐφεῦρον πρῶτοι κάμνειν σιδόνας: *Sindon, à Sindone urbe: Sidonii enim primi invenerunt facere ſindones:* unde & Sylburgius hoc in loco reponit uſitatiorem orthographiam Σινδὼν & σινδόνες. τȣ̀ς Σιδονίȣς πρώτȣς ἀκηκόαμεν τρίκροτον ναῦν καλασκευάζαι: *Sidonios primos audivimus navem triremem fabricaſſe*, Clemens Alexandr. Stromat. I.

SILANION, Architectus.

Silanion præcepta ſymmetriarum conſcripſit: *Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi.*

SILANION, Statuarius.

Centeſima quartadecima Olympiade Lyſippus fuit, & cum eo Alexander Magnus. Item Lyſiſtratus & frater ejus Sthenis, Euphronides, Soſtratus, Ion, Silanion. In hoc mirabile, quod nullo doctore nobilis fuit. Ipſe diſcipulos habuit Zeuxim & Iadem, Plin. lib. XXXIV, cap. 8. *Silanion Apollodorum fecit; fictorem & ipſum, ſed inter cunctos diligentiſſimum artis, & inimicum ſui judicem, crebro perfecta ſigna frangentem, dum ſatiare cupiditatem nequit artis, & ideo Inſanum cognominatum. Hoc in eo expreſſit: nec Hominem ex ære fecit, ſed Iracundiam. Fecit & Achillem nobilem: item Epiſtaten, exercentem athletas*, Plinius ibidem. Athenienſem vocat eum Pauſanias libro VI, pag. 350, 56: & 370, 50. Laërtius libro III in Platonis vita refert ex Phavorini commentariis Mithridatem Perſam poſuiſſe in Academia ſtatuam Platonis, atque inſcripſiſſe, Μιθρⲉδάτης ὁ Ῥοδοβάτȣ Πέρσης, Μȣ́σαις εἰκόνα ἀνέθηκε Πλάτωνος, ἣν Σιλανίων ἐποίησε: *Mithridates Rhodobati filius, Perſa, Muſis dicavit Platonis imaginem, quam Silanion fecit.* Tatianus in Orat. adverſus Græcos; Σιλανίων ἐχαλκȣ́ργησε Σαπφὼ τὴν ἑταῖραν, *Silanion ex ære fabricavit Sappho ſcortum.* Adeo ut nemini dubium poſthac eſſe poſſit, quin Silanionis hujus nomen reponi debeat Verrina quarta, ubi Tullius agit de tantopere laudato Sapphus ſigno quod Verres abripuerat. Idem Tatianus ibidem quoque teſtatur eundem Silanionem in ære etiam expreſſiſſe Corinnam. Plutarchus de Poëtis audiendis; Silanionis Jocaſtam deficientem ac moribundam non ſine quadam voluptate conſpicimus. Idem in Theſeo; Silanionem venerantur Athenienſes & Parrhaſium, Pictores & Plaſtas imaginum Theſei.

SILENUS, Architectus.

Silenus edidit volumen de Symmetriis Doricorum: *Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi.*

SILLAX, Pictor.

Polemon periegetes ſcripſit ad Adæum & Antigonum opus, in quo exponit diſpoſitionem picturæ in Polemarchia porticu apud Phliuntem elaboratæ à Sillace Rhegino, cujus meminere Simonides & Epicharmus: *Athenæus lib.* V, *cap.* 13.

SIMENUS, Statuarius.

Refert eum Plinius libro XXXIV, cap. 8, inter Artifices qui faciebant athletas, & armatos, & venatores, ſacrificantesque.

SIMON, Sculptor.

Παραθήσομαι τȣ̃ Μορύχȣ Διονύσȣ τὸ ἄγαλμα Ἀθήνησι, ut ait Clemens Alexandrinus in Protreptico, γεγονέναι μὲν τȣ̃ φελλάτα καλȣμένȣ λίθȣ· ἔργον δὲ εἶναι Σίκωνος (Sylburgius Σίμωνος) τȣ̃ Εὐπαλάμȣ, ὥς φησι Πολέμων ἔν τινι ἐπιστολῇ: *Addam Morychi Dionyſi ſimulacrum, quod Athenis eſt, factum ex phellate lapide, eſſe autem opus Simonis Eupalami filii, quemadmodum ait Polemon in quadam epiſtola.*

SIMON, Statuarius.

Simon canem & ſagittarium fecit, Plin. lib. XXXIV, cap. 8. Atque hic eſt Simon ille Ægineta quem memorat Pauſanias *lib.* V, *pag.* 341, 10. Diogenes Laërtius libro II, in Simonis vita, Γέγονε δὲ καί τις Σίμων ἀνδριαντοποιὸς, *Fuit vero & quidam Simon ſtatuarius.*

SIMONIDES, Pictor.

Simonides pinxit Agatharchum & Mnemoſynen, Plin. lib. XXXV, cap. 11.

SIMUS, Pictor.

Simus pinxit juvenem requieſcentem in officina fullonis: Quinquatrus celebrantem: idem Nemeſin egregiam, Plin. lib. XXXV, cap. 11.

SINOPE.

Ἡ Σινωπῆτις καὶ σφένδαμνον φύει καὶ ὀροκάρυον, ἐξ ὧν τὰς τραπέζας τέμνȣσιν: *Sinopenſis regio etiam acerem producit montanamque nucem, è quibus menſas excidunt*, Strabo libro XII, pag. 346, D.

SINTIES. Vide Lemnii.

SISYPHUS.

Horatius libro II, Satyra 3: *Quo vafer ille pedes laviſſet Siſyphus ære.* Ubi Acron annotat: *Id eſt vaſa antiquitus facta. Siſyphus enim artifex fuit, qui vaſa ærea formabat. Negotiator erat Stoïcus, qui vaſa quæ emerat pretio venundabat.* Vide ſcholia in Ariſtophanis Acharnenſes; Suidam in Σίσυφος.

SMILIS, Sculptor.

Smilis Ægineta in Junonis templo, quod erat Sami, fecit ſignum ipſius Deæ. Hunc Smilidem Euclidis filium Dædalo ætate æqualem, arte vero longe inferiorem facit Pauſanias *lib.* VII, *pagg.* 403 & 404: vide locum. Ἡ ἐν Σάμῳ Ἥρα καὶ ἐν Ἄργει, Σμίλιδος χεῖρες, *Quæ Sami eſt Juno & Argis, ſunt Smilidis manus:* Athenagoras in Legatione pro Chriſtianis. Mendoſe igitur apud Clementem in Protreptico ſignum Samiæ Junonis factum dicitur σμίλῃ τῇ Εὐκλείδου, *ſcalpro Euclidis:* quod etiam ſupra attigimus in Euclides.

SOCRATES, Pictor.

Sunt quibus & Mechopanes placeat diligentia, quam intelligant ſoli artifices; alias durus in coloribus, ſed & multus. Nam Socrates jure omnibus placet: talesque ſunt ejus picturæ, cum Æſculapio filiæ Hygia, Ægle, Panacea, Iaſo: & Piger, qui appellatur Ocnos, ſpartum torquens quod aſellus arrodit, Plinius libro XXXV, cap. II. Quidam putant & marmora ſcalpſiſſe. *In magna admiratione eſt & Hercules Meneſtrati & Hecate Epheſi in templo Dianæ poſt ædem, in cujus contemplatione admonent æditui parcere oculis, tanta marmoris radiatio eſt. Non poſtferuntur & Charites in propylæo Athenienſium, quas Socrates fecit: alius ille, quàm pictor: idem, ut aliqui putant*, Plinius libro XXXVI, cap. 5. Alii has Charites putant opus Socratis, filii Sophroniſci; ut mox ex Pauſania oſtendemus.

SOCRATES, Sculptor.

Dindymenæ matris ſignum ex marmore Pentelico, opus Ariſtomedis & Socratis Thebanorum: *Pauſanias libro nono, pag.* 578, 32.

SOCRATES alter, itidem Sculptor.

Socrates filius erat Sophroniſci Lapidarii (λιθουργοῦ) & Phænaretes obſtetricis (quemadmodum & Plato in Theæteto ait) genere Athenienſis, pago Alopecenſis. Duris vero & ſerviſſe eum ac lapides ſculpſiſſe tradit: eſſe vero illius etiam Gratias illas quæ ſunt in arce, veſtibus indutæ, quidam ajunt. Hæc habet Laërtius *libro ſecundo, circa initium vitæ Socratis* Ubi & Timon *in Sillis* dicitur eum vocaſſe λιθοξόον. In ipſo arcis Athenienſis introitu Mercurium, quem Propylæum vocant, & Gratias feciſſe dicunt Sophroniſci filium Socratem, cui inter homines Apollinis Delphici oraculum ſapientiæ primas detulit: *Pauſanias libro primo, pag.* 40, 2. Vide quoque *Scholiaſten ad illa Socratis verba apud Ariſtophanem in Nubibus*, Σοφῶς γε νὴ τὰς χάριτας; *Maximum Tyrium ſub finem Diſſertationis* XXII; *Dionem Chryſoſtomum Oratione* LV; *Theodoretum de Græcarum affectionum curatione, Serm.* I; *Suidam in* Σωκράτης.

SOIDAS, Statuarius.

Laphriæ Dianæ ſignum præ ſe fert venatricis habitum, fabricatumque eſt ex ebore & auro. Opifices fuere Naupactii Menæchmus & Soïdas, quos Canacho Sicyonio & Callone Ægineta non multo ætate fuiſſe inferiores conjiciunt: *Pauſanias libro ſeptimo, pag.* 433, 13.

SOMIS, Statuarius.

Proclen Andrium palæſtritam puerum fecit Somis Plaſta, Σῶμις: *Pauſanias lib. ſexto, pag.* 371, 22.

SOPHILUS.

Sophocles Tragicus, genere Athenienſis, filius fuit Sophili, quem Ariſtoxenus tradit fuiſſe Architectum vel Fabrum ærarium, Iſter vero cenſet fuiſſe μαχαιροποιόν, ſicuti ait Auctor vitæ Sophoclis; qui tamen hanc utriuſque opinionem rejicit. Vide eum.

SOPHRONISCUS, Marmorarius.

Socrates non ſolùm hominum conſenſu, verum etiam Apollinis oraculo ſapientiſſimus judicatus, Phanarete matre obſtetrice & Sophroniſco patre marmorario genitus, ad clariſſimum lumen gloriæ exceſſit; neque immerito, &c. Val. Maximus libro III, cap. 4, exemplo ext. I; Theon in Progymnaſm. περὶ ἐγκωμίου; quin & ipſe Socrates agnoſcit apud Platonem in Theæteto & in Alcibiade I.

SOPYLUS, Pictor.

Meminit ejus Plinius *libro* XXXV, *cap.* II. Integrum Plinii locum adſcripſimus in Lala.

SOSII,

SOSII, Librarii præstantiſſimi.

Horatius de Arte, verſu 345:

Hic meret æra liber Soſiis. - - -

Et libro primo, epiſtola ultima:

Vertumnum Janumque, liber, ſpectare videris,
Scilicet ut proſtes Soſiorum pumice mundus.

Ubi Acron: *Pumice.*] *In menſa Soſiorum, qui Græce* βιβλιοπῶλαι *dicuntur, id eſt, venditores librorum. Dicti Soſii à familia: quorum menſam poëtica licentia pumicem vocat.*

SOSIS, Faber ærarius.

Fabrum ærarium Soſin & Mericum Hiſpanum traditarum Marcello Syracuſarum auctores fuiſſe tradit Livius *lib.* XXVI *ab U. C.*

SOSTRATUS.

SOSTRATUS, Præfectus Fabrorum: *Inſcript. Gruteri* XLV, 8.

SOSTRATUS, Architectus.

Φάρος ἀρσενικῶς λεγόμενος, τὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Φάρον σημαίνει· ὃν ἀνέστησεν ἐπὶ Πτολεμαίου βασιλέως Αἰγύπτου Σώστρατος Δεξιφάνους Κνίδιος, ἐν Φάρῳ τῇ νήσῳ Πρωτέως: *Pharus maſculine dictus ſignificat Pharum in Alexandria, quem erexit ſub Ptolemæo rege Ægypti Soſtratus Dexiphanis filius Cnidius, in Pharo inſula Protei*, Suidas. Similia fere habet Stephanus de Urbibus, in Φάρος. Lucianus ſub finem libri, Quomodo conſcribenda ſit hiſtoria; cùm Cnidius ille Architectus exſtruxiſſet in Pharo turrim fama notiſſimam, ut ex ea ignes nocturni magno maris ſpatio navigantes in portum deducerent, intus in ſaxis nomen ſuum inſculpſit; eoque calce illito atque occultato, ſuper inſcripſit nomen ejus qui tum regnabat: gnarus, quod etiam accidit, breviſſimo temporis ſpatio duraturam inſcriptionem illitæ calci ſuper inductam, literiſque cum ipſa calce prolapſis, conſpicuam fore primam hanc ſculpturam, Σώστρατος Δεξιφάνους Κνίδιος θεοῖς σωτῆρσιν ὑπὲρ τῶν πλωϊζομένων: *Soſtratus Dexiphanis filius Cnidius diis ſervatoribus pro ſalute navigantium.* Hujus ipſius inſcriptionis fuſe meminit vetus Scholiaſtes in Icaromenippum Luciani, & Strabo Geographiæ ſuæ libro XVII, pag. 791, D; ubi tamen videtur innuere Soſtratum eam uſurpaſſe non invito Rege, cùm ait, Ἀνέθηκε Σώστρατος Κνίδιος φίλος τῶν βασιλέων, *Poſuit Soſtratus Cnidius amicus regum.* Manifeſtius tamen Plinius libro XXXVI, cap. 12, factum id ſcribit rege volente ac permittente: *Magnificatur & alia turris à rege facta in inſula Pharo, portum obtinente Alexandriæ, quam conſtitiſſe octingentis talentis tradunt; magno animo, ne quid omittamus, Ptolemæi regis; quod in ea permiſerit Soſtrati Gnidii architecti ſtructuræ ipſius nomen inſcribi. Uſus ejus nocturno navium curſu ignes oſtendere, ad prænuntianda vada, portuſque introitum: ſicut jam tales compluribus locis flagrant, ut Puteolis ac Ravennæ. Periculum in corrivatione ignium, ne ſidus exiſtimetur, quoniam è longinquo ſimilis flammarum aſpectus eſt. Hic idem architectus primus omnium penſilem ambulationem Gnidi feciſſe traditur.* Hunc Plinii locum ex vetuſtiſſimis ſuis membranis emendavit atque illuſtravit propinquus meus Iſaacus Voſſius in Obſervationibus ad Pomp. Melæ librum II, cap. 7: ubi & multa minime vulgaria de Soſtrato Gnidio univerſaque Phari ſtructura in medium affert.

SOSTRATUS, Statuarius.

Centeſima quartadecima Olympiade Lyſippus fuit, & cum eo Alexander Magnus. Item Lyſiſtratus & frater ejus Sthenis, Euphronides, Soſtratus, Ion, Silanion, Plinius libro XXXIV, cap. 8. Et mox ibidem: *Pythagoræ Rhegini diſcipulus & filius ſororis traditur fuiſſe Soſtratus.* Παντίας Χῖος παρὰ τῷ πατρὶ δεδιδαγμένος Σωστράτῳ, *Pantias Chius artem à patre Soſtrato edoctus*, Pauſanias lib. VI, pag. 360, 15. Soſtratum unà cum Hecatodoro feciſſe æream illam Minervæ ſtatuam quæ Alipheræ conſecrata erat, docet nos Polybius libro IV. Locum Polybii ſupra deſcripſimus in Hecatodorus.

SOSUS.

Plinius lib. XXXVI, cap. 25: *Pavimenta originem apud Græcos habent elaborata arte, picturæ ratione, donec lithoſtrota expulere eam. Celeberrimus fuit in hoc genere Soſus, qui Pergami ſtatuit quem vocant Aſaroton œcon, quoniam purgamenta cœnæ in pavimento, quæque everri ſolent, veluti relicta fecerat parvis è teſticulis tinctiſque in varios colores. Mirabilis ibi columba bibens, & aquam umbra capitis infuſcans. Apricantur aliæ in canthari labro. Pavimenta credo primum facta, quæ nunc revocamus, barbarica atque ſubtegulanea, in Italia ſiſtucis pavita: hoc certe ex nomine ipſo intel-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ligi poteſt. Romæ ſcalpturatum in Jovis Capitolini æde primum factum eſt poſt tertium Punicum bellum initum, &c.

SOTERICUS, Faber ineptus.

Seneca apud A. Gellium libro XII, cap. 2: *Qui hujuſcemodi verſus amant, liqueat tibi eoſdem admirari & Soterici lectos.* Ubi Turnebus arbitratur Senecam *Stotericos lectos* à nomine Artificis appellaſſe impolitos, inelegantes, rudes, antiquos. Vide *Turnebi Adverſ. lib.* I, *cap.* 18.

SPARTA.

Spartana chlamys: Juvenalis Satyra VIII, verſu 101.

SPEUSIPPUS.

Σπεύσιππος πρῶτος εὗρεν ὣ τὰ φορμία τῶν φρυγάνων εὔογκα ποιεῖν: *Speuſippus primus invenit quo pacto ex gracilioribus lignis in ventrem tumentia vaſcula fierent*, Laërtius libro IV.

SPINTHARUS, Architectus.

Templum Apollinis, quod hac ætate Delphis exſtat, erexerunt de ſacra pecunia Amphictyones. Architectus fuit Spintharus Corinthius: *Pauſan. lib.* 10, *pag.* 619, 1.

SPOLETINA LAGENA.

Martialis lib. XIII, Epigr. 117.

SPURIUS CARVILIUS, Statuarius.

Fecit & Sp. Carvilius Jovem qui eſt in Capitolio, victis Samnitibus ſacrata lege pugnantibus, è pectoralibus eorum ocreiſque & galeis. Amplitudo tanta eſt, ut conſpicatur à Latiario Jove. Reliquiis limæ ſuam ſtatuam fecit quæ eſt ante pedes ſimulacri ejus, Plin. lib. XXXIV, cap. 7.

STADIEUS, Statuarius.

Amyntam pancratiaſten fecit Polycles Attici nominis Fictor, Stadiei Athenienſis diſcipulus: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 351, 2.

STADIUS, Pictor.

Theodorus Samius & Stadius Nicoſthenis diſcipuli recenſentur inter Pictores non ignobiles à Plinio lib. XXXV, cap. 11.

STASICRATES.

Staſicrates Faber ærarius ὠφρυωμένα ἔπλαττε καὶ τύφου πεπλησμένα, atque obtulit Alexandro Magno operam ſuam. Vide *Tzetzem Chil.* VIII, *hiſt.* 199. Et rurſus *Chil.* XI, *hiſt.* 367, ὁ Στασικράτης χαλκουργὸς ἦν Βιθυνὸς τῷ γένει. Vide *Dinocrates.*

STEPHANUS, Statuarius.

In Pollionis Aſinii monumentis ſpectabantur & Hippiades Stephani: *Plin. lib.* XXXVI, *cap.* 5.

STHENIS, Statuarius.

Centeſima quartadecima Olympiade Lyſippus fuit, & cum eo Alexander Magnus: item Lyſiſtratus & frater ejus Sthenis, Euphronides, Soſtratus, Ion, Silanion, Plinius lib. XXXIV, cap. 8. Et aliquanto poſt ibidem: *Sthenis Cererem, Jovem, Minervam fecit, qui ſunt Romæ in Concordiæ templo. Idem flentes matronas, & adorantes, ſacrificanteſque.* Lucullus expugnata captaque Sinope, conſervatis reliquis captæ urbis ornamentis, Billari tamen Spæram abſtulit, & Autolycum, opus Sthenidis: *Strabo lib.* XII, *pag.* 546, *B.* De hoc ipſo pulcherrimo Sthenidis opere fuſius quoque agit Plutarchus in Luculli vita. Sthenis Olynthius fecit & ſtatuam Pyttali, qui Arcadibus & Eleis diſceptantibus de agrorum finibus fuerat arbiter datus: *Pauſan. lib.* VI, *pag.* 374, 46.

STICHIUS, Vide Marcus Annius Stichius.

STIPAX, Statuarius.

Stipax Cyprius uno celebratur ſigno, Splanchnopte. Periclis Olympii vernula hic fuit, exta torrens, ignem oris pleni ſpiritu accendens, Plin. lib. XXXIV, cap. 8.

STOMIUS, Statuarius.

Meminit ejus Pauſanias lib. VI, pag. 371, 21.

STRATON, Sculptor.

Inter Æſculapii ſimulacra id quod eſt Argis omnium ætate noſtra clariſſimum, repræſentat Deum ſedentem è candido marmore: aſſidet bona Valetudo: aſſident ſignifices, Xenophilus & Straton: *Pauſanias libro ſecundo, pag.* 127, 19.

STRATONICUS, Cælator.

Satyrum in phiala gravatum ſomno collocaviſſe verius, quam cælaſſe dictus eſt Stratonicus, Plinius lib. XXXIII, cap. 12. Libri prorſus XXXIV, cap. 8, ait idem Plinius: *Plures*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

res artifices fecere Attali & Eumenis adverſus Gallos prælia, Iſigonus, Pyromachus, Stratonicus, Antigonus, qui condidit volumina de ſua arte. Mox quoque ibidem inter æqualitate celebratos Artifices, ſed nullis operum ſuorum præcipuos, refertur *item ex cælatoribus Stratonicus.* In hoc ipſo denique capite tandem quoque dicit Plinius: *Simon canem & ſagittarium fecit: Stratonicus cælator ille philoſophos: & Scopas uterque.*

STRONGYLION, Statuarius.

Strongylion fecit Amazonem, quam ab excellentia crurum Eucnemon appellant, ob id in comitatu Neronis principis circumlatam. Idem fecit puerum, quem amando Brutus Philippenſis cognomine ſuo illuſtravit, Plinius libro XXXIV, cap. 8. Strongylion fecit Dianam: *Pauſanias libro primo, pag. 74, 54.* Tres Muſæ Strongylionis, Ἀνδρὸς βοῦς καὶ ἵππους ἄριστα εἰργασμένου: *Hominis qui boves & equos optime expreſſit*, Pauſanias libro nono, pag. 585, 33.

SUFFITIUS. Vide Fussitius, Architectus.

SURRENTUM.

Samia etiamnum in eſculentis laudatur. Retinet hanc nobilitatem & Aretium in Italia: at calicum tantum, Surrentum, Aſta, Pollentia: in Hiſpania, Saguntum: in Aſia, Pergamum, Plinius libro XXXV, cap. 12. Martialis libro XIV, epigr. 100:

Accipe non vili calices de pulvere natos,
Sed Surrentinæ læve toreuma rotæ.

SYADRAS, Statuarius.

Pythagoras Rheginus nemini ſua ætate in arte plaſtica ſecundus: ferunt eum artem didiciſſe à Clearcho Rhegino, Euchiri diſcipulo: Euchir erat Corinthius, artemque didicit à Syadra & Charta Spartanis: *Pauſanias libro ſexto, pag. 350, 45.*

SYNNOON, Statuarius.

Theogneti Æginetæ ſtatuam fecit Polichus Ægineta: magiſter autem Policho fuit pater Synnoon: illi Ariſtocles Sicyonius, Canachi frater, neque ei multo inferior gloria: *Pauſanias libro ſexto, pag. 359, 51.*

SYRI.

Syrica vela pro Syriacis medio ſæculo dicebant. Corippus libro primo in laudem Juſtini Aug. minoris:

Cyrica per cunctas pendebant vela columnas.

Sequioribus nempe ſæculis Syrici dicebantur qui olim Syri. Unde & Syrica vela Corippo videri poſſunt dicta, quæ Claudiano *libro primo in Eutropium* ſunt *Vela Judaica*, nimia monſtroſiſſimæ picturæ inſolentia notabilia. Claudiani locum ſupra adſcripſimus in Judæi.

SYROPERSA, Pictor.

Anaſtaſius Imp. Pictorem quendam Syroperſam adduxit habitu presbyteri, qui cum regiam juſſu Imperatoris (quem mechanicæ iſtiuſmodi nugæ plus juſto oblectabant) monſtroſa quadam atque ab eccleſiaſticis imaginibus alieniſſima pictura exornaret, gravem univerſæ plebis commotionem excitavit: *Cedrenus.*

SYROPHOENICES.

Syrophœnicas baliſtam & fundam inveniſſe dicunt: *Plinius libro ſeptimo nat. Hiſt. cap. 56.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

T.

TALUS, NEPOS DÆDALI.

T*Alus ſerram commentus eſt*, Seneca epiſtola XC. Vide quæ ſupra ex Diod. Siculo atque aliis diximus in ipſius Dædali vita.

TALUS, CUSTOS CRETÆ.

Fuit hic Heros æneus, qui ter ſingulis diebus totam circumambulabat Cretam, lapidumque ictibus aliunde adventantes propulſabat à littore, donec eum Medea veneficiis ſuis perimeret. Rem totam diſtinctius referunt Apollonius Rhodius *Argonauticon libro* IV, *verſu* 1638; Apollodorus *libro* I *de Deorum origine*; Photius *Bibliothecæ ſuæ codice* CCL, *in excerptis ex hiſtoria Agatharchidis*; Zenobius denique *Parœmiarum Centuria* V, 85; & Suidas in Σαρδόνιος γέλως· Τάλως ὁ Κρὴς, ὁ τοῦ Μίνωος, χαλκοῦς τις ὢν τῆς Κρήτης περίπολος: *Talus Cretenſis, Minoï ad omnia obſequia paratus, æneus erat Cretæ circuitor*, Lucianus in Philopſeude. Vide quæ de hoc Talo fuſius habent propinqui mei *Voſſii obſervata ad Pomp. Melæ lib.* II, *cap.* 7, *verſ.* 80. Plato in Minoë hæc omnia fabulis involuta explicaturus, ait, Minoëm Cretenſium regem, conſtitutis legibus ſaluberrimis, Rhadamanthum præfeciſſe juri dicundo, qui ex eo rectiſſimi judicis famam apud poſteros conſecutus eſt, quod Minos huic uni legum cuſtodiam in urbe primaria commiſiſſet. In reliqua vero totius inſulæ ditione præcipuam rerum omnium tutelam demandavit Talo, qui totius inſulæ vicos ter quotannis perluſtrabat, fartas tectasque jubens eſſe leges æneis tabulis inſculptas: unde & æneus cognominatus eſt: Hæc Plato. Τάλως, ὁ ἥλιος, *Talus, Sol*, Heſychius. Talus Gigas quæ invenerit & quomodo mortuus: *Diod. Siculus*, 192 *D.*

TANAQUIL.

Lanam cum colo & fuſo Tanaquilis, quæ eadem Caja Cæcilia vocata eſt, in templo Sangi duraſſe, prodente ſe, auctor eſt M. Varro: factamque ab ea togam regiam undulatam in æde fortunæ, qua Ser. Tullius fuerat uſus. Inde factum ut nubentes virgines comitaretur colus compta & fuſus cum ſtamine. Ea prima texuit rectam tunicam, quales cum toga pura tyroni induuntur, novæque nuptæ, Plinius libro VIII nat. hiſt. cap. 48.

TANCHO vel DANGO.

Tancho vel *Dango*, monachus Sancti Galli, campanarum optimus conflator. Vide *monachi Sangallenſis librum* I *de Eccleſiaſtica cura Caroli Magni.* Adi *tomum* II *Hiſtoriæ Francorum, edit. Pariſ. pag.* 119.

TARCHESIUS, ARCHITECTUS.

Tarcheſius, Pytheus, & Hermogenes, antiqui Architecti, negaverunt Dorico genere ædes ſacras oportere fieri: *Vitruvius lib.* IV, *cap.* 3.

TARENTUM.

Horatius lib. II, epiſt I;

Lana Tarentino violas imitata veneno.

Servius ad verſum 335 libri tertii Georg. *In oppido Satureo, juxta Tarentum, ſunt baphia in quibus tingitur lana.* Ταραντῖνον, ἱμάτιον γυναικεῖον λεπτὸν, κρώσσους ἔχον ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους: *Tarentinum, veſtimentum muliebre tenue, limbos habens ab uno latere*, Heſychius. Ταραντεινὸν, λεπτὸν καὶ διαφανὲς ἱμάτιον, οὐ πάντως πορφυροῦν, ὥς τινες ὑπέλαβον· καὶ ταραντῖναι βαφαί: *Tarentinum, tenue & pellucidum veſtimentum, non prorſus purpureum, ut quidam ſenſerunt; & Tarentinæ tincturæ*, Auctor Etymologici magni. Ἔστω ἀνθὴς καὶ λευκὴ ἡ ἐσθὴς ἔργον τῆς Ταραντίνης ἐργασίας, ὡς διαφαίνεσθαι τὸ σῶμα: *Sit floridum & candidum veſtimentum, opus Tarentini opificii, ut corpus tranſpareat*, Lucianus in Rhetorum præceptore. Ταραντινίδιον, διαφανές ἐστιν ἔνδυμα, ὠνομασμένον ἀπὸ τῆς Ταραντίνων χρήσεως καὶ τρυφῆς: *Tarentinidium, lucidum eſt indumentum, denominatum à Tarentinorum uſu atque deliciis*, Pollux lib. VII, cap. 17. Οὐκ αἰσχύνη μόνη τῶν ἑταιρῶν οὐκ ἐλλόβιον, οὐχ ὅρμον, οὐ ταραντινίδιον ἔχουσα: *Non pudet te quod ſola meretricum neque inaures, neque monile, neque Tarentinidium habeas?* Lucianus in Dialogis meretriciis. *Privatim Ægina candelabrorum ſuperficiem duntaxat elaboravit, ſicut Tarentum ſcapos. In his ergo juncta commendatio officinarum eſt. Nec pudet Tribunorum militarium ſalariis emere, cùm ipſum nomen à candelarum lumine impoſitum appareat. Acceſſio candelabri talis fuit: Theonis juſſu præconis Cleſippus fullo, gibbere præterea & alio fædus aſpectu, emente id Gegania ſeſtertiis* L, *eademque oſtentante convivio emptum, ludibrii cauſa nudatus, atque impotentia libidinis receptus in torum, mox in teſtamentum,*

ſtamentum, prædives, numinum vice illud candelabrum coluit, & hanc Corinthiis fabulam adjecit: vindicatis tamen moribus nobili ſepulchro, per quod æterna ſupra terras Geganiæ dedecoris memoria duraret, Plin. lib. XXXIV, cap. 3.

TAURISCUS, ARGENTI CÆLATOR.

Tauriſcus Cyzicenus laudatur: *Plin. lib.* XXXIII, *cap.* 12.

TAURISCUS, PICTOR.

Tauriſcus pinxit Diſcobolum, Clytæmneſtram, Paniſcum, Polynicem regnum repetentem, & Capanea, Plin. lib. XXXV, cap. 11.

TAURISCUS, STATUARIUS.

In Pollionis Aſinii monumentis ſpectabantur quoque *Hermerotes Tauriſci, non cælatoris illius, ſed Tralliani: Jupiter hoſpitalis Pamphili Praxitelis diſcipuli: Zethus, & Amphion, ac Dirce, & taurus, vinculumque ex eodem lapide, Rhodo advecta opera Apollonii & Tauriſci. Parentum ii certamen de ſe fecere. Menecratem videri; profeſſi ſed eſſe naturalem Artemidorum*, Plin. lib. XXXVI, cap. 5.

TEBENNES, Vide TIMENUS.

TECTÆUS, STATUARIUS.

Simulacrum Minervæ Stheniadis è ligno fecit Callon Æginetes. Fuit autem Callon iſte Tectæi & Angelionis diſcipulus, qui Deliis fecerunt Apollinis ſimulacrum: Angelion vero & Tectæus à Dipœno & Scyllide artem hauſerunt: *Pauſanias lib.* II, *pagina* 146, 41. Ὁ Δήλιος καὶ ἡ Ἄρτεμις, Ἰδεκταίου καὶ Ἀγγελίωνος τέχνη: *Delius & Diana ſunt Idectæi & Angelionis ars*, Athenagoras in Legatione pro Chriſtianis: ubi tamen ex Pauſania repone Τεκταίου pro Ἰδεκταίου.

TELCHINES.

Euſebii Chronicon ad annum CCXXIX: *Telchines & Caryatæ adverſum Phoroneum & Parrhaſios inſtituunt bellum.* Et rurſus ad annum CCLXXVI: *Telchines victi Rhodum condiderunt, quæ prius Ophiuſſa vocabatur.* Vide Scaligeri animadverſa ad utrumque hunc numerum Euſebianum.

Stobæus titulo XXXVIII hæc citat ex Nicolao de Moribus gentium: Τελχῖνες ἄνθρωποι ὀνομαζόμενοι τὸ ἀνέκαθεν Κρῆτες, οἰκήσαντές τε καὶ ἐν Κύπρῳ, μεταναστάντες δὲ εἰς Ῥόδον, καὶ πρῶτοι τὴν νῆσον κατασχόντες. βάσκανοί τε σφόδρα ἦσαν καὶ φθονεροί. Τεχνῖται δὲ ὄντες καὶ τὰ τῶν προτέρων ἔργα μιμησάμενοι, Ἀθηνᾶς Τελχινίας ἄγαλμα πρῶτοι ἱδρύσαντο ὥσπερ εἴ τις λέγοι Ἀθηνᾶς Βασκάνου: *Telchines in principio Cretenſes appellati, aliquando quoque Cyprum inhabitantes, commigrantes deinde Rhodum, atque inſulam primi occupantes, valde maligni erant atque invidi. Cùm tamen artifices eſſent, imitarenturque opera priorum, primi quoque poſuerunt ſimulacrum Minervæ Telchiniæ, ac ſi quis dicat Minervæ invidæ.* Hujus interim Telchiniæ Minervæ meminit quoque Pauſanias libro nono, pag. 569, 44.

Καὶ ἡ Κρήτη Τελχινία ἐλέγετο, καὶ οἱ Κρῆτες Τελχῖνες. Τελχινία δὲ καὶ ἡ Σικυὼν ἐκαλεῖτο, Stephanus de Urbibus, in Τελχίς. Euſtathius quoque ad verſ. 572 Iliados B, tradit Sicyonem quoque Telchiniam fuiſſe cognominatam, propterea quòd ibi etiam vixerint aliquando Telchines illi decantatiſſimi. Vide quoque Eundem *ad verſum* 525 *Iliados* I, *edit. Romanæ pagg.* 291 & 772.

Ἀτάβυρον, ὄρος Ῥόδου· κέκληται δὲ τὰ ὄρη ἀπό τινος Τελχῖνος Ἀταβυρίου, Stephanus de Urbibus.

Ἰγνῆτες, οὕτως ὀνομάζονται οἱ μετὰ τοὺς Τελχῖνας ἐποικήσαντες τὴν Ῥόδον, Heſychius.

Μυλᾶς, εἷς τῶν Τελχίνων, ὃς τὰ ἐν Καμείρῳ ἱερὰ μυλαντείων ἱδρύσατο· Μυλάντειοι, θεοὶ ἐπιμύλειοι, Idem.

Τελχῖνες, βάσκανοι, γόητες, φθονεροί· ἢ παρὰ τὴν τῆξιν; ἢ παρὰ τὸ θέλγειν, Idem.

Θελγῖνες, οἱ τελχῖνες, γόητες, πανοῦργοι, φαρμακευταί, Idem.

Τελχῖνες, πονηροὶ δαίμονες, ἢ ἄνθρωποι φθονεροὶ καὶ βάσκανοι. δύο ἐγένοντο Τελχῖνες, Σίμων καὶ Νίκων· ὑπερέσχυσε δὲ ὁ Νίκων τὴν ἐπὶ Σίμωνι φήμην ἀπαλεῖψαι. ὅθεν καὶ ἡ παροιμία, οἶδα Σίμωνα καὶ Σίμων ἐμέ. ἐπὶ τῶν ἀλλήλους ἐπὶ κακίᾳ γινωσκόντων, Suidas. Vide quoque Zenobium in Οἶδα Σίμωνα καὶ Σίμων ἐμέ.

Τελχῖνες, Θελγῖνες τινές εἰσι· τὰ γὰρ θάλλοντα φασὶ βασκαίνοντες τοῖς ὕδασι τῆς φύσεως (forte Στυγὸς ex Strabone) ἀνὰ ἐπίξι ἕως φυτῶν βασκαίνοντες, Suidas in Θελγεῖ.

Ovidius VII Metamorph. verſu 366:

> *Phœbeamque Rhodon & Jalyſios Telchinas*
> *Quorum oculos, ipſo vitiantes omnia viſu,*
> *Juppiter exoſus, fraternis ſubdidit undis.*

Τελχὶν, οὐ μόνον ὁ ἰσχὺν ὑπεράνθρωπον ἔχων, μιαρὸς καὶ κακοῦργος, ἀλλὰ καὶ τοὺς νῦν Κρῆτας Τελχῖνας, καὶ τὴν Κρήτην Τελχινίαν λέγουσι. Τελχὶν γὰρ ἡ εἰς θάνατον καταφορά· καὶ τελχινώδης, ὁ τρα-

ὁ τραχηλιώδης· καὶ τελχιταίνει, ἀντερίζει, σκληροτραχηλεῖ. λέγονται δὲ Τελχῖνες οἱ φθονεροὶ καὶ πονηροὶ καὶ βάσκανοι δαίμονες· παρὰ τὸ θέλγω τὸ ἀμαυρῶ καὶ σκοτίζω, θελγῖνες τινὲς ὄντες· ἢ παρὰ τὸ θέλγειν καὶ ἀπατᾶν τοὺς ἀνθρώπους, Auctor Etymologici magni.

Telchines, Alaſtores, & Palamnæi, iidem: *Tzetzes Chil.* VII, *hiſt.* 113; & rurſus *Chil.* XII, *hiſt.* 447.

Vulcanum fabricantem dirum illud Harmiones monile apud Statium Papinium libro ſecundo Thebaïdos, verſu 274:

Cyclopes notique operum Telchines amica
Certatim juvere manu. - - -

Ubi Lactantius: *Telchines tres fratres dicuntur fuiſſe invidia lividi, qui cùm vicinorum agros viderunt proventu fertiles, natura felices, hos ſparſiſſe dicuntur aquis Stygiis, ut redderent infœcundos; qua culpa pœnam metuentes, ſolum verterunt ſeque ad Cyclopes contulerunt.*

Strabo libro decimo quarto, pag. 653, D: Ἐκαλεῖτο ἡ Ῥόδος πρότερον Ὀφίουσα καὶ Σταδία, εἶτα Τελχινὶς, ἀπὸ τῶν οἰκησάντων Τελχίνων τὴν νῆσον· οὓς οἱ μὲν βασκάνους φασὶ καὶ γόητας, θείῳ καταῤῥαίνοντας τὸ τῆς Στυγὸς ὕδωρ, ζώων τε καὶ φυτῶν ὀλέθρου χάριν. οἱ δὲ τέχναις διαφέροντας τοὐναντίον ὑπὸ τῶν ἀντιτέχνων βασκανθῆναι καὶ τῆς δυσφημίας τυχεῖν ταύτης. ἐλθεῖν δ' ἐκ Κρήτης εἰς Κύπρον πρῶτον, εἶτ' εἰς Ῥόδον, πρώτους δ' ἐργάσασθαι σίδηρόν τε καὶ χαλκόν· καὶ δὴ καὶ τὴν ἅρπην τῷ Κρόνῳ δημιουργῆσαι: *Dicta eſt Rhodus primum Ophiuſa & Stadia, deinde Telchinis, à Telchinibus inſulam incolentibus. Hos alii fuiſſe dicunt faſcinatores atque improbos, thuri Stygis aquas adſpergentes ad animalium plantarumque exitium. Alii vero tradunt eos in artibus præcellentes, inviſiſſimos fuiſſe earundem artium æmulis, atque ab his infamia tali appetitos: è Creta vero primum in Cyprum, deinde & Rhodum veniſſe, primosque ferrum atque æs excudiſſe, ac Saturno etiam falcem fabricaſſe.* Sequitur in his Strabonem, pro more ſuo, Euſtathius ad verſ. 505 Dionyſii Periegetæ.

Callimachus auctor eſt eoſdem Telchines etiam Neptuno tridentem fabricaſſe. Vide *ejus Hymnum in Delum, verſu* 31.

Statius Papinius lib. IV Sylvarum, in Vindicis Hercule epitrapezio, deſcribens hanc Lyſippi artem, & hæc addit:

Tale nec Idæis quicquam Telchines in antris,
Nec ſolidus Brontes, nec qui polit arma Deorum
Lemnius, exigua potuiſſent ludere maſſa.

Diodorus Siculus libro V, pag 226, A: Rhodus Telchinum olim ſedes erat. Hos vetus fabula tradit Thalaſſa progenitos: dicuntur etiam cum Caphira, filia Oceani, Neptunum enutriſſe: Rhea infantem ipſorum fidei committente. Dicuntur etiam ipſi artium quarundam inventores fuiſſe, atque alia quædam vitæ conducibilia inveniſſe. Perhibentur quoque primi ſimulacra Deorum fabricaſſe, quædam etiam veterum donariorum ab iis nomen traxiſſe: nam apud Lindios Apollo vocatur Telchinius, apud Jalyſios Juno Telchinia & Nymphæ Telchiniæ, apud Camireos itidem Juno Telchinia. Dicuntur tamen & præſtigiatores fuiſſe, ac nubes & imbres una cum grandine ac nivibus pro lubitu inducere, prorſus ut Magi hæc facere narrantur. Creduntur & formas proprias immutare, atque invidi eſſe in artium diſciplina aliis tradenda. Narrant porro Neptunum, jam adultum, Haliam ſororem Telchinum amaſſe, atque ex ea genuiſſe filios ſex, filiam unam, nomine Rhodon, cujus deinde nomen in ipſam quoque inſulam collatum. Plura etiamnum de univerſa Rhodiorum ἀρχαιολογίᾳ ibidem addit Diodorus, è quibus illuſtrari poſſint quæ jam nunc ex aliis auctoribus attulimus.

Ἀντία, ἡ Ῥέα, παρὰ τὴν ἄντην· ὅτι τοῖς Τελχῖσιν ἐναντία ἐγένετο. σημαίνει δὲ ἄντην, τὸ ἐξ ἐναντίας· ἢ ἀντιάζουσα διά τινα φαντάσματα καὶ ἔχθρας: Auctor magni Etymologici.

Ἀνταίη. ἡ Ῥέα οὕτω λέγεται, διότι ἐναντία τοῖς Τελχῖσιν ἐγένετο. ὡς δέ τινες, Ἀνταίη, ἡ ἐξαιτάνετος καὶ ἐξάντητος: Vet. Schol. ad Apollonii Rhodii librum I Argonaut. verſ. 1141.

Telchiniacam hiſtoriam compoſuit ſive Cretenſis Epimenides, ſive Teleclides, ſive alius quiſpiam: *Athenæus libri ſeptimi cap.* 7. Ac fortaſſe hoc eſt illud poëma quod memorat Laërtius libro I I, in Epimenide, cùm ait Epimenidem quinque millibus verſuum generationem Curetum Corybantumque & theogoniam complexum.

T E L E C L E S, Statuarius.

Diodorus Siculus *ſub finem libri primi* hæc habet de Telecle & Theodoro, filiis Rhœci; ut oſtendat quam pulchre priſci Artifices perſpectam habuerint univerſam humani corporis ſymmetriam. Sacerdotes, inquit, Ægyptiorum referunt è ſacris ſuæ gentis commentariis, antiquiſſimorum Statuariorum nobiliſſimos, Teleclem & Theodorum, Rhœco genitos, aliquamdiu apud ſe vitam egiſſe Artemque exercuiſſe. Illos dico Rhœci filios, qui Samiis Apollinis Pythii ſimulacrum elaborarunt. Nam ſtatuæ iſtius dimidium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

dium in Samo à Telecle fabricatum, Epheſique à Theodoro germano ejus alteram partem elaboratam perhibent; junctaſque inter ſe partes mutuo ſibi accurate adeo reſpondiſſe, ut unius viderentur eſſe manus: quod genus operis à Græcis nequaquam exerceri, ſed frequentiſſimum apud Ægyptios uſum habere contendunt. Neque enim apud eos, quod Græcis in more eſt, oculorum contuitu aptam ſtatuæ conformationem æſtimari, ſed quando lapides exciſos atque in partes duas diſſectos diſtributoſque elaborant, tunc proportionem ſimul à minimis ad maxima deſumi: univerſa etenim corporis ſtructura in XXI partes & quadrantem diviſa, totam ſymmetriam accurate ab iis reddi. Idcirco ubi de magnitudine Artifices inter ſe convenerunt, à ſe invicem digreſſi, magnitudines operum uſque adeo congruas efficiunt, ut operis inuſitati miraculum ſpectatoribus admirationem cum ſtupore incutiat. Simulacrum ergo Samium, juxta Ægyptiorum artem, à vertice in duo diſſectum ad pubem uſque Dei mediam ita diſtingui, ut ſuam undique æquabilitatem habeat: quumque ſit protenſis manibus, cruribuſque ad progredientis modum diductis, quàm proxime ad Ægyptiorum ſimulacra putant accedere. Hæc Diodorus.

Διέχεον χαλκὸν πρῶτοι καὶ ἀγάλματα ἐχωνεύσαντο Ῥοῖκός τε Φιλαίου καὶ Θεόδωρος Τηλεκλέους Σάμιοι: *Primi æs fuderunt & ſtatuas inde conflarunt Rhœcus Philæi & Theodorus Teleclis filius, Samii*, Pauſanias libro VIII, pag. 497, 7; & lib. X, pag. 686, 11.

Ὁ Πύθιος, ἔργον Θεοδώρου καὶ Τηλεκλέους: *Pythius, Theodori & Teleclis opus eſt*, Athenagoras Legatione pro Chriſtianis.

TELEPHANES, PICTOR.

Inventam linearum [picturam] *dicunt à Philocle Ægyptio, vel Cleanthe Corinthio. Primi exercuere Ardices Corinthius & Telephanes Sicyonius, ſine ullo etiamnum colore, jam tamen ſpargentes lineas intus. Ideo & quos pingerent, adſcribere inſtitutum*, Plin. libro XXXV, cap. 3.

TELEPHANES, STATUARIUS.

Artifices, qui compoſitis voluminibus condidere hæc, miris laudibus celebrant & Telephanem Phocæum, ignotum alias, quoniam in Theſſalia, ubi habitaverat, latuerint opera ejus: alioqui ſuffragiis ipſorum æquatur Polycleto, Myroni, Pythagoræ. Laudant ejus Lariſſam, & Spinarum pentathlon, & Apollinem. Alii non hanc ignobilitatis fuiſſe cauſam, ſed quoniam ſe regum Xerxis atque Darii officinis dediderit, exiſtimant, Plinius libro XXXIV, cap. 8.

TELESARCHIDES, STATUARIUS.

Euſtathius ad Iliados Ω verſum 333, edit. Romanæ pag. 1353, 8: Ἑρμῆς τετρακέφαλος ἐν Κεραμεικῷ, Τελεσαρχίδου ἔργον: ᾧ ἐπεγέγραπτο, Ἑρμῆ τετρακέφαλε, καλὸν Τελεσαρχίδου ἔργον, πάνθ' ὁρᾷς: *Hermes quadriceps in Ceramico, Teleſarchidis opus, cui inſcriptum eſt: Hermes quadriceps, pulchrum Teleſarchidis opus, cuncta vides.*

TELESIUS, STATUARIUS.

Τελεσίου τοῦ Ἀθηναίου, ὥς φησι Φιλόχορος, ἔργον εἰσὶν ἀγάλματα ἐννεαπήχη Ποσειδῶνος καὶ Ἀμφιτρίτης, ἐν Τήνῳ προσκυνούμενα: *Teleſii Athenienſis, ut ait Philochorus, opus ſunt Neptuni atque Amphitrites novem cubitorum ſimulacra, quæ in Teno adorantur*, Clemens Alexandrinus in Protreptico.

TELESTAS vel TELETAS, STATUARIUS.

Teleſtas vel Teletas Statuarius, & frater ejus Ariſton, genere Lacones, fecerunt Coloſſeam Jovis ſtatuam, altam pedes decem & octo. Vide *Pauſaniam libro quinto, pagina* 334, 28.

TELOCHARES, STATUARIUS.

Halicarnaſſi Mauſoleum ita egregiis operibus eſt factum, ut in ſeptem ſpectaculis numeretur. In hujus ſumma arce media eſt *Martis fanum, habens ſtatuam coloſſi, quam* Ἀκρόλιθον *dicunt, nobili manu Telocharis factam. Hanc autem ſtatuam alii Telocharis, alii Timothei putant eſſe*, Vitruvius lib. II, cap. 8; ubi tamen quidam, conjectura ſane non infelici, *Leocharis* reſtituunt ex Procœmio libri ſeptimi.

TENICHUS.

Navis ex candido lapide viſebatur in Phæaciæ littore. Sed & multis lapidibus compacta eſt illa navis lapidea quam Agamemnon Gereſti in Eubœa dicavit Dianæ. Verſibus navigio huic inſcriptis præfigitur Τύνιχος ἐποίει Ἀρτέμιδι Βολοσίᾳ: *Tenichus fecit Dianæ Boloſiæ*, Procopius lib. IV de bello Gotthico, cap. 22.

TERENTIUS, LAPIDARIUS.

Inſcript. Gruteri DCXL, 5.

TERENTIUS VARRO, Vide VARRO.

TEUCER, Cruſtarius.

Habuit & Teucer cruſtarius famam. Subitoque ars hæc ita exolevit, ut ſola jam vetuſtate cenſeatur, uſque adeo attritis cælaturis, ne figura diſcerni poſſit, auctoritas conſtet, Plin. lib. XXXIII, cap. 12.

THALES, Pictor.

Laërtio libro primo in Thaletis vita, ubi quinque ejuſdem nominis Thaletes recenſet, ſecundus eſt ζωγράφος Σικυώνιος, μεγαλοφυής: *Pictor Sicyonius, magnanimus.*

THARE.

Thare, pater Abrahami Patriarchæ, fuit ἀγαλματοποιός, *ſtatuarum faber*, Epiphan. I adverſus hæreſes, cap. I. Ἐντεῦθεν γέγονεν ἀνδριαντοπλασία ἀπὸ πηλουργίας καὶ κεραμευτικῆς ἐπιστήμης διὰ τοῦ Θάρρα τούτου τέχνης: *Ex eo tempore ſimulacra ex argilla, figilinoque opere reperta ſunt, artifice Thara.*

THEBANI.

Thebanæ texturæ neſcio an olim nobilitatæ fuerint. Iſmenus certe fluvius & fons Dirce Διαύγειαν καὶ ςίλψιν καὶ πολὺ τὸ λεῖον δωροῦνται τοῖς ὑφάσμασι: *Splendorem & nitorem & levitatem texturis conciliat*: Tzetzes Chiliad. X, hiſt. 331. Critias apud Athenæum lib. I, cap. 22: Θήβη δ' ἁρματόεντα δίφρον συνεπήξατο πρώτη: *Thebe prima currum compegit.*

THEOCLES, Sculptor.

Heſperides numero quinque fecit Theocles Lacedæmonius, Hegyli filius, quem Scyllis & Dipœnus dicuntur artem hanc docuiſſe: *Pauſanias lib.* V, *pag.* 319, 22.

Eſt in Epidamniorum theſauro Hercules, malus Heſperica, & draco malum iſtam circumplexu ſuo involvens: atque omnia hæc è cedro fabricata, ſunt opus Theoclis, filii Etyli: *Idem Pauſanias lib.* VI, *pag.* 379, 29.

THEOCOSMUS, Sculptor.

In agri Megarenſis luco, quem Olympium dicunt, eſt fanum ſpectatu digniſſimum, ut ut Jovis in eo ſignum, interveniente bello Peloponneſiaco, non ſit expolitum. Simulacri os eſt ex ebore atque auro; reliqua ex argilla & gypſo. Fabricaſſe illud perhibent Theocoſmum indigenam, adjuvante Phidia. In poſtica templi parte jacent ligna non niſi dimidia ſui parte polita, quæ Theocoſmus fuerat ebore atque auro obducturus ad ſimulacrum Jovis perficiendum: *Pauſanias lib.* I, *pag.* 75, 9.

Diagoræ ſtatuam elaboravit Callicles Megarenſis, filius ejus Theocoſmi qui fecit ſignum illud Jovis quod erat Megaris: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 356, 42.

Hermonem, qui prætoriæ navis gubernator fuerat Lyſandro, Theocoſmus Megarenſis fecit, quòd Megarenſes eum in civitatem ſuam adſcripſerant: *Pauſanias lib.* X, *pag.* 625, 30.

THEOCYDES, Architectus.

Theocydes conſcripſit præcepta Symmetriarum: *Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi.*

THEODORUS, Pictor.

Theodorus pinxit emungentem: idem ab Oreſte matrem & Ægiſthum interfici: bellumque Iliacum pluribus tabulis, quod eſt Romæ in Philippi porticibus: & Caſſandram, quæ eſt in Concordiæ delubro: Leontium Epicuri cogitantem: Demetrium regem, Plinius libro XXXV, cap. 11. Quod vero attinet illum Theodorum Samium Pictorem, quem Plinius hoc ipſo capite paullo poſt ait fuiſſe Nicoſthenis diſcipulum unà cum Stadio, eum liquet à priore diverſum; quoniam Plinius parans eum inter Pictores non ignobiles recenſere, ſatis expreſſe dicat, *Sunt etiam non ignobiles quidem, in tranſcurſu tamen dicendi*, &c.

Laërtius adhæc libro ſecundo in vita Theodori philoſophi enumerans Theodoros viginti, duodecimus ei eſt ille Theodorus Pictor, cujus meminit Polemon: decimus tertius eſt Theodorus Athenienſis Pictor, de quo ſcribit Menodotus: decimus quartus eſt Theodorus Pictor Epheſius, cujus mentionem facit Theophanes in libro de Pictura.

THEODORUS MILESIUS.

Theodorum Mileſium refert inter primos Statuariæ ac Plaſtices inventores Athenagoras in Legatione pro Chriſtianis. Locum adſcripſimus in Crato.

THEODORUS PHOCÆUS, Architectus.

Theodorus Phocæus edidit volumen de tholo qui eſt Delphis: *Vitruvius in Proœmio libri ſeptimi.*

THEODORUS LEMNIUS, Architectus.

Lemnius ſimilis Ægyptio & Cretico labyrinthis, columnis tantùm centum quadraginta mirabilior fuit: quarum in officina turbines ita librati pependerunt, ut puero circumagente

cumagente tornarentur. Architecti illum fecere Zmilus, & Rholus, & Theodorus indigena. Extantque adhuc reliquiæ ejus, cùm Cretici Italicique nulla veſtigia extent, Plinius libro XXXVI, cap. 13.

THEODORUS, Mechanicus.

Hujus opera Romani utebantur adverſus Choſroëm: *Procopius lib. ſecundo de bello Perſico, cap.* 13.

THEODORUS, tibiarum Faber.

Iſocratis pater Athenis appellabatur αὐλοποιὸς, tibiarum Faber: qua de re hæc habet Philoſtratus libro primo de Vitis Sophiſtarum, in Iſocrate: Οἱ ἡγούμενοι τὴν κωμῳδίαν καθάπτεσθαι τοῦ Ἰσοκράτους ὡς αὐλοποιοῦ, ἁμαρτάνουσι. πατὴρ μὲν γὰρ αὐτοῦ Θεόδωρος ἦν ἐν ἐκάλουν αὐλοποιὸν Ἀθήνησιν· αὐτὸς δὲ οὔτ᾽ αὐλοὺς ἐγίνωσκεν, οὔτε ἄλλό τι τῶν ἐν βαναύσοις. οὐ γὰρ ἂν οὐδὲ τῆς ἐν Ὀλυμπίᾳ εἰκόνος ἔτυχεν, εἴ τι τῶν εὐτελῶν εἰργάζετο: *Qui arbitrantur Iſocratem in Comœdiis perſtringi ut fabrum tibiarum, falluntur. Pater etenim ei Theodorus fuit, quem fabrum tibiarum appellabant Athenis: ipſe vero neque tibias norat, neque aliud quicquam ſordidi opificii: atque nullam unquam in Olympia conſecutus eſſet ſtatuam, ſi ullas viliores operas ullo tempore tractaſſet.*

THEODORUS, Statuarius.

Theodori Statuarii, genere Thebani, meminit Laërtius *libro ſecundo, in vita Theodori Philoſophi.*

THEODORUS alter, itidem Statuarius.

Plato certe in Ione Statuarios aliquot olim celeberrimos nominaturus, conjungit Theodorum Samium cum Dædalo filio Metionis & Epeo Panopei filio. Atque adeo Theodorus ille Samius eo in loco Platoni memoratus, aliis quoque Scriptoribus laudatur à ſingulari ſolertia atque inventione plurimarum rerum huic vitæ apprime utilium. *Normam, & libellam, & tornum, & clavem Theodorus Samius invenit*, Plinius libro VII nat. Hiſt. cap. 56. *Sunt qui in Samo primos omnium plaſticen inveniſſe Rhœcum & Theodorum tradant, multo ante Battiadas Corintho pulſos*, Idem lib. XXXV, cap. 12.

Apud Lacedæmonios circa alterum è foro exitum ædificata eſt quæ Scia vocatur, ubi hac ipſa etiamnum ætate conciones habent. Hanc Sciadem perhibent opus eſſe Theodori Samii: Ὃς πρῶτος διαχέαι σίδηρον εὗρε καὶ ἀγάλματα ἀπ᾽ αὐτοῦ πλάσαι: *Qui primus fundere ferrum invenit & ſimulacra ex eo fingere*, Pauſanias libro tertio, pag. 183, 39. Διέχεαν χαλκὸν πρῶτοι καὶ ἀγάλματα ἐχωνεύσαντο Ῥοικός τε Φιλαίου καὶ Θεόδωρος Τηλεκλέους, Σάμιοι: *Primi æs fuderunt & ſtatuas inde conflarunt Rhœcus Philæi & Theodorus Teleclis filius, Samii*, Idem libro VIII, pag. 479, 9. Decimi denique libri pag. 686, 11, poſteaquam ea ipſa repetiit, ſtatim quoque ſubjungit ſe nihil adhuc Theodori ex ære fabricatum potuiſſe inveſtigare.

Θεόδωρος ὁ Σάμιος, υἱὸς Ῥοίκου, συνεβούλευσεν ἄνθρακας ὑποτεθῆναι τοῖς θεμελίοις τοῦ ἐν Ἐφέσῳ νεώ· Καθύγρου γὰρ ὄντος τοῦ τόπου, τοὺς ἄνθρακας ἔφη τὸ ξυλῶδες ἀποβαλόντας, αὐτὸ τὸ στερεὸν ἀπαθὲς ἕξειν ὕδατι: *Theodorus Samius, filius Rhœci, auctor fuit carbones fundamentis Epheſini templi ſubſternere. Quum enim humidus eſſet locus atque uliginoſus, carbones inquit abjecta ligni natura, ſoliditatem accipere aquis inexpugnabilem*, Auctores ſunt Laërtius & Heſychius Mileſius. Huc facit etiam illud Auguſtini libro XXI de Civitate Dei, cap. 4: *Quid in carbonibus? Nonne miranda eſt, & tanta infirmitas, ut ictu leviſſimo frangantur, preſſu facillimo conterantur: & tanta firmitas, ut nullo humore corrumpantur, nulla ætate vincantur: uſque adeo ut eos ſubſternere ſoleant qui limites figunt, ad convincendum litigatorem, quiſquis poſt quantalibet tempora extiterit, fixumque lapidem limitem non eſſe contenderit? Quis eos in terra humida infoſſos, ubi ligna putreſcerent, tamdiu durare incorruptibiliter poſſe, niſi rerum ille corruptor ignis effecit?*

Crœſus inter alia donaria Delphos miſit duas eximiæ magnitudinis pateras, auream atque argenteam: quæ & ipſæ, templo incenſo, amovebantur. Aurea quidem in theſauro Clazomeniorum poſita eſt, pondo talentorum octo & dimidii, præterea minarum duodecim: argentea ad ſuggrundam anguli templi, ſexcentarum amphorarum capax, in quam feſto theophaniæ miſcebatur vinum à Delphis. Ajunt vero Delphi eam opus eſſe Theodori Samii: Καὶ ἐγὼ δοκέω· οὐ γὰρ τὸ συντυχὸν φαίνεταί μοι ἔργον εἶναι: *Atque ego quoque idem ſentio, non enim videtur mihi eſſe opus vulgare*, inquit Herodotus libro I, cap. 51.

Chares Mitylenæus libro quinto Hiſtoriæ Alexandri: Eouſque, inquit, luxuriæ proceſſerunt Perſarum reges, ut ad verticem Regii cubiculi ſuperne adjaceret cœnaculum quinque lectis conſtratum, in quo nunquam non auri talenta quinquies mille aſſervabantur; illud cœnaculum Cervical regium appellabatur. Ad pedes ſupradicti cubiculi Regii adjacebat etiam cœnaculum tribus lectis inſtratum, in quo tria millia talentorum ar-

genti repoſita erant; id cœnaculum nuncupabant Scabellum regium. In ipſo vero cubiculo vitis aurea gemmis diſtincta lecto erat impoſita. Hanc vero vitem Amyntas libro de ponderibus ait racemos habuiſſe ex pretioſiſſimis gemmis compoſitos: non longe autem ab hac vite collocatum fuiſſe craterem aureum, Theodori Samii opus. Hæc habet Athenæus *libro* XI, *cap.* 2.

Polycratem Samium felicem appellant, inquit Cicero ſub finem libri quinti de Finib. *nihil acciderat ei quod nollet; niſi quod annulum, quo delectabatur, in mare abjecerat. Ergo infelix una moleſtia; felix rurſus, cùm is ipſe annulus in præcordiis piſcis inventus eſt.* Prolixius hæc refert Strabo libro XIV, pag. 637, D; ac multo etiamnum copioſius Herodotus libro III, capitibus 39, 40, 41, 42, 43; ubi & hoc habet inter alia Hiſtoricus ille Halicarnaſſeus: Ἦν οἱ σφρηγὶς τὴν ἐφόρεε χρυσόδετος, σμαράγδου μὲν λίθου ἐοῦσα, ἦν δὲ ἔργον Θεοδώρου τοῦ Τηλεκλέος Σαμίου: *Erat ei gemma ſignatoria ſmaragdus, quam geſtabat auro incluſam, opus Theodori Samii Telecle geniti.* Vide quoque Tzetzen Chiliade VII, hiſt. 121; ſicuti & Suidam in Σμάραγδος.

Huc etiam facit illud Pauſaniæ libro VIII, pag. 479: Θεοδώρου [τοῦ Σαμίου] ἔργον ἦν καὶ ἐπὶ τοῦ λίθου τῆς σμαράγδου σφραγίς, ἣν Πολυκράτης ὁ Σάμου τυραννήσας ἐφόρει τε τὰ μάλιστα, καὶ ἐπ' αὐτῇ περισσῶς δή τι ἠγάλλετο: *Theodori Samii ars nobilitabat illam ſmaragdi gemmam ſignatoriam, quam Polycrates Samiorum tyrannus ut plurimùm geſtabat, & in qua ſupra modum geſtiebat.*

Plinius in Prooemio libri XXXVII: *Quæ fuerit origo gemmarum, & quibus initiis in tantam admirationem hæc exarſerit, diximus quadamtenus in mentione auri annulorumque. Fabulæ primordium à rupe Caucaſea tradunt, Promethei vinculorum interpretatione fatali: primumque ſaxi hujus fragmentum incluſum ferro ac digito circumdatum, annulum, & hoc gemmam.* Mox cap. I proſequitur quod inceperat: *His initiis cœpit auctoritas in tantum amorem elata, ut Polycrati Samio, ſevero inſularum ac litorum tyranno, felicitatis ſuæ, quam nimiam fatebatur etiam ipſe, ſatis piamenti in unius gemmæ voluntario damno videretur, ſi cum Fortunæ volubilitate paria faceret; planeque ab invidia ejus abunde ſe redimi putaret, ſi hôc unum doluiſſet. Aſſiduo ergo gaudio laſſus, profectus navigio in altum, annulum merſit. At illum piſcis eximia magnitudine Regi natus, eſcæ vice raptum, ut faceret oſtentum, in culinam domini rurſus Fortunæ inſidiantis manu reddidit. Sardonychen eam gemmam fuiſſe conſtat; oſtenduntque Romæ, ſi credimus, in Concordiæ delubro, cornu aureo Auguſtæ dono incluſam, & noviſſimum prope locum, tot prælatis, obtinentem.* Et aliquanto poſt, ibidem: *Polycratis gemma, quæ demonſtratur, illibata intactaque eſt.* Solinus cap. 33: *Ex Arabici littoris ſinu Polycrati regi advecta Sardonyx gemma, prima in orbe noſtro luxuriæ excitavit famam.* Ubi tamen Solinum erroris manifeſtum arguit Salmaſius, quem vide *Plinianarum exercitationum pag.* 557. Quoniam vero ex Herodoto ac Pauſania colligimus Polycratis gemmam ſignatoriam Theodori Samii ſcalptura fuiſſe inſignitam, non male forte ſuſpicetur aliquis Theodorum in hac gemma ſignum Lyræ muſicæ excavaſſe, cùm tali ſigillo Polycratem uſum teſtetur Clemens Alexandrinus Pædagogi lib. tertio: Αἱ σφραγῖδες ἡμῖν ἔστων πελειάς, ἢ ἰχθύς, ἢ ναῦς οὐροδρομοῦσα· ἢ λύρα μουσική. ᾗ κέχρηται Πολυκράτης· ἢ ἄγκυρα ναυτική, ἣν Σέλευκος ἐνεχαράττετο τῇ γλυφῇ, &c.

Theodorus, qui labyrinthum fecit Sami, ipſe ſe ex ære fudit, præter ſimilitudinem mirabilem fama magnæ ſubtilitatis celebratus. Dextra limam tenet, læva tribus digitis quadrigulam tenuit tranſlatam Præneſte, tantæ parvitatis, ut totam eam currumque & aurigam integeret alis ſimul facta muſca, Plinius libro XXXIV, cap. 8.

Ὁ Πύθιος, ἔργον Θεοδώρου καὶ Τηλεκλέους: *Pythius Theodori & Teleclis opus eſt*, Athenagoras Legatione pro Chriſtianis. Diodorus Siculus ſub finem libri primi refert hoc Pythii Apollinis ſimulacrum arte mira Samiis fabricatum à Telecle ac Theodoro filiis Rhœci. Nam ſtatuæ hujus dimidium in Samo à Telecle fabricatum tradunt, alteram vero partem Epheſi à Theodoro germano ejus fratre factam perhibent; junctaſque partes mutuo ſibi accurate adeo reſpondiſſe, ut unius viderentur eſſe manus. Integrum Diodori locum adſcripſimus ſupra in TELECLES.

Cæterum ut Diodoro hoc in loco memoratur Theodorus Rhœci filius, ita quoque Diogeni Laërtio & Heſychio Mileſio ille Theodorus Samius, quo ſuadente carbones Epheſini templi fundamento ſubſtrati ſunt, dicitur filius Rhœci: unde quoque ſtatuendum eſt diverſum eſſe hunc Theodorum ab illo Theodoro, qui Herodoto & Pauſaniæ dictus eſt filius Teleclis.

THEODOTUS.

Vide quid ſibi velit Nævius in Tunicularia, cujus verba, quæ Feſtus adducit in *Penum*, ita emendat Joſ. Scaliger:

Theodotum compella, qui aris compitalibus

Sedens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Sedens in cœlla circumtecta tegetibus
Lares ludentes peni pinxit bubulo.

THEODULUS, Figulus.

Meminit ejus Caſſiodorus Variarum II, 23.

THEOMNESTUS.

Aſclepiodoro Mnaſon tyrannus pro duodecim Diis dedit in ſingulos mnas trecentas: idemque Theomneſto in ſingulos Heroas mnas centenas, Plin. lib. XXXV, cap. 10.

THEOMNESTUS, Statuarius.

Plinius libro XXXIV, cap. 8, refert eum inter Artifices qui fecerunt athletas & armatos & venatores ſacrificantesque. Sardianum fuiſſe hunc Theomneſtum teſtatur Pauſanias *libro* VI, *pag.* 371, 51.

THEON, Pictor.

Floruit circa Philippum & uſque ad ſucceſſores Alexandri pictura præcipue, ſed diverſis virtutibus: nam cura Protogenes, ratione Pamphilus ac Melanthius, facilitate Antiphilus, concipiendis viſionibus (quas φανλασίας *vocant) Theon Samius, ingenio & gratia quam in ſe ipſe maxime jactat, Apelles eſt præſtantiſſimus*, Quintilianus libro XII, cap. 10.

Theon pinxit Oreſtis inſaniam, Tamiram citharædum, Plin. lib. XXXV, cap. 11.

Ἔνιοι γράφουσι πράξεις ἀτόπους· καθάπερ Τιμόμαχος τὴν Μηδείας τεκνοκτονίαν, καὶ Θέων τὴν Ὀρέστου μητροκτονίαν, καὶ Παῤῥάσιος τὴν Ὀδυσσέως προσποίητον μανίαν, καὶ Χαιρεφάνης ἀκολάστους ὁμιλίας γυναικῶν πρὸς ἄνδρας: *Quidam pingunt actiones turpes: ut Timomachus Medeam liberos necantem, Theon Oreſtem manus inferentem matri, Parrhaſius Ulyſſis ſimulatam inſaniam, Chærephanes libidinoſos mulierum cum viris congreſſus*, Plutarchus de audiendis poëtis.

Quo lenocinio Theon ſpectatoribus commendaverit tabulam armati militis magno impetu in populabundos hoſtes irruentis, eximie deſcribit Ælianus *Var. hiſt. libro* II, *cap. ult.*

THEOPROPUS, Statuarius.

Delphis in ſacro Apollinis ſepto eſt æneus taurus, ars Theopropi Æginetæ: *Pauſanias lib.* X, *pag.* 624, 39.

THERA.

Thera inſula: Θηραῖον ἱμάτιον, *Pollux lib.* VII, *cap.* 13 & 17.

THERICLES, Figulus.

Θηρίκλειος, κύλικος εἶδος, ἀπὸ τοῦ Θηρικλέους κεραμέως: *Thericleus, calicis genus, à Thericle figulo*, Heſychius. Pollux quoque libro VI, capite 16, tradit Cantharum & Thericleum poculum ab opificibus nomen accepiſſe. Θηρικλέους τέκνον, κύλιξ ἣν λέγεται πρῶτος κεραμεῦσαι Θηρικλῆς. Θηρίκλειον, ποτήριον ὑάλινον: *Thericlis proles, calix quem primus dicitur è terra figulina feciſſe Thericles. Thericleum, poculum vitreum*, Suidas. Atque eadem fere habet Auctor Etymologici magni in Θηρίκλειον κύλικα. Athenæus meminit Thericleorum aureorum libro V, cap. 7. Ex terebinthino ligno optima pocula Thericlem tornaſſe monet Plinius libro XVI, cap. 40. Ac fuſius id ipſum tradit ex Theophraſto Athenæus lib. II, cap. 6; ubi inter alia & hæc addit: κατασκευάσαι λέγεται τὴν κύλικα ταύτην Θηρικλῆς ὁ Κορίνθιος, ἀφ' οὗ καὶ τοὔνομα ἔχει, γεγονὼς τοῖς χρόνοις κατὰ τὸν κωμικὸν Ἀριστοφάνην: *Hunc calicem feciſſe dicitur Thericles Corinthius, unde & nomen accepit; fuit is temporibus Ariſtophanis comici.* Multa de Thericle & Thericleis habent Salmaſii Exercitat. Plinianæ pag. 1043 & ſeq.

THERIS, Faber lignarius.

Anthologia Græc. Epigrammatum libro VI, cap. ult.

Θῆρις ὁ δαιδαλόχειρ τᾷ Παλλάδι πῆχυν ἀκαμπῆ,
  Καὶ τετανὸν νώτῳ καμπτόμενον πρίονα,
Καὶ πέλεκυν, ῥυκάναν τ' εὐάγεα, καὶ περιαγὲς
  Τρύπανον, ἐκ τέχνας ἄνθετο παυσάμενος.

Cl. Hugo Grotius vertit:

Theris in arte bonus conſtantem Palladi normam,
  Cum ſerra dorſo quæ ſecat acta trabes,
Cumque ſecure ſimul, terebraque rotante dolabram
  Dedicat, ut longæ deſiit artis opus.

THERON, Statuarius.

Theron Bœotius fecit Gorgum Meſſenium quinquertii victorem: *Pauſanias lib.* VI, *pag.* 370, 49.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

THESSALI.

Pugnare ex equo inveniſſe dicunt Theſſalos, qui Centauri appellati ſunt, habitantes ſecundum Pelium montem, Plin. lib. VII, cap. 56. *Theſſalorum gentis inventum eſt, equo juxta quadrupedante, cornu intorta cervice tauros necare: primus id ſpectaculum dedit Romæ Cæſar Dictator*, Plinius libro VIII, cap. 45. Ἄκαινα ἐστὶ μέτρον δεκάπουν, Θετταλῶν εὕρημα. ἡ ῥάβδος ποιμενικὴ, παρὰ Πελασγοῖς εὑρημένη· περὶ ἧς Καλλίμαχος φησὶν, Ἀμφότερον κέντρον τε βοῶν καὶ μέτρον ἀρούρης. Hoc eſt, *ἄκαινα eſt menſura decempes, inventum Theſſalorum; unde ἄκαινα Callimacho eſt ſtimulus boum & menſuræ terræ*, Vet. Schol. ad verſum 1322 libri tertii Argonaut. Apollonii. Qua occaſione vox ἄκαινα utramque ſignificationem obtinuerit, docet Auctor Etymologici magni in Ἄκαινα. Pollux libro VII, cap. 26: Κάλλιστοι οἱ Θετταλικοὶ δίφροι. *Pulcherrimæ ſunt ſellæ Theſſalicæ.* Critias apud Athenæum libro I, cap. 22: Θεσσαλικὸς ἢ θρόνος γυίων τρυφερωτάτη ἕδρα. Vide quoque Heſychium in Θετταλικὸς δίφρος. Theſſalicum chlamydem ad humerum dextrum aurea fibula colligebat: *Procopius lib.* I *de bello Vandalico, cap.* 25. Heſychius: Θετταλικὰ πτερὰ, τοῦτο εἴρηται διὰ τὸ πτέρυγας ἔχειν τὰς Θεσσαλικὰς χλαμύδας· πτέρυγες ἢ καλοῦνται αἱ ἑκατέρωθεν γωνίαι, διὰ τὸ ἐοικέναι πτέρυξιν: *Theſſalicæ alæ; hoc eo dicitur, quòd alas habeant Theſſalicæ chlamydes. Alæ vero dicuntur utrimque prominentes anguli, quòd ſimiles ſint alis.* Ita quoque Auctor Etymologici magni & Suidas: Οἱ Θετταλοὶ μάλιστα βαθυστολοῦντες, ὡς εἰκὸς, διὰ τὸ πάντων εἶναι Ἑλλήνων βορειοτάτους: *Theſſali maxime prolixis utuntur ſtolis, ut par eſt, quòd Græcorum omnium maxime ſint Septentrionales*, Strabo lib. XI, pag. 530, D: Ἰάσων ὁ Θετταλὸς καὶ ἡμιθωράκια προσεξεῦρε: *Jaſon Theſſalus etiam ſemithoraces invenit*, Pollux lib. I, cap. 10, §. 6.

THEUTH, Inventor literarum.

Vide Platonem in Phædro, tomo III, pag. 274, edit. Steph. Deſpice an non ſit idem cujus meminit Arnobius *lib.* II adverſus Gentes: *Quando ſiderum motus aut ratio cœpta eſt genethliaca ſciri? nonne poſt Theuthin Ægyptium, aut poſt Atlantem, ut quidam ferunt, geſtatorem, bajulum, tibicinum illum ac deſtinam cœli?* Clementi Alexandrino libro I Stromat. Θωὺθ dicitur ſapiens ille Theuth, cujus meminit Plato in Phædro, & qui exiſtimabatur eſſe Mercurius. Cicero lib. III de Divinatione: *Quintum Mercurium colunt Pheneathæ, qui Argum dicitur interemiſſe, ob eamque cauſam Ægypto præfuiſſe, atque Ægyptiis leges & literas tradidiſſe. Hunc Ægyptii Thoyth appellant: eodemque nomine anni primus menſis apud eos vocatur.* Lactantio libro I de Falſa religione, cap. 6, dicitur *Thoth*.

THOAS.

Auri metalla & conflaturam, Cadmus Phœnix ad Pangæum montem invenit: ut alii, Thoas & Eaclis in Panchaia, Plinius libro ſeptimo, cap. 56.

THOBEL. Vide Tubal-cain.

THORAX.

Thorax quidam rex dicitur inveniſſe thoraces, Servius ad verſ. 505 Æneïdos IX.

THRACES.

Scuta geſtare Curetes primi invenerunt; galea Thracicum tegmen eſt, Servius ad verſ. 505 noni Æneïdos. Θρᾶκες πρῶτοι τὴν καλουμένην ἅρπην. ἔστι δὲ μάχαιρα καμπύλη· καὶ πρῶτοι πέλταις ἐπὶ τῶν ἵππων ἐχρήσαντο: *Thraces primi invenerunt harpen, eſt autem enſis incurvus. Primi quoque peltis uſu ſunt in equis*, Clemens Alexandrinus Stromat. libro I. Πέλεκυς Θρᾴκιος, *Thracia bipennis*, Pollux lib. I, cap. X, §. 13.

THRASON, Statuarius.

Plinius *lib.* XXXIV, *cap.* 8, refert Thraſonem inter Artifices qui fecerunt athletas, & armatos, & venatores ſacrificantesque. Strabo *libro* XIV, ubi agit de Epheſini templi donariis, ait ſibi etiam Thraſonis quædam oſtenſa, cujus eſt Hecateſium, & fons Penelopeus, & anus Euryclea.

THRASON, Mechanicus.

Thraſon primus fecit muros: *Plinius lib.* VII, *cap.* 56.

THRASYMEDES, Statuarius.

Epidauri ſimulacrum eſt Æſculapii, dimidio minus eo quod Athenis eſt Jovis Olympii: factum eſt ex ebore atque auro. Inſcriptio indicat opus eſſe Thraſymedis Parii, filii Arignoti. Sedet in ſolio Deus, ſcipionem tenens; manuum altera draconis capiti ſuperimpoſita eſt, cane ei adjacente in proximo: *Pauſan. lib. ſecundo, pag.* 134, 40.

THUSCI.

Thuſcanica ſigna per terras diſperſa, quæ in Hetruria factitata non eſt dubium. Deorum tantùm putarem ea fuiſſe, ni Metrodorus Scepſius, cui cognomen à Romani nominis odio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

odio inditum eſt, propter duo millia ſtatuarum Volſinios expugnatos objiceret. Mirumque mihi videtur, cùm ſtatuarum origo tam vetus in Italia ſit, lignea potius aut fictilia Deorum ſimulachra in delubris dicata uſque ad devictam Aſiam, unde luxuria, Plinius libro XXXIV, cap. 7. Et ibidem aliquanto poſt: *Factitavit coloſſos & Italia. Videmus certe Apollinem in bibliotheca templi Auguſti Thuſcanicum* L *pedum à pollice, dubium ære mirabiliorem an pulchritudine.* Φασὶ Τυσκανοὺς τὴν πλαστικὴν ἐπινοῆσαι: *Ajunt Tuſcanos plaſticen excogitaſſe*, Clemens Alexandr. lib. I Stromat. *Prætextæ apud Hetruſcos originem invenere*, Plinius libro VIII nat. Hiſt. cap. 48. Huc etiam facit locus Salluſtii, quem adſcripſimus in SAMNITES. Vide quoque Macrobium Saturnal. I, 6. *Tuſcum catinum*, id eſt, vilem fictilemque à Tuſcis olim factum, dixit Juvenalis Satyra IX, verſ. 109. Apud Perſium tamen Satyra ſecunda, verſ. 60, videtur Tuſcum fictile poni pro vaſe alicujus pretii.

Tuſcanicæ ſtatuæ genere ipſo à Græcis differunt: *Quintil.* XII, 10. Tuſcanicæ duriores erant, ut idem teſtatur ibidem. *Duriora*, inquit, *& Tuſcanicis proxima Calon fecit.*

Statuas primum Thuſci in Italia inveniſſe referuntur; quas amplexa poſteritas pene parem populum Urbi dedit (inquit Caſſiodorus Variarum libro VII, formula 15) *quàm Natura procreavit*, &c.

THYLACUS, STATUARIUS.

Vide quæ ſupra diximus in ONÆTHUS, STATUARIUS.

THYMILUS, STATUARIUS.

Thymilus fecit Cupidinem Libero patri aſſiſtentem: *Pauſanias lib.* I, *pag.* 34, 49.

THYSIAS. Vide TISIAS, STATUARIUS.

TIBURS, CULTRARIUS.

Q. TIBURTI. Q. L. MENOLANI CULTRARI OSSA HEIC SITA SUNT, Inſcript. Gruteri DCXL, II.

TIBURTINUS CALIX.

Vilioris generis calix fictilis: *Seneca epiſt.* CXIX.

TIMÆNETUS, PICTOR.

Timænetus pinxit Muſæum: *Pauſanias lib.* I, *pag.* 39, 52.

TIMÆUS, ARTIFEX.

Τίμαιος θαυμάζεται ἐπὶ τῇ πυρᾷ τῇ κατασκευασθείσῃ Διονυσίῳ τῷ Σικελίας τυράννῳ: *Timæus in admiratione eſt ob rogum exſtructum Dionyſio Siciliæ tyranno*, ut ait Moſchion apud Athenæum libro quinto, cap. 9.

TIMAGORAS, PICTOR.

Panæus, frater Phidiæ, etiam prælium Athenienſium adverſus Perſas apud Marathona factum pinxit. Adeo jam colorum uſus percrebuerat, adeoque ars perfecta erat, ut in eo prælio iconicos duces pinxiſſe tradatur; Athenienſium, Miltiadem, Callimachum, Cynegirum: Barbarorum, Datim & Artaphernem. Quinimo certamen picturæ etiam florente eo inſtitutum eſt Corinthi ac Delphis: primusque omnium certavit cum Timagora Chalcidenſe, ſuperatus ab eo Pythiis; quod & ipſius Timagoræ carmine vetuſto apparet; chronicorum errore non dubio, Plinius lib. XXXV, capp. 8 & 9.

TIMANTHES, PICTOR.

Timanthem Cythnium ſcribit Quintilianus, quem Sicyonium facit Euſtathius, ut mox liquebit ex eorum verbis quæ adducemus.

Æquales & æmuli Zeuxidis fuere Timanthes, Androcydes, Eupompus, Paraſius, Plinius lib. XXXV, cap. 9.

Paraſius magnis ſuffragiis ſuperatus à Timanthe Sami in Ajace armorumque judicio, Heroïs nomine ſe moleſte ferre dicebat, quòd iterum ab indigno victus eſſet, Plinius libro XXXV, cap. 10. Meminere hujus certaminis etiam Athenæus lib. X, cap. 11; Ælianus var. Hiſt. lib. IX, cap. 11; Euſtathius ad verſ. 545 Odyſſejas Λ, editionis Romanæ pag. 1698, 60.

Timanthi vel plurimum affuit ingenii. Ejus enim eſt Iphigenia, oratorum laudibus celebrata: qua ſtante ad aras peritura, cùm mœſtos pinxiſſet omnes, præcipue patruum [Menelaum]*; cùm triſtitiæ omnem imaginem conſumpſiſſet, patris ipſius vultum velavit, quem digne non poterat oſtendere. Sunt & alia ingenii ejus exemplaria: veluti Cyclops dormiens, in parvula tabella; cujus & ſic magnitudinem exprimere cupiens, pinxit juxta Satyros thyrſo pollicem ejus metientes: atque in omnibus ejus operibus intelligitur plus ſemper, quàm pingitur; & cùm ars ſumma ſit, ingenium tamen ultra artem eſt. Pinxit & Heroa abſolutiſſimi operis, arte ipſa complexus vires pingendi: quod opus nunc Romæ in templo Pacis eſt*, Plinius lib. XXXV, cap. 10.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Hanc Iphigeniæ tabellam, quam *oratorum laudibus celebratam* dixit Plinius, tangit Cicero de perfecto Oratore: *Pictor ille vidit, cùm immolanda Iphigenia triſtis Calchas eſſet, triſtior Ulyſſes, mœreret Menelaus, obvolvendum caput Agamemnonis eſſe: quoniam ſummum illum luctum penicillo non poſſet imitari.* Refer & ad eandem illud Virgilii in Ætna, *Velatusque pater.* Scite quoque hujus ipſius tabellæ mentionem injicit Quintilianus Orat. inſtitut. lib. 11, cap. 13: *In oratione operienda ſunt quædam: ſive oſtendi non debent, ſive exprimi pro dignitate non poſſunt. Ita fecit Timanthes, ut opinor, Cythnius, in ea tabula qua Colotem Tejum vicit. Nam cùm in Iphigeniæ immolatione pinxiſſet triſtem Calchantem, triſtiorem Ulyſſem, addidiſſet Menelao quem ſummum poterat ars efficere mœrorem; conſumptis affectibus non reperiens quo digne modo patris vultum poſſet exprimere, velavit ejus caput, & ſuo cuique animo dedit æſtimandum.* Val. Maximus libro octavo, cap. 11, exemplo externo 6: *Nobilis pictor luctuoſum immolatæ Iphigeniæ ſupplicium referens, cùm Calchanta triſtem, mæſtum Ulyſſem, clamantem Ajacem, lamentantem Menelaum circa aram ſtatuiſſet; caput Agamemnonis involvendo, nonne ſummi mœroris acerbitatem arte exprimi non poſſe confeſſus eſt? Itaque pictura ejus, aruſpicis, amicorum, & fratris lachrymis madet, patris fletum ſpectantis affectui æſtimandum reliquit.* Vide quoque Tzetzem Chil. VIII, hiſt. 198.

Minime interim hoc in loco prætermittenda ſunt verba Euſtathii ad verſ. 163 Iliad. ω, edit. Romanæ pag. 1343, 60: Ὑπερβολὴν φασὶ πένθους ἀξίαν οὐχ εὑρίσκων ὁ ποιητὴς τῷ γέροντι περιθεῖναι, καλύπτει αὐτόν· καὶ οὐ μόνον σιγῶντα ποιεῖ, ἀλλὰ καὶ μὴ ὁ βλεπόμενον. ἐντεῦθέν φασιν ὁ Σικυώνιος γραφεὺς Σημάνθης (lege Τιμάνθης) τὴν ἐν Αὐλίδι γράφων σφαγὴν τῆς Ἰφιγενείας, ἐκάλυψε τὸν Ἀγαμέμνονα: *Poëta non inveniens aliquam doloris exuperantiam, quam digne tanto mœrori ſenis adderet, operit eum; neque tantùm ſilentem facit, ſed totum è conſpectu veluti amovet. Hinc Sicyonius pictor Timanthes pingens illam Iphigeniæ mactationem in Aulide, obvelavit Agamemnonem.* Hanc igitur inventionem capitis in graviſſimo luctu obtecti non tam ſolertiæ Timanthis tribuere videtur Euſtathius, quàm quòd ipſe Timanthes hac in re inſtiterit Homeri veſtigiis. Dalechampius vero cenſet benevolam poſteritatem prono favore ſolertis ingenii famam in Timanthem contuliſſe, licet ipſe Artifex hanc acerbiſſimi doloris imaginem hauſiſſe deprehendatur ex illa deſcriptione Agamemnonis inconſolabili dolore confecti, quam exhibebat ei Euripidis Iphigenia in Aulide, verſu 1550:

- - - Ὡς δ' ἐσεῖδεν Ἀγαμέμνων ἄναξ
Ἐπὶ σφαγὰς στείχουσαν εἰς ἄλσος κόρην,
Ἀνεστέναξε· κἄμπαλιν στρέψας κάρα,
Δάκρυα προήγε, ὀμμάτων πέπλον προθείς.

- - - *Ut vero Rex Agamemnon vidit*
Puellam euntem ad cædem in nemus,
Ingemuit: & retro vertens caput,
Emiſit lacrymas, oculis veſtem opponens.

Non diſſimile huic, quòd Myronis quoque ars pari laudantium conſenſu poſteritati mire fuerit commendata. *Myronem bucula maxime nobilitavit, celebratis verſibus laudata*, ut loquitur Plinius lib. XXXIV, cap. 8, *quando alieno plerique ingenio magis quàm ſuo commendantur.* Cæterum de his alibi.

Cicero de claris Oratoribus: *Quis eorum, qui hæc minora animadvertunt, non intelligit Canachi ſigna rigidiora eſſe quàm ut imitentur veritatem? Calamidis, dura illa quidem, ſed tamen molliora quàm Canachi. Nondum Myronis ſatis ad veritatem adducta, jam tamen quæ non dubites pulcra dicere. Pulcriora etiam Polycleti & jam plane perfecta, ut mihi quidem videri ſolent. Similis in pictura ratio eſt, in qua Zeuxim, & Polygnotum, & Timanthem, & eorum, qui non ſunt uſi plus quàm quatuor coloribus, formas & lineamenta laudamus. At in Aëtione, Nicomacho, Protogene, Apelle, jam perfecta ſunt omnia: & neſcio an reliquis in rebus omnibus idem eveniat. Nihil eſt enim ſimul & inventum, & perfectum.*

Alexander Magnus Epheſi Palamedem per dolum occiſum in tabula depictum ſpectans, manifeſto perturbati animi indicio trepidare proditus eſt, quòd ei per fraudem interempto perquam ſimilis eſſet Ariſtonicus: (ὁ σφαιριστὴς Ἀλεξάνδρου) *Photius ex Ptolemæi Hephæſtionis novæ ad variam eruditionem Hiſtoriæ libro primo.* Ubi quoque repentinum hunc permotæ mentis dolorem Regis hujus manſuetudini ac prono erga dilectos affectui tribuit Hephæſtion, dicens: Τοιοῦτον γὰρ ἦν Ἀλέξανδρος τὸ ἦθος ἐπιεικὴς καὶ φιλέταιρος. Meminit quoque hujus hiſtoriæ Tzetzes *Chiliadis octavæ hiſtoria* 198, addens ex Æſchrionis Mitylenæi Ephemeridibus, hanc occiſi Palamedis tabulam fuiſſe opus Timanthis. Ariſtonicus vero dictus eſt σφαιριστὴς Magni Alexandri, διὰ τὴν σφαιριστικὴν ὄρχησιν ἣν ἔπαιξεν Ἀριστόνικος ὁ Καρύστιος. Vide Suidam in ὄρχησις; qui rurſus in

Σφαῖρα inter alia & hoc addit: Σφαιρικὴν ἔπαιξεν Ἀριστόνικος ὁ Καρύστιος, ὁ Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως συσφαιριστής. Fortaſſis itaque Ariſtonicus iſte exercuerit aliquam non inamœnam ac Regi pergratam ſaltationem ad numeros citharæ: ut hic Ariſtonicus fuerit idem ille Ariſtonicus citharædus; amicus Alexandri, quem fortiſſime pugnantem per dolum occiderant Maſſagetæ, ſicuti refert Arrianus *libro quarto de Magni Alexandri expedit.*

Plutarchus, poſteaquam retulit quàm ſtrenuè Aratus Pellenen ab Ætolis captam recuperaverit, & hoc addit: Τὸ δ' ἔργον ἐν τοῖς μεγίστοις διεβοήθη, καὶ Τιμάνθης ὁ ζωγράφος ἐποίησε ἐμφαντικῶς τῇ διαθέσει τὴν μάχην ἔχουσαν: *Factum hoc imprimis fuit illuſtre. Timanthes vero pictor univerſam pugnam evidentiſſima diſpoſitione repræſentavit*, Plutarchus in Arato.

TIMARCHIDES, Statuarius.

Elateæ templum Æſculapio ſtructum eſt, Dei ſignum barbam habet. Simulacrum fecere Timocles & Timarchides, qui generis erant Attici: *Pauſanias lib.* x, *pag.* 678, 50. Timarchidem Plinius *libro* XXXIV, *cap.* 8, refert inter Artifices qui fecere athletas, & armatos, & venatores ſacrificantesque. Refertur & inter Sculptores à Plinio lib. XXXVI, cap. 5: *Apollinem, qui citharam in eodem templo tenet, Timarchides fecit.* Et ibidem paullo poſt: *Polycles & Dionyſius, Timarchidis filii, fecerunt Jovem qui eſt in proxima æde.*

TIMARCHUS, Statuarius.

Centeſima viceſima Olympiade fuere Eutychides, Euthycrates, Lahippus, Cephiſſodorus, Timarchus, Pyromachus, Plinius libro XXXIV, cap. 8.

TIMARETE, Pictrix.

Fuit & alius Mycon, qui minoris cognomine diſtinguitur; cujus filia Timarete & ipſa pinxit, Plinius lib. XXXV, cap. 9. *Timarete, Miconis filia, pinxit Dianam in tabula quæ Epheſi eſt antiquiſſimæ picturæ*, Idem ibidem, cap 11.

TIMENUS.

Τίβενος, Ῥωμαϊκὴ ἐσθής, ἀπὸ Τιμένου τοῦ Ἀρκάδος, ὃς πρῶτος τὴν ἑαυτοῦ χλαμύδα τοῦτον περιεβάλλετο τὸν τρόπον εἰσπλεύσας κατὰ τὸν Ἰώνιον κόλπον καὶ ὑποδεχθεὶς ὑπὸ τῶν ταύτῃ κατοικούντων· ἀφ' οὗ μαθόντες καὶ οἱ ἐγχώριοι, τὸν αὐτὸν ἐσκευάσαντο τρόπον· καὶ ἐκάλουν τὴν ἐσθῆτα τιμένιον ἐπώνυμον Τιμένου τοῦ εὑρόντος. ὕστερον δὲ τῷ χρόνῳ διαφθαρὲν τὸ ὄνομα, τίβενος ἐκλήθη: *Tibenus veſtis Romana ab Arcade Timeno, qui primus ſuam chlamydem hoc modo circumdedit cùm per ſinum Ionium navigaſſet, & ab his qui ibi habitant ſuſceptus eſſet, à quo indigenæ edocti eodem modo præparaverunt, & veſtitum Timenium vocaverunt, cognominem Timeno inventori. Verum poſterioribus temporibus corrupto nomine Tibenus appellatus eſt*, Artemidorus Oneirocrit. libro ſecundo, cap. 3; quem locum Suidas, ſuppreſſo tamen Artemidori nomine, exſcripſit: vide eum in Τήβεννος. Heſychius: Τήβεννος, εἶδος περιβολαίου παρὰ Ῥωμαίοις: *Tebennus, genus togæ apud Romanos.* Gloſſæ vett. Τήβενος, *Toga, trabea.* Τηβεννοφόρος, *Togatus.* Vide Salmaſium in Tertullianum de Pallio, pagina 69.

TIMOCLES, Statuarius.

Fuit paullo ante in Timarchides. Fuit autem Timocles Olympiade centeſima quinquageſima quinta: vide *Plinium libro* XXXIV, *cap.* 8.

TIMOMACHUS, Pictor.

Timomachus Byzantius Cæſaris dictatoris ætate Ajacem ei pinxit & Medeam, ab eo in Veneris Genetricis æde poſitas, octoginta talentis venumdatas. Talentum Atticum XVI *taxat M. Varro. Timomachi æque laudantur Oreſtes; Iphigenia in Tauris; Lecythion agilitatis exercitator; cognatio nobilium; palliati, quos dicturos pinxit, alterum ſtantem, alterum ſedentem. Præcipue tamen ars ei faviſſe in Gorgone viſa eſt*, Plinius lib. XXXV, cap. 11. Præſtantiſſimæ interim Gorgonis hujus nemo alius, quod ſciam, meminit; Ajacis vero ac Medeæ, plurimi. Ipſe nimirum Plinius libro XXXV, cap. 4: *Præcipuam auctoritatem fecit publice tabulis Cæſar dictator, Ajace & Medea ante Veneris genetricis ædem dicatis*, vel *in æde.* Quandoquidem ſupra libri ſeptimi cap. 38 dixit idem: *Octoginta talentis emit duas tabulas Cæſar dictator, Medeam & Ajacem Timomachi, in templo Veneris genetricis dicaturus.* Ad utramque tabulam reſpexit Ovidius verſu 525 libri ſecundi Triſtium:

> *Utque ſedet vultu faſſus Telamonius iram,*
> *Inque oculis facinus barbara mater habet.*

Ubi vide notas Nic. Heinſii.

Solius Ajacis meminit Philoſtratus libro II de vita Apollonii Tyanei, cap. 10: Εἴποιμ' ἂν καὶ τοὺς ὁρῶντας τὰ τῆς γραφικῆς ἔργα, μιμητικῆς δεῖσθαι. οὐ γὰρ ἂν ἐπῃνέσειέ τις τὸν γεγραμμένον ἵππον ἢ ταῦρον, μὴ τὸ ζῶον ἐνθυμηθεὶς, ᾧ εἴκασται. οὐδ' ἂν τὸν Αἴαντά τις τὸν Τιμομάχου ἀγασθείη,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ϑείη, ὃς δὴ ἀναγέγραπται αὐτῷ μεμηνὼς, εἰ μὴ ἀναλάβοι τὶς ἐς τὸν νοῦν Αἴαντος εἴδωλον, καὶ ὡς εἰκὸς αὐτὸν ἀπεκτονότα τὰ ἐν τῇ Τροίᾳ βουκόλια, καθῆσθαι ἀπειρηκότα, βουλὴν ποιούμενον καὶ ἑαυτὸν κτεῖναι: *Dixerim ergo pictoriæ artis opera contemplaturos, imitativa facultate indigere. Neque enim recte quis laudaverit equum aut bovem pictum, niſi animo conceperit animal cujus picturam tabula ipſa repræſentat. Ac ne quidem admirabitur aliquis Ajacem Timomachi, qui ei pictus eſt furens, niſi revocet in animum Ajacis imaginem, & quomodo veriſimile ſit eum, cæſis in Troja gregibus armentorum, conſediſſe pudibundum deliberantemque de morte ſibimet ipſi conſciſcenda.* Antholog. lib. IV, cap. 6:

> Αἶσαν Τιμομάχου πλέον ἢ πατρὸς. ἥρπασε τέχνα
> Τὴν φύσιν. ὁ γράψας εἶδέ σε μαινόμενον,
> Καὶ συνελυσσήθη χεὶρ ἀνέρι· καὶ τὰ κεραστὰ
> Δάκρυα τοὺς λύπης πάντας ἔμιξε πόνους.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

> *Ajax Timomachi magis es quàm patris, in arte*
> *Natura eſt. Rabiem viderat ille tuam:*
> *Cùmque viro furiata ſimul manus omne doloris*
> *Ingenium trucibus miſcuit in lacrymis.*

Medeæ liberos ſuos trucidare parantis, meminit Plutarchus de Poëtis audiendis: Ἔνιοι γράφουσι πράξεις ἀτόπους· καθάπερ Τιμόμαχος τὴν Μηδείας τεκνοκτονίαν, καὶ Θέων τὴν Ὀρέστου μητροκτονίαν, καὶ Παῤῥάσιος τὴν Ὀδυσσέως προσποίητον μανίαν, καὶ Χαιρεφάνης ἀκολάστους ὁμιλίας γυναικῶν πρὸς ἄνδρας: *Quidam pingunt actiones turpes: ut Timomachus Medeam liberos necantem, Theon Oreſtem manus inferentem matri, Parrhaſius Ulyſſis ſimulatam inſaniam, & Chærephanes libidinoſos mulierum cum viris congreſſus.* Anthologia Epigr. lib. IV, cap. 9:

> Τὰν ὀλοὰν Μήδειαν ὅτ' ἔγραφε Τιμομάχου χεὶρ
> Ζάλῳ καὶ τέκνοις ἀντιμεθελκομέναν,
> Μύριον ἄρατο μόχθον ἵν' ἤθεα διστὰ χαράξῃ,
> Ὧν τὸ μὲν εἰς ὀργὰν νεῦε, τὸ δ' εἰς ἔλεον.
> Ἄμφω δ' ἐπλήρωσεν. ὅρα τύπον. ἐν γὰρ ἀπειλᾷ,
> Δάκρυον· ἐν δ' ἐλέῳ, θυμὸς ἀναστρέφεται.
> Ἀρκεῖ δ' ἁ μέλλησις, ἔφα σοφός· αἷμα δὲ τέκνων
> Ἔπρεπε Μηδείῃ, κοὐ χερὶ Τιμομάχου.

Auſonius vertit Epigrammate CXXII:

> *Medeam vellet cùm pingere Timomachi mens*
> *Volventem in natos crudum animo facinus,*
> *Immanem exhauſit rerum in diverſa laborem,*
> *Fingeret affectum matris ut ambiguum.*
> *Ira ſubeſt lacrymis; miſeratio non caret ira.*
> *Alterutrum videas ut ſit in alterutro.*
> *Cunctantem ſatis eſt. Nam digna eſt ſanguine mater*
> *Natorum, tua non dextera, Timomache.*

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

> *Diſtractam pueros inter thalamique dolorem*
> *Colchida cùm pinxit Timomachea manus,*
> *Miſcuit affectus geminos ſollerte labore,*
> *Hic quorum clemens, ille cruentus erat.*
> *Aſpice quàm partes geminas implerit. In ira*
> *Se lacrymæ verſant, in pietate furor.*
> *Sat voluiſſe fuit, dicunt. Occidere parvos*
> *Colchidi convenit, non tibi, Timomache.*

Anthologiæ & illud eſt ibidem:

> Τίς σου, Κολχὶς ἄθεσμε, συνέγραφεν εἰκόνι θυμόν;
> Τίς καὶ ἐν εἰδώλῳ βάρβαρον εἰργάσατο;
> Αἰεὶ γὰρ διψᾷς βρεφέων φόνον. ἦ τις Ἰήσων
> Δεύτερος, ἢ Γλαύκη τίς πάλι σοι πρόφασις;
> Ἔῤῥε καὶ ἐν κηρῷ, παιδοκτόνε· σῶν γὰρ ἀμέτρων
> Ζήλων, εἰς ἃ θέλεις, καὶ γραφὶς αἰσθάνεται.

Auſonius Epigrammate ccxxii:

Quis te pictorum ſimulavit, peſſima Colchis,
In natos crudum volvere mente nefas?
Uſque adeone ſitis puerorum haurire cruorem,
Ut ne picta quidem parcere cæde velis?
Numnam te pellex ſtimulat? numne alter Iaſon,
Altera vel Glauce, ſunt tibi cauſa necis?
Quin ne picta quidem ſis barbara; namque tui vim
Cera tenax zeli concipit immodicam.
Laudo Timomachum, matrem quod pinxit in enſem
Cunctantem prolis ſanguine ne maculet.

Cl. Hugo Grotius:

Colchi tuam quis, dic, in imagine miſcuit iram?
Cujus es hic etiam barbara facta manu?
Sicne paras pueros occidere ſemper? Iäſon
Alter, an eſt Glauce jam nova cauſa tibi?
I procul in ceris etiam nunc impia; ſentit
Effigies tendat quò tuus ille furor.

Anthologia habet & alia Epigrammata in hanc Medeam liberos trucidare parantem: quæ vide, unà cum Grotiana verſione. Fortaſſe interim non inamœnum fuerit Lectori curioſo ſuavem hanc nobilium Epigrammatoriorum contentionem conferre cum elegantiſſima rhetoris Calliſtrati ἐκφράσει, qua in marmoreo quoque Medeæ idem facinus meditantis vultu maxime contrariorum affectuum pugnam expreſſit. Veriſimile vero eſt Timomachum uſque adeo vivam Medeæ vindictam ſitientis, cunctantis tamen, imaginem non tam (ut vult Calliſtratus) ex Euripidis, quàm ex Neophronis hauſiſſe tragœdia. Vide de hac re *Nic. Loënſis Miſcell. epiphill. lib.* iv, *cap.* 17.

Quemadmodum ſupra in Apelles monuimus eum è medio excedentem reliquiſſe inchoatam Veneris tabulam, quæ apud poſteros in majore fuit admiratione quàm reliqua ejus opera quibus ultimam impoſuerat manum; ita & hoc in loco Medeam de liberis trucidandis cogitantem, tabulam à Timomacho morte intercepto relictam imperfectam, diceremus in maxima deinde habitam æſtimatione. Sed ſatius eſt remittere lectorem ad ipſa Plinii de hac re verba, quæ adſcripſimus in Apelles.

TIMON, Statuarius.

Recenſetur is à Plinio lib. xxxiv, cap. 8, inter Artifices qui fecerunt athletas, & armatos, & venatores, ſacrificanteſque.

TIMOTHEUS, Sculptor.

Scopas habuit æmulos eadem ætate Bryaxin, & Timotheum, & Leocharem; de quibus ſimul dicendum eſt, quoniam pariter cælavere Mauſoleum. Sepulcrum hoc eſt ab uxore Artemiſia factum Mauſolo, Cariæ regulo, qui obiit Olympiadis centeſimæ anno ſecundo. Opus ut id eſſet inter ſeptem miracula, ii maxime artifices fecere. Patet ab Auſtro & Septentrione ſexagenos ternos pedes, brevius à frontibus, toto circuitu pedes quadringentos undecim. Attollitur in altitudinem viginti quinque cubitis, cingitur columnis triginta ſex. Ab Oriente cælavit Scopas, à Septentrione Bryaxis, à Meridie Timotheus, ab Occaſu Leochares, Plin. lib. xxxvi, cap. 5. Et paullo poſt ibidem: *Timothei manu Diana Romæ eſt in Palatio, Apollinis delubro, cui ſigno caput repoſuit Aulanius Euander.*

TIMOTHEUS, Statuarius.

Plinius lib. xxxiv, cap. 8, refert eum inter Artifices qui fecerunt athletas, & armatos, & venatores, ſacrificanteſque. Æſculapii ſignum apud Trœzenios fecit quidem Timotheus, verum Trœzenii autumant ſimulacrum eſſe Hippolyti, non autem Æſculapii: *Pauſanias lib.* ii, *pag.* 146, 31.

TIPHYS.

Tiphys inſtituit adminicula gubernandi, Plin. lib. vii, cap. 56.

- - - *Typhin aurigam celeris fecere carinæ.*

Poëta vetus apud Flavium Soſipatrum Chariſium editionis Purſchianæ columna 243.

TIRYNTHII.

Turres, ut Ariſtoteles, invenere Cyclopes: Tirynthii, ut Theophraſtus, Plin. nat. hiſt. lib. vii, cap. 56.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

TISAGORAS, Statuarius.

Herculis cum Hydra conflictus donum pariter atque opificium Tiſagoræ eſt. E ferro tam Hercules eſt, quàm Hydra. Facere autem ſigna ferrea, res longe difficillima & magni laboris. Meretur interim admirationem artificium Tiſagoræ, quicunque tandem Tiſagoras ille fuerit: nam & Pergami cum ſtupore ſpectantur leonis & apri capita è ferro, Libero patri conſecrata: *Pauſanias lib.* x, *pag.* 642, 23.

TISANDER, Statuarius.

Aliquot ejus opera enumerat Pauſanias lib. x, pag. 625, 43.

TISIAS, Statuarius.

Plinius capite 8 libri XXXIV reponit eum inter Artifices qui fecerunt athletas, & armatos, & venatores, ſacrificantesque.

TISICRATES, Statuarius.

Tiſicrates Sicyonius diſcipulus fuit Euthycratis Lyſippi filii & diſcipuli: ipſe tamen Tiſicrates *Lyſippi ſectæ propior, ut vix diſcernantur complura ſigna, ceu ſenex Thebanus, Demetrius rex, Peuceſtes Alexandri Magni ſervator, dignus tanta gloria,* Plinius lib. XXXIV, cap. 8. Et aliquanto poſt ibidem: *Xenocrates Tiſicratis diſcipulus: vel ut alii Euthycratis: vicit utrosque copia ſignorum.* Plinius denique lib. XXXV, cap. 11, recenſet *Arceſilam filium Tiſicratis* inter Pictores non ignobiles.

TLEPOLEMUS, Pictor.

Tlepolemus Cybirata Pictor. Is una cum fratre Hierone, cerearum imaginum Fictore, ob ſuſpicionem ſacrilegii patria profugus, ſtrenuam operam navavit Verri totam Siciliam deprædanti: vide *Tullium libro* IV *accuſat. in C. Verrem.*

TOCHARI.

Tochari texendi arte præcellunt: *Tzetzes Chil.* XI, *hiſt.* 388.

TOXIUS. Vide Doxius.

TRALLEIS.

Major pars hominum terrenis utitur vaſis. Samia etiamnum in eſculentis laudatur. Retinet hanc nobilitatem & Aretium in Italia, at calicum tantum; Surrentum, Aſta, Pollentia: in Hiſpania, Saguntum: in Aſia, Pergamum. Habent & Tralleis opera ſua, & Mutina in Italia: quoniam & ſic gentes nobilitantur, Plinius lib. XXXV, cap. 12.

TRANSMANDUS, Pictor.

Tranſmandus, Pictor Italus: vide *Brunonis Hiſtoriam Belli Saxonici.* Habet eam *Tomus primus inſignium Germanicarum rerum Scriptorum Freheri.*

TROCHILUS.

Euſebii Chronicon numero CCCCXLVII: *Trochilus primus fertur junxiſſe quadrigam.* Ubi vide Joſephi Scaligeri animadverſiones. Vide quoque Pauli Leopardi lib. I Emendationum, cap. 15; Meurſii denique Regnum Atticum, libro ſecundo, cap. 1.

TROPHONIUS. Vide Agamedes.

TRYPHO, Mechanicus.

Apollonia cum circumſideretur, & ſpecus hoſtes fodiendo cogitarent ſine ſuſpicione intra mœnia penetrare. Id autem cùm a ſpeculatoribus eſſet Apolloniatis renuntiatum, perturbati nuntio, propter timorem conſiliis indigentes, animis deficiebant, quòd neque tempus neque certum locum ſcire poterant, quo emerſum facturi fuiſſent hoſtes. Tum vero Trypho Alexandrinus, qui ibi fuerat architectus, intra murum plures ſpecus deſignavit, & fodiendo terram progrediebatur extra murum dumtaxat citra ſagittæ emiſſionem, & in omnibus vaſa ænea ſuſpendit. Ex his in una foſſura, quæ contra hoſtium ſpecus fuerat, vaſa pendentia ad plagas ferramentorum ſonare cœperunt: ita ex eo intellectum eſt, qua regione adverſarii ſpecus agentes intra penetrare cogitabant. Sic limitatione cognita, temperavit ahena aquæ ferventis & picis de ſuperne contra capita hoſtium, & ſtercoris humani, & arenæ coctæ candentis: dein noctu pertudit crebra foramina, & per ea repente perfundendo, qui in eo opere fuerunt hoſtes omnes necavit, Vitruvius libro decimo, cap. ult.

TUBAL-CAIN.

Sella genuit Tubal-caïn, qui fuit malleator & faber in cuncta opera æris & ferri, Geneſis IV: 22. *Sella & ipſa peperit Thobel; & erat malleator æramenti & ferri. Hunc aliqui dicunt eſſe Vulcanum. Soror autem Thobel, Noëma; quam & ipſam aliqui dicunt eſſe Minervam,* Euſebii Chronicon. Θόβελ γεγονὼς ἐκ Σελᾶς, σιδηρεὺς ὤν, ἐργάτης σιδήρου τε καὶ χαλκοῦ, Zonaras. Θόβελ ἐγένετο σφυροκόπος, χαλκεὺς χαλκοῦ καὶ σιδήρου, Theophilus lib. II ad Autolycum. Ita quoque Greg. Nyſſenus Homil. XV in Cant. canticorum. Plura habet Voſſius lib. I de Origine & progr. idololatriæ, cap. 16.

TUOTILO, Pictor.

Tuotilo Monachus S. Galli elegans cælaturæ & picturæ Artifex, & qui multas propter artificia ſimul & doctrinas peragraverat terras: *Ekkehardus Minimus cap. 22 de vita B. Notkeri Balbuli.*

TURIANUS, Figulus.

M. Varro laudat & Paſitelem, qui plaſticen matrem ſtatuariæ ſcalpturæque & cælaturæ eſſe dixit; & cùm eſſet in omnibus his ſummus, nihil unquam fecit ante quàm finxit. Præterea elaboratam hanc artem Italiæ, & maxime Hetruriæ: Turianumque à Fregellis accitum, cui locaret Tarquinius Priſcus effigiem Jovis in Capitolio dicandam. Fictilem eum fuiſſe, & ideo miniari ſolitum. Fictiles in faſtigio templi ejus quadrigas, de quibus ſæpe diximus. Ab hoc eodem factum Herculem, qui hodieque materiæ nomen in urbe retinet. Hæ enim tum effigies Deûm erant laudatiſſimæ, nec pœnitet nos illorum, qui tales coluere, &c. Plinius libro XXXV, cap. 12. Harum quadrigarum & Plinius meminit *libro* XXVIII, *cap.* 2; item Feſtus in *Ratumena porta*; Plutarchus denique in *Publicola*, qui tamen in aliquibus à Feſto diſſentit.

TURNUS, Statuarius.

Λαῒς ἐπόρνευσε, καὶ ὁ Τοῦρνος αὐτὴν ὑπόμνημα τῆς πορνείας ἐποίησεν: *Laïs meruit corpore, & Turnus fecit eam ut ſit monumentum ſcortationis*, Tatianus in Oratione adverſus Græcos.

TURPILIUS, Pictor.

Poſteaquam Plinius lib XXXV, cap. 4, egit de Fabii Pictoris & Pacuvii Poëtæ pictura, & hoc addit: *Poſtea non eſt tractata honeſtis manibus: niſi forte quis Turpilium equitem Romanum è Venetia noſtræ ætatis velit referre, hodieque pulchris ejus operibus Veronæ exſtantibus. Læva is manu pinxit, quod de nullo ante memoratur. Parvis gloriabatur tabellis, extinctus nuper in longa ſenecta.*

TURRANIUS, Viminarius.

A. Turranius Niger, Viminarius: *Inſcript. Gruteri* DCXLII, 3.

TUSCANI, Vide Thusci.

TYCHIUS, coriarius Sutor.

Ovidius Faſtorum lib. III, verſu 824:

Nec quiſquam invita faciet bene vincula plantæ
Pallade, ſit Tychio doctior ille licet.

Homero ſic vocatur Artifex qui clypeum Ajacis fabricavit. Τύχιος, ὄνομα τοῦ κατασκευάσαντος τὴν Αἴαντος ἀσπίδα σκυτοτόμου: *Tychius, nomen coriarii qui Ajacis clypeum fecit*, Heſych. Vide quæ de hoc Tychio habet Euſtathius edit. Romanæ pag. 678, ad illud Homeri Iliad. H:

Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος ἠΰτε πύργον,
Χάλκεον, ἑπταβόειον, ὅ οἱ Τύχιος κάμε τεύχων,
Σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος, Ὕλῃ ἔνι οἰκία ναίων.

Ajax autem propius venit, ferens ſcutum inſtar turris
Æreum, ſeptem bobus obductum, quod ei fecit Tychius
Coriariorum optimus, Hylæ habitans.

Atque adeo ex hiſce quoque verbis Homeri colligunt quidam hanc Hydam fuiſſe Tychii patriam: *Strabo lib.* XIII, *pag.* 626, *C.*

TYRRHENA SIGILLA.

Horatius lib. II, epiſt. 2:

Gemmas, marmor, ebur, Tyrrhena ſigilla, tabellas,
Argentum, veſtes Getulo murice tinctas,
Sunt qui non habeant, eſt qui non curat habere.

TYRRHENI.

Ποικίλαι ἦσαν αἱ παρὰ τοῖς Τυῤῥηνοῖς ἐργασίαι, φιλοτέχνων ὄντων τῶν Τυῤῥηνῶν: *Varia erant Tyrrhenorum opificia, erant enim Tyrrheni artium ſtudioſiſſimi*, Athen. lib. XV, cap. 18. Meminit & Strabo lib. XVII, edit. Caſaub. pag. 806, A. Vide quoque Diod. Siculum lib. V; ubi multa habet de Tyrrhenis. *Tyrrheni anchoram invenerunt*, Plinius natural. Hiſt. lib. VII, cap. 56. Οἱ Τυρσηνοὶ πρῶτον ἐφεῦρον τὴν τειχοποιΐαν: *Tyrrheni primum invenerunt facere muros*, Tzetzes in Lycophronis Caſſandram. Τυῤῥηνοὶ σάλπιγγα ἐπενόησαν: *Tyrrheni tubam excogitarunt*, Clemens Alexandr. Stromat. lib. I. Ita quoque Pollux lib. IV, cap. 11; Heſychius in Ληϊστοσάλπιγγες; Suidas in Κώδων. Unde tubæ ſonus dicitur *Tyrrhenus clangor* Statio III Thebaïdos, verſu 650. Item *Tyrrhenum murmur*,

libro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

libro VI Thebaïd. verſu 404: ubi annotat Lactantius: *Tyrrhenum murmur, Tubam ſignificat; quam Meleus Tyrrhenorum Imp. primus invenit: à qua opinione nec Virgilius diſcrepat, cum dicit, Tyrrhenusque tubæ mugire per æthera clangor.* Locus Virgilii eſt octavi Æneïd. verſu 526: ubi Servius: *Tyrrhenum clangorem dixit ideo, quia apud Tuſcos tubam conſtat inventam.* Plinius nat. Hiſt. lib. VII, cap. 56: *Æneam tubam Piſeum Tyrrhenum inveniſſe putant.* Vide quæ proxime ſequuntur in TYRRHENUS.

TYRRHENUS.

Tyrrhenus Herculis filius tubam primus invenit, hac ratione: quòd cùm carne humana comites ejus veſcerentur, ob crudelitatem incolæ circa regionem diffugerunt. Tunc ille, ſi quis eorum deceſſerat, concha pertuſa buccinavit & pagum convocavit, teſtatique ſunt ſe mortuum ſepulturæ dare, nec conſumere. Unde Tuba dicitur Tyrrhenum melos. Quod exemplum hodie Romani ſervant: & cùm aliquis deceſſit, tubicines cantant & amici convocantur, teſtandi gratia, eum neque veneno, neque ferro interiiſſe, Hyginus fabula CCCCLXXIV. Minervæ cognomento *Salpingos*, id eſt *Tubæ*, templum ajunt Hegelaum extruxiſſe: fuiſſe vero eum Tyrrheni filium; ac Tyrrhenum, Hercule & Lyda muliere genitum, primum tubam inveniſſe: cujus poſtea cantum Hegelaus Dorienſes eos docuerit, qui Temenem ſecuti ſunt: quocirca nominaſſe eum Minervam Salpinga: *Pauſanias libro ſecundo, pag. 122, 49.* Auctor brevium ſcholiorum ad verſum 219 Iliados Σ, negat Trojani belli temporibus tubam fuiſſe inventam, antiquos enim concha marina eciniſſe: Homerum tamen ſui ſæculi more σάλπιγγα nominaſſe. Fuſe quoque multa ad hunc locum de Tubis tradit Euſtathius edit. Romanæ pag. 1139 & ſeq.

TYRUS.

Tyrus quondam inſula, præalto mari ſeptingentis paſſibus diviſa: nunc vero Alexandri oppugnantis operibus continens. Olim partu clara, urbibus genitis; Lepti, Utica, & illa Romani imperii æmula, terrarum orbis avida Carthagine: etiam Gadibus extra orbem conditis. Nunc omnis ejus nobilitas conchylio atque purpura conſtat, Plinius libro V, cap. 19. Tyriam purpuram ubique laudant antiqui Scriptores. Quoniam tamen Tyros olim quoque dicta eſt *Sarra*, ſicuti teſtatur Aulus Gellius lib. XIV, cap. 6, etiam *Sarranum oſtrum* uſurpari cœpit pro Tyria purpura. Virgilius Georgicon lib. II, verſu 505:

> *Hic petit excidiis urbem, miſeroſque penates,*
> *Ut gemma bibat & Sarrano dormiat oſtro.*

Ubi Servius: *Sarrano oſtro.*] *Tyria purpura: quæ enim nunc Tyros dicitur, olim Sarra vocabatur, à piſce quodam qui illic abundat, quem ſua lingua ſar appellant.* Vide tamen & Scaligeri caſtigationes ad Feſtum in *Sarra*; nec non Bochartum Geographiæ ſacræ parte II, libro ſecundo, cap. 10.

Navalium rerum ſcientia olim nobilitabatur Tyros. Tibullus libro I, Eleg. 7.

> *Prima ratem ventis credere docta Tyros.*

Feſtus: *Tyria maria in proverbium deductum eſt, quòd Tyro oriundi Pœni adeo potentes maris fuerunt, ut omnibus mortalibus navigatio eſſet periculoſa.* Præcipue tamen vide quæ de navali Tyriorum potentia habet Strabo lib. XVI.

V.

VALENTINIANUS IMP.

Ammiano Marcellino libro XXX deſcribitur *Suaſor & diſſuaſor admodum prudens, militaris rei ordinum ſcrutantiſſimus, ſcribens decore, venuſteque pingens & fingens, & novorum inventor armorum,* &c.

VALERIUS, ARCHITECTUS.

Theatrum texit Romæ Valerius Oſtienſis architectus ludis Libonis, Plin. lib. XXXVI, cap. 15. Vide totum caput lectu digniſſimum.

VALERIUS, PRÆFECTUS FABRUM. Vide BASSUS.

VARRO.

Imaginum amorem flagraſſe quondam, teſtes ſunt & Atticus ille Ciceronis, edito de hoc volumine, & M. Varro benigniſſimo invento inſertis voluminum ſuorum fœcunditati, non nominibus tantum ſeptingentorum illuſtrium, ſed & aliquo modo imaginibus: non paſſus intercidere figuras, aut vetuſtatem ævi contra homines valere; inventione muneris etiam Diis invidioſus, quando immortalitatem non ſolum dedit, verum etiam

in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

in omnes terras miſit, ut præſentes eſſe ubique & claudi poſſent, Plin. lib. xxxv, cap. 2. Vitruvius ait in Prooemio libri ſeptimi ſe ex antiquiorum Græcorum commentariis in unum corpus coëgiſſe ea quæ in re architectonica utilia eſſe deprehenderat: *Et ideo maxime*, inquit, *quòd animadverti ea in re ab Græcis volumina plura edita, ab noſtris oppido quàm pauca. Fuſſitius nimirum de his rebus primus inſtituit edere volumen: item Terentius Varro de novem diſciplinis, unum de Architectura: Publius Septimius, duo: amplius vero in id genus ſcripturæ adhuc nemo incubuiſſe videtur, cùm fuiſſent & antiqui cives magni Architecti, qui potuiſſent non minus eleganter ſcripta comparare.*

VEIENS, Figulus quidam.

Ratumena porta, inquit Feſtus, *à nomine ejus appellata eſt, qui ludicro certamine quadrigis victor Etruſci generis juvenis Veiis conſternatis equis excuſſus Romæ periit: qui equi feruntur non ante conſtitiſſe quàm pervenirent in Capitolium conſpectumque fictilium quadrigarum, quæ erant in faſtigio Jovis templi, quas faciendas locaverant Romani Vejenti cuidam artis figulinæ prudenti; quæ bello ſunt reciperatæ, quia in fornace adeo creverant, ut eximi nequirent; idque prodigium portendere videbatur, in qua civitate eæ fuiſſent, omnium eam futuram potentiſſimam.* Non convenit tamen Feſto hac in re cum Plutarcho; ſiquidem Plutarchus in Publicola fictiles haſce quadrigas poſtea redditas eſſe tradit: Feſtus vero vult eas bello repetitas, ante quàm hæc accidiſſent, ut notat Scaliger. Tangit & hanc hiſtoriam Solinus cap. xlv: *Excuſſo quoque auriga, quem Ratumenam nominabant, relicto certamine ad Capitolium quadriga proſiluit; nec ante ſubſtitit, quamlibet obviis occurſibus impedita, quàm Tarpejum Jovem terna dextratione luſtraſſet*: ubi vide Salmaſium.

VENETIUS.

Anthol. Epigr. Græc. lib. iv, cap. 28:

Τίς βυθὸν ἠπείρωσε; τίς ἐν ῥοθίοισιν ἔτευξεν
  Ἀκτὴν ἀμφιρύτην λάεσι μαρμαρέοις;
Τίς δ' ἐνὶ κύμασι πῆξε ποτὸν πλωτῆρας ἀφύσσειν
  Αὐτῶν ἐκ νηῶν χερσὶν ἀρυομένοις;
Οὗτος ὁ ποικιλομήτις ἀνὴρ Βενέτιος ἀμύμων,
  Κτίσμασι νικήσας Θησέα καὶ Πέλοπα.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

Quis ſolidum ſtatuit mare? quis de marmore fecit
  Pulſatum vitreo littus utrimque ſalo?
Quis dedit ut ſalſis dulces in fluctibus undas
  Hauriret manibus de rate nauta ſua?
Maximus ingenii Veneto vir nomine dictus,
  Laude operum Theſeus quo minor atque Pelops.

VESTA.

Veſta dicitur ædium ſtructuram inveniſſe, atque ob hoc beneficium univerſi fere homines in domibus ſuis collocatam divinis honoribus & ſacrificiis proſequuntur: *Diodorus Siculus lib.* v. Vide *Voſſium lib.* 1 *de Origine & progreſſu idololatriæ, cap.* 17.

VETURIUS MAMURIUS. Vide Mamurius.

VITRUVIUS, Architectus.

Marcus Vitruvius Pollio Cæſari dictatori non ignotus, atque Auguſto Imp. ab Octavia Auguſti ſorore commendatus, præfuit apparationi baliſtarum & refectioni tormentorum, accipiens commoda Architecti. Ejus libri decem de Architectura teruntur omnium manibus.

ULYSSES.

Ovidius libro ii de Arte amandi verſu 123 Ulyſſi tribuit qualemcunque delineandi peritiam:

Non formoſus erat, ſed erat facundus Ulyſſes;
  Et tamen æquoreas torſit amore Deas.
Ah quoties illum doluit properare Calypſo,
  Remigioque aptas eſſe negavit aquas!
Hæc Trojæ caſus iterumque iterumque rogabat:
  Ille referre aliter ſæpe ſolebat idem.
Littore conſtiterant: illic quoque pulcra Calypſo
  Exigit Odryſii fata cruenta ducis.
Ille levi virga (virgam nam forte tenebat)
  Quod rogat in ſpiſſo littore pingit opus. &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Ulyſſi inventionem Teſtudinis bellicæ tribuit Quintus Smyrnæus *lib.* XI, *verſ.* 358. Ulyſſes primus comminiſcitur fabricam Duratei equi: Idem *lib.* XII, *verſ.* 25.

VOLUMNIUS.

Publius Volumnius, Præfectus Fabrum Antonii: *Corn. Nepos in Titi Pomponii Attici vita.*

VULCANUS.

Vulcanus, qui pluribus (ut ſupra monuimus) videtur eſſe *Tubal-cain*, erat præſes ignis & Faber Deorum, qui ob hoc ipſum quoque, auctore Feſto, dictus eſt *Mulciber, à mulcendo ſcilicet ferro: mulcere enim mollire ſive lenire eſt.* Τέχνας πάσας καὶ ἀνεῦρε τὸ πῦρ καὶ σώζει· διὸ καὶ τὸν Ἥφαιστον ἀρχηγὸν αὐτῶν ποιοῦσι: *Artes omnes & reperit ignis & conſervat: quapropter etiam Vulcanum earum auctorem vel præſidem faciunt*, Plutarchus circa finem opuſculi, Utrumne aqua an ignis ſit utilior.

Οἱ πλείοις μέν τοι ἐν τῇ Ἀθηνᾷ καὶ τῷ Ἡφαίστῳ τὰς τέχνας ἀνατεθέασι. τῇ μὲν Ἀθηνᾷ, ἐπειδὴ φρόνησις καὶ ἀγχίνοια εἶναι δοκεῖ. τῷ δὲ Ἡφαίστῳ, διὰ τὰς πλείστας τῶν τεχνῶν διὰ πυρὸς τὰ ἑαυτῶν ἔργα ἀποδιδόναι, &c. *Plurimi tribuunt artes Minervæ & Vulcano. Minervæ quidem, quoniam prudentia & ſagacitas eſſe videntur: Vulcano autem, quod pleræque artes opera ſua ignis beneficio abſolvant*, Phurnutus vel Cornutus de Deorum natura. Auctori certe Etymologici magni in Ζεὺς citatur Κορνοῦτος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἑλληνικῆς θεολογίας. Sed hoc relinquo aliis.

Ἡφαίστου καὶ Ἀθηνᾶς ἱερὸν τὸ τῶν δημιουργῶν γένος, οἱ τὸν βίον ἡμῖν συγκατεσκευάκασι τέχναις: *Vulcano & Minervæ ſacri ſunt opifices, qui vitam nobis inſtruxerunt artibus*, Plato lib. XI de Legibus. Ἥφαιστον λέγουσιν εὑρετὴν γενέσθαι τῆς περὶ τὸν σίδηρον ἐργασίας ἁπάσης, καὶ τῆς περὶ τὸν χαλκὸν, καὶ χρυσὸν, καὶ ἄργυρον, καὶ τῶν ἄλλων ὅσα τὴν ἐκ τοῦ πυρὸς ἐργασίαν ἐπιδέχεται. καὶ τὰς ἄλλας δὲ χρείας τὰς τοῦ πυρὸς ἁπάσας προσεξευρεῖν καὶ παραδοῦναι τοῖς τε τὰς τέχνας ἐργαζομένοις καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις. διόπερ οἵ τε τῶν τεχνῶν τούτων δημιουργοὶ τὰς εὐχὰς καὶ θυσίας τούτῳ τῷ Θεῷ μάλιστα ποιοῦσι, καὶ τὸ πῦρ οὗτοί τε καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι προσαγορεύουσιν Ἥφαιστον, εἰς μνήμην καὶ τιμὴν ἀθάνατον τιθέμενοι τὴν ἐξ ἀρχῆς τῷ κοινῷ βίῳ δεδομένην εὐεργεσίαν: *Vulcanum ajunt inventorem fuiſſe omnis operationis ferri, æris, auri, argenti, & aliorum quæ igne perficiuntur. Fertur etiam reliqua commoda quæ ex igne percipiuntur adinveniſſe, eaque artificibus reliquisque hominibus tradidiſſe. Unde & artium iſtarum opifices non huic tantum Deo vota ſua & ſacrificia potiſſimum offerunt, ſed ipſi quoque cum aliis mortalibus ignem appellant Vulcanum, æternæ hac ratione memoriæ atque immortali gloriæ conſecrantes beneficium communi hominum vitæ principio rerum exhibitum*, Diodorus Siculus lib. V. Memorabile interim eſt quod idem Diodorus *lib.* I ex Ægyptiorum ſententia refert, præter Deos cœleſtes ac ſempiternam generationem ſortitos, eſſe & alios Terreſtres, natura quidem fato obnoxios, ad immortalitatem tamen evectos ob ſingularem eorum prudentiam & communem erga homines beneficentiam: Solem nempe, Saturnum, Rheam, Jovem, Junonem, Veſtam, Vulcanum, & Mercurium: ac Solem quidem in Ægypto regnaſſe primum. Addit porro Diodorus ibidem: Non defuiſſe inter Ægyptiorum ſacerdotes, qui contenderent primum Ægypti regem fuiſſe Vulcanum, inventorem ignis, & hoc beneficio regni gubernacula conſecutum, &c. Ad hanc Ægyptiorum ſacerdotum opinionem quàm proxime accedit Chronicon Alexandr. *pag.* 105 *& ſeqq.* Mercurio in Ægyptum veniente, regnabat apud Ægyptios Meſtremus ex Chami gente natus. Mortuo ſuffecerunt Ægyptii regem Mercurium, qui annos novem & triginta valde ſuperbe imperitavit. Huic ſucceſſit Vulcanus, qui regnavit annos 4, menſes 7, dies 3. Vulcanum porro Deum vocabant Ægyptii; erat quippe bellicoſus & religioſus: in expeditionem denique profectus, ex equi lapſu claudicationis vitium contraxit. Hic Vulcanus lege condita ſanxit uti feminæ Ægyptiæ, uno contentæ viro, caſte vitam agerent, & adulteræ deprehenſæ punirentur: unde quoque chari Vulcano fuerant Ægyptii, quòd hanc primam continentiæ legem recepiſſent. Idem ille Vulcanus myſtica quadam prece miram ingenii velocitatem accepit è cœlo, ad arma è ferro fabricanda: unde & ferri domitor ad belli uſum habitus eſt. Retulerunt ergo eum in numero Deorum ob latam continentiæ legem, & quod mortalibus oſtendiſſet rationem parandi victus per armorum fabricationem, & virtute bellica ſaluti communi proſpexiſſet. Mortuo Vulcano regnum Ægyptiorum tenuit Sol, Vulcani filius, regnavitque annos 12, menſes 3, dies 4. Rex iſte Sol, filius Vulcani, erat acerrimus Philoſophus: qui monitus ab aliquo fœminam Ægyptiam, opibus ac dignitate apud ſuos florentem, amore alicujus captam quicum adulterii conſuetudinem habebat, ſtuduit eam comprehendere, ne ſolveretur lex patris Vulcani connivendo ad crimen adeo manifeſtum. Explorato igitur illegitimi congreſſus tempore, cum delectis militibus abſente impudicæ marito noctu in ædes irrumpens, illamque cum amaſio cubantem offendens, eam confeſtim per totam Ægyptum, velut in pudendi ſpectaculi pompam traduci juſſit,

adultero

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

adultero morte multato. Et facta eſt deinde magna continentia in univerſa terra Ægypti. Hac re peracta magnam apud Ægyptios inivit gratiam. Hæc Homerus poëtico more narrat, quaſi diceret Venerem à Sole cum Marte noctu cubantem fuiſſe proditam. Rem autem, uti expoſita eſt, ſapientiſſimus ille Palæphatus literis conſignavit. Hactenus Chronicon. Similia habet Suidas in Ἥφαιστος; Cedrenus pag. 19 edit. Regiæ.

Celeberrimam Vulcani in fabrili arte famam attingit Suidas in κλυτοτέχνης, ὁ Ἥφαιστος.

Homerus introduxit Menelaum offerentem Telemacho craterem argenteum, Vulcani opus, ut ipſe ait. Ad quæ verba hæc habet Strabo lib. I, pag. 41: Δεῖ δέξασθαι πρὸς ὑπερβολὴν εἰρημένον τὸ, Ἡφαίστου ἔργον, ὡς λέγεται Ἀθηνᾶς ἔργα, τὰ καλὰ, καὶ Χαρίτων, καὶ Μουσῶν: *Oportet ſumere tanquam hyperbolice dictum, opus Vulcani: prorſus ut pulchra quævis opera tribuuntur Minervæ, & Gratiis, & Muſis.*

Huc refer illud Claudiani Panegyrico de VI Conſ. Honorii, verſu 564; ubi virguncula rudis atque inexperta videns dracones militares atque equites cataphractos, putat ſe ferreos homines à Vulcano excuſos animatosque coram intueri.

- - - Ignaraque virgo
Cui ſimplex calet ore pudor, per ſingula cernens
Nutricem conſultat anum, quid fixa draconum
Ora velint? ventis fluitent, an vera minentur
Sibila, ſuſpenſum rapturi faucibus hoſtem?
Ut chalybe indutos equites & in ære latentes
Vidit cornipedes, Quanam de gente, rogabat,
Ferrati venere viri? quæ terra metallo
Naſcentes informat equos? num Lemnius auctor
Addidit hinnitum ferro, ſimulacraque bellis
Viva dedit? - - -

Vulcanum putant fabrilem artem in inſula Hiera exercere; qui noctu quidem plurimum ignem, interdiu vero fumum emittere cernitur: *Thucydides lib.* III.

Lipare inſula, quæ olim dicebatur Meliganis, habebat Vulcani officinam, in qua Cyclopes Neptuno fabricantes ἱππείην ποτίστρην, *equeſtrem canalem*, interpellavit Diana, blande rogans ut ſibi ocyus facerent arcum, pharetram, ſagittas: quod illi protinus peregerunt. Vide Callimachi hymnum in Dianam, verſ. 45 & ſeqq. Hinc Lipara Vulcano gratiſſima: *Sidonius Apollinaris Carm.* IX, *verſ.* 70.

Triſulcum fulminis telum Jovi cudebant Cyclopes in antro Ætnæo: *Virgilius Georgicon* IV, 70. Vide quoque *Æneid.* VIII, 406; & *Servium* utrobique.

Vulcanus etiam in Attica fabrilem artem exercuit: *Euſtath. ad verſum* 547 *Iliados* B. *edit. Romanæ pag.* 284, 38. Χαλκεῖα, ἑορτὴ ἐν τῇ Ἀττικῇ τοῦ Ἡφαίστου: Pollux lib. VII, cap. 24; Suidas in Χαλκεῖα; Harpocration in Λαμπάς. Auctor brevium Scholiorum ad verſum 492 Iliados B: ἴδιος καὶ ὁ τεχνίτης τῶν Ἀθηνῶν Ἥφαιστος Ἐριχθονίῳ τῷ υἱῷ χαριζάμε- βασιλεύοντι Ἀθηνῶν, τὴν τοιαύτην κατασκευὴν παρήγαγε, &c. De χαλκείων feſto plura Meurſius Attic. lectionum *lib.* IV, *cap.* 24.

In Lemno quoque caminos habuit Vulcanus. Αἰθάλη, ἐκαλεῖτο ἡ Λῆμνος· ἴσως ἀπὸ τοῦ ἀναδιδομένου αἰθαλῶν ἐκ τῶν Ἡφαίστου χαλκείων: Etymologicum magnum in Αἰθάλη. Vide quoque Stephanum de Urbibus in Αἰθάλη.

Jupiter plurimum gaudet Piſa, Neptunus Iſthmo, Apollo Delphis, Vulcanus Lemno: *Libanius Oratione* XI; unde apud Ovidium XIII Metam. verſ. 313, *Vulcania Lemnos.*

Lemnia gleba, in quam cecidiſſe dicitur Vulcanus de cœlo deturbatus, ſanavit Philocteten ab hydro graviter vulneratum. Vide *Philoſtrati Heroïca in Philoctete.*

Pauſanias lib. I, pag. 35, ait Græcos tradere, Vulcanum recens natum à Junone abjectum: eum vero, injuriæ memorem, matri dono miſiſſe auream ſellam, habentem occulta vincula; Deamque ſimul ac ſediſſet, vinculis fuiſſe implicitam. Cùm autem reliquorum Deorum nemini fidem haberet Vulcanus, ac ſe ſuaque uni Libero patri potiſſimum crederet, dicitur Liber eum vino delinitum in cœlum reduxiſſe, & quidem (ut ait Ariſtides *tom.* I, *Orat.* 2) aſino impoſitum. Aliter aliquanto Valerius Flaccus libro II Argonaut. verſ. 82:

Tempore quo primum fremitus inſurgere opertos
Cœlicolum, & regni ſenſit novitate tumentes
Jupiter, ætheræ nec ſtare ſilentia pacis;
Junonem volucri primam ſuſpendit Olympo,
Horrendum Chaos oſtendens, pœnamque barathri.
Mox etiam pavidæ tentantem vincula matris
Solvere, prærupti Vulcanum vertice cœli
Devolvit: ruit ille polo, noctemque diemque,

Turbinis

Turbinis in morem; Lemni cum litore tandem
Inſonuit: vox inde repens ut perculit urbem,
Acclivem ſcopulo inveniunt, miſerentque foventque
Alternos ægro cunctantem poplite greſſus.
Hinc reduci, ſuperas poſtquam Pater annuit arces,
Lemnos cara Deo: nec fama notior Ætnæ,
Aut Lipares domus. Has epulas, hæc templa peracta
Ægide & horrifici formatis fulminis alis
Lætus adit. - - -

Plurima horum quæ breviter atque abrupte magis hactenus ex aliis retulimus, diſtinctius quidem, non tamen uno eodemque modo referunt Apollodorus, Servius, Hyginus. Ac primum quidem Apollodorus libro primo de Deorum origine hæc habet: Juno citra cujuſquam concubitum peperit Vulcanum: ut vero Homerus ait, hunc etiam ex Jove genuit Juno. Jupiter autem è cœlo præcipitavit eum, opem ferentem vinctæ Junoni. Illam enim ex Olympo ſuſpenderat Jupiter, quòd Herculi, ad expugnandam Trojam naviganti, graviſſimam immiſiſſet tempeſtatem. Vulcanum vero in Lemnum decidentem & ex eo lapſu claudicantem, ſervavit Thetis. Miſcetur interim Thetidi Jupiter, quamvis ea ſe, ad concubitum vitandum, in varias tranſmutaret formas. Uterum deinde ferentem, abſorbere occupat: dixerat enim, poſt virgunculam quam primo partu daret, proxime ſe parituram filium qui cœli potens futurus eſſet. Quod metuens, abſorbuit eam. Inſtante autem partus tempore, Prometheo, aut ſecundum alios Vulcano, caput ejus ſecuri feriente, armata Pallas ex ejus vertice juxta Tritonem fluvium exſiluit.

Servius ad ultimum Eclogæ IV verſum: *Vulcanus, cùm deformis eſſet, & Juno ei minime arriſiſſet, ab Jove eſt præcipitatus in inſulam Lemnum; illic nutritus à Sintiis, cùm Jovi fulmina fabricaſſet, non eſt admiſſus ad epulas Deorum. Poſtea cùm rogaret ut cum Minerva conjugium ſortiretur, ſpretus ab ea eſt: unde divinos honores non meruit, ad quos aut per convivium Numinum, aut per conjunctionem venitur Dearum. Alii dicunt, quòd cùm Vulcanus parentes ſuos diu quæreret, nec inveniret, ſedile fecit tale, ut eo qui ſediſſet, ſurgere non poſſet: in quo cùm adſediſſet Juno, nec poſſet exſurgere, Vulcanus negavit ſe ſoluturum omnino, niſi prius parentes ſuos ſibi monſtraſſet: atque ita factum eſt ut in Deorum numerum reciperetur.*

Hyginus fab. CLXVI: *Vulcanus Jovi cæteriſque Diis ſoleas aureas ex adamante cùm feciſſet, Juno cùm ſediſſet, ſubito in aëre pendere cœpit. Quod cùm ad Vulcanum miſſum eſſet, ut matrem quam ligaverat ſolveret, iratus quod de cœlo præcipitatus erat, negat ſe matrem ullam habere. Quem cùm Liber pater ebrium in concilium Deorum adduxiſſet, pietati negare non potuit. Tum optionem à Jove accepit, ſi quid ab iis petiiſſet, impetraret. Tunc ergo Neptunus, quòd Minervæ erat infeſtus, inſtigavit Vulcanum, Minervam petere in conjugium. Qua re impetrata, in thalamum cùm veniſſet, Minerva, monitu Jovis, virginitatem ſuam armis defendit: interque luctandum ex ſemine ejus quod in terram decidit, natus eſt puer qui inferiorem partem draconis habuit, quem Erichthonium ideo nominaverunt, quòd* ἔρις Græce Certatio, χθὼν *autem* Terra *dicitur: quem Minerva cùm clam nutriret, dedit in ciſtula ſervandum Aglauro, Pandroſo, & Herſæ, Cecropis filiabus. Hæ cùm ciſtulam aperuiſſent, cornix indicavit: illæ à Minerva inſania objecta, ipſæ ſe in mare præcipitaverunt.* De hoc Erechtheo vel Erichthonio vide quoque Auct. brevium Scholiorum ad verſum 547 Iliad. Β.

Ipſe Vulcanus ad verſum 395 Iliados Σ fuſe refert quemadmodum in Lemnum projectus atque omni ope deſtitutus, miſericordia Thetydis atque Eurynomes ſervatus enutritusque ſit.

Vulcanus: *Tzetzes Chil.* X, *hiſt.* 335. Vulcani riſus: *Ariſtot. tom.* I, *pag.* 787, m. Vulcani fictiles in caminis: *Pictura Vett. pag.* 95.

Vulcani filii Phillamnon, Cecrops, Erichthonius, Corynetes, Cercion, Philoctus, Pinther, Hyginus, fabula CLVIII.

Θησεὺς ἐπείγετο πεζὸς εἰς τὰς Ἀθήνας· φρουρουμένης ἢ ὑπὸ ἀνδρῶν κακούργων τὴν ὁδοῦ ἡμέρωσε. πρῶτον μὲν γὰρ Περιφήτην τὸν Ἡφαίστου καὶ Ἀντικλείας (ὃς ἀπὸ τῆς κορύνης ἣν ἐφόρει, κορυνήτης ἐπεκαλεῖτο) ἔκτεινεν ἐν Ἐπιδαύρῳ. Πόδας δ' ἀσθενεῖς ἔχων οὗτος, ἐφόρει κορύνην σιδηρᾶν, δι' ἧς τοὺς παριόντας ἔκτεινε. ταύτην ἀφελόμενος Θησεὺς ἐφόρει: *Theſeus pedes Athenas adiit; obſeſſamque ab hominibus maleficis viam pacavit. Ac primum quidem Peripheten Vulcani & Anticliæ filium (qui à clava quam gerebat Coryneta dicebatur) occidit Epidauri. Ille invalidos habens pedes, muniebatur ferrea clava, qua tranſeuntes interimebat: eam auferens Theſeus, ipſe poſtea ferre conſuevit,* Apollodorus ſub finem libri III de Deorum origine. Vide quoque Pauſaniam lib. II, pag. 86, 25; Suidam in Θησείοισιν.

Palæ-

Palæmonius, Vulcani ſtirpe genitus, ob hoc ipſum pedem habuit debilem: *Apollonius lib* I *Argonaut. verſ.* 202.

Κάβειροι, καρκίνοι· πάνυ δὲ τιμῶνται οὗτοι ἐν Λήμνῳ ὡς θεοί· λέγονται δὲ εἶναι Ἡφαίστου παῖδες, Heſychius. Vide quoque Auctorem Etymologici magni.

A Vulcani filio Æthiope dicta eſt Æthiopia, Plin. nat. hiſt. VI, 30.

Ab Ardalo Vulcani filio tibiam inventam putant: *Pauſanias lib.* II, *pag.* 143, 50.

Cæculus, conditor urbis Prænestinæ, fuit Vulcani filius: *Virgilius* VII *Æneïd. verſ.* 778; ubi vide Servium.

Cacus, ſecundum fabulas, Vulcani filius fuit; ore ignem ac fumum vomens, quo vicina omnia populabatur. Veritas tamen ſecundum philologos & hiſtoricos hoc habet: hunc fuiſſe regis Euandri nequiſſimum ſervum ac furem. Novimus autem Malum *à Græcis* κακὸν *dici, quem ita illo tempore Arcades appellabant: poſtea tranſlato accentu Cacus dictus eſt: ut* Ἑλένη, *Helena*, Servius ad verſum 190 octavi Æneïdos. Ad hanc originationem manifeſte quoque alluſit Ovidius lib. I Faſtorum, verſ. 551:

Cacus Aventinæ timor atque infamia ſylvæ,
Non leve finitimis hoſpitibusque malum.
Dira viro facies: vires pro corpore: corpus
Grande: pater monſtri Mulciber hujus erat:
Proque domo longis ſpelunca receſſibus ingens
Abdita, vix ipſis invenienda feris:
Ora ſuper poſtes affixaque brachia pendent,
Squallidaque humanis oſſibus albet humus, &c.

Vide Livium lib. I ab U. C.

Olenus, filius Vulcani. Meminit ejus Hygini poëticum Aſtronomicon, in *Heniochus*.

Juno Vulcanum filium tradidit Cedalioni Naxio inſtituendum in arte fabrili. Vide *Euſtathium in Iliad.* Ξ, *pag.* 987, 8, *editionis Romanæ*, ubi & alia Vulcanum ſpectantia occurrunt.

Aglaïa, uxor Vulcani. Vide *Heſiodi Theogoniam, verſu* 945.

Pandoram juſſu Jovis è luto finxit Vulcanus. Vide *Heſiodi* ἔργα, *verſ.* 60; ut & *ejuſdem* Θεογονίαν, *verſ.* 570.

Vulcanus cum Minerva & Neptuno de artis præcellentia contendens, efformavit hominem: at Momus, quem arbitrum delegerant, conſiderato uniuſcujuſque opere, Vulcanum carpſit quòd hominis pectus non feciſſet clathratum: vide *Lucianum in Hermotimo.*

Talus non eſt paſſus Argonautas ad oram littoris Cretici appellere. Τοῦτον, inquit Apollodorus, οἱ μὲν τοῦ χαλκοῦ γένους εἶναι λέγουσιν· οἱ δὲ ὑπὸ Ἡφαίστου Μίνω δοθῆναι. ὃς ἦν χαλκοῦς ἀνήρ· οἱ δὲ ταῦρον αὐτὸν λέγουσιν: *Hunc alii quidem ænei generis eſſe dicunt: alii à Vulcano Minoï datum ferunt: ipſe vero erat vir æneus. At alii vocant eum Taurum*, &c. Vide porro quæ ſupra annotavimus in TALUS.

Ilio capto, in diviſione prædæ Eurypylo Euæmonis filio obtigit arca in qua occluſum erat Liberi patris ſignum, quod Vulcanum fabricaſſe, Jovemque dono dediſſe Dardano putabant: vide Pauſaniam *lib.* VII, *pag.* 435, 6.

Diodorus dat & Priapo tænias, & Ariadnæ ſertum ex auro & Indicis gemmis: Vulcani opus: Liberi munus: poſt & ſidus, Tertullianus de Corona militis, capite 7. Ovidius Faſtorum lib. III, verſ. 511, introducit Bacchum his verbis ſolantem Ariadnen à Theſeo derelictam:

Tu mihi juncta toro, mihi juncta vocabula ſumes;
Nam tibi mutatæ Libera nomen erit.
Sintque tuæ tecum faciam monimenta coronæ,
Vulcanus Veneri quam dedit, illa tibi.
Dicta facit, gemmasque novem transformat in ignes;
Aurea per ſtellas nunc micat illa novem.

Vide quoque Hygini poëticum Aſtronomicon, in *Corona*.

Harmiones monile infauſtum à Vulcano fabricatum, & quod tandem quoque perdidit Eriphylen, memorat Apollodorus lib. III de Deorum origine. Plenius tamen monile ipſum totamque ejus fabricam deſcribit Statius Thebaïd. lib. II, verſu 267, quem vide: ſicuti & quæ ad eum annotat vetus Comment. ſive is Luctatius eſt, ſive Lactantius; Scholia in Odam III Pythiorum Pindari, pag. 226 edit. Pauli Stephani.

Aureum calathum, inſigne opus Vulcani, multis deſcribit Moſchus *Idyllii ſecundi verſu* 37 *& ſeqq.*

Liber pater Vulcanum in Naxo, Cycladum una, hoſpitio excipiens, accepit ab eo

 ampho-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

amphoram auream. Libero verò poſtea ob Lycurgi perſecutionem fugiente in mare, ac Thetide perhumaniter eum excipiente, dedit ei amphoram hanc à Vulcano fabricatam. Hæc autem filio ſuo Achilli dono eam dedit, ut oſſa ejus poſt obitum in ea reponerentur: *narrat Steſichorus.* Hæc habent brevia Scholia in verſum 91 Iliados Ψ. Vide quoque Euſtathium ad eundem Homeri locum; Romanæ edit. pag. 1289, 3. Tzetzes quoque meminit crateris hujus aurei in quo poſtea Patrocli, Achillis, & Antilochi oſſa recondita aſſervabantur. Vide *Tzetzen in Lycophronis Caſſandram, pag.* 53 *editionis Pauli Stephani.*

Ajunt & Chaonides & Moloſſicos originem traxiſſe ab illo cane, quem Vulcanus ex Demoneſio ære fabricatum, anima indita, Jovi dono dedit: Jupiter autem Europæ: Europa Minoï: Minos Procridi: Procris Cephalo. Hic ejus erat naturæ, ut nihil evadere poſſet impetum inſequentis; ſicuti & Teumeſia vulpes nulla ratione capi poterat: quapropter etiam ambo obduruerunt in lapidem: hic quidem, ne caperet vulpem quam Fata capi non ſinebant; illa vero, ne effugeret canem inevitabilem: *Pollux libro quinto, cap.* 5, *§.* 2. Vide quoque *Ovidium lib.* VII *Metamorph. verſu* 772.

Pandares vel Pandareus è Jovis templo, quod erat Cretæ, furto auferens canem aureum ſpirantemque à Vulcano fabricatum, commiſit eum cuſtodiæ Tantali. Jove vero per Mercurium repetente furtum, juravit Tantalus non habere. Ac Jupiter quidem recipiens canem, ſurripiente Mercurio, montem Sipylum everſum ſuperinjecit in Tantalum. Pandarus vero Athenas refugiens, inde tranſmiſit in Siciliam, ubi periit cum uxore Harmothoë: *Auctor brevium ſchol. ad verſ.* 518 *Odyſſeæ* Τ; item *Euſtath. ad eundem Homeri locum edit. Romanæ pag.* 1875, 31; *Schol. in Pindari Olymp. Ode* 1, *pag.* 8 *editionis Pauli Stephani.*

Chæronenſes Deorum nullum impenſius colunt quàm illud ſceptrum, quod Jovi fabricaſſe Vulcanum cecinit Homerus, quodque Mercurius à Jove acceptum dediſſe fertur Pelopi, Pelops Atreo reliquiſſe, Atreus Thyeſti, Thyeſtes Agamemnoni. Hoc igitur ſceptrum venerantur, appellantes illud δόρυ, quod tantundem eſt ac ſi dicas *Lignum,* ſive *Haſta.* Aliquid vero ei divinitatis ineſſe, potiſſimum conjicitur ex eo, quod ex ipſo ſceptro ad homines eximius quidam ſplendor emanet. Perhibent autem Chæronenſes in ſuis finibus & Panopeorum qui ſunt in Phocide repertum, ac plurimum quoque auri una cum ſceptro inveniſſe Phocenſes: at ſibi omni auro potius fuiſſe ſceptrum. Facile adducar ut credam illud ab Electra filia Agamemnonis in Phocidem importatum. Templum ei nullum publice dicatum, ſed ſingulis annis ſacerdotio fungens ſtatuit ſceptrum in ſuis ædibus, &c. vide *Pauſaniam libro nono, pag.* 607, 10.

Vulcani ac Dædali tripodes ſua ſponte accurrebant ad exſequenda opera ad quæ videri poterant fabricata: *Ariſtoteles Polit. libro* 1, *cap.* 4. Quibuſvis etiam aliis Vulcani utenſilibus ac vaſis culinariis hanc facultatem αὐτομάτως ſe commovendi ac de loco in locum tranſeundi tribuit Homerus. Vide *Euſtathium in Iliad.* Σ, *edit. Romanæ pagina* 1148 *& ſeqq.* Atque adeo ad iſtiuſmodi Vulcani αὐτόματα videri poteſt etiam Plautus reſpexiſſe, cum in Epidici Actu 1, Scena *Heus adoleſcens*, ait:

Mulciber credo arma fecit, quæ habuit Stratippocles,
Travolaverunt ad hoſtes. - - -

Laërtius quoque lib. 1 in Thalete meminit cujuſdam τρίποδος Ἡφαιστοτεύκτου, & à Vulcano dono dati Pelopi uxorem ducenti: quem tripodem demum ad Menelaum perveniſſe ait, atque una cum Helena abreptum; ab Alexandro denique in mare Coum fuiſſe conjectum, Lacæna fidenter ſatis aſſerente ὅτι περιμάχητος ἔσται, tripodem hunc tandem aliquando bellum grave concitaturum: vide locum.

Athenæus *libro* XI, *cap.* 5, oſtendit veteres attribuiſſe Soli poculum vel concavum aliquod vas ἡφαιστότευκτον, quo ab Oriente Occidentem verſus vehebatur. Herculem quoque Geryonis boves abducturum, eodem Solis poculo mare tranſmiſiſſe putabant: fortaſſe (ut ibidem quoque tradit Athenæus) veluti per ludum & jocum ſignificantes hunc Heroëm fuiſſe multibibum ac poculis grandioribus mire delectatum. De hac Herculis in vino intemperantia nonnihil etiam habet Macrobius Saturnal. libro V, cap. 21; ubi etiam Herculem vult maria transfretaſſe, non poculo, ſed navigio cui Scypho nomen fuit. *Hercules ideo fingitur ad Geryonem olla ærea tranſvectus*, inquit Servius ad verſum 762 ſeptimi Æneïdos, *quod habuit navem fortem & ære munitam.*

Ovidius *circa initium ſecundi Metamorph.* fuſe deſcribit Solis regiam à Vulcano fabricatam.

Martis habitaculum à Vulcano fabricatum deſcribit Statius *Thebaïdos libro ſeptimo, verſu* 40.

Vulcanus Deorum ſingulis propriam in cœlo manſionem fabricavit: *Homerus ſub finem Iliados* Α.

Inſigne

Inſigne Vulcani in adornanda Æetæ regia ſtudium refert Apollonius *libro* III *Argonaut. verſ.* 229.

Hercules ambigens qua ratione Stymphalidas aves abigeret, χάλκεα κρόταλα δίδωσιν αὐτῷ Ἀθηνᾶ παρὰ Ἡφαίστου λαβοῦσα, *Pallas dedit ei crepitacula à Minerva accepta*, Apollodorus lib. II de Deorum origine. Vide quoque Schol. ad Apollonii Rhodii lib. II, verſ. 1057; ubi πλαταγὴν dicit eſſe κρόταλον Ἡφαιστότευκτον, &c.

Qu. Smyrnæus *libro* II, *verſu* 137, meminit cyathi aurei quem Vulcanus Venerem ducens in matrimonium dederat Jovi, Jupiter Dardano, Dardanus Erichthonio, Erichthonius Troï, Tros Ilo, Ilus Laomedonti, Laomedon Priamo.

Vulcanus duos crateres argenteos à ſe fabricatos dedit Baccho, cùm is in cœlum aveheret Ariadnam celebrem Minoïs filiam: *Qu. Smyrnæus lib.* IV, *verſu* 386; ubi quoque dicitur Euneum filium Jaſonis hos ipſos calyces in Lemno dediſſe ad redimendum Lycaonem.

Vulcanus dedit Cereri falcem ad ſecandas fruges. Vide *Tzetzem in Lycophronis Caſſandram pag.* 123 *edit. Pauli Stephani*, ſicuti & *ejuſdem edit. pag.* 141.

Qualem Veneri in inſula Cypro regiam fabricaverit Vulcanus, docet Claudianus *de nuptiis Honorii & Mariæ, verſu* 58 & *ſeqq.*

Αἰγὶς, τὸ τοῦ Διὸς Ἡφαιστότευκτον ὅπλον: *Ægis, armatura Jovis à Vulcano fabricata*, &c. Auctor Etymologici magni, in Αἰγίς. Statius lib. III Sylvarum in Hercule Surrentino:

> *Non tam grande ſonat motis incudibus Ætna,*
> *Cùm Brontes Steropesque ferit: nec major ab antris*
> *Lemniacis fragor eſt, ubi flammeus Ægida cælat*
> *Mulciber, & caſtis exornat Pallada donis.*

Πηλεὺς, ὡς ἔμελλεν ὑπὸ θηρίων διαφθείρεσθαι, οἱ Θεοὶ μάχαιραν αὐτῷ ἐχαρίσαντο Ἡφαιστότευκτον δι' Ἑρμοῦ· καὶ οὕτως ἔφυγε τὸν κίνδυνον: *Peleus, cùm à feris jam jam dilaniandus eſſet, Dii per Mercurium obtulerunt ei gladium à Vulcano fabricatum; atque ita præſentiſſimo diſcrimini exemptus eſt*, Schol. in Ariſtophanis Nubes. Fuſius hæc narrat vetus Scholiaſtes ad verſum 224 libri primi Argonaut. Apollonii. Vide quoque Zenobium parœmia 20 Centuriæ V, & Suidam in Μέγα φρονεῖ. Aliquanto aliter Apollodorus libro tertio de Deorum origine, ubi Vulcanum ipſum dicit enſem dediſſe Peleo in monte Pelio connubium cum Thetide contrahente. Similia quoque habet Scholiaſtes in Pindari Pythia, Ode 4. Ac fortaſſe talis fuerit & iſte Martis gladius apud antiquiſſimos Scytharum reges ſemper habitus, deinde amiſſus, atque Attilæ ævo rurſus inventus: *Jornandes de Rebus Geticis, cap.* XXXV. Vide quoque *Tzetzem in Lycophronis Caſſandram, pag.* 60 *edit. Pauli Stephani.*

Perſeus fertur à Vulcano falcem accepiſſe ex adamante factam, qua Meduſam Gorgonem interfecit, Hygini poëticum Aſtronomicon, in *Perſeus*. Apollodorus libro II de Deorum origine tradit eum adamantinam harpen accepiſſe à Mercurio, λαβὼν παρὰ Ἑρμοῦ ἀδαμαντίνην ἅρπην; prout nempe adamantinus probatis auctoribus eſt firmus, durabilis.

Herculis ſcutum elaboravit Vulcanus. Vide Heſiodi poëma, inſcriptum *Scutum Herculis.*

Hercules per Eurytum ſagittandi peritiam antea edoctus, enſem à Mercurio, ab Apolline ſagittas, à Vulcano thoracem aureum, & à Minerva peplum accepit: nam clavam ipſe ſibi in Nemeæa ſylva cæſam comparavit: *Apollodorus lib.* II *de Deorum origine.* Qua cælatura balteum pharetramque Herculis exornaverit Vulcanus, docet nos Qu. Smyrnæus *lib.* X, *verſ.* 180.

Neſtoris clypeum ac thoracem Diomedis fabricavit Vulcanus: *Homerus Iliados* Θ, *verſu* 192 & 195; ubi vide Auctorem brev. Schol. ſicuti & Euſtathium edit. Romanæ, *pag.* 707, 48.

Achillis arma, Vulcani opus, accurate prorſus deſcribit Qu. Smyrnæus *circa initium libri* V, *ac porro uſque ad verſum* 121.

Æneæ arma à Vulcano elaborata, deſcribit Virgilius VIII *Æneid. verſu* 626 & *ſeqq.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

X.

XANTHIUS, Faber.

XAnthii Fabri imagini inſcribebatur Σιδηροφυής, *Ferro genitus*. Pollux libro VII, cap. 24, §. 2: Χαλκεύειν καὶ τὸ σιδηρεύειν ἔλεγον, καὶ χαλκέας τοὺς τὸν σίδηρον ἐργαζομένους, καὶ σιδηρεῖτις τέχνη· σιδηρεῖτιν δὲ τέχνην ἐν Ταξιάρχαις Εὔπολις εἴρηκε τὴν Ξανθίου τοῦ σιδηρέως, οὗ ἐπὶ τῆς εἰκόνος ἐπιγέγραπται, Σιδηροφυής. Hinc etiam lucem accipit illud Heſychii: Σιδηρεῖτιν τέχνην, τὴν πολεμικήν· ἄλλοι δὲ τὴν Ξανθίου φασὶν, ἤγουν τὴν χαλκευτικήν.

XENOCLES, Architectus.

Xenocles Cholargenſis Architectus. Teleſterion Eleuſine cœpit ædificare Corœbus: hic columnas in pavimento poſuit & epiſtyliis junxit. Quo defuncto, Xupetius Metagenes ſeptum & ſuperiores columnas adjecit. Faſtigio adyti feneſtram addidit Cholargenſis Xenocles: *Plutarchus in Pericle*.

XENOCRATES, Statuarius.

Xenocrates Statuarius memoratur Laërtio *lib.* IV, *in Xenocrate*. *Xenocrates Tiſicratis diſcipulus: aut, ut alii, Euthycratis: vicit utroſque copia ſignorum; & de ſua arte compoſuit volumina*, Plinius lib. XXXIV, cap. 8. Videri poteſt etiam alius aliquis ejuſdem nominis fuiſſe Pictor: nam libri trigeſimi quinti cap. 10 teſtatur idem Plinius Antigonum & Xenocratem ſcripſiſſe de Pictura. Vide tamen quæ diximus *cap.* 3 *libri ſecundi de Pictura Vett.* ubi pro Xenocrate ſubſtituimus Hypſicratem.

XENOCRITUS, Statuarius.

Thebis eſt Herculis templum, cum ſigno ex candido lapide, opus Xenocriti & Eubii Thebanorum: *Pauſanias lib.* IX, *pag.* 558, 46.

XENON, Pictor.

Xenon Neoclis diſcipulus Sicyonius refertur inter Pictores non ignobiles apud Plinium lib. XXXV, cap. 11.

XENOPHILUS, Statuarius.

Æſculapii ſimulacrum quod eſt Argis omnium noſtra ætate clariſſimum, repræſentat Deum ſedentem, è candido lapide. Aſſidet Bona valetudo. Aſſident qui ſigna ipſa fecerunt, Xenophilus & Straton: *Pauſanias lib.* II, *pag.* 127, 19.

XENOPHON. Sculptor.

Jovi in ſolio ſedenti à dextra parte aſſiſtit Megalopolis, à læva Dianæ ſoſpitæ ſimulacrum, quæ ex lapide Pentelico Cephiſodotus & Xenophon Athenienſes elaborarunt: *Pauſanias libro octavo*, *pag.* 506, 5. Thebis in æde Fortunæ fert Dea Plutum infantem. Tradunt Thebani, manus & os ejus ſigni fabricaſſe Xenophontem Athenienſem; reliqua, Calliſtonicum civem ſuum: *Pauſanias libro nono*, *pag.* 566, 1.

XENOPHON alter, Statuarius.

Laërtius *libro ſecundo*, *in vita Xenophontis*, memorat Xenophontem Parium, Statuarium, ἀγαλματοποιόν.

Z.

ZENODORUS, Statuarius & Cælator.

PLinius libro XXXIV, cap. 7, poſteaquam multa de Coloſſis dixit, & hæc addit: *Verum omnem amplitudinem ſtatuarum ejus generis vicit ætate noſtra Zenodorus, Mercurio facto in civitate Galliæ Arvernis per annos decem H-S.* CCCC *manupretio. Poſtquam ſatis ibi artem approbaverat, Romam accitus eſt à Nerone, ubi deſtinatum illius principis ſimulacrum coloſſeum fecit* CX *pedum longitudine, qui dicatus Solis venerationi eſt, damnatis ſceleribus illius principis. Mirabamur in officina non modo ex argilla ſimilitudinem inſignem, verum & ex parvis admodum ſurculis, quod primum operis inſtar fuit. Ea ſtatua indicavit interiſſe fundendi æris ſcientiam, cùm & Nero largiri aurum argentumque paratus eſſet, & Zenodorus ſcientia fingendi cælandique nulli veterum poſtponeretur. Statuam Arvernorum cùm faceret, provinciæ Vibio Avito præſidente, duo pocula Calamidis manu cælata, quæ Caſſio Syllano, avunculo ejus, præceptori ſuo Germanicus Cæſar adamata donaverat, ita æmulatus eſt, ut vix ulla diſtantia eſſet artis. Quantoque major in Zenodoro præſtantia fuit, tanto magis deprehendi æris obliteratio poteſt.*

ZENO,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ZENO, Sculptor.

Zeno Aphrodiſicus Sculptor: *Inſcript. Gruteri* CIↃXXI.

ZETUS.

Sidonius Apollinaris *libro* IV, *epiſtola* 3, videtur Zeto adſcribere ponderum inventionem, vel ponderandi artem.

ZEUXIPPUS, Pictor.

Zeuxippi Heracleotæ, Pictoris eximii, meminit Plato in Protagora. Aut hujus ipſius Pictoris Zeuxippi (ut veterum Artificum plurimos pingendi fingendique artem pariter exercuiſſe conſtat) aut alterius alicujus Zeuxippi Statuarii nomen inſcriptum forte fuerit illi ſtatuæ Solis, quam refert Chronicon Alexandrinum ad annum primum Olympiadis CCXLIV: Severus Imperator, inquit Auctor Chronici, Roma profectus Byzantium venit, ſitumque loci amœnum contemplatus, Byzantium inſtauravit, publicumque in eo balineum fecit quod Zeuxippum dicitur ex eo tempore, quo ſtetit in meditullio quadruplicis porticus Solis coloſſus ex ære factus, in cujus baſi infra Zeuxippi nomen erat inſcriptum. Aliter Euſebii Chronicon, numero DCCCLVIII: Sicyoniorum rex viceſimus ſextus Zeuxippus regnavit annos XXXII. Quidam ad hujus memoriam conſervandam balneas Byzantinorum multo poſt tempore appellatas putant. Ad quem locum vide *Animadverſiones Joſephi Scaligeri.* Ac rurſus aliter idem Chronicon, numero MDXLIX: Zeuxis præclarus Pictor agnoſcitur, ex cujus nonnullis imaginibus, quas plurimas apud diverſas civitates fecerat, lavacrum Byzantinorum arbitrantur appellatum. Ubi tamen Scaliger ex Græco Euſebii Chronico agnoſcit primam illam partem, de ætate qua Zeuxis floruit, eſſe ipſius Euſebii; cætera vero, de Byzantino balneo, Hieronymum de ſuo adjeciſſe dicit. Vide locum. His itaque omiſſis, tranſeo nunc ad Zeuxidem ipſum.

ZEUXIS, Pictor.

Plinius libro XXXV, cap. 9: *Ab* (a) *Apollodoro artis fores apertas Zeuxis* (b) *Heracleotes intravit, Olympiadis nonageſimæ quintæ anno quarto, audentemque* (c) *jam aliquid penicillum* (d), (*de hoc enim adhuc loquimur*) *ad magnam* (e) *gloriam perduxit;*

(a) *Ab Apollodoro artis fores apertas.*] Vide quæ ſupra diximus in APOLLODORUS, PICTOR.

(b) *Zeuxis Heracleotes.*] Aliis quoque Scriptoribus Heracleota nuncupatur. Epheſius tamen dicitur Tzetzi Chiliade octava, hiſt. 658 & 659. Sed fortaſſe γένει fuerit Heracleota, θέσει vero Epheſius: quale quid ſupra quoque in APELLE atque PARRHASIO annotavimus. Ardeates etiam Marcum Ludium Elotam ob Artem civitate donarunt: *Plin. lib.* XXXV, *cap.* 10.

(c) *Audentemque jam aliquid penicillum.*] Succeſſum & audaciam conjungit Plinius libro XXXIV, cap. 7: *Evecta ſupra humanam fidem ars eſt ſucceſſu, mox & audacia. In argumentum ſucceſſus unum exemplum afferam, nec Deorum hominumve ſimilitudinis expreſſæ. Ætas noſtra vidit in Capitolio, priusquam id noviſſime conflagravit à Vitellianis incenſum, in cella Junonis canem ex ære, vulvas ſuum lambentem: cujus eximium miraculum & indiſcreta veri ſimilitudo non eo ſolum intelligitur, quòd ibi dicata fuerat, verum & nova ſatiſdatione; nam ſumma nulla par videbatur: capite tutelarios cavere pro ea, inſtituti publici fuit. Audaciæ innumera ſunt exempla. Moles quippe excogitatas videmus ſtatuarum, quas Coloſſos vocant, turribus pares,* &c. Recte Plinius, *Evecta ars eſt ſucceſſu, mox & audacia:* ſiquidem, ut eſt apud Plinium Juniorem epiſtola 33 libri noni, *Creſcit audacia experimento.* Huc facit & illa Claudiani Præfatio in librum I de Raptu:

Inventa ſecuit primus qui nave profundum,
Et rudibus remis ſollicitavit aquas:
Qui dubiis auſus committere flatibus alnum,
Quas natura negat, præbuit arte vias.
Tranquillis primum trepidus ſe credidit undis,
Littora ſecuro tramite ſumma legens:
Mox longos tentare ſinus, & linquere terras,
Et leni cœpit pandere vela Noto.
Aſt ubi paullatim præceps audacia crevit,
Cordaque languentem dedidicere metum.
Jam vagus irrupit pelago, cœlumque ſecutus
Ægæas hyemes Ioniasque domat.

(d) *Penicillum.*] Pingendi Artem vocat hoc in loco *Penicillum.* Ita & celebres in arte, huic noſtro Auctori libro XXXV, capite 10, dicuntur *celebres in penicillo.* Item libri XXXV, cap. 9: *Apollodorus Athenienſis primus ſpecies exprimere inſtituit, primusque gloriam penicillo jure contulit.*

(e) *Ad magnam gloriam perduxit.*] Ita quoque Quintilianus lib. XII, cap 10: *Zeuſis atque Parrhaſius plurimum arti addiderunt.* Locum integrum paullo poſt adſcribemus. Quamvis interim ſatis adhuc longe aberat ab illa perfectione Artis quam con-

xit; à quibuſdam falſo in (f) *octogeſima nona Olympiade poſitus, cùm fuiſſe neceſſe eſt*

conſummatam diceres, eouſque tamen provexit Artem, ut eum ſequentia ſecula miro conſenſu retulerint inter præcipua nobiliſſimæ Artis lumina. Plautus Pœnulo, Act. IV, Scena *Fuit hodie:*

> - - - *O Apella, ô Zeuxis pictor,*
> *Cur numero eſtis mortui? hinc exemplum ut pingeretis.*
> *Nam alios pictores nihil moror hujuſmodi tractare exempla.*

Vide & ejuſdem Epidicum, Actu V, Scena *Male morigerus*, &c. Iſocrates quoque, circa initium orationis de Permutatione, luculente ſatis oſtendit quem olim exiſtimationis gradum inter Artifices tenuerit Zeuxis, quando eum componit cum Phidia & Parrhaſio, ſummis hominibus; aſſerens fœdam eſſe atque indignam tantorum Artificum extenuationem, Εἴ τις Φειδίαν, τὸν τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἕδος ἐργασάμενον, τολμῴη καλεῖν κοροπλάθον. ἢ Ζεύξιδα καὶ Παῤῥάσιον τὴν αὐτὴν ἔχειν τέχνην φαίη τοῖς τὰ πινάκια γράφουσιν: *Si quis Phidiam, qui Minervæ ſimulacrum fecit, puparum fictorem appellare auderet: aut Zeuxidis & Parrhaſii eandem eſſe artem diceret, cum arte eorum qui tabellas pingunt.* Meminit & Zeuxidis Plato in Gorgia; Dion. Halicarnaſſeus in ſuo de Thucydidis hiſtoria judicio; Maximus Tyrius Diſſert. XVI & XXXIX; Himerius apud Photium 1124, 6 editionis Rothomagenſis 1653; Dio Chryſoſtomus Orat. XII; Greg. Nazianzenus Orat. XXXIV. Zeuxis quodam veluti enthuſiaſmo impulſus ad Artem acceſſit. Unde & Suidas in Ἰάκωβος ἰατρὸς, poſt magnifica eximii medici præconia, tribuit eidem τὴν ἐρωτικὴν τοῦ ἐπιτηδεύματος ἐπιμέλειαν, ἢ μάλιστα φιλεῖ τοὺς τεχνίτας. ἑκάστους οἰκειοῦν καὶ προσάγειν τοῖς ἐφόροις τῆς τέχνης· οὕτω καὶ Φειδίαν ἐνθουσιῶντα δημιουργεῖν, οὕτω καὶ Ζεῦξιν εἰκάζειν τὰ ἀγάλματα: *Amatoriam artis diligentiam, quæ ſingulos maxime artifices familiariter ſibi conciliare atque artis præſidibus commendare ſolet, ſic & Phidiam veluti numine quodam afflatum fabricaſſe, ſic & Zeuxin repræſentaſſe imagines;* niſi forte putes ἀγάλματα hoc in loco denotare *ſimulacra fictilia:* nam & fictilia feciſſe Zeuxidem auctor eſt Plinius. Zeuxis Harpocrationi dicitur Ἀριστοτέλης τῶν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ζωγράφων, *Ariſtoteles pictorum ejus temporum:* quaſi dicat, Zeuxin fuiſſe principem ſui temporis pictorum, haud aliter atque Ariſtoteles philoſophorum; niſi forte putes reſtituendum ἄριστος pro Ἀριστοτέλης, quod mihi rectius videtur. Zeuxidis aut Polygnoti aut Euphranoris tabulæ Ἠσπάσαντο καὶ τὸ εὔσκιον, καὶ τὸ ἔμπνουν, καὶ τὸ εἰσέχον τε καὶ ἐξέχον, *Sectantur opacum quid ac ſpirans, & recedens aliquid atque eminens*, Philoſtratus de vita Apollonii libro II, cap. 9. Ariſtodemus apud Xenophontem libro I Apomnem. teſtatur ſe Homerum in pangendis carminibus epicis maxime admirari; in dithyrambo, Menalippidem; in tragœdia, Sophoclem; in ſtatuaria, Polycletum; in pictura, Zeuxin. Adducit etiam hæc Xenophontis verba Sextus Empiricus adverſ. Mathemat. pag. 325. Zeuxidem refert Cicero inter Artifices notabili ſolertia inſignes: *An pateretur hoc Zeuxis, aut Phidias, aut Polycletus, nihil ſe ſcire, cùm in his eſſet tanta ſolertia?* Vide eum ſub finem libri II Acad. quæſt. *Una fingendi ars eſt, in qua præſtantes fuerunt Myro, Polycletus, Lyſippus: qui omnes inter ſe diſſimiles fuerunt; ſed ita tamen, ut neminem ſui velis eſſe diſſimilem. Una eſt ars ratioque picturæ, diſſimillimique tamen inter ſe Zeuxis, Aglaophon, & Apelles; neque eorum quiſquam eſt, cui quicquam in arte ſua deeſſe videatur*, Cicero libro III de Oratore. *Quis eorum, qui hæc minora animadvertunt, non intelligit Canachi ſigna rigidiora eſſe quàm ut imitentur veritatem? Calamidis dura illa quidem, ſed tamen molliora quàm Canachi. Nondum Myronis ſatis ad veritatem adducta, jam tamen quæ non dubites pulchra dicere. Pulchriora etiam Polycleti, & jam plane perfecta, ut mihi quidem videri ſolent. Similis in pictura ratio eſt, in qua Zeuxim, & Polygnotum, & Timanthem, & eorum, qui non ſunt uſi plus quàm quatuor coloribus, formas & lineamenta laudamus. At in Aëtione, Nicomacho, Protogene, Apelle jam perfecta ſunt omnia: & neſcio an reliquis in rebus omnibus idem eveniat. Nihil eſt enim ſimul & inventum & perfectum*, Cicero Bruto ſive de claris Oratoribus. *In pinacothecam perveni vario genere tabularum mirabilem. Nam & Zeuxidos manus vidi, nondum vetuſtatis injuria victas; & Protogenis rudimenta, cum ipſius naturæ veritate certantia, non ſine quodam horrore tractavi*, Petronius Arbiter Satyrico. Neque cuiquam debet videri novum, dicere Arbitrum, ſibi viſas *Zeuxidis manus nondum vetuſtatis injuria victas*, ſi verum eſt quod ait Marius Victorinus in librum II Rhet. Ciceronis, circa initium: *Pinxit Zeuxis multa, quæ uſque ad noſtram memoriam manent.*

(f) *Falſo in octogeſima nona Olympiade poſitus.*] De vera interim Zeuxidos ætate eſt illud Quintiliani lib. XII, cap. 10: *Zeuxis atque Parrhaſius, non multum ætate diſtantes, circa Peloponneſia ambo tempora* (nam

eſt Demophilum (g) *Himeræum & Neſeam Thaſium; quoniam, utrius eorum diſcipulus fuerit, ambigitur. In eum Apollodorus ſupra dictus verſus fecit, Artem ipſis ablatam Zeuxin ferre ſecum. Opes* (h) *quoque tantas acquiſivit, ut in oſtentatione* (i) *earum Olympiæ aureis literis in palliorum teſſeris intextum nomen ſuum oſtentarit. Poſtea* (k) *donare opera ſua inſtituit, quod ea nullo ſatis digno pretio permutari poſſe diceret; ſicuti Alcmenam Agrigentinis, Pana* (l) *Archelao. Fecit &* (m) *Penelopen, in qua pinxiſſe mores videtur; & athletam: adeoque ſibi in illo placuit, ut* (n) *verſum inſcriberet, celebrem ex eo, Inviſurum aliquem facilius, quam imitaturum. Magnificus*

(nam cum Parrhaſio ſermo Socratis apud Xenophontem invenitur) plurimum arti addiderunt. Quorum prior luminum umbrarumque inveniſſe rationem, ſecundus examinaſſe ſubtilius lineas traditur.

(g) *Demophilum Himeræum.*] Vide an idem ſit cum *Damophilo*, cujus ſupra meminimus ex Plinio.

(h) *Opes quoque tantas acquiſivit, ut.*] Quamquam hoc in loco Plinius de opibus bene atque innocenter partis agere videatur, quæ nemini poterant eſſe invidioſæ; illud tamen veluti non indignum reprehenſione adnotat, quòd nummis bona honeſtaque ratione paratis ad inanem pompam abuti cœperit, multum de quotidiano vitæ cultu & prioris vitæ conſuetudine immutando. Fortaſſe & apud quoſdam odio atque acerbitati fuerit ſordida illa quæſtus ratio, quam refert Ælianus *Var. hiſt. lib.* IV, *cap.* 12: Zeuxis Heracleotes, picta Helena, maximum ex ea tabula fecit quæſtum; non enim cuivis liberum erat eam in pergula expoſitam ſpectare; quod Pictoribus aliis uſitatum; ſed intra privatos parietes eam continebat, neque cuiquam ejus videndæ copiam faciebat, niſi prius exhibita præſtitutæ pecuniæ ſumma: unde & illius ævi homines Helenæ iſti Scorti nomen indiderunt.

(i) *Ut in earum oſtentatione.*] Similia de Parrhaſio tradit Ælianus libro IX, cap. 11; quemadmodum & Athenæus libro XII, capite 11; ac magis etiam lib. XV, cap. 10. *Oſtentationis* interim vocabulum in bonam quoque partem uſurpavit Plinius lib. XXXV, cap. 10.

(k) *Poſtea donare opera ſua inſtituit, quòd.*] Longe nimirum honeſtiſſimum ac liberalibus Artibus digniſſimum eſt, non vendere operam; *cùm pleraque hoc ipſo videri poſſint vilia, quòd pretium habent*, Quintil. libro XII, cap. 7. Plinius libro XXXV, cap. 11: *Athenis eſt ejus necromantia Homeri: hanc vendere noluit Attalo regi talentis ſexaginta, potiuſque patriæ ſuæ donavit, abundans opibus.*

(l) *Pana Archelao.*] Antea tamen ab eodem, ut videtur, Archelao acceperat quadraginta minas, in mercedem domus picturis exornatæ. Vide *Æliani Var. hiſt. lib.* XIV *cap.* 14.

(m) *Fecit & Penelopen, in qua pinxiſſe mores videtur.*] Græci vocant ἤθη, ut monet Cicero circa initium libri de Fato; ubi & hoc addit: *Nos eam partem philoſophiæ* [Ethicen] *de moribus appellare ſolemus: ſed decet augentem linguam Latinam, nominare Moralem.* Quintilianus libro X, cap. 2: *Pars illa moralis, quæ dicitur Ethice, certe toto oratori eſt accommodata*: at Plinius in conſideratione picturarum ἤθη interpretatur *Senſus*. Ait enim libro XXXV, cap. 10: *Ariſtides Thebanus omnium primus animum pinxit & ſenſus omnes expreſſit, quos vocant Græci* ἤθη, *item perturbationes: durior paullo in coloribus. Hujus pictura eſt, oppido capto ad matris morientis è vulnere mammam adrepens infans: intelligiturque ſentire mater & timere ne emortuo lacte ſanguinem ſugat infans. Quam tabulam Alexander Magnus tranſtulerat Pellam, in patriam ſuam.* Ego interim hoc in loco, ut ingenue quod res eſt fatear, tam contraria maximorum Auctorum judicia ſatis mirari, ſatisque ſtupere nequeo. Animus mihi pendet, neque ſatis expedio quidnam ſit illud, quod Plinius huic Zeuxidi eximiam in moribus exprimendis facultatem tribuat, cùm Ariſtoteles (cui tamen dabatur Artificem penitius inſpicere) nihil omnino in pictura morum valuiſſe tradat. Αἱ τῶν νέων τῶν πλείστων, inquit Ariſtoteles cap. VI de Poëtica, ἀήθεις τραγῳδίαι εἰσί· καὶ ὅλως ποιηταὶ πολλοὶ τοιοῦτοι. οἷον καὶ τῶν γραφέων Ζεῦξις πρὸς Πολύγνωτον πέπονθεν, ὁ μὲν γὰρ Πολύγνωτος ἀγαθὸς ἠθογράφος· ἡ δὲ Ζεύξιδος γραφὴ οὐδὲν ἔχει ἦθος: *Plurimorum juniorum Tragœdiæ ſunt ſine moribus, & multi prorſus poëtæ ſunt tales: ita quoque inter pictores Zeuxis ſe habet ad Polygnotum. Polygnotus enim eſt bonus morum pictor, at Zeuxidis pictura nullos habet mores.*

(n) *Ut verſum inſcriberet, celebrem ex eo.*] Plutarchus tribuit hunc verſum Apollodoro Athenienſi, eximio Pictori: Ἀπολλόδωρος ὁ ζωγράφος ἀνθρώπων πρῶτος ἐξευρὼν φθορὰν καὶ ἀπόχρωσιν σκιᾶς, Ἀθηναῖος ἦν· οὗ τοῖς ἔργοις ἐπιγέγραπται, Μωμήσεταί τις μᾶλλον ἢ μιμήσεται: *Apollodorus pictor, qui mortalium primus invenit rationem commiſcendi colores & exactam umbræ expreſſionem, Athenienſis fuit: cujus operibus inſcribebatur, Facilius hæc culpabit aliquis quàm imitabitur*, Plutarchus circa initium libri Bellone an pace clariores fuerint Athenienſes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

gnificus eſt Jupiter ejus in throno, adſtantibus Diis: & Hercules infans dracones ſtrangulans, Alcmena matre coram pavente & Amphitryone. Deprehenditur (o) *tamen Zeuxis grandior in capitibus articuliſque: alioqui tantus* (p) *diligentia, ut Agrigentinis facturus tabulam, quam in templo Junonis Laciniæ publice dicarent, inſpexerit virgines*

nes

(o) *Deprehenditur tamen Zeuxis grandior in capitibus articuliſque.*] Quintilian. lib. XII, cap. 10: *Zeuxis plus membris corporis dedit, id amplius atque auguſtius ratus; atque (ut exiſtimant) Homerum ſecutus: cui validiſſima forma, etiam in feminis placet.* In Euphranore quoque tale quid notat Plinius libro XXXV, cap. 11: *Hic primus videtur expreſſiſſe dignitates Heroüm, & uſurpaſſe ſymmetriam: ſed fuit univerſitate corporum exilior, capitibus articuliſque grandior.*

(p) *Tantus diligentia, ut Agrigentinis facturus tabulam.*] Variant hic pauxillum quid Scriptores, ſed eodem recidit tota rei geſtæ ſeries. Dionyſius Halicarnaſſ. ἐν τῷ περὶ τῆς τῶν ἀρχαίων λόγων ἐξετάσεως κεφαλαίῳ hæc habet: Ζεῦξις ἦν ζωγράφος, καὶ παρὰ τῶν Κροτωνιατῶν ἐθαυμάζετο, καὶ αὐτῷ τὴν Ἑλένην γράφοντι γυμνὴν γυμνὰς ἰδεῖν τὰς παρ' αὐτοῖς ἔπεμψαν παρθένους· κἀκ πολλῶν μερῶν συλλογίσαντι συνέθηκεν ἡ τέχνη τέλειον καλόν: *Zeuxis pictor in magna erat admiratione apud Crotoniatas. Huic Helenam nudam pingenti, miſerunt pulcherrimas quas penes ſe habebant virgines, ut eas inſpiceret nudas: ex multis itaque partibus pulcherrimum quodque animo comprehendens, ars conſtruxit opus perfectæ pulchritudinis ideam repræſentans.* Graphice totam rem exequitur Tullius circa initium lib. II de Inventione: *Crotoniatæ quondam, cùm florerent omnibus copiis & in Italia cum primis beati numerarentur, templum Junonis, quod religioſiſſime colebant, egregiis picturis locupletare voluerunt. Itaque Heracleotem Zeuxim, qui tum longe cæteris excellere pictoribus exiſtimabatur, magno pretio conductum adhibuerunt. Is & cæteras tabulas complureis pinxit, quarum nonnulla pars uſque ad noſtram memoriam propter fani religionem remanſit: &, ut excellentem muliebris formæ pulchritudinem muta in ſe imago contineret, Helenæ ſe pingere ſimulacrum velle dixit: quod Crotoniatæ, qui eum muliebri in corpore pingendo plurimum aliis præſtare ſæpe accepiſſent, libenter audierunt. Putaverunt enim eum, ſi, quo in genere plurimum poſſet, in eo magnopere elaboraſſet, egregium ſibi opus illo in fano relicturum. Neque tum eos illa opinio fefellit. Nam Zeuxis ilico quæſivit ab eis ecquaſnam virgines formoſas haberent. Illi autem ſtatim hominem duxerunt in palæſtram, atque ei pueros oſtenderunt multos, magna præditos dignitate. Etenim quodam tempore Crotoniatæ multum omnibus corporum viribus & dignitatibus anteſteterunt, atque honeſtiſſimas ex gymnico certamine victorias domum cum maxima laude retulerunt. Cum puerorum igitur formas & corpora magno hic opere miraretur; Horum, inquiunt illi, ſorores ſunt apud nos virgines: quare, qua ſint illæ dignitate, potes ex his ſuſpicari. Præbete mihi igitur quæſo, inquit, ex iſtis virginibus formoſiſſimas, dum pingo id quod pollicitus ſum vobis, ut mutum in ſimulacrum ex animali exemplo veritas transferatur. Tunc Crotoniatæ publico de conſilio virgines unum in locum conduxerunt, & pictori quas vellet eligendi poteſtatem dederunt. Ille autem quinque delegit, quarum nomina multi poëtæ memoriæ tradiderunt: quod ejus eſſent judicio probatæ, qui veriſſimum pulchritudinis habere judicium debuiſſet. Neque enim putavit omnia, quæ quæreret ad venuſtatem, uno in corpore ſe reperire poſſe, ideo quòd nihil ſimplici in genere omnibus ex partibus perfectum Natura expolivit; itaque tanquam cæteris non ſit habitura quod largiatur, ſi uni cuncta conceſſerit, aliud alii commodi aliquo adjuncto incommodo muneratur.* Supra quidem dixit Plinius, Zeuxim picto Athleta quodam, tantopere ſibi in eo placuiſſe, ut inſcriberet, *Inviſurum aliquem facilius quàm imitaturum*; impenſius tamen, conſummata hujus Helenæ pictura, gaviſus eſt atque exultavit. *Zeuxis*, inquit Val. Maximus libro III, cap. 7, Ex. externo 3, *cùm pinxiſſet Helenam, quid de eo opere homines cenſuri eſſent, exſpectandum non putavit, ſed protinus hos verſus adjecit:* (ex Iliados Γ, verſ. 156:)

Οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν·
Αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν.

Non eſt invidia Trojanos & bene ocreatos
Græcos
Propter talem mulierem longo tempore multa pati,
Quæ ſane Deabus immortalibus valde eſt ſimilis.

Adeone dextræ ſuæ pictor multum arrogavit, ut ea tantum formæ comprehenſum crederet, quantum aut Leda cœleſti partu edere, aut Homerus divino ingenio exprimere potuit? Hoc ipſum, atque aliud huic non diſſimile Artificis de Arte ſua elogium, una cum epigrammate alterius cujuſdam Artificis proprias laudes longe adhuc elatius inſolentiuſque prædicantis adducit Ariſtides tomi tertii Oratione V, quæ eſt de Para-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

nes eorum nudas, & quinque elegerit, ut quod in quaque laudatiſſimum eſſet, pictura redderet. Pinxit & (q) *monochromata ex albo. Æquales ejus* (r) *& æmuli fuere Timanthes* (s), *Androcydes, Eupompus, Paraſius.* Proſequitur deinde Plinius hanc ipſam Zeuxidis hiſtoriam capite proxime ſequenti hunc in modum: *Deſcendiſſe* (t) *hic* [Paraſius] *in certamen cum Zeuxide traditur. Et cùm ille detuliſſet uvas pictas tanto* (v) *ſucceſſu, ut in ſcenam* (x) *aves advolarent; ipſe detuliſſe linteum pictum, ita veritate repræſentata, ut Zeuxis, alitum judicio tumens, flagitaret tandem remoto linteo*

raphthegmate; ubi aſſerit magnam ſui fiduciam non dedecere magnas animas, neque Artificibus eximiis crimen ſuperbiæ protinus impingendum, cum ſibimetipſis non plus quàm æquum eſt tribuunt. Atque hic ſcopus eſt totius orationis, quam vide. Spectabatur olim Athenis hæc Helena in porticu quæ dicebatur ἀλφίτων ϛοά, quod in ea farinæ vendebantur: *Euſtathius ad verſum 630 Iliados* Λ, *pagina 868 edit. Romanæ.* Ad Zeuxidis diligentiam Plinio hoc in loco memoratam, refer etiam illud Plutarchi in vita Periclis: φασὶν Ἀγαθάρχου τοῦ ζωγράφου μέγα φρονοῦντος ἐπὶ τῷ ταχὺ καὶ ῥᾳδίως τὰ ζῷα ποιεῖν, ἀκούσαντα τὸν Ζεῦξιν εἰπεῖν, Ἐγὼ δ' ἐν πολλῷ χρόνῳ. ἡ γὰρ ἐν τῷ ποιεῖν εὐχέρεια καὶ ταχύτης οὐκ ἐντίθησι βάρος ἔργῳ μόνιμον, οὐδὲ κάλλους ἀκρίβειαν· ὁ δ' εἰς τὴν γένεσιν τῷ πόνῳ προδανεισθεὶς χρόνος, ἐν τῇ σωτηρίᾳ τοῦ γενομένου τὴν ἰσχὺν ἀποδίδωσιν: *Memorant Zeuxin, cùm pictorem Agatharchum audiviſſet gloriantem quod cito & facile tabulas pingeret, dixiſſe, Ego vero longo tempore. Facilitas enim efficiendi & acceleratio non addit operi durabile pondus, neque abſolutum decorem: tempus vero ad producendum labori datum, robur addit ad operis conſervationem.*

(q) *Pinxit & monochromata ex albo.*] *De picturæ initiis incerta*, inquit Plinius lib. XXXV, cap 3, *nec inſtituti operis quæſtio eſt. Ægyptii ſex millibus annorum apud ipſos inventam, priusquam in Græciam tranſiret, affirmant; vana prædicatione, ut palam eſt. Græci autem alii Sicyone, alii apud Corinthios repertam, omnes umbra hominis lineis circumducta. Itaque talem primam fuiſſe: ſecundam ſingulis coloribus, & monochromaton dictam, poſtquam operoſior inventa erat: duratque talis etiam nunc. Inventam linearum dicunt à Philocle Ægyptio, vel Cleanthe Corinthio. Primi exercuere Ardices Corinthius & Telephanes Sicyonius, ſine ullo etiamnum colore, jam tamen ſpargentes lineas intus: ideo &, quos pingerent, adſcribere inſtitutum. Primus invenit eas colorare, teſta (ut ferunt) trita, Cleophantus Corinthius.* Zeuxin vero monochromata ſua *ex albo* pinxiſſe dicit Plinius, quoniam priores varios colores iſti picturæ adhibuerant: qua de re hæc habet idem Plinius libro XXXIII, cap. 7: *Cinnabari veteres, quæ etiamnunc vocant monochromata, pingebant. Pinxerunt & Epheſio minio, quod derelictum eſt, quia curatio magni operis erat: præterea utrumque nimis acre exiſtimatur; ideo tranſiere ad rubricam & ſinopidem.* Videri poteſt inter monochromata quoque referendus ille bos, quem Pauſias *totum atri coloris fecit, umbræque corpus ex ipſa dedit; magna prorſus arte in æquo exſtantia oſtendens, & in confracto ſolida omnia.* Vide Plinium libro XXXV, cap. 11. Appoſite Quintilianus libro XI, cap. 3: *Qui ſingulis pinxerunt coloribus, alia tamen eminentiora, alia reductiora fecerunt: ſine quo ne membris quidem ſuas lineas dediſſent.* Plura de monochromatis habet Cl. Salmaſius Plinianarum Exercitat. pag. 5.

(r) *Æquales ejus & æmuli fuere.*] De æqualibus & æmulis eximie Quintilianus lib. I, cap. 2; ubi rationes affert quare futurus Orator (quod in futuro Artifice locum etiam habere nemo non videt) utilius inſtituatur publice quàm domi: *Domi*, inquit) *ea ſola diſcere poteſt quæ ipſi præcipientur: in ſchola, etiam quæ aliis. Audiet multa quotidie probari, multa corrigi: proderit alicujus objurgata deſidia: proderit laudata induſtria: excitabitur laude æmulatio: turpe ducet cedere pari, pulchrum ſuperaſſe majores. Accendunt omnia hæc animos, &, licet ipſa vitium ſit ambitio, frequenter tamen cauſa virtutum eſt*, &c. Vide locum.

(s) *Timanthes, Androcydes, Eupompus, Paraſius.*] De ſingulis egimus ſuo loco.

(t) *Deſcendiſſe hic in certamen cum Zeuxide traditur.*] Egregie Plinius Junior lib. VII, epiſt. 9: *Multos videmus ejuſmodi certamina cum multa laude ſumpſiſſe, quosque ſubſequi ſatis habebant, dum non deſperant, anteceſſiſſe.* Heſiodi Opera & dies, verſu 24:

- - - Ἀγαθὴ δ' ἔρις ἥδε βροτοῖσι.
- - - *Bona quidem hæc contentio hominibus.*

(v) *Tanto ſucceſſu.*] De ſucceſſu paullo ante egimus; cùm oſtenderemus quid *audentem penicillum* vocet Plinius.

(x) *Ut in ſcenam aves advolarent.*] Ita perdicem Protogenis aliæ perdices advocabant, ut ſibi aggregarentur: cæteri boves admugiebant buculæ Myronis: Apellis equo adhinnivere equi, &c. Horum nihil non decantatiſſimum eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

teo oſtendi picturam; atque intellecto errore concederet (y) *palmam ingenuo pudore, quoniam ipſe volucres fefelliſſet, Paraſius autem ſe artificem. Fertur & poſtea Zeuxis pinxiſſe puerum uvas ferentem; ad quas cùm advolaſſent aves, eadem ingenuitate proceſſit iratus operi, & dixit: Uvas* (z) *melius pinxi, quàm puerum; nam ſi & hunc conſummaſſem, aves timere debuerant. Fecit* (α) *& figlina opera, quæ ſola in Ambracia relicta ſunt, cùm inde* (β) *Muſas Fulvius Nobilior Romam transferret. Zeuxidis* (γ) *manu Romæ Helena eſt in Philippi porticibus, & in Concordiæ delubro Marſyas religatus.*

Quamvis autem hæc opera, quæ hactenus ex Plinio aliisque Scriptoribus recenſuimus, magnam eximiæ Artis gloriam Zeuxidi apud omnes pepererint; non defuere tamen, qui eum reponerent inter Artifices non minus proſperæ Fortunæ, quàm inſignioris Artis beneficio celebratos: quales non paucos refert Vitruvius in *Proœmio libri tertii.* Ita quoque in Zeuxide, ſicuti & in Polycleto atque Phidia, quædam vulgo de eorum Arte præconcepta opinio celeberrimam iis famam apud poſteros circumdedit; Παρέπεμπεν τὰ ἔργα αὐτῶν μετ᾽ εὐφημίας ἡ τῆς τέχνης δόξα, ut loquitur Maximus Tyrius *Diſſertatione* XXXIX. Sæculis nimirum adhuc rudibus mortales ad omnia nova atque hactenus ſibi incognita obſtupeſcentes, nihil non de priſcæ artis operibus fingebant credebantque: horum poſtea ſermo habuit auctoritatem teſtimonii apud poſteros. Ita pleraque Dædaleæ Artis prodigia atque miracula tradit antiquitas ultra humanam fidem; cùm tamen Plato non dubitaverit aſſerere, Dædalum, ſi reviviſceret, non modo ſubjectum fore cenſuræ, verum etiam irriſioni Artificum ſui ſæculi. Zeuxim etiamnum longe abeſſe putat Cicero ab Aëtionis, Nicomachi, Protogenis, Apellis perfectione. Idem quoque Cicero ſtatuit Myronis opera nondum ſatis ad veritatem adducta: unde & Plinio

(y) *Concederet palmam ingenuo pudore.*] Ita quoque in certamine linearum ſummæ tenuitatis, ex colore per tabulam ſuſpenſa manu penicillo ductarum, Protogenes ab Apelle ſuperatus, *victum ſe confeſſus*, &c. Vide Plinium libro XXXV, cap. 10. Hæc ſunt rariſſima ingenui candoris exempla: nihil enim frequentius, quàm ut parilitas virtutum maxima quæque ingenia inter ſe committat tacito quodam occultæ æmulationis motu. Unde & in Cirinio tantopere miratur Martialis lib VIII, Epigr. 17, quòd ultro ei ceſſerit, ubi & hoc addit:

Aurum & opes & rura frequens donabit amicus:
Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

Talem quoque mutuæ benevolentiæ moderationem Hortenſio ac ſibi tribuit Cicero Bruto ſive de Claris oratoribus: *Cùm jam pene evanuiſſet Hortenſius, & ego anno meo, ſexto autem poſt illum Coſ. Coſ. factus eſſem, revocare ſe ad induſtriam cœpit: ne cùm pares honore eſſemus, aliqua re ſuperiores videremur. Sic duodecim poſt meum conſulatum annos in maximis cauſis, cùm ego mihi illum, ſibi me ille anteferret, conjunctiſſime verſati ſumus.*

(z) *Et dixit, Uvas melius pinxi quàm puerum.*] Aliter aliquanto Seneca rhetor libro X, Controv. 5: *Traditur Zeuxin, ut puto, pinxiſſe puerum uvam tenentem: & cùm tanta eſſet ſimilitudo uvæ, ut etiam aves advolarent operi, quendam ex præſentibus dixiſſe, Aves male exiſtimare de tabula, non fuiſſe enim advolaturas, ſi puer ſimilis eſſet. Zeuxin ajunt oblevIſſe uvam, & ſervaſſe illud quod melius erat in tabula, non quod ſimilius.*

(α) *Fecit & figlina opera.*] De figlinis multa Plinius XXXV, 12.

(β) *Cùm inde Muſas.*] Vide Eumenii Orat. pro ſcholis inſtaurandis.

(γ) *Zeuxidis manu Romæ Helena eſt in Philippi porticibus.*] Non traditur utrum hæc illa fuerit Helena, quam Crotoniatis pinxit, an alia quæ ſpectabatur Athenis. Ἦν γὰρ, φασι, καὶ ἀλφίτων στοὰ ἐν Ἀθήναις, ἐν ᾗ καὶ ἡ τοῦ Ζεύξιδος ἀνέκειτο Ἑλένη: *Erat enim, inquiunt, etiam Farinarum porticus Athenis, in qua item Helena Zeuxidis ſpectabatur*, Euſtathius ad verſ. 629 Iliad. Λ, edit. Romanæ pag. 868, 37. De hac interim vel illa eſt illud Stobæi: Οὐκ ἔχει κρίσιν ἴσην τὸ βλέπειν, ὥσπερ οὐδὲ τὸ γεύεσθαι· καὶ γὰρ ὄψις ὄψεως, καὶ ἀκοῆς ἀκοὴ, φύσει τε μᾶλλον διήρθρωται καὶ τέχνῃ συγγεγύμνασται πρὸς τὴν τοῦ καλοῦ διάγνωσιν· ἐν μὲν ἁρμονίαις καὶ μέλεσιν αἱ τῶν μουσικῶν, ἐν δὲ μορφαῖς αἱ τῶν ζωγράφων φρένες. ὥσπερ εἰπεῖν ποτε Νικόμαχον λέγουσι πρὸς ἄνθρωπον ἰδιώτην, φήσαντα μὴ καλὴν αὐτῷ φανῆναι τὴν Ζεύξιδος Ἑλένην· Λάβε τοὺς ἐμοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ θεός σοι φανήσεται: *Non idem judicium eſt videndi, quemadmodum neque guſtandi; etenim viſus viſu, & auditus auditu natura magis conformatur & arte coexercitatur ad pulchri explorationem. Ad harmonias nimirum & modulos, Muſicorum: ad formas vero ac ſpecies, Pictorum ingenia plurimum valent. Quamobrem quoque tradunt Nicomachum aliquando reſpondiſſe cuidam idiotæ, qui Helenam Zeuxidis minime ſibi pulchram videri dixerat, Sume oculos meos, & videbitur tibi Dea*, Stobæus ſerm. LXI, ex Plutarcho de Amore. Simile quid Nicoſtrato tribuit Ælianus var. Hiſt. libro decimo quarto, cap. 47.

nio numeratur inter eos, qui magis alieno commendantur ingenio quàm ſuo. Pertinet denique ad Phidiam, quòd Strabo tradit opera Polycleti ob artem præcipue laudata; Phidiæ vero ſimulacra potiſſimum admirandæ venerationis decus traxiſſe ex ipſa totius operis mole ſumptuumque impenſa, &c.

Fecit & Zeuxis Menelaüm præcipuæ famæ, memoratum Tzetzi, *Chiliadis octavæ hiſtoria* 196 & 198.

Fecit & Cupidinem roſis coronatum. Scholiaſtes in Acharnenſes Ariſtophanis: Ζεῦξις ὁ ζωγράφος ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀφροδίτης ἐν ταῖς Ἀθήναις ἔγραψε τὸν Ἔρωτα ὡραιότατον, ἐστεμμένον ῥόδοις: *Zeuxis pictor in templo Veneris Athenis pinxit Cupidinem formoſiſſimum, roſis coronatum.* Vide quoque Suidam in Ἀνθέμων.

Pinxit & Autoboream & Tritonem: Ἀλλὰ τί τοῦτο; οὐ Θρασυκλῆς ὁ φιλόσοφος οὗτός ἐστιν; οὐ μὲν οὖν ἄλλος. ἐκπετάσας γοῦν τὸν πώγωνα, καὶ τὰς ὀφρῦς ἀνατείνας, καὶ βρενθυόμενός τι πρὸς αὑτὸν ἔρχεται, τιτανῶδες βλέπων, ἀνασεσοβημένος τὴν ἐπὶ τῷ μετώπῳ κόμην, Αὐτοβορέας τις ἢ Τρίτων, οἵους ὁ Ζεῦξις ἔγραφεν: *Sed quid hoc? Annon hic eſt Traſycles Philoſophus? Profecto ipſus eſt, & non alius; barbam ſiquidem promittens, & ſupercilia tollens, atque aliquid ſecum fremens advenit, titanicum quid obtuens, comamque frontis concutiens, Autoboreas quis aut Triton, quales pinxit Zeuxis*, Lucianus in Timone ſive Miſanthropo.

Lucianus quoque in Zeuxide vel Antiocho fuſe deſcribit picturam Centauri inter omnes Zeuxidis tabulas novitate argumenti Artiſque cura facile principem. Adi ſis ipſum Lucianum.

Ad pernoſcendam denique liberrimam hujus Artificis indolem plurimum facit illud Æliani *libro* 11 *Var. hiſt. cap.* 11: Megabyzo viliores Picturas ſummis laudibus extollente, digniores vero cum quodam contemptu prætereunte; Zeuxidis pueri, melinam terram terentes, cœperunt eum ſubſannare. Ibi tum Zeuxis: Cùm taces, inquit, Megabyze, mirantur te iſti pueruli, videntes veſtem & cultum tuum: quum vero de Arte, cujus te penitus ignarum eſſe oſtendis, habes verba, rideris à pueris. Simile quid Apelli quoque tribuit Plutarchus *de Diſcrimine adulatoris atque amici.*

De morte Zeuxidis putant eſſe illud Feſti: *Pictor Zeuſis riſu mortuus, dum videt effuſe à ſe pictam anum*, γραῦν, &c. Sed Scaliger ex tam corrupto loco nihil recte concludi poſſe credit. Ita quoque doctiſſ. Carolus Datus, nobilis Florentinus, in vita Zeuxidis, ubi & plures alios riſu mortuos enumerat, ac plurima paſſim quatuor illuſtriſſimorum Pictorum vitis inſpergit, quæ huic noſtro de Artificibus commentario facem in multis prælucere poſſint.

ZEUXIS, Plasta.

Plinius libro XXXIV, cap. 8: *In Silanione mirabile, quòd nullo doctore nobilis fuit. Ipſe diſcipulos habuit Zeuxim & Iadem.* Diſpice quoque ad quem Zeuxim pertineat illud Anthologiæ lib. IV, cap. 18:

ΔΙΟΔΩΡΟΥ εἰς κρύσταλλον γεγλυμμένην.

Ζεύξιδος ἡ χροιή τε καὶ ἡ χάρις· ἐν δέ με μικρῇ
Κρυστάλλῳ, τὸ καλὸν δαίδαλον Ἀρσινόῃ
Γράψας τοῦτ᾽ ἔπορεν Σατυρήϊος· εἰμὶ δ᾽ ἀνάσσης
Εἰκὼν, καὶ μεγάλης λείπομαι οὐδ᾽ ὀλίγον.

Cl. Hugo Grotius tranſtulit:

DIODORI in cryſtallum ſculptam.

Zeuxidos & color eſt, & gratia: ſed Saturejus
Tam varias laudes exhibet Arſinoës
In glacie parva. Dominæ ſum tantula tantæ
Effigies, in me nil tamen ejus abeſt.

ZMILUS, Architectus.

Lemnius ſimilis Ægyptio & Cretico labyrinthis, columnis tantum centum quadraginta mirabilior fuit: quarum in officina turbines ita liberati pependerunt, ut puero circumagente tornarentur. Architecti illum fecere Zmilus & Rholus & Theodorus indigena. Extantque adhuc reliquiæ ejus, cùm Cretici, Italicique nulla veſtigia extent, Plin. lib. XXXVI, cap. 13.

ZOILUS.

Demetrio Rhodum oppugnanti duo thoraces ferrei è Cypro ſunt allati, pondo uterque quadragenum: quorum firmitatem ac robur Zoïlus Opifex oſtentans, juſſit ex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

ſpatio paſſuum XXVI telum catapulta intorqueri: quod adacto, ferrum permanſit integrum, ac vix leviter ſicut à ſtilo fuit perſtrictum: *Plut. in Demetrio.*

ZOPIRUS, ARGENTI CÆLATOR.

Inter celebres argenti Cælatores à Plinio libro XXXIII, cap. 12, refertur etiam *Zopirus, qui cælavit Areopagitas & judicium Oreſtis in duobus ſcyphis H-S* XII *æſtimatis.*

ZOSIMUS, CÆLATOR.

D. M. MARCI CANULEI ZOSIMI. HIC ARTE IN CÆLATURA CLODIANA EVICIT OMNES. Inſcript. Gruteri DCXXXIX, 12.

FINIS.

INDEX

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

INDEX
RERUM ET VERBORUM
quæ in Catalogo continentur.

A.

ABortus *fœminas quaſdam fœcundiores facit.* Pag. 98
Abrahami *Patriarchæ proavus primus ſtatuas viris fortibus poſuit.* 198
- - - *ejus pater an fuerit ſtatuarum Faber.* 208
Acceleratio *in Pictore opus durabile non reddit.* 283
Aceſii *patria qualis fuerit.* 2
Achaicum telum. *Vide* Telum.
Achillis *arma an Vulcani opus fuerint.* 227
Acici *ordinandæ peritiam quis primus omnium habuerit.* 21
Adam *an ab Ethnicis dictus fuerit Saturnus.* 194
Adrianus *Imperator ædificavit Deorum omnium commune templum.* 182
- - - *Vide* Hadrianus.
Aduliton *à quibus primum conditum oppidum.* 2
- - - *fuit emporium Troglodytarum & Æthiopum.* ibid.
- - - *ubinam fuerit ſitum.* ibid.
Adulteræ *quomodo puniebantur apud Ægyptios.* 222
- - - *quis primus legem contra eas tulerit.* ibid.
Ædes ſacras *Dorico fieri genere quare olim noluerint quidam Artifices.* 204
- - - *earum ſtructuram quinam primi invenerint.* 221
Ædificii lutei *quiſnam primus fuerit inventor.* 81
- - - *undenam exemplum ſumpſerit.* ibid.
Æginetæ *an primi numiſma percuſſerint.* 3
Ægineticum æs *ejusque laus.* ibid.
- - - *undenam ita dictum.* ibid.
Ægyptii *ſimulacra Deorum olim ad ſimilitudinem animantium efformarunt.* 1
- - - *cur id fecerint Porphyrius docuit.* ibid.
- - - *an Aſtrologiam primi invenerint.* 13
- - - *eos inveniſſe literas plurimi volunt.* 32
- - - *primi fuſtibus dimicaverunt.* 37
- - - *à quo literas primi didicerunt.* 102
- - - *eorum mira Ars in ſtatuis conficiendis.* 207
- - - *eorum primus Rex quiſnam fuerit.* 222
- - - *qua de cauſa regnum fuerit conſecutus.* ibid.
- - - *picturam ſex millibus annorum apud ipſos inventam volunt antequam in Græciam tranſiret.* 233
Æmilius Cenſorinus *ſævus inter veteres Tyrannus.* 31
- - - *donis afficiebat eos, qui nova tormenta excogitarent.* ibid.
Ænea vaſa *olim optime fabricari dicebantur in Campania.* 46
- - - *arma Vulcani an primum opus fuere.* 227
Æs *in Eubœa quinam primi invenerint.* 57
- - - *conflare & temperare quis primus monſtraverit,* 73, 198
- - - *quis primus invenerit in Theſſalia.* 101
- - - *fundendi optima ſcientia quando interierit.* 228
Ærariam fabricam *quinam olim primi monſtraverint.* 49
Æſculapii fanum *apud Meſſenios habet plurima & ſpectatu digniſſima ſigna.* 72
Æſopi Samii *laus.* 114
Æthiopia *à quonam id nomen acceperit.* 225
Affectiones animi *lapideis operibus adjungere quis primus invenerit.* 176
Afri *in initio fuſtibus pro armis uſi fuere.* 37
Agathocles *ex figulo rex factus fuit.* 6
- - - *non illibenter incrementa ſua recognovit.* 184
Agrigentini *taurum Phalaridis in mare demerſerunt.* 149
Agricola *primus quis dicebatur olim.* 138
Agriculturæ *inventor quis fuerit ſecundum Ægyptios.* 118
Agrorum limites. *Vide* Limites.
Agrippa, *unde id nomen innoteſcere cœperit inter veteres.* 8
Alæ Theſſalonicæ *quales dicebantur in chlamyde.* 212
Alcamenes *primus ſimulacra Hecates tria fecit.* 131
Alcippe *fœmina elephantum enixa eſt Romæ.* 132
Alcmenes *thalamum quinam exædificarunt.* 6
Aleæ ludum *quis primus inveniſſe dicatur.* 33
- - - *quando primum ad Græcos devenerit.* ibid.
Alexander Magnus *ab Apelle ſolo quare voluit pingi.* 17
- - - *à Pyrgotele ſculpi.* ibid.
- - - *à Lyſippo ex ære duci.* ibid.
- - - *qui ſecus fecerat ut ſacrilegus*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

damnabatur. ibid.
- - - *quare in officina Apellis maxime veniebat.* 19
- - - *eum fulminigerum quomodo Apelles pinxerit.* 20
Alexandria *quo conſilio fuerit extructa.* 76
Alexibius *qua in re de Quinquertio victoriam eſt conſecutus.* 2
Aliphanum *poculum, quale dicebant veteres Romani.* 11
Altitudo *in ſtatuis à Statuariis quam maxime conſideranda.* 153
Amazones *quis optime pinxerit.* 58
Ambitio *licet vitium, frequenter cauſa virtutis eſt.* 233
Amicitia *qualis omnibus aliis præſtare dicebatur.* 19
Amphora *aurea Vulcani celebris fuit inter veteres.* 226
Anadyomene, *qualis Venus olim ſic fuerit dicta.* 81
Anaſtaſium Imperatorem *mechanicæ nugæ plus juſto oblectabant.* 203
Anchoram *quinam inter veteres primi invenerint.* 219
Ancilia *qualia olim fuerunt.* 118
- - - *quando de cœlo lapſa dicuntur.* ibid.
Antennam *in navi quis primus invenerit.* 63
Animalcula *quædam parva ex ebore facta à Callicrate.* 44
Animas *magnas non dedecet magna uti fiducia.* 233
Animum *quis primus in pictura expreſſit.* 231
Annulius *Pictor magnopere in auctoritate fuit.* 2
Annulorum Sculptores *eximii quinam dicebantur apud veteres.* 61
Anthropographus *quare dictus fuerit Dionyſius Pictor.* 79
Antigoni Regis *imaginem, altero lumine orbam, quomodo pinxerit Apelles.* 20
Antipas *Martyr in bove æneo fuit combuſtus.* 32
- - - *quando martyrium tale ſubierit.* 150
Antiqui *quid Cyclopibus tribuere ſolebant.* 60
Apelles *non minoris fuit ſimplicitatis, quam Artis.* 12
- - - *falſa accuſatione Antiphili in diſcrimen vitæ adductus apud Ptolemæum.* 15
- - - *ejus in tentoriis nulla erat pictura.* 108
Apis Ægyptiorum *ſecundum Lactantium fuit aureum caput bovis.* 1
- - - *an fuerit ſymbolum Joſephi Patriarchæ.* 23
Apollinis *ſimulacrum, quod Archegetum vocant, quale fuerit.* 3
- - - *Apollo & Mercurius quare communem habent aram.* 24
- - - *cognominatus Parnopius, Athenis qualis fuerit.* 160
- - - *in Chryſa oppido quare expreſſus murem pede premens.* 196
Apollodorum *Architectum, quare primum exilio, poſtea morte affecerit Imperator Hadrianus.* 2
- - - *Apollodorus fores Artis pictoriæ aperuit.* 229
Apoſtolorum *imagines Lucas depinxiſſe dicitur.* 207
- - - *quis ille Lucas fuerit.* ibid.
Ara, *quæ eſt Deli, è cornibus quis erexerit.* 23
- - - *quis eas primus omnium in Græcia inſtituerit.* 48
- - - *Parii memoria digna ob molem & pulchritudinem.* 95
- - - *aram Minervæ quinam primi exſtruxerint.* 191
Arabes *muniebant ſe ſtrutionum pellibus, quæ iis erant thoracum & ſcutorum loco.* 25
Architectonicis de rebus *quiſnam primus ſcripſerit.* 90
Arcus Creticus *celebris apud veteres.* 17
- - - *eum Scythes Jovis filius primus inveniſſe dicitur.* 198
Ardeates *Marcum Ludium Elotam ob Artem civitate donarunt.* 229
Ardices Corinthius *an primus linearum picturam exercuerit.* 27
Aretium *in Italia vaſa terrea optima olim dabat.* 193
Argentum *tingit Ægyptus, non cælat.* 3
- - - *quiſnam primus fabricare invenerit.* 36
- - - *è terra eruere quis primus docuerit.* ibid.
- - - *quis inter Græcos primus invenerit.* 85
- - - *quis primus Athenas attulit.* ibid.
- - - *quis primus inſcripſit.* ibid.
- - - *quis primus in Scythia invenit.* 101
Argilla *fingere ſimilitudines. Vide* Fingere.
Arietis machina *in bello Carthaginis olim inventa fuit.* 47
- - - *qua occaſione id factum.* ibid.
- - - *levioris machina in bello à quibus primum excogitata.* 193
Ariſtarchus *quare pingitur cum tragœdia in ejus pectore.* 79
Ariſtogitonis *& Harmodii ſtatuæ. Vide* Harmodius.
Arma bellica, *quibus alios læderent, quinam primi fabricarunt.* 105
- - - *eorum omnium ſcientiam quinam primi apud veteres invenerint.* 118
- - - *an à Samnitibus excogitata fuerint.* 194

- - - Ar-

- - - *Argiva olim præſtantiſſima habebantur.* 27

Armamentarium *mille navium Athenis fuit fabricatum.* 162

Arpen *quid ſignificet apud veteres Latinos.* 150

- - - *quis eum primus inveniſſe dicatur.* ibid.

Artium *imitatricium antiquitas ex aureo vitulo colligitur.* 1

- - - *plurimarum inventores Ægyptii fuere.* 3

- - - *etiam Philoſophiæ.* ibid.

- - - *Ars Apellea quare & quando dicta ſit Pictura.* 16

- - - *omnis contemnit ignorantiam.* 18

- - - *nihil aliud eſt quàm imitatio & adumbratio naturæ.* 152

- - - *Artes initio rudia atque informia fingunt opera.* 168

- - - *Ars ſtatuaria quando ceſſaverit.* 190

- - - *quando revixerit.* ibid.

- - - *Artis elegantiarum omnium, quouſque Romani incurioſi fuere.* 192

- - - *Artes quare Minervæ & Vulcano plurimi attribuunt.* 222

- - - *Ars pictoria quomodo in tam immenſum creverit.* 229

Artifices *priſci pulchre perſpectam habuerunt corporis ſymmetriam.* 206

- - - *Artificibus eximiis an crimen ſuperbiæ impingendum, cùm ſibimet ipſis quod æquum eſt tribuunt.* 233

- - - *Artifex futurus quare inſtituatur utilius publice quàm domi.* ibid.

Artificia *maxime excoluerunt Ægyptii, & ad juſtum finem perduxerunt.* 4

- - - *plura ſimul exercere quare apud eos non licuerit.* ibid.

Artemiſia *Mauſoleum fabricari olim curavit.* 196

- - - *mortua eſt antequam abſolutum erat.* ibid.

- - - *quiſnam id poſtea ad perfectionem deduxerit.* ibid.

Aſciam fabrilem *quis primus invenerit.* 63

Aſia *primum devicta, quomodo luxuriam miſerit in Italiam.* 32

Aſta *olim calices optimos dabat.* 13

Aſtrologiam *quis primus invenerit incertum eſt.* ibid.

- - - *quænam natio de ea inventa quam maxime gloriatur.* 137

Athenienſium *pœnitentia Socrate perempto in quo conſtiterit.* 113

- - - *eorum primum ſpecimen virtutis in exteros quale fuerit.* 155

- - - *ii quare ollarum figulos Prometheos appellabant.* 183

Atho *mons ad ſimilitudinem Alexandri effictus.* 76

Atlas *quare dicatur ſuſtinere mundum.* 33

- - - *primus an docuerit curſum Solis, lunæ, & ſiderum.* ibid.

- - - *Libyæ filius an Aſtrologiam primus invenerit. Vide* Aſtrologia.

Atramentum *ex ebore combuſto quiſnam primus inter veteres commentus ſit.* 17

- - - *ejus multiplex formatio apud eos.* ibid.

- - - *Sole perficiebatur.* ibid.

- - - *quale in uſu habuerunt veteres Pictores.* 173

Atria *quare ſic dicta fuerunt.* 34

Audacia *in Artibus creſcit experimento.* 229

Aves *omnes quare noctuæ advolare ſoleant.* 158

Augarus *Edeſſæ Toparcha imaginem Chriſti an depingi curaverit.* 13

Aurum *veſtibus intexere quis primus in Aſia invenerit.* 34

- - - *è terra eruere quis primus inter veteres docuerit.* 36

Aureus vitulus *Aäronis undenam originem habeat.* 1

- - - *quid proprie fuerit veteres adhuc diſputant.* ibid.

- - - *aurei velleris fabula. Vide* Vellus.

Authepſa *quale vas fuerit apud veteres.* 55

Azan *quare vocentur Curetes apud Arcades.* 59

B.

Babylas *Martyr, ejusque reliquiæ ubinam fuerint.* 39

Bacchus *in cœlum avehit Ariadnen Minois filiam.* 227

Baliſtam *inter machinas bellicas quinam primi invenerint.* 163

Balneas *nobiliſſimas quiſnam Corinthiis condiderit.* 88

- - - *peculiares habebant veteres Lacones.* 104

Baphia *in quibus tinguntur lanæ, ubinam inveniantur.* 194

Bellum *unde hoc nomen acceperit.* 37

Belus *rivus. Vide* Pagida.

Bezantis *Pæonum Regina infantem nigrum parit.* 77

Bifrons *quomodo Janus dicatur.* 99

Bigas *jungere quiſnam primus docuerit.* 164

Bipennis *Thracica celebris fuit apud veteres.* ibid.

Boëthi *opera in inſula Rhodiorum apud Lydiam Minervam.* 2

Bombardarum *inventionem quibuſnam debeamus.* 91

Bombycinas veſtes *quæ prima invenerit apud veteres.* 140

Bos *è myrrha, thure, aliisque aromatibus, immolatus à quibus fuerit.* 85

- - - *quare id fuerit factum.* ibid.

- - - *à quibus id factum fuerit.* ibid.

Boſphorum *ponte ſublicio quis conjunxerit.*

rit. 118
- - - *quando id fuerit factum.* ibid.
Byſſum *fert terra Hebræorum.* 94

C.

CAbyri *an iidem olim fuerint cum Corybantis.* 59
Cacus *cujuſnam fuerit filius.* 225
- - - *undenam hoc nomen acceperit.* ibid.
Cadmus *Phœnix invenit auri metalla & conflaturam.* 3
- - - *literas Phœnicias in Græciam intulit.* 32
Cæacus *an primus invenerit argentum.* 3
Cælatura *antiquior eſt temporibus Iliacis.* 1
Cælandi *Arte Leſbii cæteras gentes ſuperarunt.* 106
Cælamine *noluit duci Alexander Magnus niſi à Polycleto.* 189
Calami Sagittarii *Cretenſes olim celebres.* 57
Calcei *Attici olim multum laudati.* 34
- - - *Laconici fuere in pretio apud veteres.* 103
- - - *Perſici cultiores quare dicebantur olim.* 150
- - - *quale genus calceamenti fuerit.* ibid.
- - - *eorum opificio quiſnam nobilis factus apud veteres.* 14
Calculi ludus *quando primum pervenerit ad Græcos.* 33
Calix Tiburtinus *qualis dicebatur olim.* 213
Cameras adornare *quis primus inter antiquos docuerit.* 146
Campanarum conflator *optimus fuit Tancho.* 204
Campaſpem *pellicem Alexander Magnus, quo caſu dono dedit Apelli.* 19
- - - *nudam quare depingi volebat.* ibid.
Canem *Ægyptii olim pro Deo habuerunt.* 1
- - - *canis ex ære Demoneſio à Vulcano fabricatus animam accipit.* 226
Canonem *quid appellare ſolebant veteres Pictores.* 169
Cantilenas *novas excogitare quare Ægyptiis non licuerit.* 4
- - - *juvenes aſſueſcere cantilenis bonis quare volebant.* ibid.
Capillum *in pictura quis elegantius primus expreſſerit.* 142
- - - *in Arte ſtatuaria quis primus expreſſerit.* ibid
Carmina *varii generis.* 230
- - - *quinam in iis componendis inter veteres excelluerunt.* 26
- - - *Vide* Poëmata.
Carthaginenſes *primi conſtruxerunt quadriremem.* 38
Caſſiterum plumbum *quale olim fuerit.* 48
Caſus *nunquam perfecte veritatem imitatur.* 196
Catapultam *quiſnam primus invenerit.* 57
Caupones *quinam primi extiterunt apud veteres.* 109
Ceramica porta *apud veteres unde ſic dicta.* 130
Ceramicus *Athenis undenam illud nomen acceperit.* 49
- - - *locus erat Athenis ubi ſcorta proſtabant.* 177
- - - *erant duo extra muros & intra.* ibid.
- - - *hîc ſepeliebant è publico eos, qui pugnando pro Patria occubuerant.* ibid.
Ceris *pingere, ac Picturis inurere, quis primus excogitaverit.* 28, 172
Chœrilus *Poëta Alexandri Magni bella carmine deſcripſit.* 110
- - - *qualisnam ille fuerit.* ibid.
- - - *ejus mors.* ibid.
Chalybs *unde abuſive ſic dicatur.* 50
Chaonides *undenam olim originem traxerunt.* 226
Chlamys *Spartana celebris fuit apud veteres.* 202
- - - *Theſſalonica quomodo fuerit facta.* 212
Chriſti *imaginem Lucas depinxiſſe dicitur.* 107
- - - *quis ille Lucas fuerit.* ibid.
Cicero *qua occaſione invenerit ſepulchrum Archimedis.* 26
Circinum *quiſnam primus olim invenerit.* 63
Citharæ *inventio Apollini tribuitur.* 24
Clangor Tyrrhenus *quare tubæ ſonus dicebatur apud veteres.* 219
Claves Laconicæ *fuere in pretio apud veteres.* 103
- - - *quis primus eas olim invenerit.* 203
Cleanthes Corinthius *an primus linearum picturam invenerit.* 27
Cleonis *Statuarii quiſnam fuerit præceptor.* 14
Cloſter *filius Arachnes quid invenerit circa lanificium.* 25
Clypeos *loris primi appenderunt Cares.* 47
Coloribus *quatuor uſi ſunt veteres in Pictura.* 16
- - - *quot poſtea & quomodo facti.* ibid.
- - - *colores diverſos picturæ intexere quinam primi docuerint.* 36
- - - *quatuor primi colores, quibus uſi ſunt Pictores, quales fuerint.* 82
Colorare *picturas quis primus docuerit.* 233
Coloſſus Rhodius *ejusque magnitudo.* 50
- - - *plures & ibi & alibi reperiuntur.* ibid.
ibid.
- - - *quare ita dictus.* ibid.
- - - *quando periit.* ibid.
- - - *quot camelis æs ablatum.* ibid.
- - - *Coloſſi quandonam primi fuerunt excogitati.* 229

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Columba è ligno facta, volans tamen, à quo fuerit excogitata. 26
- - - quomodo id fabricatum. ibid.
Comprobationem omnium in Arte aliqua obtinere impoſſibile. 21
Cottabus Siculus valde in pretio fuit apud veteres. 198
Concentuum cœleſtium rationem invenit Pythagoras. 189
- - - quo caſu id factum. ibid.
Conchæ variæ purpureæ tincturæ in Sardinia. 194
- - - concha marina cecinerunt antiqui ante tubam inventam. 220
Conciones apud Lacedæmonios ubinam habebantur. 209
Continentiæ legem inter Ægyptios quis primus dederit. 222
Corn. Pinus Pictor olim magnopere in admiratione fuit. 2
Coronam quis primus invenerit. 99
- - - an non fœmina, & quo caſu. 146
Coroplaſticen Corinthia Virgo quomodo invenerit. 55
Corporis modum quomodo deſcribere ſolebant veteres Pictores. 169
Corybantæ an iidem fuerint cum Curetibus. 59
Crepida Attica olim multum laudata. 34
Creta à quonam olim ſic fuerit dicta. 59
- - - ejus cuſtos Talus qualis olim fuerit. 204
- - - æneus undenam à Cretenſibus fuerit cognominatus. ibid.
Cretenſes in principio ſunt appellati Telchines. 205
Criſtas galeis primi accommodarunt Cares. 47
Crocodilum adorare ſolebant veteres Ægyptii. 1
Cuculus quare ſceptro Junonis Argivæ inſidet. 169
Cultum Deorum quis ſecundum Ethnicos primus invenerit. 96
Cupido Theſpiacus & Alcamenis an ſit idem. 10
Cura Protogenes cæteros Pictores antecellebat. 119
Curetes quinam olim apud Græcos ſunt appellati. 58
Currum quinam primi compegerint. 208
- - - Siculum magni faciebant veteres. 198
- - - currus ferreus. Vide Ferreus.

D.

DActyli quare olim ſic fuerint dicti. 61
- - - quot fuerint numero. ibid.
Dædalus ſtatuariam Artem quando invenerit. 56
- - - an fuerit Cretenſis. 62
- - - an plures fuerint & ubinam nati ib.
Danaus putatur primus feciſſe navem. 72
Dardaniæ Artes quales dicebantur apud veteres. ibid.
- - - à quo hoc nomen ſortitæ ſunt. ib.
Darſania urbs Indica, texendi arte celebris. 73
Deliacum æs olim principatum obtinuit inter æra. 3, 73
- - - quando ad Deorum ſimulacra & hominum animaliumque effigies in uſu eſſe cœperit. ibid.
Delphis plurimum gaudet Apollo. 223
Demetrius Rex quare Polyorcetes dictus. 78, 184
Dentes oſtendere in picturis quis primus monſtraverit. 173
- - - dens humana olim inventa, quæ menſuram pedis excederet. 187
Deorum omnium commune templum Hadrianus Imp. ædificavit. 182
- - - ejus magnificentia & nomen. ibid.
- - - ſimulacra quinam primi fabricarunt. 205
- - - Deos alios cœleſtes alios terreſtres habebant veteres Ægyptii. 222
- - - terreſtres quomodo ad eam dignitatem erant evecti. ibid.
- - - eorum nomina. ibid.
- - - eorum ſingulis in cœlo manſionem propriam fabricavit Vulcanus. 226
Dianæ Epheſiæ templum quot annis fuerit exſtructum. 51
- - - quare in ſolo paluſtri id fecere. ibid.
- - - quare calcatis carbonibus & velleribus lanæ ſubſtruxere. ibid.
- - - ejus longitudo & latitudo. ibid.
- - - quis ejus Architectus. ibid.
- - - quomodo ſecundum exſtructum, & quibus impenſis poſt incendium Heroſtrati. 51
- - - eam Cretenſes quare religioſiſſime venerantur. 74
- - - Britomartem quare vocent. ibid.
Dignitates Heroum quis primus in Pictura expreſſerit. 232
Diodorus Siculus ejuſque laus. 62
Diomedis thoracem fabricavit Vulcanus. 227
Dionyſius Pictor quare dicatur Thrax. 79
Diota Sabina in magno pretio erat apud veteres. 193
Divinos ad honores quomodo perveniebatur ſecundum Gentiles. 224
Domus quinam primi conſtruxerint Athenis. 81
- - - quid antea pro domibuss erat. ibid.
Dorico genere ædes ſacras fieri noluerunt Architecti quidam veteres. 204
Draconem quare Phidias Minervæ ſtatuæ addiderit. 158

 Du-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Duratei equi *fabricam quis primus invenerit.* 222

E.

EBurnea ſimulacra *quis optime fabricaverit.* 152
Effigiem *ſignis exprimere quis invenerit.* 117
Elephantes *non ſolum in India, ſed etiam in Arabia inveniuntur.* 101
- - - *quinam fuerint majores.* ibid.
- - - *quinam mitiores.* ibid.
- - - *quomodo talem Romæ enixa eſt fœmina.* 132
Elephantinum atramentum *quale ſic dictum fuerit.* 67
Eloquentiæ *Auctor primus quis dictus fuerit apud veteres.* 122
Emendationi *in Pictura finis ſtatuendus.* 18
Encauſtica *in Pictura quando fuerit inventa.* 128
- - - *quis ea primus pinxerit & docuerit.* 146
Enſibus *faciendis Celtiberi nobilitati.* 48
- - - *etiam Norici inter veteres.* 136
Epheſiæ Dianæ *templum. Vide* Diana.
Epidaurii equi *generoſitate laudabiles.* 84
Equa *quàm equo quare Scythæ potius in bello utebantur.* 11
Equo *picto Apellis adhinnivere cæteri equi.* 18
- - - *equus quale machinamentum bellicum olim fuerit.* 84
- - - *eorum domitor quis primus fuerit.* 131
- - - *equi non habent inferiores palpebras.* 135
Equitandi Artem *quis primus invenerit.* 198
Equitatus, *& quis de eo primus ſcripſerit.* 74
Equeſtris Artis *gloria & inventio.* 138
Erichthonius Athenienſis *an primus argentum invenerit.* 3
- - - *an primus attulerit argentum Athenas.* 101
- - - *qualem figuram juxta veteres habuerit.* 224
- - - *quomodo fuerit natus.* ibid.
Erigonus *tritor colorum Nealcæ Pictoris, poſtea ipſemet celebris Pictor.* 3
- - - *ejus diſcipuli celebres quinam fuerint.* ibd.
Eſſedarum *uſus ubi primum inventus.* 38
Ethicam *Philoſophiam quomodo Cicero nominare ſolebat.* 231
- - - *ejus deſcriptio ex Quintiliano.* ibid.
Euclides *Geometra conditor eriſticæ ſectæ.* 86
- - - *ille à quo nos habemus elementa qualis.* ibid.
Exercitum *inſtruere grues quomodo docuerint.* 139

F.

FAber Deorum *quare olim dictus fuerit Vulcanus.* 222
- - - *ejus Artis peritiam quis primus invenerit.* 139
Fabricæ ærariæ *quinam primi fuerint auctores.* 60
Facilitate *Antiphilus cæteros Pictores antecellebat.* 119
Falcem *quinam primi Saturno fabricarunt.* 206
- - - *ex adamante factam à quo acceperit Perſeus.* 227
- - - *ad ſecandas fruges, quis Cereri primus dederit.* ibid.
Faunus *an auri atque argenti repertor fuerit.* 90
Felicitatis *ſpecimen quale maximum.* 23
Feminæ *aliquot penicilli gloria claræ.* 36
- - - *Sidoniæ olim optimæ erant Artifices.* 199
- - - Ægyptiæ *uno contentæ debebant eſſe viro.* 222
- - - *ex cujus lege id factum.* ibid.
Ferreum currum *à muſca tractum quis fecerit.* 44
- - - *talia ſigna facere res difficilis & magni laboris.* 218
Ferrugo *coloris genus eſt, qui vicinus eſt purpuræ ſubnigræ.* 96
Ferrum *quis primus in Cypro invenerit.* 48
- - - *quis vero ejus temperaturam.* ibid.
- - - *quis primus in Creta monſtraverit.* 61
- - - *ejus inter ſe glutinum quis primus excogitaverit.* 91
- - - *Ilvæ inſulæ miræ fuit naturæ.* 100
- - - *chalybe temperandi peculiarem habebant rationem Lacones.* 104
- - - *fundere quis primus inter veteres invenerit.* 209
- - - *quis ex eo ſimulacra fabricare.* ibid.
Figlinas *invenit Corœbus Athenienſis.* 13
Figuras *novas excogitare Ægyptiis Pictoribus quare non licuerit.* 4
Fingere *argilla ſimilitudines quis primus invenerit.* 75
- - - *fingendi pingendique artem veteres pariter exercebant.* 229
- - - *eadem Ars, ejus opifices quare tamen diſſimiles.* 230
Forcipem *quis primus invenerit.* 62
Formas *& ſpecies à Pictoribus diſcere debemus.* 135
Formica *ex ebore facta admodum formoſa.* 44
Fortunam *quare Apelles ſtantem pinxit.* 21

Fre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Frenum *an Minerva olim prima invenerit.* 139
- - - *an vero fuerit Pelethronius.* 147
Frigiones *quales artifices vocentur apud veteres.* 90
Fructus *ingenii & virtutis quando maxime capitur.* 19
Frumenti pinſendi *quiſnam fuerit primus inventor.* 165
Fulgura *& fulgetra pinxit Apelles.* 22
Fulmina *Jovi quis fabricaverit.* 224
Fundarum *uſum in bello quinam primi invenerint.* 36
Furnorum conſtructores *Prometheos quare vocabant Athenienſes.* 183
Fuſtibus *quinam primi dimicaverint.* 37

G.

GAlea *Bœotica olim laudatiſſima fuit.* 34, 38
- - - *Thracicum inventum fuit.* 212
Galeni *principis Medicorum quis fuerit pater.* 35
Gallus gallinaceus *quare galeæ militum olim inſculpebatur.* 161
Gemmarum *nonnullas tingere ſolebant Ægyptii.* 3
- - - *earum origo.* 210
- - - *quomodo in tantam æſtimationem pervenerint.* ibid.
Germani *ad machinas reliquaque opera bellica maxime idonei.* 91
Gerrhæi *plurimum delectantur ſculpturæ varietate.* ibid. & 193
Gladiatoriam ſcientiam *quis invenerit primus apud veteres.* 118
Gladios *fabricari quis primus docuerit.* 36
- - - *quis eis primus belligeratus fuit.* 37
- - - *longiore lamina quis primus invenerit.* 108
- - - *Martis apud Scythas quales fuerunt.* 227
Glauca veſte *uti Agrigentini quare decreto prohibuerunt.* 150
Glutinum *quis primus invenerit apud veteres.* 63
- - - *ejus conficiendi modum quis primus docuerit.* 162
Gnidii *maxime colunt Venerem.* 179
Gnomonices *fabricam quis primus invenerit.* 13
Gnoſon *civitatem in Creta quinam condiderint.* 59
Græcia *olim Pictoribus illuſtris fuit.* 93
Graphicen *quiſnam invenerit.* 56
Gratias *cur nudas pinxerint finxerintque veteres.* 40
- - - *aliquando veſtitas pinxerunt eas.* ibid.
Grues *cui docuerint modum exercitum ſtruendi.* 139
Gryphes *quales belluæ fuerint apud veteres.* 159
Gypſo *hominis imaginem e facie ipſa quis primus omnium expreſſerit.* 117

H.

HAdrianus Imp. *cucurbitarum picturas quam maxime laudabat.* 2
Harpen *Thraces primi invenerunt apud veteres.* 212
- - - *quale genus enſis fuerit.* ibid.
Harmiones *monile infauſtum à Vulcano fabricatum.* 225
Harmodii *atque Ariſtogitonis ſtatuæ Athenis in Ceramico à quibus factæ.* 14
Hebræi. *Vide* Judæi.
Helenam *nudam quomodo Zeuxis depinxit.* 232
Helepolis *qualis belli machina olim fuerit.* 78
Heliconis *patria qualis fuerit.* 2
Hercules *ferreus Thebis à quo factus.* 11
- - - *excogitavit* ϖλατάγην χαλκοῦν. 26
- - - *quando id fecerit.* ibid.
- - - *ejus in temperantiam in vino quomodo ſignificabant veteres.* 226
- - - *quomodo olla ænea mare transfretavit.* ibid.
- - - *ejus ſcutum elaboravit Vulcanus.* 227
- - - *à quo enſem acceperit.* ibid.
- - - *à quo ſagittas.* ibid.
- - - *à quo thoracem aureum.* ibid.
- - - *à quo peplum.* ibid.
Hermas *figura quadrangula fecerunt Athenienſes.* 34
Heroſtratus *combuſſit templum Dianæ Epheſiæ.* 51
Hieroglyphicas literas *quales appellabant veteres.* 4
- - - *quinam eas primi invenerint.* ibid.
Hierum *in inſula Vulcani adhuc fabrilem Artem docere volebant veteres.* 223
- - - *quare id ab iis excogitatum.* ibid.
Hippocrates *undenam aurum hoc nomen accepiſſe putaverit.* 36
Hipponacteum præconium *quid ſignificabat apud veteres.* 40
- - - *undenam hoc proverbium in uſu.* ibid.
Hiſtoriam *condere quis primus inſtituit.* 41
Homerus *quare olim vocatus fuit fons ingeniorum.* 91
- - - *quomodo pingebatur.* ibid.
- - - *in carminibus epicis fuit admirabilis.* 230
Horologii *fabricam quis primus invenerit.* 13
- - - *Sciioterici inventor quiſnam primus fuerit.* ibid.
- - - *Horologium prorſus admirandum*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Imperatoris Methodii. 105
- - - *Plinthion ſive lacunar dictum, à quo fuerit inventum.* 195
- - - *ubinam illud fuerit poſitum.* ibid.
Horti penſiles *à quo primum fuerint fabricati.* 201
Horus *ut Jovis filius fuit creditus à Gentibus.* 155
Hydraulica organa *quiſnam primus invenerit.* 57
- - - *quid ita vocabant veteres.* ibid.

I.

JAculum *cum amento Ætolum Martis filium inveniſſe dicunt.* 6
Jaſpidem *lapidem tingere ſolebant Ægyptii.* 4
Ibin *Ægyptii pro Deo habent.* 1
Ichthyocollam *quis primus invenerit.* 63
Idæi Dactyli *an olim iidem fuerint cum Corybantis.* 59
Idololatria *Judæorum ab Ægyptiis eſt derivata.* 1
Ignis maritimus *qualis fuerit dictus apud veteres.* 45
- - - *quis eum primus invenerit.* ibid.
- - - *ejus præſes quare olim dictus fuit Vulcanus.* 222
- - - *ejus operationes circa metalla quis primus invenerit.* ibid.
- - - *ignem quare Vulcanum appellare ſolebant veteres.* ibid.
Imago *aliter ab Artifice aſpicitur; aliter ab Artis ignaro.* 136
- - - *undenam hoc ita ſit.* ibid.
Imitativa facultate *indigent contemplaturi Artis pictoriæ opera.* 216
Impetus animi *in Pictore quantum valeat.* 153
Incudem *quis primus invenerit.* 52
Indicum atramentum *quale fuerit.* 17
- - - *cui rei inſerviebat in pictura.* ibid.
Indus *Rex Schytiæ an primus argentum invenerit.* 3
Ingenio cedere *admodum raro volunt homines.* 234
- - - *exempla Pictorum inter veteres à quibus id tamen factum.* ibid.
Inſignia Magiſtratuum *à Tuſcis plerique inter veteres ſumpſerunt.* 194
Inſtitores *quinam primi extiterunt apud veteres.* 109
Inſtrumenta bellica *fabricari quis primus docuerit.* 36
Inurere picturas *quis primus excogitaverit.* 172
Jovis Ithomatæ *ſtatua cujus fuit opus.* 7
- - - *Jovem quis primus omnium appellavit.* 48
- - - *Olympii exacta deſcriptio.* 154
- - - *ex qua materia fuerit factus.* ibid.
- - - *ejus magnitudo.* ibid.
Iſocratis pater *quare vocabatur tibiarum faber.* 209
Iſthmo *plurimum quare gaudeat Neptunus.* 223
Judæi *tam in Ægypto quàm in deſerto adoraverunt vitulum.* 1
Judaïca vela *nimia monſtroſiſſimæ picturæ inſolentia notabilia.* 203
Juno *Vulcanum filium tradidit Cedalioni Naxio in Arte fabrili inſtituendum.* 48
- - - *Samia ejusque templum undenam antiquiſſimum eſſe colligitur.* 86
- - - *citra cujuſcunque concubitum peperit Vulcanum.* 224
- - - *eam ex Olympo quare ſuſpenderat Jupiter.* 224

K.

Kοτύλην, *bajulorum inſtrumentum, primus invenit Protagoras.* 183

L.

LAbyrinthus *à quo olim fuerit extructus.* 66
- - - *qua occaſione.* ibid.
- - - *tres celebres fuere apud veteres.* 192
- - - *à quibus facti.* ibid.
Lacunaria *pingere quis primus inſtituit.* 146
Lagena Sabina *in magno pretio erat apud veteres.* 193
Lapide *acuto Æthiopes pro ferro utebantur.* 5
Lapidicinarum inſtrumenta *optima ubinam olim facta.* 104
Lanas *inficere quinam primi invenere.* 109
- - - *lanæ optimæ Mileti olim tingebantur.* 124
Lares *undenam olim ſic dicti.* 58
Larvas *quis apud veteres primus fecerit.* 96
Laterarias *Athenis quinam primi conſtituerint.* 81
Latus clavus *etiam apud Romanos fuit in uſu.* 36
- - - *à quibus fuit inventus.* ibid.
Leænæ *ſtatua quo caſu ab Athenienſibus dicata.* 101
- - - *quare ſine lingua fuerit.* ibid.
Lecti *Deliaci olim celebres apud veteres.* 73
Lemno *plurimum gaudet Vulcanus.* 223
Lemnia gleba *quomodo ſanaverit Philoctetem.* ibid.
Lemnius *ſimilis eſt Ægyptio & Cretico Labyrinthis.* 235
- - - *in quibus tamen ab iis differat.* ibid.
Leonem *Ægyptii olim pro Deo habuerunt.* 1
Lepus Polygnoti, *quid illud diverbium ſignificat.* 179
Libellam *quis primus invenerit apud veteres.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

res. 209
Liber parer *quare Baſſareus dictus.* 37
Liberi *centum ex una muliere nati.* 54
Libido artis *in Pictore quantum valeat.* 153
Liburnicæ naves *undenam olim ſic denominatæ ſunt.* 107
Limæ *optimæ ubinam olim fuerint factæ.* 104
Limites agrorum *primus invenit Cain, Adami filius.* 41
Lineæ *ſubtilitate quomodo Protogenes vincitur ab Apelle.* 19
- - - *linearum Pictura à quibus inventa dicitur.* 27, 163
- - - *ducta Apellem cognovit Protogenes.* 183
- - - *ea vincitur Protogenes ab Apelle.* 184
Literarum *primi inventores an fuerint Ægyptii.* 3
- - - *quiſnam inter illos hanc laudem conſecutus eſt.* ibid.
- - - *earum formas ordinarias quis primus invenerit.* ibid.
- - - *literas ſemper Aſſyrias fuiſſe vult Plinius.* 32
- - - *alii alios inventores earum tradunt.* ibid.
- - - *Syris an non ea laus debeatur.* ibid.
- - - *quis primus in Græciam intulerit.* 41
- - - *à qua muliere illas Ægyptii didicerunt.* 102
Lithoſtrota *quando fuerit inventa apud Græcos.* 201
Loricæ *Hiſpanicæ in pretio erant apud veteres.* 99
- - - *etiam Sarmaticæ.* 194
Lucus *Dianæ Aphioniæ ſive Aphiuſæ ubinam fuerit.* 27
Ludorum *inventores quinam primi fuerint apud veteres.* 109
- - - *quo tempore id fuerit factum.* ibid.
Lutea *quicunque fingunt Prometheos vocabant veteres Athenienſes.* 183
- - - *quare illud nomen illis dabant.* ibid.
Lychnitem *quem lapidem veteres Græci appellare ſolent.* 80
- - - *ad lucernas in cuniculis cæditur.* ibid.
Lynceum *quid veteres appellare ſolebant.* 109
- - - *undenam illa fabula fuerit nata.* ibid.
Lyræ *inventor an fuerit Mercurius.* 24
- - - *an non etiam aliis hanc laudem merito antiquitas dederit.* 122
Lyſippus *Fictor celebris inter Græcos fuit.* 20
- - - *Apellem reprehendit circa Picturam Alexandri Magni.* ibid.
- - - *quos habuerit diſcipulos.* ibid.

M.

Machæram *quis apud veteres primus invenerit.* 108
Machinarum bellicarum inventio *prima quibus adſcribenda.* 57
- - - *machinæ bellicæ à Priſco fabricatæ in uſum Severi Imp. quales fuere.* 182
Magadin *inſtrumentum priſcum, quare poſtea vocarunt Sambucum.* 107
Magicam Artem *apud Thraces quis primus exercuerit.* 33
Magiſtratuum inſignia. *Vide* Inſignia.
Magnes *à quo id nomen primùm acceperit.* 117
- - - *quomodo fuerit inventus.* ibid.
- - - *à quo & quo tempore.* ibid.
Malum *in navibus quis inter veteres primus invenerit.* 63
Marcias aquas *quis primus Romam inducere auſpicatus eſt.* 8
- - - *earum ſalubritas.* ibid.
- - - *frigus.* ibid.
Marculum *quis primus invenerit apud veteres.* 52
Mare *quis primus navigaverit ſecundum Græcos.* 33
Maris *arbitri olim dicebantur Cares.* 47
- - - *id quinam primi navigiis tentarunt.* 85
- - - *ubinam id fuerit factum.* ibid.
Marmora *è lapidicinis Pentelicis excidere, quis primus docuerit.* 41
- - - *quis in uſum tegularum efformare.* ibid.
- - - *in cruſtas ſecare quis primus invenerit.* 47
- - - *ſcalpendo quinam primi inclaruerunt.* 80, 151
- - - *quo tempore id primum inceperit.* 80
- - - *ejus cruſtis parietes operire, quis Romæ primus docuit.* 118
Mauſoleum *quale opus fuerit olim.* 39
- - - *inter ſeptem miracula mundi fuit.* ibid.
- - - *quinam illud cælatura ornavere.* 105
- - - *quare miraculum mundi fuit dictum.* ibid.
- - - *ejus longitudo, latitudo, altitudo.* ibid.
- - - *quinam de hoc opere quàm magnifice ſcripſerint apud veteres.* ibid.
- - - *à quibus Artificibus fuerit confectum.* 195
- - - *cujus juſſu & impenſes.* ibid.
Medicam veſtem *quare nunc Sericam vocamus.* 119
Medicinam *quis primus invenerit.* 3
Meduſæ *caput è lapide cujus fuerit opus.* 60
Mel *quis primus invenerit.* 3

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Memphis *primum concepit inventum papyri.* ibid.

Menalippus *in carminibus dithyrambis admirabilis.* 231

Menſuras *primus invenit Caïn Adami filius.* 41

- - - *quis primus inter Græcos inveniſſe dicatur.* 162, 139

- - - *quiſnam ex alia terra ibi primus invenerit.* ibid.

Mercurius *an fuerit primus inventor literarum.* 32

- - - *Triſmegiſtus quas artes adinvenerit.* 95

- - - *an non fuerit Theuth Ægyptiorum.* 212

- - - *quot annos apud Ægyptios regnaverit.* 222

- - - *quàm ſuperbe.* ibid.

Meretricum *Pictores quinam dicebantur apud veteres.* 135

Meſtremus *Rex Ægypti, ex Chami gente natus, quando regnaverit.* 222

Metalla *e terra eruere quis primus docuerit.* 36

- - - *eorum fodinas in inſula Samo quis invenerit.* 118

- - - *quis illas fodinas primus invenit inter Occidentales.* 122

- - - *quis eorum fabricam primus docuerit.* ibid.

- - - *Semiramis ubi ea primum invenerit.* ibid.

Minerva *Gentilium an fuerit Moſis Noëma.* 218

- - - *ei quare veteres multas Artes attribuerunt.* 222

Minium *color ſimulacrorum Deorum apud Æthiopes.* 5

- - - *à quo & ubi primum fuerit inventum.* 43

- - - *qua occaſione id factum.* ibid.

Minoïs *mors qualis fuerit.* 69

- - - *à quibus illi illata.* ibid.

- - - *fuit Cretenſium Rex, ejuſque regimen quale fuerit.* ibid.

Minotaurus *unde originem habeat.* 66

- - - *qualis fuerit.* ibid.

Moloſſici *undenam olim originem traxerint.* 226

Monachi *quinam bombycum ova ex India primi detulerunt.* 198

Monetæ *cudendæ rationem quis primus invenerit.* 102

- - - *auream & argenteam quinam primi invenerunt.* 109

Monochromata *in Pictura quare Ægyptii primi exercuerint.* 233

Mortem *eſſe quid optimum homini quomodo Apollo judicavit.* 6

Motus *aut* ratio ſiderum *genethliaca quando excogitata eſt.* 212

Mulciber *quare Vulcanus olim fuerit dictus.* 222

Mulier *quædam triginta infantes enixa eſt uno partu.* 148

- - - *eam oportet aut viro, aut per virum loqui.* 160

- - - *lucida veſte eas quis primus inter veteres pinxerit.* 173

Murmur Tyrrhenum *quale dicebatur apud veteres.* 220

Muros *facere, quinam inter veteres primi invenere.* 29

Muſicorum *ingenium debet adhiberi ad harmonias.* 135

Myos *opera ubinam extant in inſula Rhodiorum.* 2

N.

NAtandi Arte *nobiles dicuntur Batavi.* 37

Natura *ipſa eſt imitanda, non vero Artifices.* 88

- - - *quam maxime ſui partus eſt amans.* 116

- - - *nihil in omnibus partibus perfectum expolivit.* 232

Naves *papyraceæ quales fuerint apud veteres Ægyptios.* 5

- - - *plicatiles quales habebant Æthiopes.* ibid.

- - - *navis admiranda Hieronis Syracuſarum Regis.* 26

- - - *quis eam primus fecerit ſecundum Græcos.* 33

- - - *quam avicula pennis abſconderet, quis olim fecerit.* 44

- - - *navigare quis primus invenerit.* 99

- - - *navem prædatoriam an primus invenerit Minos.* 125

- - - *Noachi arca an fuit prima navis.* 136

- - - *quomodo illa fuerit confecta.* ibid.

- - - *an Minerva inter Græcos primam navem fecerit.* 222

- - - *pingere, humile picturæ genus erat apud veteres.* 184

- - - *navalium & bellicarum Artium inventores quinam primi fuerint.* 163

- - - *quo tempore id excogitatum.* ibid.

- - - *in qua terra.* ibid.

Nemeſis *pictura magni pretii Rhamnunte.* 8

- - - *qualis Dea fuerit.* ibid.

- - - *quare alas habet.* 161

Neptuno *templum erexerunt Agamedes & Trophonius.* 6

- - - *quo in loco id factum.* ibid.

- - - *Barcæos docuit equos alere.* 37

Nervos *in Pictura quis primus expreſſerit.* 142

Neſtoris *clypeum fabricavit Vulcanus.* 227

Nihil *quare ſimul inventum & perfectum poſſit eſſe.* 16

No-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Noctuarum *ſapientia in multis à veteribus celebrata.* 158

- - - *quare eam olim Minervæ ſimulacro appoſuerunt.* ibid.

- - - *omnes aves quare ad eam advolent.* ibid.

Noëma *Moſis an fuerit Minerva Gentilium.* 218

Nomina *multa virorum apud Romanos, undenam originem habeant.* 8

Normam *quomodo olim fabricatoribus oſtenderit Pythagoras.* 189

- - - *cujus uſus ſit.* ibid.

- - - *quare Pythagoras pro ea inventa hoſtias Muſis immolaverit.* ibid.

- - - *quibuſnam alii inter veteres ejus inventum adſcribant.* 28

Nubentes virgines. *Vide* Virgines.

Numerus *an à Minerva olim fuerit inventus.* 139

- - - *qua occaſione id accidit.* ibid.

Numina *quali veſte uti volebant Gentiles.* 37

Numiſma *quale olim vocatum Æginenſe.* 3

- - - *æneum quis primus ſignaverit.* ibid.

- - - *omnis generis quinam primi ſignaverint ſecundum Agloſthenis opinionem.* 131

O.

Obeliſci *quales fuere olim.* 4

- - - *an omnes ſolis numini fuerint ſacrati.* ibid.

Occaſio *qualis, & elegantis iſtius ſtatuæ à Lyſippo fabricatæ deſcriptio.* 114

- - - *alia ejus deſcriptio.* ibid.

Ocreas *Cares olim invenerunt.* 47

- - - *etiam criſtas.* ibid.

Oculis clauſis *antiqui in principio faciebant ſtatuas.* 64

- - - *quis primus apertis fecit.* ibid.

Oculos *quis primus pingere inſtituit.* 24

Oleum Medeæ *quid veteres Græci ita vocare ſolebant.* 119

- - - *ebori vindicando à carie perquam utile judicabant veteres.* 156

- - - *hoc ſtatuas etiam inungere ſolebant.* ibid.

- - - *an omnes ſtatuæ ita inunctæ.* ibid.

Ollarum figulos *Prometheos vocare ſolebant Athenienſes.* 183

- - - *quare id ab iis factum.* ibid.

Operationes metallorum, *quæ igne perficiuntur, quis invenerit.* 222

Opifices metallorum *cui Deo ſacrificia offerebant apud veteres.* ibid.

Oppugnationes ſcalarum *à quibus primum fuerint inventæ.* 43

- - - *quo tempore id factum ſit.* ibid.

Opum largitor *quis olim vocatus fuerit.* 122

- - - *quare is ita fuerit dictus.* ibid.

Orationem proſam *condere quis primus inter veteres inſtituerit.* 41

- - - *à qua gente id primum factum eſt.* ibid.

Orator *futurus quare inſtituatur utilius publice quàm domi.* 233

Orbem *in rota figulina quis primus olim invenerit.* 98

Orichalci *inventor primus quis merito dici olim potuit.* 138

- - - *ex qua gente fuerit oriundus.* ibid.

Os clauſum *habebant omnes picturæ veteres.* 173

- - - *quis id aperire primus in pictura docuerit.* ibid.

Oſtentationis *vocabulum ſumebatur ab antiquis etiam in bonam partem.* 231

- - - *quid tum ſignificabat.* ibid.

Oves *adorare ſolebant veteres Ægyptii.* 1

- - - *quid hieroglyphice ſignificare volebant illas.* ibid.

P.

Pacton *quale genus navigii fuerit apud veteres Ægyptios.* 5

Pagida *rivus vitri fertiles harenas habet.* 198

- - - *ubinam ejus ſitus.* ibid.

Palæſtræ *inventor quis fuerit dictus.* 122

Palamedes *quales literas apud Græcos primus invenerit.* 32

Pallas *Aceſæ filii Heliconis.* 2

- - - *Barcæos docuit currum regere.* 37

- - - *armata ex quo fuerit nata.* 224

Pana *cornigerum quare finxere veteres.* 140

Pandares *Jovis templo quod erat Cretæ canem aureum furto aufert.* 226

Pandoram *è luto finxit Vulcanus.* ibid.

- - - *cujus jus id fecerit.* ibid.

Papyri *Nilotici inventum cuinam debeat orbis.* 3

- - - *quomodo & ex qua materia primum conficiebant.* ibid.

Parietum picturam *quis apud veteres primus inſtituerit.* 108

Parmulis *pugnare quouſque ſoliti ſunt veteres.* 39

Parthenium *qualis herba.* 123

- - - *qua de cauſa ita vocari cœperit.* ibid.

Patella Cumana *fuit celebris apud veteres.* 58

Patellæ Siculæ *in pretio fuere apud veteres.* 198

Pavimenta *etiam olim arte elaborata.* 201

Paupertas *ſoror eſt bonæ mentis.* 184

Pedibus ſtantes *geniti quomodo vocabant veteres.* 8

- - - *quid de iis judicabant.* ibid.

- - - *efferri in ſepulcrum etiam veteribus in uſu.* ibid.

- - - *pedes ſtatuarum à ſe invicem ſeparare quis primus docuerit.* 63

Peleo *à feris dilaniando quis dederit enſem.* 227

Peltam, *quam dicunt, quinam primi invenerunt.* 100

- - - *an Thracibus ea laus conveniat.* 212

Peluſiotæ *fuere rei navalis peritiſſimi.* 148

Penſiles horti. *Vide* Horti.

Perdicis *avis nomen undenam.* 65

Pergamum *in Aſia calices optimos olim dabat.* 193

Perilli *taurus, in quo ipſe primus exuſtus.* 149

- - - *non eſt Phalaridis.* ibid.

Periphoretus *quare dictus fuerit Artemon Grammaticus.* 31

Perpendiculum *quis primus invenerit.* 63

Perſæ *ad Marathonem deleti, ex eorum ſpoliis quæ ſigna fabricata.* 161

- - - *eorum Regum luxuria.* 209

Perſei *Regis filius junior, quare fabricam ærariam Romæ didicerit.* 11

Petras *ſecare quis primus invenerit apud veteres.* 69

Phæaces *à quo dicti ſunt canales ſubterranei apud veteres.* 151

Phalangem *in duo cornua dividere quis primus docuit.* 149

Phalaris *Tyrannus comedit infantulos parvos.* 175

Pharum *quis exſtruxerit.* 75, 201

- - - *qua de cauſa fuerit ædificatus.* 201

Philocles Ægyptius *an primus invenerit linearum Picturam.* 27

Philoſophiæ *primi inventores quinam fuerint.* 3

Phrygiones *quales veſtes ſic appellatæ fuerunt.* 164

Phryne *ejusque admiranda pulchritudo.* 22

Phyalarum *inventor quis primus fuerit.* 109

Pictor *morum quis dicebatur apud veteres.* 231

Pictura *antiquior eſt temporibus Iliacis.* 1

- - - *probari non debet quæ non eſt ſimilis veritati.* 15

- - - *an ſine Arithmetica & Geometria perfici poſſit.* 23

- - - *in principio erat ſine ullo colore.* 27

- - - *ejus initia incerta.* 52

- - - *quid Ægyptii de ea dicant.* ibid.

- - - *quid Græci.* ibid.

- - - *quare in initio adſcribebant nomina.* ibid.

- - - *quinam Ægyptii primum inventorem dixerunt.* 63, 86, 93.

- - - *quinam aliæ nationes.* 63, 233

- - - *quiſnam in Græcia primus invenerit.* 86

- - - *quis primus in tria genera diviſerit.* 88

- - - *quot antea haberet.* ibid.

- - - *eorum nomina.* ibid.

- - - *judicii extremi multi à Paganiſmo ad Chriſtianiſmum traducuntur.* 120

- - - *ſine Arithmetica minime poteſt perfici.* 140

- - - *eam inurere quis primus excogitaverit.* 172

- - - *Picturæ aliquæ recitantur magnam ſimilitudinem habentes.* 178

- - - *quamdiu inter veteres Græcos floruerit.* 186

- - - *externa, qualis primum Romæ publicata.* 192

- - - *ejus patria Sicyon diu olim fuit.* 198

- - - *ejus eadem Ars, Pictores tamen diſſimiles.* 230

Pileus *Laconicus in quo pretio apud veteres.* 104

Pilos *tingere quis primus excogitaverit apud veteres.* 119

Pingendi *fingendique Artem veteres pariter exercebant.* 229

Piſa *plurimum gaudet Jupiter.* 223

Piſtores *quemnam Deum colebant apud veteres.* 165

Pithecuſa *quare olim ſic fuerit dicta apud veteres.* ibid.

Plaſticam Artem *quis primus invenerit.* 56, 213.

- - - *quo caſu id fuerit factum.* ibid.

Plinius, *cui Picturæ Apellis palmam omnium tribuerit.* 22

Plumbum *quis primus invenerit in Phrygia.* 124

- - - *album quis primus invenerit.* ibid.

- - - *ubinam maxime generatur.* 48

- - - *ejus duo genera quænam olim dicebantur.* ibid.

- - - *in Luſitania & Gallia olim optimum inveniebatur.* ibid.

Pneumaticas Artes *quis apud veteres primus inveniſſe dicatur.* 57

- - - *quo tempore id fuerit factum.* ibid.

- - - *qua occaſione.* ibid.

Poculum Laconicum *apud veteres, ejusque uſus.* 104

- - - *Solis quale dicebatur apud veteres.* 221

Poëmata *qualia veteribus dicebantur ſine moribus.* 231

Poliadis Minervæ *peplum quinam primi fecerunt.* 2

Pollentia *olim calices optimos dabat.* 193

Polycrates Samius *quare felix olim appellatus.* 210

Polydamas Scotuſſæus *ſtatura maximus fuit omnium illius ætatis hominum.* 113

- - - *quis ejus ſtatuam fabricaverit.* ibid.

Polymita *texere ubinam primum inſtitutum.* 11

Pompejum, *Athenis, qualis fuerit locus.* 56

Pon-

Pondera *an Caïn Adami filius primus invenerit.* 41
- - - *quibuſnam aliis adſcribebant veteres.* 139, 162
- - - *quis ea primus in Græciam invexerit.* 162
Ponderandi *Artem an à Zeto primum in uſu fuit.* 229
Poſthumus, *unde hoc nomen primum apud Romanos.* 8
Præceptores *clariſſimorum virorum raro latent.* 184
Præneſtinæ *urbis conditor quinam fuerit.* 225
Præſcientia *quæ ex aſtris colligitur à quibus primum inventa.* 47
Prætextæ *apud Hetruſcos originem invenere.* 213
Proculum *dixere veteres abſente genitum patre.* 8
Pronai Dei *Thebis quinam Deorum olim dicebantur.* 161
Protogenes *in quo Apelle fuerit inferior* 18
- - - *ei dignationem quomodo Apelles Rhodi primum conſtituit.* 19
- - - *caſula contentus erat in horto ſuo.* 108
Pueros *immolare Saturno Curetes olim ſolebant.* 59
Pugio Laconicus *in quo pretio apud veteres.* 104
Pugna *unde hoc nomen acceperit.* 37
Pugnare *ex equo quinam olim primi invenerint.* 212
Purpura *nobiliſſima ubinam olim fuerit inventa.* 61
Purpura Laconica *in quo pretio fuerit apud veteres.* 103
- - - *Melibœa unde ſic olim fuerit dicta.* 124
Puteolanum purpuriſſum *laudatur præ omnibus aliis.* 91, 188
- - - *varii generis.* ibid.
Pythagoræ *pater fuit Cellularius Artifex.* 123
- - - *ejus nominis varii fuerunt apud veteres celebres Arte ſtatuaria.* 166

Q.

QUadriga *ex ebore, quam muſca integeret alis.* 44
- - - *quis eam fabricaverit.* ibid.
- - - *quadrigarum quis primus fuerit autor apud veteres.* 138
- - - *quali pretio ob id donatus tunc fuerit.* ibid.
- - - *qui eas primus jungere docuerit inter illos.* 164, 218

R.

RAtem tumultuariam *quis primus invenerit inter veteres.* 99
- - - *Vide* Navis.
Ratione *Pamphilus & Melanthius cæteros Pictores antecellebant.* 119
- - - *ratio aut motus ſiderum quando cœpta eſt genethliaca ſciri.* 212
Rhadamantus *Judex Cretenſium qualis fuerit.* 204
Rhodum *quare non incendit Rex Demetrius.* 184
- - - *eorum pietati quid Minerva olim dederit.* 191
- - - *quiſnam primus condiderit.* 205
- - - *quale nomen antea habuerit.* ibid.
Rhyparographus *quare Pyreicus Pictor ſic nominatus.* 188
Rhyton *quale genus poculi fuerit apud veteres.* 57
Riſu *mortuus an fuerit Zeuxis.* 235
Romanæ *urbis magnus fuit ambitus eo tempore, quo Gotthi illam priore incurſione infeſtarunt.* 12
- - - *quando id fuerit.* ibid.
- - - *quando primum admirari exteram opulentiam cœperit.* 192
Romani *fere omnia à Græcis didicere.* 93
Rotam figulinam *Talus ſororis Dædali filius invenit.* 65
- - - *alii dicunt quod Hyperbius invenerit.* 98
- - - *alii Corœbus Athenienſis.* ibid.
Rubrica *ex ocra combuſta cujus fuerit inventum.* 60
Rutilorum *olim Dii quomodo vocati fuere.* 165

S.

SAbæi *plurimum delectantur ſculpturæ varietate.* 91, 193
Sabinum vinum *omnibus aliis levius erat.* 193
Sabiri *gens Hunnica Caucaſum incolens.* ibid.
Sagittam *Scythes Jovis filius primus inveniſſe dicitur.* 198
Saguntum *in Hiſpania olim calices optimos dabat.* 193
Samia *vaſa terrena admodum laudabant veteres.* 27
Sardonychen *Polycrates Tyrannus quare in mare injecit.* 210
- - - *à piſce deglutitur.* ibid.
- - - *miro admodum modo ei redditur.* ibid.
Sarra *quare Tyrus olim ſic fuerit dicta apud veteres.* 220
- - - *undenam hoc nomen primum acceperit.* ibid.
- - - *quando nomen Tyri acceperit.* ibid.
Sathan *corporali ſpecie adſtitiſſe creditur beato Dunſtano.* 81
- - - *quali figura ibi fuerit viſus.* ibid.
Saturni *ſimulacrum Romæ quare oleo fuerit repletum.* 156
Saturnus *veterum an ſit idem qui Adam.* 190
Scæa *porta urbis Trojæ undenam hoc nomen acceperit.* 17
Scalarum oppugnatio. *Vide* Oppugnatio.
Scalpi *in gemma Alexander Magnus noluit niſi à Pyrgotele.* 188
Scalpturatum *pavimentum quando Romæ primum fuerit factum.* 202
- - - *quale illud fuerit.* ibid.
- - - *undenam illi hoc didicerint.* ibid.
Sceptrum Jovis *apud Chaeronenſes quare olim tam impenſe colebatur.* 225
- - - *aliquid divinitatis habere credebant.* ibid.
- - - *unde hoc primi confecerant.* ibid.
Sciagraphia *qualis doctrina ſit.* 56
- - - *an à Scauria fuerit inventa.* ibid.
Scientia *omnis contemnit ignorantiam.* 18
Scriptores *vetuſti multa commemorant quæ non ſunt.* 62
- - - *undenam hoc proveniat.* ibid.
Sculptura *an antiquior ſit temporibus Iliacis.* 1
- - - *à quo primum fuerit inventa.* ibid.
- - - *an cum Olympiadum origine inter Græcos inceperit.* 152
- - - *quanto ea vetuſtior olim cenſebatur, quam Pictura.* ibid.
Scuta *geſtare quinam olim primi invenerint.* 59
- - - *quæ gens ea primum fecerit.* ibid.
- - - *quiſnam inter Samnites primus fuit, qui fabricaverit ea.* 102
- - - *quando id fuerit factum.* ibid.
- - - *an Sacæ fuerint primi, qui invenerint ea.* 193
- - - *qua forma ſcuta prima fuere.* ibid.
Scyphi Rhodiaci *quales olim ſic fuerint dicti.* 72
Sellæ Theſſalicæ *quare dicebantur olim pulcherrimæ.* 212
Semithoraces *quinam primus inter veteres adinvenerit.* 99
- - - *quando id fuerit factum.* 212
- - - *ubinam terrarum.* ibid.
Senſus *omnes quis primum in pictura expreſſerit.* 231
Sepulcrum Archimedis *ubinam olim fuerit.* 26
- - - *à quo poſtea fuerit inventum.* ibid.
- - - *quàm miro modo id factum.* ibid.
Seres *lanificio ſylvarum nobiles.* 198

Serici *conſiciendi rationem undenam Romani primum docuerint.* 198
Sericarios *quare tam miſere vexaverit Theodora uxor Juſtiniani Imperatoris.* ibid.
Serræ *uſum apud veteres quis primus oſtenderit.* 34
- - - *quis eam primus invenerit.* 63
- - - *quo caſu id fuerit factum.* ibid.
Seth *an fuerit primus literarum inventor olim.* 95
- - - *à quibus hoc fuerit creditum.* ibid.
- - - *quales illæ literæ tum fuerunt.* ibid.
Sicyon *quare à veteribus etiam Telchinia fuerit nominata.* 205
- - - *eam veteres volunt fuiſſe officinam omnium metallorum.* 80
Siderum *curſum quinam primi obſervarunt.* 85
- - - *errantium & fixorum obſervantiam quinam primi monſtrarunt.* ibid.
- - - *cui regioni eam laudem debeamus.* ibid.
Signa *ex decimis victoriæ faciebant veteres.* 161
- - - *ferrea. Vide* Ferrea.
Signi dationem *in exercitu quis primus adinvenerit.* 139
Simiæ *in fœtus poſtquam pepererint, quare oculos teneant defixos.* 116
Similitudinem *in ſtatuis reddere quis primus inſtituerit.* ibid.
- - - *quomodo antea facere ſolebant veteres.* ibid.
Simonides Melius *quot litteras apud Græcos primus invenerit.* ibid.
Simulacra *lignea fecerunt in initio antiquiores Ægyptii.* 5
- - - *quare ea pedibus junctis fecerunt.* ibid.
- - - *quis primus omnium repererit.* 48
- - - *lignea quare* Δαίδαλα *vocabant veteres Græci.* 62
- - - *Deorum quisnam primus fecerit.* 63
- - - *moventia viſus eſt feciſſe Dædalus.* ibid.
- - - *ejus ultro ſe conferebant, quo debebant.* 64
- - - *quomodo hoc factum.* ibid.
- - - *Dianæ Epheſiæ quis fecerit.* 74
- - - *ſcientiſſime quinam olim fabricarunt.* 191
- - - *ex argilla quis primus confecerit.* 208
- - - *Deorum. Vide* Deus.
Sindon *undenam primum inter veteres hoc nomen acceperit.* 199
- - - *ſindones quinam primi invenerunt.* ibid.
- - - *quo tempore id factum fuit.* ibid.
Sintias *quare olim vocabant Lemnios.* 105
Smaragdos ſcalpere *quo tempore olim maxime fuerit in uſu.* 188
Socrati *quare Athenienſes decreverunt honorem æreæ imaginis.* 113
Sol *Oceani filius an primus invenerit auri metalla.* 3
- - - *an etiam Medicinam.* ibid.
- - - *dicitur primus regnaſſe in Ægypto.* 222
Solea Sicyonia *valde in pretio ſolebat eſſe apud veteres.* 198
- - - *ſoleas aureas Diis ex adamante dicitur feciſſe Vulcanus.* 224
Solomonis *epiſtolæ, ad Vafrem regem Ægypti, quales.* 98
- - - *ad Regem Phœniciæ Tyriorum.* ibid.
Sophocles *in Tragœdia admirabilis.* 230
Soterici lecti *quales dicebantur apud veteres.* 202
Speciem *& formam quare à Pictoribus diſcere debeamus.* 135
Specula Brunduſina *optima habebantur apud veteres.* 175
- - - *quomodo illa fuerint olim fabricata, & ex qua materia.* ibid.
- - - *quis ea primus fecerit.* 176
- - - *qua ætate id factum.* ibid.
- - - *ignifera ad comburendam hoſtium claſſem, à quo primum fuerint inventa.* 182
Sphæræ *inventio cuinam tribuatur apud veteres.* 31, 34
- - - *ſphæra Poſſidonii miræ Artis erat.* 175
Spiritus naturales *quales ſic dicebantur apud veteres.* 57
- - - *quisnam eos primus invenerit.* ibid.
Spumam *equi cruentatam quo caſu Apelles primum pingere didicit.* 21
- - - *canis pingere Protogenes invenire nulla Arte poſuit.* 185
- - - *quo caſu id tandem invenerit.* ibid.
Stannum *ubinam maxime generatur.* 48
- - - *quis id primus invenerit.* ibid.
Stateres *Cyziceni quare fuerint ita celebres inter veteres.* 61
Statuarii *aliquot à felicitate deſerti nullam aſſecuti ſunt memoriam.* 37
Statuaria Ars *jam olim Italiæ fuiſſe dicitur familiaris.* 102
- - - *ex qua terra ibi primum demigraverit.* ibid.
- - - *quo tempore id factum.* ibid.
Statuarum *cupidine quam maxime ardebat Imperator Nero.* 131
- - - *eas, quæ apud Rhodios erant, quare non abſtulit.* 132
- - - *ſtatuæ magnam ſimilitudinem habentes apud veteres.* 178
- - - *eas ex ære, quinam inter veteres primi conflarunt.* 191, 207
- - - *viris fortibus quis primus poſuerit.* 198
- - - *ſtatuæ Thuſcanicæ quomodo differebant à Græcis.* 213
Stipendia *Cares primi meruerunt.* 47
Stolæ Atticæ *admodum laudatæ fuerunt apud veteres.* 34
- - - *Stolis prolixis quare utebantur Theſſali.* 212
Stratum *equis quis primus inveniſſe antiquitas credidit.* 147
- - - *quo tempore id fuerit factum.* ibid.
Subtilitates *nimis magnæ in Arte an mereantur laudem.* 126
Sudaria Setaba *in pretio fuerunt quam maxime apud veteres.* 198
- - - *qualia illa fuerunt.* ibid.
Surrentum *calices optimos dedit inter veteres.* 193
Symmetria *non habet nomen Latinum, quo exacte exprimi poſſit.* 143
- - - *eam in Pictura quinam primi invenerint.* 142
- - - *quo nomine tum inſigniebant.* ibid.
- - - *quomodo Latine circumſcribitur.* ibid.
Symmetriarum præcepta *quis primus inter veteres conſcripſerit.* 119
- - - *an fuerit Silanion.* 199
- - - *an vero Theocydes.* 208
- - - *Vide* Symmetria.
Syrica *vel* Syriaca vela, *qualia dicebantur apud veteres.* 203

T.

TAbulis *externis auctoritatem Romæ quis primus fecerit.* 28
- - - *tabulæ pictæ maxime oblectabant Ciceronem.* 31
Talus *non eſt paſſus Argonautas ad oram littoris Cretici appellere.* 225
Tapeti *Sardiani glabri ac ſine villis fuerunt.* 194
Taurentinum veſtimentum *muliebre quale dicebatur.* 204

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Taurus *cum quo Paſiphaë concubuit olim quisnam fuerit.* 66
- - - *Perilli quomodo olim fuerit fabricatus.* 148
- - - *Agrigentini hunc in mare demerſerunt.* 149
- - - *imago erat Gelonis fluvii apud antiquos.* ibid.
- - - *Phalaridis an unquam fuerit in rerum natura diſputatum fuit apud veteres.* ibid.
- - - *ex equis pugare quinam primi invenerint.* 212
Telamones *quinam Romani apellabant.* 33
Telchinia *diu dicta fuit Sicyon.* 198
Telephanes *Sicyonius an primus linearum Picturam exercuerit.* 27
Telum Achaïcum *quodnam olim dicebatur.* 2
Templi *exædificatio Dorica ſemper fuit.* 81
- - - *templum Archangeli Michaelis ubinam fuerit.* - - 85
- - - *à quonam ædificatum.* ibid.
- - - *Olympicum ornatum eſt donis ex univerſa Græcia ibi dicatis.* 154
- - - *Dianæ Epheſiæ à quo reædificatum.* 196
- - - *quali fundamento in terra illa lubrica vaſtum illud opus exſtruxerint.* ibid.
- - - *Vide* Diana. - -
Tentoria *quis primus fabricaverit.* 101
- - - *quam ſimplicia fuerint in initio.* ibid.
- - - *quomodo poſtea fuerint exornata.* 102
Terebram *quis primus invenerit.* 63
- - - *inter machinas bellicas quis primus excogitavit inter veteres.* 75
- - - *terebræ ferrariæ optimæ ubinam olim fuerint factæ.* 104
Terra *fingere ſimilitudines. Vide* Fingere. - -
Teſſeræ luſus *quando primum pervenerit ad Græcos.* 33
- - - *teſſeras in exercitu quis primus inter veteres excogitaverit.* 139
Teſta Sabina *in magno pretio fuit apud veteres Græcos & Latinos.* 193
Teſtaceas ſcaphas *etiam habuerunt veteres Ægyptii.* 5
Teſtudinis *inventor inter inſtrumenta bellica quisnam primus fuerit.* 31
Texendi *Arte præcellebant olim Iberi occidentales.* 99
- - - *etiam Tochari.* 218
Textilia *primi invenerunt veteres Ægyptii.* 4
- - - *quinam primi invenerunt inter Græcos.* 109
Texturam *ſtragularum veſtium quisnam primus invenerit.* 2
- - - *texturæ Thebanæ an inter veteres fuerint nobilitatæ.* 208
Teumeſia vulpes. *Vide* Vulpes.
Theatrum *M. Scauri immenſæ magnitudinis.* 59
Theodorus Mileſius *Plaſticen primus invenit.* 56
Theogoniæ *Græcis quinam primi auctores fuerunt.* ibid.
Theopompi *luctatoris ſtatua à quo facta, quare ignoretur.* 89
Theuth *Ægyptiorum an non fuerit Mercurius.* 212
Thobal *Moſis an fuerit Vulcanus Gentilium.* 218
Thorace *Ægyptio olim utebantur Perſæ.* 3
- - - *Thorax Atticus olim laudatiſſimus fuit inter veteres.* 34
- - - *eum fabricari quis primus docuerit.* 36
- - - *quisnam primus eum inter Græcos invenerit.* 212
Thuſcanica ſigna *ubinam olim factitata fuerint.* ibid.
Tibenus *qualis veſtis Romana olim ſic fuerit dicta.* 215
- - - *undenam illud nomen primum acceperit.* ibid.
Tibiam *an Minerva olim prima invenerit.* 139
- - - *quoſnam alii primos inventores volunt.* ibid.
- - - *an non ab Ardalo Vulcani filio inventa.* 225
Tigna *ultra columnas quis primus extenderit apud veteres.* - - 117
Timaſithei Delphi *ſtatua cujus fuit opus.* - - 7
Tonitrua *quomodo pinxerit Apelles.* 22
Tornum *quis apud antiquos primus invenerit.* 65, 209
Tragœdiam *ſcenam quisnam primus Athenis fecerit.* 6
- - - *qualem veteres dicebant ſine moribus.* 231
Trianguli *rectanguli latus an olim primus invenerit Pythagoras.* 189
Triclinia Deliaca *olim celebria apud veteres.* 73
Tridentem *quinam primi Saturno fabricarunt.* 206
Tripodes *Vulcani & Dædali celebres fuerunt apud veteres.* 226
Triremis *prima ubinam fuerit exſtructa.* 55
- - - *à quo id fuerit factum.* ibid.
- - - *quo tempore.* ibid.
Triſulcum *fulminis telum Jovi quinam cuderunt.* 223
Triumphales veſtes *undenam originem habeant apud veteres.* 164
- - - *à quo tempore inſtitutæ.* ibid.
Trojam *muro quinam primi cinxiſſe dicuntur.* 131
Tubam *quis primus invenerit inter veteres.* 117
- - - *an non Minerva illam prima excogitaverit.* 139, 219
- - - *æneam quis primus invenerit.* 165
- - - *qua occaſione tuba fuerit inventa.* 220
- - - *ejus ſonum quisnam primus veteres docuerit.* ibid.
Τυλεῶ *Bajulorum inſtrumentum an primus invenerit Protagoras.* 183
Tunicæ *Ætolicæ olim in pretio fuere inter veteres.* 6
- - - *tunicam rectam quænam prima texuit.* 204
- - - *cui uſui illa inſerviebat apud veteres.* ibid.
Turres *quare Cyclopes olim inveniſſe dicantur.* 60
- - - *ambulatorias quinam primi invenerint.* 75
- - - *in genere quinam primi exſtruxerint.* 217

V.

VAlidiſſimam formam *Zeuxidi Pictori quare hominibus dare placuit.* 232
- - - *quare Homero etiam fœminis.* ibid.
Vaſa *Deliaca olim celebria fuere apud veteres.* 73
- - - *ex argento mira inconſtantia variarunt apud antiquos.* 93
- - - *Vulcani habebant vim de loco in locum ſe movendi.* 226
Vaſcula *tumentia in ventrem à quo primum è ligno fuerint fabricata.* 202
Vectem *quis primus invenerit apud veteres.* 52
Vehiculum *cum quatuor rotis quinam primi excogitaverint.* 164
Vela *quis primus inveniſſe dicatur.* 5
- - - *quis inter Græcos primus invenerit.* 63
Velificia *quænam in Ægypto prima invenerit.* 102
- - - *qua occaſione id factum fuerit.* ibid.
- - - *Syriaca in pretio fuerunt apud veteres.* ibid.
Velleris aurei *fabula qualis olim fuerit.* 3
- - - *quid ſignificabat.* ibid.
Venas *in Pictura quis primus expreſſerit.* 142
Venerem *quare è ſpuma maris natam voluerunt veteres.* 23
- - - *Venus Eleorum quare pede premebat teſtudinem.* 160
- - - *ejus ſimulacrum Pigmalionis Regis Cypri.* 188
- - - *Venus ænea Scopæ quare πάνδημον dicta.* 197
Ventorum *rationem quis primus invenerit.* 5
- - - *eos quare Æolo paruiſſe olim exiſtimatum.* ibid.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

INDEX RERUM ET VERBORUM.

Veſtes pictæ *in Ægypto mirabili genere.* 4

- - - *tingere quomodo olim ſolebant Ægyptii.* 48

- - - *acu pictas coloribus quinam invenerunt.* 90

- - - *Medicas quid Græci olim dicere ſolebant.* 119

Veſtiarii *tenuiarii quinam dicebantur apud veteres.* 140

Victimas *quis primum omnium in Græcia jugulaverit.* 48

Victoriæ ſtatus *in ſimulacris qualis fuerit.* 158

- - - *quare eam fecerunt pennatam.* ibid.

Vigilias *in exercitibus quis apud veteres primus excogitaverit.* 139

Vinum Sabinum *aſpernabantur veteres.* 193

- - - *qua de cauſa id erat.* ibid.

Virgilii *Poëtæ pater Maro fuit Figulus.* 118

Virgines *nubentes quare comitabatur olim colus & fuſus cum ſtamine.* 204

Virgo fluvius *prope Romam unde hoc nomen habuerit.* 8

Viſionibus *concipiendis Theon Samius cæteros Pictores antecellebat.* 119

Vitis aurea *in cubiculo regis Perſarum.* 210

Vitrum *ad ſimilitudinem lapidis ubinam primum inventum.* 136

- - - *à quo id factum & quo caſu.* ibid.

Vitulus *Aaronis an fuerit totus ex auro conflatus.* 1

- - - *an vero ex ligno factus, & aureis laminis obductus.* ibid.

- - - *Vide* Aureus.

- - - *aureus tempore Moſis auctore Fameri.* 194

Umbrarum *expreſſionem exactam quis primus invenerit.* 24

- - - *eæ in Picturis quomodo fieri ſolebant.* 134

- - - *à quo eæ fuerint excogitatæ.* 195

Ungue *(ex) leonem, unde hoc proverbium inter veteres fuerit natum.* 153

Vopiſcus *unde hoc nomen apud Romanos.* 8

Urbes *maritimas ſubdialibus pingere quis primus inſtituerit.* 108

Vulcanus *ab Alcamene efformatus qualis fuerit apud Athenienſes.* 10

- - - *Gentilium an fuerit Thobal Moſis.* 218

Vulpes Teumeſia *nulla ratione capi poterat.* 226

Vultum *ab antiquo rigore variare in Picturis quis primus oſtenderit inter veteres.* 173

X.

XEnocrates *de Pictura vett. ſcripſit.* 14

Xenon *Neocli Pictoris fuit diſcipulus.* 131

Xerxes *quare omnia Aſiaca templa igni dederit.* 17

- - - *quare templo Dianæ Epheſiæ pepercerit.* ibid.

Z.

ZEuxidis *Pictoris æmuli quinam fuerunt.* 13, 88

- - - *cujus fuerit diſcipulus admodum incertum eſt inter veteres.* 132

- - - *pinxit uvas ad quas aves advolarent.* 145

- - - *quare eas deleverit.* ibid.

- - - *quomodo à Parrhaſio fuerit victus.* ibid.

- - - *quomodo imagines repræſentare miro modo ſolebat.* 153

Zonam *Sacerdotalem quomodo vocare ſolebant Babylonii.* 36

- - - *à quo & quo tempore illæ primum fuerint fabricatæ.* ibid.

- - - *qualem figuram Babylonii illis dare ſolebant.* ibid.

F I N I S.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [2]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [1]

WEO
19-11-70

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
1301 B 36 [1]